TÜRK
HUKUK ANSİKLOPEDİSİ

Hukukla ilgili 30.000 den fazla kavramı ihtiva etmektedir.

Yüzlerce ilim adamının iştirâkiyle hazırlanan bu büyük eserin 2. cildi yayınlanmıştır.

Tamamının 15 cilt olacağı tahmin edilen Türk Hukuk Ansiklopedisi üç yıl zarfında tamamen yayınlanmış olacaktır.

Her cilt 800 sahife çift sütun olup orijinal cilt kapakları ile ciltlenmektedir.

Her kavramın yabancı dillerde lisan karşılıkları konulmakta, lûgat ve ıstılâh manaları verildikten sonra tarihçesi, mevzuattaki yeri, hukukî izahı yapılmakta, doktrin ve bibliografyayı da ihtiva etmektedir.

Her kavram yazarının imzası ile yayınlanmaktadır.

TÜRK HUKUK ANSİKLOPEDİSİ'ne

abone olunuz, broşür isteyiniz. Ayda 20 lira taksitle abone olabilirsiniz.

Abone olanlara yayınlanan ciltler derhal takdim edilir.

Abone olanlar için her cilt 50 liradır.

AVUKAT
SADİ KAZANCI
P. K. 31 Ankara
Telefon : 11 87 97 - 12 74 51 - Ankara

Fiatı 10 Liradır.

APA OFSET BASIMEVİ İSTANBUL TEL: 22 42 87

FUTBOL ANSİKLOPEDİSİ 1963

Futbol Ansiklopedisi

FUTBOL
ANSİKLOPEDİSİ

Dizildiği Yer: ÖZER Matbaası
Basıldığı Yer: Ticaret Postası Matbaası

FUTBOL ANSİKLOPEDİSİ

Kurucusu ve İmtiyaz Sahibi:
SADİ KAZANCI

Yazı işleri Müdürü: MELİH KAZANCI

İdare ve Redaksiyon Heyeti
Sadi Kazancı, Melih Kazancı, Halûk San, Tevfik Ünsî
Samim Var

Müellifler
Halûk SAN, Tevfik ÜNSİ, Samim VAR

ÖN SÖZ

Futbol, memleketimizde uzun bir geçmişe sahip olmamakla beraber yedisinden yetmişine kadar bütün bir kitle tarafından en fazla sevilen, tutulan spor kolu haline gelmiştir.

Bunda futbolun, asrımızın dinamizmine uygun, çok hareketli, geniş bir saha içinde büyük bir seyirci topluluğunun doyurup sürükleyebilecek bir karakter taşımasının şüphesiz rolü vardır.

Ancak, şurası da muhakkak ki halkımız bu kadar gönül verdiği bu spor branşının mazisini ve tarihini en ince detaylariyle bilmek şöyle dursun bu geçmişe renk ve mânâ veren (tâbiri caizse) havariler hakkında bile kesin bir fikre sahip değildir.

Zamanlarında yüzbinlerin sevgilisi olmuş, futbola emek ve ömür harcamış nice büyük şöhretler bu gün sadece bir kaç yaşlı futbol meraklısının hafızasında yaşayan birer isimden ibarettir:

Her ne kadar vakit vakit bir çok değerli kalem sahibi futbol konusu üzerine eğilmiş, futbolu gerek ana meseleleri, gerek tarihî seyri bakımından ele alan ve her biri kendi çapında birer kıymet olan eserler vermişlerse de bunların hiç biri ilmî manâda bir futbol ansiklopedisi olmamıştır.

Bir ata sözü «geçmişini bilmiyen milletler geleceğini sağlam temeller üzerine kuramaz» der. Bu vecizedeki büyük hakikat payı bakımından, futbolumuza sabit bir yön ve karekter vermek çabası içinde olduğumuz şu günlerde, bir futbol ansiklopedisi hazırlanması yolunda ilk adımın atılmış bulunması son derece memnuniyet vericidir.

mından, futbolumuza sabit bir yön ve karakter vermek çabası içinde ederim.

Orhan Şeref APAK

Futbol Federasyonu Başkanı:

ESER HAKKINDA

Spor çeşitleri arasında en geniş kitleleri ilgilendiren ve dünyanın her köşesinde, bütün milletlerin en büyük çoğunluğunu heyecana getiren hattâ, insanların, çocuk çağından ölünceye kadar çeşitli şekilleriyle alâkasını üzerine toplayan «futbol»u bütün cepheleriyle tanıtmağı faydalı gördük.

Memleketimizde, her gün milyonlarca insanın ilgisini üzerinde toplıyan «futbol» mevzu'unu modern ve ilmî şekilde ve bir ansiklopedi olarak Türk milletine takdim etmeyi, milyonlarca vatandaşımızın arzusuna cevap vermek ve futbolü öğrenecek ve oynıyacak kimselere yol göstermek amacı ile faydalı bulduk.

Bugün futbol, büyük illerimizin meşhur takımlarına inhisar eden bir oyun değil en uzak ve küçük köyde, kenar mahallenin genişçe sokağında veya münasip bir düzlükte bütün okulların bahçelerinde, yeni yetişen Türk gençliğinin her an oynadığı oyun ve âdeta en zarurî bir ihtiyacı haline gelmiştir.

«Futbol»un insan vücudunu fizik ve moral kabiliyetini inkişaf ettiren ve manevî yönden de sportmenlik duygularını en ziyade geliştiren bir spor olduğu da muhakkaktır.

Yarının millî futbolcularının, beynelmilel şöhretlerinin bugün uzak köylerde veya kenar mahallelerde top peşinden koşan çocuk olmadığını kim iddia edebilir? Nasıl ki bir köy okulundan usûlüne uygun şekilde yetiştirildiği ve dersler programlı ve ilmî bir şekilde öğretildiği takdirde bir ilim adamı çıkıyorsa, top peşinde koşan bir çocuktan da büyük bir futbolcu yetişebilir.

Ancak okulda okuyan çocuk ilmin kabul ettiği dersleri okuduğu vakit ilim adamı olmak imkânını kazanır top peşinde koşan çocuk da bilerek koşar ve oynarsa istikbal vâdeder aksi takdirde yalnız koşar ve yorulur.

İşte çocuğa bu sahadaki bilgiyi en sahih ve ihtiyacına kâfi gelecek dozda vermek ve merak eden her insana futbolla ilgili her konuda istediği malûmatı en kolay bir şekilde temin etmek için «futbol ansiklopedisi»ni hazırlayıp neşretmiş bulunuyoruz.

İnsanlar binlerce sene evvel öğrenmek istedikleri mevzuları en kolay şekilde öğrenmenin çaresini aramışlar ve bu ihtiyaçlarına «ansiklopedi»ler sayesinde cevap bulabilmişlerdir. Yine binlerce seneden beri ilim ve fenle beraber ansiklopediler de gelişmiş ve medeniyet sahasında ilerleyen milletler ilmin her sahasında mükemmel ansiklopediler vererek temayüz etmişlerdir.

Şunu kabul etmek lâzımdır ki memleketimiz ansiklopedi sahasında çok geri kalmış bulunmaktadır. Bunun zararlarını her an milletçe çelmekteyiz. İnsanların ilgi duyduğu her konu önemlidir. İnsanların öğrenmek istediği her konu bir ilim dalıdır. Medenî bir topluluk, insanlarına arzu ettikleri her konuda onu tenvir eden, tatmin eden eserler veren topluluklardır.

Biz kendi çapımızda başarabileceğimize güvendiğimiz konularda ansiklopedik eserler hazırlıyarak ve bu yolda yayınlar yaparak yurdumuza ve yurtdaşlarımıza yararlı olmak amacındayız. Neşrettiğimiz eserlerde belki yanlışlar veya noksanlar bulunabilir, tenkitçilerin de bunları tenkit etmelerini ve bu konularda neşredilecek başka eserlerin daha yararlı ve noksansız olmasını temenni ediyoruz.

«Futbol ansiklopedisi»nin yurddaşlarımıza yararlı olup olmadığı, doğuracağı alâkaya bağlıdır. Bu sahada gereken alâkayı görürsek sporun diğer kollarında da buna paralel eserler yayınlıyacağız. Bu arada aynı zamanda bütün dünya milletlerini ilgilendiren «Güreş ansiklopedisi»nin hazırlanmasının bitmek üzere olduğunu açıklamak isteriz.

En büyük temennimiz, yurdumuzda ansiklopedi yayınlarının daima çoğalması ve yurddaşlarımızın öğrenmek istedikleri her konuyu başka milletlerin yurddaşları gibi ilgili ansiklopedilere baş vurarak en doğru, en çabuk bir şekilde öğrenmeleridir.

Sadi KAZANCI

FUTBOL ANSİKLOPEDİSİ NASIL HAZIRLANDI?

Memleketimizde FUTBOL'ün mazisi yarım asrı ancak geçer; Futbol Federasyonumuz ise 40 ıncı kuruluş yılını yeni idrak etti. Bunun yanında, modern anlamı ile, yurdumuzda futbolün çeyrek asırdan daha fazla bir ömre sahip olduğunu da iddia etmek güçtür.

Bu kadar yeni açılmış bir sahada, mevzu ile ilgili, basılı eserlerin az olacağı tabiidir. Her cephesi ile FUTBOL'ü tanıtmak, bilhassa Türk futbolünün geçirdiği istihaleleri, önemli olayları ve neticeleri nakledebilmek, gelecek nesillere itimatla baş vurabilecekleri bir eser bırakmak istendiğinde, bizim için mehaz olacak, baş vurulacak kitaplar bulmak biraz güç oldu. Kütüphanelerimizi süsleyen, bizden evvelki çalışkan ve futbol sever kalem erbabının az ve dağınık eserleri bazen birbirini tamamlamak yerine cerh etmekle, zaman zaman mesaimizi güçleştirdi. Resmî kaynaklar ise talimatnameler dışında hemen hemen hiçbir yazılı eser bırakmamışlar, ancak Futbol Federasyonu ilk defa bu yıl bir faaliyet bilânçosu yayınlamıştı.

Türk futbolü hakkındaki bilgilerin toplanması bu sebepten, daha çok, şahsi arşivlerden, gazete ve dergi koleksiyonlarından çıkarılmakla, bazen de, hâdiseleri yaratan ve yaşayanların bizzat kendi ifadelerinden tamamlandı, hakikate varıldı. İstatistik bilgiler en titiz süzgeçten geçirildikten ve karşılaştırmalar yapıldıktan sonra esere dahil edildi. Bu arada, elinizde bulunan bu kitap için değerli fikir adamları ve mevzuun otoritelerinden, kıymetli kalemleri ile yardımda bulunanları, makale ve fotoğrafları ile eserin değerini arttıran spor adamlarımızı şükranla yadederiz.

Futbol ilmi ve dünya futbolünün tarihçesi ile diğer bilgiler için, batı memleketlerinin bu mevzuda yayınlanmış eserlerinin, mümkün olduğu kadar, hemen hepsinden istifade yolu arandı. Ayrıca periyodik spor neşriyatı koleksiyonları kaynak olarak kullanıldı. Kitapta bulacağınız bibliografya bu eserlerin en önemlilerini göstermektedir. 1.1.1963 tarihine kadarki olaylara göre düzenlenen, toplanan bu bilgilerin ansiklopedik neşriyatın ciddiyetine, doğruluğuna ve şekline uygun olmasına da çalışıldı.

Bütün bu emeklere rağmen, elinizdeki şu küçük eserin, asrın sporu FUTBOL'ü her bakımdan kapsadığı iddiasında değiliz. Artık bir ilim haline gelen, her mevzuu ayrı bir eser halinde toplanmaya ihtiyaç gösteren FUTBOL'ü böyle bir hacim içine sığdırmanın imkânsızlığını takdirinize arzederiz. İstifadenize sunduğumuz bu FUTBOL ANSİKLOPEDİSİ, artık FUTBOL mevzuunda hiç edilmeye başlayan boşluğu doldurmak için hazırlanmış bir ilk - eserdir. Okuyucuların ilgisi bize bu eseri ileride daha genişletmek, daha zengin bir şekilde takdim etmek imkânını da verecektir. Noksan ve hatalar için yapılacak her tenkid ileriki çalışmalarımızda bize ışık tutacak ve daha kâmil bir eserle FUTBOL'e Türk futbolüne hizmet etmek imkânını da sağlıyacaktır.

Saygı ve teşekkürlerimizle

Halûk San, Tevfik Ünsi, Samim Var

FUTBOL ANSIKLOPEDİSİNDEN NASIL FAYDALANILIR?

Elinizde bulunan bu eser ne bir futbol hikâyesi, ne de bir futbol öğretmenidir. Doğruluğu, ciddiyeti, genelliği ön plânda tutan bir incelemedir, bir ansiklopedidir; yalnız mevzuun icabı, ansiklopedilerin klâşik tertip şeklinden ayrılınmıştır.

FUTBOL ANSİKLOPEDİSİ, futbolün tarihçesi ile başlamakta, bilhassa istatistik bilgiler verilmekte, müesseselerin ve şahısların tanıtılmasına geniş yer ayrılarak futbol sağlığına kadar her mevzua temas edilmektedir. Ayrıca, geniş kitleleri ilgilendiren Spor Toto ile Futbol filatelisine de birer fasılda yer verilmiştir. Kitabın, futbol pratiği öğretici olmak gibi bir iddiası olmadığından esasen ayrı ayrı metodları bulunan futbol öğretme tekniğinde derine gidilmemiştir; bu, ansiklopedinin konusu olmaktan ziyade futbol ilmine mahsus, mütehassısların öğretici kitaplarının mevzuu olarak görülmüştür.

Kitap tamamiyle alfabetik esas üzerine hazırlanmamıştır. Buna mukabil her bahis kendi içinde alfabetik bir şekilde düzenlenmiştir. Kitabı teşkil 15 fasıl futbolün tarihçesinden başlıyarak, ilk bilgilerden sonra, daha derinliğe doğru gitmekte ve her fasıl bir öncekini tamamlamaktadır. Fasıllar içinde alfabetik sıraya dikkat edildiğinden aranılan konunun bulunma kolaylığı sağlanmıştır.

Önemli bir fasıl tutan Türk spor kulüpleri ile futbol şahsiyetlerinin kitaba alınmasında şu esas takip edilmiştir: Memleketimizde mevcut bütün spor kulüplerinin, kitabın ufak hacmi içinde, hepsinin tarihçesini vermenin imkânsızlığı karşısında, Türkiye şampiyonları, millî takıma oyuncu veren ve profesyonel millî lige dahil takımların tarihçeleri nakledilmiş, diğerleri ancak zikre dilmiştir. Diğer taraftan, futbol şahıslarının seçiminde, idareciler ve hakemler arasında, dünya ve yurt çapında isim yapmış olanların, futbolculardan da yalnız A millî takımında yer alanların biografilerin, yabancı müelliflerin yaptığı gibi, kitapta yer almıştır. Bu arada millî formayı giyemediği halde millî futbolcular kadar başarı ve şöhret sağlamış futbolcuların da biografileri verilmiştir. Hem futbolcu olarak, hem de idareci veya hakem olarak futbol tarihimize mal olmuş şahsiyetlerin üstün olan, şöhretlerini yapan cihetlerin gözetilerek o kısımda tasnifleri yapılmıştır. Bu tasnif sırasında alfabetik esas soyadları esası üzerine yapılmış, fakat futbolcular herkes tarafından daha çok küçük isimleri ile tanınmış olduklarından, kolaylık sağlamak için, fihrist soyadı ve isimler üzerinden alfabetik olarak ayrı ayrı düzenlenmiştir.

Yabancı futbol adamları ve kulüpler hakkındaki biografilerde ve tarihçede, bütün dünyaca tanınma ve şöhret üzerinde ittifak göz önünde tutulmuş, alfabetik fihristte soy adları esas alınmıştır.

Kitapta Türkiyeye ve yabancı memleketlere ait her çeşit şampiyona hakkında genel bilgi verildikten sonra, sonuçlar ayrı bir fasılda, SONUÇLAR başlığı altında toplanmıştır.

Nihayet şu noktayı da bilgilerinize arzedelim: Kitap 1.1.1963 tarihine kadar olan hâdiseler ile bu tarihteki durumu ihtiva etmektedir.

İÇİNDEKİLER

	Sahife No.
1 — FUTBOLUN TARİHÇESİ	12 — 29
A) Önemli tarihler:	30 — 34
a) Türk futbolünde	30 — 31
b) Dünya futbolünde	32 — 34
B) Türkiye'de ilk futbol maçı	35
C) Yurt içinde ilk yabancı maçı	36
D) Yurt dışında ilk Türk takımı	36 — 37
2 — BEYNELMİLEL OYUN KAİDELERİ	39 — 51
A) Kaidelerin tarihçesi	39 — 40
B) Beynelmilel futbol kaideleri ve memorandum	40 — 49
C) Önemli iki konu:	49 — 51
a) Ofsayd	49 — 50
b) Frikik	50 — 51
3 — FUTBOLDA TEŞKİLÂT VE MEVZUAT	53 — 65
A) Türkiye'de teşkilât	53 — 60
a) Türkiye Futbol Federasyonunu	53 — 55
b) Türkiye'de Futbol Federasyonunu teşkilâtı	55 — 56
c) Bölgelerdeki futbol teşkilâtı	56
d) Futbol Federasyonu ve millî takımlar	56 — 60
B) Türkiye'de mevzuat	60 — 83
a) Futbol hakem talimatnamesi	60
b) Futbol müsabaka talimatnamesi	61
c) Profesyonel futbol ynetmeliği	61 — 62
d) Sicil ve lisans talimatnamesi	62
e) Maç çeşitleri	62 — 72
f) Kulüpler	72 — 83
C) Dünyada teşkilât	83 — 85
a) Beynelmilel Futbol Federasyonu (F.İ.F.A.)	83
b) Avrupa Futbol Birliği (U.E.F.A.)	84
c) Afrika konfederasyonu	84
d) Asya konfederasyonu	84
e) Futbol ligleri irtibat komitesi	84 — 85
f) Güney Amerika Konfederasyonu	85
g) International Board	85
h) Kuzey Amerika Karaîb ve Orta Amerika Konfederasyonu	85
4 — DÜNYADA FUTBOL	87 —108
A) Millî federasyonlar	87 —105
B) Dünyanın tanınmış kulüpleri	105 —108
5 — SAHALAR ve TESİSLER	110 —114
A) Resmî maçlar için aranan saha şartları	110
B) Gece maçları ve tesisatı	110
C) Sahaların bakımı	111
D) Stadyomlar	111 —113
a) Türkiye'de	111
b) Dünyada	112 —113
E) Seyirci ve hasılat rekorları	113 —114

Sahife No.

6 — MALZEME ve TEÇHİZAT 116 —117
7 — FUTBOLUN TEKNİK ADAMLARI 119 —123
A) Antrenör 119 —120
B) İdareci 121 —122
C) Menacer 122
D) Tek seçici 123
8 — TEKNİK ve TAKTİK 125 —132
A) Teknik 125 —128
a) Oyuncular ve mevkilerinin tekniği 125 —126
b) Kaleci tekniği 126 —128
B) TAKTİK ve SİSTEMLER 128 —132
a) Metod 128 —129
b) W M 129 —130
c) Sürgü 130 —131
d) Diyagonal 131
e) Beton 131
f) Catenaccio 131
g) 4-2-4 132
9 — HAKEM ve HAKEMLİK 134 —140
A) Hakemliğin tarihçesi 134 —135
B) Türkiye'de hakemlik 135 —136
C) Dünyada hakemlik 136 —137
D) Hakemin vazifesi 137 —139
E) Hakemin vasıfları 139 —140
10— İSİMLER 142 —176
A) Türkiye'de: 142 —170
a) İdareciler 142 —146
b) Hakem ve teknik adamlar 147 —148
c) Futbolcular 149 —170
B) Dünyada: 170 —176
a) Tanınmış idareciler 170 —171
b) Futbolcular 172 —176
11— SONUÇLAR 178 —265
A) Türk futbolünde 178 —223
a) Beynelmilel temaslar 178 —214
Milli takımımızın ilk maçı 178
İlk maçımızın tenkidi 178 —180
Yurt dışındaki ilk maçımız 180
Yurt dışındaki ilk maçımızın tenkidi 180 —181
Sonuçlar 181 —213
Bilânço 213 —214
b) Şampiyonalar 214 —223
Pazar ligi 214
Cuma ligi 214
Resmi amatör lig 214 —218
Türkiye Birinciliği 218
İstanbul Kupası 219
İstanbul Şildi 219
Başbakanlık Kupası 219
Milli Küme — Maarif Kupası — Millî Eğitim Mükâfatı 219
Profesyonel lig 219 —220
Milli lig 220 —223
Federasyon Kupası 223

Sahife No.

B) Dünya futbolünde 223 —
Beynelmilel şampiyonalar 223 —
Akdeniz futbol şampiyonası 223 —224
Akdeniz Oyunları turnuvası 224 —225
Balkaniyat şampiyonası 225
Olimpiyat turnuvası 225 —229
Dünya (Jules Rimel) futbol şampiyonaları 229 —233
Milletlerarası Gençler şampiyonası 233 —235
Avrupa Kupası 235 —236
F.İ.F.A. maçları 236
Enternasyonal Kupa 236
Britanya şampiyonası 236 —237
Panamerikan turnuvası 237
İskandinavya şampiyonası 237
Balkan Kupası 237
Güney Amerika şampiyonası 237
Afrika Kupası 237
Asya'daki turnuvalar 237 —238
Avrupa Şampiyon Kulüpler Kupası 238 —241
Orta Avrupa Kupası 241 —242
Avrupa Kupa Galipleri Kupası 242 —243
Balkan İkincileri Kupası 243
Avrupa Fuar Şehirleri Kupası 243 —244
Dünya Şampiyon Kulüpler Kupası 244 —245
C) Türk Ordu takımının maçları 245 —247
D) Galatasaray — Fenerbahçe — Beşiktaş karşılaşmaları 247 —265
Galatasaray — Fenerbahçe maçları 248 —255
Galatasaray — Beşiktaş maçları 255 —260
Fenerbahçe — Beşiktaş maçları 260 —265
12— FUTBOL VE SAĞLIK 267 —269
a) Futbolun fiziyolojisi 267
b) Futbolun Fizio — Patolijisinde Meteorolojik Amiller 267 —268
c) Futbol kaza ve arızaları ve bunların tedavileri 268 —269
d) Maçtan sonra ölen futbolcular
13— SPOR — TOTO 271 —275
a) Türkiye'de 271
b) Dünya'da 271 —272
c) Toto'da oyun sistemi 272 —275
14— FUTBOL İLE İLGİLİ PULLAR 277 —280

BİBLİOGRAFİ

A. TÜRKÇE

Eski Türk sporları üzerinde araştırmalar	(1938)	Baki Halim KUNTER
Aylık spor ansiklopedisi	(1945—1446)	Adnan AKIN - Sacit ÖGET - Halûk SAN - Faik ŞENOL
Spor âlemi dergisi	(1919—1929)	Sait ÇELEBİ
Türkspor dergisi	(1929—1934)	Talât Mithat HEMŞERİ
Profesyonel futbol yönetmeliği	(1962)	Türkiye Futbol Federasyonu
Sicil ve lisans talimatnamesi	(1962)	Beden Terbiyesi G.M.
Futbol	(1943)	Ulvi YENAL
Hakemin cep kitabı	(1957)	Sulhi GARAN
Futbolu tanıyalım	(1962)	Sulhi GARAN
Futbol hakemi	(1960)	Fahir TEZCAN
Türkiye futbol tarihi	(1954)	M. Ali ORAL
Futbol teknik ve taktiği	(1943)	İhsan TÜRMEN
Hakemin rehberi	(1959)	Sulhi GARAN
Futbol bizim dünyamız	(1962)	Gündüz KILIÇ - Eşfak AYKAÇ - Coşkun ÖZARI
Futbol 1961 yıllığı	(1961)	A. AKIN - H. SAN - S. VAR - S. MISIRLI - T. ÜNSİ
Futbol yıllığı 1962	(1962)	Türk Futbol Federasyonu
Futbolda 16 sene	(1948)	Cihat Arman İstanbul
Fenerbahçe spor kulübü tarihi	(1957)	Dr. Rüştü DAĞLAROĞLU
Galatasaray spor kulübü 50. yıldönümü	(1955)	Fethi İSFENDİYAROĞLU - İhsan İPEKÇİ - Adnan AKISKA - Halûk SAN - Abdi İPEKÇİ
Genç Millî takımımızın Almanya hatıraları	(1954)	Reşat Erte İstanbul
Türk futbol tarihi	(1960)	Dr. Rüştü DAĞLAROĞLU - Halûk SAN
Türk futbolünde 63 Millî maç	(1953)	Adnan Akın İstanbul
Türk futbolünde 31 Millî maç	(1949)	Nejat K. İren İstanbul
Spor faydaları, zararları ve arızlarının sebep ve Onartımı (İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesi yayınlarından)	(1943)	Ord. Prof. Akif Sakir SAKAR - Prof. Münir Ahmet SARPYENER
Sporun Physio - Pathologie'si (Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü yayınlarından)	(1943)	Dr. Macit EMİR
Futbol hakem talimatnamesi	(1960)	Beden Terbiyesi G.M.
Futbol müsabaka talimatnamesi	(1962)	Beden Terbiyesi G.M.
Beynelmilel futbol nizamnamesi	(1927)	T.İ.C.İ. Futbol heyeti müttehidesi
Futbolda hatalar	(1946)	Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü
Top dergisi	(1934—1937)	Talât M. Hemşeri ve Sadun Galip Savcı
Kırmızı - beyaz dergisi	(1937—1952)	Talât Mithat Hemşeri
Cumhuriyet Gazetesi	(1924—1963)	
Akşam Gazetesi	(1924—1963)	
İdman Dergisi	(1912)	Cem'i
Futbol Dergisi	(1908)	Burhan Felek
Dünya Kupası futbol maçları	(1954)	Cem Atabeyoğlu ve Selâhattin Giz

B — ECNEBİ DİLLERDE

Allmanacco Jllustrato Del Calcio (İtalyanca)	(1956)	Leone Roclali «Il Calcio Illustrato E Il «Siclismo» Milano
	(1957)	
	(1958)	
	(1959)	
	(1960)	
	(1961)	
	(1962)	
	(1963)	
Ancyclopedie Des Sports (Fransızca)	(1961)	Jean Davven «Librairie Larousse» Paris
Annuario Dello Sport (İtalyanca)	(1960)	Le Gazzetta Dello Sport Milano
	(1961)	
	(1962)	
	(1963)	
Cataloque De Sellos De Deportes (Fransızca)		Jose M. Vidal Torrens Barseelona
Catalogo Sport (İtalyanca)	(1954)	Giulio Landmans Milano
Cataloque De Timbres-Poste Sports Et Scoutisme (Fransızsa)	(1957)	Brun Et Fıls Paris
Deutschland Weltmeister Im Fussball (Almanca)	(1963)	Frankfurt Am Maın
Die Spiele İn Chile (Almanca)	(1954)	Wilhelm Limpert Verlag
Encyelopedie de Poche Football (Fransızca)	(1962)	Fritz Walter Nürenberg
Europa Cup (Almanca)	(1962)	Jacques Ferran Cenevre — İsviçre
Europa — Pokal (Almanca)	(1960)	B. Almanya Futbol Federasyonu Adına Gerhard Bahr Nürenberg
Football (İngilizce)	(1962)	B. Almanya Futbol Federasyonu Adına Gerhard Bahr Nürenberg
Fussball Jahrbuch (Almanca)	(1940)	John Chas. Glegg (İngiltere Futbol Federasyonu Başkanı Londra
	(1953)	B. Almanya Futbol
	(1962)	Federasyonu Adına Hermann Gehne «Wilhelh Limdert — Verlag» Frankfurt. M.
Fussbalweltmeısterschaft (Almanca)	(1954)	B. Almanya Futbol
Handbook (İngilizce)	(1958)	Federasyonu Adına Gerhard
	(1950)	F.İ.F.A Zürih

How to Play Association Football (İnvilizce)	(1955)	Denis Compton (Arsenal F.C.) Londra
Kicker Almanach (Almanca)	(1960) (1961) (1962) (1963)	Karl-Heinz Heimann «Copress - Verlag» Münih
Know The Game (İngilizce)	(1948)	İngiltere Futbol Federasyonu Londra
L'officiel Du Groupement Des Clubs Autorisés (Fransızca)	(1956—57) (1957—58) (1958—59	Fransa Futbol Federasyonu Paris
News Of The World And Empire News Football Annual (İngilizce)	(1962—63)	Frank Butter ve Malcolm Gumn Londra
Os Desportos Em Todo O Mundo (Portekizce)	(1954)	Adolpho Schermann «Revista Da A.A.R.R.» Rio De Janeiro
Sportifs De Tous Les Temps (Fransızca)	(1952) (1962)	Louis Favrorert Paris
The Football Association Year Book (İngilizce)	(1955—56) (1962—1963)	William Heinemann Ltd Londra
The Play fair Football Annual (İngilizce)	(1953)	Albert Sewell Londra
This Seventh War Season (İngilizce)	(1945) 1954	İvan Sharpe Londra Fritz Walter Nuremberh

1 — FUTBOLÜN TARİHÇESİ:

A — Önemli tarihler:

a) Türk Futbolünde,

b) Dünya futbolünde

B — Türkiyede ilk futbol maçı.

C — Yurt içinde ilk yabancı maçı.

D — Yurt dışında ilk Türk takımı.

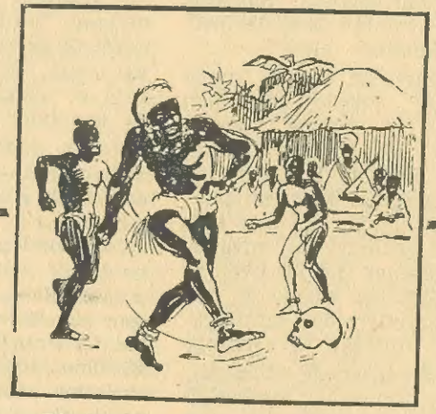

Bir toparlak şey olsun da...

FUTBOL'ÜN TARİHÇESİ

Spor çeşitleri arasında, ne (ana spor) adını taşıyan atletizm, ne de diğer sporlar futbol kadar geniş kitleleri ilgilendirebilmektedirler. Dünyanın dört bir tarafında, yüzbinlerce insana heyecan kaynağı olan, milyonların sporu halini alan, Spor Toto oyunu ile büyük bir para hareketine yol açan ve nihayet birçok spor kollarının malî yardımlarla gelişmesini sağlıyan futbol 20. yüzyılın dünya çapında en popüler sporudur. Bugün dünyada top ile yapılan yirmiye yakın spor vardır; fakat (top oyunu) denildiği zaman daima akla ilk olarak gelen futbol'dür.

Doğuş yeri ve tarihi hakkında kesin bir hükme varılamamış bulunan futbol bugüne kadar, çeşitli memleketlerde, çeşitli şekiller ve kaideler altında oynanmış ise de sonunda evrensel bir kaideye bağlanmış ve enternasyonal bir şekil almıştır. Bugünkü hali ile futbol oyununu beki de icatçıları da tanıyamazlar.

Futbol oyununun ilk olarak hangi tarihte ve hangi ülkede oynandığı hakkında kesin bir hükme varmak zordur. Çünkü, bilinen bir hakikat vardır ki, ilkel insanlar dahi yuvarlak cisimlerle oynamaktan zevk almaktadırlar ve bugün olduğu gibi eski çağlarda da, kürre şeklinde ve yuvarlanan cisimler insanlar için bir oyun ve spor vasıtası olmuştur. Bugün de bazı ilkel insan cemiyetlerinde kurukafanın top yerini tuttuğu ve ayaktopu vazifesi gördüğü müşahede edilmiştir. Tarihî değer taşıyan birçok eserden ve zamanımıza kadar kalmış olan bazı anıtlardan anlaşıldığına göre (top oyunu)nun ayakla oynanan şekli Sümer Türkleri devrinde dahi mevcuttu. Milattan 2500 sene evvel, futbolün Çinde, İmperator Huang — Ti'nin askerlerini, yere kakılmış iki direk arasından geçirilecek bir top ile çeviklik idmanı yaptırdığı Çin efsanelerinde nakledilmektedir. Milattan hemen sonraki yıllarda, imperator Cheng — Ti devrinde, topu pagotların üstünden aşırabilen Chang Fu ve hünerbaz Wang Ch'son hakkında düzülmüş manzumeleri halk şairleri sazları ile okurlarmış. Orta Asya Türkleri hakkındaki La Tartarie adlı eserde, Tsang şehrinde kız ve erkeklerden kurulu karma takımların ayak topu oynadıklarını, bu meraklı oyunu gören Hiuan adlı bir çinli şu şekilde anlatmaktadır: «— Büyük mabetlerde sık sık ayak topu müsabakası yapılır. Topa elle dokunulmaz, ya ayak veya başla vurulur ve hasım kaleden içeri sokmağa uğraşılır.»

Divan-ül lugat el Türk'ün, 1 nci cildinde Türklerin asırlar boyu top oyunu oynadıkları ve bu sporu nasıl yaptıkları yazılıdır. Türkler futbole (Tepük) derlerdi. Tarih-i Timur, tepük'ün Timurlenk devrinde kuzu derisi ile doldurulmuş topların, el değdirmeden, kafa ve ayakla, belirli bir saha içinde, oynandığını işaret etmektedir.

Ancak, dünya fethine çıkan Türk delikanlıları daha çok harp gücünü arttıracak idmanlara, kılıç ve kalkan, mızrak ve at oyunlarına kendilerini verdiklerinden, fütuhat devrinden sonra da bir uyuşukluk devresi başladığından, daha sonraları ise gençlerin spor gayesi ile de olsa bir arada toplanmalarının Saray çevrelerinde hoş görülmediğinden, futbol 19. yüzyılın başlarına kadar Türk gençlerinin sporu olmaktan çıkmıştır.

Avrupada ayak topu oyunu Eski Yunan devrinde, bilhassa onbeşer kişilik takımlar halinde ve Episkiros adı altına İsparta'da oynanırdı. Eski Roma'da bu oyuna benzer bir ayak topu oyunu Harpastum adı ile askerlere idman olarak oynatılırdı.

Avrupada futbolün oynanma tarihi ve futbol oyununun menşei de ihtilâflı bulunmaktadır. Fransızlar bu oyunun İngiltereye Normanlar tarafından geçirildiğini, İngilizler ise bu oyunun kendi eski millî oyunları olduğunu iddia ederler. Muhakkak olan şudur ki, 12. yüzyıldan itibaren futbol İngilterede yaygın bir şekil almış ve şehriler, köyler arası bir rekabet, hattâ çatışma vesilesi olmuştur; öyleki bir ara 13 nisan 1314 tarihli bir ferman ile İngiltere Kralı II. Edward futbolü men eden bir ferman çıkarmıştır. Bu fermanda şöyle bir ibare mevcuttur: «— Büyük bir topla şehir dahilinde azim gürültüler yapıldığı ve tanrı göstermesin, birçok kaza, facia ve hasara sebebiyet verilebileceği görülerek tanrının ve Kralın namına, şehir dahilinde top oynanmasını yasak ediyoruz. Emirlerimizin aksine hareket ederek top oynıyacaklar en şiddetli cezalarla tecziye edileceklerdir.»

Buna mukabil, 17. yüzyılda İngilterede bizzat hükümdarlar futbol oyununu teşvik eder duruma geçmişler ve bunun neticesi futbol gelişme devresine girmiştir. İtalya'da ise 16. yüzyılda Floransa ve Siena'da, umumî meydanlarda, enaz senede bir defa, Calcio adı verilen futbol, yirmiyedişer kişilik takımlar arasında oynanırdı. 15 oyuncu akıncı, 5 oyuncu akıncıların destek oyuncusu, 4 kişi müdafaanın ilk, 3 kişi de son kademesi olurdu. İtalyan asilleri de kendilerini bu spora kaptırırlarken İngiltere'de futbol gelişiyordu. 1855 yılında İngiltere'de teşekkül eden ilk futbol kulübü Sheffield futbolde bir merhale olmuştur. 1863 yılında İngiliz futbol federasyonu (Football Association) un kurulması ile de futbol oyunu sadece iki takımın bir topu iki kaleye sokmak için yaptıkları gelişi güzel bir mücadele olmaktan çıktı, belirli kaidelere bağlandı. Sırası ile ofsayt, kalecilerin topu el ile tutmaları, korner, her gol yerine devre arasında yarı sahaların değiştirilmesi, taç atışı kaideleri kabul edildi.

1871 yılında, daha sonraları Kral kupası adı ile de şöhret yapacak «Futbol Federasyonu Kupası» nın ihdası, bütün dünyaya bu şekildeki direkt eleme usulü müsabakalar için örnek teşkil etti.

İngiltereden sonra bütün dünyada futbolün gelişmesini sağlayan olay ise 1879 dan sonra başladı. Futbol kulüpleri idarecileri takımlarında daha iyi oyuncular kullanabilmek için yabancı çevrelerden, kendilerine birer iş vererek, iyi futbolcular ayartmak yoluna gittiler. Böylece, Glasgow'dan Darwen şehrine futbol için getirtilen İskoçyalılar dünyada ilk profesyonel futbolcular oldular. O tarihe kadar üniversite ve seçkin kişiler arasında en geniş şekilde revaç bulan futbolün içine böyle bir metlek ve para cazibesi ile her gün yeni simaların karışması karşısında bu okumuş ve seçkin kişiler şu kararı verdiler: «Futbolün meslek haline getirilmesine engel olmak yerine, bunu meslek olarak seçeceklerin kontrolü cihetine gitmek lâzımdır.» Bunun üzerine de profesyonellik futbolde resmen kabul edilmiş oldu ve 1885 de alınan bu karardan sonra 1888 de 12 kulübün katılması ile İngiliz Profesyonel Ligi kuruldu.

Daha o tarihlerde mütekâmil bir oyun kaidesi sistemi vardı; bu kaideler hergün biraz daha makûl hâl aldı ve günümüzün kaideleri kabul edilmeye başladı. O tarihlere kadar, topun ilerisinde olmak ofsayta düşmek için kâfi bir sebepti, bu kaide liglerle beraber değişti; rakip kale çizgisi ile top arasında üç rakip oyuncunun bulunması (bugün iki oyuncu) ofsayt kaidesini sınırladı. Kalecilerin topu el ile tutmaları müsaadesi çıktı; korner usûlü kabul edildiği gibi, her golden sonra kalelerin değiştirilmesi yerine yalnız devre arasında kale değişimi ve nihayet taçlarda topun iki elle atış suretiyle oyuna dahil edilmesi kaideler arasına girdi. 1875—1882 yılları arasında oyuncuların sahada dizilişleri 6 akıncı (forvet) 2 muavin (haf) 2 müdafi (bek) 1 kaleci şeklinde iken 1883 den sonra modern şeklini alarak 5 for, 3 haf ve 2 bek ve 1 keleci tertibine döndü.

Bu arada oyun tekniğinde de önemli değişiklikler oldu. 1875 den itibaren topa kafa ile vurma müsaadesi çıktıktan sonra futbol eskisine nazaran daha havadan oynanmaya başladı, ça-

limli (driplingli) oyun azaldı. Kontrolünü kaybetmeden topu kısa vuruş veya dokunuşlarla götürme san'atı olan çalım, kale yolu üzerindeki rakiplerin bertaraf edilmesini gaye eden bir oyun tekniği idi. O devirlerde de, hâlâ bugün de, çalımın faide ve zararları üzerinde münakaşalar yapılır. Muhakkak olan birşey varsa o da şudur ki, çalım takım oyunu yararına kullanıldığı ve bir gaye değil de bir vasıta olarak baş vurulduğu takdirde futbolün en müthiş silâhlarından biri olmakta devam etmektedir. Çalım yapan bir oyuncu rakip tarafı sayı bakımından noksan duruma düşürmekte ve takım arkadaşlarına kontroldan kurtulmak (demarke kalmak) imkânını sağlamaktadır. İşte bu anda çalım sona ermeli ve yerini ya bir pasa veya şuta bırakmalıdır. Eğer oyuncu, birkaç rakibi çalımla geçtikten sonra, sırf çalım yapmak zevki için bir başka rakibin gelmesini beklerse çalım bu takdirde zararlı bir hal almış olmaktadır, zira esas gayesi olan oyuncu sayısı bakımından rakipten üstünlük, ortadan kalkmakta, çalım devam ederken kale ağzına yeni müdafilerin toplanmasına yol açmaktadır.

Lig maçlarının başlamasından sonra geçen ilk 20 yıl içinde Blackburn Rovers, Aston Villa, Newcastle United gibi takımların ortaya koydukları san'at ve incelik ile top kullanış, milyonlarca seyirciyi mest ederken, klâsik bir hal alan metod ve zekâ oyunları ile süslü bu futbol, üzerine artık daha mütekâmil, daha güzel bir futbol oyununun gelemiyeceği zannını vermişti. Halbuki futbol mükemmel bir organizasyon içinde ilerleyip duruyordu ve o devrin profesyonel futbolcusu kendi kaderini ne boksörlerin bisikletçilerin veya aktörlerin kaderine benzetiyor, sadece diğer işçilerin kaderinden farksız görüyordu.

Türkiye'de futbol:

Orta Asyadaki devirden sonra, modern kaideleri ile futbol oyununun Türkler arasında yayılması biraz gecikmiştir. Buna da sebep, Osmanlı İmparatorluğunun idarî ve sosyal bünyesinin, gençlerin bir araya gelerek cemiyetler kurmasına engel teşkil etmesidir. 19. yüzyılın son çeyreğinde Avrupanın her tarafında futbol kulüpleri kurulurken Osmanlı İmparatorluğunda Türklerin cemiyet hayatı padişahların vehimleri ile kısıtlanmış olduğundan futbol ve futbol kulübü birer hülya olarak kalıyordu. Yalnız, Türk çocuklarının tadamadığı kulüp

Önderler: 1912 de Fenerbahçe ilk yabancı maçından evvel, Akdeniz donanması şampiyonu Yeni Zelanda takımı oyuncuları ile beraber.

hayatı ve futbol zevki Türkiyedeki yabancılar için serbestti. Böylece Türkiyede ilk kulüpler yabancılar ve gayri müslimler tarafından kuruldu, ilk futbol onlar tarafından oynandı.

Modern şekli ile ilk futbol Türkiyede sanılacağı üzere İstanbul'da değil İzmir'de ve İngilizler tarafından oynanmıştır. İzmirin Bornova semtinde oturan ve ticaretle uğraşan İngiliz ailelerinin genç erkekleri hafta tatillerinde, bazen akşamları işlerinden çıktıktan sonra zevkleri için futbol oynamaya başlamışlardır. Giraud, Whittall ve Charnaud aileleri 1894 yılından sonra Türkiyede modern futbolü ilk oynıyanlar olmuslardır. İzmir'den sonra İstanbul'daki İngilizler de futbole 1897 den sonra başlamışlardır. İstanbul'daki futbol faaliyetinde öncülüğü avukat Mister Henry Pears yapmış, daha sonra mister James Lafontaine'in gayretleri ile İstanbul'da futbol gelişmiştir. 19. yüzyılın son senelerinde futbol artık Türkiyede, İngilizler arasında da olsa bir çekişme ve müsabaka konusu olmustu. Öyleki 1897—1899 arasında üç yıl karşılıklı olarak yapılan maçlarda İzmirli İngilizler galip geldikleri vakit, İstanbullu İngilizler bir denge sağlamak için, İzmir'den oyuncu getirttiler, Kadıköy muhitinin kabiliyetli Rum gençlerine de kadrolarında yer verdiler. Böylece memleketimizde ilk transfer de bu vesile ile futbolün yaratıcıları tarafından yapılmış oldu.

Türkiye'de ilk futbol kulübü 1902 yılında Mr. James Lafontaine ile Mr. Horace Armitage'in önderliği ile Kadıköy muhitindeki İngiliz ve Rumlar tarafından kurulmuştur. Kulübün adı (Cadikeuy Football Club)dür. Bu ilk kulübü de birer yıl ara ile yine İngilizlerin kurduğu (Moda Football Club) ile Rumların (Elpis) klübü izledi.

İlk futbolcüler tabii ki kısa zamanda geniş şöhret yaptılar. Bu yeni oyunu seyredenleri o devirde hayran bırakan futbolcuların ismilerini de şöyle sıralayabiliriz: Dick Lafontaine, James Whittall. Comber, Jackson, Elpisli Aleko Kallios ve Seramidis. Bu sıralarda, İngilizlerin oyun tarzlarından ateşli oyunu ile ayırd edilen Bobi isimli bir futbolcu da vardır ki halk ona büyük sempati beslemektedir. Bu futbolcu aslında Amiral Hüsnü Paşanın oğlu Fuad Hüsnü (Kayacan) dır ve sarayın şerrinden, ismini yabancı adı ile değiştirerek futbol oynamaktadır.

Fuat Hüsnü bey en az İngilizler kadar futbole hayrandır ve bu hayranlığı dolayısiyle Reşat Danyal bey ve birkaç arkadaşı ile 1899 yılında (Black Stoking Football Club) isimli ve 1901 de tamamiyle Türklerden müteşekkil (Kadıköy Klübü)nü kurdu ise de bu iki teşekkül istibdat devrinin takipleri neticesi iki ay dahi yaşayamadı ve gelişemeden kapandı. Fuat Hüsnü bey ve müteakiben arkadaşları için futbol zevkini tatmin ancak İngilizlerin kurmuş oldukları kulüp içinde ve yabancı isimler altında mümkün olabilecektir.

Türkiye'de ilk lig maçı:

1904 yılında İstanbul'da 4 tane futbol takımı vardır: Cadikeuy Football Club, Moda Football Club ve Elpis ile İngiliz sefaretinin İmogene isimli gemisinin futbol takımı. Bu dört teşekkül James Lafontaine'in başkanlığı altında bir lig kurdular. Böylelikle Türkiyede ilk defa pazar günleri oynanmak üzere bir futbol ligi kurulmuş oldu. Ligin müteşebbislerinden Mr. Henry Pears İngiltereden kıymetli bir gümüş kupa da getirtti ve bunu 10 sene devam edecek lig sonunda en fazla şampiyonluk alacak takıma verilmek üzere ortaya koydu. Maçlar bugünkü Fenerbahçe stadının bulunduğu yerde ve Papazın Çayırı adı verilen çayırda yapılmaya başladı.

İlk lig maçlarının seyircileri daha çok İngilizler, Rumlar ve daha sonraları da ender olarak Türk gençleri idiler. 1904 sonbaharında başlayan ilk Ligi İmogene şampiyon olarak bitirdi. Böylece modern futbolün kurucuları İngilizlerin temsilcileri sayılacak İngiliz gemisinin futbolcuları Türkiyede yapılan ilk ligin şampiyonu olmak şerefine erdiler. Ertesi yıl ise ligi Cadıkeuy Football Club kazanacak ve ertesi yıl yine aynı klüp şampiyonluğu

elde edecektir. Fakat bu sırada şehrin İstanbul yakasında Türk futbolü için ilk hayırlı ve müsbet adım atılmış ve Galatasaray kulübü kurulmuştur.

Ahmet Robenson: İlk devirlerin meşhuru.

İlk Türk Futbol Kulübü Galatasaray:

Galatasaray Sultanisi'nin uyanık gençleri gruplar halinde Papazın Çayırı'nda oynanan maçları takip etmektedirler. İçlerinden bir çoğu, Sultani'nin Grand'Cour denen büyük bahçesinde (meşin yuvarlak) ile tanışmıştır, fakat hocaları zaman zaman onlara mani olmaktadır. Futbol oyununa karşı ilgileri gittikçe artan bu gençlerden Ali Sami (Yen) ,Asım Tevfik (Sonumut), Emin Bülent (Serdaroğlu), Celâl (Şehit), Bekir (Bircan), Tahsin Nahit, Cevdet (Kalpakçı), Abidin Daver, 1905 yılında ekim ayının son günlerinde, beşinci sınıfta kafa kafaya vererek Galatasarayda bir futbol takımı ve bir futbol kulübü kurmaya karar veriyorlar. Galatasaray'ın bu ilk kurucuları ilk üyeler olarak 1-8 giriş sıra numarası ile kulüplerine kendilerini kaydediyorlar. Doğan kulübün de ilk rengi, bayrağımızın renginden alınarak Kırmızı-beyaz'dır.

Galatasaray kulübünün kurulması ile futbol faaliyeti Türkler için de başlamış olmaktadır. Galatasaray 1906 yılında 4 takım arasındaki Pazar ligine girdikten sonra Türklerin de futbole hevesleri arttı ve Meşrutiyetin ilânı gençlerin cemiyet ve kulüp kurma serbestliğini sağladığı için, birden, futbol kulüplerinin de sayısı arttı.

Liglerin gelişmesi

1908 yılında Fenerbahçe ve Vefa kulüpleri de futbol sahalarında kendilerini gösterdiler. 1909 da Pazar ligine Fenerbahçe ve rumların Struggers kulübü de iştirak edince bu yeni ligin idaresi için İstanbul futbol kulüpleri birliği adında bir birlik kuruldu ve bu birlik 37 maddeden ibaret bir Lig Teşkilât ve nizamnamesi tanzimle tatbike başladı. İlk lig tertip hey'eti James Lafontaine (başkan) Ali Sami (2. başkan) ve Jean Mistides (Genel Sekreter)den ibaretti.

Kurulan bu lig tertip hey'etinin yönelttiği ligler Pazar ligi adı altında devam ederken 1912 yılında bu ligin dışında kalan Anadolu, Türk İdman ocağı, Darülfünun terbiyei bedeniye, Şehremini Mümaresatı Bedeniye, Sanayi Futbol kulüpleri ile Fenerbahçenin Pazar ligine dahil kadrosu dışında kalan futbolcularından kurulu bir ikinci takımının iştiraki ile ayrıca bir Cuma Ligi kuruldu.

Bu lig Balkan Savaşı dolayısiyle ancak 1913 de organize edilebildi, o yıl Anadolu kulübü şampiyonluğu aldı ve bu lig de sonradan ortadan kalktı.

İstanbul lig maçları, gittikçe artan kulüp sayısı ile, Balkan Savaşı dolayısiyle 1912—1913 ve Mütareke seneleri olan 1918—1919 yılları hariç ilk şekli ile devam etti (Bak. Lig maçları) 1923 yılında Türkiye'ye şamil bir teşkilâtın, Türkiye İdman cemiyetleri İttifakı'nın ve bunun'la beraber Türkiye Futbol federasyonunun kurulması ile futbol işleri daha rasyonel bir şekilde ve yurdu kapsayan bir nizam içinde yapılmaya başladı. Futbol Federasyonunun teşekkülü ve Beynelmilel Futbol federasyonuna tesçili futbolümüzün tabii ki en büyük merhalesi olmuş ve Türk futbolü 1923 den sonra modern sekli ile kurulmuş, beynelmilel sahada kendini göstermeye başlamıştır (Bak. Türkiye Futbol federasyonu).

Otomobil Nuri: Cihan Harbinden evvelki yılların meşhurlarından.

Diğer şehirlerde futbolün doğuşu:

Türk futbolünün beşiği olan İzmir'de ilk kulüp 1900 tarihinde kurulan Rumların Panionios ve Apollon kulüpleri ile Ermenilerin Peloos kulübüdür. İngilizler kendi özel teşkekülleri için de futbol oynarlardı.

Türkler arasında futbole ilk heves yine bir ilim ocağında başlamış, İzmir Sultanisinde futbol oyunu meraklısı Türk gençleri jimnastik hocaları Melekyan'ın derslerinden istifade ederek futbol oynamaya başlamışlardır. Ege bölgesinin ve İzmirin ilk Türk kulübü olan Karşıyakanın 1912 yılında kuruluşundan sonra da sür'atle lig maçlarına doğru gidilmiş, bölgede teşekkül eden Altay; Midilli ve Trablusgarp kulüpleri arasında 1914 yılında, Panionios (bugünkü adı ile Alsancak) stadında ilk lig maçları tertiplenmiştir. Bu ligde ilk iki yıl şampiyonluğu Altay kazanmıştır. Birinci Cihan Savaşı, İzmir'in isgâli liglerin devamına engel teşkil etmiş ve ancak Kurtulus savaşından sonra, İzmir'de yeni kulüplerin de teşekkülü ile 1923 den itibaren ligler tekrar başlamıştır.

Ankara, Adana, Eskişehir, Bursa ve Trabzon gibi bugün futbolün ilerlemis olduğu bölgelerde de ligler İstiklâl Savaşından sonra ve Türkiye İdman cemiyetleri İttifakının teşekkülünü takiben başlamıştır.

Türkiye Futbol Federasyonuna doğru:

Başta İstanbul olmak üzere, futbol kulüplerinin büyük şehirlerde çoğalması ve bu kulüplerin şampiyona tertiplemelerinden doğan düzensizlik ve anlaşmazlıklar bir resmî teşkilâtın kurulması ihtiyacını hissettirmeye başlamıştı. Bu düzensizliği ve İstanbul'da Cuma — Pazar ligleri ayrılıklarını telif etmek üzere ilk teşebbüs merhum Selim Sırrı (Tarcan) beyden geldi. 1916 Olimpiyat oyunları için Beynelmilel Olimpiyat komitesinin Türkiye Mümessili olan Selim Sırrı bey bir (Osmanlı İdman Hey'eti Müttehidesi) kurmak için 23 Aralık 1913 de gazetelerde yayınladığı bir tebliğle kulüp temsilcilerini bir toplantıya davet etti. Bu toplantıda spor kulüplerinin bir federasyon teşkil etmeleri için müzakereler açıldı ise de araya giren Cihan Savaşı bunun gerçekleşmesine engel teşkil etti.

Bu ilk Federasyon kurma fikri 1920 yılına kadar bir ideal olarak kaldı. O tarihe kadar İstanbul kulüpleri çeşitli gruplaşmalarla Cuma ve Pazar liglerinde oynamışlar ve lig tertip hey'etlerine bağlı kalmışlardı. 1920 de İsviçreden tahsilden dönen Galatasaray'ın eski futbolcularından Yusuf Ziya (Öniş) beyin beraberinde getirdiği İsviçre Spor teşkilâtı Nizamnamesini Ali Sami (Yen) Burhanettin (Felek) Nasuhi (Baydar) beyler beraberce tercüme ettiler ve 20 maddelik bir nizamname altında kurulacak bir (Türkiye İdman Cemiyetleri İttifakı) adı altında toplamak için teşebbüse geçtiler. Bu teşebbüs ve çalışmalar nihayet neticesini verdi ve yeni teşekkül ilk resmi toplantısını 31 Temmuz 1922 de yaparak idare hey'etini seçti. Türkiyede sporun ilk teşkilâtı olan bu birlikte feragatle vazife gören idarecilerin isimleri şükranla yadedilmeye değer:

Başkan: Ali Sami (Yen) 2. başkan: Burhanettin (Felek) ve Ali Seyfi, Genel Sekreter: Fethi Tahsin (Başaran), Müfettiş: Nasuhi (Baydar) Veznedar: Otomobil Nuri, Üyeler: Taip Servet (Server) Hamdi Emin (Çap) Yusuf Ziya (Öniş), Cevdet (Kalpakçı), Orhan (Öktem) Doktor Hikmet, Cevat Rüştü ve Server beyler.

1924 de: Polonyada oynanan millî maçta Türk takımı, ortada federasyon başkanı Yusuf Ziya (Öniş) merasim sırasında görülmektedir.

Türkiye İdman Cemiyetleri İttifakı 1923 yılından itibaren federasyonlar teşkiline de başladı. 13 Nisan 1923 tarihinde yapılan toplantıda ise Türkiye Futbol federasyonunun teşkiline karar verildi ve seçimle federasyon başkanlığına Yusuf Ziya bey getirildi.

Dünya futbolünde gelişmeler: Taktik ve organizasyon

Türkiyede futbolün organize bir şekile sokulmaya başlandığı yıllarda Dünya futbolünde derin değişiklikler oluyordu. 1924 yılına kadar dünya futbolünde eşsiz sayılan İngiliz futbolünün yanında bir Güney Amerika futbolü olduğu da görüldü. 1924 yılından evvel Avrupada futbolün tek örneği İngiliz adalarından geliyordu. Yeni kurulan Türk Millî takımı da Paris Olimpiyatları dolayısiyle ilk yabancı hocasını İngiltereden getirtmişti. 1924 olimpiyatlarında görülen temaşa cephesi daha yüksek, akrobatik ve yumuşak Uruguay futbolü Avrupada zihinlerde İngiliz futbolünün üstünlüğü hakkında ilk tereddütleri yarattı. O zaman, İngilizler için müdafaa olarak (asıl futbollerini kendi liglerinde oynarlar, Avrupadaki maçları ise gezi ve dinlenme maçlarıdır) sözleri kullanılmaya başladı. İngiliz millî takımı da Avrupa kıt'asında yaptığı maçlarda pek parlak olmayan sonuçlar almaya, meselâ 1929 da Madrid'de Zamora'lı İstanya'ya 4—3 mağlup olmaya, Almanya ve Avusturya ile berabere kalmaya başlamıştı. Ama bununla beraber İngiltere kendi sahasında yine yenilmez unvanını koruyor ve Avrupada adı efsaneleşmiş kaleci Zamora'ya İngiliz millî takımı Londra'da 7 gol birden atıyordu. Yalnız İngiliz futbolü de bu sıralarda, kendi bünyesi içinde bir yenilikle kalkınma aramaktan geri durmuyordu.

İşte bu tarihlerde, hem İngilterede hem de Avrupa kıt'asında, Viyanada, iki futbol sihirbazı birden doğdu: Viyanada Avusturya millî takımını (Wunderteam — harika takım) haline getirip Avrupa kıt'asında hiç yenilmemiş İskoçya'yı 1931 de 5—0 ezecek dereceye yükselten Hugo Meisl ve Londrada, evvelce Huddersfield kulübünü bir dahili istikrazla uçurumdan kurtaran ve Arsenal kulübünü de (WM) adını verdiği yeni bir sistemle en üstün seviyeye ulaştıran manecer Herbert Chapman... Hugo Meisl rakiplerini âciz bırakan bir Harika takımı teknik, taktik ve fizik yetişme bakımından, takım ruhu karakteri ile en üstün seviyede tutmayı bilirken Chapman da (WM) sistemi ile yeni bir çığır açıyordu. Bir orta müdafi (bek) gibi oynamaya başlayan santrhafın temel teşkil ettiği sıkı bir müdafaa sistemi olarak görülen WM, futbolün oynanışı üzerinde derin bir tesir yarattı. Bu sıkı, hattâ adam adama bir şekil alan müdafaa oyunu karşısında, müdafaa kontrolundan kurtulmak için futbolcular daha sür'atli, daha mücadeleci ve delici oynamak zorunda kaldılar. Böylete futbol daha sert ve erkekçe, uzun vuruşlu, şutlu bir hal aldı. Dantela örer gibi yapılan pasların yerini uzun ve havadan vuruşlu, fakat isabetli puslar aldı, prensip (Üç pasta bir gol) oldu.

WM sisteminin Arsenal tarafından başarı ile tatbiki, Avrupada derhal örnek oldu, hemen hemen, orta Avrupa hariç, her tarafta tatbik yeri buldu. Yalnız şu vardı ki her memlekette futbolcular gayet iyi bildikleri halde, WM sistemini İngilizler gibi iyi tatbik edemiyorlardı. WM in istenen randımanı vermesi için bu sistemi tatbik eden takımın forvetindeki bütün elemanların Arsenalin forveti gibi iyi stratejici, demarke kalmasını bilen, ölçülü pas veren, sağlam oyuncular olması gerekmektedir. Onun için birçok yerde WM sisteminin daha kolay olan tarafı, yani adam adama mar kajlı müdafaa kısmı benimsenmiş, bazı yerlerde de WM zamanla o memleketin oyuncularının mizacına uydurulmuştur; fakat herşeye rağmen futzol artık verimli bir sistem içinde oynanmaya başlamıştır.

Bir yandan futbolde sistem ve taktik kaba kuvvetin yerini alırken, diğer taraftan 1924 olimpiyat oyunlarında futbolün gördüğü ilgi ve Güney Amerika futbolünün keşfi Beynelmilel futbol federasyonunu daha aktif hale getirmiştir. Futbolün bütün haşmeti ile parlayacağı bir Dünya üstünlük mücadelesinin sağlanması ve milletlerin birbirleri ile temasını arttırma arzuları nihayet 1930 yılında gerçekleşti ve ilk Dünya kupası organize edildi. 1924 ve 1928 olimpiyat oyunları şampiyonu Uruguayın gönülden arzuladığı böyle bir organizasyon, tanınmamış ve uzak bir memlekette yapıldığından, büyük bir rağbet gürmedi. 21 mayıs 1904 de kurulduktan sonra ilk iş olarak, nizamnamesinin 9uncu maddesine dayanarak (beynelmilel şampiyona organize etmek yetkisi olan tek teşekkül) FİFA bir dünya şampiyonasının organizasyonunu gerçekleştirmek istemişti, hatta 1905 de FİFA'ya dahil memleketlere Dünya şampiyonasının davetiyeleri de gönderilmişti, fakat bu ilk Dünya Şampiyonası, o tarihte hiçbir millet katılmadığından hakikat olamamıştı. İşte bu büyük organizasyon ancak 1930 da Uruguayın başşehri Montevideo'da 4 gruba ayrılmış 13 takımın iştiraki ile yapıldı. (Bak. Dünya Kupası).

Olimpiyat oyunları amatör futbolcular içindi. Dünya Kupasında amatör-profesyonel ayırımı yapılmadan memleketin eniyi millî takımı bahis konusu olduğundan, bu dünyayı kapsayan futbol mücadelesi gittikçe artan bir rağbet gördü. 1930 kupasını kazanan Uruguayın bulunmadığı 1934 Dünya kupasına, sonradan kupadan çekilen Türkiye dahil 32 memleket katıldı. İki defa Olimpiyat, bir defa Dünya Şampiyonu olan Uruguay'dan sonra İtalya da 1934 ve 1938 de iki defa Dünya kupasını alırken dünya futbolünde üstünlüğün Avrupada olduğunu ortaya koydu. Ancak futbolde İtalyanın hamlesi ile yeni bir çığır da açılmıştı ki bu da milletler arası oyuncu transferi idi. İngilterede doğmuş olan profesyonellik, başka bir ifade ile futbolün de bir meslek olarak telâkkisi ve para ile oyuncu emeklerinin karşılanması dünya futbolünün daha kaliteli ve temaşa vasfının daha üstün olmasını sağladı. İtalyanların, İtalyan asıllı olduğu gerekçesi ile Güney Amerikadan, bilhassa Arjantinden oyuncu transfer etmeleri ve Vittorio Pozzo isimli bir futbol kurdunun İtalyan futbolünü eline alması, Squadro Azzurra (İtalyan millî Takımı)nı kıt'anın en kuvvetli birliği haline getirdi. Milyoner iş adamlarının desteklediği İtalyan kulüpleri ve İtalyan hükûmetinin desteğini bulan İtalyan futbolü, bu devirlerde orta Avrupa futbolünün, hattâ Harika Takım, Wunderteam'in üstünlüğünü silerek avrupa futbolünün önderi olmuştu. Bu futbolün yanında geomekrik futbol olarak adlandırılan Çek futbolü, yıldızların sarsılmaz tekniğine dayanan macar futbolü de avrupa futbolünün teknik kalitesini en üstün seviyesine çıkarıyordu.

Avrupa kıt'asının bu futbol üstünlüğü İkinci dünya savaşına kadar devam etti. Avrupa gençliğini kasıp kavuran Harp bittiği zaman Çekoslovakya, Avusturya ve Macaristan silinip gitmiş gibi idi. İşgal altında kalan

bu memleketler, hattâ İtalyanın genç lerinin futbolden başka çok düşünecek şeyleri vardı ve yıpranmışlardı. İngiltere ise eskisinden fazla kendi kabuğu içinde kalmıştı

İngiliz futbol üstünlüğünün sonu:

Harpten sonra, dostluk bağlarını kuvvetlendirmek için bir Sovyet futbol takımının, Dinamo Moskova'nın İngilterede yaptığı maçlar İngiliz futbolü için değişik bir hava ile hezmet getirdi. İngilizlerin hiç alışık olmadığı ve hemen Akordeon sistemi adı takılan bir sistemde oynayan Ruslar İngilterenin en büyük takımlarını açık farkla mağlûp ettiler. Gerektiği zaman top yekûn müdafaada, yine gerekince hep birden hücuma geçen Rus futbolcuları İngilizler üzerinde büyük bir tesir bıraktı, İngiliz futbolünün bir nekahat devresi geçirdiği neticesine vardılar. fakat kendilerine has kabuğuna çekilmislik ile an'anevi futbollerinde bir değişiklik, bir reform yapmadılar. Zamanla düzeleceği, yine Dünyada en üstün futbol halini alacağını sandıkları futbolleri ile 1950 Dünya Kupasında kudretlerini bir daha denediler. Netice bir felaket oldu: Futbol âleminde ismi bile geçmeyen Birlesik Amerika Millî takımına yenilen İngiliz millî takımı, Uruguay bir daha Dünya Kupasını kazanırken, başı önüde yuvasına döndü.

İngliz futbolü için bu ders kâfi gelmemişti. Ada'sına davet ettiği Yugoslav, Fransız ve Avusturya millî takımları karşısında ancak beraberliği kurtaran İngilizler 1953 de bir Kasım günü Wembley stadını dolduran 100.000 seyirci önünde Macar Millî takımına 6—3 yenildikleri zaman acı hakikati anladılar. Kendi sahalarında bir Arvupa millî takımına bu yenilgi İngiliz futbolünün üstünlüğünü kaybettiğinin açık ifadesi idi. Altı ay sonra, bu defa Budapeştede 7—1 gibi bir hezimete uğraması da İngilizler için çanların acı acı çalması oldu.

O tarihten bu yana, İngiliz futbolü zaman zaman kalkınma işaretleri verdi: Manchester United gibi bir takımla avrupa futbolü içinde çok iyi bir intiba bıraktı. Fakat, 1949 da bir uçak kazasında Torino takımı ile İtalyan futbolünün en iyi futbolcüleri ortadan silinip İtalyan futbolünü bir duraklama devresine soktu ise, Manchester United'lilerin de, en iyilerinin, uçak kazasında ölmeleri İngiliz futbolü için bir darbe oldu. Yalnız şu vardı ki, İngiliz futbolünün eski üstün durumuna kavuşmamasında daha derin sebepler mevcuttu: İngiliz futbolcularının tâbi oldukları ağır çalışma şartları yanında profesyonellik statülerinin islah edilmemesi onların ilerlemesine engel teşkil ediyor, ayrıca İngiltere hâlâ kendi kabuğu içinde kalıyordu.

Futbolde yükselen milletler:

İngiliz futbolü olduğu yerde kalırken avrupada eski seviyesinin üstüne yükselen bir memleket vardı ki o da Macaristandı.

İngilizleri kendi sahalarında 1953 de yenen macar millî takımı 1950 yılındanberi namağlup unvanını taşıyoru. Kaptanları Puşkaş, fevkalâde kafa vuruşları ile Altın Kafa adını alan Kocsis, büyük teknisyen Bozsik ve Hidegkuti gibi oyuncularla 1952 Olimpiyat oyunlarını kazanan bu takım futbol tarihinin gelmiş geçmiş en kuvvetli birliği olarak gözüküyordu. Geriye çekilmiş santrfor olarak oynayan Hidegkuti ile futbol oyununda bütün takımlara yeni bir oyun tarzı ilham eden Macar Millî takımının da parıltı devresi 1954 Dünya kupasına kadar devam etti. Kupanın finaline gelinceye kadar da bütün rakiplerini, Brezilya ve Uruguay dahil rahatça yenen bu takım, nihayet finalde Batı Almanyanın dinamizm dolu kadrosuna mağlup oldu. Böylece futbol tarihinin en büyük takımı Dünya kupasını kazanmak şerefine eremeden devrini kapattı. 1956 macar ihtilâli sırasında bu harika takım büsbütün dağıldı. Tarihe intikal etmeden bu büyük takımın Mithatpaşa Stadında Millî takımımıza 3-1 boyun eğmesi futbolümüz için şerefli bir hatıra oldu. (Bak, Millî maçlarımız).

1950 Dünya kupasında finalde U-

Tottenham: İngiliz futbolünün son senelerde en kuvvetli teşekkülü olarak gözüken ve iyi neticeler alan takımı olarak parlayan Tottenham takımı İngiltere federasyon kupasını kazandıktan sonra şeref turu yapıyor.

ruguaya mağlûp olan, 1954 de de Macarlar tarafından elenen Brezilyalılar 1958 Dünya kupasına yepyeni bir oyun tarzı ile geldikleri zaman harika bir takım olarak gözüktüler. Bundan evvelki Kupalarda sadece harikulade top kullanmaları ve ferdi meziyetleri ile parlayan, fakat kollektif oyun bakımından zayıf olduklarından nihaî zafere ulaşamayan Brezilyalılar 4—2—4 adı verilen bir tarzla (Bak.Futbol sistemleri) bu noksanlarını da telafi ettiler, müdafaa hatları ile forvetlerini birbirine bağlama yolunu buldular. Tropik iklimi insanlarına has bir suples, kalıp değiştirme kolaylığı ve zekâ ile top kullanan Pele, Vava, Didi gibi harika oyuncuların gösterileri içinde 1958 Dünya kupasını alan Brezilyalılar bundan sonra Dünyanın 1 numaralı futbolcuları olarak ortaya çıktılar. 1962 Dünya kupası finallerinde de üstünlüklerini kabul ettiren Brezilya'lılar bugün dünyada futbolde yeni bir çığır açmış ve üstünlük devresi kurmuş bulunuyorlar.

Brezilya Millî takımı dünya futbolünde önderlik ederken Avrupa futbolü de kalkınma hamlesi içinde idi. Fransada, Rusyada futbol tekniği ve pratiği ileri hamleler yapıyordu. İtalyan futbolü kalkınma yolunu yine yabancı futbolcuların transferinde aramaktaydı; bu defa İtalyan futbolüne hız vermek için seçilenler, amatör İsveçin 1948 olimpiyat şampiyonluğundan bu yana yetiştirdiği usta ve dinamik futbolcularda.

Diğer taraftan, FİFA dan sonra kurulan en büyük futbol teşekkülü Avrupa Futbol birliği, UEFA'nın organize ettiği Avrupa şampiyon Kulüpler Kupası (Bak. Bu bahise) avrupa futbolünün kalkınması için bir hamle teşkil etti. Avrupanın her memleketinin şampiyonlarını karşı karşıya getiren bu Kupa 1955 yılından sonra Avrupanın en büyük futbol mücadelesi oldu. Beş yıl üstüste Kupayı kazanırken İspanyanın Real Madrid takımı yıllarca Avrupanın 1 numaralı takımı olarak gösterildi. Son iki yılda, Portekiz'in Benfica takımı da Real'in saltanatına son verip kupayı iki defa kazanırken futbolün ne derecede kollektif bir oyun olduğunu ortaya koydu.

Türk Futbolünde gelişmeler :

Avrupada futbol dev adımları ile ilerlerken ve Millî Ligler, profesyonellik gelişirken 1923 de FİFA'ya üye olan Türkiyede resmi lig maçları daha yeni organize ediliyordu. Futbol amatördü, kulüpler, futbolcular amatördüler. Lig maçları takımları kendi bölgeleri içinde kendi hallerinde bırakıyordu. Kulüpler zengin olmadığından

antrenör davası halledilmemişti. İlk olarak Millî Takım için yabancı antrenör getirtilmesinden sonra ve yabancı takımların ne derecede sistemli oynamakta oldukları görülünce, kulüpler için de yurt dışından ilk antrenörler getirtilmeye başlandı ve futbol, hevesli gençlerin oyunu olmaktan çıktı. 1937 yılında futbolün ileri olduğu İstanbul, Ankara ve İzmir bölgelerinin bazı takımları arasında bir Millî Ligin Millî Küme adı altında teşekkülü, futbolümüz için bir hamle oldu Millî Küme 1950 yılına kadar devam ederken futbolümüzde için için bir kaynaşma da oluyordu. Bu da profesyonellik temayülleri idi. Kulüplerde sivrilmiş futbolcular çeşitli namlar altında para alıyorlardı ki bu gizli profesyonellikti. Profesyonelliğin biraz daha belirmesinde İstanbulda Galatasaraydan ayrılan idareci ve sporcuların kurduğu Güneş Kulübü de önemli rol oynadı. Türkiyede spor teşkilâtı daima amatörlük prensiplerine sadık kaldığından gittikçe açık bir hal alan bu gizli profesyonelliğe karşı cephe alındı ve 15 ekim 1941 de Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü tarafından bir Amatörlük Talimatnamesi hazırlandı. Bu talimatnameye göre, amatör sporcuların kulüplerinden aylık ve ayda 30 lirayı aşan zaruri masraf ve harcırah almaları, 30 lira değeri aşan mükâfat kabul etmeleri, profesyonellerle beraber müsabaka yapmaları yasak edilmişti Ancak, ne kulüplerimiz bu yasaklara riayet ettiler, ne de Teşkilât kulüplerde kontrol vazifesini tam olarak yapabilmiştir. İkinci Cihan savaşından sonra hayat şartlarının değişmesi ve futbolün gördüğü büyük revaç ve getirdiği gittikce artan kazanç, gizli profesyonelliğin daha da kuvvetlenmesine yol açmıştır Şükrü Gülesin, Lefter Küçükandonyadis ve Bülent Esel ile Bülent Eken'in İtalyaya transferi de profesyonelliğin bir zaruret olduğunu ortaya koyması üzerine İstanbul ligine dahil kulüpler 1951 yılında futbol federasyonuna müracaat ederek profesyonelliğin kabulünü istediler, Yalnız

İzmirlilerle: Fenerbahçeli futbolcuların İzmir futbolü ile yaptığı bir temasdan önce. Ortada kollarını kavuşturmuş olan futbolcu müthiş şutları ile şöhret yapan Bekirdir. Yine sol başta, o maçta Fenerbahçe'de oynıyan Beşiktaşlı Hüsnü görülmektedir.

spor teşkilâtı ve onun birer parçası olan kulüplerimiz amatördüler. Bu bünye değiştirilmek istenmediğinden profesyonellik şu şekilde futbolümüze girdi: «Kulüplerimiz amatördürler, fakat bir kısım futbolcularını mukaveleye bağlıyabilirler, ancak profesyonel takım kuran kulüpler amatör lige de takım çıkarmak mecburiyetin dedirler,» Amatörlüğü de himaye eden bu hükmün amatör takım ile ilgili kısmı da ancak iki yıl devam edebildi ve profesyonellik gittikçe kuvvetlendi. Profesyonelliği bir nizama bağlayan ilk talimatname o zamanki futbol federasyonu reisi Ulvî Yenal'ın başkanlığındaki Saim Seymener, Sadri Usuğlu, Rüştü Dağlaroğlu ve Adnan Akın'dan kurulu bir hey'et tarafından hazırlandı ve bu ilk Futbol Profesyonellik Talimatnamesi Merkez Danışma Kurulunca kabul edilip 24 eylül 1951 de yürürlüğe girmiştir. Bu talimatnameye göre kulüpler, amatörlük vasıfları ihlâl edilmeden birer profesyonel futbol şubesi kurabiliyordu ve futbolcularla mukavele imzalıyabiliyorlardı

Futbolümüzde yeni bir çığır açan bu hareketten sonra 1952 yılı başında İstanbulun 8 kulübü arasında — Beşiktaş, Beykoz, Emniyet, Fenerbahçe, Galatasaray, İstanbulspor, Kasımpaşa, Vefa — noter huzurunda profesyonellik mukavelesi imzalamış futbolcularının iştiraki ile Türkiye Profesyonel ligi başladı, 1955 yılında Ankara ve İzmir kulüpleri de birer profesyonel lig kurduklarından Türkiyede üç şehrin adını taşıyan üç hrofesyonel lig teşekkül etmiş oldu. Bu durum da 1959 yılında Ankara, İstanbul ve İzmirden 16 frofesyonel kadrolu kulübün iştiraki ile tertiplenen Millî Ligin başlaması ile son buldu. Millî Lig bütün dünyada olduğu gibi, memleket içi ideal ve en büyük organizosyonu teşkil etmektedir. Hedef de bu ligin yalnız üç şehire münhasır kalmayıp, başka memleketlerde olduğu gibi, yurda şamil bir mahiyete kavuşmasıdır.

Profesyonelliğin kabulünden sonra ,profesyonel kadrolu kulüplerin sayısı da artmış olduğundan yukarıda ismi geçen şehirlerimizde birer de ikinci lig mahiyetinde Mahallî Ligler de teşekkül etti ki önümüzdeki yıl da bu mahallî ligler yerlerini bir İkinci Millî Lig'e bırakacaktır.

Şeması bu şekilde çizilebilecek futbol gelişmemizin yanında futbol teşkilâtında da bazı gelişmeler olmuştur. Türkiye İdman Cemiyetleri İttifakı ile başlayan spor teşkilâtı. Devletin spor işleri ile ilgilenmesi üzerine yerini 1938 de Türk Spor Kurumu'na terk etti. Daha sonra, 1938 de 3530 sayılı kanunla spor teşkilâtı Başbakanlığa bağlı bir umum müdürlük, Beden Terbiyesi Umum müdürlüğü, halini aldı. Futbol federasyonu da bu teşkilata bağlı, başkanı tayin ile iş başına getirilen bir federasyon oldu ki bugünkü durum da bu şekildedir. Tayinle iş başına gelmesi itibarıyle Dünyada ekseri memleketlerdekinden farklı bir şekilde vazife görmekte olan futbol federasyonu zaman zaman modern futbolün gidişine ayak uydurmak için talimatnameler çıkarmış, tedbirler almış ve gerek malî, gerekse idarî güçlüklere rağmen futbolümüzün ilerlemesine, tanınmasına çalışmıştır. 1937 den, Harp yıllarının da araya girmesi üzerine, 1948 yılına kadar müsabaka yapamayan Millî takımımız bu tarihten sonra daha sık yabancı takımlar karşısına çıkmış, beynelmilel mahiyetteki her çeşit organizasyonda hazır bulunmuştur (Bak.Millî Maçlarımız) Ayrıca, 1953 yılında ilk defa olmak üzere bir Junior milli Takım teşkil edilerek genç futbolculara da enternasyonal müsabakalarda tecrübe sahibi olmak imkânı sağlanmıştır (Bak. Genç takımlar).

Milli takımın bu faaliyeti yanında kulüp takımları için de yeni ufuklar açılmış, Lig şampiyonlarımız Avrupa şampiyon Kulüpler Kupasında 1956 — 1957 şampiyonasından itibaren, Avrupa Fuar Şehirleri Kupasında 1962 den itibaren yer almaya başlamışlardır. 1963—1964 sezonunda da Kupa galipleri Kupasında Türk takımları da gözükecektir. Diğer taraftan Balkan memleketleri arasında tertiplenen Balkan İkincileri Turnuvası da kulüplerimizi balkanlı kulüplerle daha sık ve yakın temasa doğru götürmüştür.

Bugünkü kulüplerimiz 60 yıl önce kurulan ilk kulüpten çok farklı olduğu gibi futbolümüzün gidişi, kulüplerimizi yakın bir gelecekte çok daha değişik bir şekle sokacağını göstermektedir. Birkaç yıldanberi kulüplerin iç bünyesindeki malî güçlükler birçok kulüp idarecisine futbol kulüplerinin, başka memleketlerde olduğu gibi, şirket haline getirilmesi fikrini ilham etmiş bulunmaktadır ve bu mevzuda çalışmalar yapılmaktadır. Bugünkü dünya futbolünde profesyonellik son merhale olduğuna göre böyle bir gelişmenin de bir gün tahakkuk etmesi beklenebilir.

A — ÖNEMLİ TARİHLER

A) TÜRK FUTBOLÜNDE

1890 — Türkiyede ilk futbol maçının, İzmirde İngilizlerin kendi aralarında oynanışı,

1895 — İstanbulda ilk futbol kulübü Moda F.C. nin İngilizler tarafından kurulması,

1897 — İstanbulda ilk defa, İzmir — İstanbul İngiliz ve Rumlarından kurulu karmaların karşılaşması,

1900 — İlk Türk futbolcusu Fuaf Hüsnü (KAYACAN) nın Bobi takma adı altında İngiliz takımlarında futbol oynaması.

İlk Türk futbolcusu: Fuat Hüsnü Kayacan (sağda) bir futbol bayramında geçit resminde.

1900 — İlk Türk futbol kulübü Black Stocking (Siyah Çorablılar) ın Reşat Danyal tarafından kurulması ve yaptığı ilk maçtan sonra, o devrin hafiyeleri tarafından curnal edilmesi yüzünden kapanmak zorunda kalması,

1905 — Devamlı ilk Türk Kulübü Galatasaray'ın Ali Sami (YEN) tarafından Mektebi Sultani (Galatasaray Lisesi) de ekim ayının 20 sinde kurulması,

1905 — İlk Türk futbol hakemi Ali Sami (YEN) nin Moda — Kadıköy lig maçını idare etmesi,

1907 — İkinci devamlı Türk kulübü Fenerbahçe'nin kurulması,

1908 — İlk defa iki Türk kulübü Galatasaray ile Fenerbahçe'nin karşılaşması ve maçın Sarı — kırmızılılar tarafından 2—0 kazanılması,

1909 — İlk defa bir Türk kulübü Galatasaray'ın, İngiliz ve Rumlardan kurulu takımların birinci oldukları İstanbul Pazar Liginde şampiyon olması,

1911 — Nisan ayında Galatasaraylıların yurdumuza bir ecnebi takım — Kloszvar — getirmesi ve 4—2 galip gelmesi,

1911 — Eylûl ayında ilk defa bir Türk takımının, Galatasarayın, yurd dışına çıkması,

1911 — 7 Oyuncudan kurulu Galatasarayın ezeli rakibi Fenerbahçenin tam kadrolu takımını 7-0 yenmesi,

1911 — İlk defa bir Türk futbolcusu Galatasaraylı Sabri Mahir'in Fransaya giderek o zamanki şampiyon Olympique Paris takımında iki yıl liglerde oynaması,

1914 — Fenerbahçenin ilk defa yurd dışına çıkması ve Rusyada yaptığı maçlardan çoğunu kazanması,

1923 — İlk Türk spor teşkilâtı «Türkiye İdman Cemiyetleri İttifakı» kurulmuş Reisliğine Ali Sami (YEN) ve Futbol Federasyonu Başkanlığına Yusuf Ziya (ÖNİŞ) seçimle getirilmiştir.

1923 — Türkiye Futbol Federasyonun 21 mayısta (FİFA) ya kabul edilmesi,

1923 — Cumhuriyetin ilânından üç gün evvel İstanbulda Taksim stadında Türk Millî Futbol Takımının ilk maçını Romanya Millî Futbol takımıyla oynaması ve 2—2 berabere kalması,

1924 — Futbol Federasyonun ilk defa Millî Takım için İngiltereden Billy Hunter adında antrenör getirmesi,

1924 — Türk Millî futbol takımının yurd dışında ilk maçını Olimpiyat dolayısıyla Parisde Çekoslovakya Millî takımıyla oynaması ve 5—2 yenilmesi,

1924 — İlk defa Futbol federasyonun tertip ettiği Bölgeler liglerinden İstanbulda Beşiktaş ve Türkiye Birinciliğinde de Harbiye'nin şampiyon olmaları,

1924 — İlk defa bir Türk Futbol hakemi Hamdi Emin (ÇAP) ın (FİFA) nın müsaadesiyle Moskovada Rusya — Türkiye millî maçını idare ederek beynelmilel olması,

1926 — İstanbul lig maçlarında Galatasarayın Vefayı 20—0 yenerek rekor kırması,

1932 — Futbol Federasyonu Başkanı Hamdi Emin (ÇAP) ın Türkiyede ilk hakem kursunu İstanbulda Nüzhet (BABA) ya açtırması,

1936 — Futbol Federasyonu tarafından İngiltereden getirtilen ant renör BOOTS'a ilk defa bir antrenör ve hakem kursu açtırılması,

1936 — (T.İ.C.İ,) nın yerini (Türk Spor Kurumu) na bırakması,

1936 — İlk modern stadyum, 19 Mayıs stadının Ankarada açılması,

1938 — Seçimle iş başına gelen Türk spor teşkilâtı yerine devlet tarafından idare edilen ve 3530 sayılı kanun gereğince (Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü) nün kurulması ve genel müdürlüğe General Cemil TANER'in getirilmesi,

1938 — B.T. Genel Müdürünün teklifi ve Vekilin onayı ile ilk Futbol Federasyonu Başkanlığına Danyal AKBEL'in tayin edilmesi,

1939 — Türkiyede ilk gece maçının 9 eylûl cumartesi gecesi Taksim stadında projektörler altında Fenerbahçe ile Beyoğluspor arasında oynanması,

1950 — Ulvi YENAL'ın başkanlığı sırasında ilk defa ayni günde ayrı ayrı tertipteki millî takımlara maç yaptırılması,

1951 — Türk millî takımının kendi seyircisi önünde Berlinde Alman millî takımını 2—1 yenmesi,

1951 — Türk futbolunda ileri bir adım olan profesyonelliğin Ulvi YENAL Federasyonu tarafından kabul edilmesi,

1953 — İlk defa, Federasyon başkanlığına gelen Orhan Şeref APAK'ın Genç Millî takım kurması ve bu takımla katıldığı Avrupa Genç millî takımlar şampiyonasında üçüncülük kazanılması,

1954 — İlk defa Türk millî takımının üçüncü maçta Franco adında bir İtalyan çocuğunun çektiği kura ile İspanyayı eleyerek İsviçrede yapılan dünya kupası final gurubuna katılması,

1956 — Türk millî takımının namlı Macaristanı Mithatpaşa statında 3—1 yenmesi,

1959 — İlk defa bir Türk hakemi Sulhi GARAN'ın 5 millî maç idare ettiğinden (FİFA) kokardını alması,

1962 — Millî ligin durumuna Başbakanın müdahale etmesi,

1962 — İlk defa bir Türk takımının, Galatasaray'ın avrupa şampiyon kulüpler kupasında kardöfinale kadar yükselmesi.

B — DÜNYA FUTBOLÜNDE

1848 — İngiltere'de Kembriç Üniversitesinde toplanan muhtelif mekteplere mensup talebeler ilk defa olarak bugünkü futbol kaidelerinin temellerini attılar. Böylece mektepler arası maçlar başlamış oldu.

1855 — İngiliz üniversitesi takımlarının İsviçre'de maç yapmaları ile futbol ilk defa Avrupa kıt'asına geçmiş oldu.

1862 — İngiltere liginde elân bugün oynamakta bulunan en eski kulüp Notts County'nin kuruluşu.

1863 — İngiltere Futbol Federasyonunun kuruluşu (4 Aralık 1863), futbolun rugbiden ayrılması,

1871 — Memleketimizde Kral Kupası diye tanınan Federasyon Kupası turnuvasının kuruluşu,

1872 — İskoçya ve İngiltere temsilî takımları arasında Glasgow'da ilk beynelmilel maç oynandı ve 0—0 beraberlikle neticelendi (30 Kasım 1872).

Millî maç: 1872 senesinde dünyada oynanan ilk millî maç olan İngiltere İskoçya karşılaşması bu şekilde giyinmiş futbolcular ile böyle kaleler arasında yapılmıştı.

1885 — İngilterede profesyonellik resmen tanındı,

1886 — Futbol kaidelerinde değişiklik yapmağa selâhiyetli International Board'un Britanya adasına mensup dört federasyon (İngiltere, İskoçya, Gal ve Kuzey İrlanda) temsilcileri tarafından kurulması

1889 — Danimarka ve Hollanda Futbol Federasyonları kuruldu.

1890 — Sahada hakemin selâhiyetleri tespit ve kabul edildi

1893 — Arjantin Futbol Federasyonu ve İngiltere'den sonra dünyada ilk defa Arjantin'de Millî lig maçları kuruldu

1895 — İsviçre ve Belçika Futbol Federasyonları teşekkül etti.

1900 — Almanya, Macaristan ve Uruguay Futbol Federasyonları kuruldu,

1901 — İlk seyirci rekoru: İngiltere Federasyon Kupası finalinde Tottenham'la Sheffield United arasındaki maçı 110.802 kişi seyretti.

1902 — Avrupa kıt'ası üzerinde oynanan ilk maçta, Viyanada, Avusturya, Macaristan'ı 5—0 yendi (12 Ekim 1902)

1903 — İngiltere'de avantaj kaidesi kabul edildi,

1904 — Pariste yapılan kongre neticesinde Beynelmilel Futbol Federasyonu resmen kuruldu. Kurucu üyeler. Belçika, İsviçre Hollanda, Danimarka, Fransa, İsveç ve İspanya.

1905 — İngiltere, Beynelmilel Futbol Federasyonuna girdi.

1906 — Kıt'alararası yapılan ilk millî maçta Sao Paulo şehrinde Cenubî Afrika, Brezilya'yı 6-0 mağlûp etti.

1908 — Londra Olimpiyatlarında ilk defa futbol turnuvası yapıldı ve finalde Danimarkayı 2—0 yenen İngiltere şampiyon oldu.

1912 — Stockholm Olimpiyatları futbol turnuvası finalinde İngiltere Danimarkayı 4—2 yenerek şampiyonluğu kazandı.

1913 — Asya kıt'asında yapılan ilk millî futbol karşılaşmasında Manila şehrinde Filipinler, Çini 2—1 mağlûp etti,

1914 — İngiltere Kralı V. George, Federasyon kupası finalini seyreden ilk kral oldu.

1920 — Anwers Olimpiyatları futbol turnuvası finalinde Çekoslovakya diskalifiye edilince Belçika şampiyon oldu.

1920 — Dört İngiliz federasyonu (İngiltere. İskoçya, Gal ve Kuzey İrlanda) Beynelmilel Futbol Federasyonundan çekildi.

1921 — M. Jules Rimet, Belnelmilel Futbol Federasyonu reisi oldu.

1924 — Paris Olimpiyatları futbol turnuvası finalinde İsviçre'yi 3-0 yenen Uruguay şampiyonluğu kazandı,

1924 — Dört İngiliz federasyonu, tekrar Beynelmilel Futbol Federasyonuna girdi.

1927 — İkinci Dünya Harbinden evvel, Avrupa'nın en büyük futbol turnuvası olan Mitropacup (Merkezi Avrupa Kupası) Avusturya, Macaristan Çekoslovakya ve Yugoslavya liglerinin birinci ve ikincileri arasında başladı.

1928 — Amsterdam Olimpiyatları futbol turnuvası finalinde Uruguay, ilk maçta berabere kaldığı Arjantin'i ikinci maçta 2—1 yenerek şampiyon oldu.

1928 — Güney Amerika'dan Avrupaya futbolcu transferi başladı. İtalya liginden Jüventüs, meşhur Arjantinli solaçık Orsi'yi transfer etti. Bilâhare İtalyan asıllı olduğu ispat edilen Orsi İtalya millî takımında da oynadı.

1929 — İngiltere millî futbol takımı kurulduğundan beri ilk mağlûbiyete uğradı. 15 Mayıs 1929 da Madrit'te İspanya, İngilteyi 4—3 mağlûp etti.

1930 — Birinci Dünya Kupası Uruguay'da oynandı ve finalde Arjantin'i 4—2 yenen Uruguay şampiyon oldu.

1931 — Londra'da İspanyayı 7—1 mağlûp eden İngiltere revanşını aldı.

1934 — İtalya'da oynanan İkinci Dünya Kupasını, finalde Çekoslovakya'yı 2—1 yenen İtalya kazandı.

1936 — Berlin Olimpiyatları futbol turnuvasında finalde Avusturya'yı 2—1 mağlûp eden İtalya şampiyon oldu.

1938 — Fransa'da yapılan Üçüncü Dünya Kupasını yine İtalya kazandı. İtalyanlar finalde Macaristanı 4—2 mağlup ettiler.

1938 — Londradaki maçta İngiltere, Avrupa muhtelitl'ni 3—0 yendi (26 Ekim 1938).

1946 — Beynelmilel Futbol Federasyonu Lüksemburg'daki kongrede Dünya Kupası maçlarının adının Jules Rimet Kupası olarak değiştirilmesine karar verdi.

1947 — Glasgow şehrinde Büyük Britanya muhteliti — Avrupa muhtelitini 6—1 mağlûp etti (10 Mayıs 1947).

1948 — Londra Olimpiyatları futbol turnuvasında finalde Yugoslavya'yı 3—1 yenen İsveç şampiyonluğu kazandı.

1948 — İlk senelerde Beynelmilel Futbol Federasyonu, bilâhara Avrupa Futbol Birliği tarafından organize edilen Gençler Enternasyonal Turnuvasının ilki Londra'da yapıldı ve İngiltere şampiyon oldu.

1949 — Lizbon'dan dönmekte olan İtalya şampiyonu Torino takımını taşıyan uçak Torino şehri civarında Superga adlı mevkide yere düştü ve uçakta bulunan futbolcu, idareci, gazeteci ve mürettebatın hepsi öldü (4 Mayıs 1949).

1950 — Brezilya'da oynanan Dördüncü Dünya Kupası maçlarının

finalinde Rio de Janerio şehrinde 200.000 seyirci önünde Uruguay, Brezilya'yı 2—1 yenerek şampiyon oldu.

1952 — Helsinki Olimpiyatları futbol turnuvası finalinde Macaristan, Yugoslavyayı 2—0 yenerek şampiyon oldu.

1953 — Londra'da Wembley stadında İngiltere ile Avrupa muhteliti 4—4 berabere kaldı (21 Ekim 1953).

1953 — İngiltere millî futbol takımı ilk defa olarak kendi sahasında mağlûbiyete uğradı. Wembley stadında Macaristan, İngiltereyi 6—3 yendi (25 Kasım 1953).

1954 — İsviçre'de yapılan Beşinci Dünya Kupası maçları sonunda Bern şehrinde Batı Almanya, Macaristan'ı 3—2 yenerek şampiyon oldu.

1955 — Yeni kurulan Avrupa Futbol Birliği ilk kongresini Viyana'da yaptı (Mart 1955).

1955 — Fransanın «L'Equipe» adlı spor gazetesinin teşebbüsü ile Avrupa Şampiyon Kulüpler Kupası futbol turnuvası ihdas edildi.

1955 — Belfast şehrinde Avrupa muhteliti, Büyük Britanya muhteliti'ni 4—1 mağlûp etti (13 Ağustos 1955).

1956 — 1954 yılında Beynelmilel Futbol Federasyonu reisliğine getirilen Belçikalı M. Seeldeyers'in ölümünden sonra bu mevkie İngiliz Arthur Drewry getirildi.

1956 — Avrupa Şampiyon Kulüpler Kupasının ilk finali Paris'te oynandı ve Reims'i 4—3 mağlûp eden Real Madrid şampiyon oldu (13 Haziran 1956).

1956 — M. Jules Rimet öldü. 33 sene Beynelmilel Futbol Federasyonu reisliği yapan M. Rimet 82 yaşında idi (16 Ekim 1956).

1956 — Melbourne Olimpiyatları futbol turnuvası finalinde Yugoslavya'yı 1—0 yenen Rusya şampiyon oldu.

1958 — Belgrat'tan Avrupa Şampiyon Kulüpler Kupası maçından dönmekte olan İngilterenin meşhur Manchester United takımını taşıyan hususî uçak Münih hava alanında düştü, Kaza neticesinde 8 futbolcudan başka bazı gazeteci ve idareciler öldü (7 Şubat 1958).

1958 — İsveç'te cereyan eden Altıncı Dünya Kupasını, finalde İsveçi 5—2 mağlûp eden Brezilya kazandı.

1960 — Dünya Şampiyon Kulüpler Kupası maçında Real Madrid, Montevideo'da 0—0 berabere kaldığı Penarol'ü (Uruguay) Madrit'te 5—1 mağlûp ederek şampiyon oldu.

1960 — Avrupa Kupası (Milletler Kupası) finali Pariste oynandı. Rusya, Yugoslavya'yı temdit sonunda 2—1 yenerek ilk defa yapılan bu turnuvayı kazandı.

1960 — Roma Olimpiyatları futbol turnuvası, finalinde Yugoslavya Danimarka'yı 3—1 yenerek şampiyonluğu kazandı.

1960 — Avrupa Şampiyon Kulüpler Kupasını beş seneden beri üst üste kazanan Real Madrid, altıncı turnuvanın ikinci turun da Barcelona tarafından elendi.

1691 — Belnelmilel Futbol Federasyonu reisi Mr. Arthur Drewry öldü. (25 Mart 1961).

1961 — Avrupa Şampiyon Kulüpler Kupasını finalinde Benfica, Barcelona'yı Bern şehrinde 3—2 yenerek kupayı ilk defa kazandı (31 Mayıs 1961).

1962 — Avrupa Şampiyon Kulüpler Kupası finalinde Amsterdam'da Benfica Real Madrid'i 5—3 yendi ve kupayı ikinci defa kazandı.

1962 — Şili'de yapılan yedinci Dünya Kupası finalinde Santiago şehrinde Brezilya, Çekoslovakya'yı 3—1 yenerek şampiyonluğu kazandı. İngiliz Sir Stanley Rous, Beynelmilel Futbol Federasyonu reisi oldu.

B — TÜRKİYEDE İLK FUTBOL MAÇI

Modern futbolun bizdeki mazisini yurdumuzda bellibaşlı iki şehirde aramak lâzımdır.

İzmir, Koyu istibdat yıllarının İstanbuluna nazaran daha serbest bir şehirdir. İzmirde oturan İngilizler futbolu 1890 yılından beri kendi aralarında oynuyorlardı. İngilizleri görüp bu spora heves eden İzmirli Rum ve Türk gençlerinin mevcudu az değildi. Türk gençleri koyu istibdat devrinin verdiği bir çekingenlik ile İngilizlere yaklaşıp onlarla bir timde oynamak fırsatını bulamıyorlardı. Halbuki Rumlar İngilizlerin bu millî sporlarına hemen intibak edivermişlerdi. Derhal İngilizlerle yan yana takımlar kurmaya başlamışlardı. 1896 yılında İzmirli İngiliz ve Rumların oldukça kuvvetli takımları vardı.

İzmirde futbolun ilerlemesine ve takım kurulmasına ön ayak olan James Lafontaine ile kardeşleri A, Lafontaine ve R, Lafontaine'dir. Aşağı yukarı İzmirdeki İngiliz futbolcularının hepsi dört aileye mlnsupturlar. Bu dört aile Lafontaine'ler, Whittall'ler, Giraud'lar ve Charnaud'lardı. Bu 4 ailenin ferdlerinden kurulu iki İngiliz takımı kendi aralarında maçlar yaparlar bunlara yine İzmirde vazife icabı bulunan İngilizlerden ve o devrin İngilterede de tanınmış oyuncularından Harry Peterson ve Edvin Charnaud gibi oyuncular katılırdı.

İstanbuldaki İngilizler futbol oynamağa İzmirli İngilizlerden bir kaç sene sonra başlamışlardır. İzmirde futbol oynanmasına önayak olanlardan bir kaçının 1895 yılında İstanbula gelmeleri, İstanbulda da bir İngiliz futbol kulübünün kurulmasına imkân vermiştir.

İlk İngiliz spor kulübü Modadır, Bu kulüp İzmirden gelen James Lafontaine ile İstanbullu İngilizlerden avukat Henry Pears tarafından kurulmuş, futbolu Kadıköyünde Kuşdilin de kendi aralarında oynamıya başlamışlardır, İstanbuladki Rumlar da, bu oyunu çabuk öğrenerek İngilizlerin takımlarında yer almıya muvaffak olmuşlardır.

Memleketimizde ilk defa, İzmirli İngiliz ve Rumların müştereken tertipledikleri bir Karma 1897 yılında İstanbula gelerek İstanbullu İngiliz ve Rumların kurdukları bir Karma ile karşılaşmışlardır. İzmir — İstanbul Karmalarının bu maçları üç sene biribiri peşine devam etmiş, ikincisi 1898 yılında İzmirde, Üçüncüsü de 1889 da yine İstanbulda yapılmıştır. Bu üç karşılaşmanın Üçü de İzmirlilerin İstanbullulara galip gelmelerile netice lenmiştir.

Üç sene üstüste yapılan bu karşılaşmalara nedense bir ara verilmiş, dördüncüsü 1904 yılında İstanbulda yapılmıştır. Bu maçda da İzmir Karması İstanbul Karmasına 4—2 galip gelmiştir.

Bu maçta İzmir Karması şu oyunculardan kurulmuştu:

Harry Peterson, A. Whittall, O. Whittall P. Brusah, G. Whittall, Corc Keon, R. Lafontaine, Edmon Giraud, E. Whittall Albert, Whittall, C. Whittall, H. Culi, A. Lafontaine, G. Giraud.

İstanbul Karmasında ise :

İstanbulda o zamanlar bulunan İngiliz Sefaret Gemisi İmojen efredatından 5 oyuncu ile takviyeli halinde Heralos Damers, Sofyano, S. Whittall, E. Whittall, R. Hebel, J. Lafontaine, A. Charnaud'dan kurulu idi.

M, Ali ORAL

C — YURD İÇİNDE İLK YABANCI MAÇI

Türkiye'ye ilk defa gelen ecnebi futbol takımı zamanın Macaristan ikincisi «KLOSZVAR» takımıdır,

1911 Yılının mart ayının sonunda, o zamanların İstanbul şampiyonu «GALATASARAY»ın davetlisi olarak İstanbula gelen «KLOSZVAR» takımı ilk maçını 1 nisan 1911 cuma günü Kadıköyünde «UNİON CLUB» (Bugünkü Fenerbahçe) stadında Galatasarayla yapmıştı,

Ahmet Robenson — Neşet, Bojkoff - Dalaklı Hüseyin (Celâl), Hasan, Bekir Sıdkı — R, Rees, Fuat Hüsnü, Celâl (D, Hüseyin), İdris, Emin Bülent kadrosuyla oynıyan İstanbul şampiyonu sarı — kırmızılılar Macaristan ikincisi Kloszvar ile bu ilk ecnebi karşılaşmalarında 2—2 berabere kalmışlardı,

İkinci maç, 3 nisan 1911 pazar günü yine ayni sahada revanş olarak yapılmıştı, Sahaya :

Ahmet Robenson — Neşet, Bojkoff-Ahmet Cevat, Hasan, Bekir Sıtkı — R Rees, Dalaklı Hüseyin, Celâl, İdris, Cyril kadrosıyla çıkan İstanbul şampiyonu Galatasaraylılar Macaristan ikincisi Kloszvarı 4—2 yenerek bu başarılarıyla yurt içinde bir ecnebi takımına karşı ilk defa galip gelmek başarısını da elde etmişlerdi.

D — YURD DIŞINDA İLK TÜRK TAKIMI

Türk futbol takımlarından ilk defa yurd dışına çıkan ve maç yapan «GALATASARAY»dır, 1911 Yılında Galatasaray Macaristan ve Romanyaya ilk seyahatını yapmıştır,

«GALATASARAY» Kulübü, kurulalı henüz 6 yıl olmuştu ve o devre göre, en iyi oyunculardan mürekkep bir futbol takımına malik bulunuyor, üst üste İstanbul şampiyonluğunu kazanıyor ve Avrupalı futbolcularla kendi memleketlerinde maç yapmayı göze alıyordu.

Nitekim, 5 ay önce Macaristan ikincisi «KLOSZVAR» takımıyla revanşı oynamak için «GALATASARAY» Kulübü, bu seyahata Ali Sami (YEN merhum) nın başkanlığında çıkmış ve ilk maçı Kloszvar şehirinde, bu şehirin adını taşıyan takımla yapmıştı, Bu müsabaka 11 eylûl 1911 tarihinde oynanmış ve Galatasaraylılar şu oyuncularla sahaya çıkmışlardı:

Ahmet Robenson — Neşet, İsmet — Ahmet Cevat, Hasan, Bekir Sıtkı — İdris, Dalaklı Hüseyin, Celâl, Galip, Emin, Bülent,

(Bu takımda oynayan Bekir Sıtkı BİRCAN halen Galatasaray Lisesi emekli öğretmenlerindendir, Galip Merhum o zamanlar Fenerbahçe takımının baş kaptanıdır, Hasan ve Dalaklı Hüseyin zamanlarının en meşhur futbolcuları olup her hangi bir kulübe devamlı olarak mensup değildiler, muhtelif takımlarda birçok turnelere iştirak etmişler ve gelen ecnebi kulüblere karşı da muhtelif İstanbul takımlarında yer almışlardı, Bu maçta merkez muhacim oyanayan Celâl İbrahim, Birinci dünya savaşında Çanakkalede şehit olmuştur, Emin Bülent merhum ise meşhur «KİN» şairidir, Ahmet Cevat ise, merhum emekli generaldir,)

Maç Galatasarayın Kloszvar'a 5—1 mağlûbiyetiyle neticelenmişti, Fakat Galatasaray, ilk defa yabancı bir memlekette maç yapmasına rağmen, ezilmeden müsabakayı bitirmişti,

Galatasaray, iki gün sonra, 13 eylûl 1911 de ayni takımla bir müsabaka daha yapmış, bu seferde şu kadro ile oynamıştı:

Ahmet Robenson — Neşet, Aydınoğlu Raşit — Ahmet Cevat, Hasan, Bekir Sıtkı — İdris, Dalaklı Hüseyin, Celâl Galip, Emin Bülent.

,Bu ikinci maç, birincisine nazaran Galatasaray için daha başarılı olmuştu. Macarlar bu maçı da 4—1 kazanmışlar, sarı — kırmızılılar daha ener jik bir oyun göstermişlerdi.

Üçüncü müsabaka, Peştede o yılın Macaristan Şampiyonu meşhur «FERENÇVAROŞ» (F,T,C,) ile 15 eylûl 1911 tarihinde yapılmıştı. (F,T,C,) nin o zamanlar da Avrupanın en ileri gelen bir futbol takımı olması bakımından, bu karşılaşmaya büyük ehemmiyet veriliyodu.

Galatasaray, bu maça şu oyuncularla çıkmışdı:

Hüsnü — Neşet, Aydınoğlu Raşit-Celâl, Hasan, Bekir Sıtkı — Ahmet Cevat, İdris, Galip, Dalaklı Hüseyin, Emin Bülent,

Karşılaşma 7—1 Galatasarayın aleyhine neticelenmişti. Peştenin en güzide futbolcularının aldıkları bu netice, sarı — kırmızılılar için biraz ağır olmakla beraber bir hezimet değil, tecrübesizlik bakımından normaldi.

Galatasaray takımı, bu turnede son maçını, Romanyada Bükreşde Bükreş Karmasıyla yapmıştı. 20 Eylûl 1911 tarihinde oynanan bu maça Galatasaray şu kadro ile çıkmıştı:

Hüsnü — Neşet, Aydınoğlu Raşit — Celâl, Hasan, Bekir Sıtkı — Ahmet Cevat, İdris, Galip, Dalaklı Hüseyin, Cyril.

Bu karşılaşma, Galatasaray için bir başarı ile sona ermiş Macaristandaki yenilmeler telafi edilmiş, Bükreş Karmasına tam 11 gol atmış, ancak bir gol yemişti. Karşılaşmanın, bu şekilde neticelenmesinde, Macaristanda yapılan üç maçta edinilen tecrübelerin de tesiri olduğu muhakkaktı.

Bu suretle, yurd dışında ilk defa galibiyet temin eden Türk futbol takımı da «GALATASARAY» olmuştu.

Ahmet İHSAN

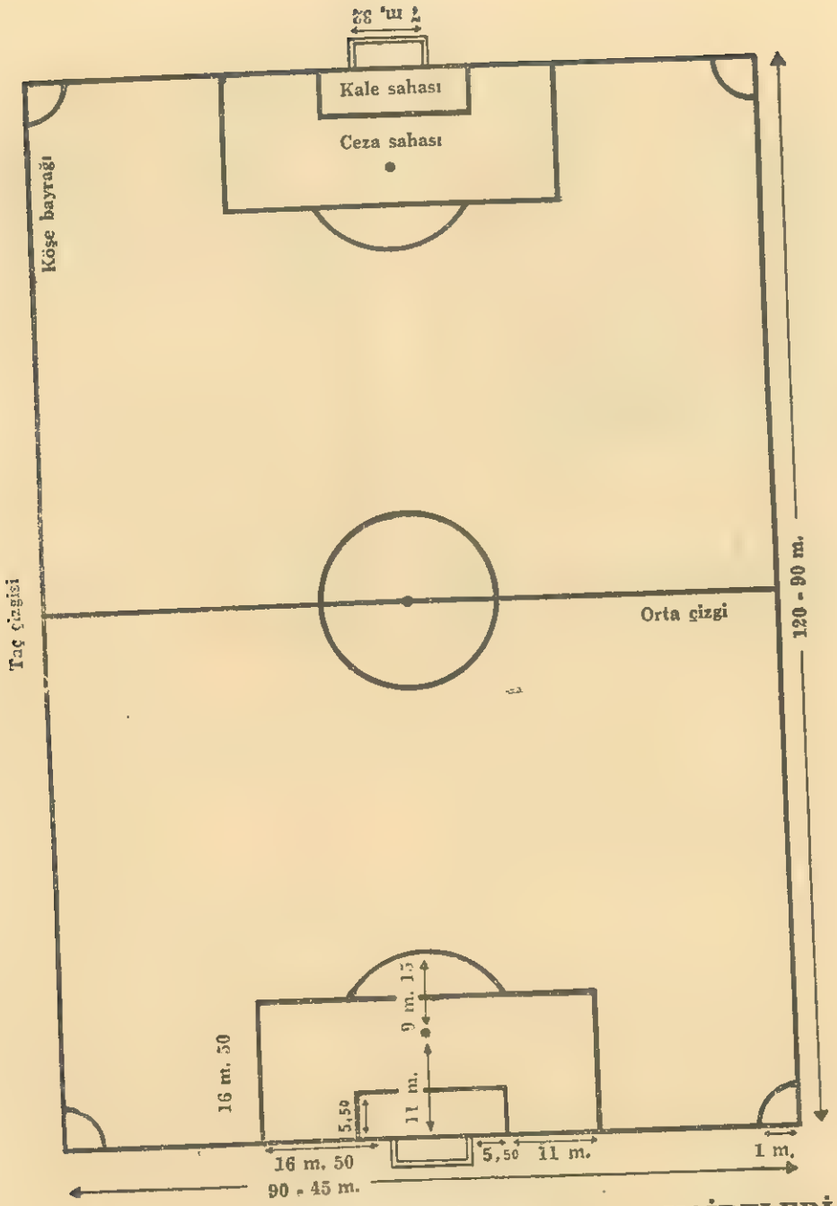

2 — BEYNELMİLEL OYUN KAİDELERİ

A — Kaidelerin tarihçesi.
B — Beynelmilel futbol kaideleri ve Memorandum
C — Önemli iki konu:
a) Ofsayt
b) Frikik

Beynelmilel Oyun Kaideleri

A — KAİDELERİN TARİHÇESİ

18. yüzyılda İngiliz mekteplerinde oynanan futbolun belirli kaideleri yok tu. Herkes kendisine nasıl kolay gelirse futbolu o şekilde oynardı; üstelik futbol sahasının eb'adı da bilinmiyordu. 1840 yılında Uppingham okulu öğretmenlerinden J. C. Thring futbolu rugbiden ayıran kaideleri ortaya atmıştı,

1848 yılında ise Kembriç'te tespit edilen kaideler sahanın eb'adını, kalelerin boyu, ofsayd, ceza vuruşu gibi noktaları aydınlatmıştı.

Bundan sonra, günümüze kadar futbol kaidelerinde bir takım değişik likler olmuştur. Bu değişiklikler ve yapıldığı tarihleri şunlardır:

1863 — Resmen kurulan İngiltere Futbol Federasyonu 15 sene evvel Kembriç'te yapılan kaideleri kabul etti.

1876 — İngiltere Futbol Federasyonu dışında kalan Sheffiel Federasyonu futbol kaidelerini açıkladı. Bu kaidelerle korner ve çift vuruş ortaya çıktı.

1877 — Futbol Federasyonu ve Shef field Federasyonu müşterek futbol kaideleri kurulması hususunda birleştiler.

1882 — Britanya adalarının dört fede rasyonu İngiltere, İskoçya, Gal ve Kuzey İrlanda tem - silcileri Manchester şehrinde yapılan tiplantıda, müşterek kaidelerinin tatbiki hususunda anlaştılar. Böylece futbol kaidelerini değiştirmeğe yetkili ve bu yetkisi bugün de devam eden İnternational Board kuruldu. İnternational Board evvelâ dört federasyonun ikişer üyesinden kurulu idi, buna daha sonra, Avrupa dan da iki üye dahil edildi.

1886 — Maç organizatörleri için İngiltere Futbol Federasyonu bir kılavuz neşretti. Bu kılavuzda başlama vuruşu, ofsayd, kalecinin hareket tarzı, futbolcuların kıyafeti (sivri ve uzun kramponların tehlikesi)) ve ceza vuruşları izah ediliyordu.

1890 — Orta ve yan hakemler için kaideler neşredildi. Hakemlerin tarafsızlığı prensibi kabul edildi.

1891 — Kaidelerde umumi bir değişiklik yapıldı ve bilhassa kaleye 11 metre mesafe içinde yapılan kasdî hareketlerin cezalandırılması, yani penaltı, ihdas edildi.
Ayrıca sahanın içindeki bazı çizgiler değiştirildi; sahanın ortasında dolaşan hakemler değiştirildi ve bunun yerine bir orta ve iki de yan hakemi konuldu.

1891 — Birminghamlı bir şahıs tarafından kalelerin arkasına file kondu, File ilk defa 1891 yılının Ocak ayında Güney'le Kuzey muhtelitleri arasında ki maçta tatbik ve bilâhare kabul edildi. Kale filesinin futbol kaidelerine giriş tarihi ise ancak 1938 dir.

1893 — Kaleciye şarj yapılması büyük ve ciddî sakatlıklara mey dan verdiği için, bu oyuncu ya ancak topla oynarken şarj yapılabileceği kaidesi kabul edildi.

1896 — Hakemin sahadaki büyük ha kimiyeti ve hakemin sahanın

tek hâkimi olduğu kabul edildi.

1899 — Oyun kaidelerinde birçok değişiklikler yapıldı:
— Takımların 11 er oyuncudan kurulması,
— Sahaların eb'adının azamî 118,4 metre uzunluğa ve 91,4 genişliğe çıkarılması,
— Maç müddetinin 90 dakika olması,
— Kalecinin topa ancak kendi sahası içinde hâkim olabilmesi,
— Kasten topa elle dokunarak ceza sahası içinde istikametini değiştirmenin penaltı ile cezalandırılması,

1900 — Millî maçlarda, topun oyun başlamadan evvel, 368—425 gram arası bir ağırlıkta olması şart koşuldu.

1902 — Sahadaki çizgiler bugünkü halini aldı.

1903 — Avantaj kaidesi kabul edildi,

1907 — Yeni bir kaide: Bir futbolcu kendi yarı sahasında iken ofsayt olamaz.

1927 — Kornerden doğrudan doğruya gol atılması kabul edildi.

1951 — Obstrüksiyon yeniden kaidelere dahil edildi.

1958 — İnternational Board, resmî maçlarda, millî federasyonlar istedikleri takdirde, oyuncu değiştirme müsaadesi verebileceğini açıkladı.

B — BEYNELMİLEL OYUN KAİDELERİ VE MEMORANDUM

MADDE 1 — OYUN SAHASI

Oyun sahası ve müştemilâtı aşağıda ki plânda gösterilen şekilde olacaktır.

(1) BOYUTLAR.

Oyun sahası dik dörtgen şeklindedir. Oyun sahasının boyu 120 metreden çok ve 90 metreden az, eni de 90 metreden çok ve 45 metreden az olamaz. (Beynelmilel maçların yapılacağı oyun sahalarının boyu 110 metreden çok ve 100 metreden az, eni de 75 metreden çok 64 metreden az olamaz.) Sahanın boyu her zaman eninden daha fazla olur.

(2) İŞARETLER.

Oyun sahası 12 santimden daha kalın olamamak ve (V) şeklinde çukur bırakılmamak şartile kesin hatlarla ve plana göre çizilir. Sahayı hudutlayan iki tarafındaki uzunlamasına çizgilere Taç hattı, diğer ve daha kısa olan çizgilere de Kale hattı denilir.

Her köşeye yüksekliği 1.50 metreden fazla ve ucu sivri olmayan birer filamalı ince gönder dikilir.

Yarı saha çizgisinin her iki taç hattını kestiği noktaların hemen gerisine de (1 metreden fazla geri olamaz) korner gönderleri gibi birer flama dikilebilir.

Oyun sahasının taç hatları arasına sahayı tam ikiye ayıran bir yarı saha çizgisi çizilir. Sahanın tam ortası uygun bir şekilde belirtilir ve bu nokta merkez olmak üzere 9.15 metre yarı çapında bir daire çizilir.

(3) KALE SAHASI.

Her kalenin her iki direğinin 5.50 metre dışından ve kale hattından başlıyarak kale hattına dikey olacak şekilde ve sahanın içersine doğru 5.50 metre uzunluğunda iki çizginin uçları kale hattına paralel bir çizgi ile birleştirilir.

Çizilen bu çizgilerle kale hattı arasındaki sahaya ceza sahası denilir.

(4) CEZA SAHASI.

Her kalenin her iki direğinin 16.50 metre dışından ve kale hattından başlıyarak ve kale hattına dikey olacak şekilde ve sahanın içersine doğru 16.50 metre uzunluğunda iki çizgi çizilir. Bu iki çizginin uçları kale hattına paralel bir çizgi ile birleştirilir.

Çizilen bu çizgilerle kale hattı arasındaki sahaya ceza sahası denilir.

Kalenin tam ortasından ve kale hattına dikey olarak çizilecek 11 metrelik mevhum bir hattın bittiği yere bir işaret konulur. Bu noktaya Penaltı vuruşu noktası denir.

Her penaltı vuruşu noktası merkez olmak üzere ceza sahasının dışına 9.15 metre yarı çapında bir kavis çizilir.

(5) KORNER SAHASI.

Her köşe gönderleri merkez olmak üzere sahanın iç tarafına 1 metre yarı çapında çizilecek çizginin içersine korner sahası denir.

(6) KALELER.

Kaleler her iki kale hattının tam ortasına yapılır. Kalenin iki yanında sahaya dikey ve köşe gönderlerinden aynı mesafede birer direk dikilir. Bu direklerin arası (içten içe) 7.32 metre, bu iki direk üst kenarlarından alt tarafı, sahadan 2.44 metre yükseklikte bir direkle birleştirilir. Kalenin yan ve üst direklerinin genişlik ve derinliği 12 santimden daha kalın olamaz.

Kalenin direkleri ile kale arkasındaki sahaya bir ağ konulabilir. Bu ağ iyi bir şekilde tesbit edilmeli ve kaleciye hareket serbestisi verecek kadar mesafede olmalıdır.

MADDE 2 — TOP.

Dış muhafazası deriden ve yapısında oyunculara zarar verebilecek her hangi bir madde bulunmıyacak olan top, küre şeklinde olacak ve mühiti en çok 71, en az 68 santim, ağırlığı ise oyunun başlangıcında 453 den fazla, 396 gramdan noksan bulunmıyacaktır. Diğer taraftan top ancak hakemin muvafakati alınmak şartıyle müsabaka esnasında değiştirilebilecektir.

MADDE 3 — OYUNCU ADEDİ.

Oyun, biri kaleci olmak üzere 11 kişiyi aşmıyan iki takım arasında oynanır. Oyunculardan biri maç esnasında kaleci ile yerini değiştirebilirse de bu değişiklik yapılmadan önce hakemi haberdar etmek lazımdır. Müsabaka talimatnamelerine göre yapılan bir maçta sakalanan ve oyuna devam edemiyecek olan oyuncuların değiştirilmesi, ilgili milli ve beynelmilel futbol federasyonarının muvafakatları alınmış olmak şartıyle kabildir.

Diğer maçlarda şayet her iki takımda müsabakadan önce anlaşmışlarsa oyun esnasında sakatlanan oyuncuların yerine başka oyuncular alabilirler.

CEZA.

Eğer bir oyuncu hakemi haberdar etmeden oyun esnasında kaleci ile yer değiştirdikten sonra penaltı — ceza — sahası dahilinde topu elle tutarsa, pen altı — ceza — vuruşu verilecektir. Oyun esnasında (kaza vukuu hariç) hakemin muvafakatini almadan sahayı terkeden oyuncu centilmenliğe yakışmıyan bir hareket yapmış olmakla suçlu addedilerek hakem tarafından cezalandırılır.

MADDE 4 — OYUNCULARIN TEÇHİZATI.

Bir oyuncu diğer oyunculara tehlikeli olabilecek hiç bir şey taşıyamıyacaktır. Futbol ayakkabılarının aşağıdaki şartlara uygun olması lâzımdır.

(a) Iskaralar kösele veya kauçuktan imal edilmiş olur, kunduranın enine doğru konulmuş ve düz, genişlikleri enaz 12.7mm olacak, kunduranın enini bir uçtan diğer uca kadar kaplıyacak ve her iki ucu da yuvarlaklaştırılmış olacaktır.

(b) Kramponlar köseleden, kauçuk, aliminyum, plastik veya buna benzer maddelerden yapılmış yuvarlak ve düz olacak ve asgari 12.7 mm. bir kutra malik bulunacaktır. Kramponlar eğer sivri biçimde yapılmışlarsa, her birinin kutru 12.7 mm. den aşağı olamaz Vidalı cinsten kramponlar için madeni levhalar kullanılmış ise bunlar kunduranın tabanına yerleştirilmeli ve her türlü tesbit bizzat kramponla yapılmalıdır. Vidalı kramponlara mahsus küçük madeni yuva müstesna, üstü meşin veya kauçukla kaplanmış olsa dahi hiç bir madeni levha kullanılmıyacaktır. Vidalı kramponların kunduranın tabanına çivilerle veya buna benzer şekilde bir cıvata somunu ile tesbit edilmesine ve bütün kramponların köşe

li, çentikli, kabartmalı, çıkıntılı veya yaralayıcı teferruatı havi olmalarına da müsaade edilmiyecektir.

(c) Kaidenin bütün ahkâmına uymak şartiyle, ıskara ve kramponlar bir arada bulunabilir. Taban ve topuklara tesbit edilen ıskara ve kramponların kalınlığı 19 mm. den fazla olmıyacaktır. Tesbit işinde çivi kullanılmış ise bunların satıhla bir seviyede kalacak şekilde çakılmaları zaruridir.

(İHTAR. Oyuncuların teçhizatı umumiyetle bir fanila veya gömlek, bir kısa pantolon, corap ve ayakkabıdan müteşekkildir. Kaleciler diğer oyunculardan ayırt edilebilecek bir renkte giyinmelidir.)

CEZA: Bu kaideye aykırı hareket eden oyuncular muvakkat bir zaman için sahadan ihraç edilecekler ve ancak topun oyun harici olduğu bir zamanda teçhizatları hakem tarafından matlup evsafa uygun olduğu görüldükten sonra oyuna kabul edileceklerdir.

MADDE 5 — HAKEMLER.

Her oyunu idare etmek üzere tayin edilecek bir hakem, aşağıdaki vazifeleri yapmakla mükelleftir.

(a) Hakem — Oyun kaidelerini tatbik edecek ve münakaşalı noktalar hakkında karar verecektir. Hakemin oyunla alakalı noktalar hakkında verdiği kararlar, oyunun neticesi bakımından nihai olacak, oyun üzerindeki selahiyet oyunun başlangıcını bildiren işaretiyle başlıyacak, ceza verme selahiyeti ise, oyunun muvakkaten durdurulduğu veya topun oyun harici olduğu zamanlarda yapılan hatalara da şamil bulunacaktır. Fakat, hakem ceza vermekle hata işleyen takım lehine bir hareket yapmış olacağına kanaat getirirse ceza vermekten vazgeçmelidir.

(b) Hakem, sayıları kaydedecek oyun müddetini hesaplayacak yani resmi kronometreci olarak vazife görecek ve tam oyun müddetini veya önceden kararlaştırılan müddeti hesaplayarak, kaza veya sair sebeplerle kaybolan vakti oyun müddetine ilâve edecektir.

(c) Kaidelere aykırı bir hareket yapıldığı zaman oyunu durdurmak, hava şeraiti, seyircilerin müdaheleleri ve ya başka sebepler yüzünden hakem oyunun durdurulmasını lüzumlu addederse oyunu tehir veya tatil etmek hususunda da takdir hakkına sahiptir. Böyle bir vaka zuhurunda, hâdiseyi milli Federasyona veya ilgili heyetlere iki gün zarfında (pazarlar sayılmıyarak) bildirecek ve bu raporlar mutat posta ile vasıl oldukları tarihte tanzim edilmiş gibi telekki edilecektir.

(d) Hakem, oyun sahasına girdiği andan itibaren kusurlu veya centilmenliğe yakışmıyacak bir hareket yapan oyuncuya ihtar vermek, bu oyuncu aynı şeyleri yapmakta ısrar ettiği takdirde oyundan büsbütün ihraç etmek hususunda da taktir hakkına maliktir. Bu gibi vakalarda hakem, suçlu oyuncunun ismini iki gün zarfında (pazarlar sayılmıyarak) Millî Federasyona ve ya ilgili heyetlere bidirecek ve bu raporlar mutat posta ile vasıl oldukları tarihte tanzim edilmiş gibi telakki edilecektir.

(e) Hakem, yan hakemler ve oyunculardan başka izini olmaksızın kimseyi sahaya sokmayacaktır.

(f) Hakem, bir oyuncunun ciddi bir şekilde sakatlandığına kani olursa oyunu durduracak ve mümkün olduğu kadar çabuk bu oyuncuyu çıkarttırarak derhal oyunu devam ettirecektir. Oyuncu eğer hafif bir şekilde sakatlanmışsa top oyun dışı oluncaya kadar hakem oyunu durdurmayacaktır. Taç veya kale hattına kadar gitmeye muktedir olan bir oyuncu oyun sahası dahilinde tedavi edilmeyecektir.

(g) Hakem, takdir hakkını kullanarak şert hareket eden bir oyuncuya ihtar vermeden de oyundan ihraç edebilir.

(h) Her durduruluştan sonra oyunun başlaması için, hakemin işaret vermesi lazımdır.

(i) Hakemin maçı oynatacağı topdan ikinci maddedeki vasıfları araması ve uygunluğu tayin etmesi şarttır.

MADDE 6 — HAKEMLER (YAN)

Bir maça tayin edilecek (ve hakemin kararına tabi olmak şartiyle) vazife görecek iki yan hakemi, topun oyun harici olduğu zamanları, korner — köşe vuruşu, kale — avut — vuruşu ve taç atışlarına hangi takımın hakkı olduğunu işaret etmekle mükelleftirler. Bundan başka kaidelere istinaden, oyunun idaresinde hakeme yardım edeceklerdir. Bir yan hakeminin lüzumsuz müdahale ve yakışık almayan bir hareketi vukuunda, hakem, mevzuu bahis yan hakeminin vazifesine son verecek ve yerine bir diğerini temin edecektir. (Bir yan hakeminin vazifesine nihayet verildiği taktirde, hakem, kefiyeti milli federasyon veya ilgili heyetlere bir raporla bildirecektir.) Yan hakemlerinin kullandıkları bayraklar, müsabakanın yapıldığı saha sahibi kulüp tarafından temin edilecektir.

MADDE 8 — OYUNUN BAŞLAMASI.

(a) Oyunun başında kalelerin seçilişi ve başlama vurusu, oyun başında bir para atılışı ile tayin edildikten sonra para atışını kazanan taraf kalelerden birini veya başlama vuruşunu seçmek hakkını kazanmış olur: Oyun hakemin vereceği bir işaretle, bir oyuncu tarafından rakip yarı sahaya doğru yapılacak bir mevki vuruşu ile başlanacaktır. (Bu vuruş top oyun sahasını merkezinde sabit bir haziyette iken yapılan vuruştur.) Oyun başlayıncaya kadar her oyuncu kendi yarı sahasında bulunacak ve rakip oyuncuları, toptan enaz 9.15 metre uzakta bulunacaklardır. Top enaz kendi muhiti kadar bir mesafe katetmeden oyunda addedilmiyecek ve topa ilk vuran oyuncu top bir başkası tarafından oynamadan veya dokunulmadan tekrar topla oynamıyacaktır.

(b) Bir gol atıldıktan sonra. Her golü müteakip, oyuna yukarıdaki şekilde bir sayı kaydeden (gol yiyen) takıma mensup bir oyuncunun yapacağı vuruşla tekrar başlanacaktır.

(c) Haftaymdan sonra, devre arasından sonra kaleler değiştirilecek ve oyuna tekrar başlanırken başlama vuruşu, oyuna ilk başlıyanların rakibi olan takım oyuncuları tarafından ayni şekilde yapılacaktır.

CEZA. Bu kaide herhangi bir şekilde ihlal edildiği takdirde başlama vuruşu tekrarlattırılacaktır. Fakat bu vuruşu yapan oyuncu topa bir başka oyuncu dokunmadan veya topla oynamadan kendisi tekrar topla oynayacak olursa bu oyuncunun takımı aleyhine kaidenin ihlal edildiği yerden endirekt - çift atımlı - bir serbest vuruş yapılacaktır. Başlama vuruşu ile doğrudan doğruya bir gol kaydedilemez. (Gol atılamaz.)

(d) Oyun herhangi bir sebeple inkitaa uğradıktan sonra top taç veya kale hatlarını geçmeden kaidelerde kayıtlı olmıyan herhangi bir sebep dolayısiyle oyun muvakkaten inkitaa uğradıktan sonra maça bir hakem atışı ile başlanacaktır. Bu atışın muteber addedilmesi için topun yere değmesi şarttır. Bu atışta hakem inkitaın vukua geldiği ma halde topu elinden bırakacak ve top, hiç bir oyuncuya değmeden veya oynanmadan kale veya taç hatlarını geçecek yahut yere dağmede topla oynanacak olursa atış tekrarlanacaktır. Eğer bu atışta hakem, atışını nizami yapılmadığına kani olursa atışı yeniden yapacaktır.

MADDE 9 — TOPUN OYUN İÇİNDE VE OYUN DIŞINDA OLMASI.

Top, yalnız aşağıda gösterilen hallerde oyun dışı addedilir:

(a) Top, kale veya taç hattını, havadan veya yerden tamamen geçmişse,

(b) Oyun, hakem tarafından durdurulmuş ise.

Aşağıdaki ahval de dahil olmak üzere top oyun başlangıcından sonuna kadar oyundadır.

(a) Kale direklerinden üst direkten veya köşe gönderlerinden oyun sahası dahiline sıçradığı taktirde.

(b) Oyun sahası dahilinde bulundukları sırada hakem veya yan hakemlerine çarptığı taktirde.

(c) Oyun kaidelerinin ihlâl edildiği farz edilen anlarda hakem bir kararı verinceye kadar.

MADDE 10 — SAYI YAPMA (GOL ATMA USULÜ)

Bir sayının kaydedilebilmesi - golün atılması - topun, kale hattını, iki kale direği arasından ve üst direğin altından bütün muhiti ile geçmiş olması şarttır. Fakat top, hücum eden tarafa mensup bir oyuncu tarafından kol veya elle atıldığı, taşındığı veya itildiği

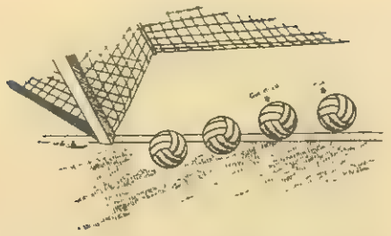

Gol mü?: Topun çizgiden geçip gol oluşu. (Yalnız en sağdaki geçmiştir)

takdirde, sayı muteber addedilemez, oyun esnasında üst direk herhangi bir sebeple yerinden kaymış olursa top, hakemin kanaatince üst direğin durması icabeden yerin altından geçecek olursa, hakem bir sayıya - gole - hükmedecektir.

Bir oyun esnasında rakibinden fazla sayı kaydeden takım o oyunun galibidir. Oyunda hiç sayı kaydedilmez veya taraflar eşit miktarda sayı yaparlarsa maç berabere neticelenmiş olur.

MADDE 11 — OFSAYD.

Topun oynandığı anda rakip kale hattına toptan daha yakın bulunan bir oyuncu OFSAYD vaziyetinde addedilir. Ancak.

(a) Mevzubahis oyuncu eğer kendi yarı sahasında bulunuyorsa,

(b) Rakip takıma mensup iki oyuncu kendi kale hatlarına o oyuncudan daha yakın bulunuyorlarsa,

(c) Top en son olarak bir rakip oyuncuya değmiş ve bir rakip oyuncu tarafından oynanmış ise,

(d) Bahsi geçen oyuncu topu doğrudan doğruya bir avut - kale - vuruşu, bir korner - köşe - vuruşu, taç yahut hakem atışından almış ise, o oyuncu rakip kale hattına toptan daha yakın

Ofsayt değil: A nın pasını B ofsayte benzer bir durumda alıyorsa da ofsayt değildir, zira topun A tarafından son oynandığı an B 1 yerinde idi, top oynandıktan sonra ileri koşup topu almıştır.

bulunsa, ofsayd olarak teciye edilemez.

CEZA. Bu kaidenin ihlâlinde. Rakip takıma mensup bir oyuncu kaidenin ihlâl edildiği noktadan, endirekt - çift atımlı - bir serbest vuruş yapacaktır.

Ofsayd vaziyetinde duran bir oyuncu. Hakemin kanaatince oyuna veya rakibine müdahele etmediği müddetçe yahut ofsayd vaziyetinde bulunmakla kendisine bir istifade - avantaj - teminine çalışmadıkça ofsayt olarak teciye edilmiyecektir.

Ofsayt: A topa vuruyor, en ileride bulunan B, geri düşen topu almak için geri geliyor ve ofsayt durumu gibi gözükmeyen bir yerden topu alıyor, ama ofsayttir, zira topun son oynandığı an B 1 yerinde, ofsaytda idi, topu geride B 2 yerinden alması durumu değiştirmez.

Ofsayt: A nın ortaladığı top biraz geri düşmüştür, B oyuncusu B 1 durumundan geri koşup topu almıştır. Yine ofsayttır, zira topa A nın son vurduğu an ofsayttı.

Ofsayt: A şut çekiyor, top direkten dönüyor, B topu alıyor, en ilerideki oyuncudur. Topun direkten dönmüş olması ofsayt durumuna tesir etmez.

Ofsayt: Korner atışında A dan top B ye gelir, B nin şutu en ilerideki oyuncu F ye çarpıp kaleye girer, gol değildir zira F ofsayt durumundadır.

MADDE 12 — FAVULLER VE FENA HAREKETLER.

1. Bir oyuncu aşağıdaki dokuz ihlâlden bir tanesini kasti şekilde yaptığı taktirde, ihlalin vukua geldiği noktadan, takımı aleyhine verilecek direk - tek atımlı - bir serbest vuruşla teciye edilecektir.

(a) Bir rakibe tekme atar veya tekme atmaya teşebbüs ederse.

(b) Bir rakibe çelme takar yani bacaklarının yardımı ile veya rakibinin önüne, yahut arkasına kambura yatmak suretiyle rakibini düşürür veya düşürmeye teşebbüs ederse.

(c) Bir rakibin üstüne sıçrarsa.

(ç) Bir rakibe şiddetli veya tehlikeli şekilde şarj yaparsa.

(e) Rakibi Obstrüksiyon yaptığı, yani mani ilduğu zamanlar haric o rakibe arkadan şarj yaparsa.

(f) Bir rakibe vurur veya vurmaya teşebbüs ederse.

(g) Bir rakibi eli ile veya kolunun herhangi bir kısmı ile tutarsa.

(h) Bir rakibi eli ile veya kolunun herhangi bir kısmı ile iterse.

(i) Topa elle müdahale eder, yani topu el veya kolu ile taşır, vurur veya iterse (Bu kaide yalnız kendi ceza sahası dahilinde bulunan kaleciye şamil değildir.)

Bir kaleyi müdafaa eden tarafın bir oyuncusu, yukarıdaki dokuz ihlâlden birini kendi ceza sahası dahilinde kasten yaparsa, Penaltı - ceza - vuruşu ile teciye edilecektir.

Topun oyunda olması şartıyle, bu ihlallerden biri ceza sahası dahilinde yapıldığı takdirde topun pozisyonuna bakılmaksızın bir penaltı vuruşuna hükmedilecektir.

2. Aşağıdaki beş ihlâle, sebebiyet veren bir oyuncu, ihlâlin vukua geldiği noktadan, kendi takımı aleyhine verilecek endirekt - çift atımlı - bir serbest vuruşla teciye edilecektir.

1 — Hakem tarafından tehlikeli ad dedilecek bir şekilde oynarsa, mesela kalecinin tuttuğu topa ayakla vurmağa teşebbüs ederse. ,

2 — Top alâkadar oyuncuların oyna yabilecekleri mesafede değilken ve her iki oyuncu da topla oynamağa teşebbüs etmedikleri bir zamanda nizamı de olsa yani omuzla bile şarj yaparlarsa (Zamansız şarj)

3 — Topla oynamayan bir oyuncu rakibine kasten mani olur, yani topla rakip arasında koşar veya araya girmek suretiyle vücudu ile rakibine bir engel teşkil ederse.

4 — Bir oyuncu aşağıdaki şartlar haricinde kaleciye şarj yaparsa.

(a) Kaleci topu elinde bulundururken,

(b) Kaleci bir rakibe mani olduğu takdirde,

(c) Kaleci kendi kale sahası haricinde bulunurken.

5 — Bir oyuncu, kaleci olarak oynar ken topu taşır, yani topu yerde sıçratmadan topla beraber dört adımdan fazla atarsa.

3. Bir oyuncuya aşağıdaki hallerde İHTAR verilir.

(j) Oyun başladıktan sonra hakeme açıkça haber verip onun müsaadesini almadan ilk defa veya tekrardan oyuna iltihak etmek üzere sahaya girerse. (Bu kaidenin 4 üncü madde ile ilgili hallere şumulü yoktur.)

Oyun şayet ihtar vermek üzere durdurulmuş ise oyuna ihlâl noktasından bir hakem atışı ile başlanacak fakat oyuncu daha mühim bir hata işlemiş ise ihlâl ettiği kaidenin o kısmına göre cezalandırlacaktır.

(k) Devamlı surette oyun kaidelerini ihlâl ederse.

(l) Herhangi bir kararına karşı hakeme dil veya hareketle muhalefet ederse,

(m) Sportmenliğe mügayir hareket te bulunursa.

Bu son üç ihlâlin herhangi birisi için ihtara ilâveten ihlâlin vukuu bulduğu noktadan o oyuncunun takımı aleyhine endirekt - çift atımlı - bir serbest vuruş verilecektir.

4. Aşağıdaki hallerde bir oyuncu sahadan ihraç edilecektir.

(n) Şiddetli tarzde hareket eder yani kötü veya tahkir edici lisan kullanır veya hakemin kanaatince vahim favul yaparsa,

(o) Bir ihtar aldıktan sonra fena hareketlere devam ederse

Oyun, kaidelerde sarih şekilde yazılı olmayan bir ihlâl dolayısiyle bir oyun

cuyu ihraç etmek için durdurulmuş ise ihraca sebebiyet veren hatanın işlendiği yerden rakip takımın lehine verilecek endirekt bir serbest vuruşla oyuna devam olunacaktır.

MADDE 13 — FRİKİK (SERBEST VURUŞ)

Direkt (tek atımla gol kazanılabilen) ve endirekt (çift atımla gol kazanılabilen, iki nevi frikik - serbest vuruş - vardır.

Hatayı yapan takımın kalesine doğrudan doğruya (tek atımla) girdiği takdirde gol addedilen direkt, atışı yapan oyuncudan başka diğer bir oyuncu tarafından oynanmak veya topa dokunulmak suretiyle (çift atımla) gol yapılabilen serbest vuruşlara da endirekt - frikik - serbest vuruş denir.

Direkt veya endirekt bir serbest vuruş çekilirken rakip takıma mensup bir oyuncu kendi kale hattı üzerinde kale direkleri arasında bulunmadıkça top oyunda oluncaya kadar topa 9.15 metreden noksan sokulamıyacaktır. Rakip takıma mensup bir oyuncu serbest vuruş yapılmadan önce topa 9.15 metreden noksan sokulmuş ise hakem kaidenin icabını yerine getirtmek üzere serbest vuruşu geciktirecektir. Top muhiti boyunca bir mesafe katetmeden oyunda addedilmiyecektir.

Vuruş yapılırken top sabit duracak ve vuruşu yavan oyuncu top bir başka oyuncu tarafından oynanmadıkça veya başka bir oyuncuya dokunmadıkça topla ikinci bir defa oynayamıyacaktır. Bir kaleyi müdafaa eden takım lehine ceza sahası dahilinde verilecek frikiklerde top kalecinin eline pas verilmek suretiyle değil bir defada ceza sahasının dışına çıkarmak suretiyle atılacak ve kaidenin bu kısmına riayet edilmezse atış tekrarlanacaktır.

CEZA. Serbest vuruşu yapan bir oyuncu top başka bir oyuncu tarafından oynanmadan veya başka bir oyuncu topa değmeden topla ikinci bir defa daha oynarsa hatanın vuku bulduğu noktadan o oyuncunun takımı aleyhine endirekt bir serbest vuruş verilecektir.

MADDE 14 — PENALTI (CEZA VURUŞU)

Penaltı - ceza - vuruşu, penaltı - ceza - noktasından yapılacaktır. Penaltı vuruşu yapılıncaya kadar vuruşu yapacak oyuncu ile rakip kaleciden başka bütün oyuncular oyun sahası içinde fakat ceza sahası haricinde ve penaltı noktasından itibaren enaz 9.15 metre uzakta bulunacaktır. Rakip kaleci top vuruluncaya kadar (ayaklarını oynatmadan) kendi kale çikgisi üzerinde ve kale direkleri arasında duracaktır. Vuruşu yapacak oyuncu ise topu ileri doğru atacak ve başka bir oyuncu topa dokununcaya veya topla oynayıncaya kadar ikinci bir defa topla oynamıyacaktır Top vurulur vurulmaz yani kendi muhiti boyunca bir mesafe kateder etmez oyunda addolunacak ve böyle bir penaltı vuruşundan doğrudan doğruya bir sayı kaydedilecektir. Devre veya maç hitamında yahut hitamından sonra çekilen bir penaltı vuruşunda top direkler arasından kaleye girerken kaleciye dokunsa bile bu hal kaydedilen sayıyı iptal etmiş olmaz. İcabederse penaltı vuruşunun yapılması için devre veya maç hitamında oyun temdit edilir.

CEZA. (a) Müdafaa vaziyetindeki takım bu kaideyi ihlâl ettiği takdirde sayı olmamışsa vuruş tekrarlanacaktır.

(b) Vuruşu yapan oyuncudan başka hücum eden tarafa mensup bir oyuncu bu kaideyi ihlâl eder ve bu esnada da bir sayı kaydedilmiş olursa vuruş tekrar ettirilecektir.

(c) Bu kaideyi penaltı vuruşunu yapan oyuncu bizzat ihlâl edecek olursa rakip takıma mensup bir oyuncu ihlâl noktasından endirekt bir serbest vuruş yapacaktır.

MADDE 15 — TAÇ ATIŞI.

Topun tamamı havadan veya yerden taç hattını geçtiği taktirde topa en son dokunan oyuncunun rakibi olan takıma mensup bir oyuncu tarafından topun dışarı çıktığı noktadan herhangi bir istikamete bir taç atışı yapılacaktır. Atışı yapacak oyuncu topu atacağı anda oyun sahasına dönmüş olacak her iki ayağı veya ayaklarının bir kısmı taç hattının tam üstünde yahut gerisinde bulunacak ve her iki elini de kullanarak, topu başının üstünden geçirerek atacak. Top atılır atılmaz oyun

da addedilecek fakat bir oyuncu tarafından oynanmadıkça atan oyuncu topla oynamayacaktır. Bir taç atışından doğrudan doğruya bir sayı kaydedilemez.

CEZA.

a. top yukarıdaki maddeye uygun bir şekilde atılmamış ise taç atışı rakip takıma mensup bir oyuncu tarafından tekrarlanacaktır.

b. Topu atan oyuncu top bir başka oyuncuya değmeden veya başka bir oyuncu tarafından oynanmadan topla ikinci bir defa oynayacak olursa bu hatanın yapıldığı yerden rakip takıma mensup bir oyuncu endirekt bir serbest vuruş yapacaktır.

MADDE 16 — AVUT (KALE VURUŞU)

Hücum eden tarafa mensup bir oyuncu tarafından oynanmış olmak şartile topun tamamı - iki kale direği arasındaki kısım hariç olmak üzere - havadan veya yerden kale hattını geçecek olursa o kaleyi müdafaa eden takım tarafından kale hattını geçtiği mahale en yakın kale sahasının nısfı içindeki herhangi bir noktadan ceza sahasını bir vuruşta çıkartmak suretiyle bir kale vuruşu yapılacaktır.

Bir kaleci bir kale vuruşunda topu ayakla oyuna sokmak üzere eline almıyacaktır. Bir kale vuruşunda top ceza sahasını aşmamış yani oyuna dahil olacak bir şekilde atılmamış ise vuruş tekrarlanacaktır. Top başka bir oyuncu tarafından oynanmadan veya başka bir oyuncuya dokunmadan vuruşu yapan oyuncu tarafınsan ikinci bir defa oynanmıyacaktır. Kale vuruşundan doğrudan doğruya bir gol kazanılamıyacağı gibi bu vuruş yapılırken rakip takıma mensup oyuncular vuruş yapılıncaya kadar o kaleyi müdafaa eden takımın ceza sahası dışında bulunacaklardır.

CEZA:

Kale vuruşu yapan bir oyuncu top ceza sahasını aştıktan sonra bir başka oyuncu tarafından oynanmadan veya başka bir oyuncuya tamas etmeden ikinci bir defa oynayacak olursa o oyuncunun takımı aleyhine ihlâlin vuku bulduğu yerden endirekt bir serbest vuruş verilecektir.

MADDE 17 — KORNER (KÖŞE VURUŞU)

Bir kaleyi müdafaa eden takıma mensup bir oyuncu tarafından oynanmış olmak şartiyle topun tamamı - iki kale direği arasındaki kısım hariç olmak üzere - havadan veya yerden kale hattını geçecek olursa hücum eden takıma mensup bir oyuncu topun çıktığı tarafa en yakın köşedeki çeyrek dairenin içinden bir korner (köşe) vuruşu yapmak hakkını kazanacaktır.

Korner vuruşu esnasında bayrak direği yerinden oynatılmamalıdır. Böyle bir vuruştan doğrudan doğruya bir gol kaydedilebilir. Köşe vuruşu yapan takımın rakibi olan tarafa mensup oyuncular top oyunda olmadan (yani top kendi muhiti boyunda bir mesafe katetmeden) topa 9.15 metreden noksan sokulamıyacakları gibi yuruşu yapan oyuncu da top bir başka oyuncuya değmeden veya başka bir oyuncu tarafından oynanmadan topla ikinci bir defa oynayamıyacaktır.

CEZA.

Yukarıdaki maddeye uygun hareket edilmezse ihlâlin vuku bulduğu noktadan rakip tarafa endirekt bir serbest vuruş verilecektir.

Orta hakemleri ile yan hakemleri arasında yapılacak işbirliği için muhtıra: Memorandum

ORTA HAKEMİ İLE YAN HAKEMLERİ ARASINDA İŞBİRLİĞİ

MADDE — 5 ve 6

Oyun kaideleri zikredilen bundan evvelki bahislerde oyun esnasında orta hakem ile yan hakemleri arasındaki münasebetin nasıl olacağı hakkında fazla bir esas verilmemiştir. Filhakika sadece beş ve altıncı maddelerde orta hakemleri ile yan hakemlerinin vazife ve yetkileri (ki tam manasile işbirliği olarak alınabilir) bakımından bazı esaslar mevcuttur. Madde altıda iki yan hakemin tayin edeceği ve hake-

min kararına tabi kalmak şartı ile bunların vazifelerinin.

(a) Topun oyun sahası dışına çıktığını göstermek.

b) Hangi tarafın. (1) Korner atacağını,
(2) Kale vuruşu yapacağını ve
(3) Taç atışını göstermek

c) Oyunun kaidelerine göre yürütülmesinde orta hakemine yardım etmek olduğu belirtilmiştir.

Burada (c) fıkrasında zikredilen yardım şunlardır.

1) Topun tamamı oyun sahası dışına çıkınca işaret vermek.

2) Korner ve avutları ve tacı atacak tarafı bildirmek

3) Sert veya centilmenliğe mugayir şekilde cereyan eden oyun ve davranışlar hakkında hakemin dikkatini çekmek.

4) Orta hakeminin kendisine danışacağı her hangi bir hususa kendi fikrini söylemek.

BİTARAF YAN HAKEMİ.

Yukarda belirtilen yardım işi en iyi olarak bitaraf yan hakemleri tarafından yapılır. (2), (3) ve (4) maddelerde belirtilen hususlarda bitaraf olmayan yan hakemlerine ekseriya danışılmayacağından klüp mensubu yan hakemlerine ender hallerde vazife gördürülür. Yan hakemleri bitaraf yan hakemi olmaları halinde, orta hakemlerine yardımcı olarak kullanılmalıdır. Bu taktir de hakikaten oyunu kontrol eden üç şahıs mevcut olacağından orta hakem lerinin tutumunun diğerlerine nazaran farklı olması, orta hakeminin esas idareci resmî bir şahıs halinde bulunması, yan hakemlerinin ise, orta hakemine oyunun usulü dairesinde oynatılması hususunda yardımcı rolünde bulunmaları şayanı arzudur.

KULÜP YAN HAKEMLERİ.

Kulüp hakemlerinden azami derecede faydalanabilmek için akağıdaki hususlara dikkat edilmesi lazımdır.

1) Her iki kulüp yan hakemi de oyun başlamadan evvel orta hakemini görüp kendisinden talimat almalı ve kendilerine, düşünceleri ne olursa olsun orta hakeminin kararının nihai olduğu ve bu hususta herhangi bir müdahlede bulunmamaları hatırlatılmalıdır.

2) Kendilerine düşen işin, topun oyun sahası dışına tamamen çıktığı halleri işaret etmek ve tacı hanki tarafın atacağını göstermek olduğu ve yine bu hususta kararın orta hakemine ait olduğu söylenmelidir.

Orta hakemleri, kulüp yan hakemlerine verilecek yukarda söylenen mühim vazifeleri nazari dikkate alarak evvela bu kulüp yan hakemlerinden neyi isteyeceğine ve kendisine tam manası ile yardımcı olabilmeleri için onlara neler söylemesi icap ettiğine karar vermelidir. Oyundan evvel orta hakemi ile yan hakemleri arasında kısa bir görüşme yapılması şarttır. Üç hakemin başı olan orta hakemi kendi yardımcılarına, kendisine en iyi şekilde yardım edebileceklerini açık bir şekilde göstermelidir. Anlaşmazlıkları önlemek için vereceği talimat sarıh olmalıdır.

Yan hakemlerinin, kendi bakımlarından orta hakeminin kendilerine üstün selâhiyetini bilmelerini ve aralarında hasıl olabilecek fikir anlaşmazlıklarında da bu selâhiyetini kayıtsız şartsız tanımaları lâzımdır. Kendileriyle orta hakem arasındaki münasebetin orta hakemine yardım etmek olduğu, yoksa lüzumsuz müdahele ve itiraz etmek olmadığı yan hakemlerince iyice bilinmelidir.

Orta hakemi kendi yan hakemleri ile iş birliğini onlara bildireceği şu hususlarda yapar.

a) Saat ile zamanın haber verilmesi,

b) Her yan hakeminin oyunun birinci ve ikinci yarısında sahanın hangi kısmını kontrol edeceği.

c) Oyunun başlamasından evvel kendilerine düşen vazifelerin ne olduğu (Meselâ saha ve onun müştemilâtının gözden geçirilmesi gibi.)

d) İhtiyaç halinde hangi yan hakeminin daha kıdemli addolunacağı.

e) Köşe vuruşlarında nerede bulunacakları.

f) Yan hakeminin dikkatini çekmek üzere vereceği işaret, ondan alacağı işareti hükümsüz addedeceği işaret,

g) Taç atışlarında taçı atan oyuncuların hangi hareketlerine yan hakeminin, hangilerini kendisinin kontrol edeceği (Meselâ bir çok orta hakemleri yan hakemlerine oyuncunun ayak hareketlerini kontrol ettirir, kendisi de kol hareketlerini kontrol eder.)

h) Maçı idare eden resmi şahıs olarak hangi kontrol sistemini uygulayacağı (Diyagonal kontrol sistemi veya her hangi bir usul)

Orta hakemlerinin sahanın çaprazlamasına boydan boya oyunu kontrol etmesi mutlak lazım değildir. Rüzğar, saha, güneş durumları ve sair diğer hususların oyunun karşı taraftan kontrolünü icap ettirmesi halinde yan hakemine vereceği işaretle o yan hakemi derhal kendi tarafı dışında kalan saha dışına intikal ederek kontrol işini yapar, Diyagonal kontrolün bu şekildeki değişikliğinin bir faydası , taç hattının diğer yarısının da kullanılmasıyle taç hattının hemen dışında kalan saha kısmının boydan boya aynı şekilde kullanılmış olacağı,

Daha diğer iş birliği hususları da bu na ilâve edilebilir. Fakat mühim olanı bunların üç hakem tarafından bilinmiş olmaları ve yukardaki (h) fıkrasında belirtilen husus hakkında mütea kip sayfalarda diyagonal kontrol sistemleri şeklen gösterilmiştir. Bunlar incelenir ve tatbik edilirse insicamlı bir kontrol sistemi meydana getirilmiş olur.

C — ÖNEMLİ İKİ KONU

a) OFSAYD

Topun en son oynandığı anda: bir oyuncu rakip kale çizgisine toptan da ha yakın bulunursa «OFSAYD» (Oyun dışı) addedilri.

Bu tarif Ofsayd kaidesinin tam ken disidir.

Fakat bunun istisnaları vardır. Bir oyuncu, aşağıda yazıldığı şekilde bulunursa istisnalar içerisine gireceği için, Ofsayd pozilyonuna rağmen tecziye edilmez.

Topun en son oynandığı anda:

(a) Bir oyuncu, kendi yarı sahasında bulunuyorsa,

(b) Rakip takıma mensup iki o - yuncu, kendi kale hatlarına, o yoncudan daha yakın duruyorsa,

(c) Top; son olarak, bir rakip oyuncu tarafından oynanmış veya bir rakip oyuncuya değmiş ise,

(d) Bir oyuncu topu;

1 — Doğrudan doğruya bir avut (kale) vuruşundan,

2 — Doğrudan doğruya bir korner (köşe) vuruşundan,

3 — Doğrudan doğruya bir taç atışından,

4 — Doğrudan doğruya bir hakem atışından, almış ise; Ofsayd pozisyonunda bulunmasına rağmen tecziye edilmez,

Şu kadar ki, şimdi sayılan (a), (b), (c), (d), paragrafları hariç; bir oyuncu, topun son oynandığı anda Ofsayd durumunda olsa dahi; tecziye edilebilmesi için şu üç hususa ihtiyaç vardır:

Ofsayd vaziyetinde duran bir oyuncu hakemin kanaatince; ancak:

1 — Oyuna müdahale ettiği zaman,

2 — Rakibine veya rakiplerine mani olduğu zaman,

3 — Ofsayd vaziyetinde bulunmakla kendisine bir avantaj teminine çalıştığı an. tecziye edilecek, aksi takdirde tecziye edilmiyecektir,

Ofsayd pozisyonlarında avantaj mevzuu ile; en son rakip tarafından oynayan toplarda Ofsayd durumunu çok iyi süzmek lâzımdır, Çünkü top, son defa bir rakip tarafından oynanmadan veya rakibine dokunmadan;

Ofsayd pozisyonuda duran oyuncu hakemin kanaatine göre biraz evvel sayılan üç halden birini yapmışsa topun rakip tarafından oynanmasını veya topun rakibe değmesini beklemeden evvel; hakemin ihlâli tecziye etmesi yani Ofsayd cezasını vermesi lâzımdır.

Rakibin son defa topla oynadığı ana kadar, Ofsayd durumundaki oyuncunun hareketsiz kalması, oyuna müdahale etmemesi, rakibine mani olmaması veya kendisine bir avantaj sağlamak gayesiyle orada bulunmaması lâzımdır ki tecziye edilmesin.

Sulhi GARAN

(HAKEMİN CEP KİTABI'ndan)

b) FİRİKİK

Beynelmilel futbol kaidelerinin XIII maddesi frikikten, yani serbest vuruşlardan bahseder. Umumî bir tabir le demek doğru olurki; futbol oyunu serbest vuruşların toplandığı bir o - yundur. Fakat bu zannedilmemelidir ki; futbol oyunu resmî bir ifade ile serbest vuruşlar oyunudur.

Fakat bir korner vuruşu, bir kale vuruşu, br başlama vuruşu her ne kadar serbest vuruş olarak telâkki edilebilirsede; her serbest vuruş bir korner, bir kale vuruşu veya bir başlama değildir.

Serbest vuruşlar XIII. maddenin zik rettğii serbest vuruşlar olup, onları ikiye ayıracağız.

Bu serbest vuruşlardan biri, direkt serbest vuruş tabir edilen ve doğrudan doğruya gol kazanılan serbest vuruşlar; ikincisi de endirekt serbest vuruş tabir edilen ve doğrudan doğruya gol kazanılamıyan serbest vuruşlardır.

Doğrudan doğruya, yani bir vuruşla gol kazanılan serbest vuruşlar; vuruşu yapan oyuncu topa vurupta top hiç kimseye değmeden rakip kaleye girdiği takdirde bir gol kazanılan serbest vuruşlardır.

Fakat vuruşu yapan oyuncu bu direkt serbest vuruşla topu rakip kaleye değilde kendi kalesine doğrudan doğruya sokacak olursa, gol olmaz, korner olur.

Endirekt serbesı vuruşlarda ise vuruşu yapan oyuncudan başka biri (Bu oyuncu rakip veya takım arkadaşı olabilir) tarafından oynanması veya dokunulması suretiyle topun rakip kaleden içeriye girmesidir. Bu suretle çekilen bir endirekt serbest vuruş vukuunda gol kaydedilebilir.

Endirekt serbest vuruş ikinci bir vuruşla rakip kaleye girdiği zaman gol olduğu gibi, ayni vaziyette oyuncu kendi kalesine atarsa gol olur. Arada bir küçük fark vardır. Serbest vuruşların dışarısında kalan ve beynelmilel kaidelerde kayıtlı bulunan korner vuruşu, kale vuruşu, başlama vuruşu Ofsayd vuruşu gibi bir bakıma serbest vuruş telâkki edilen, yukarıda da söylenen serbest vuruşlar kendi aralarında esasen direkt veya endirekt şeklinde bir hüviyetin sahibidirler.

Meselâ başlama vuruşu endirekt bir serbest vuruştur.

Meselâ kale vuruşu endirekt bir serbest vuruştur. Çünkü bu vuruluslardan top hiç kimseye değmeden doğrudan doğruya rakip kaleden içeriye girerse gol muteber sayılmaz.

Eğer bu bir başlama vuruşu ise; diğer taraf bir kale vuruşu kazanır. Eğer bu bir kale vuruşu ise diğer kaleden içeriye doğrudan doğruya hiç kimseye değmeden girdiği zaman o taraf bir kale vuruşu kazanmış olur.

Buna mukabil kornerde doğrudan doğruya top gider de rakip kaleden içeriye girerse bir gol kazanılır. Zira bu vuruşu direkttir. Fakat kendi kalesinden içeriye girecek olursa diğer taraf bir korner kazanır.

Ofsayd atışı keza endirekt bir serbest vuruştur. Bir vuruşla gider, rakip kaleden içeriye girerse, gol olmaz. Muhakkak bir başka oyuncuya değmesi lâzımdır. Eğer Ofsayd atışını kaleyi müdafaa eden taraf kazanırsa bir vuruşla kendi kalesinden içeriye topu sokacak olursa, XI. maddede görüldüğü gibi gol olmaz. Korner olur,

Serbest vuruşa hükmedildikten sonra, serbest vuruşun çekilmesi şu şartlara tâbidir:

1 — Top ihlâl noktasında, yere sabit şekilde konacaktır.

2 — Topa vuruluncaya kadar rakip oyuncular topa 9 metre 15 santimden noksan sokulmaya-

3 — Vuruş yapılacak, vuruş yapıldıktan sonra top 68—71 santim bir mesafe kat etmeden hiç bir oyuncu topla oynamıyacaktır.

4 — Top 68—71 santim kat'ettik - ten sonra vuruşu yapan o - yuncu bir başkası topla oynamadan, topa dokunmadan, o - nunla oynamıyacaktır. Oynarsa takımı aleyhine endirekt serbest vuruşa hükmedilir.

Vuruş yapıldıktan ve top 68—71 santim kat etmeden topla oynanırsa bu işi yapan oyuncuya ihtar verilir, atış tekrar edilir. Ayni vaziyette serbest vuruşu çeken oyuncu top 68—71 santim gitmeden topla oynarsa kendisine ihtar verilir. Atış yeni baştan yapılır.

Rakip oyuncuların her nevi serbest vuruşla topa 9 metre 15 santimden noksan sokulmamaları keyfiyeti bir takımın ceza çizgisi içerisinde; o kaleyi müdafaa edenlerin aleyhine verilen bir serbest vuruş vukuunda; o oyuncuların kale direkleri arasında kendi kale hatları üzerinde bulunmalarına bir mani teşkil etmez.

Başka bir tabirle eğer ceza sahası içersindeki ihlâl noktası, yani serbest vuruşun çekileceği nokta, kale direkleri arasındaki kale hattına 9.15 metreden yakınsa; kaleyi müdafaa eden oyuncular; noksanlığa rağmen kendi kale çizgileri üzerinde durabilirler. Serbest vuruşu çeken oyuncu top 68—71 santim kat'ettikten sonra tekrar oynarsa, topu oynadığı noktadan takımı aleyhine endirenk bir serbest vuruş verilir. Serbest vuruşu çeken oyuncu topa vurupta, top kimseye değmeden kale direklerine veya üst direğe çarpar top kendisine döner ondan sonra topla oynarsa; bu topun bir başka oyuncu tarafından oynanmadan vuruşu yapan oyuncu tarafından tekrar oynanmasıdır. Bu takdirde oyuncunun ikinci defa oynadığı yerden, takımı aleyhine endirekt bir serbest vuruşa hükmedilir.

Sulhi GARAN

Fikret Altınel: Spor teşkilâtının başı

3 — FUTBOLDE TEŞKİLAT VE MEVZUAT

A — Türkiyede teşkilât

a) Türkiye futbol federasyonu kuruluşu
b) Türkiye futbol federasyonu teşkilâtı
c) Bölgelerde futbol teşkilâtı
d) Futbol federasyonu ve millî takımlar

B — Türkiyede mevzuat

a) Futbol hakem talimatnamesi
b) Futbol müsabaka talimatnamesi
c) Profesyonel futbol yönetmeliği
d) Sicil ve lisans talimatnamesi
e) Maç çeşitleri
f) Kulüpler

C — Dünyada teşkilât:

a) Beynelmilel Futbol fedreasyonu
b) Avrupa futbol birliği
i) Afrika Konfederasyonu
d) Asya konfederasyonu
e) Futbol ligleri enternasyonal irtibat komitesi
f) Güney Amerika konfederasyonu
g) İnternational board
h) Kuzey Amerika, Karaip ve Orta Amerika konfederasyonu

3-Futbolde teşkilât ve mevzuat

A — TÜRKİYEDE TEŞKİLÂT

a) TÜRKİYE FUTBOL FEDERASYONU

Yurdumuzda 1894 yılında İzmir'de ilk defa İngilizler arasında başlayan modern futbol, hemen İstanbula geçmiştir. Ancak, müslüman Türklerin o zaman larda cemiyet kurma hakkından mahrum olmaları dolayısıyla, ilk kulüpler ve ilk lig İstanbul'da yabancı ve gayri müslimler tarafından teşkil edilmişti.

Orhan Ş. Apak
Başkan

Jamais Lafontaine tarafından, Kadıköy, Moda, Elpis, İmogen takımları arasında 1904 yılında kurulan «Constantinople Football League»e sonraları sıra ile, Galatasaray, Fenerbahçe, Strugglers, Rumblers, Progrés (Altınordu), ve Telefoncular kulübleri de katılmışlardır. Lig bu son 6 kulüp arasında ve «Pazar Ligi» ismi altında 1914'e kadar devam etmiştir.

Bu ligin devamı sıralarında, 1912 yılında; Anadoluspor, Darülfunun Terbiyei Bedeniye, İstanbul Jimnastik (Türk İdman Ocağı), Sanayi Futbol, Şehremini Mümaresatı Bedeniye, ikinci bir takımla Fenerbahçe Spor kulüpleri de ayrıca bir «Cuma Ligi» kurmuşlardır.

Balkan savaşı dolayısıyla, ancak 1913 ekiminde faaliyete geçebilen Cuma Ligi, diğer kümeden mevcudiyetinin tanınmasını ve terfi hakkını istedi. Fakat oyuncu kaynağının kuruyacağını ayrıca yerlerinden de olabileceklerini düşünen «Pazar Ligi» kulübleri bu isteği ekseriyetle reddedince, Türk futbolunda ilk anlaşmamazlık başgösterdi.

Bu anlaşamamazlığı gidermek ve 1916 Berlin Olimpiyadına hazırlanmak için, Beynelmilel Olimpiyad Komitesi Türkiye Mümessili merhum Selim Sırrı (TARCAN), bir «Osmanlı İdman Heyeti Müttehidesi» kurmağa teşebbüs etmiş ve 23 Aralık 1913 tebliği gazetelerde yayınlamıştır.

(Osmanlı Jimnastik ve Spor Kulüblerine:

Beynelmilel tertip edilen spor müsabakalarına dahil olabilmek için, memleketimizde mevcut spor kulüblerinin bir «Federasyon» teşkil etmeleri elzem olduğundan; bu hususta teatii efkâr etmek üzere Kânunuevveli Ruminin 26 ncı, önümüzdeki cuma günü saat iki buçukta Kadıköy İttahat Spor Kulübüne her kulübün ikişer mürahhas göndermelerini rica ederim.)

Türk sporunda birlik kurmak yolunda ilk teşebbüs olmak bakımından, tarihi değer taşıyan Selim Sırrı beyin başkanlığındaki toplantılar, kulüblerimizin ilgisizliği ile beraber, Birinci Dünya Savaşı yüzünden hedefine varamamıştır.

Birinci Dünya Savaşının başlamasıyla, «Pazar Ligi»ndeki yabancı kulübler ve ekseriyetini İngiliz'lerin teşkil ettikleri Union Club'deki futbol tertip komitesi dağalınca, Türk kulübleri birbirlerine düşüp guruplaşmağa başladılar. Anadolu, Anadoluhisar İdman Yurdu, Altınordu, Galatasaray,

Süleymaniye kulübleri «İstanbul Futbol Birliği» adı altında bir Birlik kurup maçlara başlarken; Darülmuallimin (Erkek Öğretmen Okulu), Darüşşafaka, Fenerbahçe, Hilâl, Türk İdman Ocağı kulübleri de buna «İstanbul Şampiyonluğu Ligi»ni teşkil etmek ve müsabakalara başlamakla mukabelede bulunmuşlardır.

Gerçi, bir yıl sonra 1915—1916 mevsiminde ikilik ortadan kalkıp «Cuma Birliği» teşkilâtı kurulmuşsa da, gelişmeğe başlayan ve dolayısile baş kaldıran ikinci katogori kulüblerini de tatmin etmek imkânı bulunmamış, ve anlaşamamazlık berteraf edilmekten uzak kalmıştır. Bunun neticesi, 1919 da «Cuma Birliği» ne karşı Altınörs, Beşiktaş, Beylerbeyi, Darüşşafaka, Haliç Fener, Hilâl, Kumkapı, Türkgücü, Üsküdar, Vefa kulübleri «Türk İdman Birliği»ni kurdukları gibi, İttihat Spor Kulübü de, tekrar faaliyete geçen Rum Elpis, Strugglers, Pera (Beyoğluspor), Ermeni Birlik, Ermeni Dork, Musevi Espérance, Musevi Maccabi, İtalyan Stella ve «Türk İdman Birliği»nden ayrılan Beşiktaş, Üsküdar kulübleriyle birlikte, 1920 de yeni bir «Pazar Ligi» teşkil ettiler.

Sayıları devamlı surette artan kulüblerin yeni yeni ve türlü adlar altında ligler kurmaları ve uzayıp giden anlaşmazlıklar, o tarihlerde hemen tamamen İstanbula inhisar eden, Türk futbolunda tam bir başı bozukluk havası hükûm sürdürmüş ve sporu artık bir nizam ve intizama sokmak lüzumu şiddetle duyulmuştu.

İşte; bu tarihlerde İsviçreden tahsilden dönen Galatasarayın eski futbolcularından Yusuf Ziya (ÖNİŞ merhum), beraberinde getirdiği İsviçre Spor Teşkilâtı nizamnamesini Galatasaray kulübünün 1 numaralı kurucusu Ali Sami (YEN merhum), Anadolu kulübünden Burhanettin (FELEK) ve Fenerbahçe kulübü kurucularından Nasuhi (BAYDAR merhum) ile beraber tercüme ederek, 20 maddelik bir tüzük ile Türk Kulüblerini «Türkiye İdman Cemiyetleri İttifakı» (T.İ.C.İ.) adı altında toplamak yoluna gitmişlerdir.

Geliştirilen tüzük (T.İ.C.İ.) nın kurulmasına yardımcı olan Altınordu, Anadolu, Anadoluhisar İdman Yurdu, Darüşşafaka, Fenerbahçe, Galatasaray, Hilâl, Makriköy (Bakırköy), Nişantaşı, Süleymaniye, Türkgücü, Vefa kulüblerine dağıtılmış ve ilk konuşma 17 eylül 1920 de Union Clup'de (Şimdiki Fenerbahçe stadı binasında) yapılmıştır. Bu konuşmalara, 10 mart 1922 de Kuşdilinde Fenerbahçe kulübündeki son toplantıya kadar devam edilerek, tescil muamelesi de 1922 de Matbuat (Gazeteciler) Cemiyeti salonunda yapılıp idare heyeti seçilmişti.

Burhan Felek: Federasyonun kuruluşunu sağlıyan idarecilerden biri oldu

Başkan Ali Sami (YEN). 2 nci başkan Burhanettin (FELEK), ve Ali Seyfi (merhum), umumî kâtip Fethi Tahsin (BAŞARAN merhum), müfettiş Nasuhi (BAYDAR merhum), veznedar Nuri (OTOMOBİL merhum), üyeler Tahip Servet (SERVER merhum), Ham di Emin (ÇAP), Yusuf Ziya (ÖNİŞ merhum), Cevdet (KALPAKÇIOĞLU merhum), Orhan (ÖKTEM), Doktor Hikmet, Cevat Rüştü ve Server beyler.

Bu heyet ilk toplantısını 10 ağustos 1922 de yapıp (T.İ.C.İ) nın kuruluş ve mevcudiyetini Basın vasıtasıyla ve bir beyanname ile umumî efkâra bildirdiği andan itibaren tüzüğün tatbiki hususunda, çetin zorluklarla karşılaşmıştı.

Bütün bu zorlukların giderilmesi ve malî imkânların temininden sonra federasyonların kurulmasına ancak 1923 yılında başlanmıştır.

1 Ocak 1923 tarihinde kurulmasına karar verilen «TÜRKİYE Futbol Federasyonu», Şehzadebaşında Letafet apartımanındaki Kumkapı kulübünde 13 nisan 1923 günü yaptığı ilk toplantısında (Türkiye Futbol Heyeti Müttehidesi) adiyle kurulmuş ve seçim suretiyle de Başkanlığına Yusuf Ziya (ÖNİŞ) getirilmiştir.

İlk «Türkiye Futbol Federasyonu» şu şekilde kurulmuştu:

Başkan: Galatasaraydan Yusuf Ziya (ÖNİŞ), üyeler: Altınordudan Hamdi Emin (CAP), Hilâlden. Fetih Tahsin (BAŞARAN). Vefadan Saim Turgut. Süleymaniyeden Büyük namıyla anılan Orhan (ÖKTEM), Anadoludan Burhanettin (FELEK) Fenerbahçe'den Nasuhi (BAYDAR).

Kurulur kurulmaz «Beynelmilel Futbol Federasyonu» (F.I.F.A.) na üye olmak üzere müracaat eden «Türkiye Futbol Heyeti Müttehidesi»nin bu isteği (F.I.F.A.) tarafından 21 mayıs 1923 tarihinde kabul edilmiştir.

«Türkiye Futbol Heyeti Müttehidesi» adını 5 aralık 1925 tarihinde «Türkiye Futbol Federasyonu»na çevirmiş ve (F.I.F.A.) ya tescil ettirmiştir.

13 Nisan 1923 tarihinden bu yana «Türkiye Futbol Federasyonu»na başkanlık edenler aşağıda tarih sırasıyla gösterilmiştir:

Yusuf Ziya ÖNİŞ	1923—1927
Muvaffak Menemencioğlu	1927—1928
Hamdi Emin ÇAP	1928—1936
Sedat Rıza ESTEK	1936—1938
Danyal AKBEL	1938—1943
Ziya Ateş (Vekil)	1943
Sadi KARSAN	1943—1948
Vildan Â. SAVAŞIR (Vekil)	1948—1949
Ulvi Ziya YENAL	1949—1952
Mehmet ARKAN (Vekil)	1952
Mümtaz TARHAN	1952
Orhan Şeref APAK	1952—1954
Ulvi Ziya YENAL	1954
Hasan POLAT	1954—1957
Orhan Şeref APAK	1957—1958
Safa YALÇUK	1959
Faik GÖKAY	1959—1960
Muhterem ÖZYURT	1960—1961
Bekir SİLÂHCILAR (Vekil)	1961
Orhan Şeref APAK	1961—

LİSANSLI AMATÖR VE PROFESYONEL FUTBOLCU SAYISI — Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü Sicil ve Lisans Dairesi tarafından (1961—1962) mevsiminde tescil edilmiş futbolcuların sayısı şöyledir:

Amatör futbolcu sayısı	76041
Mukaveleli Profesyonel futbolcu sayısı	2091
Müsadeli Profesyonel futbolcu sayısı	453
Yekûn	78585

b) TÜRKİYE FUTBOL FEDERASYONU TEŞKİLATI

İlk defa 1923 yılında kurulan Türkiye Futbol Federasyonu, tek heyet halinde ve seçimle iş başına gelerek çalışıyordu. (T.İ.C.İ.) ve (T.S.K.) zamanında durum böyle devam etti. Hakem işleri ile de 5 kişilik federasyon heyeti meşgul olurdu.

Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü kurulduktan sonra, tayinle iş başına gelen futbol federasyonu başkanının arkadaşlarını kendisi seçerek, Beden Terbiyesi Kanunu gereğince Federasyon Heyetinden başka bir teknik müşavere heyeti ve merkez hakem komitesini de kurması gerekti.

Hâlen Türkiye Futbol Federasyonu Heyeti bir başkan, bir as başkan, bir mütahassıs üye ve 5 üye olmak üzere 7 kişiden; Merkez Hakem Komitesi (Federasyon Başkanı tabii Başkan) bir as başkan, bir genel sekreter ve 5 üye olmak üzere 7 kişiden; Araştırma ve Geliştirme ve Hukuki İstişare Kurulu 5 kişiden; Teknik İstişare Kurulu (Federasyon Başkanı tabii Başkan) 2 üye olmak üzere 3 kişiden; Genç Takım Komitesi bir Başkan, 2 üye olmak üzere 3 kişiden; Teknik Komite bir başkan, 2 üye olmak üzere 3 kişiden kurulu bulunmaktadır. Bundan başka yalnız transfer zamanında vazife gören Ankara, İstanbul ve İzmirde üçer kişilik Transfer İhtilâf Komiteleri kurulmakta; yine Ankara, İstanbul ve İzmirde Futbol Federasyonun maaşlı memurlarından kurulu daimi vazife

gören birer bürosu vardır.

Büroların adresleri. Ankara bürosu: M. Kemalpaşa Bulvarı No: 41 Maltepe Tel: 123240 Telgraf: Futbolspor — Ankara.

İstanbul bürosu: Mithatpaşa stadı — Dolmabahçe: Tel: 475130
Telgraf: Futbol İstanbul.
İzmir bürosu: Fevzipaşa Bulvarı Bahçelievler Han Kat 1 Tel: 23850.

C) BÖLGELERDEKİ FUTBOL TEŞKİLATI

Beden Terbiyesi teşkilâtı bakımından Türkiyenin her vilâyetinde spor faaliyeti devlet tarafından kontrol ve organize edilir. Valiler vilâyetin spor ve beden eğitimi bakımından bölge başkanıdırlar. Valiler sportif faaliyetin yürütücüsü olarak birer beden terbiyesi bölge müdürü tayin ederler. Bölge müdürleri de sporun çeşitli kollarındaki faaliyetin kontrol ve organizasyonu için her spor koluna bir ajan tayin eder. Bölgelerdeki amatör futbol faaliyetini kontrol ve organize etmek vazifesi futbol ajanına verilmiştir. Her bölgenin amatör futbol faaliyeti arasında lig maçları olabilir, dolayısiyle lig tertip heyetleri hakem komiteleri de teşkil edilir. İstanbul, İzmir, Ankara dışında amatörlükten başka bir anlamı olmiyan diğer vilâyetlerin futbolü bölgelerni vazifelileri elindedir.

d) FUTBOL FEDERASYONU VE MİLLİ TAKIMLAR:

Türkiye İdman Cemiyetleri İttifakı, kuruluşu sıralarında Beynelmilel Futbol Federasyonuna müracaat etmiş ve birliğe kabûlünü istemişti. İşte; 21 mayıs 1923 de (F.I.F.A.) ya kabul edilmemizle beraber, Türk Futbolü için, beynelmilel temas imkânları açılmış oldu.

Millî takım sözü gazete sütunlarında, ilk defa, 1922 yılı mart ayında okundu. Akşam gazetesi «Türk Millî Takımı Kimlerden Müteşekkil Olmalıdır?» başlıklı bir anket açtı. Görülen büyük alâka üzerine, 15 haziran 1922 den itibaren, stad ve kulüp idarelerinde çalışanlar bir gün İstanbulun en iyi futbolcularından, gayri resmî olarak, Millî takım kurmaya ve maçlar tertiplemeğe başladılar. 1922 nisanında yapılan bir toplantıda, İstanbulun Türk kulüpleri bu maçlarda takım tertibi salâhiyetini Anadolu Kulübü reisi Burhanettin (Burhan Felek), Fenerbahçe ve Galatasaray umumî kaptanları Hasan Kâmil (Sporel) ve Yusuf Ziya (Öniş) beylere bırakmışlardı.

Bu maçlar maddî ve manevî büyük faydalar sağladı. Millî takım sözü sık sık duyuldu ve gönüllerde yerleşti. Futbola ilgi ve sevgi arttı. Muhtelif kulübler futbolcuları arasında ahenk ve beraberlik adımları atıldı ve nihayet işgal orduları takımlarına karşı alınan neticelerle Halk da tatmin oldu.

Millî takım için antrenman diyebileceğimiz ve 1922 yılı haziran ve temmuz aylarında yapılan bu hazırlık maçlarından sonra, T.İ.C.İ. reisi Ali Sami (YEN), 1923 ilkbaharı için Fransadan bir takım getirmeğe teşebbüs etti...

F.I.F.A. ya kabulümüz hakkındaki müracaatın henüz sonuçlanmamış olmasına rağmen, Millî takım konusundaki bu ilk fiili teşebbüs büyük ilgi uyandırmış ve devamlı neşriyata imkân vermiştir. Nitekim; T.İ.C.İ., futbol tarihimizde ilk namzet Millî kadro olarak, 17 futbolcuyu, 18 ocak 1923 per şembe günü için, Divanyolundaki «Şark Mahfeli» ne davet etti. Bu futbolcular, kulüpleri ile beraber şunlardır:

Altınordu'dan: Nedim (Kaleci), Refik Osman (Top merhum), Badi Şükrü (merhum),

Fenerbahçe'den: Hasan Kâmil (Sporel), Cafer (Çağatay), Dr. İsmet (Uluğ), Kadri (Göktulga), Bedri (Gürsoy), Zeki Rıza (Sporel), Alâaddin (Baydar), Sabih (Arca),

Galatasaray'dan: Nihat (Bekdik), Edip (Ossa), Rüştü (Erkuş),

Hilâl'den: Sadi (Çoban merhum),

Süleymaniye'den: Hüsnü (Erciyas merhum).

Nisan ayında beklenen Fransız takımı gelmemiş, fakat mayıs ayında F.I.F.A. ya kabul edilmemiz haberi gelip umumî bir sevinç yaratmıştır. Artık beynelmilel temaslara geçmek imkânına kavuşulmuş oluyordu. Fakat bu sevinci gölgeleyen sebeb ve durumlar da az değildi. Ne muntazam bir saha ve ne de bir kuruş para vardı. Mevcut olan, sadece, renklerine âşık ve sayısı mahdut futbolcu ile temiz bir dâva uğrunda fisebillullah koşan ve didinen bir kaç idareci idi. Millî takım antrenörlüğünün T.İ.C.İ. reisi Ali Sami (Yen merhum) beyin üzerinde olduğunu hatırlatmak mahrumiyet derecesine ölçüdür.

Altınordu, Fenerbahçe ve Galatasaray kulüblerinin, ilk defa olarak, 1923 yılında giriştikleri yabancı takım angajmanları Millî takım bakımından faydalı tecrübeler oldu ve Futbol Federasyonunun da işlerini kolaylaştırdı. Bu arada, bilhassa Çekoslavak Slavia takımının memleketimize getirilmesi başlı başına bir hâdise teşkil etmişti.

Slavia gittikten sonra, Türk futbolunun bu üstadlardan gördüğü ders ve edindiği tecrübenin derecesi merak edilmeye başlandı. Bunun için en mükemmel ölçü bir millî maç olacaktı. Bu bakımdan, harekete geçen Türkiye Futbol Heyeti Müttehidesi, yakın bir memleket olan, Romanya ile karşılıklı ziyaret esasına dayanan bir anlaşmaya varmıştı. İlk maç 26 ekim 1923 cuma günü İstanbulda Taksim stadında yapılacaktı.

Türkiye Futbol Heyeti Müttehidesince önemle girişilen hazırlıkların ilk tezahürü 17 ağustosta görüldü. O gün, Türk Millî takımı tarihte ilk resmî hazırlık maçını İşgâl Ordusundan İngilizlere karşı yapıyor ve 2 ye karşı, Cafer (2), Bedri ve Zeki'nin 4 golile müsabakayı kazanıyordu. Bu arada Lozan muahedesi imzalanmış, Millî Misak tahakkuk etmişti. İstanbulda, 5 yıl süren düşman işgalinden tahliye olunuyordu.

İşte; bu çok heyecanlı millî bayram günlerinde Türk futbolunun millî maçlar faslı fiilen açılıyor, beyaz pantalon ve beyaz fanile giymiş 11 Türk genci göğüslerini çevreliyen Ay-yıldızlı kırmızı bandla ilk defa 26 ekim 1923 cuma günü yani Cumhuriyetin ilânından üç gün evvel Taksim stadını dolduran 3000 seyircinin teşvik ve teşci sesleri arasında sahaya çıkıyordu.

Ay-Yıldızlı forması ile ilk defa 1923 de sahaya çıkan «TÜRKİYE (A) MİLLİ TAKIMI» bu sene, yani 1963 ekim ayında 40. dönüm yılını kutlayacaktır.

(A) Millî takımımızdan sonra sırasıyla, kısmen gençlerden kurulu hususî tertipteki (H) millî takımımız, (B) millî takımımız, Olimpiyadlar Tertibi Amatör (O) millî takımımız, bütün dünyada Jünior adıyla anılan Genç (G) millî takımımız, 23 yaşına kadar gençlerden kurulu Ümit (Ü) millî takımımız sahalarda yer almıştır.

İlk defa muhtelif tertipte Millî takım kurarak, 1950 yılında ayni günde maç yaptıran Futbol Federasyonu Başkanı Ulvi Ziya YENAL, Genç Millî takımımızı ilk defa bir Beynelmilel Şampiyonaya götürerek 1953 yılında üçüncülük kazandıran Federasyon Başkanı Orhan Şeref APAK, ilk defa kendi bünyesi içinden birini «Tek Seçici» olarak vazifeli kılan Federasyon Başkanı Hasan POLAT'tır.

Bunlardan başka, ilk defa Millî takım için 1924 yılında yabancı antrenör geiren (İskoçyalı Billy HUNTER) ve Millî takım için ilk defa kamp kuran Federasyon Başkanı Yusuf Ziya ÖNİŞ merhum, Millî takımın Olimpiyadlara hazırlanması için Yurd dışında Çekoslovakyada 1928 yılında bir ay müddetle kamp kuran Federasyon Başkanı Muvaffak MENEMENCİOĞLU, Futbol Hakemliği dâvasını ilk defa ele alan ve onlar için İngiltereden mütahassıs getirterek 1932 yılında kurs açan Federasyon Başkanı Hamdi Emin ÇAP'tır.

(A) MİLLÎ TAKIMIMIZIN MAÇLARI — Türkiye (A) Millî takımı, 1923 yılından 1952 senesine kadar amatör; 1952 de yurdumuzda profesyonelliğin kabul edilmesi dolayısıyla da, bu tarihden itibaren çoğunluğu ile profes-

yonel futbolculardan kurulmuştur.

(A) Millî takımımız Ay-Yıldızlı formasıyla sahaya çıktığı 26.10.1923 den 1.1..1963 tarihine kadar 34 muhtelif Millî takımla 91 maç yapmıştır. Bu 91 maçtan, (A) Millî takımımız 34 maçı kazanmış, 16 maçta berabere kalmış, 41 maçta da yenilmiştir. Attığı 144 gole karşılık 174 gol yemiştir.

(A) Millî takımımız bu 91 maçından, 40 maçı yurdiçinde, 51 maçı ise yurddışında oynamıştır.

Yurdicinde yapılan 40 maçtan, 17 maçı kazanmış, 10 maçta berabere kalmış, 13 maçta yenilmiştir. Attığı 65 gole karşılık 51 gol yemiştir

Yurddışında yapılan 51 maçtan, 17 maçı kazanmış, 6 maçta berabere kalmış, 28 maçta da yenilmiştir. Attığı 79 gole karşılık 123 gol yemiştir.

(A Millî takımımızın 91 maçı; için bak: Sonuçlar).

(B) MİLLÎ TAKIMIMIZIN MAÇLARI

— Türkiye (B) Millî takımı, ilk defa Ay-Yıldızlı forma ile Ulvi Ziya YENAL'ın Federasyon Başkanlığı zamanında, 10 aralık 1950 pazar günü Ankara'da 19 Mayıs Stadında Fransa (B) Millî takımıyla karşılaştı.

(B) Millî takımımız 10.12.1950 den 1.1.1963 tarihine kadar 8 muhtelif Millî takımla 12 maç yapmıştır. Bu 12 maçtan, (B) Millî takımımız 7 maçı kazanmış, 1 maçta berabere kalmış, 4 maçta da yenilmiştir. Attığı 22 gole karşılık, 15 gol yemiştir.

(B) Millî takımımız bu 12 maçtan, 6 maçı yurdiçinde, 6 maçı da yurddışında oynamıştır.

Yurdiçinde yapılan 6 maçtan, 4 maçı kazanmış, 1 maçta berabere kalmış, 1 maçta da yenilmiştir. Attığı 14 gole karşılık, 4 gol yemiştir.

Yurddışında yapılan 6 maçtan, 3 maçı kazanmış, 3 maçı da kaybetmiştir. Attığı 8 gole karşılık, 11 gol yemiştir.

(B Millî takımımızın 12 maçı için bak; Sonuçlar).

(G) GENÇ (JUNİOR) MİLLÎ TAKIMIMIZIN MAÇLARI — 1953 yılında Futbol Federasyonu Başkanı Orhan Şeref APAK, o tarihe kadar her sene yapılan «Dünya Genç (Junior) Takımlar Şampiyonası»na bizim de katılmamızı, futbolumuzun geleceği bakımından, faydalı görerek; Genç (Junior) Millî takımı kurma işine girişti. Aynı yıl Belçikada yapılan şampiyonaya bu suretle ilk defa katılan takımımız, 1955 yılından beri de «Avrupa Futbol Federasyonu» (U.E.F.A.) tarafından organize edilmeğe başlayan bu turnuvaya 10 defa girmiştir. Türkiye (G) Genç (Junior) Millî takımı 1953 yılında 3, 1955 yılında 4. ve 1962 yılında da kur'a ile 4. olmuştur.

Türkiye (G) Genç (Juior) Millî takımı 18 ve daha küçük yaştaki futbolculardan kurulu olup Ay-Yıldızlı formayı ilk defa giydiği 31.3.1953 den 1.1.1963 tarihine kadar 47 maç yapmıştır. Bu 47 maçtan, 19 maçı kazanmış, 8 maçta berabere kalmış, 20 maçta da yenilmiştir. Attığı 57 gole karşılık 63 gol yemiştir.

(G) Genç (Junior) Millî akımımız bu 47 maçtan 5 maçı yurdiçinde, 42 maçı yurddışında oynamıştır.

Yurdiçinde yapılan 5 maçtan, 3 maçı kazanmış, 2 maçta da yenilmiştir. Attığı 10 gole karşılık 4 gol yemiştir.

Yurddışında yaptığı 42 maçtan, 16 maçı kazanmış, 8 maçta berabere kalmış, 18 maçta da yenilmiştir. Attığı 47 gole karşılık 59 gol yemiştir.

(G Millî takımımızın maçları için bak: Sonuçlar).

(H) HUSUSİ TERTİPTEKİ MİLLÎ TAKIMIMIZIN MAÇLARI — 1949 yılında Atina'da yapılan «BİRİNCİ AKDENİZ KUPASI MAÇLARI» dolayısıyla, Türkiye, İtalya, Mısır ve Yunanistan Futbol Federasyonları başkanları bir araya gelerek, «İKİNCİ AKDENİZ KUPASI» karşılaşmaları için bir protokol hazırlayarak imzalamışlardı.

Bu protokola göre, karşılaşmalar 1950 yılında başlayıp 1952 senesinde sona erecek; 1950 yılında 23 veya daha küçük yaşta olan futbolcularla. bu yaştan büyük ancak iki oyuncu yer alabilecek ve bu usûl «İKİNCİ AKDENİZ KUPASI» maçları tamamlanıncaya kadar devam edecekti. Nitekim bu «İKİNCİ AKDENİZ KUPASI» karşılaşmalarını; İTALYA, MISIR, YUNANİSTAN, TÜRKİYE Futbol Federasyonları (H) Hususî Tertipteki Millî takımlarıyla oynamışlardır.

28.10.1950 den 16.5.1952 tarihine kadar 6 maç yapan (H) Hususî Tertipteki Millî takımımız, 1 maçı kazanmış, 1 maçta berabere kalmış, 4 maçta da yenilmiştir. Attığı 4 gole karşılık, 9 gol yemiştir.

(H) Hususî Tertipteki Millî takımımız bu 6 maçından, 3 maçı yurdiçinde, 3 maçı yurddışında oynamıştır.

Yurdiçinde yapılan 3 maçtan, 1 maçı kazanmış, 1 maçta berabere kalmış, 1 maçta da yenilmiştir. Attığı 3 gole karşılık, 2 gol yemiştir.

Yurddışında yapılan 3 maçtan üçü de kaybedilmiş, attığı 1 gole karşılık 7 gol yenmiştir.

(Hususî tertipteki millî takımımızın maçları için bak: Sonuçlar).

(O) OLİMPİYADLAR TERTİBİ AMATÖR MİLLÎ TAKIMIMIZIN MAÇLARI — 1952 yılı başından itibaren profesyonelliğin resmen kabulü karşısında, Türkiye (O) Olimpiyadlar Tertibi tamamiyle amatör futbolculardan kurulu Millî takımımızla Olimpiyadlarla, buna benzeyen Akdeniz Oyunlarına katılmamız gerekmekte idi.

(O) Olimpiyadlar Tertibi Amatör Millî takımımız, Ay-Yıldızlı forma ile 21.7.1952 den 1.1.1963 tarihine kadar, 1952 Helsinki, 1960 Roma Olimpiyadları ile 1959 Beyrut'taki Akdeniz Oyunlarında ve bazı hususî hazırlık karşılaşmalarında 13 maç yapmıştır. Bu 13 maçtan, 6 maçı kazanmış, 2 maçta berabere kalmış, 5 maçta da yenilmiştir. Attığı 26 gole karşılık 27 gol yemiştir.

(O) Olimpiyad Tertibi Amatör Millî takımımız bu 13 maçından, 2 maçı yurdiçinde, 11 maçı yurddışında oynamıştır.

Yurdiçinde yapılan 2 maçtan, 1 maçı kazanmış, 1 maçta da yenilmiş, attığı 7 gole karşılık, 2 gol yemiştir.

Yurddışında yapılan 11 maçtan, 5 maçı kazanmış, 2 maçta berabere kalmış, 4 maçta da yenilmiştir. Attığı 19 gole karsılık 25 gol yemiştir.

(Olimpiyad tertibi millî takımımızın maçları için bak: Sonuçlar)

(Ü) ÜMİTLER MİLLÎ TAKIMIMIZIN MAÇLARI — On seneye yakın zamandan beri Avrupa'da ortaya atılan ve bizdeki adı Ümitler takımı'ndan gaye 23 yaşından aşağı yaştaki genç oyunculardan millî takım kurup bunları A Millî takımına hazırlamaktır. Biz Ümitler takımı derken, bunun mucidi İngilizler (Under 23=23 yaşının altında), Fransızlar ise (Espoirs = Ümitler) takımı adını vermiş bulunmaktadırlar.

Orhan Şeref APAK'ın Federasyon Başkanlığı sırasında 23 yaşına kadar olan futbolculardan kurulu ve (Ü) Ümitler adıyla anılan Millî takımımız 1 defa Ay-Yıldızlı formayı giymiş, 1-4 yenilmiştir.

(Ümitler Millî takımımızın maçı için bak: Sonuçlar)

FEDERASYON BAŞKANLARININ FAALİYET BLÂNÇOSU — Bugüne kadar Futbol Federasyonu Başkanlığı yapanların zamanlarında, oynanan muhtelif tertipteki Millî maçların neticelerini gösterir istatistik:

Yusuf Ziya ÖNİŞ
(1923 — 1927)

	O.	G.	B.	M.	A.	Y.
(A) Millî takımı	13	5	1	7	24	31

Muvaffak MENEMENCİOĞLU
(1927 — 1928)

(A) Millî takımı	5	1	1	3	10	17

Hamdi Emin ÇAP
(1927 — 1936)

(A) Millî takımı	5	1	0	4	7	14

Sedat Rıza İSTEK (Merhum)
(1936 — 1938)

(A) Millî takımı	3	0	1	2	4	10

Danyal AKBEL
(1938 — 1943)
Zamanında Millî maç yapılmamıştır.

Ziya ATEŞ
(1943)
Zamanında Millî maç yapılmamıştır.
Sadi KARSAN
(1943 — 1948)
Zamanında Millî maç yapılmamıştır.
Vildan Âşir SAVAŞIR (Vekâleten)
(1948 — 1949)

(A)	Millî takımı	9	5	0	4	17	13

Ulvi Ziya YENAL
(1949 — 1952)

(A)	Millî takımı	10	5	1	4	22	19
(B)	Millî takımı	3	1	0	2	10	7
(H)	Hususî T. M. T.	6	1	1	4	4	9

Mehmet ARKAN (Vekâleten)
(1952)

(O)	Amatör Millî T.	2	1	0	1	3	8

Mümtaz TARHAN
(1952)
Zamanında Millî maç yapılmamıştır.
Orhan Şeref APAK
(1952 — 1954)

(A)	Millî takımı	6	2	2	2	8	10
(B)	Millî takımı	1	1	0	0	1	0
(G)	Genç M. T.	10	6	1	3	15	8

Ulvi Ziya YENAL
(1954)

(A)	Millî takımı	4	1	0	3	11	16

Hasan POLAT
(1954 — 1957)

(A)	Millî takımı	12	4	4	4	16	15
(B)	Millî takımı	2	1	1	0	1	0
(G)	Millî takımı	9	3	2	4	14	14

Orhan Şeref APAK
(1957 — 1958)

(A)	Millî takımı	6	2	3	1	5	6
(B)	Millî takımı	1	0	0	1	2	4
(G)	Millî takımı	7	1	2	4	3	6

Safa YALÇUK
(1958 — 1959)
Zamanında Millî maç yapılmamıştır.
Faik GÖKAY
(1959 — 1960)

(A)	Millî takımı	3	2	1	0	6	2
(B)	Millî takımı	1	0	0	1	0	2
(O)	Millî takımı	7	4	1	2	17	8
(G)	Millî takımı	9	3	1	5	9	18

Muhterem ÖZYURT
(1960 — 1961)

(A)	Millî takımı	4	1	0	3	2	4
(B)	Millî takımı	2	2	0	0	5	1
(O)	Millî takımı	4	1	1	2	6	11
(G)	Millî takımı	4	3	1	0	11	5

Bekir SİLÂHCILAR (Vekâleten)
(1961)

(A)	Millî takımı	4	2	0	2	4	7
(B)	Millî takımı	1	1	0	0	1	0

Orhan Şeref APAK
(1961 den 1.1.1963 kadar)

(A)	Millî takımı	7	3	2	2	8	9
(B)	Millî takımı	1	1	0	0	2	1
(Ü)	Millî takımı	1	0	0	1	1	4
(G)	Millî takımı	8	3	1	4	5	12

B — TÜRKİYEDE MEVZUAT

a) FUTBOL HAKEM TALİMATNAMESİ

Futbol Federasyonu tarafından, 4 mart 1960 tarihinde Beden Terbiyesi G. M. Merkez İstişare Heyetinden geçirtip, 1 ağustos 1960 tarihinden beri yürürlükte olan «FUTBOL HAKEM TALİMATNAMESİ» 33 madde olup şu kısımları ihtiva etmektedir:

1 — 2. Madde Futbol Hakem Talimatnamesi
3 — 5. „ Merkez Hakem Komitesi (Teşekkül)
6. „ Toplantı zamanı ve nisap
7 —13. „ M.H.K. vazife ve selâhiyeti
14 —15. „ Bölge Hakem Komiteleri (Teşekkül)
16. „ B.H.K. Vazife taksimi
17 —20. „ B.H.K. Vazife ve selâhiyetleri
21 —22. „ Umumî hükümler (Komitelerin faaliyet müddeti)
23 —24. „ Müsabakaların idaresi
25 —27. „ Hakemlerin sınıfları
28 —29. „ Hakemlerin terfii
30. „ Hakemlerin sorumlulukları
31 —32. „ Hakemlere verilecek cezalar
33. „ Yürürlük

b) FUTBOL MÜSABAKA TALİMATNAMESİ —

Futbol Federasyonu tarafından hazırlanarak, Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü Danışma Kurulunca da tasdik edilmiş olan «FUTBOL MÜSABAKA TALİMATNAMESİ» 46 madde olup şu kısımları ihtiva etmektedir:

1. Madde Futbol müsabaka talimatnamesi
2. „ Müsabaka mevsimi
3. „ Müsabaka nevileri
4. „ Müsabaka sonuçlarının tescilleri
5. „ Müsabakaya girecek kulübler
6. „ Birleşen kulübler
7. „ Müsabakaya girecek futbolcular
8. „ Müsabaka tertibi
9—10. „ Müsaadeye bağlı müsabakalar
11. „ Müsabaka tertip komiteleri
12. „ Tertip komitelerinin görevleri
13—15. „ Takımların kümelere ayrılması
16—20. „ Tabiiyet, amatörlük ve profesyonellik
21—23. „ Müsabaka hakemleri
24—27. „ Müsabaka usülleri
28—30. „ Takımların kadroları
31—32. „ Hükümle yenik sayılmalar
33—34. „ Müsabakaların geri bırakılması ve tamam lanamaması halleri
35—40. „ İtirazlar
41. „ Neticenin tayin ve ilânı
42—43. „ Mükâfat
44—45. „ Yürürlükten kalkmıştır.
46. „ Yürürlük

c) PROFESYONEL FUTBOL YÖNETMELİĞİ

Türkiye Futbol Federasyonu tarafından hazırlanıp 3530 sayılı kanunun 9. maddesine göre B.T.G.M. Danışma Kurulunun 24.8.1962 günü yapılan toplantısında kabul edilerek, Başbakanlıkça Onaylanan ve 29.8.1962 günlü 11193 sayılı «Resmî Gazete» ile yayınlanan «PROFESYONEL FUTBOL YÖNETMELİĞİ» bu suretle bütün kanunî formaliteleri tamamlandığından 29 ağustos 1962 tarihinden itibaren resmen yürürlüğe girmiş bulunmaktadır.

Ulvi Yenal: profesyonelliği getiren idareci

85 Madde olan «PROFESYONEL FUTBOL YÖNETMELİĞİ»nde şu konular bulunmaktadır:

1. Madde: Yönetmeliğin şümulü
2. „ Profesyonellik
3.— 4 „ Profesyonel takım teşkil edecek kulübler
5.— 6. „ Profesyonel futbolcu
7.—11. „ Profesyonelliğin iktisabı
12.—13. „ Mukavele akdi
14.—16. „ Mukavele yapma ve yenileme zamanı ve süresi
17.—18. „ Mukavelenin yenilenmesi ve kulüpte kalma mükâfatı
19. „ Amatörlükten profesyonelliğe geçişte yapılacak ödemeler
20.—33. „ Profesyonel futbolcuların transferi ve transfer bedelleri
34. „ Silâh altında bulunan profesyonel futbolcular
35. „ Aylık ücretler
36. „ Antrenman tazminatı

ve teşvik mükâfatları
37. „ Futbolcunun vefatında yapılacak ödemeler
38.—52. „ Akidden doğan vecibeler
53. „ Şeref mükâfatı
54.—57. „ Mukavelenin feshi
58. „ Fesih ihbarı
59. „ Futbolcular için yasak haller
60. „ Yabancı futbolcular
61.—63. „ Resmî müsabakalara iştirak mecburiyeti.
64.—65. „ Kümelerin taksim ve teşkili, fikstürlerin tanzim ve ilânı
66. „ Millî ve temsilî takımlar
67. „ Genç takımlar
68. „ Tertip komitelerinin kuruluşu
69. „ Mahallî lig tertip komiteleri
71. „ Tertip komiteleri kararlarına itiraz
72. „ Hasılatın taksimi
73. „ Müsabaka hasılatının kulübler tarafından sarf şekli
74.—75. „ Kulüblerin federasyonca kontrolu
76. „ Federasyon hissesi
77.—78. „ Federasyon hissesinin sarf şekli ve yerleri
79. „ Malî ihtilâflar
70. „ Millî lig tertip komiteleri
80. „ Teknik ve idarî ihtilâflar
81. „ Yönetmeliğe aykırı akitler
82. „ Kulüblerin şirket kurmaları
83. „ Müsaadeli profesyonel futbolcular
84.—85. „ Yürürlük

d) SİCİL VE LİSANS TALİMATNAMESİ

Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü tarafından hazırlanan ve 1.11.1955 tarihinden beri yürürlükte bulunan «SİCİL VE LİSANS TALİMATNAMESİ» 28 maddedir. Bu 28 maddenin konuları:

1. Madde: Talimatnamenin şümulü
2.— 6. „ Teşekküllerin ad, renk ve ayırıcı belirtileri
7.—11. „ Teşekkül, yurt ve güç lerin tescilleri
12.—19. „ Sporcuların tescilleri
20. „ Silâh altına alınan sporcuların durumları
21.—22. „ Amatör sporcunun transferi
23.—27. „ Sporculara verlen lisanslar
28. „ Yürürlük

e) MAÇ ÇEŞİTLERİ

LİG MAÇI NEDİR? — Lig, İngilizcede anlaşma, birleşme, muahede ve cemiyet mânalarına gelmekte ve (league) şeklinde yazılmaktadır. (L) den sonraki (i) biraz uzatılarak (liig) gibi okunur.

Kelimenin lûgat mânasından da anlaşılacağı üzere, bir şehirde veya memleketteki kulüblerin anlaşarak ve bir araya gelerek yaptıkları maçların ismine «lig maçı» denir.

Lig maçları, ilk defa İngilterede 1863 yılında yapılmağa başlanmıştır. Türkiyede, ilk lig maçı 1904 senesinde «james Lafontaine» adında bir İngiliz tarafından kurulmuştur.

Lig maçlarını tanımak için, diğer maç şekillerini gözden geçirmek lâzımdır. Üç çeşit futbol maçı vardır:

1 — İki kulüb, bir tarih üzerinde anlaşarak aralarında bir maç yaparlar. Bu maçın neticesi, yalnız oynayan iki takıma aittir; üçüncü bir takımı ilgilendirmez. Buna «hususî maç» denir. Ucunda bir unvan yoktur.

2 — Bir şehirde veya memlekette, yahut milletlerarası bir şampiyonada, futbol takımlarının hepsini biribirlerile karşılaştırmak, zaman veyahut başka sebeblerle mümkün olmazsa; şampiyonu bulmak için en kısa usûl olan bir müsabaka serisi tertip edilir. «Elimination» denilen bu usûl ile yapılan maçlarda yenilen takımlar müsabakalardan çekilir, yenilmeden sona kalan takım şampiyon olur. İngilteredeki kupa maçları bu esasa göre yapılmaktadır. Bu şekildeki kupa maçlarının şöyle bir hususiyeti vardır; kupaya giren takımlar, şanslarını bir müsabakaya bağlarlar. Bu sebeble, bu şekil maçlarda yeni oyuncu ve takım denemek gibi işler düşünülmez, işin şakası ve telâfi çaresi yoktur. Bazen, İngilterede olduğu gibi alt kümeden bir takım üst kümenin şampiyonunu yenerek eler. Hattâ finale kadar gider.

«Elimination» usûlü bugün dünyada yeni şekliyle tatbik edilmektedir. Takımlar turnuva için biri kendi sahasında, diğeri rakip sahada olmak üzere iki maç yapmaktadırlar. Birini kazanıp, diğerini kayıp ederlerse, attıkları ve yedikleri gollere göre (gol averaj sistemi) elenecek takım belli olur, gollerde de eşitlik olursa her iki takım, bitaraf bir sahada üçüncü karşılaşmayı yaparlar, temdide rağmen beraberlik devam ederse, kura elenecek takımı tayin eder. Hâlen Dünya Kupası eleme maçları, Avrupa Şampiyon Kulübler Kupası bu usûle göre yapılmaktadır.

Türkiye Kupası karşılaşmalarının, sekiz takım kalıncaya kadar yapılan maçları ilk, sekiz takım arasındaki karşılaşmalar ise ikinci usûle göre yapılmış veya yapılacaktır.

Futbolda en büyük sürpriz, kupa maçlarında olur.

3 — Kuvvet esasına göre kümelere ayrılan takımlar, biribirlerile karsılaşırlar. «lig maçı» denilen bu karşılaşmaların iki devreli olması şarttır. Buna İngilizler gidiş — dönüş veya birinci, ikinci tur derler. Bunun sebebi de, saha ve seyirci avantajının, hava şartının iki takım için de aynı olması içindir, bir takım ilk devre kendi sahasında oynarsa ikinci devre rakibinin sahasında maçı yapar.

«Lig maçları»nda alınan neticelere göre puan verilir. Kazanan takıma (2), berabere kalana (1), kaybedene (0) gibi. Maçların sonunda en fazla puan alan takım şampiyon olur.

Lig müsabakalarında karşılaşan iki takımın alacağı netice, o lige dahil bütün takımları ilgilendirir.

Puan beraberliği halinde, puanları eşit olan takımların attıkları gollerle, yedikleri gollerin averajına, yani bölünmesiyle çıkacak âdetin büyüklüğüne göre derece tayin edilir.

Bu sağlam esaslara dayanan puanlı lig maçlarında, iyi derece alan veya birinci olan takımın itibari elbette değerlidir. Bu takımdan bahsedilirken, falan senesi lig şampiyonu veya ikincisi denir ve o memleketin lig birincisi, Avrupa Şampiyon Kulübler turnuvasında oynamak hakkını elde eder. Hususî bir maçta, en şöhretli bir takım yenilebilir, fakat kazanç, ligte olduğu gibi uzun bir emek mahsulü olmadığından, zaferin tesiri geçicidir.

Lig maçlarının kendine mahsus ananeleri ve hususiyetleri vardır. Aslında cazip bir oyun olan futbol, lig maçları vesilesile daha çeşitli ve sürükleyici bir hal alır.

Nuri BOSUT

TÜRKİYEDE LİG MAÇLARI — Türkiyede futbol lig maçları ilk defa İstanbulda, Jamais DAFONTAİNE tarafından tertiplenmiş olup, Kadıköy F. C., Moda F.C., Elpis, İmojen gibi yabancılardan veya yerli İngiliz, Rum. Ermeni futbolculardan teşekkül eden takımların katılmalarıyla 1904 yılında «CONSTANTİNOPLE FOOTBALL LEAGUE» İstanbul futbol ligi adı altında yapılmağa başlandı. Sonraları bu lige sıra ile Galatasaray, Fenerbahçe, Strugglers, Rumblers, Progrés (Altınordu) ve Telefoncular gibi Türk futbolculardan kurulu takımlar da katıldılar. Bu lig son 6 kulüp arasında ve «PAZAR LİGİ» adı altında 1915 yılı ortalarına kadar devam etti.

1912 yılında Anadolu, Darülfunun (Üniversite), İstanbul Jimnastik (Türk İdman Ocağı), Sanayi Futbol, Şehremini ve ikinci takımı ile Fenerbahçe kulübleri aralarında «CUMA LİGİ» ni kurmuşlardır. Bu ligin «PAZAR LİGİ»nden terfi hakkı istemesi üzerine iki lig arasında anlaşamazlık çıktı. Bu ikilik 1915—1916 mevsiminde giderildiğinden kulüpler «CUMA BİRLİĞİ» adı atında lige devam etmişlerdir. Bu lig de 1923 yılına kadar yapılmıştır.

İlk Spor Teşkilâtı (T.İ.C.İ.) nın ve dolayısıyla «TÜRKİYE FUTBOL FEDERASYONU»nun 1923 yılında kurulmasından sonra İstanbul ve Yurdun her tarafında «RESMÎ LİG MAÇLARI», daha doğrusu «AMATÖR LİG»ler kurularak yapılmağa başlanmıktır.

(Yurdumuzda yapılan «AMATÖR LİG MAÇLARI» Şampiyonları için bak: Sonuçlar).

AMATÖR LİG MAÇLARINI YAPAN BÖLGELER VE OYNAYAN KULÜBLER — 1961—1962 mevsiminde bütün yurdda «AMATÖR LİGLERİ VE KULÜBLER» şunlardır:

Adana Bölgesi: Çınarsu, Köprüspor — Sümerspor, İdmanyurdu, Ceyhan, Kocavezir, Demirspor (Profesyonel), Seyhanspor, Milli Mensucat.

Afyon Bölgesi: Demirspor, Kocatepe, Gençlik, Çimentospor, 27 Ağustos, Karagücü, Çetinkaya, Havagücü.

Amasya Bölgesi: Otofener, Gümüşspor, Karagücü, Şekerspor, Elmaspor, Havagücü, Gençlikspor.

Ankara Bölgesi: (A) Grubu: Harbokulugücü, Jandarmagücü, Kırıkkaleşücü, Kaleistatistik, Kartal Suspor, Kalaba, Etlikspor, Mamak Maske.

(B) Grubu: Muhafızgücü, Havagücü Demirlibahçe, Emniyet, Selen, Kavaklıdere, Kayaşspor, Gazispor.

Antalya Bölgesi: Yeni Suspor, Esnafspor, Yolspor, Gençlikspor, Demirspor, Poplinspor, Ototorosspor, İlkışık Spor.

Aydın Bölgesi: (A) Koçarlıspor, Germencikspor, Akınspor, Ortaklarspor, 27 Mayıs Spor, Umurluspor, Kuşadası Spor, Orta Mahalle Spor, Tekstilspor.

(B) Çine Madranspor, Aydınspor, Söke Gençlik, Hilâl, Sümerspor, Tiral, Menderes, İncirliova, Altınsoy, Dumlupınar.

Balıkesir Bölgesi: (Ayvalık Grubu): Ayvalık Çınarspor, Ayvalık 15 Eylûl, Ayvalık Barbaros, Ayvalık Gençlik,

(Edremit Grubu): Edremit Gençlik, Edremit 9 Eylûl, Hayran Gençlik Edremit Körfez, Esnafspor,

(Bandırma Grubu): Bandırma Genç lik, Erdek Gençlik Edincik Gençlik Bandırma 17 Eylûl, Bandırma Marmara, Bandırma Çelikspor, Susurluk Şekerspor, Susurluk Gençlik.

(Balıkesir Merkez I. Küme): Karesi P. Dokuma, İdmangücü, Karagücü, Havagücü, Güvenege, Doğan, Hilâl, Demirspor.

Bilecik Bölgesi: Bozüyük Gençlik, Bozüyük Azimspor, Bilecik Gençlik, İnönü D. Güneş, Bilecik Ertuğrul.

Bolu Bölgesi: Bolu Gençlik, Abant Kanasu, Karagücü, Mudurnu, Düzce Gençlik, Düzcespor, Güçlerbirliği, Göynük Gençlik.

Burdur Bölgesi: M. Şeref, Tefenni, Şekerspor, G. Gençlik, Burdurspor. Karamanlı.

Bursa Bölgesi: Merinos, Havagücü. İstiklâl, Çelikspor, Sümerspor, Pınarspor, Mensucatspor, Güvenspor, Acar İdmanyurdu, Akınspor.

Çanakkale Bölgesi: Naraspor, Jandarmagücü, Türkgücü, Gelibolu Gençlik, Denizgücü, Boğazspor.

Çankırı: Bölgesi: Karatekin Gençlik, Çankırı Gençlik, Şabanözü Gençlik, Karagücü F, Genclik.

Corum Bölgesi: Çelikspor. Corum Genclik. Osmancık Gençlik, Esnaf Güneşspor, Çimentospur, Sanatspor, Mecitözü.

Denizli Bölgesi: Sarayköy Gençlik Pamukkale Gençlik, Sümerspor, Buldan Gençlik, Merkez Gençlik, Buldan

Mekikspor. Çelik Yeşilspor, Karagücü,

Diyarbakır Bölgesi: Yıldız Gençlik, Havagücü, Ergani Gençlik, Karacadağ Gençlik, Karagücü, Ayspor Gençlik, Ülküspor Gençlik, Dicle Gençlik.

Edirne Bölgesi: Tuncaspor, Ardaspor, Edirnespor, Keşan Gençlik, Meriçspor, Güvenspor, Uzunköprü Gençlerbirliği.

Elâzığ Bölgesi: Karagücü, Mastarspor, Şekerspor, Merkez Gençlik, Suspor, Yolspor, Hazar Terim.

Erzincan Bölgesi: Şekerspor, Demirspor, Karagücü, Gençlik, 13 Şubat, Sümerspor.

Erzurum Bölgesi: Demirspor, Azizlye, A. Karagücü, 12 Mart, Palandöğen, Dağcılık.

Eskişehir Bölgesi: Yıldıztepe, Toprakspor, İdmanyurdu, Gençlikspor, Fatihspor, Işıkspor, Siyah-beyaz, Demirspor, Şekerspor, Havagücü.

Malatya Bölgesi: Demirspor, Havagücü, Coşkunspor, Karagücü, Malatya Gençlik, Şekerspor, Adafi Gençlik, Akınspor.

Manisa Bölgesi: Donatım Bağcılar, 8 Eylûl, Salihli Gürbüzler, Sakarya Genç lik, Alaşehir Gençlik, Manisa Gençlik Akhisar Güneşspor, Akhisar Gençlik.

Maraş Bölgesi: Sergentepe, İdmanyurdu, Maraş Gençlik, 12 Şubat, Şekerkale, Ahırdağ.

Mardin Bölgesi: Yıldız, Kalespor. Mezepotamya, Dumlupınar, Mardin Gençlik.

Muğla Bölgesi: Köyceğiz Gençlik. Milasgücü Spor, Yatağan Gençlik, Milâs Gençlik, Ula Gençlik Muğla Gençlik, Pisi Gençlik, Yılmazspor, Düyerek Gençlik.

Nevşehir Bölgesi: Lâle Spor, Nevşehir Gücü, Nevşehir Gençlik, Avonos Gençlik.

Kastamonu Bölgesi: Doğanspor, Taşköprü Gençlik, Çamspor, Suspor, Kastamonu Spor.

Kayseri Bölgesi: Erciyes Gençlik, Özipek, Demirspor, Şehit Nazım, Ha-

yagücü. Karagücü, Şekerspor, Sümerspor, Yolspor, Erciyes Gençlik.

Kırklareli Bölgesi: Başak Spor, Pehlivanköy Gençlik Spor, Lüleburgaz Gençlik, Alpullu Şekerspor, Kırklareli Gençlik, 8 Kasım Gençlik, Trakya Spor, Babaeski Gençlik Spor.

Kocaeli Bölgesi: Baç Spor, Karagücü, Petrolspor, Gençlerbirliği, İzmit Gençlik, Derince Gençlik, Denizordu Gücü.

Gaziantep Bölgesi: İslahiye Karagücü, Atletik Mekikspor, Çınarlı, Gazispor, Gaziantep Karagücü, Kale, Genç lik, Şehreküstü.

Giresun Bölgesi: Bulancak Gençlik, Şafak Spor, Çınarspor, Yeşiltepe, Yurtgücü, Besiktaş, Akınspor,

Hatay Bölgesi: Jandarmagücü, Esnafspor, Antakya Gençlik, Reyhanlı Gençlik, Yolspor, Denizgücü, Kurtuluşspor, Karagücü.

İçel Bölgesi: Liman Mersinspor, Bardan Spor, Çukurova İdmanyurdu, Türkocağı, İçelspor, Yolspor, Demirspor.

İstanbul Bölgesi: (Beyaz Grup): Ortaköy, Mecidiyeköy, ETT. Altınay, Alemdar, Kanlıca, Topkapı Y. Sultan Selim, Bozkurt, Gedikpaşa,

(Kırmızı Grup): Nisantaşı, Şehremini, Hilâl, Alibeyköyü, Rumelihisar, Sultantepe, Maltepe, Anadoluhisar, Kadırga, Defterdar,

(Yeşil Grup): Demirspor, Çapa, Altınok, Tayfun, Yenişehir, Yalova, Pendik, Pasabahçe, Rami, Okmeydanı,

(Mavi Grup): Emirgân, Unkapanı, Kalespor, Cihangir, Sümerspor, Şafakspor, Aksaray, Denizgücü, Darüşşafaka, Langa,

İsparta Bölgesi: Eğridir Karagücü, Gülspor, İsparta Karagücü, Davraş Spor, M. Gençlik, Sümerspor, Halıspor.

İzmir Bölgesi: (A): Bayındır Gençlik, Çıpıköy Doğan, Ödemiş Altınova, Ödemiş Gençlik, Ödemiş Yıldırımspor, Kiraz Gençlik, Tire Gençlik, Tire Gümespor, Torbalı Gençlik, Torbalı Kaplanspor, Torbalı Esnafspor.

(B): Parsa Gençlik, Armutlu Gençlik, Harmandalı Gençlik, Kemalpaşa,

Gençlik, Menemen Gençlik, Menemen Güneş.

C): Kınık Altıntepe, Bergama Gençlik, Bergama 14 Eylûl, Bergama Esnaf spor, Dikili Gençlik, Dikili Esnafspor,

(D): Narlıdere Gençlik, Güzelbahçe Gençlik, Urla Gençlik, Çeşme Gençlik, Seferhisar Gençlik, Alaçatı Gençlik.

Konya Bölgesi: Karagücü, Meramspor, Yolspor, Şekerspor, İdmanyurdu, Gençlerbirliği, Sümerspor, Selçukspor.

Kütahya Bölgesi: Azotspor, Havagücü, Kütahya Şekerspor, Kütahya Gençlik, Linyitspor, Dumlupınar, Tavşanlı Gençlik, Dağcılık Gençlik.

Ordu Bölgesi: 19 Eylûl, Kiraz Limanı, K. İdmanyurdu, Ordugücü.

Rize Bölgesi: Çayspor, Rizespor, Güneşspor, Çayeli, Gençlik, Fener Gençlik.

Sakarya Bölgesi: Şekerspor, Gençlerbirliği, İdmanyurdu, Yıldırımspor, Demirspor, Ada Gençlik, Güneşspor, Donatımspor.

Samsun Bölgesi: 19 Mayıs, 30 Ağustos, Samsunspor, Demirspor, Fener Gençlik, Yolspor, Çarşamba, Samsungücü.

Siirt Bölgesi: Gençlik, Akın, Petrol, Gençlik, Jandarmagücü, Karagücü, Yıldırım, Botaş.

Sivas: Bölgesi: 4 Eylûl, Sümerspor, Karagücü, Esnafspor, Beşiktaş, Fener Gençlik, Kızılırmak, Demirspor.

Tekirdağ Bölgesi: Çorluspor, Tekirdağ Gençlikspor, Yılmazspor, Halkspor, Çorlu Gençlikspor, Çiflikönü, Muratlı Dirikspor.

Tokat Bölgesi: Şekerspor, Gazi Osmanpaşa, Erbaa, Güç Yurdu, Topçamspor, Zile.

Trabzon Bölgesi: İdmangücü, Doğanspor, Martı Spor, İdmanocağı, Erdoğdu Gençlik, Trabzon Gençlik, Yolspor, Sebat Gençlik, Yeşilspor, Karadenizgücü.

Urfa Bölgesi: Karagücü, Akınspor, Gölspor, Kahramanspor, Gençlikspor, 11 Nisanspor, Uyanışspor, Tektekspor.

Uşak Bölgesi: Deri Yün Mensucat, Şekerspor, 1 Eylûl Gençlerbirliği, Turan İdmanyurdu, Uşakspor, Kureş Gençlik.

Zonguldak Bölgesi: Işıkspor, Kozluspor, Zonguldak Spor, Terakkispor, Demir Çelik, Ticaret Spor, Kilimli Spor,Kömürspor.

TÜRKİYE FUTBOL BİRİNCİLİKLERİ — Türkiye Futbol Federasyonu, 1924 yılından itibaren (BÖLGE AMATÖR LİG ŞAMPİYONLARI» arasında «TÜRKİYE FUTBOL BİRİNCİLİĞİ» tertiplemektedir.

(Türkiye Birincileri için bak: Sonuçlar.)

TÜRKİYE KUPASI — Avrupa Kupa Galipleri Şampiyonasına, Türkiye adına katılacak takımı tayin etmek üzere «Futbol Federasyonu» 1962 yılı Ağustos ayından itibaren 6 kademede nihayetlenecek «TÜRKİYE KUPASI» maçları tertiplemiştir.

Bu ilk «TÜRKİYE KUPASI» karşılaşmalarına (1961—1962) mevsiminde Türkiye Gruplar Şampiyonu olan Kırklareli «Alpullu Şekerspor», Zonguldak «Kömürspor», Bursa «Merinos», Eskişehir «Şekerspor», Kütahya «Havagücü», İsparta «Karagücü», Kayseri «Havagücü», Mersin «Çukurova İdmanyurdu», Diyarbakır «Dicle Gençlik», Trabzon «İdmanocağı», Urfa «Tektekspor», Sivas «Karagücü», Tokat «Turhal Şekerspor», Ankara «Muhafızgücü», Erzurum «Karagücü», Türkiye Amatör Şampiyonu İzmir «Karagücü», İstanbul Mahallî Profesyonel Liginden «Adalet», «Davutpaşa», «Galata», «Eyüp», «Anadolu», «Hasköy», «Sarıyer», «Beylerbeyi», «Süleymaniye», «Taksim», «Yedikule Emniyet», Ankara Mahallî Profesyonel Liginden «Güneşspor», «Yenimahalle», «Yolspor», «Bahçeli Gençlik», «Yenişehir», «Petrolspor», «Altındağ», «Barbaros», «Sincanspor», «Toprakspor», İzmir Mahallî Profesyonel Liginden «Demirspor», «Egespor» «Ülküspor), «Kültürspor», «Yeşil Pamuk», Millî Ligden «Karagümrük», «Vefa», «Fenerbahçe», «Beşiktaş», «Gençlerbirliği», «Yeşildirek», «Galatasaray», «Beykoz», «Feriköy», «Karşıyaka», «İzmirspor», «Altınordu», «Ankaragücü», «Altay», «Kasımpaşa», «İstanbulspor», «Göztepe», «PTT», «Hacettepe», «Demirspor», «Beyoğluspor», «Şekerhilâl» katılmışlardır.

«TÜRKİYE KUPASI»nın birinci, ikinci, üçüncü kademelerindeki maçlar tek olarak yapılmış, temdide rağmen berabere kalan takımlar tekrar karşılaşmışlar, beraberliği bozamadıkları halde ise kura galibi tayin etmiştir; dördüncü kademeden itibaren maçlar deplâsmanlı ve çift olarak yapılmaktadır.

İKİNCİ MİLLÎ LİG — Futbol Federasyonu (1963—1964) mevsiminde başlamak üzere «İKİNCİ MİLLÎ LİG» kurmaya karar vermiş ve bu karar Beden Terbiyesi Danışma Kurulundan geçerek kati şeklini almıştır.

Bu «İKİNCİ MİLLÎ LİG»,

a) (1962—1963) Millî Ligi Beyaz ve Kırmızı Gruplarında On ve Onbirinci dereceleri elde eden 4 takım ile,

b) (1962—1963) Mevsimi Ankara, İstanbul, İzmir Mahallî Profesyonel Lig birinci ve ikincileri,

c) Adana Demirspor ve Federasyonca seçilecek bölgelerin profesyonel takımları,

arasında ve deplâsmanlı olarak oynanacaktır.

(1963—1964) mevsiminde Mahallî Profesyonel Lig maçlarına İkinci Millî Lige dahil takımlar hariç devam edilecektir. (1963—1964) mevsimi sonunda Mahallî Ligden Millî lige terfi yoktur.

İSTANBUL KUPASI MAÇLARI — 1930—1939 yılları arasında yapılan «İSTANBUL ŞİLDİ MAÇLARI» nın nihayete ermesinden sonra, karsılaşmaların gördüğü büyük alâka ve sağladığı faydalar göz önüne alınarak devam çareleri arandı. Bu maksatla İstanbul Bölgesi Futbol Ajanlığı tarafından yine bütün Kümeler arasında, eleme usulu ile ve her yılın Şampiyonuna bir kupa verilmek üzere «İSTANBUL KUPASI MAÇLARI» tertiplenmiştir. Ancak, 1941 de başlanan bu müsabakalar 6 yıl devam etmiştir (Kupa galipleri için bak: Sonuçlar).

İSTANBUL ŞİLDİ MAÇLARI — Futbol faaliyetinin yalnız lig maçlarına bağlanmasının yetersizliği karşısında, 1930 yılında, İstanbulun bütün Spor Teşkilâtına bağlı (FEDERE) kulübleri arasında 10 yıllık bir «İSTANBUL ŞİLDİ) müsabakaları tertibine, İstanbul Bölgesi Futbol Heyetince karar verilmişti.

Diğer Amatör Küme Kulübleriyle, Birinci Amatör Ligi teşkil eden takımlarla temaslarını mümkün kılmak ve bu suretle bir taraftan hasılattan faydalanırken, öte taraftan da Türk Futbolunun kalitesini yükseltmek de görülen gayeler arasında idi.

Resmî müsabaka hükümleri içinde eleme usuluyle tertiplenecek ve 1930 dan 1939 yılına kadar sürecek 10 turnavada en çok şampiyonluk kazanarak ismini yazdıracak takım gümüş şildi de alacaktı.

10 yıllık «İSTANBUL ŞİLDİ MAÇLARI» fiilen 8 yıl oynandı, ancak 7 yıl şampiyon belli oldu. Bu 7 yıl içinde 4 defa adını yazdıran Fenerbahçe şildin hakiki sahibi oldu. **(Şild şampiyonları için bak: Sonuçlar)**

BAŞBAKANLIK KUPASI MAÇLARI - 1944 Yılından itibaren her sene «TÜRKİYE ŞAMPİYONU» ile «MİLLÎ EĞİTİM MÜKÂFATI» şampiyonu arasında Ankarada oynanmak üzere «BAŞBAKANLIK KUPASI» maçları «FUTBOL FEDERASYONU» tarafından tertiplenmeğe başlanmıştır. O zamanlar Futbol Federasyonu Başkanı bulunan Sadi KARSAN tarafından organize edilen «BAŞBAKANLIK KUPASI» maçları her yıl «TÜRKİYE BİRİNCİLİKLERİ» ni takip eden haftanın ilk tatil günü Ankarada 19 Mayıs stadında Oynanması ve galibine zamanın Başbakanı tarafından bir kupa verilmesi kararlaştırılmıştı. Maç berabere bittiği takdirde uzatılacak, yine berabere biterse ertesi günü oynanacak, tekrar beraberlik bozulmazsa bu sefer kupa ortadan kesilerek iki rakibe verilecekti. «TÜRKİYE ŞAMPİYONU» ile «MİLLÎ EĞİTİM MÜKÂFATI ŞAMPİYONU» ayni takım olursa o yıl «BAŞBAKANLIK KUPASI» yapılmayacaktı.

İlk defa 1944 yılında Türkiye Şampiyonu Fenerbahçe ile Millî Eğitim Mükâfatı Şampiyonu Beşiktaş arasında oynana «BAŞKANLIK KUPASI» galip Beşiktaş takımına zamanın Başbakanı Şükrü SARAÇOĞLU merhum tarafından verilmişti.

(Kupa galipleri için bak: Sonuçlar)

MİLLİ KÜME (MAARİF KUPASI) (MİLLÎ EĞİTİM MÜKÂFATI MAÇLARI Futbolda ileri memeleketlerin uzun yıllardan beri tatbik ettikleri Millî Lig usulu bizde pek geç tatbik olunabildi. Futbolun merkezinin İstanbulda olması ve ulaştırma güçlükleri bu gecikmenin başlıca sebepleri idi.

1936 Yılında Futbol Federasyonu Başkanı bulunan Hamdi Emin ÇAP'ın önayak olmasıyla ilk «MİLLÎ KÜME», İstanbul Amatör Liginin ilk 4, Ankara ve İzmir Amatör Liglerinde ilk 2 ser sırayı alan 8 takım arasında çift devreli ve deplesmanlı olarak yapılması kararlaştırılmıştı. İlk «MİLLÎ KÜME», İstanbuldan Fenerbahçe, Günes, Galatasaray, Beşiktas, Ankaradan Gencler birliği, Ankaragücü; İzmirden Altay, Göztepe takımları arasında yapılmıştı.

1941 Senesinde, bir yıl öncenin «TÜRKİYE ŞAMPİYONU» sıfatıyla Eskişehir Demirspor'u hariç, daima İstanbul, Ankara ve İzmir Kulübleri arasında bazen 6. çok defa 8 ve pir defa da 10 takımın katılmasıyla tertiplenen «MİLLÎ KÜME» 21 mart 1937 de başlamıştır 1942 de «MAARİF KUPASI» ve 1944 de de «MİLLÎ EĞİTİM MÜKÂFATI»» adları alan ve 1950 yılında 11. defa yapıldıktan sonra kaldırılan ve maçlar hiç bir zaman, Türk Spor Teşkilâtı ve onun bir kolu bulunan «TÜRKİYE FUTBOL FEDERASYONU» tarafından «MAHALLİ AMATÖR LİG MAÇLARI» ve «TÜRKİYE BİRİNCİLİKLERİ MAÇLARI» gibi resmi bir lig ve turnuva olarak kabul edilmemiştir.

(Şampiyonlar için bak: Sonuçlar)

TÜRKİYEDE PROFESYONEL LİG MAÇLARI — Türk Spor Teşkilâtının bünyesi daima amatörlük prensiplerine dayanmıştır. Bu sebepten, aksi düşünül memiş ve cezai müeyyideler de konmadığı için, zamanla beliren açık veya gizli profesyonelliğe karşı ancak nasihat veya tehditle iktifa zorunda kalınmıştır. Nihayet, durumun gösterdiği lüzum üzerine, Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğünce, 15 ekim 1941 de yürürlüge giren, bir «AMATÖRLÜK TALİMATNAMESİ» hazırlandı. Bu talimatnameye göre, amatör sporcuların kulüplerinden aylık ve ayda 30 lirayı aşan zaruri masraf ve yolluk almaları, 30 lira değerden fazla mükâfat kabul ve bunları satma veya rehin vermeleri profesyonellerle beraber müsabaka yapmaları kesin surette yasaktı.

Gizli profesyonellik bu suretle menolunduktan sonra, kulüp hesaplarının kontrolu hakkında da bir talimatname hazırlanmış ve cezai müeyyideler konmuştu. Ancak, ne Kulüblerimiz buna riayet etmisler ve ne de B.T. Genel Müdürlüğü kontrolünü yapmıştır. Bilâkis, ikinci dünya savasından sonra hayat şartlarındaki değişiklikler, fiatların alabidiğine yükselmesi ve futbolun gördüğü büyük alâka gizli profesyonelliğin umumileşmesi durumunu yaratmıştır.

Türk futbolunun düştüğü bu girdab dan kurtarılması için profesyonelliğin resmi şekli bağlanması yolunda İstanbul Birinci Amatör Ligini teşkil eden Beşiktaş, Beykoz, Emniyet, Fenerbahçe, Galatasaray, İstanbulspor. Kasımpaşa, Vefa kulübleri, 1951 yılında Futbol Federasyonuna müracaat ettiler. Bu müracaat müsait karşılandı. Esasen, Türk futbolcularının yabancı Kulübler tarafından, hiç bir kayda tabi olmadan, birer birer çekilmesidir Millî takım bakımından, Futbol Federasyonunun düşündürüyordu. Ancak, Kulüblerimizin, Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğünün birer kademesi olmaları dolayısıyle, amatör olan bünyelerini profesyonellikle telif etmek gerekiyordu. Bu mühim mahzur şöyle bertaraf edildi:

«Kulüblerimiz amatördürler. Fakat, bir kısım futbolcularını mukaveleye bağlayabilirler. Ancak profesyonel takım kuran kulüp amatör lige de takım çıkarmak mecburiyetindedirler.»

Futbol Federasyonu o zamanki Başkanı Ulvi YENAL, üye Adnan Akın ile

lig Kulüblerinin temsilcileri Beşiktaştan Sadri USUĞLU ve Fenerbahçeden Dr. Rüştü DAĞLAROĞLU'ndan kurulu bir komite, Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü Sicil Müdürü Saim SEYMENER (Merhum) ile beraber, Ankarada 6,7 ve 8 ağustos 1951 günleri, ilk «FUTBOL PROFESYONELLİK TALİMATNAMESİ» ni hazırladılar.

Memleketimizin, 61 maddelik bu ilk «FUTBOL PROFESYONELLİK TALİMATNAMESİ», Kulüblere, lige, futbolculara, transfere, malî şartlara ve cezai hükümlere müteallik, 6 bölümden mürekkep olup birinci maddesi şöyledir:

«Beden Terbiyesi Teşkilâtına dahil her amatör kulüp bir profesyonel futbol şubesi kurabilir. Bu durum kulübün amatörlük vasfını ihlâl edemez. Bir kulübün profesyonel futbol şubesi kurabilmesi için, kadrosu içinde en az 6 mukaveleli futbolcu bulunması şarttır.»

Bu talimatneme, Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü Merkez Danışma Kurulunca 10 eylülde kabul edilmiş ve 24 eylûl 1951 de de yürülüğe girmiştir.

Karagümrük: Millî ligin kurulduğu yıl lige giren Kırmızı-siyah formalı Karagümrük'ün 1962 de ligde oynıyan son kadrosu.

Amatör lige takım sokmak maddesi 2 yıl sonra tatbikten kaldırılmış, 6 mukaveleli futbolcu kaydı da 2 yıl sonra 9 a çıkarılmıştır.

İstanbulda «PROFESYONEL LİG» 5 ocak 1952 de, Ankara ve İzmirde 1955-1956 futbol mevsiminde başladı. «MİLLÎ LİG» in kurulduğu 1959 yılında İstanbul, Ankara ve İzmir «PROFESYONEL LİG» i «MAHALLÎ PROFESYONEL LİG» adını almıştır.

Adana «DEMİRSPOR» takımı da profesyonel futbolculardan kurulu bulunmasına rağmen. «ADANA AMATÖR LİGİ» nde yer almaktadır.

(PROFESYONEL LİG şampiyonları için bak: Sonuçlar)

MİLLÎ LİG — Profesyonelliğin, futbola olan alâka ve hasılatı büyük ölçüde artırması karşısında Ankara, İstanbul ve İzmir'de profesyonel takımları bulunan Kulüblerden Adalet, Altay, Ankaragücü, Beşiktaş, Beykoz, Demirspor, Fenerbahçe, Galatasaray, Gençlerbirliği, Göztepe, Hacettepe, İstanbulspor, İzmirspor, Karagümrük, Karşıyaka, Vefa bir araya gelerek, bütün dünyada olduğu gibi, Türkiyede de memleket çapında bir «MİLLİ LİG» in kurulmasını 1959 yılı şubat ayı içinde kararlaştırdılar.

Bu suretle, 21 şubat 1959 tarihinde başlayan bu ilk «MİLLÎ LİG» de İstanbul birinci profesyonel liginin ilk 8, Ankara ve İzmir profesyonel liglerinin ilk 4 takımları yer almışlardı. İlk «MİLLÎ LİG» in kısa bir zamanda tamamlanması için maçlar, iki guruba ayrılan 16 takım arasında çift devreli ve deplasmanlı olarak yapılmış ve iki gurup

birincileri şampiyonluk için iki defa karşılaşmışlardı.

Faik GÖKAY'ın Başkanlığa gelmesinden hemen sonra, 15 haziran 1959 tarihinde yeniden düzenlenerek yürürlüğe giren «FUTBOL PROFESYONELLİK TALİMATNAMESİ» ile «MİLLÎ LİG»e katılması karar altına alınmıştı. Ancak, ayni talimatnamenin geçici 1. maddesinde de, «MİLLÎ LİG» sistem ve usulleri üzerinde iki yıl müddetle bir değişiklik yapılmayacağı prensibi kabul edilmişti.

PTT. takımı: Ankara Profesyonel lig şampiyonu olarak katılan terfi ve tenzil maçlarında derece alıp millî lige giren Ankaranın PTT. takımı 1962 millî liginde oynadığı kadrosu ile.

1959-1960 Mevsiminde ikinci «MİLLÎ LİG» bu talimatnameye uyularak İstanbuldan 10, Ankara ve İzmirden 5 er olmak üzere 20 takım arasında iki devreli ve deplasmanlı oynanmış ve neticelendikten sonra, 18. İstanbuldan Adalet, 19. Ankaradan Hacettepe, 20. İzmirden Altınordu, Ankara Mahalli Profesyonel Lig Şampiyonu PTT, Adananın yegâne profesyonel takımı Demirspor, İstanbul Mahalli Profesyonel Lig Şampiyonu Eyüp, İzmir Mahalli Profesyonel Lig Şampiyonu Demirspor arasında tek devreli olarak yapılan terfi ve tenzil maçları sonunda ilk üç sırayı tutan, 1. İzmirden Altınordu, 2. Adanadan Demirspor, 3. Ankaradan PTT takımları üçüncü «MİLLÎ LİG» e katılmağa hak kazanmışlardı.

Üçüncü «MİLLÎ LİG» 1960 - 1961 mevsiminde Ankara ve İzmirden 5er, Adanadan 1 olmak üzere 20 Takım arasında iki devreli ve deplasmanlı olarak yapılmıştır. Bu arada Futbol Federasyonu, Beden Terbiyesi Merkez Danışma Kurulundan evvela 17 Eylül 1960 tarihinde Futbol Profesyonellik Talimatnamesine «İki sene nihayetinde lige dahil takım adedi Federasyonca uygun görülecek miktara indirilir.» ve «16 Takım kadar.» hükümünü koymuş ve «İki sene sonra MİLLÎ LİG takım sayısının indirilmesi halinde, sondan iki takım otomatikman düşerler ve bunların üzerindeki üç takım terfi tenzile girerler.» şeklinde ilâve yapmıştı. Bunu takiben yine Futbol Federasyonu B.T. Merkez Danışma Kurulundan 9 aralık 1960 tarihinde çıkarttığı ikinci bir kararla «MİLLÎ LİG» de terfi tenzil şeklini şu suretle değiştirmişti:

«a — Mahalli lig takımları kendi aralarında iki devre üzerinden yapacakları müsabaklar neticesinde bir ve ikincileri tayin ederler.

b — Altı takım dahil daha fazla takımla mahalli maçların oynandığı şehirlerde birinci ve ikincilerin, dört ilâ beş takımla mahallî maçların oynandığı şehirlerde birincilerin iştirakiyle yapılacak iki devreli ve deplâsmanlı müsabakalar sonunda birinci olan takım ile Millî ligde 16 ncı dereceyi almış olan takım otomatikman yer değiştirir.

c — Bölgesinde tek profesyonel olan Adana Demirspor takımının Millî ligden düşmesi halinde, bu takım Ankara mahalli ligine dahil veya Adanada mahalli profesyonel lig teşkiline (asgari dört takımlı imkân hasıl olduğu takdirde, bu bölgede birinci olursa Millî lig terfi tenzil müsabakalarına iştirak ettirilir.»

Ancak Merkez Danışma Kurulu «MİLLÎ LİG» in 16 takıma ineceği 1962-1963 mevsimine kadar terfi ve tenzilin şu şekilde yapılacağını da geçici madde olarak Futbol Profesyonellik Talimatnamesine eklemiştir:

a) 1960 - 1961 mevsimi sonunda Millî ligde 18,19, 20 nci dereceleri almış üç takım ile şehirdeki mahalli lig birincileri arasında yapılacak tek devreli lig müsabakaları neticesinde birinci olacak millî lige katılacaktır

b) 1961 - 1963 mevsimi sonunda Millî lige mensup 16, 17, 18 nci dereceleri alan son üç takım ile üç şehirdeki mahalli lig birincileri arasında yapılacak tek devreli lig müsabakaları neticesinde birinci olacak takım Millî lige 16 ncı takım olarak iştirak edecektir.

Bu geçici maddenin ilk paragrafı gereğince, 1960 - 1961 mevsimi üçüncü «MİLLÎ LİG» maçları sonunda Bursada yapılan terfi tenzil maçlarına, 18. İzmirden Altay, 19. İzmirden Altınordu, 20. Adanadan Demirspor ile Ankara Mahalli Profesyonel Lig birincisi Toprakspor, İstanbul Mahalli Profesyonel Lig birincisi Yeşildirek, İzmir Mahalli Profesyonel Lig birincisi Kültürspor katılmışlar ve neticede Altay birinci, Altınordu ikinci, Yeşildirek üçüncü olmuşlar ve bu suretlede Altay dördüncü «MİLLÎ LİG»e girmeğe hak kazanmıştır. Fakat, Altınordu ile Yeşildirek'in itirazları üzerine B.T. Merkez Danışma Kurulu 11 temmuz 1961 tarihinde yaptığı bir toplantıda iki Kulübün itirazını yerinde gördüğünden, «MİLLÎ LİG» in 1961 - 1962 mevsiminde 20 takım olarak yapılmasına karar verdi.

Dördüncü «MİLLÎ LİG» de 1961 - 1962 mevsiminde bu suretle İstanbuldan 110, Ankara ve İzmirden 5er takım arasında yapıldı. Netice 18. İstanbuldan Vefa, 19 Ankaradan Demirspor, 20. Ankaradan Şekerhilâl ile Ankara Mahallî Profesyonel Lig birincisi Hacettepe, İstanbul Mahalli Profesyonel Lig birincisi Beyoğluspor, İzmir Mahalli Profesyonel Lig birincisi Demirspor arasında Bursada yapılan terfi ve tenzil maçlarısonunda Hacettepe birinci olmuştu. 18. olarak beşinci MİLLÎ LİG» e katılma hakkını kazanan Hacettepe'nin durumuna Vefa, «MİLLÎ LİG» in 18 takıma inmesinde Demirspor itiraz etmişler, Başbakanlığın 8 ağustos 1960 gün 13-214/2526 sayılı emriyle «MİLLÎ LİG» yine 20 takıma çıkarılınca, Futbol Federasyonu da 16 ağustos 1962 günü yaptığı toplantıda, 1962-1963 mevsiminde yapılacak beşinci «MLLÎ LİG» in 22 takım çıkarılmasına, maçların iki gurupta çift devreli ve deplasmanlı olarak yapılmasına, bu iki gurubun maçları tamamlandıktan sonra her iki gurubtan ilk 6 sırayı tutan 12 takımın kendi aralarında deplâsmanlı müsabakalar neticesinde «MİLLÎ LİG» şampiyonunun tayin etmesine, her iki gurubun sonda 10. ve 11. lerinin otomatik olarak, kurulacak «İKİNCİ MİLLÎ LİG» e düşmelerine karar vermiştir. Bu karar B.T. Merkez Danışma Kurulunun İzmirde 22 ağustos 1962 günü yaptığı toplantıda tasdik edildiğinden ve 29 ağustos 1962 günlü 1193 sayılı «Resmi Gazete»de yayınlandığından ,«PROFESYONEL FUTBOL YÖNETMELİĞİ» hiç bir itiraza meydan vermeyecek bir şekilde hukuki formalitleri tamamlanarak yürürlüğe konmuştur.

Bu yeni «POFESYONEL FUTBOL YÖNETMELİĞİ» i gereğince:

a) «MİLLÎ LİG» de, her iki gurupta 7. den 9.dereceye kadar sıralanan 6 takım arasında iki devreli ve deplasmanlı «FEDERASYON KUPASI» maçları tertiplenecektir.

c) 1963-1964 Mevsiminde kurulacak «İKİNCİ MİLLÎ LİG» e, 1962-1963 mevsiminde yapılan 5 nci «MİLLÎ LİG» in iki gurubunda 10. ve 11. olan 4 takım ile 1962-1963 mevsiminde Ankara, İstanbul, İzmir Mahalli Profesyonel Lig birinci ve ikincileri, Adana Demirspor ve Federasyonca seçilecek Bölgelerin Profesyonel Takımları katılacaklar, iki devreli deplâsmanlı olarak karşılaşacaklardır.

(Millî lig şampiyonlar için bak: Sonuçlar)

FEDERASYON KUPASI MAÇLARI — Türkiye Futbol Federasyonu Başkanı Hasan POLAT'ın teşebbüsü ile 1956 yılı sonbaharından itibaren Adana, Ankara, İstanbul ve İzmirde profesyonel futbol takımları bulunan kulüpler arasında «FEDERASYON KUPASI» tertiplenmişti. «MİLLÎ LİG»in kurulması gecikti̇ği için, «AVRUPA ŞAMPİYON KULÜPLER KUPASI»na katılacak Türkiye şampiyonunu ortaya çıkarması için tertiplenen «FEDERASYON KUPASI» maçları ilk defa 1936 yılında ilk turları eleme usulu ile, ikinci turu ise puanlı, deplâsmanlı ve iki devreli olarak yapılmıştı. İkincisi de ayni usulde yapıldıktan sonra, üçüncüsü «MİLLÎ LİG» kurulduğundan, «MİLLÎ LİG»e dahil olmayan kulübler arasında tertiplendi. Dördüncüsü de 1962-1963 mevsimi «MİLLİ LİG»in ilk kademesinde her iki gurubun yedinci, sekizinci ve dokuzuncu olan 6 takımı arasında tertiplenecektir. **(Kupa galipleri için bak: Sonuçlar)**

F) KULÜPLER

ADALET GEÇLİK KULÜBÜ — Adalet Gençlik Kulübü 1946 yılında İstanbul'da «Adalet Mensucat Fabrikası» içinde müessese sahipleri tarafından kırmızı - beyaz renkler altında kurulmuş ve kümeleri terfi ederek 1949 yılında İkinci Kümeye geçmistir. Bu sıralarda iki hamle yapan Adalet Kulübü 1949 yılında Beşiktaş'tan Bülent Esel ile Şevket Yorulmaz'ı ve 1951 senesinde de Fenerbahceden Selâhattin Torkal, Erol Keskin gibi zamanın millî futbolcularını transfer etmis, 1952-1953 mevsiminde İstanbul Profesyonel liginin 10 takıma yükseltilmesi kararı üzerine Beyoğluspor ile birlikte bu ligde yer almıştır. İlk iki Millî Ligde de yer alan Adalet Gençlik Kulübü halen İstanbul Mahalli Profesyonel Liginde oynamaktadır.

1955 Yılında kazandığı «ATATÜRK KUPASI» ile tarihine şerefli bir sahife yazmış bulunan Adalet Gençlik Kulübündln Türkiye (A) millî takımında Selâhattin TORKAL, Erol KESKİN, Mehmet Ali HAS, Necmi ONARICI, Ayhan HANÇER, Bülent ESEL oynamışlardır.

ALTAY GENÇLİK KULÜBÜ — İzmir'in Karşıyaka'dan sonra, ikinci Türk kulübü olarak kurulan siyah-beyaz formalı «ALTAY İDMAN YURDU» 1914 de «Hilâl» ismi altında faaliyete geçmiştir.

Alsancaktaki «Şark İdadisi»nin o zamanki müdürü, eski Maarif Vekillerinden Mustafa Necati bey (Merhum), kendi odasını kulüp emrine vermişti. Yunan işgâlini müteakip bütün Türk kulüpleri gibi kapanan «Altay», İzmirin kurtuluşundan sonra yine eski Maarif Vekillerinden Vasıf ÇINAR (Merhum) un gayretiyle yeniden faaliyete geçmiştir. «Altay» (1923—1924), (1924—1925), (1927—1928), (1928—1929), (1930—1931), (1933—1934), (1936—1937), (1940—1941), (1945—1946), (1947—1948), (1950—1951), (1953—1954) mevsimlerinde 12 defa İzmir Amatör Lig ve (1956—1957), (1957—1958) mevsiminde de 2 defa İzmir Profesyonel lig şampiyonluklarını kazanmış olup hâlen Millî ligdedir. (A) Millî takımında «Altay»lı futbolculardan Hamit ASLAN, Vahap ÖZALTAY, Kaya KÖSTEBEN oynamışlardır.

«Avrupa Fuar Şehirleri Kupası» şampiyonasına, 1961—1962 Millî liginde en iyi derece almış İzmir takımı sıfatıyla ilk defa katılmış, İtalyanın Roma takımına İstanbul'da 2-3, Roma'da 1-10 yenilerek elenmiştir.

ALTINORDU GENÇLİK KULÜBÜ (İSTANBUL) — 1911 yılında Raşit AYDINOĞLU (merhum), ve arkadaşlarının kurdukları «Progress - İnternational» futbol kulübü 1914 senesi ocak ayında yatığı fevkalâde kongre ile adını «Altınordu İdmanyurdu»na çevirmiştir.

Kadıköy'de Yoğurtçu semtinin lâcivert-kırmızı formalı bu ünlü kulübü, kısa zamanda Fenerbahçe kulübü ile siddetli bir rekabete girişmiş ve 1916 sonlarında bu komşusundan, başta Bekir, Otomobil Nuri, Cafer ve Haydar olarak aldığı 7 şöhretli futbolcu ile çok kuvvetli bir takım kurmuştu. Altınordu'nun Türk futbolundaki en parlak devri bundan sonra başladı ve İstanbul şampiyonluğunu iki defa (1916-17), (1917-18), kazanırken zamanının rakipsiz futbol takımını kurmuş oldu.

1924 yılında ikinci kümeye düşen Altınordu takımından (A) millî takımın da Nedim KALECİ, Feyzi BARON (merhum), Emin (Merhum), İbrahim KELLE oynamışlardır.

ALTINORDU GENÇLİK KULÜBÜ (İZMİR) — İzmir'in Yunanlılar tarafından işgali ve kulüblerinin kapanması üzerine, bir kısım Altaylılar «İzmir İdmanyurdu»nu kurmuşlardı. Bunlar, 1923 yılında Altayın yeniden faaliyete girişinde, bir anlaşmazlık yüzünden Ankara seyahatına katılmayan bir kaç atlet ve futbolcu ile beraber, ayni yıl «Altınordu» adında bir kulüp tesis ettiler. İzmir'in bu Lâcivert-kırmızı formalı kulübü çok kısa bir zamanda gelişmiş, (1926—1927), (1931—1932), (1934—1935), (1935—1936), (1937—1938), (1939—1940), (1944—1945), mevsimlerinde 7 defa İzmir amatör şampiyonu olmuştur. Hâlen Millî ligde olan «Altınordu»dan (A) Millî takımında yalnız Sait ALTINORDU oynamıştır.

ANKARAGÜCÜ KULÜBÜ — Yurdumuzun en eski kulüblerinden biri olan «Ankaragücü», 1910 yılında, Ankarada «Anadolu Turan San'at kârangücü» adı altında kurulmuş, 1926 da «İmalâtı Harbiye» ve 1933 de de bugünkü ismini almıştır. Başşehirin bu Sarı-lâcivert takımı, (1935—1936), (1948—1949), (1951—1952) mevsimlerinde 3 defa Ankara amatör ve 1949 yılında da, Türkiye şampiyonu olmuştur.

«Ankaragücü» (1956—1957) mevsiminde Ankara Profesyonel lig şampiyonluğunu kazanmıştır. Hâlen Millî ligdedir. «Ankaragücü»nden, (A) Millî takımında Candan DUMANLI, Ertan ADATEPE oynamışlardır.

BEŞİKTAŞ JİMNASTİK KULÜBÜ — 1925 yılında Vatan Matbaasında ikinci defa Ahmet Şerafettin bey (merhum) tarafından eski harflerle bastırılan «BEŞİKTAŞ JİMNASTİK KULÜBÜ» Nizamnamei Esasi ve Da

İzmir Altınordu: İzmir'in Kırmızı - siyah formalı bu eski takımı hâlen Millî lig takımları arasında bulunmaktadır. Resim Altınordunun kuvvetli bir kadrosunu Mithatpaşa stadında göstermektedir.

hilisi, Siyah-beyaz formalı kulübün resmî kuruluş tarihini 1909 olarak bildirmektedir.

«BEŞİKTAŞ OSMANLI JİMNASTİK KULÜBÜ» adı altında Fuat BALKAN, Ahmet Fetgerî AŞENİ, Mazhar (KAZANCI (merhum), ve arkadaşlarının kurdukları bu teşekkül, adında bulunan «Osmanlı» kelimesinden de anlaşılacağı üzere, ancak İkinci Meşrutiyetin ilânından yani 1908 yılından sonra kullanılabileceği de tarihi bir hakikattır.

Adından da anlaşılacağı üzere, bir jimnastik kulübü olarak kurulan «Beşiktaş»ta futbol Ahmet Şerafettin beyin bu kulübe girmesiyle 1910 yılında başlamıştır.

(1924), (1933—1934), (1938—1939), (1939—1940), (1940—1941), (1941—1942), (1942—1943), (1944—1945), (1945—1946), (1949—1950), (1950—1951) mevsimlerinde 11 defa İstanbul Amatör Lig; 1934, 1951 yıllarında 2 defa Türkiye; 1941, 1944, 1947 yıllarında 3 defa Millî Küme; (1952), (1953—1954) mevsiminde 2 defa İstanbul Profesyonel Lig; (1959—1960), mevsiminde de 1 defa Millî Lig; Federasyon Kupasında (1956—1957), 1957—1958) mevsimlerinde de 2 defa şampiyon olan «Beşiktaş» ayrıca 1944 yılında Fenerbahçeyi 4—1, 1947 yılında da Ankara Demirspor'u 4—0 yenerek Başbakanlık kupasını da iki defa kazanmıştır.

Türk sporunda ve futbolunda büyük yeri olan «Beşiktaş» 1935 yılında İstanbul Şildini; 1943 ve 1945 yıllarında da İstanbul Kupasını iki defa kazanmıştır.

(A) Millî takımında «Besiktaş»lı futbolculardan Hüsnü SAVMAN (merhum), Hakkı YETEN, Eşref BİLGİÇ, Hayati ÖZCAN, Şeref GÖRKEY, Dr. Vedii TOSUNCUK, Şükrü GÜLESİN, Hüseyin SAYGUN, Bülent ESEL, Fahrettin CANSEVER, Şevket YORULMAZ, Ali İhsan KARAYİĞİT, Eşref ÖZMENÇ, Recep ADANIR, Faruk SAĞNAK, Nusret ÜLÜK, Coşkun TAŞ, Kemalettin ÜNLÜ, Özcan ESİNDUY, Nazmi BİLGE, Bülent GÜRBÜZ, B. Ahmet BERMAN, Ercan ERTUĞ, Varol ÜRKMEZ, Ercan ERTUĞ, Necmi MUTLU, Münür ATALAY, Süreyya ÖZKEFE, Birol PEKER, K. Ahmet ÖZAÇAR, Mustafa ERTAN, Sabahattin KUROĞLU, Şenol BİROL, Özcan ARKOÇ oynamışlardır.

«Beşiktaş» Avrupa Şampiyon Kulüpler Kupasında, Türkiye'yi 3 defa temsil etmek hakkını elde etmiş, yalnız 2 defa temsil etmiştir.

1956—1957 mevsiminde Türkiye Federasyon Kupası Şampiyonu dolayısıyla katılması gerektiği «Avrupa Şampiyon Kulübler Kupası»na Futbol Federasyonu tarafından vaktinde adının bildirilmemesi yüzünden girememiştir.

1958—1959 mevsiminde Türkiye Federasyon Kupası Şampiyonu sıfatıyla katıldığı «Avrupa Şampiyon Kulübler Kupası»nın ilk turunda Yunanistan Şampiyonu Olimpiakos'un oy namaması üzerine yükseldiği ikinci turda, ilk üç kupanın ve İspanyanın şampiyonu Real Madrid ile karşılaşmış Madrid'de 0—2 yenilmiş, İstanbul'da 1—1 berabere kalmış elenmiştir.

1960—1961 mevsiminde Millî Lig Şampiyonu sıfatıyla katıldı, Avrupa Şampiyon Kulüpler Kupasının ilk turunda Avusturya Şampiyonu Rapid ile karşılaşmış, Viyanada 0—4 yenilmiş, İstanbul'da 1—0 galip gelmiş averajla elenmiştir.

Amerikaya iki defa giden ve orada maçlar yapan yegâne Türk kulübü Beşiktaştır,

Beşiktaş yurd dışına en çok çıkan Türk takımlarından biri olduğu gibi, yurd içinde de en çok ecnebi takımı ile karşılaşan ve onlara üstünlük temin eden ekiplerimizden biridir.

BEYKOZ GENÇLİK KULÜBÜ — Ahmet Mithat efendi merhumun «Beykoz İttihat ve Teavün Cemiyeti» içinde meşrutiyeti müteakip 1908 yılında kurduğu «MÜMARESATI BEDENİYE ŞUBESİ», 1911 senesinde «BEYKOZ ŞARK İDMANYURDU» ismini alıp faaliyetini genişletti.

Yine Beykozda 1921 yılında «BEYKOZ ZİNDELER YURDU» kurulunca, semtin ileri gelenleri bu iki kulübün birleşmesi için teşebbüse geçtiler. Neticede, «BEYKOZ ŞARK İDMANYURDU»nun Sarı-siyah forması ile «BEYKOZ ZİNDELER YURDU»nun (Zindeler) tabiri alınarak, 1922 yılında «BEYKOZ ZİNDELER İDMANYURDU» adı altında bugünkü «BEYKOZ GENÇLİK KULÜBÜ» kurulmuş oldu. Hâlen Millî ligdedir. En mühim hususiyeti kurulduğu günden beri daima birinci ligde oynamasıdır.

«BEYKOZ GENÇLİK KULÜBÜ»nden, (A) Millî takımında Zeki GÜNEL, Burhan IŞIN, Abdullah MATAY, Aleko YORDAN oynamışlardır.

BEYOĞLUSPOR KULÜBÜ — 1914 yılında, o zamanlar Rumlar ve ecnebiler arasında Pera namıyla anılan Beyoğlunda bazı Rum genç leri bir araya gelerek «Pera Clup» adı altında bir teşekkül kurmuşlardı. Mütareke ve İşgal senelerinde İstanbul'da oldukça kuvvetli bir futbol takımına malik bulunan «Pera Club» kurtuluşu müteakip Fransaya yaptığı bir seyahatla, oyuncularından bir çoğunun Paris ve bir kısmınında Yunanistana geçmesi üzerine dağılmıştı.

İstanbul'da kalan David JAFEFE, A SA KALARİDİS, Nurettin bey gibi gençler 1923 yılında «Pera Club»ü yeniden ve bu sefer «Beyoğluspor Kulübü» adı altında kurmuşlardır. Forması Sarı-siyah'dır.

«BEYOĞLUSPOR KULÜBÜ» (1961—1962) mevsiminde İstanbul Mahallî Profesyonel Lig Şampiyonu sıfatıyla Millî Lige girmiştir. Hâlen Millî ligde oynamaktadır.

D. SPOR GENÇLİK KULÜBÜ (ANKARA) — Türkiyenin bir çok şehirlerinde Devlet Demiryolları personeli tarafından kurulan «DEMİRSPOR»ların ilki Ankara'da 16 mart 1932 tarihinde faaliyete geçmiştir. Evvelâ Kırmızı-yeşil forma ile yalnız güreş sporuyla uğraşacak olan Ankara «Demirspor» kulübü, 1937 yılında «Çankaya» ile birleşerek formasını Lâcivert-mavi'ye çevirmiş ve futbola da faaliyetleri arasında yer vermiştir.

Hâlen Millî Ligde olan Ankara «Demirspor» Kulübü, (1938—1939), (1946—1947), (1947—1948) mevsimlerinde 3 defa Ankara Amatör lig; 1947 yılında bir defa Türkiye; (1958—1959) mevsiminde Ankara Profesyonel lig şampiyonluklarını kazanmış, 1939 yılında Millî Küme şampiyonluğunu gol averajla «Galatasaray»a kaptırmış, 1947 yılında da Başbakanlık Kupasında «Beşiktaş»a 0—4 yenilmiştir.

Ankara «Demirspor» kulübünden, (A) Millî takımında İsmet BERBEROĞLU, Muzaffer SİPAHİ oynamışlardır.

DENİZGÜCÜ (İSTANBUL) — Deniz Kuvvetleri Kumandanlarından Oramiral Sadık ALTINCAN (merhum) un himaye ve yardımı ile İstanbul'da bir askerî güç olarak 1949 yılında Lâcivert-beyaz forma ile kurulan «Denizgücü», (1960—1961) mevsiminde İstanbul Amatör lig şampiyonu olmuş ve 1961 yılında final maçında temdide rağmen berabere kaldığı İzmir «Karagücü» takımına Türkiye Şampiyonluğunu kura sonunda kaptırmıştır.

«Denizgücü» takımından, (A) Millî takımında Saim TAYŞENGİL oynamıştır.

EMNİYET GENÇLİK KULÜBÜ — 1943 yılında İstanbul Emniyet Müdürlüğü içinde Kırmızı-gri forma ile kurulmuş evvelâ İstanbul İkinci Amatör liginde oynamış ve sonra da 1948-1949 mevsiminde Birinci Amatör lige geçmiş, İstanbul Profesyonel liginde de oynamıştır. Sonradan formasını Sarı-beyaz'a çeviren «Emniyet» hâlen «Yedikule» ile birleşerek İstanbul Mahallî liginde oynamaktadır. Millî lige giremeştir.

«Emniyet» takımından, (A) Millî takımında Muammer TOKGÖZ oynamıştır.

FENERBAHÇE SPOR KULÜBÜ — 1907 yılı ilk baharında Ziya (SONGÜLEN), Ayetullah ve Necip (OKANER) adındaki 20 yaşını aşmamış üç Kadıköylü genç seyir ettikleri futbola âşık olarak bir kulüp kurmağa karar verirler. İlk forması Sarı-beyaz olan bu kulübe muhitlerinin adı ile «Fenerbahçe futbol kulübü» ismini koymuşlar, reisliğe (ZİYA), kâtipliğe (AYETULLAH), Kaptanlığa (NECİP) getirilmişlerdi.

İkinci Türk Futbol Kulübü olarak ortaya çıkan Kadıköy'ün «Fenerbahçe» takımı ilk maçını Sarı-beyaz forma ile ve şu kadro ile yapmıştı:

Asaf — Ziya, Hassan Sami — Ayetullah, Mazhar, Necip — Fethi, Galip, Hüseyin, Hasan, Nevzat.

«Fenerbahçe» İstanbul ligine 1909 sonbaharında yeni forması Sarı-lâcivert ile girdi. Sırasıyla (1911—1912), (1913-1914), (1920—1921), (1922—1923), (1929—1930), (1932—1933), (1934—1935), (1935—1936), (1936—1937), (1943—1944), (1946—1947), (1947—1948) mevsimlerinde 12 defa İstanbul Amatör Lig; 1933, 1935, 1944 yıllarında 3 defa Türkiye; 1937, 1940, 1943, 1945, 1946, 1950 yıllarında Millî Küme; 1930, 1934, 1938, 1939 yıllarında İstanbul Şild, 1944 yılında da İstanbul Kupası; (1952—1953), (1956—1957), (1958—1959) mevsimlerinde İstanbul Profesyonel lig; (1959), (1960—1961) mevsimlerinde Millî lig şampiyonluklarını kazanmıştır. Ayrıca «Fenerbahçe» 1945 yılında «Harpokulu»nu 3—2, 1946 yılında «Gençlerbirliği»ni 4—0, 1950 yılında «Göztepe»yi 2—1 yenerek Başbakanlık Kupasını 3 defa kazanmıştır.

«Fenerbahçe» takımından, (A) Millî takımında Hasan Kâmil SPOREL, Cafer ÇAĞATAY, Dr. İsmet ULUĞ, Alâaddin BAYDAR, Zeki Rıza SPOREL, Bedri GÜRSOY, Kadri GÖKTULGA, Bekir REFET, Hamit AKBAY, Sadi ÇOBAN (merhum), Hüsamettin BÖKE, Cevat SEYİT, Niyazi SEL, Muzaffer ÇİZER (merhum), Büyük Fikret ARICAN, Mehmet Reşat NAYİR, Yaşar ALPASLAN, Cihat ARMAN, Murat ALYÜZ, Selâhattin TORKAL, Küçük Fikret KIRCAN, Erol KESKİN, Ahmet EROL, Lefter KÜÇÜKANDONYADİS, Halit DERİNGÖR, Erdal KOCAÇİMEN, Kâmil EKİN, Mehmet Ali HAS, Müzdat, YETKİNER, Şükrü ERSOY, Burhan SARGUN, Basri DİRİMLİLİ(Necdet ÇORUH, Akgün KAÇMAZ, Feridun BUGEKER, Şeref HAS, Naci ERDEM, Nedim GÜNAR, Ergun ÖZTUNA, Yüksel GÜNDÜZ, Özcan ARKOÇ, Can BARTU, Hilmi KİREMİTÇİ, Kadri AYTAC, İsmail KURT, Mustafa GÜVEN, Osman GÖKTAN, Selim SOYDAN, Tuncay BECEDEK oynamışlardır.

«Fenerbahçe» Avrupa Şampiyon kulübler kupasında, Türkiye'yi 2 defa temsil etmiştir.

Fenerbahçe: 1962 — 1963 mevsimi başındaki kadrosu ile.

1959—1960 mevsiminde Millî lig şampiyonu sıfatıyla V. Avrupa Şampiyon Kulübler Kupasının ilk turunda Macaristan Şampiyonu Csepel ile İstanbul'da 1—1 berabere kalmış, Budapeştede 3—2 yenmiş ve ikinti turda Fransa İampiyonu Nice takımını İstanbul'da 2—1 yenmiş, Nis'de 1—2 yenilmiş, İsviçrede yaptığı üçüncü maçta 1—5 mağlup olduğu için elenmistir.

1961—1962 mevsiminde Millî lig şampiyonu sıfatıyla katıldığı VII. Avrupa Şampiyon Kulübler Kupasının ilk turunda tek kalarak tur atlamış, ikinci turunda Batı Almanya Şampiyonu FC Nürnberg ile karşılaşmış, İstanbul'da 1—2, Nürnberg'de 1—0 yenilerek elenmiştir.

Yurd içinde ve yurd dışında ecnebi takımlarla en çok karşılaşan «Fenerbahçe» tarihine bu maçlardaki başarıları ile şerefli satırlar yazmıstır. Bilhassa mütareke yıllarında İstanbul'u işgâl eden yabancı kuvvetlerin takımlarıyla yaptığı maçlar ve onlara karsı aldığı iyi neticeler «Fenerbahçe»yi halkın sevgilisi yapmıştır.

FERİKÖY GENÇLİK KULÜBÜ — İstanbul'un Feriköy semtinde «Dua tepe» adı ile 1927 yılında kurulan kulüp bir kaç sene sonra ismini «Feriköy Gençlik Kulübü»ne çevirmiştir. Forması Kırmızı-beyaz olup 1959—1960 mevsimi başında İstanbul ikinci Profesyonel lig şampiyonu sıfatıyla Millî lige dahil olmuş, hâlen Millî ligdedir.

«Feriköy» kulübünden, (A) Millî takımında İsmet YURTSU, Ahmet AÇIKGÖZ oynamışlardır.

GALATASARAY SPOR KULÜBÜ — En eski Türk futbol kulübü olan «Galatasaray», 1905 yılı ekim ayında Ali Sami (YEN merhum) ile bir kaç arkadaşı tarafından Galatasaray Lisesinin beşinci sınıfında edebiyat hocası merhum Mehmet Ata beyin dersinde yalnız futbol ile meşgul olmak üzere kurulmuştur. İlk reisi Ali Sami (YEN merhum), muhasebecisi Asım Tevfik (SONUMUT merhum), ikinci reisi de Refik Cevdet (KALPAKÇIOĞLU merhum) idiler.

İlk forması Kırmızı-beyaz, sonra Sarı-siyah ve nihayet Sarı-kırmızı olmuştur. Sahaya ilk çıkan «Galatasaray» takımı:

Asım Tevfik — Milo Bakiş, Pol Bakiş — Ali Sami, Celâl, Bekir Sıtkı — Abidin Daver, Tahsin Nahit, Nikolof, Nuri, Emin Bülent.

Bu ilk maçında «Galatasaray» Kadıköy Faure Mektebi takımını 2—0 yenmişti. «Galatasaray» İstanbul amatör ligine 1906 yılında dahil olan ilk Türk kulübüdür. (1908—1909), (1909—1910), (1910—1911), (1914—1915), (1915—1916), (1921—1922), (1924—1925), (1925—1926), (1926—1927), (1928—1929), (1930—1931), (1948—1949), (1952—1953) mevsimlerinde 13 defa İstanbul Amatör lig; 1953 yılında 1 defa Türkiye; 1939 yılında 1 defa Millî Küme; (1954—1955), (1955—1956), (1957—1958) mevsimlerinde 3 defa İstanbul Profesyonel lig; (1961—1962) mevsiminde 1 defa Millî lig şampiyonluklarını kazanmıştır. Ayrıca 1933 yılında İstanbul Şilt ve 1941, 1942 yıllarında da İstanbul Kupası Şampiyonu olmuştur. İlk defa İstanbul Şampiyonluğunu ecnebi takımlardan alan Türk takımı «Galatasaray»dır.

«Galatasaray» kulübünden, (A) Millî takımında Nihat BEKDİK, Âli GENÇAY (merhum), Mehmet LEBLEBİ, Muslih PEYKOĞLU (merhum), Kemâl Rıfat KALPAKÇIOĞLU, Refik Osman TOP (merhum), Hayri Cemil GÖNEN, Mehmet Nazif GERÇİN, Mithat ERTUĞ, Ulvi Ziya YENAL, Vahyi OKTAY, Rasim ATALA, Burhan ATAK, Lâtif YALIMLI, Kemal FARUKÎ, Avni KURGAN, Rebii ERKAL, Cici Necdet KAYRAL, Gündüz KILIÇ, Lütfü AKSOY, Bülent EKEN, Naci ÖZKAYA, Reha EKEN, Musa SEZER, İsfendiyar AÇIK GÖZ, Muzaffer TOKAÇ, Turgay ŞEREN, Necmi ERDOĞDU, Rober ERYOL, Muhtar TUNÇALTAN, Büyük Ali BERATLIGİL, Kadri AYTAÇ, Suat MAMAT, Ergun ERCİNS, Metin OKTAY, Saim TAYŞENGİL, Coşkun ÖZARI, İsmail KURT, Büyük Ahmet BERMAN, Mustafa YÜRÜR, Küçük Ahmet KARLIKLI, Candemir BERKMAN, Bahri ALTINTABAK, Uğur KÖKEN, Recep ADANIR, Tarık KUTVER, Talât ÖZKARSLI oynamışlardır.

«Galatasaray», Avrupa Şampiyon Kulübler Kupasında Türkiyeyi iki defa temsil etmiştir.

1956—1957 mevsiminde İstanbul Profesyonel lig şampiyonu sıfatıyla, II. Avrupa Şampiyon Kulübler Kupasının ilk turunda Romanya şampiyonu Dinamo (Bükreş) takımına Bükreşte 1—3 yenilmiş, İstanbulda 2—1 galip gelmiş, fakat averajla elenmişti.

1962—1963 mevsiminde Millî lig şampiyonu sıfatıyla, VIII. Avrupa Şampiyon Kulübler Kupasının ilk turunda Romanya şampiyonu Dinamo (Bükreş) takımıyla Bükreşte 1—1 berabere kalmış, İstanbul'da 3—0 yenmiş, ikinci turda Polonya şampiyonu Polonia (Bytom) takımını İstanbul'da 4—1 yenmiş, Bytomda 0—1 yenilmiş ve üçüncü tura geçmiştir. Böylece «Galatasaray» 3. turda oynıyan ilk Türk takımı olmuştur.

1911 de ilk defa Türkiye'ye bir ecnebi futbol takımı getirten ve galip gelen, yurd dışına ilk defa çıkan ve yine 1911 yılında Bükreş karmasını 11—1 yenen Türk takımı «Galatasaray»dır.

Yurd içinde ve dışında ecnebi takımlarla en çok karşılaşan «Galatasaray» İngiltereye ilk giden ve maç yapan Türk takımıdır. İlk defa 1924 yılında İskoçyalı Billy HUNTER adında ecnebi futbol antrenörü angaje eden Türk takımı da «Galatasaray»dır.

Gençlerbirliği: Ankaranın amatör ruhlu dinamik takımı antrenmanda.

GENÇLERBİRLİĞİ GENÇLİK KULÜBÜ (ANKARA) — Ankara'nın Kırmızı-siyah formalı «Gençlerbirliği kulübü», şimdi «Atatürk Lisesi» adı ile anılan, eski «Ankara Sultanisi» yedinci sınıf talebeleri tarafından 1923 yılında kuruldu.

«Gençlerbirliği», (1923), (1924—1925) (1929—1930), (1930—1931), (1931—1932), (1932—1933), (1934—1935), (1936—1937), (1939—1940), (1940—1941), (1945—1946), (1949—1950), (1950—1951) mevsimlerinde 13 defa Ankara Amatör lig; 1941, 1946 yıllarında 2 defa Türkiye Şampiyonu olmuştur. İlk Millî ligden beri de bu ligde oynamaktadır.

1946 yılında Başbakanlık kupasında Fenerbahçe'ye 0—4 yenilmiştir.

«Gençlerbirliği» takımından, (A) Millî takımında Cihat ARMAN, Hasan POLAT, Niyazi ÖZTUNÇ, Selim BAYKURT, Zeynel SOYUER, Abdullah ÇEVRİM oynamışlardır.

GÖZTEPE GENÇLİK KULÜBÜ — «Göztepe» kulübü, 1925 yılında «Altay» kulübünden ayrılan bazı kimseler tarafından Sarı-kırmızı renkler altında kurulmuştur.

«Göztepe», (1938—1939), (1941—1942), (1942—1943), (1943—1944), (1949—1950), (1952—1953) mevsimlerinde 6 defa İzmir Amatör Lig; 1950 yılında Türkiye şampiyonluğunu kazanmıştır.

1950 yılında Başbakanlık Kupasında Fenerbahçe'ye 1—2 yenilmiştir.

«Göztepe» takımından, (A) Millî takımında İ. Hakkı ALAÇ, Nevzat GÜZELIRMAK, Çağlayan DEREBAŞI oynamışlardır.

GÜNEŞ KULÜBÜ — Galatasaray kulübünden ayrılan bazı üyeler başlarında Yusuf Ziya ÖNİŞ (merhum) olmak üzere 1933 yılında evvelâ «Ateş — Güneş» ve sonra da «Güneş» isminde bir kulüp kurdular. Rengi Sarı-kırmızı idi. Güneş 1938 yılında kendi kendini feshetmiş, oyuncuları Galatasaray, Fe-

Göztepe: İzmirin Sarı - Kırmızılı takımı 1962 - 1963 kadrosu ilk antrenmanda.

nerbahçe, Beşiktaş kulüblerine girmişlerdir.

«Güneş» (1937—1938) mevsiminde İstanbul Amatör Lig; 1938 yılında Mil lî Küme şampiyonu olmuştur.

«Güneş» kulübünden, (A) Millî takımında Rebii ERKAL, Cihat ARMAN, İbrahim TUSDER, Faruk BARLAS, Rasih MİNKÂRİ, Rıza KÖPRÜLÜ oynamışlardır.

HACETTEPE GENÇLİK KULÜBÜ — Ankaranın Eflâtun-beyaz formalı «Hacettepe Gençlik Kulübü» 1941 yılında ismini taşıdığı semtin gençleri tarafından kuruldu.

«H. Tepe» (1953—1954) mevsiminde Ankara Amatör Lig; (1955—1956), (1957—1958), (1961—1962) mevsimlerinde de 3 defa Ankara Profesyonel Lig Şampiyonu olmuştur.

Halen Millî ligde bulunmaktadır.

HARPOKULUGÜCÜ — Kırmızı-beyaz formalı «Harpokulu Sporgücü» adını Ankaraya nakilden sonra almıştır. Daha evvel İstanbul'da «Harbiye» ismi altında 1913 yılından beri sportif faaliyetlerde bulunmakta ve bilhassa futbolda temayüz etmekte idi.

«Harbiye» olarak 1924 yılında Türkiye; «Harpokulu» olarak da, (1937—1938), (1941—1942), (1943—1944), (1944—1945), (1960—1961), mevsimlerinde 5 defa Ankara Amatör Lig; 1942, 1945 yıllarında 2 defa Türkiye şampiyonu olmuştur.

1945 yılında Başbakanlık Kupasında Fenerbahçe'ye 2—3 yenilmiştir.

«Harpokulu» takımından. (A) Millî takımından Mustafa ERTAN oynamıştır.

HAVAGÜCÜ (ANKARA) — Ankara «Havagücü» 1944 yılında kurulmuştur.

«Havagücü» (1952—1953), (1957—1958) mevsimlerinde 2 defa Ankara Amatör Lig ve 1958 yılında da Türkiye Şampiyonu olmuştur.

«Havagücü» takımından, (A) Millî takımda Basri DİRİMLİLİ oynamıştır.

HİLÂL GENÇLİK KULÜBÜ — İstanbul'un eski kulüblerinden biri olan «Hilâl» Erenköyde 1912 yılında kurulmuştur. Hâlen İstanbul Amatör liginde oynamaktadır.

«Hilâl» takımından, (A) Millî takımında Sadi ÇOBAN (merhum) oynamıştır.

İstanbulspor: İstanbulun amatör ruhlu genç ve dinamik takımı İstanbulspor kuruluşun dan beri Millî ligde oynamaktadır. Resim İstanbulsporun 1962 millî lig maçlarını oynayan kadrosunu göstermektedir.

İSTANBULSPOR GENÇLİK KULÜBÜ — Süleymaniye kulübünden ayrılan Kemâl Halim (GÜRGEN merhum) ile İstanbul Lisesinin 7 ve 8 inci sınıf öğrencilerinden kurulu «Yavru Saim» genç takımı, 1926» yılında «İstanbulspor» kulübünü kurdular. İstanbul Lisesinin Sarı-siyah renklerini de kendilerine forma olarak seçen «İstanbulspor» (1931—1932) mevsiminde İstanbul Amatör Lig ve 1932 yılında da Türkiye şampiyonluklarını kazanmıştır.

İstanbulspor takımından (A) Millî takımında Selâhattin ALMAY, Hasan EKİN, Erdoğan DAĞDELEN, Kadri KARTAL, Aydemir NEMLİ, Yorgo KASAPOĞLU oynamışlardır.

İZMİRSPOR KULÜBÜ — İzmirin Eşrefpaşa semtinde 1923 yılında Altınay ve Sakarya adlı iki kulüp kuruldu. Bunlardan Sakarya 1930 yılında İzmir lig şampiyonluğunu kazanarak Altınay ile birleşti ve «İzmirspor» kulübü adını aldı.

«İzmirspor» (1932—1933), (1948—1949), (1954—1955) mevsimlerinde İzmir Amatör Lig; (1955—1956) mevsiminde de bir defa İzmir Profesyonel lig şampiyonluklarını kazanmıştır.

«İzmirspor» takımından, (A) Millî takımında İhsan TÜREMEN, Rahmi KALECİ oynamışlardır.

KARAGÜCÜ (ANKARA) — 1945 yılında Ankarada kurulan «Karagücü» (1955—1956), (1958—1959) mevsiminde Ankara Amatör Lig; 1956 yılında da Türkiye şampiyonu olmuştur.

«Karagücü» takımından, (A) Millî takımında Mustafa ERTAN, Fahrettin CANSEVER, Şükrü ERSOY, Rıdvan BOLATLI oynamışlardır.

KARAGÜMRÜK GENÇLİK KULÜBÜ — 1926 yılında İstanbul'da Fatih'ten Edirnekapı'ya kadar geniş semtin gençleri tarafından Kırmızı-siyah formalı «Karagümrük Gençlik Kulübü» kurulmuştur.

Bir aralık sahası elinden alınıp «Vefa» kulübü ile birleştirilen «Karagümrük» 1946 yılında tekrar kendi müstakil hüviyeti ile bir futbol kulübü olarak faaliyete geçmiştir.

«Karagümrük», (1954—1955), (1955—1956) mevsimlerinde İstanbul Amatör lig ve (1957—1958) mevsiminde de İstanbul İkinci Profesyonel lig şampiyonu olmuş, (1958—1959) mevsiminde yer aldığı İstanbul Birinci Profesyonel liginde Fenerbahçe ve Galatasaraydan sonra 7 takımı geride bırakarak üçüncü olmuştur ve o seneden beri de Millî ligde oynamıştır.

«Karagümrük» takımından, (A) Millî takımında Kadri AYTAÇ, Aydın YELKENLİ, Tarık KUTVER oynamışlardır.

KARŞIYAKA SPOR KULÜBÜ — İzmir'in bu en eski kulübü 1912 yılında semtin ismi altında «Karşıyaka İdman ocağı» olarak kuruldu. İlk forması Yeşil-lâcivert idi. İzmir'in Yunan işgâli sırasında bütün Türk kulübleri gibi faaliyetine ara vermiş ve Kurtuluşu müteakip yeniden «Karşıyaka Spor Kulübü» adı altında ve kısaca (K.S.K.) rumuziyle, Kırmızı-yeşil formasıyla İzmir futbolunun alemdarı olmuştur.

(K.S.K.) takımı, (1925—1926), (1951—1952) mevsimlerinde İzmir Amatör Lig, (1958—1959) mevsimnide de İzmir Profesyonel lig şampiyonu olmuştur. Hâlen Millî ligdedir.

(K.S.K.) takımından, (A) Millî takımında Vahyi OKTAY, Lütfü AKSOY, Ogün ALTIPARMAK oynamışlardır.

KASIMPAŞA GENÇLİK KULÜBÜ — İstanbul'un Kasımpaşa semtinin Lâcivert-beyaz formalı «Kasımpaşa Altıntuğ» kulübü ile Siyah-beyaz formalı «Kasımpaşa Terbiyei Bedeniye» kulübü 1921 yılında kongre neticesinde «Altıntuğ» adı altında birleşerek Lâcivert-beyaz renkleri forma olarak seçtiler.

Altıntuğ 1942 yılında «Kasımpaşa Gençlik Kulübü» adını almıştır. ve hâlen Millî ligdedir.

«Kasımpaşa» takımından, (A) Millî takımında Çetin ZEYBEK, Seracettin KIRKLAR oynamışlardır.

MUHAFIZGÜCÜ — «Muhafızgücü» İstiklâl Savaşında Başkumandanlık Muhafız Bölüğü içinde, Bölük Kumandanı İsmail Hakkı (TEKÇE) tarafından Bordo-beyaz renkler altında 1922 yılında kurulmuştu.

«Muhafızgücü» takımı (1925—1926), (1926—1927), (1956—1957), (1959—1960), (1961—1962) mevsimlerinde 5 defa Ankara Amatör Lig, 1927, 1957 yıllarında 2 defa Türkiye şampiyonu olmuştur.

«Muhafızgücü» takımından, (A) Millî takımında Kâmil RONA, Hamit AKBAY, Mustafa ERTAN oynamışlardır.

PTT. GENÇLİK KULÜBÜ — Ankarada 1954 yılında PTT. Genel Müdürlüğü personeli tarafından kurulan «PTT. Gençlik Kulübü» (1959—1960) mevsiminde Ankara Profesyonel Lig Şampiyonu sıfatıyla Millî lige dahil olmuş, hâlen bu ligde yer almaktadır.

SÜLEYMANİYE GENÇLİK KULÜBÜ — İstanbul'da semtinin gençleri tarafından «Süleymaniye Terbiyei Bedeniye Yurdu» 1911 yılında kuruldu. Siyah-beyaz formalı «Süleymaniye» kulübü uzun seneler Türk futbolunda mühim hizmetlerde bulunmuş, idareci ve futbolcularıyla bütün kulüblere yardım etmiştir. Uzun yıllar İstanbul Birinci Amatör liginde yer alan «Süleymaniye» hâlen İstanbul Mahallî Profesyonel ligindedir.

«Süleymaniye» takımından, (A) Millî takımında Hamit AKBAY, Lâtif YALIMLI oynamışlardır.

ŞEKERHİLÂL GENÇLİK KULÜBÜ — Ankarada 1949 yılında kurulan «HİLÂL GENÇLİK KULÜBÜ», 1958 yılında «ANKARA ŞEKERSPOR KULÜBÜ» ile birleşerek sarı-lâcivert forma altında «ŞEKERHİLÂL GEÇLİK KULÜBÜ» nü teşkil ettiler.

Millî Ligde oynayan «ŞEKERHİLÂL» takımından (A) Millî takımında Cahit DİKİCİ yer almıştır.

VEFA GEÇLİK KULÜBÜ — Vefa Lisesi öğrencilerinden Saim Turgut (AKTANSEL merhum) un teşebbüsü ile bu Lisenin gençleri tarafından yeşil - beyaz formalı «VEFA İDMANYURDU» 1908 yılında kurulmuş tur.

Kurulduğu seneden beri daima birinci ligde yer alan «VEFA» Millî ligde oynamıştır.

«VEFA» Takımından, (A) Millî Takımında Sami AÇIKÖNEY (Merhum), Hayri Ragıp CANDEMİR, Hüsamettin BÖKE, Hüseyin SAYGUN, Galip HAKTANIR, İsfendiyar AÇİKSÖZ, Melih ILGAZ, Bülent VAROL, Şükrü ERSOY, İsmet YAMANOĞLU, Büyük Garbis İSTANBULLUOĞLU, Nejat SORGUNLU, Hilmi KİREMİTÇİ oynamışlardır.

Vefa: İstanbulun Yeşil-beyazlı takımının 1962 millî lig kadrosu.

YEŞİLDİREK GENÇLİK SPOR KULÜBÜ — İstanbulun Yeşildirek semtinde 1951 yılında kurulan «YEŞİLDİREK GENÇLİK SPOR KULÜBÜ», (1960-61) Mevsimi İstanbul Mahalli Profesyonel Lig Şampiyonu sıfatıyla Millî Lige girmiştir. Millî ligde oynamış olup forması sarı-yeşil'dir.

C — DÜNYADA TEŞKİLÂT

a) BEYNELMİLEL FUTBOL FEDERASYONU (F.İ.F.A.)

(F.İ.F.A.) «FEDERATION INTERNATIONALE DE FOOT BALL ASSOCITATION» BEYNELMİLEL FUTBOL FEDERASYONU» 21 mayıs 1904 de Paris'de kurulmuştur. (F.İ.F.A.)yı kuran 7 Millî Teşekkül şunlardır:

Fransızların (UNION DES SOCİETES FRANÇAISE DE SPORT ATHLETIQUE)

Belçikalıların (UNION ROYALE BELGE DE SOCIETE DE FOOTBALL ASSOCIATION)

Danimarkalıların (DANSK BOLDSPIL UNION)

Hollandalıların (KONINKLIJKE NEDERLANDSCHE VOETBALLOND)

İspanyolların (MADRID FOOTBALL CLUB)

İsveçlilerin (SVENSKA FOOTBALL FORBUNDET)

İsviçrelilerin (ASSOCATION SUISSE DE FOOTBALL ET D' ATLETISME)

Futbolun bütün memleketlerde ayni nizamlar içinde oynanması ve milletlerarası temaslar yapılabilmesi gayesiyle kurulan (F.İ.F.A.) nın bugün 98 üyesi vardır. Türkiye, (F.İ.F.A.) ya, kuruluşunun tam 19. yıl dönümünde, 21 mayıs 1923 de üye olarak kabul edilmiştir.

«BEYNELMİLEL FUTBOL FEDERASYONU» nun bugün için organize ettiği en büyük turnuva, 4 yılda bir yapılmakta olan «DÜNYA KUPASI» diğer adıyla (JULES RIMET KUPASI) maçlarıdır. Bu arada sadece amatör takımların katıldıkları Olimpiyad futbol turnuvalarının da organizasyonu (F.İ.F.A.) tarafından yapılır.

«BEYNELMİLEL FUTBOL FEDERASYONU» nun; kongrelerinde seçilen bir Başkan, beş ikinci Başkan ve dokuz üyesi vardır.

Bugüne kadar (F.İ.F.A.) ya Başkanlık edenler:

R. GUERIN	(Fransa)	1904-1906
D.B. WOOLFALL	(İngiltere)	1906-1921
J. RİMET	(Fransa)	1921-1954
R.W. SEELDRAYERS	(Belçika)	1954-1955
A. DREWRY	(İngiltere)	1956-1961
S. ROUS	(İngiltere)	1961-

(F.İ.F.A.) nın merkezi İsviçre'nin Zürih şehirinde olup adresi şudur:

FEDERATION INTERNATIONALE DE FOOTBALL ASSOCINTION
11, HITZIG WEG

ZURICH
SWITZERLAND

b) AVRUPA FUTBOL BİRLİĞİ

1952 yılında bazı Avrupa memleketlerine mensup Futbol Federasyonlarının aralarında bir gurup kurmaları fikri ortaya atılmıştı. Nitekim Avrupa kıt'asına mensup federasyonlar arasında yapılan bir referandum neticesinde, 1954 yılının haziran ayında İsviçre'de tertip edilen toplantıda Avrupa Futbol Birliği (Union Euopèen de Football Association - U.E.F.A) kurulmuş oldu.

Beynelmilel Futbol Federasyonuna (F.İ.F.A.) ve bu teşkilâtın himayesi altında bulunan Avrupa Futbol Birliği, memleketleri arasındaki münasebetleri ilerlemesi gayesile kuruldu ve ilk defa olarak reisliğe Danimarkalı M. Ebbe Schwartz seçildi. 1962 de başkanlığa İsviçreli WİEDERKEHR getirildi.

Türkiye'nin. 1962. yılında üye olarak resmen kabul edildiği Avrupa Futbol Birliği kurulduktan sonra büyük faaliyet göstererek dünyanın en enteresan turnuvası halinde A. Şampiyon kulüpler Kupası, müteakiben de milli takımlar arasındaki Avrupa Kupası turnuvalarını organize etti.

Avrupa Futbol Birliği'nin merkezi İsviçre'nin Bern şehrinde olup adresi şudur:

Union Europeen de Football Association

Kirchenfeldstrasse 24.

BERNE
SUISSE

c) AFRİKA KONFEDERASYONU

Mısır, Sudan, Habeşistan ve Güney Afrika federasyonlarına mensup üyeler 1956 da Lizbon'da yaptıkarı bir toplantı neticesinde kurulmuştur. Bilâhere bu konfederasyona şu memleketler de katılmıştır:

Gana, Nijerya, Fas, Tunus, Kenya ve Uganda.

1960 yılında konferasyondan çıkarılan Güney Afrika ve şu memleketler de bugünlerde üye olmak üzere beklenmektedirler:

Mali, Gine, Senegal, Liberya, Somali ve Togo.

d) ASYA KONFEDERASYONU

Merkezi Hongkong şehrinde olup, Asya Kupası maçlarını organize eder ve 1954 yılında kurularak Beynelmilel Futbol Federasyonu tarafından resmen tanınmıştır. Bu konfederasyonun 18 üyesi şu memleketlerdir:

Afganistan, Birmanya, Kamboçka, Seylan, Çin, Hongkong, Hindistan, Endonezya, İran, İsrail, Japonya, Güney Kore, Malaya, Pakistan, Filipinler, Singapur, Tayland ve Vietnam

e) FUTBOL LİGLERİ ENTERNAS YONAL İRTİBAT KOMİTESİ

İtalya Lig Komitesinin teklifi üzerine 29 ekim 1958 tarihinde Milano şehrinde kurulan «Profesyonel Ligler Geçici İrtibat Komitesi» yerine 26 ekim 1959 tarihinde kurulmuştur.

Bu komitenin gayeleri şunlardır:

1 — Millî Lig Komiteleri arasındaki müşterek problemleri etüd etmek

2 — Lig Komiteleri ve kulüpler arasındaki irtibatı kolaylaştırmak

Federasyonların profesyonel veya yarı - profesyonel futbolcu kullanma müsaadesini verdiği kulüplerin toplanmasından ortaya çıkan «Futbol Ligleri Enternasyonal İrtibat Komitesi», Beynelmilel Futbol Federasyonu ve Avrupa Futbol Birliği tarafından kabul edilmişse de pek büyüyememiştir. Bu komitenin üyeleri Fransa, İtalya ve Britanya adalarına mensup dört federasyondur.

f) GÜNEY AMERİKA KONFEDERASYONU

Güney Amerika Şampiyonasını organize eden bu teşkilât 9 temmuz 1916 tarihinde kurulmuştur.

Bu konfederasyonun üyeleri şu memleketlerdir:

Arjantin, Brezilya, Uruguay, Paraguay, Şili, Peru, Ekvatör, Bolivya ve Kolombiya.

g) İNTERNATİONAL BOARD

Oyun kaidelerini değiştirmeğe selaniyetli yegâne organizasyondur. Esas adı İnternational Football Association Board olan bu teşkilâtın temelleri 1882 yılında İngiltere'nin Manchester şehrinde atılmıştır. Bu teşkilâtı Britanya adalarının dört federasyonu İngiltere, İskoçya, Gal ve Kuzey İrlanda'nın temsilcileri Manchester şehrinde yaptıkları toplantıda kurmuşlardır.

Şimdi İnternational Board Britanya adalarına mensup dört federasyonunun ikişer ve Avrupa'nın diğer memleketlerinden iki temsilcisi tarafından teşekkül etmiş bulunmaktadır.

h) KUZEY AMERİKA, KARAİB VE ORTA AMERİKA KONFEDERASYONU

8 şubat 1938 tarihinde kurulan orta Amerika ve Karaib Konfederasyonu Kosta - Rika, Curaçao, Guatemala, Dominik, Honduras, Panama, Salvador ve Venezuela ile Kuzey Amerika Konfederasyonunun (Küba, Meksika ve Birleşik Amerika) 1961 yılında birleşmesile doğmuştur.

Real Madrid: Dünyanın en büyük kulüplerinden biri olan Real Madridin meşhur takımı kazandığı Dünya Kulüpler ve 5 Avrupa şampiyon kulüpler kupası ile.

4 — DÜNYADA FUTBOL

A — MİLLİ FEDERASYONLAR

B — DÜNYANIN TANINMIŞ KULÜPLERİ

4 - Dünyada Futbol

A) MİLLİ FEDERASYONLAR.

Alman Milli takımı: Mithatpaşa stadında 2-0 kazandığı maçtan evvel.

ALMANYA:

Almanya Futbol Federasyonu 28 ocak 1900 tarihinde kurulmuşsa da İkinci Dünya Harbini müteakip Almanya gibi Futbol Federasyonu da ikiye ayrılmıştır.

1957 senesinde kurulan Doğu Almanya Futbol Federasyonunun sadece 1400 kulübüne mukabil, Batı Almanya'daki tesçilli kulüp sayısı 14.000 i, profesyonel futbolcu sayısı da 2000i aşmaktadır. Batı Almaya futbol ligi beş bölge üzerinde yapılmakta ve her bölgenin birinci ve ikincileri maçların sonunda kendi aralarında lig usulü karşılaşma yaparak şampiyon takımı ortaya çıkarmaktadırlar.

Batı Almanya futbol tarihinin en mühim hâdisesi şüphesiz millî takımlarının 1954 Dünya Kupasını kazanmış olmasıdır. Ayrıca 1960 Avrupa Şampiyon Kulüpler Kupası finalini de Batı Almanya şampiyonu Eintracht Frankfurt oynamışsa da Real Madrid'e yenilmiştir.

Batı Almanya yalnız bir defa, 1952 Helsinki olimpiyadında üçüncülük için İsveçle oynamış, 0—2 yenilerek dördüncü olmuştur.

Batı Almanyanın en büyük stadı 105000 kişilik Olimpiyat stadıdır.

Batı Alman ve Türk (A) milli takımları arasındaki maçlar:

17.6.1951 Berlin B. ALMANYA:1 — TÜRKİYE:2

21.11.1951 İstanbul TÜRKİYE:0 - B. ALMANYA:2

17.6.1954 Bern (Dünya K.) B. ALMANYA:4 - TÜRKİYE:1

23.6.1954 Zürih (Dünya K.) B, ALMANYA:7 - TÜRKİYE:2

Genç millî takımlar arasında:
17.4.1954 Gelsenkirchen B. ALMANYA 2 - TÜRKİYE:1

16.4.1960 Neustad B. ALMANYA:1 - TÜRKİYE:0

Bugüne kadar Almanyaya giden Türk takımları sırasıyla Galatasaray üç defa, İstanbul Karması, Türkiye Karması, Ankara Demirspor, Adana Demirspor, Beşiktaş, İstanbul II. Profesyonel Lig Karması, Fenerbahçe, İzmir Altınordu. İzmir Akademi Karması takımları: Phönix Karlsruhe, SV. Saar 05, FC. Köln, Germania Bochum. Arminia Hannover, VFB Peine, Hamburger SV, SV Bremen, FC Nürnberg, Gudsmuts Dresden, Berlin Karması, Hannover Karması, Kolonya Karması, Beuthen SV, Brendberg Dresden, Sp Vgg Weiden SC Wacker, 05 Berlin, Sp Havyara, Tus Gelsenkirchen, Wattenscheid. Grasbah München, Borussia Dortmund, Karlsruhe IF, Hameln Hanover, VFB Lübeck, KSV Holstein Kiel, Hertha BSC, VIB Stuttgart, Blau Weiss-Hetha BSC Karması Takımlarıyla karşılaşmışlardır.

Alman futbol takımlarından sırasıyla Eintracht Frankfurt, VFB Mühlburg, SV Waldhof Mannheim, TSV Münchhen, Blau - Weiss, FC Nürnberg takımları Galatasaray, Beşiktaş, Fenerbahçe, Hacettepe, Ankaragücü, Vefa, Ankara Demirspor takımlarıyla İstanbul ve Ankarada muhtelif maçlar yapmışlardır.

Doğu Almanya ile yalnız Genç millî takımlarımız arasında üç maç yapılmıştır.

29.3.1956 Tatabanya D. ALMANYA:1 - TÜRKİYE:1
16.4.1957 Oviedo D. ALMANYA:1 - TÜRKİYE:2
18.4.1960 St. Pölten D. ALMANYA:0 - TÜRKİYE:1

AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ:

Amerika Futbol Federasyonu 1913 yılında kurulmuştur. Hiç Millî maç yapmamıza mukabil Beşiktaş takımı Amerikada iki defa. All Stars (Nevyork), New England, All Stars (Şikago), Amerika Millî Takımı Namizetleri, All Stars (Filadelfya) ile; Türk Ordu Takımı Almanya da Amerika Ordu Takımı ile, Yurdumuzda da İstanbul, Adana ve İzmirde Türk Ordu Takımı, Fenerbahçe, Beşiktaş, İzmirspor ile Amerika Ordu takımı, New Jarsey (Harp gemisi), All Stars (Nevyork) karşılaşmışlardır.

ARJANTİN:

21 şubat 1983 yılında kurulan Arjantin Futbol Federasyonu, doğrudan doğruya kendisine bağlı 69 kulüple, 3655 kulüpten kurulu 216 bölgeyi kontrol etmektedir. Doğrudan doğruya kendisine bağlı 69 kulüp 4 kümeye ayrılmış olup profesyonel futbolcu sayısı 1000, amatör lisanslı futbolcu sayısı ise 150.000 i geçmektedir.

Dünyanın futbolu ençok seven memleketlerinden biri olan Arjantin'de futbol mevsimi 15 mart'la kasım ayı sonu arasındadır. 1930 Dünya Kupası finalisti, 1928 Amstredam Olimpiyatları futbol turnuvası finalisti ve ikincisi olan Arjantin 13 defa Cenubî Amerika futbol Şampiyonasını kazanmıştır.

Arjantin futbolunun bir hususiyeti de dünyanın ençok futbolcu yetiştiren memleketlerinden biri olmasıdır. Nitekim hâlen İtalya'nın Juventüs takımın da oynamakta olan Sivori ile Real Madridli Alfredo Di Stefano aslen Arjantinlidirler.

Bugüne kadar Arjantin ve Türk Genç millî takımları arasında bir maç yapılmıştır.

19.4.1954 Neus ARJANTİN:1 - TÜRKİYE:0

Arjantine hiç bir Türk takımının gitmemesin mukabil İstanbula Arjantin Mektep Gemisi ve C. A. Lanus takımları gelmiş sırası ile İstanbulspor, Fenerbahçe, Beşiktaş, Fenerbahçe takımlarıyla karşılaşmışlardır.

ARNAVUTLUK:

Arnavutluk Futol Federasyonu 1930 yılında kurulmuş ve (F.I.F.A.) ya 1932 yılında kabul edilmiştir.

Arnavut Millî Futbol Takımı 1946 yılında Balkan şampiyonu olmuştur. Arnavut Millî Takımıyla karşılaşmamamıza mukabil, Balkan İkincileri Kupası için Fenerbahçe Tiran ve İstanbulda Partizan (Tiran) ve Dinamo (Tiran) ile karşılıklı maçlar yapmıştır.

30.5.1948 İstanbul TÜRKİYE:0 - AVUSTURYA:1
20.3.1949 Viyana AVUSTURYA:1 - TÜRKİYE:0

Avusturya ve Türkiye Genç (Junior) Millî takımları arasında yapılan maçlar:
15.4.1954 Neus (B. Almanya) AVUSTURYA:0 - TÜRKİYE:0

Wunderteam: Avusturyanın meşhur harika takımı en kuvvetli şekli ile bir maçtan evvel sahada. 1930 senesinden sonra yalnız Orta-Avrupanın değil dünyanın da en kuvvetli takımlarından biri olan bu Harika takım kuvvetini yalnız oyuncularının tekniğinden değil, takım birliğinden de alıyordu. Ortada, o devrin en iyi santrforu Sindelar

AVUSTURYA:

22 ağustos 1926 tarihinde kurulan Avusturya Futbol Federasyonu 3 haziran 1927 tarihinde de Beynelmilel Futbol Federasyonuna dahil olmuştur.

1300 kulüp 4000 takım ve 130.000 kadar futbolcunun bulunduğu Avusturya'da henüz profesyonellik kabul edilmemiştir. Nitekim İkinci Dünya Harbinden sonra bircok Avusturyalı futbolcu İtalya'dan parlak teklifler alınca, Avusturya Futbol Federasyonu bu akını kesmek için tedbirlere başvurmak mecburiyetinde kalmış ve böylece transferlere mani olmuştur.

1930 senelerinde dillere destan (Wunderteam - Harika takım) adı verilen Avusturya millî takımı, 1934 Dünya Kupasında dördüncü, 1954 Dünya Kupasında üçüncü ve 1936 Berlin Olimpiyatlarında ise ikinci olmuştu. En büyük stadı 60000 Kişilik Viyana Prater stadıdır.

Avusturya ve Türkiye (A) Millî takımları arasında yapılan maçlar:

30.3.1961 Lizbon (Portekiz) AVUSTURYA:3 - TÜRKİYE:6

Avusturya ve Türkiye futbol takımlarından: Avusturyada Galatasaray, Ankaragücü, Beşiktaş ile Wienersport, Hakova. Wienner AC, Sturm Graz, Linz, Rapid; Türkiyede Admira, Sloven, Viyana Profesyonel Karması, B.A.C., First Vienna C., Austria (Amatör), Viyana Amatör Karması, Winnersport, Hakova, F.C Wien, wiener AC, Libertas, Rapid, Wacker, Sturm Graz, Simmering, Colombia, Linz ile İstanbul, Ankara, İzmir, Adana, Mersin, Bursa, Konya'da Galatasaray, Fenerbahçe, G.S. - F.B. Karması, Beşiktaş, İstanbul Karması, İzmir Karması, Ankara Karması, Şişli, Beyoğluspor, Güneş, Güneş - İstanbulspor Karması. F.B. - Güneş Karması, Ankaragücü, Gençlerbirliği, Ankara Demirspor, G.S. - F.B. - B.J.K. Karması, Hacettepe, Ankara Garnizon Takımı, Karşıyaka, Altay, Göztepe, Vefa, Ankara Havagücü, İstanbulspor, Adana Millî Mensucat, Adana Demirspor, Millî takım namzetleri, Mersin Yolspor, Adana Sümerspor, Torosspor *

İdmanyurdu karması, Adana Torospor, Konya İdmanyurdu, Konya Karması, Ankara Güneşspor, Ordu takımı Bursa Karması, Merinos, Adalet takımları karşılaşmışlardır.

Avusturya ve Türkiye şampiyonları, Avrupa Şampiyon Kulübler Kupası için iki defa karşılaşmışlardır. 1960 Yılında Viyanada Rapid Beşiktaşı 4—0 yenmiş, İstanbuldaki rövanşta ise Beşiktaş Rapid'e 1—0 galip gelmişse de gol averajla ilk turda elenmiştir.

BELÇİKA:

1895 yılında Belçika Futbol Federasyonu adı ile kurulan bu teskilât, bilâhere Kral I. Albert'in teklifi üzerine 1920 yılında Kraliyet Futbol Federasyonu adını almıştır.

2000 tescilli kulübün mevcut bulunduğu Belçika'da futbolcular yarım profesyoneldirler. Beynelmilel futbol âleminde «Kızıl Şeytanlar» adı ile tanınan Belcika millî takımının elde ettiği en parlak netice Brüksel'deki 3 haziran 1956 da Macaristan'ı 5—4 yenmeleridir.

Belçika'nın en büyük stadı Brüksel şehrindeki 60.000 kişilik Heysel stadıdır.

Belçika Millî takımı 1920 yılında Anvers şehrinde tertiplenen Olimpiyad oyunlarında sırasıyla, İspanyayı 3—1, Hollandayı 3—0, finalde Çekoslovakyayı 2—0 yenerek şampiyon olmuştur. Şampiyon kadrosu:

De Bie — Swartenbroek, Verbeck — Vieréns, Hause, Masch — Van Hegge Cope, Baliyn, Nizot, Hebden.

Muhtelif tertipteki Belçika ve Türkiye millî takımları arasındaki maçlar:

(A) Millî Takımları arasında

8.12.1957 Ankara TÜRKİYE:1 — BELÇİKA:1

26.10.1958 Brüksel BELÇİKA:1 — TÜRKİYE:1

Genç Millî Takımları arasında

11.4.1954 Leverkhusen BELÇİKA: 0 — TÜRKİYE:4

Türkiyeye hiç bir Beçlika futbol takımının gelmemesine mukabil, Belçika da Türk Ordu Takımı ve Galatasaray, Belçika Ordu Takımı ve Anderlecht ile karşılaşmışlardır.

BREZİLYA:

8 haziran 1914 tarihinde kurulan Brezilya Spor Konfederasyonu 1923 yılında Beynelmilel Futbol Federasyonuna girmiştir. Muhtelif eyaletlere ayrılan Brezilya futbolunda 750.000 futbolcu ve 11.000 kulüp vardır.

5000 profesyonel futbolcunun mevcut bulunduğu Brezilya'da serbest olan transferde futbolcular %10 alırlar.

1958 ve 1962 de iki defa üst üste Dünya Kupasını kazanarak dünyanın en iyi futboluna malik olduğunu ispat eden Brezilya ayrıca 1938 Dünya Kupasında üçüncü, 1950 Dünya Kupasında da ikinci olmuştur. En büyük stadı Rio de janeirodaki 180000 kişilik Maracana stadıdır.

Brezilya ve Türkiye (A) Millî takımları arasında yapılan maç:

1.5.1956 İstanbul TÜRKİYE:0—BREZİLYA:1

Brezilya ve Türkiye futbol takımların dan Portugueza de Desportos, Corinthians, America, Kruzeiro, Olario, Atletico Portegueza de Rio, Fluminense Vasco de Gama, Recife, Bahia, Bangu İstanbul, Ankara ve İzmirde Galatasaray, Fenerbahçe, Beşiktaş, Millî Takım Namzetleri, Ankara Karması, Vefa Ankaragücü, Adalet, İstanbulspor, Beykoz, İstanbul II. Profesyonel Lig Karması, Altay ile karşılaşmışlardır.

BULGARİSTAN:

1923 yının Aralık ayında kurulan Bulgaristan Futbol Federasyonu 1924 yılının Mayıs ayında Beynelmilel Futbol Federasyonuna girmiştir. Memlekette 5000 kadar mevcut olan kulüplerde 182.000 lisanslı futbolcu vardır.

Bulgaristan'da futbol mevsimi 1 mart'tan 30 kasım'a kadar devam etmektedir.

Bulgaristan 1956 Melburn Olimpiyad Oyunları Futbol şampiyonasında Hindistanı 3—0 yenerek üçüncü olmuştur.

Muhtelif tertipteki Bulgar ve Türk Millî takımları arasındaki maçlar:

(A) Millî takımları arasında

16. 4.1925 İstanbul Türkiye: 2 — Bulgaristan: 1

17. 7.1927 Sofya Bulgaristan: 3 — Türkiye: 3

14.10.1927 İstanbul Türkiye: 3 — Bulgaristan: 1

27.9.1931 Sofya (Bal. K.) Bulgaristan: 5 Türkiye: 1

5.11.1932 İstanbul Türkiye: 2 — Bulgaristan: 3

7.12.1958 Ankara Türkiye: 0 — Bulgaristan: 0

27. 4.1960 Sofya Bulgaristan: 2 — Türkiye: 1

(B) Millî takımları arasında

7.12.1958 Filibe Bulgaristan: 4 — Türkiye: 2

27. 4.1960 İstanbul Türkiye: 3 — Bulgaristan: 1

Bugaristan (A) ve Türkiye (Amatör) takımları arasında

26.8.1960 Grosetto (Olim.) Bulgaristan (A): 3 — Türkiye (Amatör): 0

Genç takımlar arasında

11.5.1958 İstanbul Türkiye: 0 — Bulgaristan: 1

10.9.1958 Sofya Bulgaristan: 2 — Türkiye: 1

20.3.1960 Ankara Türkiye: 3 — Bulgaristan: 0

3.4.1960 Sofya Bulgaristan: 1 — Türkiye: 2

20.3.1961 İstanbul Türkiye: 2 — Bulgaristan: 0

11.4.1961 Sofya Bulgaristan: 2 — Türkiye: 0

Bugüne kadar Bulgaristana giden Türk takımları sırasıyla Fenerbahçe, Beşiktaş, Türkiye Karması, Galatasaray, Beykoz, Beyoğluspor ile Slavia, Botev, Levski, F.K. 13, B.P. 25, Bulgaristan Karması, Şipçenski, Vladislava, C.D.N.A, Spartak (Filibe), Rusçuk, Lokomotiv takımlarıyla; yurdumuza gelen Bülgar takımları sırasıyla İstanbul, Ankara ve İzmirde Fenerbahçe, Beşiktaş, Galatasaray, Muhafızgücü, Altınay (İzmir), Altay, Altay — Altınay Karması, Karşıyaka, Altay — K. S.K. Karması, İstanbul Karması, F.B. — Güneş Karması, Beyoğluspor, Şişli, F.B. — B.J.K. Karması, Gençler Karması, İstanbul Bulgarları, Göztepe, Beykoz, İzmirspor, Vefa ile Slavia, Levski, Botev, Sofya Karması, Şipçenski, Vladislava, A.C. 23, C.D.N.A. (Ordu takımı), Lokomotiv, Spartak (Varna) karşılaşmışlardır.

CEZAYİR : Cezayir Futbol Federasyonu 1918 yılında kurulmuş, 1922 de (FİFA) ya kabul edilmiştir.

Bugüne kadar Cezayir'de, Göztepe, Association Sportive Bonobe. Mouloupia, A.S. St. Eugene ile karşılaşmıştır.

ÇEKOSLOVAKYA :

Çekoslovakya Futbol Federasyonu 1922 yılında kurulmuş ve 1923 yılında Beynelmilel Futbol Federasyonuna üye olmuştur.

Amatörlüğün hüküm sürdüğü Çekoslovakya'da 180.000 futbolcu, 5.000 kulüp mevcut bulunmaktadır.

Beynelmilel sahada en büyük muvaffakiyetleri 1934 Dünya Kupası ve 1962 Dünya Kupası ikinciliği olan Çekoslovakya, Avrupa (Milletler Kupası)nda üçüncülük kazanmıştır.

1920 Anvers Olimpiyadı Futbol Şampiyonasında Belçika ile finali oynarken 2—0 mağlup iken sahayı terk ettiklerinden diskalifye edilmişlerdir.

Çek ve Türk Millî takımları arasındaki maçlar:

(A) Takımları arasında

25. 5.1924 Paris (Olim.) Çekoslovakya: 5 — Türkiye: 2

25.11.1956 Prag Çekoslovakya: 1 — Türkiye: 1

18.12.1958 İstanbul Türkiye: 1 — Çekoslovakya: 0

Genç takımlar arasında

2. 4.1956 Dorog (A.G.Ş.) Çekoslovakya: 1 — Türkiye: 0

29. 4.1962 Bükreş (A.G.Ş.) Çekoslovakya: 1 — Türkiye: 1

Bugüne kadar Çekoslovakyada maç yapan Türk takımları sırasıyla Galatasaray, Türk (A) Karması, Türk (B) Karması ile Spartak (Prag), Nevserks,

Zedeniç, Bardoviç, Bratislava, Kladno, Ziçin, İmaşi, Avsik Karması; yurdumuz da İstanbul, Ankara ve İzmirde Altınordu (İstanbul), Galatasaray, Fenerbahçe, G.S. — F.B. — A.O. Karması, Rum Karması, G.S. — B.J.K. Karması G.S. — F.B. Karması, G.S. — F.B. — B.J.K. Karması, Beyoğluspor, Güneş (İstanbul), Gençlerbirliği, Ankaragücü, Göztepe, Altay, İzmir Karması, Harpokulu, Demirspor (Ankara), Besiktaş ile Slavya (Prag), Moravska Slavya, Sparta (Prag), Bratislava, Kladno, Bohemians, Cekikarlin, Spartak (Bohemya), Tartan takımlarıyla karşılaşmıştır.

ÇİN:

1924 yılında kurulan ve 1931 yılında Beynelmilel Futbol Federasyonuna giren Çin Asya kıt'asının en kuvvetli takımı olarak kabul edilmektedir. 1958 Asya Şampiyonasını kazanan Çin beynelmilel futbol âleminde şöhret yapmıştır.

Çin ve Türk (A) Millî takımları 1948 Londra Olimpiyad Oyunları için bir defa karsılasmışlardır:
2.88.1948 Londra Çin: 0 — Türkiye: 4

DANİMARKA:

1889 yılında kurulan Danimarka Futbol Federasyonu, 1904 senesinde Beynelmilel Futbol Federasyonunu (FIFA) kuranlar arasındadır.

1300 kulübün tescilli bulunduğu Danimarka'da iklim şartları yüzünden futbol maçları iki devre olarak ağustostan aralığa, mart'tan da hazirana kadar devam eder.

Tamamiyle amatör olan Danimarka futbolunun beynelmilel sahadaki büyük başarıları; 1906 yılında Atinada yapılan ara Olimpiyad'da Yunanistanı 9—0 yenerek şampiyon, 1908 Londra Olimpiyad'ında İngiltereye 0—2, 1912 Stockholm Olimpiyad'ında İngiltereye 2—4, 1960 Roma Olimpiyad'ında Yugoslavya'ya 1—3 yenilerek ikinci olması, 1948 Londra Olimpiyad'ında İngiltereyi 5—3 yenerek üçüncülüğü kazanmasıdır.

1948 Londra Olimpiyad'ından sonra, Danimarka takımının hepsi amatör olan futbolcuları, bu tarihten itibaren beynelmilel futbol piyasasında geçer akçe haline girmişler, milyoner İtalyan kulüble· tarafından transfer edilerek profesyonel olmuşlardır. Bugün bir hayli kabarık sayıda Danimarkalı futbolcu İtalya ve Fransada oynamak tadır.

Danimarka ve Türkiye (A) Millî takımları bir defa karşılaşmışlardır:
12.12.1962 İstanbul Türkiye: 1 — Danimarka: 1

Bugüne kadar Danimarkaya yalnız Beşiktaş gitmiş, orada F.C Alliance, Kopenhag Karması, Aarhus ve Fionie ile karşılaşmıştır.

Danimarka Futbol takımlarından F.C Alliance ve Kopenhag Karması memleketimize gelmişler sırasıyla Beşiktaş, Ankara Garnizon, Havagücü, Hacettepe, İstanbul II Profesyonel Lig Karması ile Ankara ve İstanbul'da muhtelif maçlar yapmışlardır.

ESTONYA:

Birinci Dünya Savaşından sonra Baltık Devletlerinden biri olarak kurulan Estonya, 1920 yılında Beynelmilel Futbol Federasyonuna dahil olmuş tu. İkinci Dünya Savaşında Rusya tarafından ilhak edilerek Federasyonuna dahil bir cumhuriyet olan Estonya (A) Millî takımı ile Türkiye (A) Millî takımı arasında bir maç yapılmıştır:

11.6.1924 Talinn Estonya: 1 — Türkiye: 4

FAS : Fas Futbol Federasyonu 1923 yılında kurulmuş, ayni sene (FIFA) ya kabul edilmiştir.

Bugüne kadar Fas ve Türk Ordu takımları karşılıklı olarak Ankara ve Kazablanka'da oynamışlardır.

FİNLANDİYA:

Finlandiya Futbol Federasyonu 1907 yılında kurulmuştur. Futbol Federasyonuna mensup 400 kulüp ve lisanslı 19.000 futbolcunun hepsi tam amatördürler.

Finlandiya'nın en büyük futbol sahası Helsinki'deki 60.000 kişilik Olimpiyat stadıdır.

Finlandiya ve Türkiye (A) Millî takımları arasındaki yalnız 1 maç yapılmıştır.

17.6.1924 Helsinki Finlandiya: 2 — Türkiye: 4

Fin ve Türk kulübleri arasında bugüne kadar hiç bir futbol karşılaşması yapılmamıştır.

Finlandiya millî takımı Olimpiyad oyunlarında yalnız bir defa, üçüncülük için oynamış, 1908 Stockholm'da Hollandaya 0—9 yenilerek dördüncü olmuştur.

FRANSA:

1908 yılında temelleri atılan Fransa Futbol Federasyonuna kayıtlı bulunan futbolcu ile kulüp sayısı şudur:
600'ü profesyonel 550.000 futbolcu. 8675 kulüp.

Fransa Millî takımının beynelmilel sahada elde ettiği en büyük muvaffakiyet 1958 Dünya Kupasındaki üçüncülüğüdür.

Fransa ve Türkiye Millî takımları arasındaki maçlar:

Türkiye (A) — Fransa (B) takımları arasında

3. 4.1955 İstanbul (Ak. D.K.) Türkiye (A): 0 Fransa (B): 0
25.12.195» Paris (Ak. D.K.) Fransa (B): 3 — Türkiye (A): 1

(B) Takımları arasında

10.12.1950 Ankara Türkiye (B): 2 — Fransa (B): 3
1.11.1951 Bordo Fransa (B): 4 — Türkiye (B): 1

Genç takımlar arasında
31. 3.1953 Courtrai (A.G.Ş.) Fransa: 0 — Türkiye: 1
21. 4.1962 Köstence (A.G.Ş.) Fransa: 0 — Türkiye: 2

En büyük stadları Paristeki 62.000 kişilik Parc des Princes stadıdır.

Bugüne kadar Fransaya Fenerbahçe, Türk Ordu takımı gitmişler, Fransız Ordu takımı, O.G.C. Nice, F.C. Rouen ile; yurdumuzda İstanbul ve Ankara'da Fenerbahçe, Galatasaray, G.S. — F.B. Karması, Beşiktaş, Beyoğluspor, Cihangir Profesyonel takımı, Türk Ordu takımı, İstanbul Garnizon takımı ile de Patrie (Harp gemisi), Fransız Denizcileri, Jan Dark (Mektep Gemisi), Racing Club de Paris, F.C. Angouleme, Fransız Ordu takımı, Lille O.S.C., Paris Garnizon takımı, Toulouse F.C., O.G.C. Nice karşılaşmışlardır.

Avrupa şampiyon kulübler kupası için 1959 yılında Frasa şampiyonu O. S.C. Nice ile Türkiye şampiyonu Fenerbahçe ikinci tur dolayısıyla yaptıkları karşılaşmalarda İstanbul'da Fenerbahçe 2—1, Nice'de O.S.C. Nice 2—1 galip gelmiş, İsviçrede yapılan üçüncü maç da ise O.S.C. Nice 5 1 galip geldiğinden Fenerbahçe elenmiştir.

GÜNEY KORE:

Asya kıt'asının beynelmilel sahada en fazla temas yapan memleketi olan Güney Kore'de bütün futbolcular amatördür. Güney Kore Futbol Federasyonuna kayıtlı futbolcu sayısı 25.000, kulüp sayısı ise 1500 dür.

Güney Kore, 1954 Dünya Kupası maçlarına katılmış, 1957 Asya Kupasının da finalini oynamıştır.

Güney Kore ve Türk (A) Millî takımları arasında yapılan maçlar:
20. 6.1954 Cenevre (Dün. K.) Güney Kore: 0 — Türkiye: 7
18.10.1961 Ankara Türkiye: 1 — Güney Kore: 0

HABEŞİSTAN:

Afrika Konfedarasyonuna bağlı bulunan Habeşistan Futbol Federasyonunun kayıtlı futbolcu sayısı 3.500 dür.

Son yıllarda futbola karşı büyük alâka gösterilen Habeşistan, Afrika Kupasında 1957 de ikinci, 1959 da üçüncü, 1962 de de birinci olmuştur.

Habeş ve Türk Millî takımlarının maçları:

(A) Millî takımları arasında
10.10.1962 Ankara Türkiye: 3 — Habesistan: 0

16.12.1962 Adisababa Habeşistan: 0 — Türkiye: 0

(B) Millî takımları arasında

19.12.1962 Adisababa Habeşistan: 1 — Türkiye: 2

İstanbul'da Adisababa Karması ile Türkiye Ümitler Karması karşılaşmışlardır.

HİNDİSTAN:

Hindistan Futbol Federasyonu 1937 yılında kurulmuştur. Hindistan ile Türkiye arasında millî maç yapılmamasına karşılık, Tahranda tertiplenen D. Ordu takımları şampiyonasında Hindistan ve Türkiye Ordu takımları karşılaşmışlardır.

HOLLANDA:

Hollanda Futbol Federasyonu 8 aralık 1889 tarihinde kurulmuştur. Beynelmilel futbol âleminde mühim bir mevkii olmıyan Hollanda'da profesyonellik 1954 yılında kabul edilmiştir.

Hollanda'nın en büyük futbol stadı Amsterdam'daki 65.000 kişilik Olimpiyat stadıdır.

Muhtelif tertipteki Hollanda ve Türk Millî takımları arasındaki maçlar:

4.5.1958 Amsterdam Hollanda A.: 1 — Türkiye A.: 2

10.5.1959 İstanbul Türkiye A.: 1 — Hollanda A.: 1

Genç Millî takımlar arasında

7.4.1957 Atuva (A.G.Ş.) Hollanda G : 2 — Türkiye G : 1

Bugüne kadar Hollandaya giden Türk takımlarından sırasıyla Galatasaray iki defa da Fortuna Gleen, Phieips S.V., Roda rapid ile, Türk Ordu takımı Hollanda Ordu takımıyla karşılaşmışlardır.

Hollanda futbol takımlarından sırasıyla Hollanda Denizcileri, Fejenoord, Hollanda Ordu takımı, Amsterdam Garnizon takımı, Philips S.V. takımlarıyla Samsun, İstanbul, Ankara ve Bursada muhtelif maçlar yapmışlardır.

Hollanda Millî takımı Olimpiyad oyunlarında üç defa üçüncülük için oynamıştır. 1908 Stokholm Olimpiyadında Finlandiya'yı 9—0 yenerek üçüncü; 1920 Anvers Olimpiyadında İspanya'ya 1—3, 1924 Paris Olimpiyadında İsveçle ilk maçında 1—1 berabere kalmış, ikinci karşılaşmada 1—3 yenilerek dördüncü olmuştur.

HOLLANDA ANTİLLERİ:

Yalnız amatörlüğün hüküm sürdüğü bu memlekette Futbol Federasyonu 1932 yılında kurulmuş ve Hollanda Antilleri 1933 yılında Beynelmilel Futbol Federasyonuna üye olmuştur.

Mayıs'tan Şubat'a kadar devam eden futbol mevsimi olan bu memlekette 30 kulüp ve 3000 futbolcu vardır.

Hollanda Antilleri (A) Millî takımıyla Türkiye Amatör Millî takımı arasında yalnız bir maç 1952 Helsinki Olimpiyad Oyunları dolayısıyla yapılmıştır:

21.7.1952 Lahti H. Antilleri (A): 1 — Türkiye (Amatör): 2

İNGİLTERE:

26 ekim 1863 yılında kurulan İngiltere Futbol Federasyonu ilk defa 1905 yılında Beynelmilel Futbol Federasyonuna üye olmuşsa, bundan sonra bir iki defa çekilmiş ve nihayet 1946 dan itibaren bu federasyondan ayrılmamıştır.

Billy Wright 105 defa millî

32.000 kulüp ve 1 milyon kadar amatör futbolcunun bulunduğu İngiltere'de profesyonellik 1888 tarihinde başlamış ve bugün 92 kulüpte 7000 Profesyonel futbolcu bulunmaktadır.

İngiltere futbolunun özelliklerinden biri de bu memlekette lig maçlarının cumartesi ve zaman zaman hafta arasında oynanıp pazar günleri kat'iyetle istirahat edilmesidir.

İngiltere ve Türkiye Genç (Junior) Millî takımları ve Ümit Millî takımları arasında yapılan maçlar:

GENÇ (JUNİOR) MİLLÎ TAKIMLARI

29.3.1959 Dimitrova (Bul.) İngiltere: 1 — Türkiye: 1

ÜMİT MİLLÎ TAKIMLARI

22.3.1962 Soothampton İngiltere: 4 — Türkiye: 1

İngiliz ve Türk futbol takımlarından Galatasaray, Fenerbahçe İngiltere'de Queen's Park Rangers, Sunderland, Hull City, Manchester City, Coventry City, Brighton Hove Albion, Luton Town, Bristol City, Swindon Town ve Beşiktaş Amerika'da Manchester United ile; Türkiye'de Zeelandia (Harp gemisi), İngiliz İşgal Ordusu takımı, Ligihtning, İngiliz Denizcileri, İngiliz Subaylar Karması, Yıldırım Ordu takımı, Karlsfors (Harp gemisi), Sporting Ordu takımı, Iron Duck (Harp gemisi), Esex (Harp gemisi), Revenge (Harp gemisi), Kalipsu (Harp gemisi), Malaya (Harp gemisi), Goldstremm Gardes Ordu takımı, İngiliz Tayyarecileri, Royal Soveren Ordu takımı, İngiliz Topplları, Recolntıa (Harp gemisi), İngiliz Denizcileri, Gardler Karması, Melburg (Harp gemisi), Comos (Harp gemisi), Rayan (Harp gemisi), Seres (Harp gemisi),Forsare (Harp gemisi), Midlesex Wanderers, (İ. Amatör L.), Orta Şark İngiliz Ordu takımı, Ajax (Harp gemisi), Maurıtus (Harp gemisi), Queen's Park Rangers, Furyalos (Harp gemisi),Charlton, Sunderland, Hull Çity, Burnley, Luton Town, Stoke City İstanbul, Ankara İzmir, Adana ve Mersinde, Fenerbahçe, Galatasaray, Progres, Beşiktaş, Türk Denizcileri, Ankaragücü, Ankara Demirspor, Gençlerbirliği, Harpokulu, Mersin Karması, Adana Karması, Deniz Harpokulu Gücü, Mersin İdmanyurdu, Türk Deniz Harp Filosu takımı, G.S. — F.B. — B.J.K. Karması, İzmir Demirspor, Karşıyaka, Genç Millî takım namzetleri, Vefa, Altay ile karşılaşmışlardır.

İRAK:

1948 yılında kurulan İrak Futbol Federasyonu 1950 de Beynelmilel Futbol Federasyonuna üye kabul edilmiştir. Yalnız amatörlüğün mevcut bulunduğu İrak'ta 25 kulüp ve bin kadar futbolcu vardır.

İrak (A) ve Türkiye (Amatör) Millî takımları arasında yapılan maçlar:

6.12.1959 Adana (Olim.) Türkiye (Amatör): 7 — İrak (A): 1

13.12.1959 Bağdat (Olm.) Irak (A): 2 — Türkiye (Amatör): 3

Irak (A) ve Türkiye (B) Millî tkaımları arasında:

6. 5.1951 İzmir Türkiye (B): 7 — Irak (A): 0

Bugüne kadar Bağdatta ve yurdumuzda Ankara'da Türk ve Irak Ordu takımları karşılıklı olarak oynamışlardır.

İRAN:

İran Futbol Federasyonu 1924 yılında teşekkül etmiş ve 1948 yılında da Beynelmilel Futbol Federasyonuna girmiştir.

Beynelmilel sahada pek görülmeyen İran'da profesyonellik mevcut değildir. Sadece Asya Şampiyonasına katılan İran'da 200 kulüp ve 15.000 lisanslı futbolcu bulunmaktadır.

İran ve Türk (A) Millî takımları bir defa yaptıkları maç:

28.5.1950 İstanbul Türkiye: 6 — İran: 1

Bugüne kadar İran ve Türk takımları arasında İranda İstanbul Karması, Ankara Karması, Türk Ordu takımı ile İsfahan Karması, Tahran Karması, İran Ordu takımı karşılaşmışlardır.

İSKOÇYA:

Dünyanın en eski futboluna sahip memleketlerden biri olan İskoçya'da Futbol Federasyonu 1873 yılında kurulmuş ve Beynelmilel Futbol Federasyonuna en son olarak kat'iyetle 1946 yılında girmiştir.

İskoçya Futbol Federasyonuna kayıtlı amatör futbolcu sayısı 50.000, profisyonel futbolcu sayısı 5.000, kulüp sayısı ise 2.000 dir.

İskoçya ve Türkiye (A) Millî takım-

ları yalnız bir defa karşılaşmışlardır:
8.6.1960 Ankara Türkiye: 4 — İskoçya: 2

Bugüne kadar İskoçyada Türk takımları maç yapmamışlar, fakat İstanbul'da İskoç takımlarından Mütareke yıllarında İstanbulu İşgâl eden İskoç Ordu takımı, Fenerbahçe ile, İskoçya şampiyonu Dundee Galatasaray la ve Kilmanrock ise B. Amerika'da Beşiktaş ile karşılaşmışlardır.

İSPANYA:

Dünyanın tanınmış futbol memleketlerinden biri olan İspanya'da Futbol Federasyonu 1905 yılında kurulmuş ve Beynelmilel Futbol Federasyonuna 1914 yılında üye olmuştur.

İspanya Futbol Federasyonuna kayıtlı futbolcu sayısı 35.000 amatör, 4.000 profesyonel, kulüp sayısı ise 2200 dir.

İkinci Dünya Harbinden sonra İspanya'nın dünya futbol âleminde isminin duyulmasının en büyük sebebi Avrupa Şampiyon Kulüpler Kupasının ilk beş yıl üst üste kazanmağa muvaffak olan Real Madrid'dir.

İspanya ve Türkiye Millî takımları arasındaki maçlar:

(A) Millî takımları arasında

8.6.1952 İstanbul Türkiye: 0 — İspanya: 0

6. 1.1954 Madrid (Dün. K.) İspanya: 4 — Türkiye: 1
14. 3.1954 İstanbul (Dün. K.) Türkiye: 1 — İspanya: 0
17. 3.1954 Roma (Dün. K.) İspanya: 2 — Türkiye: 2
6.11.1957 Madrid İspanya: 3 — Türkiye: 0

(B) Millî takımları arasında

6.11.1957 İstanbul (Ak.D.K.) Türkiye: 0 — İspanya: 0
5. 7.1959 San Sabastian (Ak. D.K.) İspanya: 2 — Türkiye: 0

Genç Millî takımları arasında
6.4.1953 Brüksel (A.G.Ş.) İspanya: 2 — Türkiye: 3
1.4.1961 Lizbon (A.G.Ş.) İspanya: 2 — Türkiye: 2
24.4.1962 Köstence (A.G.Ş.) İspanya: 0 — Türkiye: 1

Bugüne kadar İspanya'ya giden biricik Türk takımı Beşiktaş'tır. 1958 yılında Avrupa Şampiyon Kulübler Kupası için Madrid'de İspanya şampiyonu Real Madrid ile karşılaşan Türkiye Şampiyonu Beşiktaş maçı 2—0 kaybetmiş, ayni yıl İstanbul'da yaptığı rövanş karşılaşmasında Beşiktaş Real Madrit ile 1—1 berabere kalmış ve elen mişti.

İspanyol takımlarından Valencia İstanbul'da Beşiktaş ve Fenerbahçe ile karşılaşmıştır.

İSRAİL:

1928 yılında kurulan ve 1929 yılında Beynelmilel Futbol Federasyonuna üye olan İsrail Futbol Federasyonuna kayıtlı kulüp sayısı 250, futbolcu sayısı ise 10.000 dir.

Henüz bütün futbolcuları amatör olan İsrail bilhassa son senelerde beynelmilel sahadaki faaliyetini arttırmış tır.

İsrail ve Türk Millî takımları arasındaki maçlar:

(A) Millî takımları arasında
28.10.1950 Tel-Aviv İsrail: 5 — Türkiye: 1

3.12.1950 İstanbul Türkiye: 3 — İsrail: 2
16. 5.1962 İstanbul Türkiye: 1 — İsrail: 0

25.11.1962 Tel-Aviv İsrail: 0 — Türkiye: 2

Bugüne kadar İsrailde Beşiktaş, Galatasaray, Fenerbahçe, Ankara Karması, Altay ile Hapoel (Tel-Aviv), Hapoel (Petah-Tikva), Hapoel (Hayfa), Hapoeller Karması, Maccabi, Tel-Aviv Karması, Hapoel-Maccabi Karması, İsrail Millî takım namzetleri, Hayfa Karması, Petahtikva (Tel-Aviv): yurdumuzda İstanbul ve Ankara'da Beşiktaş, Galatasaray, Fenerbahçe, Vefa Gençlerbirliği, Demirspor (Ankara), Hacettepe, Ankaragücü, Ankara Karması, İstanbul Karması ile, Hapoel (Tel-Aviv), Hapoel (Hayfa), Hapoeller

Karması, Maccabi karşılaşmışlardır.

İSVEÇ:

1904 yılında kurulan İsveç Futbol Federasyonu, 1907 yılında Beynelmilel Futbol Federasyonuna üye olmuştur. Tamamile amatör olan 200.000 futbolcunun ve 2950 kulübün bulunduğu İsveç'in beynelmilel sahadaki en büyük muvaffakiyetleri 1948 Londra Olimpiyatları futbol turnuvası şampiyonluğu 1908 Londra Olimpiyadı dördüncülüğü, 1952 Helsinki Olimpiyadı üçüncülüğü; 1950 Dünya Kupasındaki üçüncülüğü ve 1958 Dünya Kupasındaki ikinciliğidir.

İsveç futbolunun en büyük hususiyeti de 1948 yılından itibaren İtalyan kulüplerine futbolcu yetiştirmesidir.

İsveç ve Türkiye (A) millî takımları arasındaki maçlar:
10. 6.1951 Stokholm İsvec: 3 — Türkiye: 1
14.11.1951 İstanbul Türkiye: 1 — İsveç: 0

Bugüne kadar İsveçe giden Türk futbol takımları Türk karması, İstanbul Karması, Beşiktaş ile Norkobig, Hamorbi, Stokholm Karması, Elsburg; yurdumuzda ise İstanbul ve İzmir'de sırasıyla Galatasaray, İstanbul'daki İtalyanlar, Beşiktaş, Fenerbahçe, G.S. — F.B. — B.J.K. Karması, Millî takım namzetleri, Altınordu (İzmir), Kültürspor (İzmir) ile Oskar II (Mektep gemisi), A.I.K. Elfsburg, Helsinborg, Malmoe, Djurgarden, Vestras karşılaşmışlardır.

İSVİÇRE:

1895 yılında kurulan İsviçre Futbol Federasyonu üç gruba ayrılmıştır. Bu gruplar yarı profesyonel futbolcuların yer aldığı A ve B Millî ligleri, 36 takım dan kurulu üç kümelik amatörlerin oynadığı birinci lig ve küçük kulüpler ligi. Yekûn olarak futbolcu sayısı 40.000, kulüp sayısı ise 1480 dir.

İsviçre 1924 Paris Olimpiyadında Uruguay'a 3—0 yenilerek dördüncü olmuştur.

İsviçre ve Türkiye Millî takımları arasındaki maçlar:

(A) Millî takımları arasında
1. 6.1952 Ankara Türkiye: 1 — İsviçre: 5
25. 5.1953 Bern İsviçre: 1 — Türkiye: 2

(B) Millî takımları arasında
27. 5.1953 Zürih İsviçre: 0 — Türkiye: 1

Genç Millî takımları arasında
12.4.1954 Bergneustad (A.G.Ş.) İsviçre: 0 — Türkiye: 1

Bugüne kadar İsviçreye giden Türk takımlarından Galatasaray, İstanbul II. Profesyonel lig karması, Feriköy ile F.C. Lausanne — Sports, F.C. Servette (Cenevre), Lucerne, Grengin Karması, Sion; Yurdumuzda İstanbul ve Ankara'da Fenerbahçe, F.B. — Güneş Karması, Hacettepe, Ordu takımı, Galatasaray, Feriköy, Beşiktaş ile F.C. Servette (Cenevre), Lucerne karşılaşmuşlardır.

İTALYA:

1948 yılında millî takıma 9 oyuncu veren Torino takımına mensup futbolcuların feci bir uçak kazası neticesinde ölmesile beynelmilel futbol sahasın daki yerini kaybeden İtalya bugünlerde eski mevkiini alabilmek için büyük gayret sarfetmektedir.

1898 yılında kurulan ve 1905 yılında Beynelmilel Futbol Federasyonuna üye olan İtalya Futbol Federasyonunun profesyonel kolunda 30 takım ve 3200 profesyonel futbolcu vardır. Yarı - profesyonel takımların sayısı 162, futbolcu sayısı ise 7300 dür. Umumî olarak federasyona bağlı futbolcu sayısı 120.000, kulüp sayısı ise 5400 dür.

Futbolcuların ençok para kazandığı bir iki memleketten biri olan İtalya'ya dünyanın her tarafından ve bilhas sa Güney Amerika'dan çok oyuncu transfer olmaktadır. Bu arada sırasile İtalyan kulüplerinde oynayan ve oynamakta olan Türk futbolcuları şunlardır:

Lefter Küçükandonyadis (Fenerbahçe), Şükrü Gülesin (Beşiktaş), Bülent Eken (Galatasaray), Bülent Esel (Be-

şiktaş), Metin Oktay (Galatasaray), Can Bartu (Fenerbahçe).

İtalyan millî takımının beynelmilel sahadaki en büyük muvaffakiyeti 1934 ve 1938 Dünya Kupası şampiyonluklarıdır.

Olimpiyat Oyunlarında da, 1928 Amsterdam'da Mısırı 11-3 yenen İtalya üçüncü; 1936 Berlin'de finalde Avusturya'yı 2—1 yenen İtalya Amatör Millî takımı şampiyon, 1960 Roma'da Macaristana 1—2 yenilen İtalya Amatör Millî takımı dördüncü olmuştur. En büyük stadları Roma'da 100.000 seyircilik Olimpiyat ve Milano'daki 95000 seyircilik San Siro stadlarıdır.

İtalya ve Türkiye Millî takımları arasında yapılan maçlar:

(A) Millî takımları arasında
2.12.1962 Bologna (Av. K.) İtalya: 6 — Türkiye: 0

İtalya (B) — Türkiye (A) Millî takımları arasında
20. 5.1949 Atina (Ak. D.K.) İtalya (B): 3 — Türkiye (A): 2
11.12.1953 İstanbul (Ak. D.K.) Türkiye (A): 0 — İtalya (B): 1
26. 6.1954 Triyeste (Ak. D.K.) İtalya (B): 1 — Türkiye (A): 1

Amatör Millî takımlar arasında
16.10.1959 Beyrut (III. Ak. D.O.) İtalya: 1 — Türkiye: 1
23.10.1959 Beyrut (III. Ak. D.O.) İtalya: 2 — Türkiye: 1
3. 4.1960 Ankara Türkiye: 0 — İtalya: 1
16. 6.1960 Catania İtalya: 1 — Türkiye: 3

Hususî tertipteki millî takımlar arasında
6. 5.1951 İstanbul (Ak. D.K.) Türkiye: 0 — İtalya: 0
24. 2.1952 Napoli (Ak. D.K.) İtalya: 1 — Türkiye: 0

Genç Millî takımlar arasında
18. 4.1957 Dijon (A.G.Ş.) İtalya: 1 — Türkiye: 1
27. 3.1959 Pazarcık (A.G.Ş.) İtalya: 4 — Türkiye: 0

Bugüne kadar İtalyada Türk Ordu takımı, Fenerbahçe, Altay ile İtalya Ordu takımı, Fiorentina, Roma; yurdumuzda ise İstanbul ve Ankara'da Federasyon Karması, Beşiktaş, Fenerbahçe, Galatasaray, Türk Ordu takının, Altay ile Triyestina, İtalya Ordu takımı, Palermo, Roma karşılaşmışlardır.

Avrupa Fuar Kupası için 1962 yılında İtalyan Roma takımı ile Türk Altay takımı karşılaşmışlar İstanbul'da Altayı 3—2, Roma'da 10—1 yenen Roma takımı tur atlamıştır.

KANADA:

Kanada Futbol Federasyonu 1912 yılında kurulmuştur. Millî maç yapmamıza mukabil Beşiktaş takımı 1961 Amerika seyahatında Kanada'da Concordia takımıyla karşılaşmıştır.

KIBRIS:

Kıbrıs Futbol Federasyonu 1934 yılında kurulmuşsa da hâlen Kıbrısın bağımsız bir Devlet olmasından sonra, Adada bulunan Türkler ile Rumları ayrı ayrı teşkilât kurmuşlardır. Kıbrısdaki Türk takımları ile Galatasaray, Fenerbahçe, Türk Ordu takımı, Türk Karması ile Gençlik Gücü, Kıbrıs Türk Karması, Doğan Türk Birliği, Yenicami, Çetinkaya takımlarıyla karşılaşmışlardır.

LİTVANYA:

Birinci Dünya Savaşından sonra Baltık Devletlerinden biri olarak kurulan Litvanya, 1920 yılında Beynelmilel Futbol Federasyonuna dahil olmuş tu. İkinci Dünya Savaşında Rusya tarafından ilhak Idilerek, Federasyonuna dahil bir cumhuriyet olan Litvanya (A) Millî takımıyla Türkiye (A) Millî takımı bir maç yapmışlardır:
27.6.1924 Riga Litvanya: 1 — Türkiye: 3

LÜBNAN:

Lübnan Futbol Federasyonu 1933 yılında kurulmuş ve üç sene sonra Beynelmilel Federasyona girmiştir. Ufak bir memleket olan Lübnan'da üç bölge mevcut olup buralardaki kulüp sayısı

32, futbolcu sayısı ise 2500 dür. Lübnan'da birinci küme maçları sadece 6 takım arasında oynanmaktadır. Bu memleketteki bütün futbolcular amatördür.

Lübnan (A) ve Türkiye (Amatör) Millî takımları arasındaki maçlar:
19.10.1959 Beyrut (Ak. D. Oyun.) Lübnan (A): 0 — Türkiye (Amatör): 3
21.10.1959 Beyrut (Ak. D.O.) Lübnan (A): 1 — Türkiye (Amatör): 2

Bugüne kadar Lübnanda Ankara Karması, Karşıyaka, Demirspor (Adana), İstanbulspor, Göztepe, İstanbul II. Amatör Karması, Hacettepe, Taksim ile Beyrut Karması, Racing Club Beyrut, Club Üniversite, El Salâm, Cercle de Jeunesse (Beyrut), Sagesse; yurdumuzda ise Ankara, Adana, İstanbul'da Ankaragücü, Gençlerbirliği, Demirspor (Ankara), Ankara Karması, Demirspor (Adana), Galatasaray, Fenerbahçe, Vefa, Taksim ile Beyrut Karması, Racing Club Beyrut, Sagesse karşılaşmışlardır.

LÜKSEMBURG:

Ufacık bir memleket olan Lüksemburg'da 114 klüp ve 8.500 futbolcu var dır. 1908 yılında kurulan futbol federasyonu iki sene sonra 1910 da Beynelmilel Federasyona üye olmuştur. Lüksemburg'da profesyonellik mevcut olmayıp bütün futbolcular amatör dür.

Lüksemburg ve Türkiye Genç Millî takımları arasındaki maçlar:
2.4.1953 Mons (A.G.Ş.) Lüksemburg: 0 — Türkiye: 3

14.4.1954 Köln (A.G.Ş.) Lüksemburg: 1 — Türkiye: 2

10.4.1955 Monte Catini (A.G.Ş.) Lüksemburtg: 2 — Türkiye: 4

Bugüne kadar Lüksemburg ve Türkiye'de her iki miletin sadece Ordu takımları karşılaşmışlardır.

MACARİSTAN:

Macaristan Futbol Federasyonu 19 ocak 1901 tarihinde kurulmuştur. Eskiden beri dünyanın en iyi futbol oynayan memleketlerinden biri olan Macaristan 1950 den 1954'e kadar namağlup ünvanını koruyarak dünyanın en iyi takımı sıfatını kazanmıştır. Nitekim senelerce dünyanın bir numaralı takımı ve memleketi olarak tanınan İngiltere'nin bu üstünlüğüne Macar Millî takımı 1953 te Londra'da 6—3 ve 1954 te de Budapeşte'de 7—1 yenerek son vermiştir.

1954 Dünya Kupasının finalinde Batı Almanya'ya beklenmedik bir şekilde 3—2 yenilerek şampiyonluğu kaybeden Macaristan 1956 yılında memlekette çıkan ihtilâl neticesinde birçok bellibaşlı yıldızlarının hürriyeti seçmesile futboldaki üstünlüğünü kaybetmiştir.

Macaristan'ın en büyük stadı Budapeşte'deki Avrupa'nın en modern spor tesislerine haiz bulunan 100.000 kişilik Nep (halk) stadıdır.

Macar futbolunda profesyonellik yok tur.

Macar Millî takımı 1952 Helsinki Olimpiyadında sırasıyla Romanya'yı 2-1, İtalya amatörü 3-0, Türkiye amatörü 7-1, İsveçi 6-0, finalde Yugoslavya'yı 2-0 yenerek şampiyon olmuştur.

1960 Roma Olimpiyadında ise İtalya amatörü 2-1 yenen Macaristan üçüncülüğü kazanmıştır.

1952 Helsinki Olimpiyadı şampiyonu Macaristan onbiri:

Grosics —Buzanski, Lantos — Bozsik, Lorant, Zakarias — Hidegkuti, Kocsis, Palotas, Puşkaş Czibor.

Muhtelif tertipteki Macar ve Türk Millî takımları arasındaki maçlar:
17.4.1932 İstanbul Türkiye (A): 1 — Macaristan (B): 2

22.4.1932 İstanbul Türkiye (A): 1 — Macaristan (B): 4
24.7.1952 Kotka (Olim.) Macaristan (A): 7 — Türkiye (Amatör): 1
19.2.1956 İstanbul Türkiye (A): 3 — Macaristan (A): 1
29.4.1962 Budapeşte Macaristan (A): 2 — Türkiye (A): 1

Genç Millî takımlar arasında
4.4.1953 Brüksel (A.G.Ş.) Macaristan (G): 2 — Türkiye (G): 0
8.4.1954 Siena (A.G.Ş.) Macaristan (G): 3 — Türkiye (G): 0
5.4.1960 Neunkirchen (A.G.S.) Macaristan (G): 1 — Türkiye (G): 0
20.4.1960 Linz (A.G.Ş.) Macaristan (G): 3 — Türkiye (G): 0
20.4.1962 Köstence (A.G.Ş.) Macaristan (G): 0 — Türkiye (G): 1

Türkiye'de ilk defa maç yapan ecnebi futbol takımı, 1911 yılında o zamanın Macaristan ikincisi Kloszvar ve Macaristana giden ilk Türk futbol takımı da yine 1911 senesinde o yılın İstanbul şampiyonu Galatasaraydır.

Bugüne kadar Macaristana giden Türk takımlarından sırasıyla Galatasaray iki defa da Kloszvar, Ferençvaroş, Peşte Üniversitesi, Seget, Giad, Saaksar, ile; İstanbul Karması Budapeşte Karması ile, Fenerbahçe Czapel ile karşılaşmışlardır.

Macar futbol takımlarından sırasıyla Kloszvar, Ferençvaroş, Merkezi Macaristan Karması, Budapeşte Karması, B.E.A.C., Macar Genç Karması, III Ker, Namzeti, Kıspest (Halen Honvet), Macar Karması, Seget, Febüs — Nemzeti Karması, Hungarya (Voroş Lobogo), Czapel İstanbul, İzmir ve Ankara'da muhtelif maçlar yapmışlardır.

Macaristan ve Türkiye şampiyonları Avrupa Şampiyon Kulübleri Kupası için iki defa karşılaşmışlardır. 1960 Yılında İstanbul'da 1—1 biten maçtan sonra Budapeştede revanşta Czapel'i 3—2 yenen Fenerbahçe rakibini kupadan eleyerek ikinci tura geçmiştir.

MISIR:

1921 yılında kurulan ve iki sene sonra Beynelmilel Federasyona üye olan Mısır Futbol Federasyonu emrinde 150 kulüp ve 8.000 futbolcu vardır. Profesyonelliğin câri olmadığı Mısır'da son senelerde Kahire'de 100.000 kişilik bir stadyom yapılmıştır.

Mısır (Birleşik Arap Cumhuryieti) ile Türkiye Millî takımları arasında yapılan maçlar:

(A) Milli takımları arasında
29.5.1928 Amesterdam (Olim.) Mısır: 7 — Türkiye: 1
13.5.1949 Atina (Ak.D.K.) Mısır: 2 — Türkiye: 3
5.4.1957 Kahire (Ak.D.K.) Mısır: 0 — Türkiye: 4

Mısır (A) — Türkiye (B) Millî takımları arasında
20.5.1957 İstanbul (Ak.D.K.) Türkiye (B): 1 — Mısır (A): 0

Mısır (A) — Türkiye (Amatör) Millî takımları aasında
1.9.1960 Livorno (Olim.) B.A.C. (A): 3 — Türkiye (Amatör): 3

Bugüne kadar Mısır ve Türk futbol takımlarından, Mısırda G.S. — F.B. Karması, Türk Ordu Takımı ile İskenderiye Karması, Kahire Karması, Port Sait Karması, Mısır Karması, Mısır Ordu Takımı: yurdumuzda İstanbul, Ankara ve İzmirde Fenerbahçe, Galatasaray, G.S. — F.B. Karması, Muhafızgücü, Altay — K.S.K. Karması, İzmir Karması, G.S. — Güneş Karması, F.B. — B.J.K. Karması, B.Spor — Şişli Karması, Harpokulu, Ank.D.S. — Stadyum Karması, Türk Ordu Takımı ile El—İttahat, Ennadi—En—Ehli (Nasyonal), Mısır Ordu Takımı karşılaşmışlardır.

NORVEÇ:

1902 yılında kurulan, 1908 yılında Beynelmilel Futbol Federasyonuna üye olan Norveç Futbol Federasyonuna kayıtlı futbolcu sayısı 45.000, kulüp sayısı ise 1300dür.

1936 Berlin olimpiyadında Polonyayı 3—2 yenerek üçüncü olmuştur.

Nisan'ın yarısında ekim'in ortasına kadar devam eden futbol mevsiminde oynayan futbolcuların hepsi amatördür.

Norveç ve Türk (A) Millî takımları arasında yapılan maçlar:
3. 8.1936 Berlin (Olim.) Norveç: 4 Türkiye: 0
1. 6.1961 Oslo (Dün.K.) Norveç: 0 — Türkiye: 1
29.10.1961 İstanbul (Dün. K.) Türkiye: 2 — Norveç: 1

PAKİSTAN

Pakistan Futbol Federasyonu 1948 yılında kurulmuş ve ayni sene (FİFA) ya kabul edilmiştir.

Bugüne kadar Pakistanda Savarona Mektep Gemisi Takımı ile Kanda Filosu Takımı; İranın Tahran şehrinde tertiplenen Doğu Orduları Şampiyonasında Türk Ordu Takımı ile Pakistan Ordu Takımı karşılaşmışlardır.

POLONYA:

Futbolcuların amatör olduğu Polonya Futbol Federasyonu 1919 yılında kurulmuş ve 1923 yılında Beynelmilel Futbol Federasyona üye olmuştur.

18 bölgeye taksim olan Polonya Futbol Federasyonuna kayıtlı futbolcu sayısı 350.000, kulüp sayısı ise 5.000 dir.

Polanya 1936 Berlin olimpiyadında Norveçe 2—3 yenilerek dördüncü olmuştur.

Polonya ve Türkiye muhtelif tertipteki millî takımları arasında yapılan maçlar:

(A) Millî takımları arasında

29. 6.1925 Loç Polonya: 2 — Türkiye: 0
2.10.1925 İstanbul Türkiye: 1 — Polonya: 2
12. 9.1926 Lemberg Polonya: 6 — Türkiye: 1
16.11.1956 İstanbul Türkiye: 1 — Polonya: 1
19. 5.1957 Varşova Polonya: 0 — Türkiye: 1

Genç Millî takımlar arasında

31.3.1957 İstanbul Türkiye: 5 — Polonya: 2
7.4.1957 Loç Polonya: 2 — Türkiye: 1

Bugüne kadar Polonyada İstanbul Karması, Türk Karması, Galatasaray ile Karakov Karması, Preze Mişel Karması, Katoviç Karması, Polonia (Bytom), yurdumuzda ise İstanbul ve İzmirde İstanbul Karması, Galatasaray, İzmir Karması, Fenerbahçe, Altınordu (İstanbul), Beşiktaş, Karşıyaka, Altay, Ankaragücü, Gençlerbirliği ile Karakov Karması, Polonia (Varşova), Polonya Karması, Legie, Ruch, Polonia (Bytom) karşılaşmışlardır.

Avrupa şampiyon kulüpler kupası ikinci tur karşılaşması için Polonya şampiyonu Polonia (Bytom) ile Türkiye şampiyonu Galatasaray karşılaşmışlar, İstanbulda Galatasaray 4—1, Bytom,da Polonia 1—0 galip gelmişler, Galatasaray gol avarajla üçüncü tura geçmiştir.

PORTEKİZ:

Benfica'nın son iki sene üst üste Avrupa Şampiyon Kulüpler Kupasını kazanmasile beynelmilel âlemde ismi duyulan Portekiz'de Futbol Federasyonu 1914 yılında kurulmuş ve aynı yıl Beynelmilel Futbol Federasyonuna kaydolmuştur.

Portekiz ve Türkiye (A) millî takımları arasındaki maçlar:
18.12.1955 İstanbul Türkiye: 3 — Portekzi: 1
25. 3.1956 Lizbon Portekiz: 3 — Türkiye: 1

Bugüne kadar Portekizde Türk takımlarından Türk Ordu Takımı ile Portekiz Ordu takımı; yurdumuzda İstanbulda Fenerbahçe Portekiz ve Avrupa şampiyonu Benfica (Lizbon) ile karşılaşmıştır.

ROMANYA:

1930 yılında kurulan ve 1931 yılında Beynelmilel Futbol Federasyonuna kaydolan Romanya Futbol Federasyonu, hepsi amatör 120.000 futbolcu ve 3.000 kulübü kontrol etmektedir.

Romanya'da futbol mevsimi 1 Mart' tan 1 Aralık'a kadar devam etmekte sadece 15 Haziran'dan 1 Eylül'e kadar maçlara ara verilmektedir.

Romen ve Türk millî takımları arasındaki maçlar:

(A) Millî takımları arasında:
26.10.1923 İstanbul Türkiye: 2 — Romanya: 2
1. 5.1925 Bükreş Romanya: 1 — Türkiye: 2
7. 5.1926 İstanbul Türkiye: 1 — Romanya: 3

15. 4.1928 Tamşvar Romanya: 4 — Türkiye: 2
2.11.1958 Bükreş (Av.Ş.) Romanya: 3 — Türkiye: 0
20. 4.1959 İstanbul (Av.Ş.) Türkiye: 2 — Romanya: 0
14. 5.1961 Ankara Türkiye: 0 — Romanya: 1
8.10.1961 Bükreş Romanya: 4 — Türkiye:0

(B) Millî takımları arasında
14. 5.1961 Bükreş Romanya: 0 — Türkiye: 2
8.10.1961 İstanbul Türkiye: 1 — Romanya: 0

Genç Millî takımları arasında
9.4.1958 Lüksemburg (A.G.Ş.) Romanya: 0 — Türkiye: 0
25.3.1959 Dimitrova (A.G.Ş.) Romanya: 5 — Türkiye: 0
14.4.1962 Bükreş Romanya: 4 — Türkiye: 0
27.4.1962 Bükreş (A.G.Ş.) Romanya: 4 — Türkiye: 0

Bugüne kadar Romanyaya giden Türk takımlarından Galatasaray, İstanbul Karması, Türk Karması, Beşiktaş, F.B. — Güneş Karması, Demirspor (Ankara), Fenerbahçe, Feriköy ile Bükreş Karması, Romen Karması, Yüventüs, Olimpia, Trikolor (Unire), Rapid Dinamo (Bükreş), Steagul Rosu, Metalül, yurdumuzda ise İstanbul ve İzmirde Galatasaray, İstanbul Karması, Ankara Karması, Fenerbahçe, Türk Karması, İzmir Karması, Beşiktaş, Altay, Altınordu (İzmir), Karşıyaka, Güneş (İstanbul), Beyoğluspor, İstanbulspor, Şişli, G.S. — B.J.K. Karması, G.S. — F.B. — B. J. K. Karması, Altay — Göztepe Karması ile Romen Karması, Bükreş Karması, Tamşvar Karması, Tamşvar Atletic Culub, Trikolor (Unire), C.F.R., Rapid, Dinamo (Bükreş), Steagul Rosu karşılaşmışlardır.

Avrupa Şampiyan Kulüpler Kupası için Romen şampiyonu Dinamo (Bükreş) ile Türkiye şampiyonu Galatasaray 1956 ve 1962 yıllarında iki defa ilk turda karşılaşmışlardır. 1956 Yılında Bükreşte Dinamoya 1—3 yenilen ve İstanbulda 2—1 galip gelen Galatasaray gol avaraj ile elenmiş; 1962 yılında ise Dinamo ile Bükreşte 1—1 berabere kaldıktan sonra İstanbulda 3—1 galip gelerek ikinci tura geçmiştir.

RUSYA:

1910 yılında kurulan Rusya Futbol Federasyonu muhtelif devrelerden sonra kat'i olarak 1946 yılında Beynelmilel Futbol Federasyonuna dahil olmuştur. 1 milyondan fazla futbolcunun bulunduğu ve hepsinin amatör olduğu Rusya'nın beynelmilel futbol alemindeki en büyük muvaffakiyeti 1956 Melbourne Olimpiyadı futbol turnuvası şampiyonluğu ve ilk Avrupa (Milletler arası) Kupası turnuvası şampiyonluğudur.

Rusya ve Türkiye (A) Millî takımları arasında yapılan maçlar:
16.11.1924 Moskova Rusya: 3 — Türkiye: 0
15. 5.1925 Ankara Türkiye: 1 — Rusya: 2
18. 6.1961 Moskova (Dün.K.) Rusya: 1 — Türkiye: 0
12.11.1961 İstanbul (Dün.K.) Türkiye: 1 — Rusya: 2

Bugüne kadar Rusyaya giden Türk takımları Fenerbahçe, İstanbul Karması, İstanbul Darilfununu (Üniversitesi,) Halkevleri Karması, Galatasaray, Güneşspor (Ankara) ile Şaka (Odesa), Sportingc. (Odesa), Odesa Karması, Niholayef Club, Nikolayef Karması, Moskova Karması, Leningrad Karması, Harkof Karması, Rus Karması, İvonova Karması, Groki Karması, Kief Karması, Dinamo (Moskova), Spartak (Moskova), Dinamo (Kief), Zenith (Leningrad), Lokomotiv (Moskova), Dinamo (Tiflis), Neftnik (Bakü), Rostov (Ordu takımı), Torpedo; Türkiye: de sırasıyla Ankara, İstanbul, Trabzon, İzmirde, Ankara-İzmir Karması, İstanbul Karması, Trabzon Lisesi, Trabzon Karması, İstanbul Halkevi, Ankara Halkevi, İzmir Halkevi, Halkevleri Karması, Fenerbahçe, Galatasaray, Beşiktaş, Gençlerbirliği, Güneşspor (Ankara) takımlarıyla Moskova Karması, Batum Karması, Rus Karması, Dinamo (Moskova), Spartak (Moskova), Lokomotif (Moskova), Rostov (Ordu Takımı), Zenith (Leningrad) takımları karşılamışlardır.

SURİYE:

Suriye Futbol Federasyonu 1939 yılında kurulmuştur. Bu memlekette umumiyetle spor ve dolayısile futbol karşı alâka pek azdır.

Suriye ve Türkiye (A) Millî takımları bir defa Dünya kupası için karşılaşmış lardır, bu maç:
20.11.1949 Ankara (D.K.) Türkiye: 7 — Suriye: 0

Bugüne kadar Suriyeden Halep ve Şamda Torosspor (Adana), Ankara Karması, Fenerbahçe, Göztepe, Karşıyaka, İstanbulspor, Demirspor (Ankara), Mersinspor, Türk Ordu Takımı, İstanbul II. Amatör Karması, Malatya Karması, Kömürspor (Zonguldak), ile Union Sportiv (Halep), Şam Karması, Halep Karması, Suriye Ordu Takımı, Homenntmev (Halep), Vasburasan, Halep Garnizon Takımı, Cercle Catholique (Halep); yurdumuzda ise Galatasaray, Fenerbahçe, Beşiktaş ile Cercle Catholique (Halep), Cercle de Jeneusse (Halep) karşılaşmışlardır.

TUNUS:

Tunus Futbol Federasyonu 1921 yılında kurulmuş ve 1951 de (FIFA) ya kabul edilmiştir.

Bugüne kadar Tunüsta Göztepe Union Sportive, Club Africain, Tunus Karması ile; Türk Karmasıda İtalyada Tunus Karmasıyla karşılaşmışlardır.

URUGUAY:

1954 Dünya Kupası maçlarına kadar dünyanın en kuvvetli futbol memleketlerinden biri olan Uruguay artık bu şöhretini kaybetmiş bulunmaktadır. Uruguay Futbol Federasyonu 30 mayıs 1900 tarihinde kurulduktan sonra Uruguay millî takımı 1924 Olimpiyadı futbol turnuvasını müteakip 1928 Amsterdam Olimpiyadında da yine şampiyonluğu kazanmıştır.

İki Olimpiyat turnuvasından sonra Uruguay millî takımı kendi memleketlerinde cereyan eden 1930 Dünya Kupası, müteakiben de Rio de Janerio şehrinde 200.000 seyirci önünde Brezilya'yı 2—1 yenerek 1950 Dünya Kupası şampiyonluğunu da kazanmıştır.

Bugüne kadar Urugay ile hiç bir Millî karşılaşma yapılmamasına karşılık, Uruguay şampiyonlarından Ramp la Juniors takımı memleketimize gelerek Beşiktaş ile iki maç oynamıştır.

YUGOSLAVYA:

Yugoslavya Futbol Federasyonu 14 Nisan 1919 tarihinde kurulmuş ve 1923 de Beynelmilel futbol federasyonuna üye olmuştur. Yakın zamanlara kadar kulüplerdeki gizli profesyonellik üzerine memleketette artık resmen profesyonellik kabul edilmiştir. 1500 kulübün mevcut bulunduğu Yugoslavya'daki profesyonel futbolcu sayısı 600 dür.

1948 Londra, 1952 Helsinki ve 1956 Melbourne Olimpiyatları futbol turnuvasında finale kalıp sırasile İsveç (3-1) — Macaristan (2—0) ve Rusya'ya (1-0) yenilerek ikinci olan Yugoslavya 1960 Roma Olimpiyadı finalinde Danimarka yı 3—1 yenerek nihayet şampiyonluğu kazanmıştır.

1954 Dünya Kupasında kardöfinalist olan Yugoslavya, 1962 Dünya Kupasında dördüncü olmuştur. Yugoslavya, aynı zamanda 22 mayıs 1950 tarihinde Londra'da İngiltere millî takımı ile 2—2 berabere kalarak bu tarihe kadar İngiltere'nin kendi sahasında mağlup edemediği ilk takım ünvanını da kazanmıştır.

Yugoslavya ve Türkiye muhtelif tertipteki millî takımları arasındaki maçlar:

(A) Millî takımları arasında
8. 4.1928 Zagrep Yugoslavya: 2 — Türkiye: 1

1.10.1931 Sofya (Bal.Ş.) Yugoslavya: 0 — Türkiye: 2
12. 7.1936 İstanbul Türkiye: 3 — Yugoslavya: 3
1. 8.1937 Belgrad Yugoslavya: 3 — Türkiye: 1
5. 8.1940 Londra (Olim.) Yugoslavya:3 — Türkiye: 1
5. 6.1953 İstanbul Türkiye: 2 — Yugoslavya: 2
17.10.1954 Sarayova Yugoslavya: 5 — Türkiye: 1

Yugoslavya (A) ile Türkiye (Amatör) millî takımları

29.8.1960 Floransa (Olim.) Yugoslavya (A): 4 — Türkiye (Amatör): 0

Genç millî takımlar arasında
6.4.1955 Liverno (A.G.Ş.) Yugoslavya: 1 — Türkiye: 0

Bugüne kadar Yugoslavyada Beşiktaş, Galatasaray, Türk Karması, Ankaragücü, İstanbul Karması, Türk Gazeteciler Karması, Beykoz ile Beogradski Slavia (Sarayova), Skobley S.C. (Üsküp), Komonova Karması, Yugoslavya F.C., Yugoslavya Karması, Bata, Belgrad Karması, Yugaslav Gazeteciler Karması, Spartak, Vardar, Poseda; yurdumuzda ise Fenerbahçe, Beşiktaş, Galatasaray, Süleymaniye — Hilâl Karması, Beyoğluspor, Şişli, Muhafızgücü, Gençlerbirliği, Türk Karması, Vefa, Türkiye Millî Talebe Federasyonu takımı, Ankaragücü, Hacettepe, Ankara Karması, Torosspor, Demirspor (Adana), Yolspor (Mersin), Türk Denizcileri Takımı, Ordu Takımı, Havagücü (Eskişehir), Demirspor (Eskişehir), Şekerspor (Eskişehir) Altay, Demirspor (Ankara), İzmirspor, Güneşspor — Havagücü (Ankara) Karması, İdmanyurdu (Adana), Mersin Genç Karması, Yünmensucat (Adana), ile Gradianski, Beogradski, Yugoslavya F.C., Yugoslavya Karması, Sarejeyo, Sarejeyo Üniversitesi, Hayduk, Dinamo, Vardar, Belgrad Karması, Yugoslav Denizciler Karması, Lubliana, Radniçki, Kızılyıldız karşılaşmışlardır.

YUNANİSTAN:

1926 yılında kurulan Yunanistan Futbol Federasyonu 1927 yılında Beynelmilel Futbol Federasyonuna üye olmuştur.

Profesyonelliğin henüz tam olarak kurulmadığı ve futbolcuların galibiyet primi aldıkları Yunanistan'daki futbolcu sayısı 36.000, kulüp sayısı ise 805 dir.

Yunan ve Türk millî takımları arasında yapılan maçlar:

(A) Millî takımları arasında

23. 4.1948 Atina Yunanistan: 1 — Türkiye: 3
28.11.1948 İstanbul Türkiye: 2 — Yunanistan: 1
15. 5.1949 Atina (Ak.D.K.) Yunanistan: 1 — Türkiye: 2

Hususi tertipteki millî takımlar arasında

29.2.1952 Atina (Ak.D.K.) Yunanistan: 3 — Türkiye: 1
16.5.1952 İstanbul (Ak.D.K.) Türkiye: 0 — Yunanistan: 1

Genç Millî takımlar arasında
4 4.1958 Namur (A.G.Ş.) Yunanistan:0 — Türkiye: 0 (yarıda kaldı)
6.4.1958 Lüksemburg (A.G.Ş.) Yunanistan: 0 — Türkiye: 1
31.3.1959 Sofya (A.G.Ş.) Yunanistan: 3 — Türkiye: 2
12.4.1961 Atina Yunanistan: 0 — Türkiye: 1
11.2.1962 İzmir Türkiye: 0 — Yunanistan: 1

Bugüne kadar Yunanistanda G.S. — F.B. Karması, Feyizati Lisesi, Ayvalık Karması, Altay, Göztepe, Karşıyaka, Beşiktaş, Fenerbahçe, Galatasaray, Kurtuluş, Beyoğluspor, Bandırma İdmanyurdu, İzmirspor, Hilâl (İstan.) Altınordu (İzmir), İstanbul Karması, Beykoz, Türk Ordu Takımı ile O.P.E. Karması, Plajolbakos, (Midilli), Panatinaikos(Atina), Enosis(Atina), Apollon (Atina), Aris (Midilli), Olimpiyakos (Pire), Aris (Selânik), Doksa (Drama), Enosis (Kavala), Filipni (Kavala), Sakız Karması, Atina Üniver- Etnikos A.E.K. (Atina), Atina Üniversitesi, Pananionios, Heraklin (Selânik) M. Alexandros. P.A.O.K. (Selânik), Yunan Ordu Takımı, Makedonikoz, Etnikos (Dedeağaç), Gümüllcine Gençlerbirliği; yurdumuzda İstanbul, İzmir, Balıkesir, Bursa, Adapazarı, Ayvalık, Ankarada Fenerbahçe, Galatasaray, Altay, Göztepe, Beşiktaş, Güneş (İstanbul), Ayvalık Karması, Karşıyaka, Altay — K.S.K. Karması, K.S.K. — Göztepe Karması, Altay — A.O. Karması, Şişli, Kurtuluş, Beyoğluspor, İzmirspor, Altınordu (İzmir), G.S. — F.B. Karması, İzmir (B) Karması, Karagümrük, K.G. — B.Spor Karması, İzmir (A) Karması, İstanbul Karması, Garibaldi (İzmir), Balıkesir İdmanyurdu, Balıkesir Karması, Bursa Sanatkârangücü,, Bursa Karması, Adapazarı Gençlerbirliği, G.S. — B.J.K. Karması, F.B. — Güneş Karması, Vefa, Demirspor (İzmir), Gençlerbirliği (Ankara), Demirspor (Ankara), Türk Ordu Takımı, Ankara Garnizon Takımı, Altay — Göztepe Karması, Ankara Karması, Adalet ile Aris (Selânik), Olimpiyakos (Pire), Panatinaikos (Atina), Enosis (Atina), Apollon (Atina), O.P.E. Karması, Selânik Karması, Atina Karması, Etnikoz A.E.K. (Atina), Olimpiyakos (Patras), A.P. Karması, E.P. Karması, Pire Karması, Astras (Atina), Panionios (Atina), Dafni, Yunan Ordu Takımı, Atina Garnizon Takımı karşılaşmışlardır.

B — DÜNYANIN TANINMIŞ KULÜPLERİ

Futbolun büyük alâka gördüğü memleketimizin futbol severleri arasında tanınan ve isimleri dünya çapında şöhret yapmış kulüp takımları şunlardır:

ARSENAL:

İngiltere'nin en iyi takımı olmamasına rağmen İngiliz futbolu denince ilk akla gelen isim Arsenal'dir. 1886 yılında kurulmuş, WM sisteminin kurucusu Herbert Chapman'ın menacerliği sırasında büyük şöhretini yapmıştır. Londra şehrinin takımlarından biri olan Arsenal'in Highbury adında 70 bin kişi alan stadyomu vardır. Arsenal 7 defa lig şampiyonu olmuş ve 3 defa da Federasyon Kupasını kazanmıştır. Kulüp rengi Kırmızı-beyazdır.

Arsenal: İngiltere Federasyon kupasını kazanan kadrosu

AUSTRİA:

Avusturya futbolunun senelerce temsilciliğini yapmış olan Austria 1911 yılında kurulmuştur. 7 defa lig şampiyonluğunu, 13 defa da Avusturya Kupasını kazanan Austria, eski adıyla (Amatör) memleketimizde müteaddit turneler yapmıştır. Austria 1933 ve 1936 yıllarında da Mitropacup (Merkezî Avrupa Kupasını) kazanmağa muvaffak olmuştur. Kulüp rengi Mormenekşe-beyazdır.

BENFİCA:

1904 yılında Lizbon şehrinde kurulan bu kulüp, bilhassa 1961 ve 1962 yıllarında üst üste Avrupa Şampiyon Kulüpler Kupasını kazanarak dünya çapındaki şöhretine kavuşmuştur. 11 defa Portekiz Millî ligini, 9 defa Lizbon şampiyonluğunu, 12 defa Portekiz Kupasını ve bir defa da Lâtin Kupasını kazanan Benfica'nın 60 bin kişilik Luz stadı adında bir stadyomu vardır. Kulübün renkleri Kırmızı-beyazdır.

BARCELONA:

1899 yılında kurulan bu İspanyol kulübü bilhassa 1950 yılından itibaren dünya çapında şöhret yapmıştır. Ku-

lüp renkleri Mavi-kırmızı olan Barcelona 8 defa lig şampiyonu olmuş, 14 defa İspanya Kupasını kazanmış ve 1961 Avrupa Şampiyon Kulüpler Kupası finalinde Benfica'ya 3—2 yenilmiş tir. Ayrıca Barcelona iki defa Avrupa Fuar Şehirleri Kupasını ve bir kere de Lâtin Kupasını kazanmıştır.

C.D.N.A.:

12 sene üst üste Bulgaristan lig şam piyonasını ve 3 defa da Bulgaristan Kupasını kazanan bu kulübün esas adı şudur: Tzentralen Dom Na Narod nata Armia, Bulgar ordu takımı olan C.D.N.A. aynı zamanda Millî takımın da nüvesini teşkil etmektedir. 1947 yı-nda kurulan bu kulübün rengi beyaz dır.

DUKLA PRAG:

Son senelerde Çekoslovaka'nın en kuvvetli takımı olarak kabul edilen Dukla Prag takımının beynelmilel sahadaki en büyük muvaffakiyeti 1962 New-York Enternasyonal Futbol Turnuvasını kazanmasıdır. Kulübün ismi müteaddit değişiklikler geçirmiş ve 1947 yılında A.T.K. adı ile kurulduktan sonra nihayet 1956 yılında, İkinci Dün ya Harbinde (1944) büyük bir muharebenin cereyan ettiği Dukla şehrinin adını almıştır. Kulüp forması yakaları beyaz kırmızı gömlektir.

EİNTRACHT FRANKFURT:

Batı Almanya liginde birçok tanınmış kulüp varsa da, bunlar içinde Eintracht Frankfurt 1960 Avrupa Şam piyon Kulüpler Kupası finalinde Real Madrid'e 7—3 yenilmesine rağmen bu takıma en fazla kafa tutabilen takım olarak dünya çapında şöhret yapmıştır. 1899 yılında kurulan bu kulüp bir tek defa Batı Almanya şampiyonluğunu kazanmış olup renkleri düz beyaz veya kırmızı-siyahtır.

GLASGOW RANGERS:

Dünyanın en eski futbol kulübü olup bugüne kadar 32 defa İskoçya lig şampiyonluğunu, 16 defa Federasyon Kupasını kazanmıştır. Glasgow, şehrin de 120 bin kişilik İbrox Park stadının sahibi olan Glasgow Rangers'in kulüp rengi mavidir.

İNTERNATİONALE:

9 Mart 1908 tarihinde kurulan, 1928 yılında Ambrosiana — İnter denilen bu kulüp nihayet İnternationale adını İkinci Dünya Harbinden sonra almıştır. Milano şehrinin bir kulübü olan İnternationale'nin kulüp renkleri Siyah-mavi olup bugüne kadar 7 defa İtalya lig şampiyonu olmuş ve bir defa İtalya Kupasını kazanmıştır.

MİLAN:

15 Aralık 1899 tarihinde Milan Kriket ve Futbol Kulübü adı ile Milano şehrinde kurulmuştur. Kırmızı-siyah formalı Milan şimdiye kadar 8 defa İtalya lig şampiyonluğunu kazanmış ve bir defa da Avrupa Şampiyon Kulüpler Kupasında finale kalmıştı. Bu finalde Real Madrid, Milan'ı ancak temdit sonunda 1—2 yenebilmişti.

Milan: 1961—1962 İtalya lig şampiyonluğunu kazanan kadrosu ile. Bu kadro ile Milan Avrupa şampiyon kulüpler kupasında oynıyacak ve kardöfinalde Türkiye şampiyonu Galatasaray ile karşılaşarak Türk takımını elerken halkımızın takdirini kazanacak bir oyun çıkaracaktır.

JÜVENTÜS:

1897 yılında kurulan bu İtalyan kulübünün merkezi Torino şehrindedir. Siyah-beyaz formalı Jüventüs 1930 dan 1935 yılına kadar beş defa üst üste olmak üzere 12 defa İtalya lig şampiyonluğunu ve 4 defa da İtalya Kupasını kazanmıştır.. Jüventüs dünyanın en tanınmış otomobil firmalarından Fiat fabrikalarının takımıdır.

KIZIL YILDIZ:

4 Mart 1945 tarihinde Belgrat şehrin de kurulan bu Kırmızı-beyaz formalı Kızıl Yıldız takımı 7 defa Yugoslavya lig şampiyonasını ve 6 defa da Yugoslavya Kupasını kazanmıştır.

M.T.K. (HUNGARİA):

1888 de kurulan ve 1953 ten 1957 ye kadar Voroş Lobogo adını taşıyan bu kulübün futbol takımı hem (Hungaria) M.T.K hem ve Voroş Lobogo adı altında İstanbul'da maçlar yapmıştı. Teks til sanayii sendikası işçilerinin kulübü olan M.T.K. (Hungaria) Macaristan'ın en fazla lig şampiyonluğunu kazanan (18 defa) takımıdır.

PENAROL:

Uruguay Futbol Federasyonu ile aynı tarihte (1900) kurulan Montevideo şehrinin Penarol kulübünün renkleri Sarı-siyahtır. 24 defa Uruguay lig şam piyonu olan Penarol 1960 ve 1961 yıllarında Güney Amerika Şampyion Ku lüpler Kupasını ve 1961 de de Dünya Şampiyon Kulüpler Kupasını kazanmağa muvaffak olmuştu.

RACİNG:

1882 yılında Racing-Club de France adı ile kurulan, 1932 yılında ise profesyonelliğin kabulü ile Racin-Club de Paris adını alan bu Fransız kulüb takımı bir defa lig şampiyonu olmuş, 5 defa da Fransa Kupasını kazanmıştır. Gök mavisi-beyaz renkli Racing takımında 1930 yıllarında Trk futbolcusu Vahap Özaltay oynamıştır ve İstanbul'da da maçlar yapmıştır.

RAPİD:

Avusturya'nın bu meşhur kulübü 1899 yılında kurulmuştur. 20.000 kişilik Hütteldorf adında eski bir stadı olan Rapid İkinci Dünya Harbinden sonra Türkiye'ye müteaddit defalar gelmişti. Yeşil-beyaz renkli Rapid 22 defa lig şampiyonluğunu ve bir defa da Mtropacup'ı (Merkezî Avrupa Kupası) kazanmıştır. Rapid 1960 Avrupa Şampiyon Kulüpler Kupasının ikinci turunda Beşiktaş'ı Viyana'da 4—0 yen dikten sonra İstanbul'da 1—0 mağlup olarak turnuvadan elemişti.

REAL MADRİD:

Dünya futbol tarihinin gelmiş geçmiş en büyük kulüplerinden biri olan Real Madrid, 1955 ten 1960'a kadra Av rupa Şampiyon Kulüpler Kupasını beş defa üst üste kazanarak kırılması çok güç bir rekor yapmıştı. İspanya ligini 8, İspanya Kupasını 10 defa kazanan beyaz formalı, «Beyaz şimşekler» lâkabı verilen Real Madrid kulübü 1902 yılında kurulmuştu. Real Madrid, Mad rid şehrinde 125.000 kişilik Bernabeu stadının sahibi bulunmaktadır. Bu şöh retli kulüp ayrıca 1960 yılında Dünya Klüpler Kupasını da kazanmıştır.

REİMS:

1938 yılında kurulan Kırmızı-beyaz formalı Reims, İkinci Dünya Harbinden sonra Fransa'nın gelmiş geçmiş en büyük futbol takımı ünvanını kazanmıştır. Reims, 6 defa lig şampiyonluğunu, 2 defa Fransa Kupasını kazanmış, 1956 ve 1959 Avrupa Şampiyon

Klüpler Kupası turnuvasında finale kalmışsa da ikisinde de Real Madrid'e yenilmişti.

SANTOS:

Brezilya'nın Sao-Paolo liginin bu meşhur kulübünün esas adı Santos F.C. ise de, bu klüp dünyanın her yerinde F.C. (futbol klüp) Pele diye tanınmaktadır. Eşsiz futbolcu Pele sayesinde dünya çapında şöhret yapan Santos 14 Nisan 1914 yılında kurulmuştur.

Beyaz formalı Santos takımı 6 defa Sao-Paolo ligini ve bir defa da 1962 Dünya Klüpler Kupası finalini kazanmıştır.

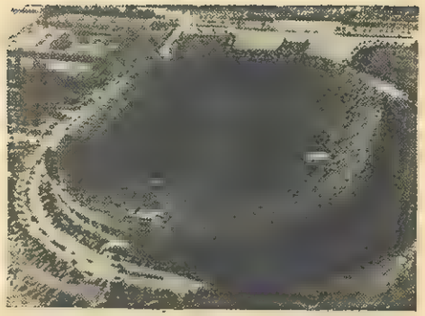

Nacional stadı: 1962 Dünya Kupası finalinin oynandığı Şili'nin Santiago şehrindeki 70000 kişilik stad.

5 — SAHALAR VE TESİSLER:

A — Resmî maçar için aranan saha şartları

B — Gece maçları ve tesisatı

C — Sahaların bakımı

D — Stadyomlar:

a) Türkiyede
b) Dünyada

E — Seyirci ve hasılât rekorları

5 - SAHALAR ve TESİSLER

A — RESMİ MAÇLAR İÇİN ARANAN SAHA ŞARTLARI

Futbol sahaları çimen veya toprak olabilir, ancak toprak sahalar dövülmüş, silindirle sırtleştirilmiş veya kaygan, hareket eden kumlu olmayacaktır. Keza, futbolcular için tehlike teşkil edecek çakıllı sahalarda futbol oynanması yasaktır.

Resmî maçlar için aranan saha boyutları 90—120 metre uzunluk, 45—90 metre enlilik (beynelmilel müsabakalar için de 100—110 metre uzunluk ve 64—75 metre enliliktir. (Sahaların işaretlenmesi için bak: futbol kaideleri)

KALE AĞLARI:

Futbol maçlarında kalelerin arkasından giren golün anlaşılabilmesi için ipten yapılmış ağ bulunmaktadır. Futbolda kale ağı ilk defa 1890 yılında Liverpoollü J.A. Brodie adındaki bir İngiliz tarafından ortaya atılmıştır.

Bugün Avrupa'nın birçok memleketlerinde kale ağları plâstik ipten yapılmaktadır.

KALE DİREKLERİ:

1882 yılında İngilterede futbol oynanırken iki direğin tepesine bağlanan ipten müteşekkildi. Kalenin iki yan direğinden başka üstüne de ip yerine bir direk konması 1885 yılından sonra olmuştur.

Kalenin yan direkleri arasındaki mesafe direklerin içinden hesaplamak şartile 7.32 metre uzunlukta, üst direkle yer arasındaki mesafenin ise 2.44 metre olması icab etmektedir. Bu arada kale direklerinin de 12 santim kalınlıkta olması şarttır.

B — GECE MAÇLARI VE TESİSATI

Geceleri elektrik ışığı altında cereyan eden gece maçları bilhassa son senelerde çok oynanmaktadır. Bütün memleketlerin futbol programları yüklü olduğu için klüpler hafta ortasında yapacakları maçlarda seyirci toplıyabilmek için gece oynamağı tercih etmektedirler. Aynı zamanda seyirciler de gündüzleri çalıştıkları için gece maçını tercih etmektedirler.

Elektrik ışığı altındaki ilk gece maçı 14 Ekim 1878 tarihinde İngiltere'nin Sheffield şehrinin Bramall Lane stadında oynanmıştır.

Memleketimizde gece elektrik ışığı altında ilk maç 9 Eylül 1939 yılında Taksim stadında Fenerbahçe ile Beyoğluspor arasında yapılmıştır.

Gece maçları için sahaların ışıklandırılması iki sistemde olur: Direkler üzerinden veya tribünler üzerinden. Pilon sistemi denilen ilk şekildeki ışıklandırmada şart direklerin kalelerden 15, taç hattından 10 metre mesafede ve yerden en az 25 metre yükseklikte olmasıdır. Tribünlerden aydınlatmada ise, ışıkların taç çizgilerine paralel tribünlerin çatısı boyunca ve enaz yerden 18 metre yükseklikten verilmesidir. Işık için 1400000 lumen elzemdir. Gece maçlarında tamamlayıcı tedbir olarak kale ağları ve topun beyaz olması, kalelerin arkasına beyaz panoların konması uygundur.

C — SAHALARIN BAKIMI

Toprak veya çimen saha evvelâ iyi bir toprak cinsi ve drenaj ister. Toprak sahaların silisli, kilsiz, çimlenecek sahaların da azot, asit fosforik ve potas ihtiva eden verimli topraklar olması lâzımdır. Her iki halde de yağmurlarda suyun toprağın derinliğine doğru süzülmesi için drenaj tertibatı yapmak lâzımdır. Sahalar için en iyi inşa yönü de kuzey batı-güney doğu mihveridir.

Çim sahaların bakımı önemlidir. Çim nisanda ekilmiş ise 7, ağustosda ekilmişse 9 aydan evvel bu sahada top oynatılmamalıdır. İlk yıl haftada 6, ertesi yıl 8 saatten fazla bu saha üzerinde futbol oynatmak, don varsa futbole müsaade etmek doğru değildir. Her maçtan sonra, yıpranan çimler değiştirilmelidir.

D — STADYOMLAR

a) TÜRKİYEDE

— Türkiyedeki başlıca futbol stadları şunlardır:

Ankara'da: 19 Mayıs stadı (40000 kişilik), Ankaragücü stadı (12500);

İstanbul'da: M. Paşa stadı (40000), Ali Sami Yen (Galatasaray) stadı (inşa halinde - 55000), Fenerbahçe stadı (20000), Şeref (Beşiktaş) stadı (10000), Vefa stadı (inşa halinde 15000);

İzmir'de: Alsancak stadı (20.000), Göztepe stadı (5000);

Balıkesir Şehir stadı (15000);

Bursa Şehir stadı (10000);

Adana Şehir stadı (15000).

Taksim Stadı: İstanbulun, hattâ Türkiyenin yıllarca en meşhur ve en büyük stadı olarak vazife gören Taksim stadı İstanbulda, Şimdiki Taksim Gezisinin bulunduğu yerdeki kışlanın iç avlusundan ibaret bir oyun sahası idi. Tıklım tıklım dolduğu zaman ancak 6000 kişi alabilen bu stadda 1923 de ilk millî maçımız ve yıllarca diğer resmî müsabakalar oynandı. Ahşap tribünlü ve bir keresinde yıkılacak kadar çürük şeref tribünlü bir staddı... Resimde, Taksim stadında yapılan lig maçlarından bir Beşiktaş — Galatasaray maçını görmektesiniz. Soldan Fevzi, Cemil, İbrahim Tusder, Buduri ve Hakkı Yeten.

b) DÜNYADA

Futbola karşı dünyanın bütün memleketlerinde artan alâka karşısında her yerde yeni ve muazzam stadlar inşa edilmektedir. Dünyanın bellibaşlı futbol merkezlerinde mevcut büyük stadyomlar şunlardır:

ARJANTİN

Bu memlekette futbolun merkezi Buenos Ayres civarıdır. Bu şehirde 15 tane 25.000 den 7 tane 60.000 den ve 4 tane de 80.000 den fazla seyirci alan stadyom vardır.

Arjantin'in en büyük stadyomu River Plate kulübkne ait olup 110.000 kişiliktir. Bu stadyom, 4 futbol sahası, 4 basketbol sahası, 2 yüzme havuzu, bir jimnastikhane, 12 tenis kortu, mktead dit salonlar, bir otel ve iki lokanta ile beraber muazzam sportif, bir sitenin içinde oldp 20 milyon Türk lirasına malolmuştur.

Diğer büyük stadyom 99.000 kişilik olup Racing kulübüne aittir. İkinci Dünya Harbinden sonra diktatör Peron'un Maliye vekilinin verdiği para ile inşa edilen bu stadyomda yapılan maçlara Racing kulübü taraftarları ayda 7,50 lira aidat ödeyerek bedava girmektedirler.

AVUSTURYA

1931 yılında 60.000 kişilik olarak inşa edilen Prater stadı 1960 yılında 90.000 kişilik hale getirilmiştir. Viyana belediyesinin sahip olduğu bu stadyom, maçlara halkın alâka göstermesi için ayakta durma yerleri kaldırılarak daha konforlu hale getirilmiş ve kapasitesi 73.000 kişiliğe indirilmiştir.

BATI ALMANYA

1936 Berlin Olimpiyatları için inşa edilen 105.000 kişilik Olimpiyat stadı şehrin belediyesine aittir. Stadın bütün yerleri oturacak şekilde yapılmıştır.

Batı Almanya'nın ikinci büyük stadı Stuttgart şehrindeki 102.000 kişilik Neckarstadium'dur. Atletizm müsabakalarının da yapıldığı bu stadyomun bir de jimnastikhanesi vardır. Stadyomun sahibi şehrin belediyesidir.

Ayrıca Batı Almanya'nın müteaddit şehirlerinde (Hanover, Frankfurt, Hamburg) 80.000 kişilik stadyomlar mevcut tur.

BREZİLYA

Bu memleket dünyanın en büyük stadyomuna sahiptir. Rio de Janerio şehrindeki Maracana stadı 175.000 kişilikse de 200.000 seyirci almaktadır. 1950 Dünya Kupası finali için inşa edilen bu stadyomun bütün tribünleri kapalı olup, içinde müteaddit modern tesisler ve asansörleri vardır. Stadyomun bütün içi mavi fayansla döşenmiştir.

Ayrıca Sao Paülo şehrindeki Morumbi stadyomu 150.000 kişi almaktadır. Yalnız futbol maçlarının cereyan ettiği bu stadyomun içinde lokantalar, jimnastik haneler, tiyatrolar, klinikler vardır. Sao Paülo kulübünün malıdır.

İNGİLTERE

Bu memleketin en büyük stadyomu Londra'da 1923 yılında inşa edilen Wembley'dir. 1966 Dünya Kupası maçları için modern bir hale getirmek üzere 1962 yılının ortasında kapatılan bu stadyomda İngiltere Federasyon Kupası finali ile İngiltere millî takımının mühim maçları oynanmaktadır.

Ayrıca İngiltere'nin muhtelif şehirlerinde Londra, Manchester, Sheffielde 70.000 kişilik birçok stadyomlar vardır.

İSKOÇYA

Avrupa kıt'asının en büyük stadyomu Glasgow şehrindedir. 1936 yılında inşa edilen Hampden Park stadı 153.059 seyirci almaktadır.

İSPANYA

60.000 ilâ 80.000 seyirci alabilen birkaç stadyoma malik bulunan İspanyol ların en büyük stadı Madrid ve Barselona şehirlerindedir.

1943 ten 1947 yılına kadar inşası devam eden Madrit'teki Real Madrid kulübünün sahibi bulunduğu Bernabeu stadyomu 125. 000 kişi almaktadır. Stadın içinde yüzme havuzu, ameliyathane, klinik, jimnastikhane ve bir de kilise bulunmaktadır.

Barcelona kulübüne ait bulnan buggün 95.000 seyirci alabilip yakında 150.000 kişilik hale getirilecek Noucamp stadyomu muazzam modern tesislere sahiptir.

Budapeşte'dedir Nep (halk) stadyomu 1953 yılında 100.000 kişilik olarak yapılmıştır. Bu stadyomun tesisleri arasında jimnastikhane, basketbol, boks ve tenis salonları bulunmaktadır.

POLONYA

Bütün demirperde memleketlerinde olduğu gibi Polonya,da muazzam futbol sahaları vardır. Bu stadyomların

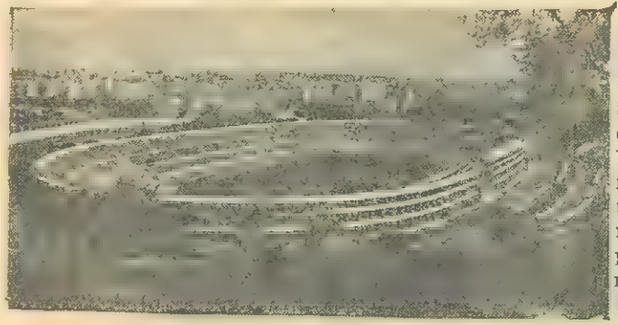

Stadio Olimpico: Roma daki İtalyanların en büyük stadı olan bu stad Olimpiyat oyunları için inşa edilmiştir. Yapısın da kullanılan mermerler ve sadeliği stada ayrı bir güzellik vermektedir. İnşasından 8 sene sonra, 1960 da Olimpiyad oyunlarına sahne olmuştur.

İTALYA

İtalya'nın en büyük futbol sahası Roma'daki Olimpiyat stadyomudur. 100.000 kişi alan bu modern stadyom 1952 yılında inşa edilmiştir.

Milano şehrinde belediyenin sahibi bulunduğu San Siro stadyomu 1925, 1938 ve 1954 yıllarında ilâveler yapılarak sırasile 35.000, 55.000 ve nihayet 95.000 kişilik hale getirilmiştir.

MACARİSTAN

Macaristan'ın en büyük stadyomu başlıcaları Varşova ve Chorzow şehrindeki 100.000 kiçilik sahalardır.

RUSYA

Rusya'nın en büyük stadyomu Lenin grat şehrindeki 115-120.000 kişilik Kirov stadıdır.

Müteaddit büyük stadyomlara sahip bulunan Rus spor teşkilâtının en bellibaşlı stadı Moskova'dadır. Bu saha 1950 yılında inşa edilen 103.000 kişilik Lenin stadyomudur.

E — SEYİRCİ VE HASILAT REKORLARI

Türkiyede futbol maçlarında elde edilen en yüksek hasılat 19 kasım 1959 tarihinde Mithatpaşa stadında oynanan Fenerbahçe — Nice Avrupa şampiyon kulüpler kupası ikinci tur maçında sağlanmıştır ve 414699 liradır. Seyirci rekoru ise 11 kasım 1962 de Mithatpaşa stadında oynana Fenerbahçe - Beşiktaş milli lig maçında meydana gelmiştir. Bu maçı 39044 seyirci takip etmiştir.

Dünyada en fazla seyirci toplayan maç ise 16 temmuz 1950 tarihinde Rio De Janeiro'da oynanan Brezilya - Uruguay Dünya kupası finali olmuştur. Maracana stadında bu maçı 200000 seyirci izlemiştir. Dünyada en fazla hasılat getiren maç ise 1962 Dünya kupasının Brezilya — Çekoslovakya final maçıdır.

Amatör takımlar arasında en fazla seyirci toplayan maç 1953 yılında İngilterede oynanmıştır. İngiltere amatörler Federasyon Kupası finalinde Pegasus — Harwich maçını Wembley stadında 100000 kişi seyretmiştir.

BREZİLYA MİLLÎ TAKIMI: maçları seyirci ve hasılat rekorları kıran futbolcular birliği.

İyi malzeme iyi oyun

6 — MALZEME VE TEÇHİZAT

6 - Malzeme ve teçhizat

FUTBOL TOPU: Dış muhafazası deriden, içi balon veya kauçuktan bir kürredir. Futbolcular için bir tehlike teşkil edebilecek hiçbir madde topta bulundurulmaz. Oyunun başlangıcında ağırlığı enaz 396, ençok 453 gram olur, çevresi enaz 68, ençok 71 santim olur. Gençler için 4 numara tabir edilen 350 gram ağırlığında 63—64 santim çevreli daha küçük toplar kullanılır. Topun rengi tabii deri rengidir, yalnız gece maçları için, deri tabaklanırken krome yapılan beyaz derili toplar kullanılır.

Top iki şekilde şişirilir: Ya iki parça derisi arasından dışarı çıkarılan içindeki balonun memesi vasıtasiyle şişirilir ve sonra sırımlarla bağlanır, ya da derinin bir tarafında bulunan supaplı delikten şişirilir. Bu şekil toplarda sırım bağlamak zahmeti yoktur.

Topun seçimi ve bakımı: Yumuşak ve ağır sahalarda hafif, sert toprak sahalarda daha ağır toplar kullanılır, hattâ kuru sahalardaki maçlar için oyundan evvel topu ıslatmak da doğrudur. Karlı ve çamurlu sahalarda topa parafin sürmek faidelidir. Bilhassa kuru sahalardaki maçlardan sonra topu fırçalamak, çamurlu sahadaki maçları müteakip yıkayıp yağlamak ve her maçtan sonra da söndürmek lâzımdır.

FORMALAR:

Çeşitli şekillerde olur: Yuvarlak yakalı, kısa kollu veya devrik yakalı gömlek şeklinde, düğmeli veya eski klâsik şekli ile kordonlu olanları mevcuttur. Kumaşı yün, pamuk, bazen hemen bütün memleketlerde, resmî maçlarda formaların sırtlarında numara taşırlar. Memleketimizde de bu kaideye uyulmuştur. Takımın kalecisi diğer oyunculardan kendini kolayca ayırt edecek renkde bir fanila veya kazak giyecektir.

Külot: Oyuncuların külotları tercihen kısa ve hafif olur. Soğuk iklimli memleketlerde, adeleleri muhafaza için külotlar, sıcak memleketlere kıyasen daha uzuncadır. Külotun içinde bir ikinci külot taşınmaz; yalnız kalecilerin külotlarının yan tarafında düşüşlerinde kendilerini korumak için astar içinde pamuklu bir tabaka bulunabilir.

AYAKKABILAR:

Müsabakalarda futbol ayakkabısı giyilmesi mecburidir. Bu ayakkabılar deri veya plâstikten olabilir. Eskiden bunların konçları aşık kemiğini geçecek kadar uzundu. Güney amerikalıların tesiri ile, ayağa daha fazla hareket imkânı vermek için konçlar kısaltıldı. Ayakkabıların burunları da eskisine nazaran şimdi daha yumuşak yapılmaktadır.

Kramponlar: Bunlar ayakkabıların altına çakılan, futbolcuya koşma, kaymamak ve sıçrama hızı vermek için ayakkabının altına yapılan ilâvelerdir. Beynelmilel kaidelerin 4. maddesine göre başka oyuncular için bir tehlike teşkil etmeyecek şekilde olur. Kullanılacak maddeler, kösele, plâstik veya kauçuktan olabilir. Kramponların ölçüsü, çivi şeklinde ise 13—20 milimetre yüksekliğinde, ısgara şeklinde olan lar ise 5—7 santim uzunluğunda, ısgara üzerindeki kramponlar ise 6—8 milimetre yüksekliğinde olur. Bu kramponlar veya ısgaralar ya vidalanır, ya da çivilenirler. Çivili kramponlar takılırken taban iyice temizlenmeli, çivi ıslatıldıktan sonra çakılmalıdır. Kramponların çivilerinin köseleden dışarı fırlamamasına dikkat etmek lâzımdır. Bugün daha çok vidalanan kramponlar tercih edilmektedir. Saha durumuna göre kramponlar da değişir. Sert

sahalarda ya hiç krampon kullanılmaz, veya kauçuk krampon kullanılır. Donmuş sahalarda kauçuk, kaygan sahalar da sivri, normal yumusak sahalarda orta boyda krampon kullanılışı gerekir.

DİĞER TEÇHİZAT:

Klübün renklerinde yün veya pamuklu çorap giymek de mecburidir. Çorabın üzerinde bileklik, çorabın atlında tekmelik taşımak mümkündür, fakat mecburi değildir. Bunlar mus kauçuk, fötr veya keçeden olabilir. Müsabakalardan evvel veya sonra da esofman, alt ve üst, veya yelek taşımak da yasak değildir. Kaleciler de oyun esnasında eldiven, dirseklik, dizlik, kasket veya güneşlik taşıyabilirler.

Oyuncular taşınması mecburi olan teçhizattan birinden yoksun olarak sahaya çıkarlarsa hakem onları saha dışına, bunları tamamlamak için çıkarır ve kıyafetleri tamam olmadan oyuna almaz.

Billy Hunter: İlk ho-
camız

7 — FUTBOLUN TEKNİK ADAMLARI

A — Antrenör

B — İdareciler

C — Menacer

D — Tek seçici

7 - Futbolün teknik adamları

A — ANTRENÖR

Antrenör, futbol cuların vücut dayanıklılarını, çeviklik lerini nefes kudret lerini arttırmak, top kontrollerini geliştirmek, futbolun mücadele vasıtalarına intibak ettirmek, benimsenecek oyun tarzını, sistemi, kullanılacak hususî veya umumî taktikleri sahada göstermek için futbol kadrosuna idmanlar yaptıran uzmandır. Yalnız, hemen, genç oyuncuları antrene eden antrenörlerle, artık birinci sınıf olmuş futbolcuları çalıştıran antrenörlerin vazifelerindeki farkı belirtmemiz gerektir. Genç oyuncularla uğraşan antrenörler, gençlere en iyi topa vurmak, stop etme, pas verme, diripling yapma, kafa vurma gibi temel melekeler kazandırmağa çalışırken, birinci sınıf futbolcuları antrene eden antrenörler, daha çok, futbolcuların fiziki kudretlerini arttırmağa ve onların, o güne kadar elde edip benimsedikleri melekelerini geliştirmeğe ve ahenkli, netice veren bir takım oyununa intibak ettirmeğe çalışırlar. Zira, o yaşına kadar, kendine has, stop, çalım, şut, pas, şekillerini benimsemiş olan futbolculara, yeni daha doğrusu, kitabın yazdığını öğretmeğe çalışmak beyhudedir. Zaten, tecrübeli antrenörler, gençlerde bile olsa, bu hususlar üzerinde durmazlar ve önce, o gencin fiziki yapısını etüd ederler. Meselâ, içeri paytak basan bir çocuğa, ilk

Pegnam Emeği
geçen hoca

ayağının üstü ile topa vurmasını, top sürmesini ısrarla istemezler.

İyi bir antrenörün vasıfları münakaşa edilirken, bazıları, iyi bir antrenörün futbol oynamış olmasının şart olmadığını ileri sürüp, hiç futbol oynamadıkları halde muvaffak olmuş bazı isimler sayarlar. Bizce, iyi bir antrenörün muhakkak yıldız bir futbolcu olması şart değildir. Ancak, hiç şüphesiz, herhangi bir ligte futbol oynamış olması veya hiç değilse, futbol oynanmış olması şarttır. Aksi halde, o kimse tıpkı, sadece denizde dolaşan gemileri seyredip bir iki kaptanlık kitabı okuduktan sonra gemi idare etmeğe kalkan birine benzer.

Daima münakaşa edilen bir ikinci husus ta, yıldız mertebesine erişmiş futbolcuların, ekseriya, iyi bir antrenör olmayacakları iddiasıdır. Bu tezi müdafaa edenler, yıldız futbolcuların,

Sandro Puppo: Beşiktaşı ve milli takımı çalıştırdı.

antrenör oldukları zaman, kendi stillerinden, değişik stildeki fakat faydalı futbolcuları tutmadıklarını, yahut, onları kendi stillerine benzetmek için beyhude yere uğraştıklarını ileri sürerler ve zaten bu gibilerin, futbolcu iken, kendi üstün ve doğuştan fevkalâde meziyetleri dolayısile, nasıl futbol oynaması gerektiğine aslâ kafa yormadıklarını, menecerlerine, antrenörlerine kulak asmadıklarını söylerler. Bizce de bu tezi müdafaa edenler umumiyetle haksız değillerdir. Fakat, hem yıldız olarak futbol oynamış, hem de daha iyi oynamak için durmadan kafasını yormuş, menecerlerini antrenörlerini can kulağı ile dinlemiş olanlar da vardır ki, böyleleri şüphesiz iyi bir antrenör olmağa, çok daha müsaittirler.

Her zaman her yerde yapılan bu klâsik münakaşalara dair kendi görüşlerimizi söyledikten sonra, şimdi, iyi bir antrenörde bulunması gereken vasıfları sıralayalım:

1 — Çalıştırdığı futbolculara işinin ehli olduğunu kabul ettirmek.

C. Özarı: Diplomalı

2 — Mesleğine samimi olarak bağlı bulunmak.

3 — Her yeni bir şey öğrenebileceğini kabul etmek.

4 — Hiç değilse vasat bir tahsile sahip olmak.

5 — Futbol oynamış olmak.

6 — Vücut yapısında görünür bir gariplik bulunmamak.

7 — İnsanın vücut yapısı hakkında fikir sahibi olmak.

8 — Dünya futbolu hakkında malûmatlı olmak.

9 — Kaprisli, fikri sabit sahibi, tembel olmamak.

10 — Namuslu, dürüst, âdil olmak,

11 — Gayri tabiî, gayri ahlâki meyilleri olmamak.

12 — İnsan ruhuna vâkıf olmak.

13 — İnsanlarla dost olmağa hazır ve saygı görmeğe lâyık olmak.

Bu belli başlı vasıflar dışında, iyi bir antrenörün, sahada çalıştırdığı futbolcular nazarında, göstereceği hareketlerde gülünç olmıyacak kadar dinç ve becerikli olması, aralarında dolaşırken, diri hareketlerile antrenmanı canlandırması da şarttır.

İngiltereden Diplomalı Antrenör
COŞKUN ÖZARI

Türk Millî takımı antrenörleri:

Bugüne kadar, pek az istisnası ile, Türk Millî takımlarını ya Türk antrenörleri tarafından çalıştırılmıştır veyahut bu vazife memleketimizde bulunmakta olan yabancı, klüp antrenörlerine verilmiştir, ender olarak da Federasyon tarafından angaje edilmiş yabancı hocalar futbolcularımızı çalıştırmışlardır.

Molnar: Tecrübeli

Millî takımımızı çalıştıran antrenörler şunlardır:

Türk antrenörler: Rebii Erkal (1951), Cihat Arman (1957) Gündüz Kılıç (1954), Necdet Erdem (1960), Coşkun Özarı (1961), Şeref Görkey (1962).

Yabancı antrenörler: Billy Hunter, İskoç (1924) Tod Bella, Macar (1928) Pegnam, İngiliz (1932) Donolly, İngiliz (1936) Molnar, Macar (1948) P. Molloy, İngiliz (1949) Mc Cormick İngiliz (1950) Puppo Sandro, İtalyan (1952, 1954, 1959) Szekelly Macar (1953) Mihailoviç, Yugoslav (1953) G. Varglian, İtalyan (1956). Remondini, İtalyan (1957) Spaiç, Yugoslav (1962).

B — İDARECİ

Ahmet Şerafettin (Şeref), Beşiktaş'a kuvvet veren idareci. İkinci beynelmilel hakemimiz, Galatasaray - Slavya maçından evvel kaptanlar Nihat Bektik ve Pleticha ile.

Her Organizmin en önemli uzvu mu hakkak ki baştır. Futbol da bu umumi kaidelerin dışında düşünülmez. Bu sebeple en iyi futbolu, ancak en mükemmel başların idare ettikleri kadrolarda bulabiliriz.

Bir insan için baş ne ise, ne kadar önemli ise, herhangi bir toplum için de başta bulunan o kadar önemlidir. İnsanın başı nereye isterse gövdesi oraya gider. Toplumun başı da nereye yönelirse toplum da oraya yönelir. Ata larımız, «Balık baştan kokar» diye bir lâf edip, kokmanın, bozulmanın, sürün menin baştan başlayıp aşağıya doğru yayıldığını ne de güzel anlatmak istemişlerdir.

Biz burada siyasî ve askerî temsilcilerden misaller vererek toplumların başına geçip onları yükselmiş, alçaltmış, yaşatmış veya mahvetmiş başlardan bahsedecek değiliz. Bizleri ilgilendiren sadece futbol olduğuna göre, sözü hemen futbol toplumlarının başlarında bulunan adamlara, yani idarecilere, menecerlere, antrenörlere, takım kaptanlarına getirmek istiyoruz. Tabii, bir de onların saha dışında hazırlayıp, plânlayıp sahada futbolcular tarafından savunulan dâvalarını âdil ve bilgili bir otorite ile idare etmeleri gereken hakemler var... Bakın İspanya da Bernabau adlı bir adam çıkmış Real Madrid'i dünyanın en büyük, en şöhretli futbol kulüblerinden biri yapmış. İngilterede Chapman adlı bir menecer Arsenalı, bugüne kadar ligdeki durumu ne olursa olsun ihtişamını zerre kadar kaybetmiyen bir takım haline sokmuş. Almanyada Herberger adlı bir antrenör ise Alman Millî takımına dünya şampiyonluğunu kazandırmış.

Öyle ise biz, bir futbol toplumu üzerinde bu derece etkileri olan idarecileri gözden geçirelim.

Meşhur İngiliz millî futbolcusu ve fevkalâde bir top canbazı olan Sunderland'lı «LEN SHACKLETON» futbol hâtıralarını topladığı kitabında, idareciler bahsini bomboş iki beyaz sahife halinde bırakarak, güya onların hiçliklerini anlatmak istemiştir. O zaman, İngiliz futbol teşkilâtı, onun pek nazik olmayan bu protestosunu doğru bulmamış hattâ kendisini cezalandırmıştır. SUNDERLAND'ın Türkiye yi ziyaretinde İstanbul'da da seyrettiğimiz SHACKLETON'un hareketi cidden hoş olmamakla beraber, insan oğlunun, içindeki sonsuz hürriyet aşkı dolayısiyle, kendisini idare edene ve kendisine dikte etmek mevkiinde bulunana, elinde olmadan duya gitmekte olduğu antipatiyi belirtmek bakımından bir hayli enteresandır. Her cemiyette olduğu gibi her futbol kulübünde de muhakkak ki idare edenler ve idare edilenler bulunacaklardır. Fakat çok kere idare edilenlerin idare edenleri sevimsiz buldukları bir hakikattir.

Futbolda profesyonelliğin artık yavaş yavaş bütün dünyayı kaplamağa

başladığı zamanımızda ise, idare edenlerle edilenler raasındaki münasebet, tıpkı iş verenle işçiler arasındaki daimi tatsız münasebetlere benzemiştir. Bu tatsızlık, ilk olarak gene futbolun ana vatanı İngilterede hissedilmiş ve hâl çareleri araştırılmıştır.

Bu suretle, daima futbolcularla temas edip emirler vermeğe yeltenen çoğu futbolden yetişmemiş sırf içtimai ve malî durumları dolayısıyla klüp idareciliğine getirilmiş bir çok idareci yerine meslekten yetişip futbolcunun ruhunu, huyunu, dilini daha iyi bilen bir tek idareci kullanma yoluna gidilmiş ve futbol şubesinin başına, tam yetki ile getirilen bu idareciye, «MENACER» denmiştir. İdareciler ise, klübün malî kalkınmasına, gereken spor tesislerini kurmağa, futbol şubesine iyi antrenör, iyi menecer bulmağa, yetersizlikleri halinde değiştirip yenilerini almaya çalışmaktadırlar ki, bu vazifeler, hiç şüphesiz, takım yapmak, futbolcularla uğraşmak gibi heveslerden çok daha faydalı ve ehemmiyetlidir.

Millî futbol takımı eski tek seçicisi
Eşfak AYKAÇ

C — MENACER

Maalesef menacerlik bizim futbol hayatımıza tuhaf, hattâ gülünç kılıklarla girdi. Biz, şu son senelere kadar, menaceri, futbolcuların ayak işlerine koşan, dertlerini soran, hattâ malzemelerine bakan, hususî hayatlarını âdeta bir detektif gibi kovalayan ve idarecilere jurnal eden bir tip olarak kabul etmiştik. Lâkin, çok şükür, menacerin hakiki hüviyeti, yavaş yavaş, klüplerimizde gerçek mânası ile anlaşıp benimsenmeye başlanmıştır. Şimdi biz de biliyoruz ki menacer, bir futbol klübünün kadrosunu tam yetki ile kuran, futbolcuların arasındaki ahengi bulan, malî durumlarını elindeki bütçeye göre ayarlayan, onların en iyi şekilde, en iyi antrenörler tarafından çalışmaları için programlar hazırlayan, takımın tertibini, sistemini, taktiğini, stilini ortaya koyan, kulübün ve sporun şerefini korumayanları hizaya alan adamdır.

G. Kılıç Menacer

Büyük bir yetki ile bu kadar çeşitli ve mesuliyetli işleri omuzlarına yüklenen menacerlerde muhakkak ki birçok vasıflar bulunması gerekir. Bir menacer, mesleğine aşk derecesinde bağlı umumî kültür sahibi, insanlarla çabuk dost olmasını bilen, az da olsa muhakkak bir futbol mazisi olan, çabuk, günlük ve geçici başarılara, güç fakat daimi başarıları tercih edecek kadar sabırlı, dış tesirlerden yılmayıp inandığını yapacak kadar cesur, bilmediğini söyleyecek, haklı mağlubiyetleri tevillerle örtmeyecek kadar medenî cesaret sahibi, mesleğine ait yeni buluşları durmadan araştıran, okuyan, bazan bir baba kadar müşfik, bazan da bir kartacalı kadar disiplin sever, namuslu, dürüst, gayri tabiî ve gayri ahlâki meyilleri bulunmayan bir kimse olmalıdır. Bir menacer aynı zamanda yaratıcı da olmalıdır.

Galatasaray Kulübü Menoceri
Gündüz KILIÇ

D — TEK SEÇİCİ

Çeşitli spor takımlarının seçiminde uygulanan bir usûl de tek seçiciliktir. Kadronun tesbiti bir komiteye değil de bir tek kişiye verilir ve bu vazifeli şahıs tek seçici adını alır. Takımın teşkilinden, hazırlık programından, sisteminden ve taktiğinde bu tek şahıs sorumludur. Çeşitli teşekküllere mensup oyunculardan kurulacak bir millî veya temsilî kadro bahis konusu olduğu zamanlar kadroların tesbitin de teknik komiteler fikir ayrılıkları ile bocaladığından ve sorumluluk paylaşılmış olduğundan randıman düşük kaldığı için bugün futbolda ileri memleketlerde millî ve temsilî takımların teşkili tek seçicilere verilmektedir. Tek seçicinin şahsında aldanılmamışsa bu sistem çok iyi sonuçlar vermektedir.

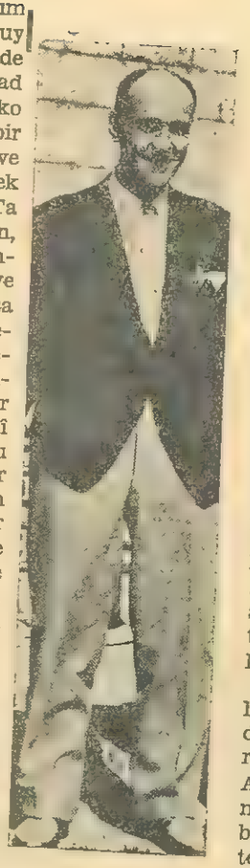

E. Aykaç Tek seçici

Tek seçicilik bazen kulüplerde de tatbik edilmektedir. Gerek kulüp gerekse millî takımların sorumluluğunu tek başına yüklenen bu şahıslara bazı yerlerde teknik direktör adı da verilmektedir.

Türk Millî takımında tek seçicilik:

Türk Millî futbol takımının teşkili bugüne kadar ekseriya federasyon hey'eti veya federasyonca seçilmiş bir teknik komite tarafından yapılmıştır. Yalnız iki defa tek seçici usûlüne baş vurulmuştur.

İlk olarak tek seçicilik vazifesi Ulvi Yenal Federasyonu devrinde, 16 mayıs 1962 tarihinde hususî tertipteki Millî takımımızın İstanbul'da Yunanistanla yaptığı maçta, tek seçicilik vazifesi aynı zamanda Federasyon Asbaşkanı olan Sadri Usuğlu'ya verildi. 0—1 kaybettiğimiz bu maçtan sonra, A Millî takımımızın İsviçre ile 1 haziran 1952 de Ankara'da yaptığı maçta da Sadri Usuğluya aynı vazife verildi. Bu ikinci tecrübe de müsbet sonuç vermedi, takımımız İsviçreye 5—1 yenildi.

Tek seçicilik ikinci defa Hasan Polat federasyonu devrinde 1956 senesinde denendi. Federasyonda genel sekreter vazifesini yapmakta olan Eşfak Aykaç 19 Şubat 1956 da İstanbul'da oynanan Türkiye — Macaristan ve Lizbon'da 25 mart 1956 da yapılan Portekiz — Türkiye maçlarında tek seçici tayin edildi. Macaristanı, en kuvvetli kadrosu ile 3—1 mağlup ettik, Portekize 3—1 yenildik.

8 — TEKNİK - TAKTİK

A — Teknik

a) Oyuncular ve mevkilerinin tekniği

b) Kalecilik tekniği

B — Taktik ve Sistemler

a) Metod

b) WM sistemi

c) Sürgü

d) Diyagonal sistemi

e) Beton

f) Catinaccio

g) 4—2—4

Teknik Vasıta

8 - TEKNİK ve TAKTİK

A — TEKNİK

a) Oyuncular ve Mevkilerinin Tekniği

AÇIK:

Takımlarda sağ ve sol olmak üzere iki açık vardır. Açık taç çizgisi kenarında oynıyan futbolcudur Sağaçık 7, solaçık ise 11 numaralı forma g'ymek tedir. Eski futbolde açıklar daha ziyade top götürüp ortada oynayan arkadaşlarına (ortalama) vaifesini görürlerdi. WM sistemi ile beraber açıklar kaleyi hedef tuttular ve santrfor ile beraber forvetin en ilerideki adamı oldular ve dolayısiyle gole gitmek vazifesini de üstelendiler. Bugün her çeşit sistemde açıklar hedef olarak kaleyi almakta, daha aktif rol oynamaktadır lar. Bu sebepten sür'atli olduğu kadar iki ayağına hâkim ve iyi şut atan açıklar tercih edilmektedir.

BEK:

Esasında İngilizce olan bu kelimenin mânası geri demektir. Bu mevkide oynıyan oyunculara dilimizde müdafii de denir. Pek yakın zamana kadar kalecinin önünde biri sağda diğeri sol da olmak üzere oynıyan beklere bir üçüncüsü de katılmıştır: Modern futbolda santrhaf üçüncü bek gibi geride oynadığından şimdi bunlara Avrupa'da orta bek denmektedir.

Dünya futbolunda sağbek 2, solbek, 3, orta bek ise 5 numaralı forma giymektedir. Demirperdeye mensup memleketlerde ise sağbek 2, solbek 4, orta bek ise 3 numaralı formayı taşımaktadır. İlk devirlerde sert oyun, uzun vuruş bek oyuncuları için kâfi meziyetlerdi. Bugün bütün sistemlerde akın beklerden, hattâ kaleciden başladığından, beklerin de teknik, pas dağıtmak ta, akın desteklemekte mahir olması aranmaktadır.

BLOKAJ:

Bir kalecinin kendisine çekilen bir şütü ellerile vücudu arasında sıkı bir şekilde tutmasıdır. Bu tutuş sırasında top vucüdün sert kısımlarına karşı getirilmemelidir, bu takdirde çarpıp geri döner, topun arkasında vucüd koruyucu vazifesini görmeli, bilhassa blokajlar karın boşluğunda yapılmaya çalışılmalıdır. Göğüs üzerinde yapılacak blokajlarda, tam topla temas anında göğüs geri alınmalı ve çarpma şiddeti amorte edilmelidir.

HAFBEK:

Esas İngilizce bir kelime olup yarım bek (half back) mânasına gelir.

Bugünkü üç hafbek tertibi ilk defa 1881 de Birmingham'da kuruldu. Orta sahada oynıyan bu üç hafbek oyuncusu sağhaf, ortahaf ve solhaf isimlerini alır. Yalnız bugün umumiyetle bilhassa demirperde memleketlerinde tamamile geride oynıyan ortahaflara ortabek tabiri kullanılmaktadır. Dünyanın bütün memleketlerinde hafbek hattındaki oyuncular sağhaf, 4, ortahaf 5 ve solhaf 6 numaralı forma giyerse de demirperde memleketlerinde bu numaralama değişiktir. Bu memleketlerde sağhaf 5, ortahaf 3 ve solhaf

ta 6 numaralı forma giymektedir.

Hafbek futbolda en mühim mevkidir. Bir maçta bilhassa iki yan hafbek oyuncusu takımın ileri ve geri hatları arasındaki irtibatı teminle maçın neticesi üzerinde büyük rol oynarlar.

İÇ:

Esas İngilizcesi insayt (inside) olan iç oyuncuları sol ve sağ olarak ikidir. Sağiç 8, soliçte 10 numaralı formayı taşımaktadır. Her sistemde forvetin, hattâ takımın işleyen beynidir, oyun tanzimcisidir. Çalışkan, feragat sahibi olmalı, teknik bakımında yetişkin bulunmalıdır. Bir bakıma yan haflara da benzeyen içler WM sisteminde geride çalışırken, 4-2-4 sisteminde biri geride diğeri ileride vazifelidir. İleri oynıyan böylelikle ikinci santrfor vazifesini de üstüne almış olmaktadır.

KALECİ:

Futbolun ilk oynandığı yıllarda kalecinin tarifi şöyle idi: «Kaleci, kendi kalesine en yakın olan oyuncudur.»

Aynı zamanda kalecilerin topu elle de tutmağa hakları yoktu. Kalecinin bugünkü hüviyetini alması ve topu elile tutabilmesine ancak 1870 yılından itibaren müsaade edilmiştir

Dünya tarihinde bugüne kadar sayısız büyük kaleciler gelip geçmişse de, bunlar arasında en fazla şöhret yapan ve hakkında efsaneler çıkarılanı İspanya millî takımının harika kalecisi Zamora'dır.

KORNER:

İngilizce bir kelimedir ve köşe mânasına gelir. Korner bir takım oyuncusunun topu kendi kalesinin avut çizgisinden dışarı çıkarmasile olur. Rakip takımın bir oyuncusu tarafından yapılan korner atışından hiçbir şekilde of sayt olmaz.

Bazı hususî mahiyetteki futbol turnuvalarında takımlar berabere kaldıkları takdirde hangi takım daha fazla sayıda korner kazanmışsa o galip ilân edilir.

Korner atışlarında, atışın yapıldığı tarafın aksi yönden, sağdan çekilen kornerlerde sol ayakla, aksi istikamet ten aksi ayakla atışlarda top kaleler için daha tehlikeli olur. Korner atışları takımın umumî taktiğine ve rakip müdafaanın özelliklerine göre önceden de tesbit edilebilir.

SANTRFOR:

Bu da esasında İngilizce bir kelime olup orta ileri mânasına gelir. Lisanımızda bu mevkide oynıyan ve 9 numaralı formayı giyen oyuncuya evvelâ merkez muhacim, daha sonraları da orta muhacim denmiştir. Santrforlar için aranılan meziyetler her sistemde çalışkanlık, yırtıcılık, iki ayakla şut çekebilmek, iyi kafa vurmak, deplâsman kabiliyeti, birçok hallerde de oyun tanzimciliğidir.

SANTRHAF:

Ötedenberi takımın en önemli oyuncularından biridir. Eskiden santrhaf forvete top dağıtmak, hücumda bir forvet gibi oynamak ve müdafaa sıkıştığı zaman rakip santrforu kontrol etmek vazifesini üstelenmişti. WM gardiyan santrhaf mefhumunu yaratmıştır, zira WM sistemi ile santrhaf bir üçüncü bek, daha doğrusu rakip santrforun bekçisidir. Bu bakımdan mücadeleci, havadan toplara ve iki ayağına hâkim olmalıdır. Modern futbolde santrhaf müdafaada kaleciden önce son müdafi olmaktan kurtarılmakta, ya iki bekin ortasında bir yan hafın şekil değiştirmesi ile iki santrhaf olarak, ya da biri önde bekçi santrhaf, diğeri geride gezgin santrhaf olarak çift kişi halinde vazife görmektedir.

b) KALECİLİK TEKNİĞİ

Kalecinin iyi veya fena oyununun takım üzerinde büyük tesiri vardır. İyi bir kaleci takımını yanlız yenilmekten kurtarmaz, aynı zamanda arkadaşlarını teşvik edeceği ve heveslendireceği için kazanmayı da sağlıyabilir.

Kaleci çevik, atletik, tahammüllü, kuvvetli ve seri olmalıdır. Kalecinin

boyu ne çok kısa nede çok uzun olmalıdır.

Aynı zamanda kaleci diğer arkadaşları gibi seri çıkış yapabilmeli ve topa el ve ayaklarile hâkim olmalıdır. Kalecilik için hususî bir yaradılış kabiliyetine de ihtiyaç vardır. Her futbolcu kaleci olamaz.

Kaleci, eskiden olduğu gibi, yanlız kalesini müdafaa etmez, kale sahasını müdafaa eder. Bu işi iyi görebilmesi için beklerini iyi idare etmesi, futbol bilgisinin mükemmel olması, ve müdafaasına emniyet telkin etmesi lâzımdır.

Yer tutma: Kaleciliğin sırrı yer tutmaktır. İyi yer tutan kalecinin top dalma eline gelir, böyle kalecilere şanslı derler. Eğer kaleci iyi yer tutacak olursa yere yatmasına da lüzum kalmaz, bunu bir geometri meselesi olarak anlatalım:

Bir noktadan çekilen bir şutta kaleci nerede durmalıdır?

Topun atıldığı noktadan kale direklerine birer çizgi çekerek bir açı çizdiğimizi farzedelim. Bu açının ortasına atışın yapıldığı yöndeki kale direğinden bir dikme inelim. Bu dikmenin ortayı kestiği nokta kalecinin duracağı yerdir. Bu kaideyi muhtelif noktalardan çekilen şutlara tatbik edelim. Kalecinin her atış noktasına göre, ortaya çıkacak bulunması gereken noktalar kalecinin önünde bir yarım daire meydana gelir. Kaleci işte bu yarım daire üzerinde hareket edecektir. Kaleci muhtelif yerlerden gelecek şutlara karşı duracağı yerleri antrenmanlarında öğrenmelidir. Top uzakta ise kaleci, kalesinden dışarı çıkmıyacak ve topu kale çizgisi üzerinde bekliyecektir. Top uzakta iken kaleci kalesinden çıkarsa top üzerinden geçebilir. Köşe vuruşu atılırken artık açı yoktur, düz bir çizgi vardır. Kaleci bu çizginin istediği yerinde durabilir.

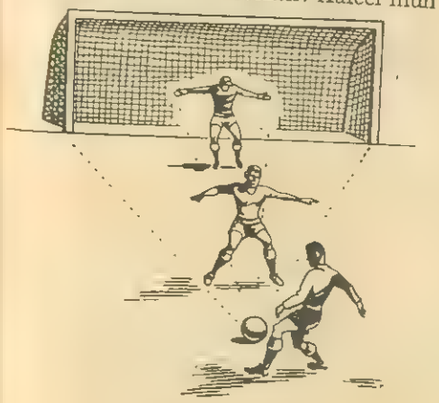

Kaleyi kaplama tekniği.

Köşe vuruşunu yapan uzun vuruyorsa geride kısa vuruyorsa ileride durur. Kalecinin bütün hassası, top karşıdaki kalede iken dahi oyunu ve topu bütün dikkatiyle takip etmesidir. Karşı takımın akını başladığı andan itibaren kalecinin vazifesi vardır.

Top tutuşu (Blokaj): Kaleci, yerden, ortadan, havadan gelen topları yere düşürmeden tutmalıdır. Kalecinin top tutuşu ne kadar kusursuz olursa oyunu da o kadar emniyetlidir. Blokaj için kalecinin bilekleri ve parmakları kuvvetli olmalıdır.

Şut ne kadar kuvvetli olursa olsun, kaleci topla beraber hafifçe geri çekilecek olursa iyi bloke eder.

Topun blokajında ellerin arkasında muhakkak vücut bulunmalıdır. Karın veya göğüs hizasına gelen topları iki el, karın veya göğüs ile tutmalıdır. Yerden gelen topları tutarken ellerin arkasında bacaklar bulunmalıdır. Havadan gelen topların evvelâ şiddetini kesmeli, topu, yere düşerken bloke etmelidir. Topu yalnız iki elle tutmak fazla antrenmana ihtiyaç gösterir. Plonjonlar esnasında topu ya bloke etmek, yahut kale çizgisinden dışarı çıkarmak lâzımdır.

Yatışlar: Kalecinin sık sık yere yatması doğru değildir. Bazı kalecilerin seyircilerden alkış toplamak için sık sık yere yattıkları görülür. Halbuki yere yatan kaleci bir müddet için kalesini boş bırakmış demektir. Top karşı taraf oyuncularının ayağına geçerse kolayca gol olur.

Yatışları önliyecek başlıca çare iyi yer tutmaktır. İyi yer tutunca, kaleci yanlız ortadan gelen şutlara yatmak

mecburiyetinde kalır. Yere yatış zamanında ve âni olmalıdır. Havaya doğru atlıyarak yatılacak olursa fazla vakit kaybedilmiş olur.

Yatış yay gibi yana doğru fırlayarak olmalıdır. Sağ ve sola yatışlar aynı derecede iyi olmalıdır. Ekseriya kaleciler sağa doğru daha iyi yatarlar, sol tarafları zayıftır. Kaleci antrenmanlar da her iki tarafa yatmağa da çalışmalıdır. Yatış idmanları salonlarda güreş minderleri üzerinde, sahalarda kum havuzlarında yapılmalıdır.

Kaleden çıkışlar: Kalecinin kale sahasını müdafaa edeceğini yukarıda söylemiştik. Kale sahasını müdafaa etmek için sık sık kaleden çıkmak icap eder. Bu çıkışlar rastgele olmamalıdır. Zamansız ve rast gele bir çıkış kaleyi boş bırakır ve takım beyhude bir gol yer. Kalecinin kaleden çıkışı ya beklerle anlaşarak olur ki bu halde bekler takım akıncılarını marke ederler, kaleci topu tutar. yahut da karşı taraf oyuncularından biri bekleri geçmiştir ki kalecinin bu vaziyette artık kalesinde kalmasında bir mâna yoktur. Derhal bu oyuncunun üzerine çıkması ve topu ayağından alması lâzımdır. Bunun içinde akıncının topu bir an ayağından açmış olması lâzımdır. Çıkışta karar âni verilmeli ve çok süratli hareket edilmelidir. Kısa bir tereddüt gole mal olabilir. Kaleci kaleden çıkış muhacimin üzerine atılırken geçmeğe ve faul yapmamağa dikkat etmelidir.

Eğer kaleci akının ilk başladığı noktadan beri oyunu iyi takip ediyorsa, zamanında bir çıkışla gole mâni olabilir. Kaleci dışarı çıkınca, beklerden biri muhakkak kaleye geçmelidir.

Vuruşlar: Kaleci topa yumrukla ve ayağı ile vurur. Yumruklada vuruşlar ve topu kornere atmak için, yahut kornerden gelen bir topu uzaklaştırmak için yapılır. Başka zamanlarda yumrukla vuruş lüzumsuz ve mahzurludur. Pek sıkışık hallerde vurulan yumruklar bundan müsteşnadır.

Yumrukla vuruşlarda topun, karşı taraf oyuncularının ayağına geçmemesi için bos yerlere ve tercihen sahanın yan taraflarına vurulması lâzımdır.

Ayakla vuruşlarda kaleci ayağına hâkim olmalı eline geçirdiği topu daha iyi durumda olan bir arkadaşına atmalıdır.

Yerde duran topa da uzun vurmalı ve istediği yere atabilmelidir. Kaleci topu tuttukdan sonra yere vurarak vakit geçirmemeli ve derhal müsait vazi yette olan arkadaşına atmalıdır. Kaleci bir gol yediği zaman kızmamalı, soğukkanlılığını kaybetmemelidir.

Kaleci, şutu çeken oyuncunun vuruşuna ve hareketine dikkat etmelidir. Şutu çeken akıncının son hareketi ekseriya topun geleceği yeri belli eder, kaleci de daha evvel hareket etmek imkânını bulur. Ancak çok usta akıncılar hareketlerile kalecileri yanıltabilirler. Buna son derece dikkat etmelidirler.

Kalecinin hususî antrenmanları şunlardır: Depar, ip atlama, uzun topa vurma, şut atma, (kapalı salonda minder üzerinde plonjon), duvara top atarak bloke etmek.

Ulvi YENAL

B — Taktik ve sistemler

a) Metod

Futbol oyunu bugünkü halini alınca ya kadar çeşitli merhalelerden geçmiş tir ve daha mükemmel bir şekil almak için futbol teknisyenleri her gün yenilikler bulmaktadırlar.

Futbolün bugünkü futbole benzer şekilde oynanmaya başladığı 1860 senesinde hiç bir oyun sistemi yoktu. 22 kişilik bir oyuncu kalabalığı sahada top kovalar dururdu, daha doğrusu her takım 1 kaleci ile 10 oyuncudan kurulu idi. Bu durumda takımda 10 tane akıncı bulunmakta ve bu 10 oyuncu karşı tarafa gol atmaya çabalamaktaydı.

Kısa bir süre sonra, eski Calcio denen Floransa futbolünde olduğu gibi, evvelâ 1, daha sonra iki oyuncu kalecilerin yardımcıları, koruyucuları olarak ayrıldı. Böylece, oyunda kaleci, onun önünde iki müdafi (bek) ve daha ilerde akıncılar (forvet) teşekkül etmiş oldu. Daha sonra müdafiler ile akıncılar arasına, yarı müdafi, yarı akıncı oyuncular yerleştirmek ihtiyacı da duyuldu. Böylelikle saha dört çeşit oyuncu ile paylaşılmış oldu: Kaleci, müdafiler, yardımcılar (haflar) ve akıncılar.

Futbol ilerlerken iş bölümü bu kadarla da kalmadı. Görüldü ki akıncıların hepsi birlikte top peşinde koşmaları yetmiyor, genişliğine sahayı paylaşmaları daha randıman verecektir. Bu görüşten, orta akıncı (santrafor) ve açıklar doğdu. Bu da yetmedi, açıklar ile orta akıncı arasına içler (insaytler) yerleştirildi.

Kaleci
Sağbek Solbek
Sağhaf Santrhaf Solhaf
Sağaçık, Sağiç, Santrfor, Soliç, Solaçık

Bu şekilde sağlanan muvazeneli takım dizilişi bütün dünyada kabul edildi. Takımın temel oyuncusu müdafaada ve akın desteklemekte vazifeli orta yardımcı (santrhaf) idi. Müdafiler kuvvetli, uzun vuruşlu, yardımcılar, haflar, çalışkan ve akıncılar sür'atli, şutları kuvvetli, bilhassa çalımcı kimselerdi.

Bu diziliş ve oyun tarzı, orta Avrupada olduğu gibi santrhafın geri çalışması şeklinde, bazı tadillerle bütün dünyada tatbik yeri buldu ve bu durum 1925 yılında oyun kaidelerinde bir değişikliğin kabulüne kadar sürdü. 1925 senesine kadar İngilterede oynanan futbolde İskoçların oyun tarzı hâkimdi. Dizilişleri yukarıda işaret edildiği şekilde olan İskoç takımlarında bekler karşı tarafın içlerini, haflar açıklarını kontrol ederdi. Beklerden biri (geri bek) diğeri ileri, yani hücum eden bek vazifesi görürdü. Ortahaf ise hem rakip santrforu marke eder, hem de asıl vazifesi olarak, kendi takımının hücumlarını tanzim ederdi. Bu tarz oyunda da bazı değişiklikler yapılır, meselâ, rakip takım kuvvetli olunca ortahaf daha ziyade müdafaada kalırdı. Bu oyun tarzı, Metod adi altında, İskoçlardan alınarak orta Avrupada yayılmıştı.

b) WM sistemi

İngilizler yukarıda işaret edilen oyun tarzına karşı üstünlük sağlamak için, daha Yirminci Yüzyılın başlarında, karşı tedbirler düşündüler ve rakipleri ofsayt tuzağına düşürerek akın kesmeye başladılar. O zamanlar, ofsayt kaidesine göre bir oyuncunun ofsayde düşmesi için, kale çizgisi ile arasında 3 müdafiden az bulunması gerekiyordu. 1925 de bu kaide değişti: Bir akıncının ofsayde düşmesi için kendisi ile rakip kale çizgisi arasında iki rakip oyuncunun bulunmaması kâfi görüldü. Kabul edilen bu yeni kaide akıncılara bir üstünlük sağlıyordu, bu üstünlüğü telâfi için bir üçüncü müdafiin vazifelendirilmesine ihtiyaç vardı. Bu ihtiyacı da ilk olarak Arsenal kulübünün maneceri Herbert Chapman gördü. Chapman'ın bulmuş olduğu (üçüncü bek) sistemi ile İngiliz Arsenal takımı 1933—1935 arası üç defa İngiltere şampiyonluğunu kazandı. Chapman'ın bulduğu, WM sistemi adı verilen oyun tarzı da bütün dünyaya yayıldı.

Bu sisteme WM sistemi denilmesinin sebebi 10 oyuncunun sahada bir WM harflerini çizer şekilde dizilmelerinden ileri gelmektedir. Şöyle ki bu sistemle futbol oyununda yeni bir muvazene kurulmuş oldu. İki yanhafın rakip içlerini kontrol altına almaları ve iki bekin açıkları ve ortahafın rakip orta akıncıyı (santrforu) kontrol altına al-

nası ve içlerin saha ortasına doğru çekilerek yan haflara yardımcı olmaları bu muvaznenin esasını teşkil etti. Yalnız, bütün dünyada tatbik edilirken, artık bir orta müdafi (orta bek) vazifesi gördüğü halde, orta yardımcı (santrhaf) nın ismi yine ortahaf olarak kaldı.

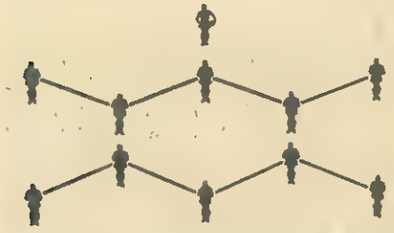

WM sistemi ile oyuncuların vazifesi tamamiyle değişiyordu, hattâ kaleci bile yeni vazifeler almıştır; artık çizgiye bağlı, kalesinin içinde hapis değildir, icabında ceza sahasının hududu na kadar ilerliyecektir, ona dördüncü müdafi adı bile verilmektedir. Müdafilerin sayısı artmıştır, çünkü zaptiye, ve müdafaanın bekçisi olarak ortaya bir orta bek konulmuştur. Bu yeni orta bek santrhaftan başkası değildir, rakip santrforu kontrol vazifesi almıştır. İki bek açıkları kontrol edecektir. İki yanhaf, eski santrhafın vazifesini üzerlerine almışlardır ve orta sahayı kontrol edeceklerdir. Yanhaflar bu vazife sırasında geriye doğru katlanacak içler yardım edecekler ve dördü (WM in sihirli dörtgeni) denen şekli sahanın ortasında çizecekler, orta sahayı kontrol altına alacaklardır. İçler böylece yarı haf gibi oynamaktadırlar. Hucüm hattında ise açıklar ile santrfor, bir ordunun öncü birlikleri gibi, üç akıncıları vazifesi görmektedir. Hucümda, bütün genişliği ile saha üç akıncıya kaldığından ve bu akıncılar bu geniş sahanın her tarafına yetişmek zorunda olduklarından, artık eskisi gibi hep aynı oluktan akmıyorlar, gerektikçe deplasman yapıyorlar ve çeşitli hucüm vazifesi görüyorlar.

WM de, içler dahil, bütün müdafaa oyuncuları bir (Adam adama) oyun tarzına doğru yönelmiş bulunuyordu. Bilhassa zayıf takımlar tarafından çabuk benimsenen bu sistemin W kısmı, yani müdafaa kısmı tatbik edilmeye başlandı. Tabii zamanla bu adam adama müdafaa sistemine karşı hucumlar geliştirmek için yenilikler düşünüldü. Mesela forvet oyuncularının kendilerini marke eden müdafileri şaşırtmak için durmadan yer değiştirdikleri Racing takımının turbiyyon taktığı, rakip ortahafı kalesinin önünden ileri doğru çeken santrforun geri oynaması, zaman zaman bir hafın veya bekin boş kalınca karşı taraf müdafaasını karıştırmak için akıncılar arasına katılması gibi..

WM sistemi her memleketin oyun mizacına göre böyle değişiklikler ile 1950 senesine kadar hemen hemen bütün dünyada tatbik edildi. Bu tarihten sonra, bir yandan futbolün bir temaşa halini alması, diğer yandan hucüm gücünün esas tutulması WM sistemine ye ni rakipler getirdi, fakat yine de WM ana sistem olarak kaldı. Başta, metod ile sistem karşımı mezosistem olmak üzere sürgü, diyagonal, son senelerin 4—2—4 oyun tarzı hep bu ana sistemden ilham alınarak kurulmuşlardır.

c) Sürgü sistemi

Almanlar bu sisteme Riegel derler. Bu sistem alman milli takımı oyuncusu Karl Rappan tarafından İsviçrenin Servette kulübüne antrenör olduğu zaman, icad edilmiştir. Ofsayt kaidesinden değişiklik üzerine, buna bir çare olmak üzere düşünülmüştür. Daha ileride bu sistem WM sistemi ile karşılaştığı zaman birinin diğerine üstünlük ve zaafları görülmüştür. WM akıncıları sürgü'nün sıkı orta taraf müdafaasını aşmakta güçlük çektikleri gibi hucümdaki sayı fazlalığı ile sürgü sistemi tehlikeli de oluyor, fakat WM akınlarından da sürgü'nün kontrol edemediği oyuncular kalıyordu.

Sürgü sisteminde oyuncuların dizilişi şöyledir:

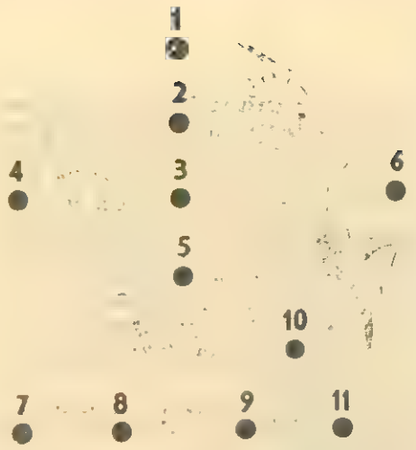

Bir bek (2 numra) kalecinin önündedir ve müdafaanın son kademisidir. Ona volan (seyyal) bek, volan ortahaf veya sürgücü denir. 3 numaralı bek rakip santrforu marke eder ve WM in santrhafının vazifesini görür. 4 ve 6 numaralı haflar açıkları kontrol ederler. Böylelikle sürgü sisteminde müdafaa biri belirli bir adamı olmayan 4 müdafiden ibarettir. 5 numaralı haf sahanın ortasında bu müdafilerin önündedir, hem hucuma yardım eder, hem de biraz geri oynayan içlerden biri ile beraber içleri marke de eder. For vetde ise dört oyuncu ilerdedir.

Sürgü sistemi geride her tarafa koşan fazla bir müdafi olarak çalışan 2 numara sayesinde ve bazen de müdafaaya 6,7 oyuncu birden çekmekle bir müdafaa sistemidir, aynı zamanda, hucum imkânları bulundukça 5 numaranın ve hatta ileri sarkabilen 4 ve 6 numaraların iştiraki ile müthiş bir hucum oyunudur. Bu sistemin bir müdafaa veya hucum sistemi olup olmadığı hakkında WM ciler ile münakaşalar ceryan ederken son zamanlarda Brezilyalılar tarafından avusturyalıların tatbik ettikleri değişik şeklideki sürgü sistemine benzeyen bir oyun tarzının, 4—2—4 ün uygulanması sürgü sistemine yeni bir hayatiyet vermiştir.

d) Diyagonal sistemi

Bu sistem 1958 yılına kadar Brezilyalılar ve Avusturyanın bazı takımları tarafından tatbik edilmiştir. Bu sistem de oyuncular sahayı kaplayan ve daima hareket halinde olan mevhum bir diyagonal şeklini çizerek sahada vazife görürler. Bekler kalelerine paralel bir hat üzerinde değil, bu diyagonalin üst köşe ve yanlarındadırlar. İki yanhaf ve iç diyagonalin yan kenarlarını, açıklarla santrfor öteki kenar ve üç köşesini teşkil ederler. Bu sistem de WM den ilham almış bir sistem olmak tadır ve 1950 dünya kupasında Brezilyalılar bu sistemleri ile muvaffak olamadılar ve sistemi bıraktılar.

e) Beton sistemi

Bu sistem kökleşmemiş bir sistemdir. Bu sistem WM in değişik bir şekli olup forvetten bir oyuncunun bütün müdafilerin gerisinde serbest olarak vazife almasından ibarettir. Bu oyuncuya betoncu derler. Karşı takımın kuvvetli olduğu hallerde tatbik edilir, oyun zevkini bozan bir sistemdir.

f) Catenaccio

Sürgü sisteminin bir başka türlüsüdür. Rakip akıncıların hepsine bu sistemde bir müdafi bekçi olarak verilmiştir, fazladan bir oyuncu ayrılmıştır. Adam adama müdafaa vardır, beton sistemine de benzer. Bugüne kadar tatbik edilegelen müdafaa oyunlarının en sıkısıdır. Milan takımından örnek alınarak yayılmıştır. Bir müdafaa oyunu olmakla beraber, takımdaki oyuncular süratli, fedakâr ve mücadeleci olularsa tehlikeli akınlarla gol verimi sağlanabilir.

g) 4—2—4

WM sistemi ana sistem olmakla beraber en son ve en verimli sistem olduğu münakaşaya değer. Netekim Brezilyalılar 1958 dünya kupasında tatbik ettikleri 4—2—4 adı verilen bir oyun tarzı ile şampiyonluğu aldıkları gibi aynı sistemle 1962 de bir şampiyonluk daha aldılar. 4—2—4 de oyuncular sahada şöyle diziliyorlardı:

WM sisteminde adam adama markaj karşısında forvette bulunan üç oyuncuları nasıl deplasmanlara baş vuruyor ve sahayı kaplamaya çalışıyorlarsa bu sistemde de oyuncular sahayı doldurmaya çalışırlar. Takım akında iken en fazla gol kazanılacak yön orta akıncıların orta sahasıdır. Hucümda burada 2 santrfor oynatılır: çok seyyal, şahsi meziyetleri üstün 2 akıncı. Müdafaada ise tehlikelerin en fazla doğacağı taraf orta kısımdır, burada da iki santrhaf vazife görür, Sahanın orta yerinde ise WM in sihirli dörtgeninin kapladığı Adamsız saha'da bir yanhaf ile hem hucüm destekliyebilecek, hem de müdafaaya yarayacah bir iç bırakılır.

Bu sistem esasen futbolün tekâmülünü tabii bir neticesidir, çünki:

1860 da beksiz oynanıyordu,

1870 de 1 bekle oynanıyordu

1880 den 1930 a kadar 2 bekle oynandı

1930 dan sonra WM ile 3 bek sistemi geldi

Bugün 4—2—4 ise 4 bek sistemini getirmiş bulunuyor.

Dünyada bugün için WM in sonu gelmiş gibi görünmektedir. Brezilyadan sonra Avrupanın birçok memleketinde 4—2—4 tatbik edilmeye başlandı. Bunun ufak tadillerle yeni şekilleri de gözükmekte. Brezilya dahi bazen bu sistemin yerine 4—3—3— kullanıyor. Bu yeni sistem tekrar sürgü ve Catenaccio'yu günün sistemi haline getirdi. Fakat dünya futbolünde yine de Di Stefano, Puskaş, Hidegkuti, Pele gibi müstesna değerler futbol sistemlerine kendilerinden bir şeyler katarak tadiller yapmaktadırlar.

Sulhi Garan: modern hakemliği memleketimize getiren.

9 — HAKEM VE HAKEMLİK

A — Hakemliğin tarihçesi

B — Türkiyede hakemlik

C — Dünyada hakemlik

D — Hakemin vazifesi

E — Hakemin vasıfları

yaptığımız milli maçlarda, FİFA'nın müsaadesi ile, hakem durmuştur.

İlk defa iki yabancı takımın milli karşılaşmasını idare eden hakemimiz ise 1928 de Budabeştede Macaristan — Avusturya Millî maçını idare eden Şeref merhum dur.

2inci Cihan harbinden sonra birçok hakemimiz yabancı memleketlerde beynemilel temaslarda hakemlik yapmışlarsa da 5 milli müsabaka idare ederek FİFA hakemi kokartını almak şerefine iki hakemimiz ermiştir. Bunlardan ilki Sulhi Garan, diğeri Cezmi Başar'dır. Ne yazık ki Sulhi Garan bütün ömrünü verdiği hakemliğin en yüksek şerefi olan FİFA kokardını aldıktan sonra beynelmilel müsabaka idare edemeden bu sezon vefat etmiştir. Cezmi Başar FİFA kokartlı tek hakemimiz olarak vazife görmektedir.

C — DÜNYADA HAKEMLİK

Almanyada: Her Alman kulübü, lisansla futbolcu sayısına orantılı olarak belirli sayıda sporcusunu hakemlik için mahalli lig komitesine bildirir. Bu namzetler kurslar görerek hakem yetişirler. Lig komiteleri yeni ve genç hakemlerin yetişmesi için büyük gayretler sarfeder. Yaş haddi 16 olmak üzere, gençler için hakem kursları açılır ve bu kursdan başarı ile çıkanlar jünior takımlar maçlarında hakem dururlar. Çok yakından Federasyonca takip edilen bu hakemler derece derece terfi ederek 1, lige kadar yükselir. 1. lig için hakemlerin yaş haddi 50 yaştır. Hakemler amatördürler ve tazminat olarak her maç için gündelik hesabı ile 20 mark (45 lira) alırlar Tanınmış hakemleri: Peco Bauwens (yıllarca federasyon başkanlığı etmiştir) Albert Dusch.

Arjantinde:
amatör ve profesyonel hakemler. Profesyonel hakemler de iki sınıfa ayrılırlar ve sayıları sınırlanmıştır. Hakem işleri 7 kişilik bir komitece yönetilir. Hakem olacak kimseler belirli bir iş sahibi, en az ilk tahsilini yapmış sağlam bünyeli olmalıdırlar. Pratik ve teorik kurslar 6 ay sürer. İmtehan verdikten sonra hakemler ilk olarak amatör hakem olurlar. Maçları, kimlikleri son derecede gizli tutulan uzmanlar tarafından izlenir ve kontrol edilir. Tanınmış hakemleri: B. Macias, Juan R. Brozzi, Velarde,

Avusturyada: Hakem olmak için 24 seanslık bir kurs geçirmek şarttır. Yeni hakemler mutlak 6 ay yan hakemliği yaparlar. 1. ligde hakem durabilmek için 5 sene kadar zaman geçer. Hakemlar her hafta mecburi olarak kültür fizik idmanına çıkarlar ve nazarî derste haftanın maçları üzerinde tartışmalar yaparlar. 1. lige terfi etmiş bir hakem aşağı maç idare edemez. Emeklilik yaşı 50 dir. Hakemler maç başına tazminat olarak 120 şilin (42 lira) ve ayrıca 50 şilin (18 lira) gündelik alırlar. Tanınmış hakemleri: Retschury, Ercih Steiner, Fritz Seipelt

Fransada: 37 yaşından genç hakem namzedi 6 aylık bir kurs geçirip imtehanlarda başarı sağlarsa 4 kademeden aşarak beynelmilel hakemliğe kadar ulaşır. İlk kademeyi aşıp mahalli hakem olması için 4—5 yılın geçmesi lâzımdır. Sonra sırası ile mahalli lig, bölgeler arası, federal hakem safhalarını aşar. Emeklilik yaşı 50 dir. Hakemler amatör dür. Seyahatlerde kilometre başına bir ücret (70—35 kuruş) ayrıca gündelik tazminat olarak 26 yeni frank (47,5 lira) ödenir. Tanınmış hakemleri: Ch. Delasalle, L. Leclerc, Victor Sdez. M. Slavik, R. Masson, M. Guigne

İngilterede: Namzetler ilk olarak çok sıkı göz muayenesi olurlar ve renkleri ayırma derecesinin kuvveti üzerinde durulur. Muhtelif imtehanlar ve kurslardan sonra hakemlik hakkını kazananlar 3 sınıfa ayrılırlar. 47 yaşını aşmış hakemler lig maçı idare edemezler milli maçlarda hakem durmaları mümkündür. Ligdeki hakem sayısı 90 ı geçemez. Bir İngiliz hakemi ömründe ancak bir defa Federasyon kupası finalini idare edebilir. Bu maça ait hakemlik tazminatı yerine altın. bir madalya da alabilir. Hakemler amatördürler. Lig maçları için 184 lira, Federasyon kupası finali için 254 lira, milli maçlar için de 382 lira tazminat alırlar. Tanınmış hakemleri: Sir Stanley Rous (şimdiki FİFA başkanı) Lucas, Prince Cox, Kingscott, Ellis, Evans Leafe, Crugh

İtalyada: Başlıca büyük şehirlerde mahalli hakem komiteleri 18—25 yaşları arasındaki gençler için kurslar açar. Teorik dersler geceleri yapılır ve eski hakemlerin dersleri bir ay sürer. Bundan sonra namzet hakem olur. Namzet hakemler 5—6 yıl profesyonel hakemler komisyonunun idaresinde staj görürler. Profesyonel hakemlerin sayısı 40 dır. Bunların arasına girmek çok güçtür. Belirli bir süre yarı profesyonel olarak hakemlik yapmak da gereklidir. Tanınmış hakemleri: Mauro, Galeati, Bernardini, Carpani, Adami, Campanati, Rigato.

İspanyada: Lisanslı futbolcu olmayan isteklilerden 18—25 yaş, futbolculardan 35 yaşını aşkınlar hakem olabilirler. Kademeli sıkı imtehanlardan geçen namzetler ancak iki sene hakem olabilirler. Maç başına ufak bir hisse hakem birliklerine verilir ve hakemlik müessesesi mustakil olan Milli hakem birliği tarafından yönetilir. Hakemler amatördürler. Maç başına, 1. ligde 455 lira tazminat, 55 lira gündelik alırlar. Uçak veya yataklı vagonda seyahatlerinin ücreti de ödenir. Tanınmış hakemleri: Pedro Escartin (sonradan tekseçici olmuştur) Gardezabanal, M. Asensi.

İsviçrede: Her kulüp, muhtelif liglerdeki takımlarının sayısı kadar namzet hakem göstermelidir. 1650 futbol hakemi mevcuttur. Tanınmış hakemleri: Forster, Ruoff, Mercet, Luiz.

Çekoslovakyada: Eski futbolcular arasından kulüblerce namzet gösterilirler. Kurs ve imtehanlar geçirdikten sonra özel maçlarda yan hakemliği ile işe başlarlar. 1. lig hakemi olmak için 6 se ne geçmesi lazımdır. 4400 hakem mevcuttur. Emeklilik yaşı 50 dir. Her hakem bir kulübe mensuptur. 68 lira giyim ve malzeme masrafı olarak, ayrıca gündelik tazminat verilir. Tanınmış hakemleri: Cejnar, Milan, Fenci.

D — HAKEMİN VAZİFESİ

OYUNUN HÂKİMİ:

Bir hakem atletik meziyetlerden başka, salim düşünce serin kanlılık ve sür'atli kesin kararlar verebilme özelliklerine sahip olmalıdır. Durum ne şekilde olursa olsun, tam bir tarafsızlıkla olayları muhakeme edebilmeli ve otoritesini de kabul ettirmeyi bilmelidir.

Oyun sahasının tek hâkimi hakemdir. Oyun kaidelerini gayet iyi bilen hakem bunları kendine göre tadil etmeden tatbik eder. Başlama düdüğünü çaldığı andan itibaren, bitiş düdüğüne kadar, oyun devam ederken veya durmuşken hâkimiyeti süreklidir. Olayları görmüş olduğu gibi süzerek muhakeme ederek kararlarını verir, bütün inisiyatif ondadır. Bir hâkimin selahiyetlerini kullanır gibi oyun içinde adalet tevzi eder. Kaidelerin her ihlalinde, hemen durumu tahkik eder, süzer ve aynı anda cezayı tayin ve tatbik eder.

Hakem bir sahanın futbol oyununa elverişli olup olmadığı hakkında karar verebilecek tek şahıstır. Bunun için çok evvelden sahayı gidip görür kontrolunu yapar. Oynanan bir maçı de tatil selahiyeti sadece hakemdedir, fakat bir hakem de maçın tamamlanması için bütün imkânlarını kullanmak zorunda dır.

Hakeme bu ağır vazifesi sırasında yan hakemleri (laynsmenler) yardımcı olurlar. Yan hakemlerin vazifeleri, orta hakemlerinin, hatalı hareketler üzerinde dikkatini çekmektir.

Oyun içinde, beynelmilel oyun kaideleri içinde zikredilmemiş bir hatalı ha-

reket vaki olursa, bu takdirde hakem, bu hareketi cezalandırmak için akıl ve mantığının, salim düşüncesinin sesine göre hüküm verir. Hakemin verdiği kararlar kesindir, ne kendisi, ne de başkası, oyun sonunda bunların sağlamasını, muhasebesini yapmak durumundadır.

OYUN İDARE ŞEKLİ:

Bir oyunu iyi idare edebilmek için hakemin sahada nasıl hareket etmesi gerektiğini iyi bilmesi lazımdır. Hiç bir oyuncu tarafından maskelenmemek şartı ile, her hareketi en yakından görebilecek kadar daima topa yakın mesafede bulnabilmelidir. Bilhassa ceza sahası içinde topu yakından en iyi izlemelidir, zira buradaki hatalı hareketler daha şiddetli cezaları muciptir. Bundan başka hakem, oyunun başında kendini fazla yormamlı, enerjisini hesaplı harcamalıdır, maçın sonuna kadar aynı sürat ve muhakeme kabiliyetini devam ettirmek zorundadır.

Batı memleketlerinde hakemin kontrol hattı, oyun sahasının bir köşesinden karşı köşesine giden diyagonal hatdır. Yan hakemleri de o şekilde hareket ederler ki, daima topun üzerinde iki çift gözün kontrolu mevcut olur. Böylelikle her hareket çifte bir kontroldan geçmiş olmaktadır. Köşe atışlarında, yan hakemleri gol kontrolcusu vazifesini yüklenirken, orta hakemi ceza sahası içindeki hareketleri daha iyi kontrol edebilir.

Doğu avrupanın bazı memleketlerinde hakemlerle yan hakemleri arasındaki iş bölümü daha değişik bir şekilde tatbik edilmiştir. Orta hakemi boydan boya bir sahanın yarısını kontrol ederken iki yan hakemi de sahanın karşı tarafını yarı yarıya paylaşarak kontrol etmektedirler.

BİLGİ:

Hakem bütün oyun kaidelerini eniyi şekilde bilmelidir, yenilikleri izlemelidir, kararları münakaşa edilmeyecek kadar kesin ve şüphe davet edici de olmamamlıdır.

FİZİK KONDİSYON:

Çok önemlidir. 90 dakika devamlı bir fizik hareket ve fikrî çalışma içinde bulunacaktır. Bunun için daima fizik kondisyonunu iyi bir durumda bulundurmalıdır. 90 dakika topa 20 metreden daha yakın bir vaziyette koşacağı, hareket edeceği için bir futbolcu gibi form tutmalıdır.

TARAFSIZLIK:

Hakem oyun içinde selametle karar verebilmek için, oyuna tamamiyle bigâne kalmalı, ilgi göstermemli, neticeye kendini kaptırmamalıdır. Hislerini frenlemeli, kalbinin sesini duymamalıdır. Oyun elektrikli bir şekil aldığı zaman da hiçbir taraf oyuncusuna karşı hissi hareket etmemeli cezasını verirken sinire kapılmamalıdır. Hakemin en kuvvetli silahları objektif kalması ile serin kanlılığı olmalıdır.

SADELİK:

İyi bir hakem oyunu, kendi varlığını hissettirmeden idare edebiler hakemdir. Teatral hareketlere baş vurmadan, fuzulî jestlerden kaçınarak, düdüğünü yerinde ve kesin kararlar için kullanarak, derhal hatanın yapıldığı ve cezanın tatbik edileceği yeri göstererek hareket etmek kâfidir. Hiç bir şekilde oyuncularla münakaşa etmesi caiz değildir. Futbolcular da oyun kaidelerini bilmek zorundadırlar, eğer bilmemi şekilde hareket etmişlerse, verilecek cezayı itirazsız kabul etmelidirler.

OTORİTE:

Bir hakem asla kararlarını kabi münakaşa hale sokmamalı, otoritesi sarstırmamalıdır. Eğer oyun içinde, hangi bir şekilde hatalı bir düdük çaldı ise onu telafi yoluna gitmemli, serin kanlılığını ve nefsine itimadını kaybetmeden başka hatalar yapmamaya çalışmalıdır. Hatayı tamir için başka hatalar yapmaktan kaçınmalıdır. Hakem seyircilere karşı da kendini haklı göstermeye, isbat etmeye çalışmamalıdır. Avantaj gözeterek bir hatayı cezalandırmazsa eli ile hatayı gördüğünü ve avantajı düşünerek oynattığını belirten hareketi yapabilir, fakat her ka

rarının mucip sebebini göstermek zorunda olduğu fikrine saplanmamalıdır. Oyun içinde daima iki taraf olduğu için kararlarından birçoğu, şu veya bu şekilde tenkit edilecektir, hakem stadda seyircilerin bulunduğunu unutmalıdır.

SERİN KANLILIK:

Hakem serin kanlı ve hemen hemen hiç konuşmayan adam olmalıdır. Oyunculardan biri kendisine hitabederse cevabını kısa, sakin ve terbiyeli bir şekilde vermeli, sonra yine işine bakmalıdır. Fakat oyuncu terbiye sınırları dışına çıkmışsa hakem ihtar vermeli, takım kaptanına durumu bildirmelidir. Bunun için de oyuncunun yanına koşmamalı, oyuncuyu yanına çağırmalıdır. Hareket ve hitap ne kadar sakin olursa o kadar tesirli olacaktır, hakem serin kanlılığını, ağırbaşlılığını ve ciddiyetini göstermelidir. Hatalı bir hareketten sonra, iki futbolcu centilmence el sıkışmıyorlarsa, hakem israr etmemelidir. Çünki oyuncular inat ederlerse daha tatsız bir durum doğabilir.

DÜDÜK:

Hakemin düdük sesi sinirleri bozmamalı, bıktırmamalı ve oyunun akışını durdurmamalıdır. Düdük sesi kaidelerin ihlal edildiğini bildirmeli ve cezanın verilmesi ile derhal oyunu tekrar başlatmalıdır. Çabuk düdük öttürmek, hatayı yapmış olan tarafa, ceza atışından istifade etmesi gerekenin bu avantajını yok etmek için tertibat alma imkânını vermemek lazımdır. Ama top hareket halinde iken atış yapılmış ise, atışı tekrarlatmak da lazımdır. Hakem oyunun dinamizmini ve seyirini aksatmamalıdır. Tabii ki istenerek oyuncular tarafından yaratılan duraklamalarda geçen müddeti hakem oyun süresine ilave edecektir.

İYİ NİYET:

Hakem daima iyi niyet sahibidir. Sahaya oyunu idare etmek için çıkmıştır Ceza vermek için değil, oyunun kaidelere uygun şekilde oynanmasını sağlamak için sahadadır. Her oyunun kendine göre halledilmesi, yoluna koyulması gereken güçlükler vardır. Bütün kararlarda hakim olan prensip kaidelerin tatbiki ve iyi niyettir.

YANHAKEMLER:

Oyun süresinde hakem yan hakemlerinin varlığını unutmamalıdır. Onlar kendisinin yardımcılarıdırlar. Yan hakemleri de orta hakemleri kadar ağır bir vazife üstelenmişlerdir. Oyun süresinde her harekete dikkat etmeleri, taç, avut veya korner, ofsayt durumlarını, hatta oyunu idare eden kimsenin zaaflarında uyanık bulunmalıdırlar. Feragat ve çalışkanlık yanhakemlerinin meziyetleridir.

E — HAKEMİN VASIFLARI

Dünyanın heryerinde açılan futbol hakem kurslarında öğreticilerin konuşmaya başlarken ilk söyledikleri sözler şunlardır:

«Oyunları mevzu nizamlara göre idare edebilmeniz için beynelmilel kaideleri iyi anlamanız, bunun için de okumanız, daima okumanız ve okuduklarınızı da aynen tatbik etmeniz, ayrıca iyi niyet ve vazifenizi hüsnü suretle ifa etmek için, hiç bir tesîr altında kalmadan ve namuslu olarak işinize girişmeniz lâzımdır.»

Mükemmel bir hakem olabilmek için şu hususların müktesep bulunulması şarttır.

a — İyiniyet: b — Bilgi: c — Otorite: d — Sür'ati intikal ve karar: e — Dürüstlük: f — Heyecanlanmamak ve sinirlenmemek: g — Enerjik evsafa malik ve fizik bakımından kuvvetli olmak, kararları hakkında oyunculara izahat vermemek ve oyuncularla konuşmamak h — Muayyen sebepler dolayısıyla bir maçı başlatmadan geri bırakmak veya oynanırken tehir, yahut talik veya

tatil etmek gibi bir karar vereceği zaman çok iyi düşünmek ve füzulî yere bir spor temasına mani olmamak: k - Kültürlü olmak.

Eski İngiliz beynelmilel hakemi halen (1956 yılında) İngiltere futbol federasyonu umumî kâtibi Sir Stanley F. Rous, eski İtalyan beynelmilel hakemi, beynelmilel futbol federasyoun (F.İ.F.A.) hakem icra komitesi başkanı Mauro ve halen İtalyan futbol fereras-yonu reisi, Dr. Barassi'nin idarelerinde açılan beynelmilel futbol hakemleri kurslarında; tatbiki hakemlik sahasında hakemlerde mevcut olması gereken şeyler olarak istenen varlıklar yukarıda açıklanmıştır.

Şu halde siz de mükemmel bir hakem seviyesine ulaşmak istiyorsanız bu faktörlere sahip olmak için bütün gayretinizi kullanınız.

Sulhi GARAN

PELE: En meşhur isim.

10 — İSİMLER

A — TÜRKİYEDE

a) İdareciler
b) hakemler, teknik adamlar
c) futbolcular

B — DÜNYADA

a) tanınınmış idareciler.
b) tanınmış teknik adamlar
c) meşhur futbolcular.

10 - İSİMLER

A — Türkiyede

a) İdareciler

Akabel, DANYAL (D: 1901) — İstanbulda dünyaya gelen Danyal AKBEL, İstanbulda Darüşşafaka kulübünde futbol oynamış, vazife icabı gittiği İzmirda Altay takımında ve İzmir karmasında yer almıştır. 1938 - 1943 yılları arasında Futbol Federasyonu Başkanlığı ve 1950 senesinde de Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü Vazifesini görmüştür.

Altınel, FİKRET (D: 1913) — İstanbulda dünyaya gelen Altınel Kadıköy orta okulunda iken futbola başlamış ve Fenerbahçe genç takımında oynamıştır. Deniz Kolejini ve Harpokulunu bitirdikten sonra Almanyaya mühendislik tahsili için gönderilmiş ve ikinci dünya savaşının çıkması üzerine yurda dönmek zorunda kalmış, fakat bir kaç ay sonra Amerikaya giderek Michigan üniversitesini 1941 yılında tamamlamış, elektrik yüksek mühendisi olmuştur. Yurda dönüşünde Askeri Fabrikalarda ve sonrada Makina ve Kimya Endistürüsü Kurumunda çalışmış ve bu arada Ankaragücü kulübünün umumi kaptanlığını ve başkanlığını yapmıştır. 1958 Yılında Safa YALÇUK'un başkan olduğu Futbol Federasyonuna Genel Sekreter olmuş ve bu vazifesine Faik GÖKAY, Muterem ÖZYURD, Bekir SİLAHCILAR'ın başkanlık ettikleri Federasyonlarda da devam etmiştir. 1962 Yılında Beden Terbiyesi Genel Müdürü olmuş ve halen bu vazifede bulunmaktadır.

APAK, Orhan Şeref (D: 1905) — İstanbul'da dünya'ya gelen Orhan Şeref, küçük yaşta futbola kendini kaptırmış ve o zamanlar İstanbul'un en meşhur takımlarından Süleymaniye genç takımında oynadıktan sonra, genç çağda idareciliğe başlamış ve o zamanlar Futbol federasyonunda, İstanbul Futbol Heyeti Başkanlığı yapan büyük Orhan (ÖKTEM) den ayrılması için Küçük Orhan namıyla anılan Orhan Şeref, vazfesi icabı Ankaraya gittikten sonra bir kaç klübte idarecilik yaptıktan sonra Gençlerbirliği klübünün evvelâ umumî kaptanlığına, sonra da başkanlığına, getirilmiştir. Futbol idareciliği hususunda, bir çok kimseler yetiştiren Süleymaniyede başarı temin etmiş bu başarısını gerek kulüb ve gerekse Futbol Federasyonu başkanlıklarında göstermiştir. İlk defa 1952—1954, ikinci defa 1957—1958 yıllarında futbol federasyonu başkanlığını yapmış ve hâlen 1961 senesinden beri de bu vazifeyi ifa etmektedir. Genç ve Ümit Millî takımları onun federasyon başkanlıkları sırasında kurularak sahaya çıkmıştır.

ARKAN, Mehmet (D: 1909) — Gelibolulda dünya'ya gelen Mehmet ARKAN, Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü vazifesini ilk defa yaptığı 1952 yılında vekil olarak bir kaç ay Futbol Federasyonu Başkanlığında bulunmuş ve ilk defa kurulan Türk Amatör Millî futbol takımını 1952 Helsinki Olimpiyadına götürmüştür. İkinci defa yaptığı Beden terbiyesi genel müdürlüğü zamanında Spor Toto teşkilâtı kurulmuş ve futbolde müşterek bahis başlamıştır. Almanyada beden eğitimi tahsili yapan Arkan'ın izciliğe de hizmeti geçmiştir.

ATEŞ, Ziya (D: 1893) — İstanbul'da dünyaya gelen Ziya Ateş futbola heves etmiş ve genç yaşında İstanbul'un o zamanlar en meşhur klüblerinden biri olan Altınordunun kurucüları arasında yer almış, vazife icabı Ankaraya gittikten sonra, çalıştığı Devlet Demir Yollarında 1932 yılında Demirsporu kurmuştur. Danyal AKBEL'in başkan olarak bulunduğu Futbol Federasyonunda çalışmış, istifası üzerine 6 ay kadar Futbol Federasyonu başkanlığını vekâleten yapmış ve sonra bu vazifesini Sadi KARSAN'a devretmiştir. İlk kurduğu ve hâlen İstanbul amatör liginde oynayan Altınordu'nun fahri başkanıdır.

ÇAP, Hamdi Emin (D: 1892) — İstanbul'da dünyaya gelen Hamdi Emin Türk futboluna büyük hizmetleri dokunmuştur. Küçük yaşta futbola başlayan Hamdi Emin zamanın en kuvvetli futbol takımı Altınordu'da oynamış ve tahsilini İngilterede yaparken futbolun beşiğinde bilgisini artırmıştır. 1923 yılında ilk defa kurulan (T.İ.C.İ.) ve Futbol Federasyonunda vazife almış ve Futbol Federasyonu ikinci başkanı sıfatıyla İngilizce aslından ilk defa «Beynelmilel Futbol Kaideleri»ni tercüme ederek bir kitap halinde bastırmıştır Futbol hakemliğini ilk defa organize ederek nizama sokan Hamdi Emin, ayni zamanda ilk Türk Beynelmilel futbol hakemidir. 1924 ve 1925 yıllarında Moskova ve Ankara'da yapılan Türkiye — Rusya Millî futbil maçlarını (F.I.F.A) nın tayini ile idare ederek 2 defa beynelmilel olmuştur. 1928 — 1936 yılları arasında Futbol Federasyonu başkanlığı yapmış ve zamanında ilk defa Futbol Hakem Kursu açarak hakemlerin bir nizam içinde yetiştirilmesini temin etmiştir. 1936 Berlin Olimpiyadından sonra İngiltereden getirttiği BOOTS adın daki futbol antrenörüne bir antrenör ve Hakem Kursu açtırmış, o zamanki spor teşkilâtı Türk Spor Kurumundan bâka göremediği için Futbol Federasyonu Başkanlığından çekilmiştir.

ESTEK, Sedat Rıza (D: 1894 — Ö: 1940) — İstanbul'da 1894 yılında dünyaya gelen Sedat Rıza, İstanbul'un eski meşhur Altınordu takımında futbol oynadıktan sonra Galatasaraya geçmiş, Güneş kulübünün kurucuları arasında bulunduktan sonra, 1936 senesinde Futbol Federasyonu Başkanlığına seçilmiştir. Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğünün kurulduğu 1938 yılında vazifesinden ayrılmış, 2 ocak 1940 tarihinde vefat etmiştir.

Burhan Felek: Teşkilât kurucularından Felek bir Galatasaray — Fenerbahçe bayramında emekliler maçını idare etmeden evvel Fenerbahçe kaptanı Zeki Rıza Sporel ile.

FELEK, Burhan (D: 1889) — İstanbul'da dünyaya gelen Burhan FELEK Türk sporunun ve futbolunun en tanınmış simalarından biridir. Futbola ve spora çok küçük yaşta başlamış, Üsküdarda Anadolu klübünü kurmuş ve futbol oynadığı sıralarda ve daha 20 yaşında iken futbol hakemliği yapmağa başlamıştır. İlk Türk futbol hakemlerinden biridir. Ayni zamanda Türkiyede gündelik gazetelerde ilk spor ve futbol yazısını, arkadaşı Abidin DAVER merhum ile birlikte ayni tarihte, meşrutiyetin ilânını müteakip ayrı ayrı gazetelerde yazmıştır. Yine memleketimizde ilk defa yalnız futboldan bahis eden «FUTBOL» dergisini de 1908 yılında çıkaran Burhan FELEK'tir. (M.B. İdris), (M, Burhanettin) (Mehmet Burhanettin), (Burhanettin) isimleriyle spor ve futbol yazıları yazan Burhan FELEK, ilk spor teşkilâtımız (T.İ.C.İ) ile «TÜRKİYE FUTBOL

FEDERASYONU»nun kurucularındandır.. Yurdumuza gelen bir çok ecnebi futbol takımlarının maçlarını idare etmiştir. Halen Cumhuriyet gazetesi yazarlarından olup, Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü Danışma Kurulu üyesi ve Türkiye Millî Olimpiyad Komitesi kurucularındandır.

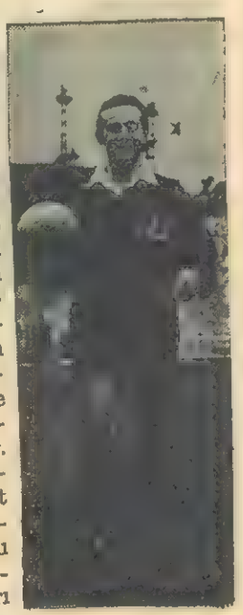

Faik Gökay: Hakemlikten geldi

GÖKAY, Faik (D: 1916) — Yılın da dünyaya gelen Faik GÖKAY, Gazi Terbiye Enstitüsünde öğrenci iken Ankara Gençlerbirliği'nde kaleci olarak futbol oynamış ve bu Enstitünün Beden Terbiyesi Bölümüne spor oyunları hocası olduktan sonra da futbol hakemliğine başlamış ve beynelmilellik payesine erişmiştir. 1949 — 1958 yılları arasında basket bol, voleybol ve e l t o p u sporlarını bünyesinde toplayan Spor Oyunları Federasyonu i l e 1959 — 1960 senelerinde de Futbol Federasyonu Başkanlıklarında bulunmuştur. Zamanın da profesyonel futbolculara geniş imkânlar tanınmıştır.

KARSAN, Sadi (D: 1902) — İstanbul'da dünyaya gelen Sadi KARSAN öğrenci olarak bulunduğu Galatasaray Lisesinde çok küçük yaşta futbola başlamış ve 1916 yılında Galatasaray birinci takımında oynamağa başlamıştır. 1924 yılında Türk Millî Futbol takımına seçilmiş ve Rusya seyahatına iştirak etmiş, Moskovada 10 kasım 1924 tarihinde yapılan Moskova — İstanbul karmaları maçında İstanbul Karmasında santrfor oynamıştır. Futbola olan büyük sevgisi ve bilgisi ile tanınmış ve uzun yıllar futbol hakemliği yaptıktan sonra 1943 — 1948 yılları arasında Futbol Federasyonu Başkanlığını ifa etmiştir.

MENEMENCİOĞLU, Muvaffak (D: 1884) — İstanbul'da dünyaya gelen Muvaffak MENEMENCİOĞLU'nun babası zamanın Şurayı Devlet (Danıştay) ve Divanı Muhasebat (Sayıştay) başkanlarından Rıfat bey, annesinin babası da meşhur vatan şairi Namık Kemal'dır. Küçük yaşta spora heves etmiş, İsviçrede tahsilini tamamladıktan sonra yurda avdetinde Fenerbahçe klübüne girmiştir. Bilhassa idarecilik sahasında başarı göstermiş, 1927 — 1928 yıllarında Futbol Federasyonu başkanlığını yapmıştır. Anadolu Ajansı Genel Müdürlüğünden emekli olup halen serbest gazetecilik yapmaktadır.

ÖNİŞ, Yusuf Ziya (D: 1892 — Ö 1960) — İlk Türk Futbol Federasyonu Başkanı Yusuf Ziya 1892 yılında dünyaya gelmiş ve Galatasarayda oynadıktan sonra yüksek tahsilini yaptığı İsviçrenin tanınmış takımlarından F.C. Servette'te yer almış, yurda dönüşünde de, İsviçreden getirdiği, İsviçre spor teşkilâtı ve Futbol Federasyonu talimatnamelerini arkadaşları ile birlikte tercüme ederek, ilk spor teşkilâtı «TÜRKİYE İDMAN CEMİYETLERİ İTTİFAKI» nın kurulmasında büyük rol oynamış, (T.İ.C.İ) nın kurulmasından sonra Futbol Federasyonun başına seçilmişti. 1923 yılında geldiği bu vazifeye üç defa seçildikten sonra Fenerbahçe klübüyle arasında çıkan bir prensip anlaşamamazlığından dolayı çekilmiştir. 1933 yılında Galatasaray klübünden ayrılarak «GÜNEŞ» klübünü kuran Yusuf Ziya Öniş, bu klübü 1938 yılında kendi kendini fesh etmesi üzerine tekrar eski klübü Galatasaraya dönmüş ve 1950 — 1952 yılları arasında Sarı-kırmızılılara 5 defa başkan seçilmiştir. Daha evvelce de 1923 — 1924 yılları arasında Galatasarayda 3 defa başkanlık yapmıştı. Türk futbolunun bu en mühim siması uzun süren bir hastalıktan sonra 1960 yılında vefat etmiştir.

ÖZYURD, Muhterem (D: 1918) — İstanbul'da Üsküdarda dünyaya gelen Muhterem, kendisi gibi futbolcu olan

ÖZYURD kardeşlerin ortancasıdır. Beşiktaşta ortahaf oynamış, askerliği kendisine meslek seçtikten sonra Harp okulu takımında Süvarigücünde meşhur olmuştur. Kurmay Albay iken 1960 — 1961 yılları arasında Futbol Federasyonu Başkanlığı yapmıştır.

POLAT, Hasan (D: 1919) — Trabzonda dünyaya gelen Hasan, futbola doğduğu memlekette başlamış, tahsilini tamamlamak üzere geldiği Ankarada Gençlerbirliği klübüne girmiştir. Beşiktaş ve Harpokulu Gücün de de oynadıktan sonra tekrar Gençlerbirliğine dönmüş ve bu klübte iken Türk (A) Millî futbol takımında 1 defa santrhaf oynamıştır. Hasan POLAT 1954—1957 yılları arasında Futbol Federasyonu başkanlığını yapmıştır.

Hasan Polat: 14. Başkan

SAVAŞIR, Vildan Âşir (D: 1903) — İstanbul'da dünyaya gelen Vildan Âşir, zamanın meşhur simalarından merhum Hafız Âşir efendinin oğludur. Galatasaray Lisesinde küçük yaşta spora başlayan Vildan Âşir bilhassa atletizmde Türkiye rekordmeni ve şampiyonu olmuş ve bu sıfatla da 1924 Paris Olimpiyad Oyunlarına Türkiye adına katılmıştır.

Galatasaray Lisesini bitirdikten sonra İsveçde Beden terbiyesi ve spor branşında yüksek tahsilini yapmıştır. 1946 yılında Beden Terbiyesi Genel Müdürü olan Vildan Âşir 1948 ve 1949 senelerinde vekâleten Futbol Federasyonu Başkanlığını yapmıştır.

SİLÂHÇILAR, Bekir (D: 1910) — Adanada dünyaya gelen Bekir SİLÂHÇILAR, Beden Terbiyesi Genel Müdürü iken 1961 yılında bir kaç ay Futbol Federasyonu Başkanlığını vekâleten yapmıştır. Faal sporculuk devrinde Muhafızgücünde ve Ankara Karmasında yer alan Silâhçılar, ilk kuruluş yıllarında Ordu futbol takımımızın başında idarecilik vazifesi de yapmıştır.

ŞEREF Ahmet Şerafettin (D: 1890) — Ö: 1933) — Türk futbolunun unutulmaz simalarından biri olan Ahmet Şerafettin (ŞEREF) 1890 yılında İstanbul'da dünyaya gelmiştir. Beşiktaş Jimnastik Kulübüne 1910 yılında, Valideçeşmesinde kurduğu takımla iltihak ederek Siyah-beyaz formalı futbol ekibini ortaya çıkarmıştı. Seneler süren çalışmasının semeresini, 1924 yılında Beşiktaşı Galatasaray ve Fenerbahçeye denk bir kuvvet haline getirerek kili rekabeti üce çıkarmış ve Siyah-beyazlılara ilk İstanbul şampiyonluğunu kazandırmıştır. Akaretlerdeki Beşiktaş klüp lokali ile adını taşıyan stad onun yorulmak bilmez çalışmasının Beşiktaşlılara hediyesidir. 1923 yılında kurulan (T.İ.C,İ) ile Futbol Federasyonunda vazife almış ve bu vazifesi amansız bir hastalıktan kurtulamayarak vefat ettiği 12 haziran 1933 pazartesi gününe kadar devam etmiştir. Beşiktaş ve dolayısıyla Türk futboluna büyük hizmetleri olan Şeref 1928 yılında Türkiye Futbol Federasyonu Genel Sekreteri iken Budapeştede oynanan Macaristan — Avusturya Millî futbol maçını idare ederek Beynelmilel olmuş amanın kıymetli hakemlerinden biridir.

TARHAN, Mümtaz (D: 1907) — İstanbul'da dünyaya gelen Mümtaz TARHAN, İstanbul lisesinde iken İstanbulspor klübünü kuranlar arasında bulunmuş ve sonraları da başkanlığını yapmıştır. Ankaraya vazife icabı gittikten sonra Geçlerbirliğinin ve 1952 yılında da iki ay kadar Futbol Federasyonu başkanlıklarında bulunmuştur.

UMAN, Fevzi (D: 1911) — İstanbul'da dünyaya gelen Feyzi, uzun yıllar Beşiktaş takımında güzel futbolu ile dikkat nazarı çekmiş, Ay-Yıdızlı formayı giyememiş talihsiz futbolculardan biridir. Muhterem ÖZYURD, Bekir SİLÂHÇILAR ve Orhan Şeref APAK'ın başkan bulundukları Futbol Federasyonlarında As Başkan olarak çalışmış

tır. Hastalığı yüzünden bu vazifesinden çekilmek zorunda kalan Fevzi, Türk futbolunun tanınmış simalarından biridir.

YALÇUK, Safa (D: 1914) — Kadıköyde dünyaya gelen Safa Yalçuk Galatasaray Lisesini bitirdikten sonra İstanbul Hukuk Fakültesini tamamlamış tır.

1940 yılında Devlet Demir Yollarına intisap etmiştir. Talebeliği sırasında Sen jozefde basketbol, Galatasaray Lisesinde basketbol ve futbol takımların da çalışmış, Fenerbahçe genç takımında kaleci olarak oynamıştır.

Muhtelif tarihlerde Demirspor klübleri idare heyetlerinde üye ve başkan olarak vazife görmüş, hakem, ceza ve tertip komitelerinde başkanlık yapmış, futbol federasyonu üyesi ve Asbaşkanlığı vazifelerinden bulunduktan sonra 1959 yılında federasyon başkanı olmuş tur.

Ali Sami Yen: Türk Futbolünün önderlerinden

YEN, Ali Sami (D: 1886 — Ö: 1951) — İlk Türk Futbol Kulübü Galatasaray'ın 1 numaralı kurucusu ve ilk Türk spor teşkilâtı Türkiye İdman Cemiyetleri İttifakı (T.İ.C.İ) nın müessesesi ve ilk Başkanı Ali Sami YEN, Türk bilginlerinden meşhur Kamusu alâm yazarı Şemsettin Sami'nin oğludur. 1886 yılının haziran ayının 20 sinde İstanbul'da Kandillide dünyaya gelmiş, Mektebi Sultani (Galatasaray Lisesi) ne öğrenci olarak devam etmeğe başladığı 15 yaşından itibaren futbola merak salmış, bir kaç arkadası ile birlikte 1905 de Galatasaray Kulübünü; 1923 senesinde de ilk spor teşkilâtı (T. İ.C.İ) nı kurmuştur Türk futboluna, futbolcu, hakem, idareci olarak büyük hizmetler yapmış olan, Türk sporunun bu unutulmaz siması 29 temmuz 1951 pazar günü anî olarak dünyaya veda etmiştir.

YENAL, Ulvi Ziya (D: 1908) — Selânikte dünyaya gelen Ulvi Türk futbolunun ve sporunun en mümtaz simalarından biridir. Ulvi çok sevdiği futbola tesadüfen başlamıştır. Galatasaray lisesinde öğrenci iken sınıf maçlarından birinde, sınıfının kalecisi sakatlandığından arkadaşlarının ısrarı ile kaleci durmuş ve güzel kurtarışları neticesinde evvelâ Galatasaray ve sonra da Millî takım kalelerini korumustur. Kalecilik tekniğini ilk defa yurdumuz da yabancı memleketlerden getirttiği kitablardan öğrenerek tatbik eden Ulvi Türk (A) Millî futbol takımında 6 defa kaleci oynamıştır. Oynadığı 6 maç ta 17 gol yemiştir. Galatasaraydan sonra tahsil için gittiği İsviçrede şampiyon Servette takımında, Ankara'da iken Gençlerbirliğinde kaleci oynamış, 1931 yılında tekrar İstanbul'a gelerek Galatasarayda bu sefer ortahaf olarak yer almışıtr. 1932 yılında Galatasaraydan ayrılarak Güneş klübünün kuruduları arasına katılmış ve futbolu burada bırakmıştır. Muhtelif bankalar da ve müesseselerde genel müdürlük vazifesi gören Ulvi, 2 defa futbol ve 1 defa da Tenis Federasyonlarının başkanlığını yapmıştır, Hâlen ikinci defa Galatasaray klübünün reisidir.

b) Hakem ve Teknik adamlar

AÇIKÖNEY, Sami (D: 1904 — Ö: 1945) — İstanbul'da dünyaya gelen Sami Vefa'da futbola başlamış ve İstanbulspor'da bırakmıştır. Türk (A) Millî futbol takımında Vefa'da iken 4 defa soliç ve solhaf oynamıştır. Futbolu bıraktıktan sonra hakemliğe başlamış, zamanın en iyi hakemi unvanını kazanmıştır. 1945 yılında kendi eli ile hayatına son vermiştir.

AKIN, Adnan (D: 1912) — İstanbulda dünyaya gelen Akın futbole Vefa lisesinde başlamıştır. Genç yaşta idarecilik hayatına geçerek Vefa ve İstanbul sporda çalışmıştır. Daha sonra başladığı futbol hakemliğinde çabuk ilerilemiş ve FİFA ya bildirilen beynelmilel hakem listesinde yıllarca yer almıştır. 1950 yılında Ulvi Yenal federasyonundan başlamak üzere hemen her federasyonda üye, teknik komite ve Merkez hakem komitesi üyesi olarak vazife görmüştür.

ANDAÇ, Doğan (D: 1923) — İzmir'de dünyaya gelen Doğan, spor hayatına Kuleli Askeri Lisesinde başlamış, Harpokulu ve Muhafızgücü takımlarının şampiyon kadrosunun meşhur futbolcularından biri olmuştur. 1959 yılında İngilterede, 1962 yılında Almanyada iki milletlerarası antrenör kursuna katılmış ve bu kursları başarı ile bitirmiştir. Hâlen Ordu takımının antrenörüdür.

AYKAÇ, Eşfak (D: 1918) — İstanbul'da dünyaya gelen Eşfak, meşhur edip ve şair Fazıl Ahmed'in küçük oğludur. Çok küçük yaşta öğrenci olarak bulunduğu Galatasaray Lisesinde futbola başlayan Eşfak, kısa zamanda ka biliyetini göstererek 1936 yılında Galatasaray birinci takımında oynamağa başlamıştır. Derhal dikkat nazarları üzerinde toplayan Eşfak hemen ertesi yıl 1937 de Milli takıma çağırılmış ise de klüb idarecilerinin Federasyon erkânı ile aralarının açık olması dolayısıyla G. Saray tarafından Yugoslavya'ya gönderilmeyerek Ay-Yıldızlı formayı giymekten mahrum bırakılmıstır. Uzun yıllar yer aldığı Galatasaray takımında bilgili ve zeki futbolu ile temayüz etmiş. futbolu bıraktıktan sonra, Hasan POLAT'ın başkan bulunduğu Futbol Federasyonunda, tek seçici olarak vazife görmüş ve Muhterem ÖZYURD Federasyonunda da üye olarak çalışmıştır.

BAŞAR, Cezmi (D: 1923) Yugoslavya da, Üsküpte dünyaya gelen Cezmi Başar ilk tahsilini mahalle mektebinde yapmış 8 yaşında hafız olmuştur. 1934 de Anavatana göç edip Ankaraya yerleşmiş, Lise tahsilini tamamlamıştır. 1949 da Ankara futbol hakem kursunu bitirmiş, hakemlikte derece derece yükselmiş, 1961 yılına kadar 5 Millî maç idare ederek, Sulhi Garan'dan sonra, FİFA kokardını taşımaya hak kazanmıştır. Hâlen bu kokartla maç idare eden tek hakemimizdir.

GARAN, Sulhi (D: 1916 — Ö: 1962) — Türk Futbol Hakemliğinin gelişmesinde büyük rolü olan Sulhi GARAN İstanbul'da Beylerbeyinde dünyaya gelmiştir. Küçük yaşında futbola başlayan Sulhi okuduğu Vefa lisesinde çok çabuk dikkat nazarı çekmiş, ve Saim Turgud'un delâletiyle Vefa klübüne girerek oynamağa başlamıştır. Fakat Beşiktaşlıların transfer teklifine dayanamıyarak 1936 yılında Siyah-beyaz formayı giymiştir. Ayni yıl gazeteciliğe de başlayan Sulhi, üç mevsim oynadığı Beşiktaş takımında futbolu çok çabuk 23 yaşında bırakarak, futbol hakemliğine başlamıştır. Hakemlik mevzuunda daima okuyan ve tedkiklerde bulunan Sulhi, Türk hakemlik müessesesinde bir çok yeniliklerin önderi olmuş ve gittiği 1948 Londra Olimpiyad Oyunlarında İngiltere Futbol Federasyonu Hakem Müessesesini yerinde tedkik ederek, yurda dönüşünde Futbol Federasyonun yardımı ile ilk defa Türkiyede hem ameli ve hem nazari futbol hakem kursunu açmış ve memleketimizin her yanında bu kursları tekrarlamış ve ölümünden bir kaç ay evvelde ayni kursu Kıbrısta açarak bir çok hakemin yetişmesini temin etmiştir. Avrupada çeşitli kurslara da

devam eden ve Türkiyede ilk defa, 5 Millî maçta Orta Hakemi durarak (F. I.F.A) kokardını alan beynelmilel hakem Sulhi'dir.

Uzun bir müddetten beri çektiği has talıktan kurtulamıyarak daha Türk hakemliğine hizmet edebileceği genç bir yaşta 1962 yılının sonlarında hayata gözlerini kapamıştır.

GÖNÜL, Orhan (D: 1924) — İzmirde dünyaya gelen Orhan Gönül küçük yaş tata futbola heves etmiş ve hava telsiz assubayı olduktan sonra hakemliğe başlamıştır. Kısa zamanda hakemlikte kendini göstermiş, sırasıyla millî ve beynelmilel olmuştur. 1959 Yılında Tel — Aviv'de İsrail — Yugoslavya dünya kupası eleme maçının orta hakemliğini yapmıştır.

GÜRÜZ, Hakkı (D: 1920) — İzmirde dünyaya gelen Hakkı, cok küçük yasta butbola başlamış, Altay takımında uzun yıllar oynadıktan sonra hakemliğe başlamıştır. Hakemlikte çok çabuk kendini göstermiş ve Beynelmilel olduktan sonrada Bulgaristan — Macaristan ve Bulgaristan — Doğu Almanya (B) milli ile Tunus — Fas ve Avusturya — Bulgaristan (A) millî takımları arasındaki maçlarda orta hakemi olarak vazife görmüştür. Halen İzmir İktisat ve Ticcari İlimler Akedemisiде öğretmendir.

ÖZERENGİN, Dr. Tarık (D: 1914) — İstanbulda dünyaya gelen Tarık, çok küçük yaşta futbola başlamış ve Süleymaniye genç takımında oynamıştır. Tıb Fakültesinin bitirdikten sonra futbol hakemliğine başlamış ve kısa zamanda başarı göstererek Beynelmilel olmuştur. 1946 Yılında Galatasaray kulübüne girmiş, 1953 yılında da hakemliği bırakarak Orhan Şeref APAK'ın ilk Futbol Federasyonu Başkanlığı zamanında Merkez Hakem Komitesinde vazife almıştır. Halen Futbol Federasyonu Merkez Hakem Komitesi Asbaşkanıdır.

TEZCAN, Şazi (D:1907 — Ö: 1962) — İstanbulda düuyaya gelen Şazi, çok küçük yaşta futbola başlamış, Darüşşafaka ve Kasımpaşada kaleci oynadıktan sonra 1924 yılında Beykoza girmiştir. 1928 Yılında kolu kırıldıktan sonra futbolu bırakarak. hakemliğe başlamış ve 20 sene aralıksız olarak futbol hakemliği yapmış, üçüncü Türk beynelmilel hakemi olarak 1948 yılında Beyrutta Lübnan — Suriye millî maçını idare etmiştir. Türk sporuna büyük hizmeti olan Şazi su sporlarında idareci ve hakem olarak çalışmış ve 1947 yılında açılan Mithatpaşa stadına, açıldığı gün müdür olmuş ve 1960 yılına kadar bu vazifede bulunmuştur. Ayni zamanda gazetecilikte yapan Şazi, 11 haziran pazartesi günü vazifesine yetişmek için koştuğu vapurda bir kalp krizi neticesinde gözlerini hayata kapamıştır.

Şazi Tezcan: Sevilen hakem Tezcan bir Fenerbahçe maçından evvel Fener bahçe kaptanı Fikret Arıcan ile.

ZOROĞLU, Semih (D: 1921) — İstanbulda dünyaya gelen Semih, Topkapı ve İstanbulspor takımlarında futbol oynadıktan sonra hakemliğe başlamıştır. Halen beynelmilel hakem olup 1962 yılında Sofyada Avrupa Kupası maçlarından Bulgaristan — Portekiz millî karşılaşmasını idare etmiştir.

c) — Futbolcular

AÇIKGÖZ, Ahmet (D: 1935) — Razgat ta dünyaya gelen Ahmet, Feriköyde iken, Türk (A) millî takımında 1 defa orta haf oynamıştır.

ADANIR, Recep (D: 1929) — Ankarada dünyaya gelen Recep, Ankaragücünde tanınmış, İstanbulla gelerek Beşiktaşa girmiştir. Sırasıyla Kaşımpaşa ve Galatasarayda oynamıştır, halen Karagümrüktedir. Beşiktaş ve Galatasarayda iken Türk (A) millî takımında 10, (B) millî takımında 1, Hususi tertipteki millî takımında 4, ki, ceman 15 defa sağiç, santrafor, sol açık oynamış, 2 gol atmıştır.

AÇIKSÖZ, İsfendiyar (D: 1929) — Kastomonuda dünyaya gelen İsfendiyar, çok küçük yaşta Galatasaray lisesinde öğrenci iken futbola başlamış. Galatasaray, Vefa ve tekrar Galatasarayda oynamıştır. Türk (A) millî takımında 16, (B) millî takımında 2, ki ceman 18 defa sağ açık oynamış, 1 defa (B) millî takımında kaptanlık yapmış, 3 gol atmıştır.

ADATEPE, Ertan (D: 1938) — Ankarada dünyaya gelen Ertan, halen Futbol Federasyonu üyelerinden Raşit Giray'ın yeğenidir. Türk (A) millî takımın da 1' (B) millî takımında 1, Genç millî takımında 5,ki ceman 7 defa santrafor, sağ ve sol iç oynamış, 3 gol atmıştır.

AKBAY, Hamit (D:1900) — İstanbul da dünyaya gelen Hamit, Büyük lakabıyla anılan Süleymaniyeli ve Galatasaraylı ilk meşhur kaleci Nedim merhumun kardeşidir. Hamit Anadolu kulübünde yetişmiş, sırasıyla Süleymaniye Muhafızgücü ve F. Bahçe takımlarında oynamıştır. Hamitin hususiyeti, Türk (A) millî futbol takımında kaleci olarak Süleymaniyede iken 3, Muhafızgücünde iken 2, ve Fenerbahçede ikenda 1 dafaki, 3 ayrı kulübten millî takıma 6 dafa iştirak eden ilk futbolcu olmasıdır. Hamit bu 6 maçında 9 gol yemiştir.

AKSOY, Lütfü (D: 1911) — İzmirde dünyaya gelen Lütfü, İzmirde Karşıyaka kulübünde futbola başlamış, Galatasarayda bırakmıştır. Türk (A) millî futbol takımında Karşıyakada iken 1, Galatasarayda ikende 1 ki ceman 2 defa solbek ve santrahaf oynamıştır.

Futbolu bıraktıktan sonra hakemlik yapmıştır.

ALAÇ, Hakkı (D: 1912) — İstanbulda dünyaya gelen İ. Hakkı, İzmirde Göztepe kulübünde iken, Türk (A) millî takımında 1 defa orta haf oynamıştır.

ALMAY, Selâhattin (D: 1911) — İstanbulda 1911 yılında dünyaya gelen ve küçük namiyle maruf olan Selâhattin İstanbulsporda meşhur olduktan sonra sırasıyla Güneş ve Galatasaray takımlarında oynamış, tekrar İstanbulspora dönmüş ve futboku Siyah — Sarı forma altında bırakmıştır. İstanbulsporda iken Türk (A) millî futbol takımında 4 defa oynamış ve 3 gol atmıştır.

ALPASLAN, Yaşar (D: 1912) — İstanbulda dünyaya gelen Yaşar, Fenerbahçe kulübünde iken, Türk (A) millî takımında 2 defa sağ bek oynamıştır.

ALTINORDU, Sait (D: 1908) — İzmir de dünyaya gelen Sait, İzmirin Altınordu takımında iken, Türk (A) millî takımında 4 defa sağ açık ve sağ iç oynamıştır. Halen İzmirde antrenörlük yapmaktadır.

ALTINTABAK, Bahri D: 1939) — Gümülcünede dünyaya gelen Bahri, Göztepeden Galatasaraya gelmiş, Türk (A) millî takımında 1, (B) millî takımında 1 ki, ceman 2 dafa sol bek, sağ açık oynamıştır.

ALTIPARMAK, Ogün (D: 1942) — Adapazarında dünyaya gelen Ogün, İzmirin Karşıyaka kulübünde olup, Türk (A) millî takımında 6. (B) millî takımında 1, Ümit millî takımında 1, Genç millî takımında 3, ki ceman 11 dafa sağ açık ve santrafor oynamış, 2 gol atmıştır.

ALYÜZ, Murat (D: 1920) — İstanbul da dünyaya gelen Murat öğrenci olarak bulunduğu Darüşşafaka lisesinde futbola başlamış, liseyi bitirdikten sonra

girdiği Fenerbahçede sağ bek oynarken A millî takımında 4 defa yer aldı.

ARCA, Sabih Fani (D: 1901) — Türk millî futbol takımının ilk soliçi İstanbulda dünyaya gelmiştir. Futbola Fenerbahçe kulübünde başlayan Sabih Fani 9 defa Türk (A) millî futbol takımında oynamış ve bu 9 maçta 3 gol atmıştır. Futbolu 1930 yılında bırakmıştır.

ARICAN, Fikret (D: 1911) — Türk futbolünde Fenerbahçeli Büyük Fikret namıyla maruftur. İstanbulda dünyaya gelmiştir. Fenerbahçe genç takımından birinci takımına 17 yaşında geçen Büyük Fikret Türk futbolunun unutulmaz simalarından biridir. Büyük Fikret gelmiş ve geçmiş Türk ve hatta dünya futbolcuları arasında kendi fıtri kabiliyeti yanında, emsalsiz ayak hakimiyeti ve fevkalâde vücut çalımı ile parlamıştır. Türk (A) millî futbol takımında 8 defa soliç, santrafor, solaçık ve solhaf oynamış ve 2 gol atmıştır. Halen Fenerbahçe Kulübünün Müdürüdür.

Fikret Arıcan
Fenerbahçe

Özcan Arkoç
Beşiktaş

ARKOÇ, Özcan (D: 1939) — Hayrebolu da dünyaya gelen Özcan, sırasıyla Vefada, Fenerbahçede ve Beşiktaşta oynamış, Türk (A) millî takımında 8, (B) millî takımında , Ümit millî takımında 1, Genç millî takımında 13, ki ceman 27 defa kaleci olarak yer almış, 29 gol yemiş, 15 (A: 1, B: 2, Ü: 1. Genc 11) defa kaptanlık yapmıştır

ARMAN, Cihat (D: 1919) — Türk futbolunun meşhur simalarından olan Cihat İstanbulda dünyaya gelmiştir. Futbola Galatasaray lisesinde öğrenci iken çok küçük yaşında başlayan Cihat, tahsiline Ankarada devam etmek zorunda kaldığından Gençlerbirliği kulübüne 15 yaşında iken girmiştir. Bu takımdaki güzel oyunları ile temayüz eden Cihat 1936 yılında 17 yaşında iken Türk (A) millî takımına seçilmiş ve sırasıyla Gençlerbirliğinde iken 2, Güneşte iken 1, Fenerbahçede iken de 9 ve (B) millî takımında da 1 ki ceman 13 defa kaleci oynamış, bu 13 maçta 23 gol yemiş ve (A) millî takımına 9 defa kaptanlık yapmıştır. Futbolu bıraktıktan sonra antrenörlüğe başlamış A ve Genç millî takımlarını, Beşiktaş, Kasımpaşa, Beyoğluspor, İstanbulspor, Yeşildirek takımlarını çalıştırmıştır. Pariste antrenörlük kursunu bitirerek sertefika almıştı.

Cihat Arman: Popüler kaleci

ASLAN, Hamit (D: 1899) — İzmirden Türk Millî futbol takımına giren ilk futbolcu Altaylı Hamit'tir. İzmirde dünyaya gelen Hamit Türk (A) millî takımında 5 dafa sol, sağ ve santrhaf oynamıştır.

ATAK, Burhan (D: 1905) — İstanbulda dünyaya gelen Burhan Galatasaray kulbünde iken 10 defa Türk (A) millî futbol takımında solbek oynamış ve birde gol atmıştır.

ATALA, Rasim (D: 1908) — Dramada dünyaya gelen Rasim çok kısa bir süre içinde Galatasaray takımında yer almış, Ulvinin sakatlanması ile Türk (A) millî futbol takımımızda 1 defa kaleci oynamış ve 6 gol yemiştir.

ATALAY, Münür (D: 1936) — İstanbulda dünyaya gelen Münür, Beşiktaşta ken, Türk (A) millî takımında 1, (B) millî takımında 2 ki ceman 3 defa sol bek oynamıştır.

Kadri Aytaç
Galatasaray

AYTAÇ, Kadri (D: 1932) — İstanbulda dünyaya gelen Kadri, Beyoğlusporda futbola başlamış, sırasıyla Galatasaray Karagümrük, Fenerbahçe ve tekrar Galatasaray takımlarında yer almıştır. Türk (A) millî takımında Galatasaray, Karagümrük, Fenerbahçe ve tekrar Galatarayda iken 28 defa sağ açık, sol açık, sol iç, sağ iç, sol haf oynamıştır.

BARLAS, Faruk (D: 1914) — İstanbulda dünyaya gelen Faruk futbola Beşiktaş genç takımında başlamış, Galatasaray birinci takımında oynadıktan sonra Güneşe geçmiş, Güneşin kapanması üzerine de tekrar Galatasaraya dönmüştür. Türk (A) millî futbol takımında 1 defa Güneş kulübünde iken sağbek oynamıştır. Galatasarayda ikinci defa oynarken Adnan ile kurdukları bek hattına o zamanın modası olan Majino hattı adı takılmıştı.

BARON, Feyzi (D: 1899 — Ö: 1945) - Türk millî futbol takımının bu ilk solhafı İstanbulda dünyaya gelmiş ve 1945 senesinde İzmirde ölmüştür. İstanbulda Altınordu kulübünde iken Ay-Yıldızlı formayı 1 defa giymiştir. İzmirde de Altınordu kulübünde oynamıştır.

Can Bartu: Fenerbahçeden İtalyanın Fiorentina kulübüne transfer olan Bartu, bir Galatasaray — Fenerbahçe maçından sonra Metin Oktay ile sahayı dostça terkediyor.

BARTU, Can (D: 1936) — İstanbulda dünyaya gelen Can, spora basketbol ile başlamıştır. Basketbol Genç ve (A) millî takımlarında 6 defa oynadıktan sonra, Fenerbahçe genç takımının çalıştırıcısı Büyük Fikretin teşviki ile futbola başlamış, çok kısa bir zamanda evvela Fenerbahçe ve sonra da Türk (A) millî takımında yer almıştır. Türk Futbolunun yetiştirdiği büyük kıymetlerden biri olan Can 1961 — 1962 mevsiminde İtalyaya giderek Fiorentina'ya girmiş ve 1962 — 1963 mevsimi başında da Venezzia takımına kiralanmıştır. Can, Türk (A) millî takımında 15, (B) millî takımında da 1 ki ceman 16 defa sağ iç, sol açık, sol iç. olarak oynamış, 1 gol atmış ve Turgayın sakatlanması

üzerine Bükreste kaleye geçtiği Romanya maçında da 1 gol yemiştir.

BASTONCU, Naci (D: 1914) — Trabzonda dünyaya gelen Naci küçük yaşta futbola başlamış ve 14 yaşında iken Trabzon Lisesi Takımıyla liglere iştirak etmiştir. 1934 Yılında İstanbula gelerek Fenerbahçeye giren Naci BASTONCU çıkardığı güzel oyunları ile temayüz etmiştir. «TAKA» namı ile anılan ve Türk millî takımında oynayamamış talihsiz futbolculardan biri olan Naci en kiritik ve zor maçlarda takımını galip getiren golleri atmakla meşhurdur. Halen Fenerbahçe Kulübü Teknik komitesi üyesidir.

BAYDAR, Alâaddin (D: 1901) — Türk millî futbol takımının bu ilk sağiçi İstanbulda dünyaya gemiştir. Fenerbahçe kulübünde futbola başlayan Alâaddin, bu kulübün kurucularından ve ayni zamanda ilk futbolcularından Nasuhi BAYDAR'ın küçük kardeşidir. Ay - Yıldızlı formayı 16 defa giymiş ve Polonya millî takımına 1 gol atmıştır.

BAYKURT, Selim (D: 1913) — İstanbulda dünyaya gelen Selim, Ankarada Gençlerbirliği kulübünde iken, Türk (A) millî takımında 1 defa sağ açık oynamıştır.

BEKDİK, Nihat (D: 1902) — Türk millî futbol takımının bu ilk santrhafı, ASLAN adıyla anılan Nihat İstanbulda dünyaya gelmiştir. Çok küçük yaşta öğrenicisi bulunduğu Galatasaray lisesinde futbola başlayan Aslan Nihat 1916 yılında hâlâ genç 14 yaşında iken Galatasaray birinci takımında yer almıştır. Ay - Yıldızlı formayı 21 defa giymiş ve 10 defa da Türk millî takımına kaptanlık yapmıştır. Türk (A) millî futbol takımının gollerinden birini de Aslan Nihat atmıştır. Futbolu 1936 yılında bırakmıştır. Türk futbolunun nadir yetiştirdiği büyük kıymetlerden biri olan Aslan Nihat ayni zamanda diğer spor branşlarındada başarı kazanmıştır. Atletizmde ve yüzmede Türkiye rekorları kırarak, binicilik, hokey, kürek ve yelkende de şampiyon olmuştur.

Nihat Bekdik
Galatasaray

BEKİR, Refet (D: 1899) — Türk futbolunun büyük şöhretlerinden olan BEKİR İstanbulda dünyaya gelmiştir. Futbola çok küçük yaşta Fenerbahçede başlayan BEKİR, sırasıyla İttahatspor, Altınordu takımlarında oynadıktan sonra Galatasarayla birlikte Almanya turnesine gitmiş ve çıkardığı güzel oyunlar neticesinde Phönix Karlsruhe takımına girerek Almanyada kalmıştır. Bu takımda oynarken Türk millî futbol takımına 1924 Paris olimpiyadı için davet edilmiştir. BEKİR 3 defa Türk (A) millî takımında oynamış, 1 defa kaptanlık etmiş ve 3 gol atmıştır. Kısa bir müddet için İstanbula gelmiş, Fenerbahçe takımında bir mevsim oynadıktan sonra tekrar Almanyaya gitmiştir. Halen Almanyada ticaretle meşgul bulunmaktadır.

BECEDEK, Tuncay (D: 1942) — İstanbulda dünyaya gelmiş olan Tuncay, Karagümrük ve Fenerbahçe kulüblerinde iken, Türk (A) millî takımında 1, (B) millî takımında 1, Amatör millî takımında 1, Genç millî takımında 4 (4 defa kaptan), ki ceman 7 defa sol iç, satrafor, orta haf, sol haf olarak ay - yıldızlı formayı giymiştir.

BERATLIGİL, Ali (D: 1931) — İstanbulda dünyaya gelen ve Büyük namiyle anılan Ali Galatasarayda iken, Türk (A) millî takımında 6 defa sağ bek oynamıştır.

BERBEROĞLU, İsmet (D: 1926) — Trabzonda dünyaya gelen İsmet, Süleymaniyede tanınmış sırasıyla, Demirspor (Ankara), Fenerbahçe, Beykoz, Anadolu takımlarında oynamış ve Ankara Demirsporunda iken Türk (A) millî takımında 1, Beykozda ikende (B) millî takımında 1, ki ceman 2 defa sol bek olarak yer almış, 1 defa (B) millî takımında kaptanlık yapmıştır.

BERKMAN, Candemir (D: 1934) — İstanbulda dünyaya gelen Candemir, Galatasaray kulübünde olup, Türk (A) millî takımında 7, (B) millî takımında 4. ki ceman 11 defa sağ bek oynamıştır.

BERMAN, Ahmet (D: 1932) — İstanbulda dünyaya gelen Ahmet, Türk futbolunda Büyük lakabıyla anılmaktadır. Sırasıyla Karagümrük, Beşiktaş, Galatasaray kulüblerinde futbol oynayan Büyük Ahmet, Beşiktaş ve Galatasarayda iken Türk (A) millî takımında 29 defa sol ve sağ bek, sol ve sağ haf oynamış ve 2 defa kaptanalık yapmıştır.

Ahmet Berman
Galatasaray

BİLGE, Nazmi (D: 1934) — Trabzonda dünyaya geen Nazmi, eski Futbol Federasyonu Başkanlarından Hasan Polatın yeğinidir. Futbola Trabzonda başlamış, Ankarada Gençlerbirliği, İstanbulda Beşiktaş kulüblerinde oynamış, halen İzmirin Altay takımındadır. Beşiktaşta iken Türk (A) millî takımında 3. (B) millî takımında 1, ki ceman 4 defa sağ iç, sağ açık, santrafor oynamış, 1 gol atmıştır.

BİLGİÇ, Eşref (D: 1908) — İstanbulda dünyaya gelen Eşref Beşiktaş kulübünde iken, Türk (A) millî futbol takımında 2 defa soliç ve solaçık oynamış ve bir gol atmıştır.

BİROL, Şenol (D: 1938) — Trabzonda dünyaya gelen Şenol, Sarıyerden Beşiktaşa geçmiş, Türk (A) millî takımında 5, (B) millî takımında 1, ki ceman 6 defa sol açık ve santrafor oynamış, 3 gol atmıştır.

BOLATLI, Rıdvan (D: 1928) — Ankarada dünyaya gelen Rıdvan, Ankara Karagücünde iken, Türk (A) millî takımında 6, Amatör millî takımında da 2, ki ceman 8 defa sağ bek oynamıştır.

BÖKE, Hüsamettin (D: 1907) — İstanbulda dünyaya gelen Hüsamettin, Türk (A) millî futbol takımında Vefada iken 2, Fenerbahçede iken 1, ki ceman 3 defa oynamış ve bu 3 maçta 6 gol yemiştir. Futbolu bıraktıktan sonra uzun yıllar hakemlik yapmıştır.

(BUDURİ) VAFİADİS, Nikolaos (D: 1919 — Ö: 1940 — İstanbulda dünyaya gelen Niko, çok küçük yaşta futbola başlamış, Beyoğluspor genç takımında oynarken kendisine BUDURİ adı takılmıştır. Çok çabuk parlayan ve kendisinin (manita) dediği çalımları, güzel oyunu ve kuvvetli şutlarıyla dikkat nazarı çeken BUDURİ, 1938 yılında Galatasaraya girmiş ve en parlak devrini Sarı — Kırmızı forma altında yaşamıştır. Çok garip bir tesadüf olacak 1940 yılında son maçını eski kulübü Beyoğluspor ile yeni kulübü Galatasaray arasındaki lig karşılaşmasında oynamış ve ertesi gün vatani vazifesini yaptığı Trakyadaki kıtasına yağmur altında ve yürüyerek katılmak isterken hastalanmış ve dört gün içinde, Türk futbolunun ender yetişen kıymetlerinden biri daha çok sevdiği (manita) larına doyamadan 21 nci baharında ve çok genç bir yaşta hayata gözlerini yummuştur.

BUĞEKER, Feridun (D: 1933) — İstanbulda dünyaya gelen Feridun, Bey oğluspordan Fenerbahçeye geçmis, Türk (A) millî takımında 5, (B) millî takımında 1, ki ceman 6 defa santrafor oynamıştır. Tahsilnii tamamlamak üzere gittiği Almanyada uzun yıllar futbol oynamıştır.

CANDEMİR, Hayri Ragıp (D: 1905) — İstanbulda dünyaya gelen Hayri Ragıp Vefa'da futbol oynamıştır. Türk (A millî futbol takımında 2 defa sol bek ve orta haf olarak yer almıştır. Halen diş tabibidir.

ÇAĞATAY, Cafer (D: 1899) — Türk millî futbol takımının bu ilk solbek İstanbulda dünyaya gelmiştir. İlk kulübü Altınordudan Fenerbahçeye geçmiş ve bu kulübte iken 7 defa (A) millî takımında Sol bek oynamıştır. Halen İstanbulda, Erenköyde bir eczanenin sahibidir.

CANSEVER, Fahrettin (D: 1930) — İstanbulda dünyaya gelen Fahrettin, Beykozda futbola başlamış sırasıyla

Beşiktaş Ankara Karagücü, Beşiktaş, Beykoz, Ankaragücü ve Şekerhilâl takımlarında oynamıştır. Beşiktaş ve Ankara Karagücü'nde iken Türk (A) millî takımında 5, (B) millî takımında 1, Hususi tertipteki millî takımında 2, ki ceman 8 defa sol iç, sağ iç, sol ve sağ haf oynamış ve 3 gol atmıştır.

ÇEVRİM, Abdullah (D: 1944) — Hatayın Kırkhan ilçesinde dünyaya gelen Abdullah, Harpokulundan Gençlerbirliğine geçmiş, Türk (A) millî takımında 1, (B) millî takımında 1, Genç millî takımında 12 ki, ceman 14 defa sağ açık ve santrafor olarak millî formayı giymiştir.

ÇİZER, Muzaffer (D: 1907 — Ö: 1961) — Fenerbahçenin yetiştirdiği bu bomba şutlu futbolcusu İstanbulda dünyaya gelmiş ve 1961 senesinde hayata gözlerini kapamıştır. Türk (A) millî futbol takımında 2 defa sağiç oynamıştır.

ÇOBAN, Sadi (D: 1904 — Ö: 1953) — İstanbulda dünyaya elen Sadi, Hilâl kulübünde temayüz etmiş ve Fenerbahçede futbolu bırakmıştır. Türk (A) millî futbol takımında Hilâlde iken 2, Fenerbahçede iken 1, ki ceman 3 defa santrafor ve solhaf oynamıştır.

ÇORUH, Necdet (D: 1934) — İstanbulda dünyaya gelen Necdet, Kasımpaşa ve Fenerbahçede iken Türk (A) millî takımında 2, Genç millî takımında 4, ki ceman 6 dafa sol haf ve orta haf oynamıştır.

DAĞDELEN, Erdoğan (D: 1924) — İstanbulda dünyaya gelen Erdoğan, İstanbulsporda futbola başlamış ve Fenerbahçede bırakmıştır. İstanbulsporda iken Türk (A) millî takımında 2 defa sağ bek oynamıştır.

DERİNGÖR, Halit (D: 1922) — İstanbulda dünyaya gelen Halit Fenerbahçede oynamış, Türk (A) millî takımında 5 defa solaçık olarak yeralmış ve 2 gol atmıştır.

DİKİCİ, Cahit (D: 1941) — Ankarada dünyaya gelen Cahit, Şekerhilâlde iken, Türk (A) millî takımında 1, Genç millî takımında 5, ki ceman 6 defa sağ haf ve sağ iç oynamıştır.

DİRİMLİLİ, Basri (D: 1930) — Silistrede dünyaya gelen Basri, Ankara Havagücü ve Fenerbahçede iken Türk (A) millî takımında 27, (B) millî takımında 1, Amatör millî takımında 2, ki ceman 30 defa orta haf ve sol bek oynamıştır.

Basri Dirimlili
Fenerbahçe

DUMANLI, Candan (D: 1939) — Kayseride dünyaya gelen Candan, Kayseri Şekerspor ve Ankaragücü kulüblerinde iken, Türk (A) millî takımında 2, Genç millî takımında 2, ki ceman 4 defa sağ iç ve sol açık oynamıştır.

EKİN, Kâmil (D: 1924) — İstanbulda dünyaya gelen Kâmil, Kasımpaşadan Fenerbahçeye geçmiş, Türk (A) millî takımında 2, (B) millî takımında 1, ki ceman 3 defa orta haf oynamıştır.

ERCİNS, Ergun (D: 1935) — İstanbulda dünyaya gelen Ergun, Eskişehir Şekerspor ve Galatasaray kulüblerinde, Türk (A) millî takımında 3, (B) millî takımında 2, Genç millî takımında 4, ki ceman 9 defa orta haf oynamıştır.

Naci Erdem (sağda) Turgay Şeren ile.

ERDEM, Naci (D: 1931) — İstanbulda dünyaya gelen Naci, futbola Karagümrükte başlmış, Ankara Ordu Takımında kendini göstermiş, Fenerbahçe de millî olmuştur. Türk (A) millî takımında 30 defa sağ haf, sağ bek, orta haf ve sağ iç olarak yer almış ve 1 defa kaptanlık yapmıştır.

Rebii Erkal
antrenör

ERKAL, Rebii (D: 1912) — İstanbulda dünyaya gelmiştir. Futbola Galatasarayda başlamış, Güneşde kemalini bulmuş ve Fenerbahçede bırakmıştır. Türk (A) millî futbol takımında Galatasarayda iken 3, Güneşte ikende 2 ki ceman 5 defa solaçık oynamış ve bir gol atmıştır. Rebii futbolu bıraktıktan sonra antrenörlöğe başlamış, Vefa ve Beykoz takımlarını çalıştırmıştır. Antrenörlükteki en büyük başarıyı, Türk millî takımını çalıştırdığı 1951 yılında, Berlinde kendi seyircisi önünde ve kendi sahasında Batı Almanyayı 2—1 yenmekle elde etmiştir. Ayrıca Vefayı çalıştırdığı sırada, takımın Şampiyonlukta Fenerbahçe ile ortak yapmış Vefa ancak gol averaj ile İstanbul ikincisi olmuştur.

EKEN, Bülent (D: 1924) — Mersinde dünyaya gelen Bülent, Galata saray takımında yeralan üç kardeş ten ortancasıdır. Kendinden bir yaş küçük olan kardeşi Reha ile beraber 3 defa Türk millî takımında oynamış, kardeş futbolcuların üçüncüsüdür. Türk (A) millî futbol takımında 12 defa orta haf, 1 defa santrfor olarak yer almış ve 1 gol atmıştır. Galatasaraydan sonra İtalyaya giderek Salernitana ve Palermo takımlarında oynamış ve yurda dönüşünde de tekrar Galatasarayda futbola devam etmiştir. Futbolu bıraktıktan sonra tekrar İtalyaya giderek Antrenör kursuna girmiş ve imtihan neticesinde diplaması alarak İstanbula dönmüş antrenörlüğe başlamıştır. Bir çok kulübleri çalıştırmıştır ve halen Türk millî takımı antrenörlüğüne tayin edilmiştir.

Bülent Eken
Galatasaray

EKEN, Reha (D: 1925) — Galatasaray takımında futbol oynayan üç kardeşin en küçü Reha İstanbulda dünyaya gelmiştir. Türk (A) millî takımında 4 defa santrafor oynamış, 6 gol atmış ve ayni millî takımda ağbeysi Bülentle beraber yer almıştır.

EKİN, Hasan (D: 1914) — İstanbulda dünyaya gelen Hasan, İstanbulsporda futbola başlamış ve Türk (A) millî takımında 1 defa sağhaf oynamıştır. Hasan POLAT'ın futbol federasyonunda da üye olarak çalışmıştır.

EMİN (D: 1899 — Ö: 1928) — Türk millî takımının ilk sağaçığı Emin 1899 yılında dünyaya gelmiş ve 1928 yılında ölmüştür. Altınordu kulübünde iken 1 defa (A) millî olmuştur.

ERDOĞDU, Necmi (D: 1925) — Tarsusta dünyaya gelen Necmi, Galatasarayda futbola başlamış ve Türk (A) millî takımında 1 defa sol bek oynamıştır.

EROL, Ahmet (D: 1921) — Denizlide dünyaya gelen Ahmet EROL, futbola orada başlamış, sırasıyla Gençlerbirliği, Harpokulu, Fenerbahçe takımlarında oynamıştır. Fenerbahçede iken Türk (A) millî futbol takımında 5 defa santrafor ve sol bek olarak yer almıştır. Halen Fenerbahçe kulübününde manecerdir.

ESEL, Bülent (D: 1927) — İstanbulda dünyaya gelen Bülent ESEL, Beşiktaşta tanışmış Adalette ve İtalyada Spal takımında oynamış ve dönüşünde tekrar Beşiktaşa girmiştir. Halen İzmir Altınordu takımında oynamaktadır. Beşiktaş ve Adalette iken Türk (A) millî takımında 4, (B) millî takımında 1, Hususi tertipteki millî takımında 3, ki ceman 8 defa sağ iç ve santrafor oynamış ve 5 gol atmıştır.

ESİNDUY, Özcan (D: 1933) — İstanbulda dünyaya gelen Özcan, Beşiktaşta iken, Türk (A) millî takımında 1 defa orta haf oynamıştır.

ERSOY, Şükrü (D: 1931) — İstanbulda dünyaya gelen Şükrü, Fenerbahçe genç takımında futbola başlamış, sırasıyla Vefa, Ankara Karagücü, Fenerbahçede oynamıştır. Halen Avusturyada Salzburg takımının en başarılı oyuncusudur. Türk (A) millî takımında 8, (B) millî takımında 1, Hususi tertip teki millî takımında 1, ki ceman 10 defa kaleci oynamış, 26 gol yemiştir.

Şükrü Ersoy
Salzbourg

ERTAN, Mustafa (D: 1926) — Bursada dünyaya gelen Mustafa ERTAN, senelerce Türk millî ve Ordu takımlarının en güvenlir elaman larından biri ve kaptanı idi. Küçük yaşta Bursa Askeri Lisesinde futbola başlayan Mus tafa Harpokulu, Ankara Karagücü, Muhafızgücü takımlarında oynadıktan sonra subaylıktan ayrılarak Beşiktaşa geçmiştir. Bu takımlarda iken Türk (A) millî takımın da 29, (B) millî takımında 2, Amatör millî takımında 7, Hususi tertipteki millî takımında 1, ki ceman 39 defa sağ haf, sağ iç, sol haf, sağ bek, sol iç ve sol bek oynamış, 7 defa kaptanlık yapmış ve 1 gol atmıştır. Halen PTT kulübündedir.

Mustafa Ertan
PTT. (Beton)

ERTUĞ, Mithat (D: 1904) — Galatasarayda futbola başlayan ve Ankarada Gençlerbirliğinde bırakan Mithat İstanbulda dünyaya gelmiştir. Türk (A) millî futbol takımında 8 defa soliç, sol haf, sağaçık oynamıştır.

ERTUĞ, Ercan (D: 1934) — Ankarada dünyaya gelen Ercan, halen Futbol federasyonu üyesi Ali Rıza Ertuğ'un oğludur. Ankarada Hacettepete oynadıktan sonra, İstanbula gelerek Beşiktaşa girmiş, Türk (A) millî takımında. 2, Genç millî takımında 4, ki ceman 6 dafa sağ iç ve santrafor oynamış, 1 gol atmıştır. Bir ara Almanya ve İsviçrede de futbol oynuyan Ercan halen Hacettepededir.

FARUKÎ, Kemal (D: 1906) — İstanbulda dünyaya gelen Kemal FARUKÎ Futbola başladığı Galatasaray kulübünde iken 3 defa Türk (A) mill takımında solaçık ve santrfor oynamış ve 2 gol atmıştır. Halen Mısırda ticaretle meşgul bulunmaktadır.

ERYOL, Rober (D: 1930) — Mersinde dünyaya gelen Rober, Galatasarayda iken Türk (A) millî takımında 9, (B) millî takımında 2, ki ceman 11 defa sol haf oynamıştır

GENÇAY, Âli (D: 1904 — Ö: 1957) — İstanbulda dünyaya gelen Âli 1957 senesinde ölmüştür. Türk (A) millî futbol takımında 9 defa sol ve sağ bek oynamıştır. Futbola Galatasaray kulübünde başlamış Ay - Yıldızlı formayı bu takımda oynarken giymiştir. İzmirde Galatasarayın yaptığı bir maçta sakatlandıktan sonra, askerliğini yaparken Muhafızgücünde yer almış ve askerlikten sonrada futbolu genç yaşında bırkmak zorunda kalmıştır.

GERÇİN, Mehmet Nazif (D: 1903) — İstanbulda dünyaya gelen Mehmet Nazif Galatasaraylıdır. Türk (A) millî futbol takımında 5 defa sağiç, sağaçık, solbek, sağbek oynamıştır. Futbolu 1929 yılında bir Galatasaray — Fenerbahçe maçında Zeki Rıza ile çarpışarak ayağının kırılması üzerine bırakmıştır.

GÖKTAN, Osman (D: 1933) — Trabzonda dünyaya gelen Osman, Emniyetten Fenerbahçeye geçmiş, Türk (A) millî takımında 4, (B) millî takımında 2, ki ceman 6 dafa sağ bek ve orta haf oynamıştır.

GÖKTULGA, Kadri (D: 1904) — İstanbulda dünyaya gelen Kadri Fenerbahçe kulübünde futbola başlamıştır. Türk (A) millî futbol takımında 10 defa sağhaf ve sağbek oynamıştır. Futbolu Sarı — Lâcivert forma altında bırakmıştır. Fenerbahçe idarecilerinden Hayri Celâl ATAMER'in kardeşidir.

GÖNEN, Hayri Cemil (D: 1902) — İstanbulda dünyaya gelen Hayri Cemil Galatasarayda futbola başlamış ve orada bırakmıştır. Türk (A) millî futbol takımında bir defa solhaf oynayan Hay ri Cemil halen bir bankanın genel müdürüdür.

GÖRKEY, Şeref (D: 1915) — İstanbulda dünyaya gelen Şeref Beşiktaş kulübünde futbola başlamış ve Türk (A) millî takımında 1 defa soliç oynamış ve bir gol atmıştır. Futbolu bıraktıktan sonra Antrenörlüğe başlamış, Beykoz, Adalet, Beşiktaş ve Türk millî takımlarını çalıştırmıştır.

GÜLÇELİK, Kemâl (D: 1923) — Arnavutköyde dünyaya gelmiştir. Çok kısa bir zmanda futboldaki büyük kabiliyetini herkese kabul ettiren Kemâle (Keklik santrafor) adı takılmıştı. Futbola Rumelihisar takımında başlamış ve Baltalimanın da bu takımda yaptığı maçlarla çok çabuk dikkat nazarı çekmiş ve, Beşiktaşta oynayan Feyzi Uman'ın ısrarı ile siyah — beyazlı olmuştu. Beşiktaş takımında o zamanın en kuvvetli forveti olan Sabri, Hakkı YETEN. Şeref GÖRKEY, Şükrü GÜLESİN arasında santrafor oynamıştır. Bazı sebebler yüzünden futbolu genç yaşında bırakan Kemal, en parlak devri (1941 — 1947) yılları arasında Millî maç yaplımaması yüzünden, Ay — Yıldızlı formayı giyememiştir.

GÜLESİN, Şükrü (D: 1922) — İstanbulda dünyaya gelen Şükrü sırasıyla Beyoğluspor, Beşiktaş İtalyada Lazio ve Galatasaray takım larında futbol oynamıştır. Türk (A) millî takımın da Beşiktaşta iken 10, Lazio,da iken 1 ki ceman 11 defa sol açık ve santrafor olarak yer amıştır

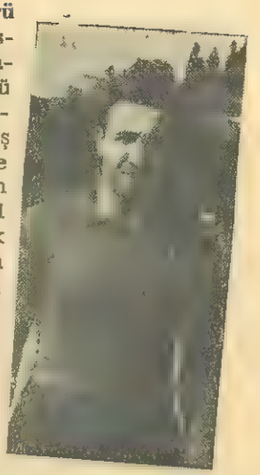

Şükrü Gülesin
Beşiktaş

GÜNDÜZ, Yüksel (D: 1937) — Kütahyada dünyaya gelen Yüksel, Ankara Güneşspor ve İstanbul Fenerbahçe kulüblerinde iken, Türk (A) millî takımında 1, (B) millî takımında 2. Genç millî takımında 5, ki ceman 8 dafa sol açık, santrhaf, santrafor oynamış, 3 defa genç millî takımında kaptanlık yapmış, 1 gol atmıştır.

GÜNAR, Nedim (D: 1932) — Bandırmada dünyaya gelen Nedim, Ay-Yıldızlı millî formayı Kâzımla birlikte giyen dördüncü kardeş futbolcularından, büyüğüdür, Türk (A) millî takımında 2, (B) millî takımında 1, ki ceman 3 defa sağ bek olarak oynamıştır.

GÜRBÜZ, Bülent (D: 1930) — İstanbulda dünyaya gelen Bülent, Beşiktaşta iken, Türk (A) millî takımında 1 defa kaleci oynamış ve gol yememiştir. Halen Galatasarayda olup, Kasımpaşadan geçmiştir.

GÜRSOY, Bedri (D: 1904) — Türk Millî futbol takımının ilk solaçığı İstanbul'da dünyaya gelmiştir. Futbola Fenerbahçe kulübünde başlayan Bedri Türk (A) Millî futbol takımında 12 defa oynamıştır. Hâlen diş tabibi olan Bedri Türk (A) Millî takımına 1 gol kazandırmıştır.

GÜVEN, Mustafa (D: 1936) — Bursada dünyaya gelen Mustafa, boyunun

kısalığından dolayı Mikro namıyla anılmakta olup, Fenerbahçe klübünde iken, Türk (A) Millî takımında 1 defa sağaçık oynamıştır.

GÜNEL, Zeki (D: 1903) — İstanbul'da dünyaya gelen Zeki, Türk (A) Millî futbol takımında 1 defa sağiç oynamıştır. Beykoz klübüne mensup olup futbolu bu takımda bırakmıştır.

HAKTANIR, Galip (D: 1921) — İzmir'de dünyaya gelen Galip futbola Darüşşafaka lisesinde başlamış ve oku lu bitirdikten sonra Vefa'ya girmiştir. Türk (A) Millî takımında 5, (B) Millî takımında 1 defa sağiç ve ortahaf oynamış, 1 defa B takımına kaptanlık yapmış ve 1 gol atmıştır. Vefa klübünde antrenörlük yapmıştır.

GÜZELIRMAK, Nevzat (D: 1942) — İzmir'de dünyaya gelen Nevzat, Göztepe klübünde olup, Türk (A) Millî takımında 2, (B) Millî takımında 1, Ümit Millî takımında 1, Genç Millî takımında 5, ki ceman 9 defa solhaf, sağiç, solhaf, sağaçık olarak millî formayı giymiştir.

HANÇER, Ayhan (D: 1931) — İstanbul'da dünyaya gelen Ayhan, Adalette iken, Türk (A) Millî takımında 3, (B) Millî takımında 1 ki, ceman 3 defa solhaf oynamıştır. Halen Karagümrükdedir.

HAS, Mehmet Ali (D: 1927) — İstanbul'da dünyaya gelen Mehmet Ali, futbola Beykozda başlamış, sırasıyla Beykoz, Fenerbahçe, Adalet, Fenerbahçe, Beykoz, Feriköyde oynamış; Fenerbahçe ve Adalette iken, Türk (A) Millî takımında 18, hususi tertipteki takımında da 4, ki ceman 22 defa sağ ve solhaf, sağ ve soliç oynamış, 1 gol atmıştır. Türk Millî takımında yer almış üçüncü kardeş futbolculardan Mehmet Ali, Şerefle birlikte ayni takımda oynamamıştır.

HAS, Şeref (D: 1936) — İstanbul'da dünyaya gelen Şeref, Mehmet Ali'nin küçük kardeşidir. Beylerbeyi, Beyoğluspor, Fenerbahçe klüblerin de iken, Türk (A) Millî takımında 14, (B) Millî takımında 3, Genç Millî takımında 2, ki ceman 19 defa sağiç, santrfor, sağhaf, sağaçık, solhaf oynamış, 2 defa A ve B Millî takımlarında kaptanlık yapmış, 1 gol atmıştır.

Şeref Has
Fenerbahçe

ILGAZ, Melih (D: 1928) — İstanbul'da dünyaya gelen Melih, Vefa'dan Adalete ve Fenerbahçeye geçmiştir. Vefa'da iken Türk (A) Millî takımında 1 defa sağhaf oynamıştır. Diştabibi olup, Fenerbahçe idarecilerinden Faruk ILGAZ'ın kardeşidir.

IŞIN, Burhan (D: 1903) — İstanbul'da 1903 yılında dünyaya gelen Burhan Beykoz klübünde iken Türk (A) Millî futbol takımında 2 defa solhaf oynamıştır. Hâlen Hariciye Vekâleti elçilerindendir.

İSTANBULLUOĞLU, Garbis (D: 1927) — İstanbul'da dünyaya gelen ve Büyük namıyla anılan Garbis, Vefa'da iken Türk (A) Millî takımında 5 defa santrfor oynamış ve 3 gol atmıştır.

KAÇMAZ, Akgün (D: 1935) — Ankara'da dünyaya gelen Akgün, futbola Hacettepede başlamış, İstanbul'a gelerek Fenerbahçeye girmiştir. Türk (A) Millî takımında 1, (B) Millî takımında 1, Genç Millî takımında 4, ki ceman 6 defa solhaf ve soliç oynamış, 1 gol atmıştır. Halen Almanyada futbol oynamaktadır.

KALECİ, Nedim (D: 1900) — Türk Millî futbol takımının bu ilk kalecisi İstanbul'da dünyaya gelmiştir. İlk klübü Atınordu'dur. Bu klübte iken Ay-Yıldızlı formayı 5 defa giyerek (A) Millî olmuştur. Nedim bu 5 maçta 13 gol yemiştir. 1926 yılında Fenerbahçeye geçmiş ve iki sene de Sarı-lâcivert forma altında kaleci oynadıktan sonra futbolu bırakmıştır. 1949 — 1952 yılları arasında, Ulvi YENAL'ın Futbol Federasyonunda Asbaşkan olarak vazife görmüştür. Hâlen ticaret yapmaktadır.

KALECİ, Rahmi (D: 1937) — İzmitte dünyaya gelen Rahmi Göztepeden İzmirspora oradan da Beşiktaşa geçmiştir. İzmirsporda iken, Türk (A) Millî takımında 1, (B) Millî takımında 1 ki, ceman 2 defa Millî formayı taşımış soliç oynamıştır.

KALPAKÇIOĞLU, Kemal Rıfat (D: 1900) — İstanbul'da dünyaya gelen Kemâl Rıfat Türk (A) Millî futbol takımında 8 defa sağhaf oynamış ve bir defa da kaptanlık yapmıştır. İlk klübü Galatasaraydır ve Sarı-kırmızılı takım da oynarken Millî olmuştur. Güneş klübünün kurucularındandır. Yıllarca futbol hakemliği yapmıştır.

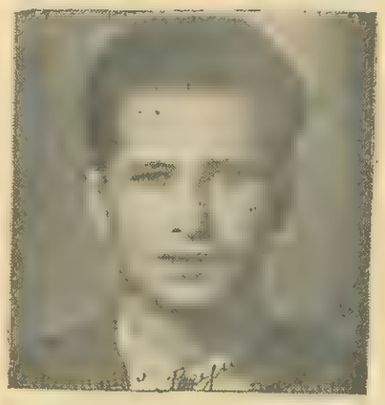

Esat Kaner: Devrinde en iyi oyunculardan biri olan Fenerbahçeli futbolcu millî formayı, millî maç olmadığından giyememişti.

KANER, Esat (D: 1914) — İstanbul'da dünyaya gelen Esat çok küçük yaşta futbola başlamış ve derhal dikkat nazarı çekerek Fenerbahçe klübüne alınmıştır. Türk futbolunun talihsiz oyuncularından biri olan Esat, hakkı olduğu halde bir türlü Millî takımda o zamanlar maçların azlığı dolayısıyla yer alamamıştır. Halkevi takımıyla Rusya'ya giden Esat Fenerbahçe takımında devamlı olarak 1931 yılından 1947 yılına kadar 17 sene oynamıştır. 1936 yılında Berlin Olimpiyad Oyunlarına katılacak Türk Millî Futbol takımının seçmelerinde büyük bir başarı sağlayan Esat, boyunun kısa oluşu gibi bir sebep ile Olimpiyada götürülmemiş ve böylece en parlak devrinde Ay-Yıldızlı formadan mahrum kalmıştır. Hâlen Kıbrıs'da antrenörlük yapmaktadır.

KARAYEĞİT, Ali İhsan (D: 1928) — Salihlide dünyaya gelen Ali İhsan, Beşiktaşta iken Türk (A) Millî takımında 11, (B) Millî takımında 2, Hususî tertipteki millî takımında 5, ki ceman 18 defa ortahaf oynamıştır.

Ali İhsan Karayeğit
Beşiktaş

KARLIKLI, Ahmet (D: 1930) — Trabzonda dünyaya gelen Ahmet, Adaletten Galatasaraya geçmiş olup, Sarı-kırmızı formalı klüpte iken Türk (A) Millî takımında 3 defa, solaçık ve solbek oynamıştır.

KARTAL, Kadri (D: 1932) — İstanbul'da dünyaya gelen Kadri, Karagümrük'e geçmeden evvel İstanbulsporda iken, Türk (A) Millî takımında 1 defa ortahaf oynamıştır.

KASAPOĞLU, Yorgo (D: 1938) — İstanbul'da dünyaya gelen KASAPOĞLU, İstanbulsporda iken, Türk (A) Millî takımında 1, (B) Millî takımında 1, ki ceman 2 defa sol ve sağaçık oynamıştır.

KAYACAN, Fuat Hüsnü (D: 1897) İlk Türk futbolcusu Fuat Hüsnü (KAYACAN) İstanbul'da Vefa'da dünyaya gelmiştir ve zamanın sıhhiye reisi Dr. Hüseyin Hüsnü Paşanın oğludur. Kardeşi Dr. Hamit Hüsnü (Merhum) uzun seneler Galatasaray ve Fenerbahçe klüblerinin idare heyetinde vazife görmüştür.

Çok ufak yaşta iken, Kadıköyde Papasın çayırında İngilizlerin oynadıkla-

rı futbolu görerek heves etmiş ve o zamanlar meşhur olan Halilin kahvesinde soyunarak ilk evvelâ İngilizlerin ayağından kaçan topları toplamakla, sonra da oynamakla bu çok sevdiği spora kavuşmuş oldu. Bahriye (Deniz Harp Okulu) mektebinden subay olarak çıktığı 1900 yılında, Reşat Danyal beyin kurduğu ilk Türk klübü «BLACK STOCKİNG» yani (Siyah Çoraplılar) adındaki takımda kaptan muavini olarak çalışmış ve bu ilk Türk klübünün, Rumlarla yaptığı ilk ve son maçında santrfor oynamış ve 5—1 galip geldikleri bu maçta ilk Türk golü Fuat Hüsnü tarafından atılmıştı. Bu klübün kapatılmasından sonra, 1901 yılında Fuat Hüsnü yalnız Türklerden kurulu «KADIKÖY» klübünü kurmuşsa da zamanın hafiyelerin takıbatından dolayı bu kulübün de ömrü iki ay bile sürmeden ve maç yapmadan kapanmak zorunda kalmıştı.

Bu tarihten sonra Jamais LAFONTAİNE tarafından Rum ve İngiliz futbolculardan kurulmuş olan «KADIKÖY FOOTBALL CLUB»ünde tek Türk sporcusu olarak Bahriye subayı Fuat Hüsnü (BOBİ) takma adı altında oynamağa başladı. 3 sene bu klübte ve iki sene de yine İngilizlerden kurulu «MODA FOOTBALL CLUB»de oynayan ve bu takımların lig maçlarında da yer alan Fuat Hüsnü, meşrutiyetin ilânından sonra ilk resmî Türk klübü «Galatasaray» klübüne geçmiş ve Sarıkırmızılıların O yıl şampiyon olmasını temin eden futbolcuların başında gelmiştir.

Abdülhamit devrinin meşhur hafiyeleri tarafından «İngiliz askerleriyle ayni elbiseyi lâbis (giymiş) olduğu halde karşılıklı kale kurup top atarak talim yapmakta olan bahriye zabiti» tarzında jurnallarla birkaç defa divanı harp lere gönderilmişti.

1912 yılında vazife ile İngiltereye giden Fuat Hüsnü, orada üçüncü kümedeki profesyonel futbol takımlarından birinin antrenmanlarına iştirak etmiş ise de, İngiliz profesyonel takımlarının antrenmanlarının çok ağır ve yorucu olması yüzünden futbola devam edememiş ve esasen İngilterede vazife icabı bulunduğu için de futbolu oynamaktan vaz veçmiştir.

1914 yılında tekrar yurda dönen Fuat Hüsnü, o sıralarda kardeşi Hamit Hüsnü (Merhum) nün idare heyetinde bulunduğu Fenerbahçe klübüne girmiş ve uzun seneler Sarı-lâcivert forma altında oynamış ve umumî kaptanlığını yapmıştır.

Birinci Dünya Savaşından sonra bir çok gazetelere ve bilhassa «Spor Âlemi» dergisine futbol hakkında bir çok yazılar yazmıştır. Subaylıktan ayrılarak «Mobil oil»in Beykoz akaryakıt depolarında uzun yıllar çalıştıktan sonra emekliye ayrılmıştır. Halen tekrar dönüğü eski klübü «Galatasaray»ın divan heyeti üyesidir.

KAYRAL, Necdet (D: 1914) — İstanbul'da dünyaya gelen Necdet arkadaşları arasında Cici namıyla maruftur. Türk (A) Millî futbol takımında ancak 20 dakika sağaçık oynamıştır. Senelerce Galatasaray takımında sağaçık oynamış ve kaptanlık yapmıştır. Eski Federasyon başkanlarından Hamdi Emin ÇAP'ın yeğeni olan Necdet hâlen İstanbul radyosunun sevilen Türk musikisi ses sanatkârlarından biridir.

KELLE, İbrahim (D: 1897) — Türk futbolunun bu en talihsiz siması İstanbul'da Beykoz'da dünyaya gelmiştir. Türk Millî futbol takımının ilk maçında, sakatlanarak oyundan çıkan Bedrinin yerine ve solhaf olarak oynamıştır. Beykozda 10 yaşında futbola başlayan İbrahim, 15 yaşında Anadoluhisarı İdmanyurdu'nun birinci takımında oynadıktan sonra, 1917 yılında o zamanlar İstanbul Şampiyonu olan Altınorduya geçmiştir. Altınorduda iken millî olan İbrahim 1924 Paris Olimpiyatlarına gitmiş orada, sonradan şampiyon olan Uruguaylılara kafa vuruşu göstermesinden ötürü kendisine takılan KELLE lâkabını soyadı olarak almıştır. Olimpiyadları müteakip şimal turnesi namıyla anılan karşılaşmaların ilkinde ve İsveçde sakatlanarak bir müddet futbolu bırakmak zorunda kalmış, yurda avdetinde de Beykoza girerek 1942 yılında ve 45 yaşında iken futbolu bırakmıştır. KELLE İbrahim futbolu en yaşlı bırakan ve 30 sene, bunun 18 senesini de sakat sakat oynayan yegâne Türk futbolcusudur

KESKİN, Erol (D: 1927) — İstanbul'da dünyaya gelen Erol Fenerbahçede futbola başlamış, Adalette bırakmıştır. Fenerbahçede iken (A) millî takımında 9, hususî tertipteki millî takımda ise 3, Adalette iken (A) millî takımında 6, hususî tertipteki millî takımda ise 2 ki, ceman 20 defa sağaçık ve iç olarak Ay-Yıldızlı forma giymiş ve 2 gol atmıştır.

Adalet
Erol Keskin

KILIÇ, Gündüz (D: 1917) — Türk futbolunun yıldızlarından biri olan Gündüz İstanbul'da dünyaya gelmiştir. Galatasaray lisesinde öğrenci iken futbola başlayan Gündüz Galatasaray dan başka Ankarada bulunduğu sıralarda Stadyum ve Demirspor klüblerinin de de oynamıştır. Türk (A) Millî futbol takımında Galatasarayda iken 11 defa santrfor, sağiç ve soliç olarak yer almış, 4 gol atmış ve 5 defa da kaptanlık etmiştir. Futbolu bıraktıktan sonra antrenörlüğe başlamış, sırasıyla Galatasaray Vefa, tekrar Galatasaray ve Feriköy klüblerini çalıştırdıktan sonra, Galatasarayın meneceri olmuştur. Yakın arkadaşları Eşfak AYKAÇ ve Coşkun ÖZARI ile birlikte «FUTBOL BİZİM DÜNYAMIZ» adlı futbolun bütün tekniğini gösteren bir eser yayınlamıştır. Türk futboluna emeği çok geçmiş nadir futbol adamlarından biri de Gündüz Kılıç'tır.

KIRCAN, Fikret (D: 1920) — Fenerbahçede yetişip, Sarı-lâcivert forma altında futbolu bırakan ve (Küçük) namıyla anılan Fikret İstanbul'da dünyaya gelmiştir. Türk (A) Millî futbol takımında 8 defa sağaçık oynamış, 3 defa kaptanlık yapmış ve 2 gol atmıştır. Futbolu bıraktıktan sonra Fenerbahçe klübünde bir çok defa başkaptan olarak vazife görmüş ve bir müddette Futbol Federasyonunda çalışmıştır. Türk futbolunun en değerli simalarından biridir.

Fikret Kırcan
Fenerbahçe

KİREMİTÇİ, Hilmi (D: 1934) — Filibede dünyaya gelen Hilmi, İstanbulspordan Vefaya ve Vefa'dan da Fenerbahçeye geçmiştir. Vefa ve Fenerbahcede iken Türk (A) Millî takımında 13, (B) Millî takımında da 1, ki ceman 14 defa sol ve sağaçık oynamış, 1 gol atmıştır.

KIRKLAR, Seracettin (D: 1930) — Bandırmada dünyaya gelen Seracettin, Kasımpaşada iken, Türk (A) Millî takımında 1 defa ortahaf oynamıştır. Fenerbahçede de yer alan Seracettin halen Göztepededir.

KOTANCA, Melih (D: 1916) — Balıkesirde dünyaya gelen Melih, atletizmde ve futbolda çok çabuk parlamış ve bir futbolcu olarak 1936 senesinde geldiği İstanbul'un Güneş klübünde meşhur bir atlet olmuştur. Atletizmde bir çok defalar Türkiye ve Balkan şampiyonu olan Melih, en iyi zamanında futbolda Ay-Yıldızlı formayı giymemişitir. Güneş klübünün kapanması üzerine Fenerbahçeye geçmiş ve futboldaki en parlak devrini Sarılâcivert forma altında geçirmiştir. Atletizmde bir sürat koşucusu olan Melih, futbolda bu çabukluğundan istifade ederek oynadığı forvette gol yapmak hususunda büyük avantajlar temin etmiştir.

KOCAÇİMEN, Erdal (D: 1926) — İstanbul'da dünyaya gelen Erdal, Gençlerbirliğinde oynamış, Fenerbahçeye geçmiş ve bu takımda iken Türk (A) Millî takımında 1 defa kaleci olarak yer almış ve gol yememiştir.

KÖKEN, Uğur (D: 1939) — İstanbul'da dünyaya gelen Uğur son neslin en iyi futbolcularından biridir. Hâlen Galatasaray klübünde olup, Türk (A) Millî takımında 4, (B) Millî takımında 1, Amatör millî takımında 6, ki ceman 11 defa soliç, sol ve sağaçık oynamış, 2 gol atmıştır.

KÖPRÜLÜ, Rıza (D: 1913) — İstanbul'da dünyaya gelen Rıza futbola Galatasarayda başlamış, sonra Güneş'e geçmiş ve bu klübte iken Türk (A) Millî futbol takımında 1 defa santrhaf oynamış, Güneşin kapanması üzerine tekrar Galatasaraya dönmüştür.

KÖSTEPEN, Kaya (D: 1934) — İzmir'de dünyaya gelen Kaya, Altay ve Beşiktaşta iken Türk (A) Millî takımında 2, (B) Millî takımında 2, ki ceman 4 defa solhaf oynamıştır.

KURGAN, Avni (D: 1910) — Galatasarayın fedakâr kalecisi Avni İstanbul'da Kilyosta dünyaya gelmiştir. Türk (A) Millî futbol takımında 3 defa oynamış ve 11 gol yemiştir.

KUROĞLU, Sabahattin (D: 1937) — Lüleburgazda dünyaya gelen Sabahattin Kasımpaşadan Beşiktaşa geçmiş, Türk (A) Millî takımında 3, (B) Millî takımında 4, ki ceman 7 defa ortahaf oynamıştır.

KUTVER, Tarık (D: 1938) — Çanak kalede dünyaya gelen Tarık, Karagümrük ve Galatasaray klüblerinde iken, Türk (A) Millî takımında 6, (B) Millî takımında 2 Genç Millî takımında 1, ki ceman 9 defa sağaçık oynamış, 2 gol atmıştır.

KURT, İsmail (D: 1936) — Lüleburgazda dünyaya gelen İsmail, sırasiyla Karagümrük, Galatasaray ve Fenerbahçede iken, Türk (A) Millî takımında 11, (B) Millî takımında 1, ki ceman 12 defa sağ ve sol bek oynamıştır.

KÜÇÜKANDONYADİS, Lefter (D: 1923) — İstanbul'da dünyaya gelen Lefter çok küçük yaşında futbola başlamıştır. İlk klübü Kurtuluştur. Vatanî vazifesini bitirnice, 1945 yılında Fenerbahçeye giren Lefter, 1952 senesinde İtalyada Fiorentina takımında oynadıktan sonra Fransaya geçmiş ve orada da Nice takımında yer almıştır. Yurda dönüşünde de tekrar Fenerbahçeye girmiştir. Türk futbolunda ordinaryüs namıyla anılan Lefter, muhtelif tertipteki Türk Millî takımlarında en çok oynamış ve en çok gol atmış futbolcudur. (A) Millî takımında 45, (B) Millî takımında 1, hususî tertipteki millî takımda 3 ki ceman 49 defa sağiç, sağaçık solaçık, soliç olarak Ay-Yıldızlı formayı giymiş, 8 defa kaptanlık yapmış ve 22 gol atmıştır.

Lefter: Millî formayı en fazla taşıyan, ihtiyarlamayan usta.

LEBLEBİ, Mehmet Salim (D: 1908) — Trakyada Pınarhisarda dünyaya gelen Mehmet Salim Türk Millî futbol takımında yer alan en genç futbolcudur. Galatasaray lisesinde öğrenci iken çok küçük yaşta futbola başlayan Mehmet 15 yaşında Galatasaray birinci takımında ve bir sene sonra da 1924 Paris Olimpiyadında Çekoslovakyaya karşı da Türkiye (A) Millî takımında sağ açık olarak yer almıştı. Türk (A) Millî takımında 16 defa oynayan Mehmet Salim arkadaşlarının ve seyircilerin kendisine takdikları LEBLEBİ lâkabını soyadı olarak almıştır. Türk (A) Millî takımına 2 gol kazandırmıştır. Futbolu genç yaşında 1933 yılında bırakmıştır.

MAMAT, Suat (D: 1930) — İstanbul'da dünyaya gelen Suat, Galatasaray kulübünde meşhur olmuş, Türk (A) Millî takımında 22, (B) Millî takımında 1, ki ceman 23 defa sağiç, sağaçık, santrfor, sağhaf oynamış, 5 gol atmıştır.

Suat Mamat Galatasaray

MATAY, Abdullah (D: 1928) — Eskişehir'de dünyaya gelen Abdullah, Ankaragücünden Fenerbahçeye gelmiş, tekrar Ankaragücüne gitmiş, hâlen Beykozda oynamaktadır. Fenerbahçe ve Beykozda iken, Türk (A) Millî takımında 1, (B) Millî takımında 1, hususî tertipteki Millî takımında ise 3, ki ceman 5 defa solaçık oynamıştır.

MİNKÂRİ, Rasih (D: 1912) — İstanbul'da dünyaya gelen Rasih, İstanbul Güneş klübünde iken, Türk (A) Millî takımında 1 defa santrfor oynamış ve 1 gol atmıştır. Tahsil için Fransada bulunurken Racing C.P de de yer almıştır.

MUTLU, Necmi (D: 1935) — İstanbul'da dünyaya gelen Necmi, Beykozdan Beşiktaşa geçmiş ve Siyah-beyaz formalı klüpte iken, Türk (A) Millî takımında 4, (B) Millî takımında 2, ki ceman 6 defa kaleci oynamış, 11 gol yemiştir.

NAYIR, Mehmet Reşat (D: 1911) — Üsküpte dünyaya gelen Mehmet Reşat futbola Fenerbahçe klübünde başlamış, Türk (A) Millî futbol takımında 4 defa sağhaf oynamıştır. Hâlen Fenerbahçe klübünün umumî heyetindedir.

NEMLİ, Aydemir (D: 1929) — İstanbul'da dünyaya gelen Aydemir, Fenerbahçede futbole başamış, İstanbulspor da iken, Türk (A) Millî takımında 1, (B) Millî takımında 1, ki ceman 2 defa sağiç oynamıştır. Halen antrenörlük yapmaktadır.

OKTAY, Metin (D: 1936) — İzmirde dünyaya gelen Metin, Türk futbolunun yıldızlarından biridir. İzmir'de Yün - Mensucat takımında kendini gösteren Metin OKTAY, İzmirspora, oradan da Galatasaraya gelmiş ve futboldaki üstün kalitesini Sarı - kırmızı forma altında göstermiştir. 1961 - 1962 mevsiminde İtalya'ya gitmiş, Palermo'da bir mevsim oynamıştır. Yurda avdetinde tekrar Galatasaraya girmiştir Metin, Türk (A) Millî takımında Galatasaray ve Palermo'da iken 25, Genç Millî takımında 4, ki

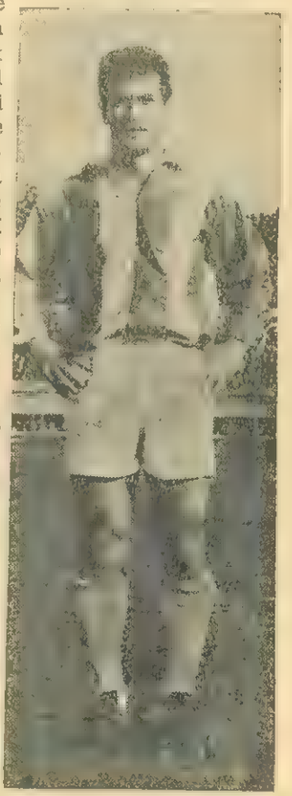

Metin Oktay Gol Kralı.

ceman 29 defa sağ ve soliç, santrfor olarak Ay-Yıldızlı formayı giymiş, 18 gol atmıştır. Lefterden sonra, Türk (A) Millî takımının Zeki Rıza ile birlikte en çok sayı kazandıran futbolcusudur.

OKTAY, Vahyi (D: 1905) — Selânik'te dünyaya gelen Vahyi, İzmire hicret etmiş ve çok küçük yaşta futbol oynamağa başlamıştır. 17 Yasında iken İzmirin Karşıyaka takımının sayılı oyuncularındandı. 1926 yılında İstanbula gelerek Galatasaraya girmiştir. Türk (A) millî futbol takımında 2 defa yeralmış, Karşıyakada iken solhaf, Galatasarayda iken solbek oynamıştır. Beden Terbiyesi İstanbul Bölgesi Müdürlüğünüde yapan Vahyi halen İstanbul Sanayi Odası raportörlerindendir.

ONARICI, Necmi (D : 1925) — İstanbulda dünyaya gelen Necmi, Adalet kulübünde iken, Türk (A) millî takımında 2 defa santrafor oynamıştır.

ÖZGAN, Hayati (D: 1908) — Besiktaş kulübünde oynayan Hayati İstanbulda dünyaya gelmiş, (A) millî futbol takımında 1 defa sağaçık olarak yer almıştır.

ÖZACAR, Ahmet (D: 1937) — Lüleburgazda dünyaya gelen Ahmet, Küçük namıyla tanılmakta olup, Beşiktaşta iken, Türk (A) millî takımında 2, (B) millî takımında 1, ki ceman 3 defa sağ açık oynamıştır.

ÖZALTAY, Vahap (D: 1909) — İzmirin yetiştirdiği bu kıymetli futbolcu İstanbulda dünyaya gelmiştir. Altayda futbola başlayan Vahap, Türk (A) millî takımında 1 defa santrafor oynamıştır. Vahapın en büyük hususiyeti futbolda millî olmadan iki ay evvel Türk Atletizm millî takımına dahil olarak Atinadaki Balkan Oyunlarında 4x400 bayrak ekibinde millî olmasıdır. Vahap ayrıca Parisin meşhur Racing takımında da bir mevsim yer almıştır. Futbolü bıraktıktan sonra muhtelif kulüplerde antrenörlük yapmıştır.

ÖZARI, Coşkun (D: 1931) — İstanbulda dünyaya gelen Coşkun, Galatasarayda oynarken, Türk (A) millî takımında 5, (B) millî takımında 1, ki ceman 6 defa sağ haf ve sağ iç olarak yer almıştır. Halen Galatasaray klübünün antrenörüdür. İngilterede antrenörlük kursu görmüştür.

ÖZKARSLI, Talât (D: 1940) — Gaziantepte dünyaya gelen Talât, ilk olarak parladığı Göztepeden Galatasaraya gelmiş, Türk (A) millî takımında 5, (B) millî takımında 2. Ümit millî takımında 1 ki, ceman 8 defa santrafor, sağ ve sol iç olarak ay-yıldızlı formayı giymiş, 2 gol atmıştır.

Naci Özkaya: Türkiye — İspanya (0-0) maçından evvel hakem Carpani ve İspanyol kaptanı Gainza ile.

ÖZKAYA, Naci (D: 1922) — Trabzonda dünyaya gelen Naci, Ankaraya giderek Ankaragücünde ve Demirsporda oynadıktan sonra İstanbula gelerek Galatasaraya girmiştir. Galatasarayda iken Türk millî (A) takımında 15, (B) takımında 2, hususî tertipteki takımında 6 defa sağ haf, sağ bek olarak yer almış ve 6 defa kaptanlık yapmıştır. Hâlen antrenörlük yapmaktadır.

ÖZKEFE, Süreyya (D: 1939) — Eskişehirde dünyaya gelen Süreyya, sırasıyla Eskişehir Şekerspor, Ankara Demirspor, Beşiktaş da iken, Türk (A) millî takımında 3, Ümit millî takımında 1, Genç millî takımında 7, ki ceman 11 defa orta haf oynamıştır.

ÖZMENÇ Eşref (D: 1930) — İstanbulda dünyaya gelen Eşref, Beşiktaşta iken Türk (A) millî takımında 8, (B) millî takımında 2, Hususî tertipteki millî takımında 4, ki ceman 14 defa sağ haf oynamıştır.

ÖZTUNA, Ergun (D: 1937) — Akhisarda dünyaya gelen Ergun, Türk futbolunun en çok sakatlanan ve minüsküs ameliyatı geçiren oyuncusudur. Karşıyaka ve Fenerbahçe kulüblerinde iken, Türk (A) millî takımında 1, (B) millî takımında 1, Genç millî takımında 5, ki ceman 7 defa sağ iç, sol iç, solaçık, sağaçık, oynamış ve 2 gol atmıştır.

ÖZTUNÇ, Niyazi (D: 1920) — Ankarada dünyaya gelen Niyazi Ankara Gençlerbirliği kulübünde iken Türk (A) millî futbol takımında 1 defa soliç oynamıştır. Gençlerbirliğinden sonra Güneş ve Fenerbahçe takımlarında yer almıştır.

PEYKOĞLU, Muslihittin (Muslih Hoca) (D: 1905 — Ö: 1960) — Türk futbolunun unutulmaz simalarından biri olan Muslih Hoca hayli enteresan ve mutlu bir tesadüf olarak, ilk Türk kulübü Galatasarayın Ali Sami YEN tarafından kurulduğu 20 ekim 1905 günü dünyaya gelmiştir. Galatasarayla birlikte Türk futboluna doğan Muslih Hoca Türk (A) millî futbol takımında 8 defa Sol açık ve Soliç oynamış ve bir de gol atmıştır. Yetiştiği okulu ve kulübü Galatasaray için bütün hayatını vakf etmiş, çok iyi bir hukukçu olmasına rağmen Galatasaray lisesinde öğretmenlik ve müdür muavinliği, Sarı—Kırmızılı kulübte de idarecilik yapmaktan kaçınmamış ve idareci iken kulübünün ihtiyacı karşısında hasta hasta oynadığı maçlar futbol severler arasında unutulmaz hatıraların doğuşuna vesile olmuştur. Galatasaray kulübüne başkanlık da yapan Muslih Hoca 1960 yılında hayata gözlerini yummuştur.

SAĞNAK, Faruk (D: 1924) — İstabulda dünyaya gelen Faruk, Beşiktaşta iken Türk (A) millî takımında 2 defa sol oçık oynamıştır.

Birol Pekel Beşiktaş

PEKEL, Birol (D: 1938) — İstanbulda dünyaya gelen Birol, Beylerbeyinden Beşiktaşa geçmiş, Türk (A) millî takımında 7, (B) millî takımında 4, Genç millî takımında 1, ki ceman 11 defa santrfor, sağ ve sol iç oynamış 3 gol atmıştır.

SARGUN, Burhan (D: 1929) — Ankarada dünyaya gelen Burhan, Hacettepede futbola başlamış, İstanbula gelerek Fenerbahçeye girmiş, bir müddet Adalette oynadıktan sonra tekrar Fenerbahçeye dönmüştür. Hacettepe ve Fenerbahçede iken Türk (A) millî takımında 8, (B) millî takımında 1, Hususi tertipteki millî takımında 2, ki ceman 11 defa santrafor, sol ve sağ açık, sol iç oynamış, 8 gol atmıştır.

SAYGUN, Hüseyin (D: 1920) — İstanbulda dünyaya gelen, Çengel lakabiyle anılan Hüseyin sırasıyla Besiktaş, Vefa ve tekrar Beşiktaş kulüblerinde oynamıştır. Türk (A) millî futbol takımında Vefada iken 4, Beşiktaşta iken 9 ki, ceman 13 defa sol haf ve sağ iç olarak yer almıştır.

SEL, Niyazi (D: 1908) — İstanbulda dünyaya gelen Niyazi, küçük yaştan beri âşık olduğu futbola Fenerbahçe genç takımında başlamıştır. (Türk (A) millî futbol takımında 5 defa sağaçık oynamış ve bir de gol atmıştır. 2 defa

mış, 5 defa A, olimpiyat ve Hususi tertipteki milli takımlarda kaptanlık yapmış, 2 gol atmıştır.

TOKGÖZ, Muammer (D: 1925) — İstanbulda dünyaya gelen Muammer Emniyet kulübünde iken Türk (A) millî takımında 1 defa sol bek oynamıştır.

TORKAL, Selâhattin (D: 1925) — Ankarada dünyaya gelen Selâhattin TORKAL futbola Ankara Demirspor kulübünde başlamış, İstanbulda Fenerbahçeye girmiş ve sonra Adalet'e ve tekrar eski klübü Fenerbahçeye geçmiştir. Fenerbahçede iken 8 defa (A), 1 defa (B), Adalette ikende 1 defa (A) millî takımında sağ haf, sağ iç oynayan Selâhattin ceman 10 defa Ay-Yıldızlı formayı giymiştir. Halen Karagümrük ve Adalet kulüblerinin antrenörüdür.

TOP, Refik Osman (D: 1897-Ö:1957) Türk futbolunda büyük bir yeri olan ve ince futbolu ile ŞİİR lakabiyle anılan Refik Osman İstanbulda Beşiktaşta dünyaya gelmiştir. Çok küçük yasında Beşiktaşta Valideçeşmesinde Şeref merhumla aynı takımda futbola başlayan Refik Osman çok sevdiği TOP'u kendisine soyadı almıştır. Yurdumuzda yetişmiş en güzide müdafaa oyuncularından biri olan Refik Osmanın en büyük hususiyeti çok kulüp değiştirmesi ve çektiği dörtyüze yakın penaltıdan ancak birinin kaçıp gol olmamasıdır. Sırasıyla Valideçeşmesi, Beşiktaş, Progre, İttahatspor (Union Kulüp), Altınordu, Galatasaray, Fenerbahçe, Beşiktaş, Galatasaray, Beşiktaş takımlarında oynayan Refik Osman Galatasarayda iken 1924 yılında Türk (A) millî futbol takımında yalnız bir defa solbek olarak yer almıştır. Futbolü bıraktıktan sonra gazetecilik, hakemlik ve antrenörlük yapmıştır.

TOSUNCUK, Vedii (D: 1921) — İstanbulda dünyaya gelen Vedii küçük yaşta iken futbola İzmirde Karşıyaka kulübünde başlamış, tıp tahsili için geldiği İstanbulda Beşiktaş'a girmiştir. Doktor olduktan sonra Türk millî (A) futbol takımında 8, (B) takımında 1, hususi tertipteki takımda da 1, ki ceman 10 defa sol bek olarak ay-yıldızlı formayı giymiş ve bir defa da kaptanlık yapmıştır.

TUSDER, İbrahim (D :1925) — İzmirde dünyaya gelen İbrahim Karşıyaka kulübünde futbola başlamış, sırasıyla Galatasaray, Güneş , Beşiktaş kulüblerinde oynamıştır. Türk (A) millî futbol takımında Güneş kulübünde iken 2 defa solhaf olarak yer almıştır. Futbolu Beşiktaşta bırakan İbrahim halen antrenörlük ve menecerlik yapmaktadır. Beykoz ve Karşıyaka kulüblerini çalıştırdıktan sonra, Beşiktaşa menecer olmuştur.

TUNÇALTAN, Muhtar (D: 1926) — Bursada dünyaya gelen Muhtar, Galatasarayda iken Türk (A) millî takımında 2, (B) millî takımında 1, ki ceman 3 defa sağ açık ve santrafor oynamış, 1 gol atmıştır.

TÜREMEN, İhsan (D: 1913) — İzmirde dünyaya gelen İhsan, İzmirspor da iken, Türk (A) millî takımında 1 defa orta haf oynamıştır.

ULUĞ, Dr. İsmet (D: 1901) — Türk millî futbol takımının ilk sağhafı İstanbulda dünyaya gelmiş, İlk kulübü Galatasaraydır. Fenerbahçeye geçtikten sonra Ay-Yıldızlı formayı 11 defa giymiştir. Halen Fenerbahçe kulübünün başkanıdır.

İsmet Uluğ
Fenerbahçe

ÜLÜK, Nusret (D: 1928) — İstanbulda dünyaya gelen Nusret Beşiktaşta iken, Türk (A) millî takımında 6, Hususi tertipteki millî takımında 3, ki ceman 9 defa sol haf oynamıştır.

ÜNLÜ, Kemalettin (D: 1929) — İzmirde dünyaya gelen Kemalettin, Beşiktaş kulübünde iken, Türk (A) millî takımında 1 defa sağ bek oynamıştır.

ÜRKMEZ, Varol (D: 1936) — İstanbulda dünyaya gelen Varol, Beşiktaş ve Altay Kulüplerinde, Türk (A) millî takımında 1, (B) millî takımında 1, Genç millî takımında 7, ki ceman 9 defa kaleci oynamış, 8 gol yemiş, 1 defa genç millî takımda kaptanlık yapmıştır.

VAROL, Bülent (D: 1924) — İstanbulda dünyaya gelen Bülent, Türkiyede en çok kulüp değiştiren ve Türk (A) millî takımında 4 dakika oynayarak millî olan futbolcudur. Sırasıyla Beykoz, Fenerbahçe, Vefa, Galatasaray, Emniyet, Emirgânda oynamış Vefada iken Türk (A) millî takımında 1, Galatasarayda iken (B) millî takımında 1, ceman 2 defa sol açık olarak yer almıştır.

YALINLI, Lâtif (D: 1905) — İstanbulda dünyaya gelen Lâtif futbola başladığı Süleymaniye kulübünde iken 1, sonradan geçtiği Galatasaray kulübünde iken de 2, ki ceman 3 defa soliç oynamış ve 3 gol atmıştır.

YAMANOĞLU, İsmet (D: 1924) — İsatnbulda dünyaya gelen İsmet, Vefada iken Türk (A) millî takımında 5, (B) millî takımında 2, ki ceman 7 defa sol iç ve sol açık oynamış, 2 gol atmıştır.

YELKENLİ, Aydın (D: 1939) — İstanbulda dünyaya gelen Aydın, Karagümrükte olup, Türk (A) millî takımında 4, (B) millî takımında 3, Ümit millî takımında 1, Genç millî takımda 1, ki ceman 9 defa sol açık ve sol iç oynamış, 2 gol atmıştır.

YETEN, Hakkı (D: 1910) — Türk futbolunun BEKİR'den sonra yetiştirdiği en güzide elemanlarından biri olan Hakkı İstanbulda dünyaya gelmiştir. Halıcıoğlu Askeri lisesinde futbolu ile temayüz eden Hakkı, o zamanlar Beşiktaş kulübünün her şeyi olan Şeref merhumun delaletiyle askerlikten ayrılarak Siyah—Beyaz formalı takıma iltihak etmiştir. Beşiktaş takımında çok çabuk parlayan Hakkı millî maçların azlığı ve bazı kulübçü zihniyetler yüzünden Türk (A) millî futbol takımında ancak 3 defa santrafor ve sağiç oynamış ve birde gol atmıstır. Halen Beşiktaş kulübünün reisidir. Hasan POLAT'ın Futbol Federasyonunda Asbaşkan olarak vazife görmüştür.

Hakkı Yeten: Beşiktaş kaptanı Mithatpaşa stadının açılış maçı Beşiktaş — A.İ.K. maçından evvel stad müdürü Şazi Tezcan ile.

YETKİNER, Müzdat (D: 1922) — İstanbulda dünyaya gelen Müzdat, Fenerbahçede iken Türk (A) millî takımında 8, (B) millî takımında 3, Hususi tertipteki millî takımında 2, ki ceman 13 defa sağ ve sol bek oynamış, 3 defa A ve B millî takımlarında kaptanlık yapmıştır.

YORDAN, Aleko (D: 1936) — İstanbulda dünyaya gelen Aleko YORDAN, Beyoğluspor Kulübünde yetişmiş Beykozda iken, Türk (A) millî takımında 2, (B) millî takımında 1, ki ceman 3 defa ortahaf oynamıştır.

YORULMAZ, Şevket (D: 1925) — Konyada dünyaya gelen Şevket Beşiktaşta iken. Türk (A) millî takımında 3, (B) millî takımında 1, hususî tertip teki millî takımda 3, ki ceman 7 defa santrfor ve sağiç oynamıştır.

YURTSU, İsmet (D: 1938) — Tokatta dünyaya gelen İsmet, Feriköyde iken, Türk (A) millî takımında 3, (B) millî takımında 1 ki; ceman 4 defa sol haf, sağ iç, sol açık ve sağ iç oynamıştır.

YÜRÜR, Mustafa (D: 1938) — Sivasta dünyaya gelen Mustafa, Futbola Fenerbahçe gen5ç takımında başlamış, sırasıyla Sarıyer, Beykoz ve Galatasaray takımlarında oynamıştır. Beykoz ve Galatasarayda i k e n Türk (A) millî takımında 14, (B) millî takımında 1, Genç millî takımında 6, ki ceman 21 defa sağ iç, sol haf, sağ haf oynamış ve 1 gol atmıştır.

ZEYBEK, Çetin (D: 1932) — Bandırmada dünyaya gelen Çetin, Kasımpaşada iken Türk (A) millî takımında 5 defa santrahaf oynamış ve son olarak yer aldığı B. Almanya maçında sakatlanarak futbolu bir süre sonra bırakmak zorunda kalmıştır.

ZONA, Kâmil (D: 1899) — Ankaradan ilk defa Türk millî takımına giren Kâmil Ankarada dünyaya gelmiştir. Türk (A) millî takımında 2 defa solic oynamış, İstanbulda Altınordu ve Fenerbahçe kulüblerinde yer almış ve Ankarada da Muhafızgücünde iken Ay-Yıldızlı formayı giymiştir. Halen emekli hâkim generaldir.

B — Dünyada

a) Tanınmiş idareciler

BERNABEU, de Yeste Santiago — 1895 yılında dünyaya gelen ve bu zat Real Madrid'in eski futbolcularından ve bugünkü reisidir. 1943 yılında Real Madrid'i kalkındırmak için davetle iş başına getirilen Bernabeu bu kulübü dünyanın en mükemmel kulübü haline getirmiştir. Real Madrid'in 125.000 kişilik stadını da o yaptırmış ve stada kendi adı verilmiştir.

DELAUNAY, Henri — 1883 te doğup 1955 te ölen bu idareci Fransa Futbol Federasyonu sekreteri idi. Beynelmilel futbol âleminin büyük idarecilerinden biri olan Delaunay, Avrupa (Milletlerarası) Kupası fikrini ortaya atmış ve öldükten sonra bu turnuvaya adı verilmiştir.

MEİSL, Hugo — 1881 de doğup 1937 yılında ölen bu büyük Avusturyalı futbol adamı banka müdürü, millî futbolcu, beynelmilel hakem, tek seçici ve Avusturya federasyonu sekreterliğini de yapmıştı. Avusturya'nın en parlak devrindeki Wunderteam «Harikalar takımı»nın kurucusu Meisl'di.

POZZO, Vittorio — 1923 — 1939 yılları arasında dünya futboluna hükmeden ve iki Dünya Kupası kazanan İtalya millî takımının tek seçicisi idi. Bu büyük idareci çok yaşlı olmasına rağmen halen gazetecilik yapmaktadır.

Jules Rimet: FİFA'nın eski başkanı diğer beynelmilel şahsiyetlerle, soldan: Sir Stanley Rous (şimdiki FİFA başkanı) Dr. İ. Sehridker. Jules Rimet ve K. Lotsy.

RİMET, Jules — 1874 te doğup 1956 da ölen bu Fransız futbol adamı 1950 yılında Türkiye—Almanya (0—2) millî maçı dolayısile federasyonumuzun davetlisi olarak İstanbul'a gelmişti. 1919 dan 1949 a kadar Fransa Futbol Federasyonu reisliği ve 1921 den 1955 e kadar Beynelmilel Futbol Federasyon reisliği yapıp Dünya Kupası'nın kurucusudur.

ROUS, Stanley — 1962 yılında Beynelmilel Futbol Federasyonu reisliğine getirilen Sir Stanley Rous 1894 yılında dünyaya gelmiştir. İngiltere Kralı tarafından Sir ünvanı ile taltif edilen Stanley Rous İnternational Board ve Avrupa Futbol Birliği Üyeliği de yapmıştır. Sir Rous 1961 yılında İstanbul'daki hakem kursuna da gelmişti.

BAROTİ, Lajos — Hukuk tahsili yapan, 1939 — 1946 yılları arasında Szeged takımında oynayan Baroti iki defa millî olmuş ve 1948 de Gyor'da oynarken ayağı kırılınca futbolu bırakmıştı. 1957 de Macar millî takım antrenörlüğüne getirilen Baroti 1961 den beri takımının tek seçicisidir.

BUSBY, Matt — 1909 da dünyaya gelen, futbola başlamadan evvel kömür madeni işçisi olan Matt Busby İngiltere'nin meşhur Manchester United takımının 1945 yılından beri menecerliğini yapmaktadır. Gençlere büyük kıymet veren Busby 1958 yılında Münih'te Manchester United takımını taşımakta iken düşen uçağın içinde bulunuyordu. Busby bu kazayı yaralanarak atlatmıştır.

CHAPPMAN, Herbert — 1930 yılında WM sistemini ortaya çıkaran bu meşhur futbol adamı evvelâ Arsenal'in teknik direktörü, sonra da kulüp müdürlüğünü yapmıştır.

FEOLA, Vicente — 1909 doğumlu Brezilyalı büyük teknisyen, 1958 Dünya Kupasını kazanan Brezilya millî takımının patronu idi. Futbolculuk ömrü kısa olan Feola antrenörlüğe 1937 de başlamıştı.

GUTTMANN, Bela — 1900 yılında Macaristan'da dünyaya gelen bu futbol adamının yıldızı 1961 ve 1962 yıllarında Benfica'nın üst üste Arvupa Şampiyon Kulüpler Kupasını kazanmasile parlamıştır. Macaristan'dan Avusturya'ya oradan Amerika'ya mülteci olarak giden Guttman 1933 de futbolculuğu bırakmış ve antrenörlüğe başlıyarak sırasile Hollanda (Enschede), Romanya (Cioknul Bükreş), Macaristan (Uypest — Kispest) — İtalya (Padova, Trieste, Milan, Lanerossi), Brezilya (Sao Paolo) Portekiz (Porto, Benfica) ve Uruguay'da (Penarol) antrenörlük yapmıştır.

HERBERGER, Sepp — 1897 yılında dünyaya gelen Herberger bugün 66 yaşında olmasına rağmen 26 seneden beri Alman millî takımının antrenör ve tek seçiciliğini yapmaktadır. Berlin Beden Terbiyesi Enstitüsünü bitiren Herbergen V.R.F. Manheim kulübün de santrfor oynamış ve üç defa millî olmuştur. Almanya'da «Sepp amca» diye çağrılan ve son derece popüler olan Herberger elân vazifesine devam etmektedir.

HERRERA, Helenio — 1916 da Arjantin'de doğup Fransa'ya gelen ve Fransa tabiyetine geçen Herrera 1936 va kadar futbol oynadıktan sonra antrenörlüğe heves etmiştir. Sırasile Red Star ve Stade Français (Fransa), Atletico Madrid, Sevil ve Corogne (İspanya) takımlarını çalıştırdıktan sonra Barcelona'da dünya çapında şöhret yapmıştır. Bugün dünyanın ne fazla ücret alan ve en kaprisli antrenörü olan Herrera iki seneden beri İtalya'nın İnternazionale takımı çalıştırmaktadır.

SEBES, Gustav — 1950 — 56 yılları arasında dünyayı kasıp kavuran Macar millî takımının antrenör ve tek seçiciliğini yapmıştır. Bu tanınmış futbol otoritesi Avrupa Futbol Birliği komitesinde vazife görmektedir.

WİNTERBOTTOM, Walter — 1947 den 1962 yılına kadar İngiltere millî takımının menecerliğini yapmış ve 1962 Dünya Kupasını müteakip istifa etmiştir. Manchester United ve Chelsea takımlarında futbol oynamış olan Winterbottom 1913 yılında doğmuştur.

b) Futbolcular

ALMANYA

RAHN Helmut — Almanya millî takımına 1954 Dünya Kupasını kazandıran sağaçık oyuncusu. 1958 Dünya Kupasında da oynıyan Rahn içki müptelâsı yüzünden Almanya'da daha fazla barınamamış ve Hollanda'nın Enschede takımında oynamağa başlamıştır. Bu futbolcu Almanya ve Hollanda'da sarhoş otomobil kullanmak suçundan müteaddit defalar tevkif edilmişti. 1929 yılında doğmuştur.

Fritz Walter
Millî golcü

SEELER Uwe — 1937 yılında dünya'ya gelen bu müthiş santrfor oyuncu Hamburg takımında oynamaktadır. Millî takımın santrforu olan Seeler'e İtalya'nın milyoner klüpleri muazzam tekliflerde bulunmuşlarsa da bu futbolcu memleketinden ayrılmamıştır.

WALTER Fritz — 1940 tan 1958 yılına kadar 61 defa millî olan bu soliç futbolcusu 1920 yılında doğmuştur. Senelerce millî takım kaptanlığı yapan Fritz, 33 golle memleketinin millî maçlarda en fazla gol atan oyuncusudur.

ARJANTİN

SİVORİ Enrique 2 ekim 1935 tarihinde dünyaya gelen bu futbolcu, 1957 senesinde İtalya'nın Jüventüs klübü tarafından o zaman dünya transfer rekorunu kırmıştı. (100 bin dolar), Çalımlarile meşhur olan Sivori 18 defa Arjantin millî takımında oynadıktan sonra, dedesinin İtalyan asıllı olmasile İtalya millî takımında da oynamıştır.

Dİ STEFANO Alfredo — 4 temmuz 1926 tarihinde doğan bu futbolcu evvelâ Arjantin'de oynamış, bilâhare Kolumbiya'ya gittikten sonra İspanya'nın Real Madrid takımı tarafından transfer edilmiştir. İspanyol tabiyetine geçtikten sonra dört sene çiinde 37 defa İspanya millî takımında ve daha evvel de 6 defa Arjantin millî takımında oynamıştır.

Di Stefano
komple futbolcu

AVUSTURYA

HANAPPİ Gerhard — 1929 yılında dünyaya gelen bu futbolcu takımın her tarafında oynamakla şöhret yapmıştır. Mühendis mimar olan Hanappi 1962 yılında Rapid takımında oynamakta iken işlerinin çokluğu dolayısile futbolu bırakmıştır. Hanappi Avrupa muhtelitinde de yer almış ve 1948 den beri 90 defa millî formayı giymiştir.

OCWİRK Ernst — Dünyanın gelmiş geçmiş en büyük santrhaflarından olan Ocwirk, eski Avusturya ekolünün tipik hücumcu santrhafı idi. Austria klübünde oynamakta iken 1957 senesinde İtalya'nın Sampdoria klübü tarafından transfer edilen ve bugün bu takımın teknik direktörlüğünü yapan Ocwirk 1926 yılında doğmuş ve 61 defa millî olmuştur. 1945 ten sonra memleketinin en popüler futbolcusu olan Ocwirk Avrupa muhtelitinde de oynamıştı.

BREZİLYA

DİDİ Waldyr Pereira — 1928 yılında dünyaya gelen bu harika insayt oyuncusu 1958 ve 1962 Dünya Kupalarında Brezilya'nın şampiyonluğunda büyük rol oynamıştır. 1958 yılında Real Madrid tarafından transfer edilen Didi, Di Stefano ile geçinemiyerek İspanya'da muvaffak olamamış ve memleketine dönmüştür. Botafogo takımında oynarken Peru'dan yapılan muazzam antrenörlük teklifini reddedemiyen Didi futbolculuğu 1962 yılında bırakmıştır.

GARRİNCHA Manoel Francisco dos Santos — Çocukluğunda felç geçirmiş olan Botafogo'nun bu futbolcusu dünyanın gelmiş geçmiş en çalımcı ve iyi sağaçığıdır. Avrupa klüplerinin tekliflerini reddeden Garrincha memleketinde Pau Grande adındaki basit bir köyde eşi ve 7 kız çocuğu ile yaşamak tadır.

PELE Edson Arantes Do Nascimento — 1940 yılında dünyaya gelen ve 16 yaşında profesyonel olan Pele, son senelerde FC Santos'un dünya çapında şöhret yapmasını sağlamıştır. Avrupa klüplerinin transfer teklifi karşısında taraftarları «Pele'yi satarsanız klübü yakar, sizleri de öldürürüz» diye idarecileri tehdit etmişlerdi. 1958 Dünya Kupasında ortaya çıkan Pele dünyanın gelmiş geçmiş en büyük ve meşin top sayesinde milyonlar kazanan futbolcularındandır.

ÇEKOSLOVAKYA

MASOPUST Josef — 1932 yılında dünyaya gelen bu futbolcu, Avrupa'nın en ykksek tirajlı «France - Football» mecmuası tarafından 1962 yılında Avrupa'nın en iyi futbolcusu seçilmişti. Çekoslovakya şampiyonu Dukla takımında oynayan ve Çek ordusunda yüzbaşı olan Masopust yan hafbek oyuncusudur.

PLANİÇKA Frastinek — Çekoslovakya'nın en fazla sayıda millî olan (74 defa) Planiçka 1926—1935 yılları arasında dünyanın en iyi kalecisi olarak gösterilmekte idi. 1904 yılında doğmuş olan Planiçka dünyanın gelmiş geçmiş en iyi kalecilerindendir.

FRANSA

BEN BAREK Larbi — 1917 yılında dünyaya gelen ve aslen Fasıl olan bu siyahî futbolcu 1938 den 1954'e kadar Fransa millî takımında soliç oynamış ve 17 defa millî olmuştur. İspanya'nın Atletico Madrid takımında da oynamış olan Ben Barek şimdi anavatanına dönmüş antrenörlük yapmaktadır.

KOPAZEWSKİ Raymond — Herkes tarafından Kopa diye tanınan bu futbolcu Fransa'ya mülteci olarak gelmiş Polonyalı bir madencinin oğludur. Ufak tefek bünyesine rağmen Kopa sağaçık ve santrfor olarak dünyanın en büyük futbolcularından biridir. 1931 yılında dünyaya gelmiş olan Kopa İspanya'nın Real Madrid klübü tarafından alınmış ve üç sene bu takım da oynamıştır. Kopa futboldan milyonlar kazanmıştır.

FONTAİNE Just — 1958 Dünya Kupası gol kralı olan santrfor Fontaine 20 defa millî olmuş ve 1960 ve 1961 yıllarında iki defa ayağı kırılmış ve nihayet 1962 de futbola veda etmek mecburiyetinde kalmıştır.

Stanley Matthews — Gösteri maçları oynadığı Ghana'da futbol kralı ilân edildiği zaman.

İNGİLTERE

FİNNEY Tom — 76 defa İngiltere millî takımında sağ ve solaçık olarak yer alan Finney Preston takımında oynamakta idi. İngiliz futbolunun en büyük çalımcılarından Finney 1961 yılında futbolu bırakmıştır.

LAWTON Tommy — 18 yaşında İngiliz millî takımında santrfor oynayan Lawton dünyanın gelmiş geçmiş en büyük golcülerinden biridir. Sırasile Everton, Chelsea, Notts County ve Arsenal takımlarında oynamıştır.

MATTHEWS Stanley — 1915 yılında dünyaya gelen ve dünya çalım kralı olarak tanınan Matthews dünyanın en popüler futbolcularından biri olup İngiltere Kraliçesi tarafından kendisine bir nişan verilmistir. 16 yaşında profesyonel olan Matthews Stoke City'den Blackpool'e geçmiş ve 1962 de tekrar eski klübüne dönmüştür. Matthews harp yıllarındaki maçlar hariç 54 defa millî olmuştur.

WRİGHT Billy — 1924 yılında dünyaya gelen bu yan haf ve santrhaf oyuncusu futbola Wolverhamplon takımında baslamış ve orada bitirmiştir. 105 defa millî formayı giyerek dünyanın en fazla millî olan futbolcusu ünvanını kazanan Wright senelerce millî takımın kaptanlığını yapmış ve centilmenliği ile bütün dünyada şöhret yapmıstır. 1959/60 mevsiminin basında anî olarak futbola veda eden Billy Wright evvelâ İngiltere junyor millî takımını, bilâhere Ümitler takımını calıstırdıktan sonra bu vazifelerini bırakarak 1962 mevsiminde meşhur Arsenal'in menacerliğini yapmağa baş lamıştır.

İSPANYA

GENTO Francisco — Real Madrid'in bu solacığı dünyanın gelmiş geçmis en sür'atli acık oyuncusudur. İspanya millî takımında da oynamakta olan Gento, Real Madrid takımının kaptanıdır.

SUAREZ Luis — 1936 yılında dünya ya gelen ve 18 yaşında Barcelona takımında oynamakta olan bu soliç 1961 yılında İtalya'nın İnternationale klübü tarafından transfer edilmiştir.

ZAMORA Ricardo — Dünyanın gelmiş geçmiş en büyük kalecisi. 1920 den 1936 yılına kadar 46 defa millî olan ve Barcelona ile Real Madrid takımlarında yer alan Zamora'nın adı tarihe geçmiştir. Futbolu bıraktıktan sonra Zamora gazetecilik, film artistliğine teşebbüs etmiş millî takım tek seçicisi olarak 1950 yılında Türkiye'ye de gelmişti.

İSVEÇ

GREN Gunnar — 38 yaşında 1959 Dünya Kupasında İsveç Millî takımın da oynayan Gren'e profesör adı takılmış ve Göteborg şehrinde heykeli dikil miştir. 1947 yılında Avrupa muhtelitinden İngiltere'ye karşı yer alan bu insayt futbolcusu 1940 tan 1958'e kadar 48 defa millî olmuştur. 1948 yılında İtalya'nın Milan takımı tarafından transfer edilen Gren 1961 yılında bir ara İtalyanın'nın Jüventüs takımının teknik direktörlüğünü yapmıştır.

LİEDHOLM Nils — 1948 Londra Olimpiyatlarında İsveç takımının sampiyon olmasile İtalya'nın Milan klübü tarafından transfer edilen ve 1959 yılına kadar bu klüpte oynayan Liedholm şimdi Milan takımının antrenör lerinden biridir. 1922 yılında dünyaya gelen insayt ve yan hafbek oyuncusu olan Liedholm 1947 den 1958'e kadar 23 defa millî olmuştur.

NORDAHL Gunnar — 1921 yılında dünyava gelen ve 1948 yılında İtalya'nın Milan klübü tarafından transfer edilen ve bilâhere Roma'ya geçen bu İsveçli santrfor senelerce İtalya liginin gol kralı olmustur. Memleketinde itfaiyeci olan oynadığı 257 maçta 210 gol atan Nordahl 1946 yılında Avruna muhtelitinde yer almış ve 33 defa İsveç millî takımında oynamıstır. İki İsveçli arkadaşı ile Milan takımında oynarken üç orta oyuncusuna isimleri kısaltılarak GRE-NO-Lİ (Gren - Nordahl - Liedholm) denirdi.

İTALYA

BONİPERTİ Giampiero — 1928 yılında dünyaya gelen ve futbola Juventus'te başlıyarak Juventus'te bitiren ve bugün klübün idarecilerinden olan Boniperti İtalya millî takımında senelerce oynamıştır. Boniperti 1953 yılında Avrupa muhtelitinden İngiltere'ye karşı oynamıştır.

MEAZZA Guiseppe — Dünya futbolunun gelmiş geçmiş en büyük forvet oyuncularından biri olan Meazza 1947 yılında Beşiktaş'ın antrenörlüğünü yapmıştı. 1930 dan 1939 yılına kadar 53 defa millî olan Meazza yakışıklığı ile de tanınmış olup 1910 yılında dün yaya gelmiştir.

MAZZOLA Valentino — 1919 yılında dünyaya gelen ve 1949 yılında Torino takımına mensup arkadaşlarile birlikte bir uçak kazası neticesinde ölen Mazzola 12 defa millî olmuştu. Santrfor oynayan Mazzola'nın büyük oğlu bugün 21 yaşında İnternazionale takımında, küçüğü ise jünior takımında oynamaktadır. Mazzola İtalya millî takımının da kaptanı idi.

PİOLA Silvio — İtalya'nın gelmiş geçmiş en büyük santrforu. 1913 yılın da dünyaya gelen Lazio ve Juventus takımlarında yer alan Piola 1933 ten 1952 yılına kadar 52 defa millî olmuş tu.

KUZEY İRLANDA

BLANCHFLOWER Danny — Aynı zamanda gazetecilik yapıp İngiltere lig ve kupa şampiyonu Tottenham'ın yan hafı ve kaptanı olan bu futbolcu bütün Brtanya'nın en sevilen futbolcdlarından biridir. 1928 yılında dünyaya gelen Blanchflower aynı zamanda Kuzey İrlanda millî takımının kaptanıdır.

MACARİSTAN

BOZSİK Jozef — Macar millî takımında 100 defa yer alan bu sağhaf oyuncusu 1925 yılında dünyaya gel miştir. 1961 yılında futbolu bırakan Bozsik Macaristan Millet Meclisinde meb'ustur, aynı zamanda Budapeşte'de bir spor malzemesi mağazasının sahibidir.

Bozsik: Teknik haf

HİDEGKUTİ Nandor — 1922 doğumlu ve 68 defa Macar millî takımında yer alan Hidegkuti memleketimize 1947 yılında MTK ve müteakiben de Voroş Lobogo takımı ile gelmişti. Son derece teknik bir santrfor olan Hidegkuti 1960 yılında futbolu bırakarak 1961 de İtalya'da antrenörlüğe başlamıştır.

KOCSİS Sandor — 1954 Dünya Kupası gol kralı ve «Altın Kafa» lâkabını kazanan bu sağiç 1929 yılında doğmuş ve 64 defa Macar millî takımında oynamıştır. 1956 Macaristan ihtilâlinden sonra memleketinden kaçan Koçisi İspanyol tabiyetine geçmiş ve Barcelona takımında oynamağa başla mıştır.

KUBALA Laszlo — 1927 yılında Macaristan'da doğan Macaristan ve Çekoslovakya millî takımlarında oynadıktan sonra Kubala hürriyeti seçerek İspanyol tabiyetine geçmiştir. Kubala Barcelona'da oynamağa başlamış ve İspanya millî takımında insayt oynamıştır. 1961 de futbolu bırakarak Barcelona'nın antrenörlüğüne getirilen bu sarışın futbolcu 1962 de takımın muvaffakiyetsizliğinden bu vazifeden uzaklaştırılmıştır. Kubala 1954 de dünya kupasında İspanya'ya millî takımında bize karşı İstanbul'da oynamıştır.

PUSKAS Ferenc — 1927 yılında dünyaya gelen ve Macar millî takımında çok ufak yasta yer alan soliç Puskas 84 defa millî olmuştur. Macar ordusunda subayken albaylığa kadar yükselen Macar millî takımının kaptanlığını yapmıştır. Muazzam futbolculuğuna rağmen sadece sol ayağını kullanabilen Puskas 1956 ihtilâlinden sonra memleketine dönmemiş ve bir müddet Avrupa da dolaştıktan sonra İspanyaya yerleşmiştir. Bu ara büyük sıkıntılar çeken Puskas muazzam irade ve çalışması neticesinde formunu bulmuş ve Real Madrid takımında tekrar büyük şöhretine kavuşmuştur. İspanyol tabiyetine geçtikten sonra İspanya millî takımında da 1961 ve 1962 yıllarında yer alan Puskas Macar millî takımında oynadığı 84 maçta 85 gol atmıştır.

PORTEKİZ

EUSEBİO — Portekiz'in Afrika müstemlekelerinden Mozambik'te açlıktan sürünen bir ailenin çocuğu olan Eusebio orada bir Portekizli idareci tarafından keşfedilmiş ve 1961 yılında Benfica'da oynamağa başlıyarak dünya çapında şöhret yapmıştır. Bu siyahî ha-

rika futbolcu forvet hattının üç ortasında da oynamakta ve 21 yaşında bulunmaktadır.

RUSYA

NETTO İgor — Rus millî takımında 37 defa oynayan ve Spartak Moskova takımında solhaf oynayan Netto 1930 yılında dünyaya gelmiştir. Takımının ve millî takımının kaptanı olan Netto Rusya'nın en popüler ve dünyanın tanınmış iyi ve efendi futbolcularından biridir.

YAŞİN Lev — Baştan asağı siyahlar içinde ve kafasında bir kasketle sahaya çıkan ve «panter» lâkabı takılan Yaşin Rus millî takımında senelerce oynamış ve kalesinden daima çıkarak bir bek gibi oynamakla şöhret yapmıştır. 1929 yılında doğan Yaşin dünyanın gelmiş geçmiş en iyi kalecilerinden biri olarak kabul edilmektedir.

URUGUAY

SANTAMARİA Jose — 1930 yılında dünyaya gelen bu santrhaf 1954 Dünya Kupasında nazarı dikkatı çekerek İspanya'nın Real Madrid takımı tarafından transfer edilmiştir. Elân bu takımda oynamakta olan Santamaria İspanyol tabiyetine geçmiş ve 1962 Dünya Kupası sonuna kadar millî takımda devamlı olarak oynamıştır.

SCHİAFFİNO Juan Alberto — 1950 ve 1954 Dünya Kupalarında Uruguay takımında yer alan bu soliç oyuncusu 1925 yılında dünyaya gelmiştir. 1954 Dünya Kupasını müteakip İtalya'ya transfer edilen Schiaffino senelerce Milan takımında insayt ve yan haf oynadıktan sonra Roma'ya geçmiştir. 1957 yılında İtalyan asıllı olduğu ispat edilerek İtalya millî takımında müteaddit defa oynayan Schiaffino 1962 yılında memleketi Uruguay'a dönmüş ve ilk kulübü Penarol'ün teknik direktörlüğünü almıştır.

YUGOSLAVYA

BEARA Vladmir — Dünyanın gelmiş geçmiş en büyük kalecilerinden olan Beara Hajduk ve Kızıl Yıldız takımlarile memleketimizde oynamıştır. 1950 den itibaren Yugoslav millî takımında 60 defa oynayan Beara Avrupa muhtelitinde de yer almış ve 1962 yılında Batı Almanya'ya transfer olmuşsa da iki defa ayağı kırılınca futbolu bırakmıştır.

SEKULAREC Vragoslav — 1937 yılın da dünyaya gelen bu harika insayt futbolcusu kötü karakteri yüzünden müteaddit defalar cezalandırılmıştır. Kızıl Yıldız'da oynamakta olan Sekularec 1962 Dünya Kupasının en iyi oyuncularından olarak gösterilmişti.

104 — Dünya Kupası en kıymetli mükâfat

11 — SONUÇLAR

A — Türk futbolünde

a) Beynelmilel temaslar
Millî takımımızın ilk maçı
İlk maçımızın tenkidi
Yurt dışındaki ilk maçımız
Yurt dışındaki ilk maçımızın tenkidi
Blânço sonuçlar

b) Şampiyonalar
Pazar ligi
Cuma ligi
Resmî Amatör ligi
Türkiye Birinciliği
İstanbul Kupası
İstanbul Şildi
Basbakanlık Kupası
Millî Küme, Maarif Kupası, Millî Eğitim Mükâfatı,
Profesyonel lig.
Millî lig
Federasyon Kupası

B — Dünya futbolünde

Beynelmilel şampiyonalar

C — Türk Ordu takımının maçları

Akdeniz futbol şampiyonası
Akdeniz oyunları turnuvası
Balkan yat şampiyonası
Olimpiyat turnuvası
Avrupa Şampiyon Klüpler Kupası
Avrupa Kupası
F.İ.F.A maçları
Enternasyonal Kupa
Britanya Şampiyonası
Panamerikan Turnuvası
İskandinavya Şampiyonası
Balkan Kupası
Güney Amerika Şampiyonası
Afrika Kupası
Aryadaki Turnuvalar
Orta Avrupa Kupası
Avrupa Kupa Galipleri Kupası
Dünya Kupası
Milletlerarası Gençler Şampiyonası
Balkan İkincileri Kupası
Avrupa Fuar Şehirleri Kupası
Dünya Şampiyon Klüpler Kupası.

D) — Galatasaray — Fenerbahçe — Beşiktaş Karşılaşmaları:

11 - SONUÇLAR

A — TÜRK FUTBOLÜNDE

a) Beynelmilel temaslar

MİLLİ TAKIMIMIZIN İLK MAÇI

Türk Millî Futbol takımı Ay — Yıldızlı formasıyla ilk maçını, Cumhuriyetin ilânından tam üç gün evvel, 26 ekim 1923 cuma günü Romanya Millî Futbol takımıyla yapmıştır.

Taksimde, bugünki gezi yerinde bulunan «TAKSİM STADI»nda, o zamanlar için bir rekor sayılan takriben 3000 seyirci önünde oynanan bu ilk millî maçımızın Avusturyalı hakemi gelmediğinden, yerine iki tarafın anlaşması üzerine İstanbulda bulunan Çekoslovak yalı (A. CRATKİ) karşılaşmayı idare etmişti.

İki rakip Sahaya şu kadrolarla çıkarak oyuna başlamışlardı:

T.M.T.: NEDİM (İst. Altınordu) — HASAN KÂMİL (Fenerbahçe) Kaptan, CAFER (Fenerbahçe) — Dr. İSMET (Fenerbahçe,) NİHAT (Galatasaray), BARON FEYZİ (İst. Altınordu) — EMİN (İst. Altınordu), ALÂADDİN (Fenerbahçe), ZEKİ RIZA (Fenerbahçe), SABİH (Fenerbahçe), BEDRİ (Fenerbahçe).

R.M.T.: PAVLİNİ (Ramkonip) — VETASYANU (Venüs) Kaptan, PRATAPEPESKU (Trikolor) — TRİÇ II. (Brasovya), FLORYAN (Venüs), TEKLU (Venüs) — NURİCAN (M.T.K.), TRİÇ I. (Brasovya), GANZEL (Malkabi), KLAİN (Polonia), DOBİÇ (M.T.K.).

Oyunun 32. dakikasında BEDRİ sakatlanarak çıkmış, solaçığa BARON FEYZİ geçmiş, solhafa KELLE İBRAHİM (İst. Altınordu) girmişti.

Golleri sırasıyla Ganzel D: 25, Zeki Rıza firikikden D: 32, Zeki Rıza D: 50 Triç I. D: 67 de atmışlardır.

Türk Millî Futbol takımının ilk golünde bu suretle Fenerbahçeli Zeki Rıza SPOREL tarafından oyunun 32. dakikasında bir favul atışından yapılmıştır.

İLK MAÇIMIZIN TENKİDİ

26 ekim 1923 cuma günü Taksimdehalen gezi yeri olan sahada bulunan «TAKSİM STADI» nda «ROMANYA» Millî takımıyla ilk maçını yapan «TÜRKİYE (A) MİLLÎ TAKIMI»nın bu ilk karşılaşması için, Burhanettin (Burhan FELEK) tarafından 5 ekim 1923 tarihinde çıkan beşinci sene 117 sayılı «SPOR ÂLEMİ» dergisinde şu tenkidi yapılmıştır:

«Evvelâ şunu söyleyeyim ki Romanyalılarla iki ikiye berabere kaldığımız bu cuma günü büyük bir fırsat kaçırmış olduk. Çünki, Romanyalıların o gün çıkardıkları takım bizim ufak bir itina ile çıkaracağımız her hangi muhtelit takımımıza karşı koyacak kuvvette değildir.

1 — Bizim takımın neden böyle teşekkül ettiğini salâhiyettar kimselerden etraflı bir şekilde dinlemediğim için onların ne kanaatta olduklarını bilmiyorum ve şimdi bu takımı o haliyle tetkik edelim.

O gün çıkan Türkiye muhtelit takımı şekli itibariyle müdafaa fikri daha galip olan bir cereyanın mahsulü olmak lâzımdır.

Kaleci ve beklerden gayrisi, bilhassa haf bek hattı ekseri defi'kabiliyeti fazla yırtıcı oyunculardan mürekkep olmakla beraber yerinde oynatılmayan bilaenaleyh ileri hattı ile irtibatı yer değiştirilerek kaybettirilmiştir.

Bilhassa hücum hattının sağ cenah hattın diğer aksamıyla irtibat etmin edemiyecek kadar ayrı tabiatta bir oyuncuya tevdi edilmişti.

Takımın zayıf noktaları:

A — Müdafaa hattında ileri ile irtibat fikrinin mevcut olmayışı:

B — Haf hattının bütün takıma amudu fikarî (bel kemiği) olacak mahiyette kuvvetli teşekkül edilmemesi ve ikisi aslen atlet olan haflara üçüncü olarak her türlü atletik mezayadan mahrum ve maneviyatı bu mahrumiyet nisbetinde zayif bir oyuncu ilâvesiyle hatta atletik tesanüdüne bile itina edilmemesi:

C — Yukarıda da söylendiği gibi hücum hattında oyunda muvaffakiyet (Başarı) neden ibaret olduğu kanaatin de bile uyuşulamasına imkân olmayan ayri fikir ve sağ dış iç gibi o hattın muvaffakiyetinde yüzde otuz tesiri olan bir yere ayrı oyun tarzı sahibi bir oyuncunun konması:

D — Pek azı müstesna olarak oyuncularımızın oyuna mukavemet noktasından Romenlerden aşağı olmassı, bu nokta muntazam idman yapılmamasından ileri gelmiştir.

Kuvvetli noktaları:

A — Oyuncularının ekserisinin Romenlerden çok iyi çalım yaparak topu hasma kaptırmamaları:

B — Orta muhacimin maçı tevziindeki ve hız almadan şut atmadaki mahareti:

C — Takımın haleti ruhiyesinde ara sıra beliren (Galebe azmi) anlarındaki anut hücum ve sıkıştırmaları.

2 — İki takım arasındaki nisbet ve mukayese: Takımların atletik ve ferdî kıymetleri nazarı dikkate alınırsa; Romenler bizden daha fazla atletik evsafa malik idiler. Bilhassa kesilmemek ve afallamamak itibariyle bizden üstündüler. Buna bir de yabancı memlekette bulunduklarını ilâve edersek bu meziyetin kıymeti daha ziyade anlaşılır.

Romenlerin bize olan üstünlük sebeplerinden birisi olarak da boylarının bizimkilerden yüksek ve baş oyunlarının bizden çok fazla olşunu gördüm. Bizim onlara olan üstünlüğümüzden biri de şutlarımızın daha doğru ve kuvvetli oluşudur.

3 — Oyun ve alınan netice; oyun ilk yirmi dakikasında Romenlerin pek az üstünlüğü ile, ondan sonra haftayme kadar mütevazin bir şekilde devam etti, ikinci haftayımden oyun sonuna yirmi dakika kalıncaya kadar biz üstündük. Ondan sonra bizimkilerde (şişme) alâmetleri belirdi. On dakika kadar devam eden bu durgunluktan sonra Romenler tekrar sıkıştılar ve oyun o halde bitti.

Alınan netice sırf oynanan takımlara göre bizim için mucibi memnuniyet tir. Romenlerin ferdî oynayan, gayri mütecanis bir takıma galip gelememeleri onlar için hiç de övünlüecek bir şey değildir. Fakat Türk futbolcülüğü nazarı dikkate alınacak olursa bizim bu Romen muhtelit takımını kazanamayışımız bizim için mağlûbiyet addolunur ve bu noktai nazardan dolayıdır ki, ben buna (kaçırılmış bir fırsat) ismini veriyorum.

4 — Hakem; Viyanadan hususî surette çağırılan beynelmilel müsabaka hakemi olan zatin her hangi bir sebeple müsabakaya yetişememesi üzerine yerine konan Çekoslovakyalı maruf Mösyö (Kratki) cuma günkü oyunda yettiği kadar iyi hakem duramamıştır.

Yakınında olmadığım için başka birinin iddialarına nazaran ilâve edeceğim bir keyfiyet Türk kalesine verdiği (serbest vuruş) keyfiyetinin gayri vaki bir hataya masrufu oluşu imiş. Eğer bu da varsa maçın kıymeti büsbütün değişir.

5 — Takım nasıl olmalıdır? Millî bir takım memleketin en müstait oyuncularının teşkil edebilecekleri en kuvvetli takıma denir. Yoksa memleketin en kuvvetli oyuncularının bir araya gelmemesiyle vücut bulan takıma denmez. Bizde mevcut olan haleti ruhiye daima ikinci şekle yaklaşıyor ve hata evvela buradan başlıyor.

Saniyen; millî takım, bir takım olmak için aralarında muntazam ve mukannen idmanlar yapılmak lâzımdır. Bizde bu hal bir defa bile olmamıştır.

Sonra millî takım başında taşıdığı (memleketi temsil şerefi) nin büyüklüğünü takdir edebilen ve o büyüklüğün nisbetinde muti ve ferakâr oyuculardan mürekkep olmalıdır. Bizde böyle mi?..

Oyuncularımızdan her birine karşı takdir hissi baki kalmak ve salâhiyettar bir adam sıfatiyle değil bir gazeteci gibi düşünmüş olmak üzere takımın aşağıdaki şekilde olmasını daha hayırlı zannediyorum ve şüphe etmiyorum ki, benim fikirlerime de bir çok zayıf ve şayanı tenkit noktaları muhtevidir:

Hücum hattı: Sabih (Fenerbahçe), Alâaddin (Fenerbahçe), Zeki (Fenerbahçe), Hüsnü (Süleymaniye), Ömer (Fenerbahçe), Bedri (Fenerbahçe) nin gaybubeti halinde.

Haf hattı: Cavit (Beşiktaş), İsmet (Fenerbahçe), Nihat (Galatasaray), Refik Osman (Beşiktaş).

Bek hattı: Hasan Kâmil (Fenerbahçe). Cafer (Fenerbahçe), Şükrü (Altınordu) en mütedillerinin seçilmesi.

Bu takımla Romen muhtelit takımını iyi bir hakem idaresinde dört, beş golle kazanmak bence her zaman için mümkünmür.»

Burhan Felek

YURD DIŞINDAKİ İLK MAÇIMIZ

Türk Millî Futbol takımı yurd dışında ilk maçını VIII. Olimpiyad oyunları için Paris'te «Bergere» stadında Çekoslovakya Millî Futbol takımıyla 25 mayis 1924 tarihinde yaptı.

Norveçli P.Chr. Andersen'in hakemliğinde yapılan bu maça iki rakip şu kadrolarla başlamışlardı:

Ç.M.T.: Staplik (Slavya) — A. Hojer (Sparta), F. Hojer (Sparta) — Kolenati (Sparta), Pletiha (Slavya), Mahrer (D.F.C.) — Sedlaçek (Sparta), Rudolf Stapel (Slavya), Novak (D.F.C.), Çapek (Slavya, Jelinek (D.F.C.).

T.M.T.: Nedim (İst. Altınordu) — Cafer (Fenerbahçe), Âli (Galatasaray) — Kadri (Fenerbahçe), Dr. İsmet (Fenerbahçe), Nihat (Galatasaray) — L. Mehmet (Galatasaray), Alâaddin (Fenerbahçe), Zeki Rıza (Fenerbahçe), Bekir Refet (Kar. Phönix), Bedri (Fenerbahçe).

İkinci devrede Dr. İsmet ile Nihat yer lerini değiştirmişlerdi.

Golleri sırasıyla Sedlaçek D: 12, Stapel D: 28. Sedlacek D:39, Bekir D: 65, Sedlaçek D: 69, Novak D: 73, Bekir pen altıdan D: 84 de atmışlardır.

Çekoslovakya Millî takımı o yılların en kuvvetli kadrosıyla ve dünyanın en meşhur futbolcularıyla Türk Millî takımının karşısında yer almıştı.

YURD DIŞINDAKİ İLK MAÇIMIZIN TENKİDİ

Türk Millî Futbol Takımının Yurd dışında 1924 Paris Olimpiyad oyunları dolayısıpla Çekoslovakya Millî Futbol takımıyla yaptığı ilk maçının tenkidini, O zamanlar Türk Millî Futbol takımının antrenörü bulunan İskoçyalı Billy HUNTER'in kalemiyle naklediyoruz. Bu yazı 4 ağustos 1924 günü çıkmış olan 137 sayılı «SPOR ÂLEMİ» dergisinden aynen alınmıştır.

«Çekoslovakya millî takımile Türk millî futbol takımının yaptığı maçı kazanamadık... Çok mütessir oldum. Fakat takımımızın elde etmiş olduğu bu neticeden memnunum.

İstanbulu terketmeden evvel talih çekilen kur'ada dünyanın en kuvvetli timlerinden Çekleri karşımıza çıkarmış,tı.

Daha o zaman fikrimi soran spor muharrirlerine ben şayet talih yardım ederse Çeklere galip gelebileceğimizi söylemiştim. Bu oyun bize bunu isbat etti. Bütün talihsizliklere rağmen 5—2 mağlûp olduk. Daha oyuna başlar başlamaz rüzgâra karşı oynamak mecburiyetinde kaldık. Çekler bundan azami surette istifade ettiler. İkinci haftayım da ise rüzgâr tamamile durmuştu. Görüyorsunuz ki, bu en mühim talihsizliklerden biridir.

Oyuncularımız daha birinci defa böyle mühim bir maça çıktıklarından ilk zamanlarda hiç oynayamadılar. Hepsi asabi, sinirli, bulunuyorlardı. Bunun eticesi olarak da ilk golü vedik. Birinci haftayımda yapılan diğer iki gol de mükemmel ofsayt olmakla beraber hakem ya bilmemezlikten veyatarafgirliğinden bunları gol saydı. İkinci talihsizlik te budur.

Bunları takımın antrenörü olduğumdan söylüyorum zannetmeyiniz. Orada bulunan diğer seyircilere sorunuz, hepsi iki golün ofsayt olduğunu söyliyeceklerdir. İkinci haftayımda sahaya alışan ve biraz da asabiyeti bırakan oyuncularımız mükemmel bir oyun oynadılar. Türk takımının oyun hakkındaki tenkidi işte bu haftayımda yapılmalıdır. Çünkü takım hakiki kıymetini o vakit göstermiştir.

Formlarını bulan oyuncularımız Çekler kadar kuvvetli olduklarını isbat ettiler. Son 35 inci dakikaya kadar biz hâkimdik. Topun kontrolü artık bize geçmişti. Mühacimlerimiz ve muavinlerimiz oyunu daha iyi idare ettiler. Fakat talihsizlik bir türlü bizi bırakmıyordu. Zekinin sıkı bir şütu kalenin üst direğine çarptığı gibi. Bekir de muhakkak olan bir golü asabiyeti yüzünden kaçırdı. Alâaddin güzel bir vuruşla gol yapamadı. İşte talihimiz olsaydı bunlar muhakkak goldü.

Nasıl oynadılar: Nedim, Cafer Nihat, Zeki ve Alâaddin en iyi oynayanlardandı. Nedim her türlü sitayişin fevkinde idi. Cafer bir çok tehlikeli akınları kendi başına durdurdu. Nihat'ın vücudünden istifade edildi. Zeki ve Bekir çok güzel oynadılar. Alâeddin hepsinden iyi oynadı. Bilhassa kaleye sürüşleri çok güzeldi. Bekirin oyunundan çok memnumum. Fakat Kadıköyündeki idmanlara o da iştirak etseydi takımın diğer oyuncuları ile ünisyet peyda edebilirdi. Diğerleri de fena değildi.

İlk olimpiyada iştirakimiz dolaysile ve en iyi bir takımla elde ettiğimiz bu netice bizim için şayanı memnuniyettidir. Çocuklar canla başla oynadılar ve muvaffak oldular. Talihimiz olsaydı galip geleceğimiz muhakkaktı.»

Billy HUNTER

İlk millî maç: Türk millî takımı 26 Ekim 1923 de İstanbul Taksim stadında oynadığı ilk millî maçından evvel, rakipleri olan Romanyalı futbolcularla bir arada.

A Millî takımımızın maçları

1923

26 ekim, İstanbul'da:
Türkiye: 2 — Romanya: 2
Hakem: A.Cratki (Çekoslovakya)
T.M.T.: Nedim (A.O. - İst.) — Hasan Kâmil (F.B.) Kaptan, Cafer (F.B.) — Dr. İsmet (F.B.), Nihat (G.S.), B. Feyzi (A.O. - İst.) — Emin (A.O. - İst.) Alâaddin (F.B.), Zeki Rıza (F.B.), Sabih (F.B.), Bedri (F.B.).

32. dakikada Bedri sakatlanarak çıkmış solaçığa B. Feyzi geçmiş, solhafa ise Kelle İbrahim (A.O. - İst) girmiştir.

Gollerimizi 32. ve 50. dakikalarda Zeki Rıza atmıştır.

1924

25 mayıs, Paris'de:
CEKOSLOVAKYA: 5 — TÜRKİYE: 2
Hakem: P.C. Andersen (Norveç)

(Olimpiyad için)
T.M.T.: Nedim (A.O. - İst.) — Cafer (F.B.), Âli (G.S.) — Kadri (F.B.), Dr. İsmet (F.B.), Nihat (G.S.) — L. Mehmet (G.S.), Alâaddin (F.B.), Zeki Rıza (F.B.), Bekir (Ph. - Kar.) Kaptan, Bedri (F.B.).

İkinci devrede Nihat ile Dr. İsmet yer değiştirmişlerdi.

Gollerimizi 65. ve 82. dakikalarda (ikincisi penaltıdan) Bekir atmıştır.

17 haziran, Helsinki'de:
FİNLÂNDİYA: 2 — TÜRKİYE: 4
Hakem: G. Löfegren (İsveç)
T.M.T. Nedim (A.O. - İst.) — Cafer (F.B.), Âli (G.S.) — Dr. İsmet (F.B.), Nihat (G.S.), Hamit (Al.) — Sabih (F. B.), Alâaddin (F.B.), Zeki Rıza (F.B.) Kaptan, Kâmil (M.G.), Muslih (G.S.).

Gollerimizi 3., 15., 37. ve 87. dakikalarda Zeki Rıza atmıştır.

19 haziran, Talin'de:
ESTONYA: 1 — TÜRKİYE: 4
Hakem: J. Reians (İsveç)
T.M.T.: Hamit (Sül.) — Cafer (F.B.), Âli (G.S.) — Dr. İsmet (F.B.), Nihat (G.S.), Hamit (Alt.) — Sabih (F.B.), Alâaddin (F.B.), Zeki Rıza (F.B.) Kaptan, Kâmil (M.G.), Bedri (F.B.).

Gollerimizi 30. dakikada Sabih, 69. dakikada Bedri, 72. ve 75. dakikalarda Zeki Rıza atmışlardır.

22 haziran, Riga'da:
LİTVANYA: 1 — TÜRKİYE: 3
Hakem: A. Silber (Estonya)
T.M.T.: Hamit (Sül.) — Cafer (F.B.), Âli (G.S.) — Kemal Rıfat (G.S.), Nihat (G.S.), Dr. İsmet (F.B.) — L. Mehmet (G.S.), Alâaddin (F.B.), Zeki Rıza (F. B.) Kaptan, Sabih (F.B.), Bedri (F.B.)

Gollerimizi 11., 16. ve 68. dakikalarda Zeki Rıza atmıştır.

29 haziran, Lodz'da:
POLONYA: 2 — TÜRKİYE: 0
Hakem: M. İvancsics (Macaristan)
T.M.T.: Hamit (Sül.) — Cafer (F.B.), Âli (G.S.) — Dr. İsmet (F.B.), Nihat (G.S.) Kaptan, Hamit (Al.) — L. Mehmet (G.S.), Alâaddin (F.B.) Zeki Rıza (F.B.), Muslih (G.S.), Bedri (F.B.).

16 ekim, Moskova'da:
S. RUSYA: 3 — TÜRKİYE: 0
Hakem: Hamdi Emin Cap (Türkiye)
T.M.T.: Nedim (A.O. İst.) — Refik Osman (G.S.), Âli (G.S.) — Kemal Rıfat (G.S.), Nihat (G.S.) Kaptan, Hayri (G.S.) — L. Mehmet (G.S.), Mehmet Nazif (G.S.), Sadi (Hi.), Mithat (G.S.), Muslih (G.S.),

1926

10 nisan, İstanbul'da:
TÜRKİYE: 2 — BULGARİSTAN: 1
Hakem: W.H.E. Allen (İngiltere)
T.M.T.: Nedim (A.O.İst.) — Kadri (F. B.), Âli (G.S.) — Dr. İsmet (F.B.), Nihat (G.S.) Kaptan, Hamit (Al.) — L. Mehmet (G.S.) Alâaddin (F.B.), Zeki Rıza (F.B.), Sabih (F.B.), Bedri (F.B.).

Gollerimizi 31. dakikada L. Mehmet, 67. dakikada Sabih atmışlardır.

1 mayıs, Bükreş'te:
ROMANYA: 1 — TÜRKİYE: 2
Hakem: A. Rolton (İngiltere)
T.M.T.: Hamit (M.G.) — Kadri (F.B.) Âli (G.S.) — Kemal Rıfat (G.S.)' Hamit (Al.), Sadi (Hi.) — L. Mehmet (G. S.), Alâaddin (F.B.), Zeki Rıza (F.B.) Kaptan, Sabih (F.B.), Bedri (F.B.).

Sadi sakatlandığından yerine Mithat (G.S.) girmiştir.

Gollerimizi 62. dakikada Zeki Rıza, 87. dakikada L. Mehmet atmışlardır.

15 mayıs, Ankara'da:
TÜRKİYE: 1 — S. RUSYA: 2
Hakem: Hamdi Emin Çap (Türkiye).
T.M.T.: Hamit (M.G.) — Kadri (F.B.) Âli (G.S.) — Kemal Rıfat (G.S.), Nihat (G.S.), Dr. İsmet (F.B.) — L. Mehmet (G.S.), Alâaddin (F.B.), Zeki Rıza (F. B.) Kaptan, Salih (F.B.), Bedri (F.B.).

L. Mehmet (G.S.) sakatlanarak çıkmış, yerine Mehmet Nazif (G.S.) girmiş, o da sakatlanarak çıkmış, yerine Mithat (G.S.) girmiştir.

Golümüzü 3. dakikada Sabih atmıştır.

2 ekim, İstanbul'da:
TÜRKİYE: 1 — POLONYA: 2
Hakem: Dr. P. J. Bauwens (Almanya)
T.M.T.: Hamit (F.B.) — Mehmet Nazif (G.S.), Kadri (F.B.) — Kemal Rıfat (G.S.) Kaptan, Nihat (G.S.), Sabih (F. B.) — L. Mehmet (G.S.), Alâaddin (F. B.), Zeki Rıza (F.B.) Mithat (G.S.), Bedri (F.B.).

Mithat sakatlanarak çıkmış, yerine Sami (Ve.) girmiştir.

Golümüzü 5. dakikada Zeki Rıza atmıştır.

7 mayıs, İstanbul'da:
TÜRKİYE: 1 — ROMANYA: 3
Hakem: W.H.E Allen (İngiltere)
T.M.T.: Ulvi (G.S.) — Mehmet Nazif (G.S.), Hayri Ragıp (Ve.) — Kemal Rıfat (G.S.), Nihat (G.S.) Kaptan, Vahyi (K.S.K.) — L. Mehmet (G.S.), Zeki (Bey.). Sabih (F.B.), Muslih (G.S.), Bedri (F.B.).

İlk devrede Ulvi sakatlanmış, yerine Hüsamettin (Ve.) girmiştir.

Golümüzü 71. dakikada Muslih atmıştır.

12 eylül, Lemberg'de:
POLONYA: 6, — TÜRKİYE: 1
Hakem: F. Ceijnar (Çekoslovakya)
T.M.T.: Rasim (G.S.) — Kadri (F.B.), Burhan (G.S.) — Kemal Rıfat (G.S.), Hayri Ragıp (Ve.), Burhan (Bey.) — L. Mehmet (G.S.), Alâaddin (F.B.), Zeki Rıza (F.B.) Kaptan, Sami (Ve.), Muslih (G.S.).

Burhan sakatlanmış, yerine Vahyi (G.S.) girmiştir.

Golümüzü 86. dakikada Alâaddin atmıştır.

1927

17 temmuz, Sofya'da:
BULGARİSTAN: 3 — TÜRKİYE: 3
Hakem: E. Viszenik (Macaristan)
T.M.T.: Ulvi (G.S.) — Kadri (F.B.), Burhan (G.S.) — Kemal Rıfat (G.S.), Nihat (G.S.), Sadi (F.B.) — L. Mehmet (G.S.), Alâaddin (F.B.), Zeki Rıza (F. B.) Kaptan, Lâtif (Sül.), Kemal Farukî (G.S.).

Sadi sakatlanarak çıkmış, yerine Cevat (F.B.) girmiştir.

Gollerimizi 2. ve 5. dakikalarda Lâtif, 75. dakikada Kemal Farukî atmışlardır.

14 ekim, İstanbul'da:
TÜRKİYE: 3 — BULGARİSTAN: 1
Hakem: V. Nicolaeviciu (Romanya)
T.M.T.: Ulvi (G.S.) — Burhan (G.S.), Cafer (F.B.) — Dr. İsmet (F.B.), Nihat (G.S.) Kaptan, Burhan (Bey.) — L. Mehmet (G.S.), Alâaddin (F.B.), Zeki Rıza (F.B.), Bekir (F.B.), Bedri (F.B.).

Gollerimizi 25. ve 65. dakikalarda Zeki Rıza, 85. dakikada Nihat atmışlardır.

1928

8 nisan, Zagrep'te:
YUGOSLAVYA: 2 — TÜRKİYE: 1
Hakem: M. Ivancsics (Macaristan)
T.M.T.: Ulvi (G.S.) — Kadri (F.B.), Burhan (G.S.) — Cevat (F.B.), Nihat (G.S.) Kaptan, Hüsnü (B.J.K.) — L. Mehmet (G.S.), Alâaddin (F.B.), Kemal Farukî (G.S.), Muslih (G.S.), Bedri (F.B.).

Muslih sakatlanmış, yerine Lâtif (G.S.) girmiştir.

Golümüzü 62. dakikada Lâtif atmıştır.

16 nisan, Tamşvar'da:
ROMANYA: 4 — TÜRKİYE: 2
Hakem: E. Fabris (İngiltere)
T.M.T.: Ulvi (G.S.) — Kadri (F.B.), Burhan (G.S.)— Cevat (F.B.), Nihat (G.S.) Kaptan, Dr. İsmet (F.B.) — L. Mehmet (G.S.), Alâaddin (F.B.), Kemal Farukî (G.S.), Lâtif (G.S.), Muslih (G.S.).

Gollerimizi 18. dakikada Kemal Farukî, 73. dakikada Burhan (penaltıdan) atmışlardır.

29 mayıs, Amsterdam'da:
MISIR: 7 — TÜRKİYE: 1
(Olimpiyad için)
Hakem: M. Slawick (Fransa)
T.M.T.: Ulvi (G.S.) — Kadri (F.B.), Burhan (G.S.) — Cevat (F.B.), Nihat (G.S.), Dr. İsmet (F.B.) — L. Mehmet (G.S.), Alâaddin (F.B.), Zeki Rıza (F. B.) Kaptan, Bekir (F.B.), Muslih (G.S.).

Golümüzü 71. dakikada Bekir atmıştır.

1931

27 eylül, Sofya'da:
BULGARİSTAN: 5 — TÜRKİYE: 1
(Balkaniyat için)

Hakem: M. İvancsics (Macaristan)
T.M.T.: Avni (G.S.) — Burhan (G.S.), Hüsnü (B.J.K.) — Sami (Ve.), Nihat (G.S.) Kaptan, Mithat (G.S.) — Niyazi (F.B.), Muzaffer (F.B.), Hakkı (B.J.K.), B. Fikret (F.B.), Rebii (G.S.).

Golümüzü 31. dakikada Hakkı atmıştır.

1 ekim, Sofya'da:

YUGOSLAVYA: 0 — TÜRKİYE: 2
(Balkaniyat için)

Hakem: M. İvancsics (Macaristan)
T.M.T.: Hüsamettin (Ve.) — Burhan (G.S.), Hüsnü (B.J.K.) — Sami (Ve.), Nihat (G.S.) Kaptan, Mithat (G.S.) — Niyazi (F.B.), Selâhattin (İ.S.), B. Fikret (F.B.), Eşref (B.J.K.), Rebii (G.S.).

Gollerimizi 7. dakikada Rebii, 25. dakikada B. Fikret atmışlardır.

1932

17 nisan, İstanbul'da:

TÜRKİYE: 1 — MACARİSTAN B: 2
Hakem: W. H. E. Allen (İngiltere).

T.M.T.: Avni (G.S.) — Burhan (G.S.) Hüsnü (B.J.K.) — M. Reşat (F.B.), Nihat (G.S.), Mithat (G.S.) — Hayati (B. J.K.), Selâhattin (İ.S.), Zeki Rıza (F.B.) Kaptan, B. Fikret (F.B.), Rebii (G.S.).

Golümüzü 55. dakikada Selâhattin atmıştır.

22 nisan, İstanbul'da:

TÜRKİYE: 1 — MACARİSTAN B.: 4
Hakem: W. H. E. Allen (İngiltere)

T.M.T.: Avni (G.S.) — Nihat (G.S.), Burhan (G.S.) — Cevat (F.B.), İhsan (İz.S.), Mithat (G.S.) — Sait (A.O.İz.) Hakkı (B.J.K.), Zeki Rıza (F.B.) Kaptan, Selâhattin (İ.S.), B. Fikret (F.B.).

Golümüzü 35. dakikada penaltıdan Selâhattin atmıştır.

5 kasım, İstanbul'da:

TÜRKİYE: 2 — BULGARİSTAN: 3
Hakem: B. Vasilievic (Yugoslavya)
T.M.T.: Hüsamettin (F.B.) — Hüsnü (B.J.K.), Lütfü (K.S.K.) — Hasan (İ. S.), Nihat (G.S.) Kaptan, B. Fikret (F. B.) C. Necdet (G.S.), Muzaffer (F.B.), Vahap (Al.), Selâhattin (İ.S.), Eşref (B. J.K.).

C. Necdet sakatlanmış, yerine L. Meh met (G.S.) girmiştir.

Gollerimizi 7. dakikada Eşref, 51. dakikada Selâhattin atmışlardır.

1936

12 Temmuz, İstanbul'da:

TÜRKİYE: 3 — YUGOSLAVYA: 3
HAKEM: A. Klein (Macaristan)
T.M.I: Cihat (G.B) - Yaşar (F.B), Hüs nü (B.J.K) Kaptan - M. Reşat (F.B), İ. Hakkı (G.T), İbrahim (G. - İs.) - Ni yazi (F.B), Sait (A.O - İz.), Gündüz (G. S), Şeref (B.J.K), B. Fikret (F.B),
Gollerimizi 4. dakikada Şeref, 42. da kikada Niyazi, 82. dakikada B. Fikret atmışlardır.

3 Ağustos, Berlin'de:

NORVEÇ: 4 — TÜRKİYE: 0

(Olimpiyad için)
HAKEM: G. Scari (İtalya)
T.M.T: Cihat (G.B) - Yaşar (F.B), Hüs nü (B.J.K) Kaptan - M. Reşat (F.B.), Lütfü (G.S), İbrahim (G.B), - Niyazi (F.B), Sait (A.O - İz), Hakkı (B.J.K), B. Fikret (F.B), Rebii (G. - İs.).

1937

1 Ağustos, Belgrad'da:

YUGOSLAVYA: 3 — TÜRKİYE: 1
HAKEM: R. Barlassina (İtalya)

T.M.T: Cihat (G. - İs.) - Faruk (G. - İs.), Hüsnü (B.J.K) Kaptan - M. Reşat (F.B), Hasan (G.B), B. Fikret (F.B) - Niyazi (F.B), Sait (A.O - İz.), Rasih (G. - İs.), Niyazi (G.B,), Rebii (G. - İs.).

Sağaçık Niyazi ve Hasan sakatlanmışlar, sağaçığa Selim (G.B), ortahafa Rıza (G. - İs.) girmişlerdir.

Golümüzü 63. dakikada Rasih atmış tır.

1948

23 Nisan, Atina'da:
YUNANİSTAN: 1 — TÜRKİYE: 3

HAKEM: G. Dattilo (İtalya)
T.M.T: Cihat (F.B) Kaptan - Murat (F.B), Dr. Vedii (B.J.K) - Selâhattin (F.B), Bülent (G.S), Hüseyin (Ve.) - K. Fikret (F.B), Erol (F.B), Ahmet (F. B.), Lefter (F.B), Şükrü (B.J.K).

Sakatlanan Salâhattinin yerine Naci (G.S) girmiş, Ahmedin yerine Şükrü geçmiş, solaçığa da Halit (F.B) girmiş tir.

Gollerimizi 9. dakikada K. Fikret, 20. dakikada Lefter, 74. dakikada Şük rü atmışlardır.

30 Mayıs, İstanbul'da:

TÜRKİYE: 0 — AVUSTURYA: 1
HAKEM: G. Galeati (İtalya)

T.M.T: Cihat (F.B) Kaptan - Murat (F.B), Dr. Vedii (B.J.K) - Salâhattin (F.B), Bülent (G.S), Hüseyin (Ve.) - K. Fikret (F.B), Galip (Ve.), Şükrü (B.J.K), Lefter (F.B), Halit (F.B).

Sakatlanan Salâhattinin yerine Naci (G.S), Galibin yerine de Reha (G.S) girmişlerdir.

2 Ağustos, Londra'da:

ÇİN: 0 — TÜRKİYE: 4
(Olimpiyad için)
HAKEM: M. Beek (İngiltere)

T.M.T: Cihat (F.B) Kaptan - Murat (F.B), Dr. Vedii (B.J.K) - Salâhattin (F.B), Bülent (G.S), Hüseyin (Ve.), - K. Fikret (F.B), Erol (F.B), Gündüz (G.S), Lefter (F.B), Şükrü (B.J.K).

Gollerimizi 18. ve 61. dakikalarda Gündüz, 72. dakikada Hüseyin, 87. dakikada Lefter atmışlardır.

5 Ağustos, Londra'da:

YUGOSLAVYA: 3 — TÜRKİYE: 1
(Olimpiyad için)
HAKEM: V. Sdez (Fransa)

T.M.T: Cihat (F.B) Kaptan - Murat (F.B), Dr. Vedii (B.J.K) - Naci (G.S), Bülent (G.S), Hüseyin (Ve.) - K. Fikret (F.B), Erol (F.B), Gündüz (G.S), Lefter (F.B), Şükrü (B.J.K),

Golümüzü 33. dakikada Şükrü atmış tır.

28 Kasım, İstanbul'da:
TÜRKİYE: 2 — YUNANİSTAN: 1
HAKEM: G. Dattilo (İtalya)
T.M.T: Cihat (F.B) Kaptan - Naci (G. S), Dr. Vedii (B.J.K) - Musa (G.S), Bülent (G.S), Hüseyin (B.J.K) - İsfen diyar (G.S), Gündüz (G.S), Reha (G. S), Muzaffer (G.S), Şükrü (B.J.K).

Gündüz sakatlanarak çıkmış, sağiçe evvelâ Galip (Ve.) ve sonra da Salâhat tin (F.B) girmislerdir.

Gollerimizi 3. ve 19. dakikalarda Reha atmıştır.

1949

20 Mart, Viyana'da:
AVUSTURYA: 1 — TÜRKİYE: 0
HAKEM: G. Carpani (İtalya)
T.M.T: Cihat (F.B) Kaptan - Erdoğan (İ.S), Ahmet (F.B) - Salâhattin (F.B), Galip (Ve.), Hüseyin (B.J.K) - K. Fikret (F.B), Erol (F.B), Bülent (G.S), Muzaffer (G.S), Şükrü (B.J.K).
Erol çıkarak yerine Lefter (F.B) gir miştir.

13 Mayıs, Atina'da:

MISIR: 2 — TÜRKİYE: 3
(Akdeniz kupası için)
HAKEM: A. Gamba (İtalya)
T.M.T: Cihat (F.B) Kaptan - Erdoğan (İ.S), Ahmet (F.B) - Salâhattin (F.B), Bülent (G.S), Hüsevin (B.J.) - İsfendi yar (G.S), Erol (F.B) Gündüz (G.S), Muzaffer (G.S), Şükrü (B.J.K).

Erdoğan sakatlanarak çıkmış, yerine Naci (G.S) ve Erol'un yerine de Bülent (B.J.K) girmişlerdir.

Gollerimizi 46. dakikada Bülent (B. J.K), 38. ve 86. dakikalarda Şükrü atmışlardır.

15 Mayıs, Atina'da:

YUNANİSTAN: 1 — TÜRKİYE: 2
(Akdeniz Kupası için)

HAKEM: Mohammet El-Sait (Mısır)
T.M.T: Cihat (F.B) Kaptan - Naci (G. S.), Ahmet (F.B.) - Musa (G.S), Bülent (G.S), Hüseyin (B.J.K) - İsfendi yar (G.S), Gündüz (G.S), Bülent (B.J. K), Muzaffer (G.S), Şükrü (B.J.K).
Gollerimizi 33. dakikada Gündüz, 44.

dakikada Bülent (B.J.K) atmışlardır.

20 Mayıs, Atina'da:

İTALYA B: 3 — TÜRKİYE: 2
(Akdeniz Kupası için)

HAKEM: B. Diamandopulos (Yunanistan)

T.M.T: Cihat (F.B) Kaptan - Naci (G.S), Ahmet (F.B) - Musa (G.S), Bülent (G.S), Hüseyin (B.J.K) - İsfendiyar (G.S), Salâhattin (F.B), Bülent (B.J.K.), Muzaffer (G.S), Şükrü (B.J.K).

İkinci devrede Muzaffer çıkmış, yerine Lefter (F.B) girmiştir.

Gollerimizi 10. dakikada Şükrü, 14. dakikada Bülent (B.J.K) atmışlardrr.

20 Kasım, Ankara'da:

TÜRKİYE: 7 — SURİYE: 0
(Dünya Kupası için)

HAKEM: A. Gamba (İtalya)
T.M.T: Erdal (F.B) - Naci (G.S), Dr. Vedii (B.J.K) - Mustafa (H.O), Bülent (G.S), Hüseyin (B.J.K) - Erol (F.B), Lefter (F.B), Gündüz (G.S) Kaptan, Fahrettin (B.J.K), Şükrü (B.J.K).

Gollerimizi 12., 26. ve 87. dakikalar da Fahrettin 44. dakikada Bülent, 66. dakikada Lefter, 67. dakikada Erol, 72. dakikada Gündüz atmışlardır.

1950

28 Mayıs, İstanbul'da:

TÜRKİYE: 6 — İRAN: 1

Bülent (Ad.) girmiştir.

Gollerimizi 44. dakikada Halit, 64. dakikada İsfendiyar, 85. dakikada Lefter atmışlardır.

T.M.T: Turgay (G.S) - Naci (G.S), İsmet (D.S - An.) - Kâmil (F.B), Galip (Ve.), Muzaffer (G.S) Kaptan - İsfendiyar (G.S), Erol (F.B), Reha (G.S), Lefter (F.B), Halit (F.B).

İkinci devre Galip çıkmış, yerine Kâmil (F.B) geçmiş, sağhafa Melih (Ve.) girmiştir. Yine ikinci devrenin 38. dakikasında Halit çıkmış yerine Bülent Varol (Ve.) girmişlerdir.

Gollerimizi 16., 33. ve 88. dakikalarda Reha, 21 ve 87. dakikalarda Halit atmışlardır.

28 Ekim, Telâviv'de:

İSRAİL: 5 — TÜRKİYE: 1
HAKEM: G. Carpani (İtalya)
T.M.T: Şükrü (Ve.) - Bülent (G.S), Necmi (G.S) - Salâhattin (F.B), Kâmil (F.B), M. Ali (F.B) - Reha (G.S), Gündüz (G.S.) Kaptan, Şevket (B.J.K.), Hüseyin (B.J.K.), Halit (F.B).

İkinci devrede Salâhattin ve Şevket çıkmışlar, sağbekte Müzdat (F.B), sağhafa M. Ali, solhafa Hüseyin, sağaçığa Bülent, sağiçe Galip (Ve.), santrafora Reha, soliçe Gündüz geçmişlerdir.

Golümüzü 64. dakikada Reha atmıştır.

3 Aralık, İstanbul'da:

TÜRKİYE: 3 — İSRAİL: 2
HAKEM: B. Gidcomo (İtalya)

Alman Milli takımını yenenler: 17 haziran 1951 de Batı Alman milli takımını 2-1 yenen takımımız Berlin Olimpiyat stadında, soldan: Erol, Hüseyin, Naci Özkaya, Müzdat, Eşref, Lefter, Faruk, Ali İhsan, Turgay, Recep ve takım kaptanı Gündüz.

T.M.T: Turgay (G.S) - Naci (G.S), Muammer (Em.) - M. Ali (F.B), Bülent (G.S), Muzaffer (G.S) - İsfendiyar (Ve.), Erol (F.B), Gündüz (G.S) Kaptan, Lefter (F.B), Halit (F.B).

İkinci devrede Gündüz'ün yerine

1951

10 Haziran, Stockholm'da:

İSVEÇ: 3 — TÜRKİYE: 1
HAKEM: Karni (Finlândiya)
T.M.T: Turgay (G.S) - Naci (G.S), Müzdat (F.B) - Eşref (B.J.K), Ali İhsan (B.J.K), M. Ali (F.B) - Erol (F.B.), Lefter (F.B), Gündüz (G.S) Kaptan, Muzaffer (G.S), İsmet (Ve.),

Golümüzü 50. dakikada Lefter penaltıdan atmıştır.

17 Haziran, Berlin'de:

HAKEM: G. Carpani (İtalya)
B. ALMANYA: 1 — TÜRKİYE: 2
T.M.T: Turgay (G.S) - Naci (G.S), Müzdat (F.B) - Eşref (B.J.K), Ali İhsan (B.J.K), Hüseyin (B.J.K) - Erol (F.B), Recep (B.J.K), Gündüz (G.S) Kaptan, Lefter (F.B), Faruk (B.J.K).

İkinci devrede Hüseyin'in yerine M. Ali (F.B), Gündüz'ün yerine de Muzaffer (G.S) girmişlerdir.

Gollerimizi 5. dakikada Recep, 85. dakikada Muzaffer (G.S) atmışlardır.

14 Kasım, İstanbul'da:

TÜRKİYE: 1 — İSVEÇ: 0
HAKEM: G. Carpani (İtalya)
T.M.T: Turgay (G.S) - Naci (G.S) Kaptan, Müzdat (F.B) - Eşref (B.J.K), Ali İhsan (B.J.K), M. Ali (F.B) - Erol (Ad.), Recep (B.J.K), Muhtar (G.S), Muzaffer (G.S), Faruk (B.J.K).

İlk devrenin 25. dakikasında Recep sakatlanmış yerine Hüseyin (B.J.K) ve ikinci devrenin 11. dakikasında da Eşref sakatlanmış, yerine Fahrettin (K. G. - An.) girmişlerdir.

Golümüzü 58. dakikada Muhtar atmıştır.

21 Kasım, İstanbul'da:

TÜRKİYE: 0 — B. ALMANYA: 2
HAKEM: Ellis (İngiltere)
T.M.T: Turgay (G.S) - Naci (G.S) Kaptan, Müzdat (F.B) - Eşref (B.J.K), Ali İhsan (B.J.K), M. Ali (F.B) - Erol (Ad.), Recep (B.J.K), Muhtar (G.S), Muzaffer (G.S.), Şükrü (L. - İta.).

İkinci devrede Muzaffer'in yerine Fahrettin (K.G - An.) girmiştir.

1952

1 Haziran, Ankara'da:

TÜRKİYE: 1 — İSVİÇRE: 5
HAKEM: S. Ermano (İtalya)

T.M.T: Turgay (G.S) - Kemal (B.J.K), Dr. Vedii (B.J.K) Kaptan - Eşref (B.J.K), Ali İhsan (B.J.K), Nusret (B.J.K) - İsfendiyar (Ve.), Salâhattin (Ad.), B. Garbis (Ve.), Muzaffer (G.S), İsmet (Ve.),

İkinci devrede Kemal çıkmış yerine Naci (G.S) ve Salâhattin'in yerine de Şevket (B.J.K) girmişlerdir.

İspanya maçında: Şevket ve arka plânda Garbis 8 haziran 1952 de İspanya ile oynanan maçta.

Golümüzü 78. dakikada B. Garbis atmıştır.

8 Haziran, İstanbul'da:

TÜRKİYE: 0 — İSPANYA: 0
HAKEM: G. Carpani (İtalya)
T.M.T: Turgay (G.S.) - Naci (G.S) Kaptan, Dr. Vedii (B.J.K) - Mustafa (H.O), Ali İhsan (B.J.K), Nusret (B. J.K) - İsfendiyar (Ve.), Şevket (B. J.K), B. Garbis (Ve.), Muzaffer (G.S), İsmet (Ve.),

1953

25 Mayıs, Bern'de:
İSVİÇRE: 1 — TÜRKİYE: 2
HAKEM: G. Carpani (İtalya)
T.M.T: Şükrü (K.G. - An.) - Müzdat (F.B), Basri (H.G. - An.) - Mustafa (K.G. - An.), Ali İhsan (B.J.K), Rober ((G.S) - K. Fikret (F.B) Kaptan - M. Ali (F.B), B. Garbis (Ve.), Burhan (F. B.), İsmet (Ve.),

K. Fikret çıkmuş yerine Feridun (F. B.) girmiştir.

Gollerimizi 21. ve 75. dakikalarda B. Garbis atmıştır.

5 Haziran, İstanbul'da:

TÜRKİYE: 2 — YUGOSLAVYA: 2
HAKEM: K. Cicis (Yunanistan)
T.M.T: Şükrü (K.G. - An.) - Rıdvan (K.G. - An.), Basri (H.G. - An.) - Mustafa (K.G. - An.), Ali İhsan (B.J.K), Rober (G.S.) - K. Fikret (F.B) Kaptan, M. Ali (F.B), B. Garbis (Ve.), Burhan (F.B), İsmet (Ve.).

Rober'in yerine Akgün (F.B) girmiştir.

Gollerimizi 61. dakikada Burhan, 76. dakikada K. Fikret atmışlardır.

11 Aralık, İstanbul'da:

(Akdeniz Kupası için)

TÜRKİYE: 0 — İTALYA B: 1
HAKEM: Deutsch (B. Almanya)
T.M.T: Turgay (G.S) - B. Ali (G.S), Müzdat (F.B) Kaptan - Eşref (B.J.K), Ali İhsan (B.J.K.), Rober (G.S) - Kadri (G.S), M. Ali (F.B), B. Garbis (Ve.), Fahrettin (B.J.K), Lefter (F.B).

Bernabeau stadında: Türk milli takımı antrenör Szekely'nin nezaretinde çalışma yapıyor, soldan, Turgay, Lefter, İsfendiyar, Kadri, Ayhan, Mustafa, B. Ahmet

1954

6 Ocak, Madrit'te:

İSPANYA: 4 — TÜRKİYE: 1
(Dünya Kupası için)
HAKEM: Vincent (Fransa)
T.M.T: Şükrü (K.G. - An.) - Bülent (G.S), Müzdat (F.B) Kaptan - Eşref (B.J.K), Ali İhsan (B.J.K), Rober (G. S) - Lefter (F.B), M. Ali (F.B), Recep (B.J.K), Fahrettin (B.J.K), Burhan (F.B).

Golümüzü 31. dakikada Recep atmıştır.

14 Mart, İstanbul'da:

TÜRKİYE: 1 — İSPANYA: 0
(Dünya Kupası için)
HAKEM: E. Schmeitzer (Almanya)
T.M.T: Turgay (G.S) Kaptan - Rıdvan (K.G. - An.), Basri (F.B) - Mustafa (K.G. - An.), Çetin (K.P), Robert (G.S) - Lefter (F.B), Suat (G.S), Feridun (F.B), Burhan (F.B), Coşkun (B.J.K).

Golümüzü 16. dakikada Burhan atmıştır.

17 Mart, Roma'da:

İSPANYA: 2 — TÜRKİYE: 2
(Dünya Kuyası için)
HAKEM: C. Bernardi (İtalya)
T.M.T: Turgay (G.S) Kaptan - Rıdvan (K.G. - An.), Basri (F.B) - Mustafa (K.G. - An.), Çetin (K.P), Rober (G.S) - Coşkun (B.J.K), Suat (G.S), Feridun (F.B), Burhan (F.B), Lefter (F.B).

Turgay sakatlanarak çıkmış yerine Şükrü (K.G. - An.) girmiştir. Onbeşer dakikalık iki devrelik temdite rağmen beraberlik bozulmadığı için, kuraya baş vurulmuş ve Franko adında bir İtalyan çocuğu tarafından çekilen kura neticesinde Türkiye Dünya Kupasının finaline girme hakkını elde etmiştir.

Gollerimizi 38. dakikada Burhan, 63. dakikada Suat atmışlardır.

17 Haziran, Bern'de:

B. ALMANYA: 4 — TÜRKİYE: 1
(Dünya Kupası için)
HAKEM: Da Costa (Portekiz)
T.M.T: Turgay (G.S) Kaptan - Rıdvan (K.G. - An.), Basri (F.B) - Mustafa (K.G. - An.), Çetin (K.P), Rober (G.S) - Erol (Ad.), Suat (G.S), Feridun (F.B), Burhan (F.B), Lefter (F.B).

Golümüzü 3. dakikada Suat atmıştır:

20 Haziran, Cenevre'de:

TÜRKİYE: 7 — GÜNEY KORE: 0
(Dünya Kupası için)
HAKEM: M.E. Marino (Uruguay)
T.M.T: Turgay (G.S) Kaptan - Rıdvan (K.G. - An.), Basri (F.B) - Mustafa (K.G. - An.), Çetin (K.P), Rober (G. S) - Erol (Ad.), Suat (G.S), Necmi (Ad.), Lefter (F.B), Burhan (F.B);

Gollerimizi 10. ve 28. dakikalarda Suat, 24. dakikada Lefter, 38, 6 ve 70. dakikalarda Burhan, 76. dakikada Erol atmışlardır.

23 Haziran, Zürih'te:

B. ALMANYA: 7 — TÜRKİYE: 2
(Dünya Kupası için)

HAKEM: Vincenti (Fransa)
T.M.T: Şükrü (K.G. - An.) - Rıdvan (K.G. : An.), Basri (F.B) : Naci (F.B), Çetin (K.P), Rober (G.S) - Erol (Ad.), Lefter (F.B) Kaptan, Necmi (Ad.), Mustafa (K.G. - An.), Coşkun (B.J.K).

Gollerimizi 17. dakikada Mustafa, 82. dakikada Lefter atmışlardır.

17 Ekim, Sarayova'da:

YUGOSLAVYA : 5 — TÜRKİYE : 1
HAKEM: Zeipelt (Avusturya)
T.M.T.: Turgay (G.S.) Kaptan - Nedim (F.B.), Basri (F.B.)-Eşref (B.J.K.) Ali İhsan (B.J.K.), Mustafa (K.G.) - An.) Suat (G.S.), Lefter (F.B.), Burhan (F.B.), M. Ali (F.B.), Kadri (G.S.).

Eşref çıkmış, yerine Naci (F.B.) girmiştr.

Golümüzü 87. dakikada Burhan atmıştır.

1955

3 Nisan, İstanbul'da:
TÜRKİYE: 0 — FRANSA B. 0:
(Akdeniz Kupası için.)

HAKEM: Joanni (İtalya)
T.M.T.: Turgay (G.S.) - Naci (F.B.), Basri (F.B.) - Mustafa (K.G. - An.), Saim (D.G. - İs.), M. Ali (F.B.) - K. Fikret (F.B.) Kaptan. Suat (G.S.), Feridun (F.B.), Lefter (F.B.), Kadri (G.S.)

26 Haziran Trieste'de:

İTALYA B: 1 — TÜRKİYE: 1
(Akdeniz Kupası için.)
HAKEM: Meriotti (İsviçre)
T.M.T.: Turgay (G.S.) Kaptan - Naci (F.B), Saim (D.G. - İs.) - M. Ali (F.B) Özcan (B.J.K.), Ayhan (Ad.) - Suat (G.S.) ,Nazmi (B.J.K.), Ercan (B.j..K.) Lefter (F.B.), Kadri (G.S.).

Turgay sakatlanarak çıkmış, yerine Bülent (B.J.K.) ve Saimin yerine de Nedim (F.B.) girmişlerdir.

Golümüzü 78. dakikada Lefter atmıştır.

18 Aralık, İstanbul'da:

TÜRKİYE: 3 — PORTEKİZ: 1

HAKEM: Romçeviç (Yugoslavya)
T.M.T.: Turgay (G.S.) Kaptan - Mustafa (K.G. - An.), B. Ahmet (B.J.K) - Coşkun (G.S.), Naci (F.B.), M. Ali (F.B.) - Suat (G.S.), Lefter (F.B.), Recep (B.J.K.), Metin (G.S.), Kadri (G. S.).

İkinci devrede M. Alinin yerine Nusret (B.J.K.), Suatın yerine de Nazmi (B.J.K.) girmişlerdir.

Gollerimizi 51. dakikada Lefter, 57. dakikada Metin, 72. dakikada Nazmi atmışlardır.

25 Aralık, Paris'te:

FRANSA B.: 3 — TÜRKİYE: 1
(Akdeniz Kupası için).
HAKEM: Asensi (İspanya)

T.M.T.: Turgay (G.S.) Kaptan - Mustafa (K.G. - An.), B. Ahmet (B.J.K.) - Coşkun (G.S.), Naci (F.B.), Nusret (B.J.K.) - Lefter (F.B.), Recep (B.J.K.), Nazmi (B.J.K.), Metin (G.S.), Kadri (G.S.).

Coşkun çıkmış, Mustafa sağhafa, B. Ahmet sağbeke geçmişler, solbeke de Basri (F.B.) girmiştir.

Golümüzü 66. dakikada Metin atmıştır.

1956

19 Şubat, İstanbul'da:

TÜRKİYE: 3 — MACARİSTAN: 1
HAKEM: Stefanoviç (Yugoslavya)
T.M.T. Turgay (G.S.) Kaptan - B. Ali (G.S.), B. Ahmet (B.J.K.) - Mustafa (KG. - An), Naci (F.B.), Nusret (B.-J.K.) - İsfendiyar (G.S.), Coşkun (G. S.), Metin (G.S), Kadri (G.S), Lefter (F.B).

Büyük başarı sağlıyanlar: 19 şubat 1956 da Macaristanı 3-1 yenen takım, soldan, Kadri, İsfendiyar, Metin, Lefter, Mustafa, Coşkun, B. Ahmet, B. Ali, Naci Erdem, Nusret, Turgay ve tek seçici Eşfak Aykaç

İkinci devrede Mustafa çıkmış, yerine Saim (G.S.) girmiştir.

Gollerimizi 6. ve 38. (penaltıdan) dakikalarda Lefter, 46. dakikada Metin atmışlardır.

25 Mart, Lizbon'da:

PORTEKİZ: 3 — TÜRKİYE: 1
H8KEM: A. Deutsch (Almanya)
T.M.T.: Turgay (G.S.) Kaptan - B. Ali (G.S.), B. Ahmet (B.J.K.) - Mustafa (K.G. An.), Naci (F.B.), Nusret (B.J.K.) - İsfendiyar (G.S.), Çoşkun (G.S.), Metin (G.S.), Kadri (G.S.), Lefter (F. B.).

İkinci devrede Çoşkun çıkmış, yerine Recep (B.J.K.) girmiştir.

Golümüzü 89. dakikada İsfendiyar atmıştır.

1 mayıs, İstanbul'da:

TÜRKİYE: 0 — BREZİLYA:1
HAKEM: Marchetti (İtalya)
T.M.T.: Şükrü (F.B.) - B. Ahmet (B.J. K.), Basri (F.B. - Naci (F.B.), Kadri (İ.S.), Ayhan (Ad.) - İsfendiyar (G.S.), M. Ali (F.B.), Ercan (B.J.K.), Kadri (G.S.), Lefter (F.B.) Kaptan.

İkinci devrede Kadri (İ.S.) ile Ayhan çıkmışlar, solhafa M. Ali geçmiş, santrhafa Serecettin (K.P.) ve sağiçe Aydemir (İ.S.) girmişlerdir.

16 Kasım, İstanbul'da:

TÜRKİYE: 1 — POLONYA: 1
HAKEM: Jiranek (Avusturya)

T.M.T.: Turgay (G.S.) Kaptan - Saim (G.S.), Basri (F.B.) - Mustafa (M.G.), Naci (F.B.), Necdet (F.B.) - İsfendiyar (G.S.), Can (F.B.), Metin (G.S.), Kadri (G.S.), Lefter (F.B.).

İkinci devrede Lefterin yerine Recep (B.J.K.) ve Canın yerine de Şeref (F. B.) girmişlerdir.

Golümüzü 8. dakikada Metin atmıştır.

25 Kasım, Prag'da:

ÇEKOSLOVAKYA: 1 — TÜRKİYE: 1
HAKEM: Mayer (Avusturya)
T.M.T.: Turgay (G.S.) Kaptan - Saim (G.S.), Basri (G.S.) - Mustafa (M.G.), Naci (F.B.), Necdet (F.B.)- İsfendiyar (G.S.), Can (F.B.), Metin (G.S.), Kadri (G.S.), Ergun (F.B.).

İkinci devrede Can ve Ergun çıkmışlar, yerlerine sağiçe Şeref (F.B.) ve solaçığa da Kasapoğlu (İ.S.) girmişlerdir.

Golümüzü 43. dakikada Ergun atmıştır.

1957

5 Nisan, Kahire'de:

MISIR: 0 — TÜRKİYE: 4
(Akdeniz Kupası için).

HAKEM: Camponoti (İtalya)
T.M.T.: Turgay (G.S.) Kaptan - B. Ahmet (B.J.K.), Basri (F.B.) - Mustafa (M.G.), Naci (F.B.) Nejat (Ve.) - İsfendiyar (G.S.), M. Ali (Ad.), Metin (G.S.), Kadri (G.S.), Lefter (F.B.).

İlk devrede Kadri çıkmış yerine Hilmi (Ve.) girmiştir.

Gollerimizi 2, 21. (penaltıdan), ve 36. dakikalarda Lefter, 72. dakikada Hilmi atmışlardır.

19 Mayıs, Varşova'da:

POLONYA: 0 — TÜRKİYE: 1
HAKEM: Grill (Avusturya)

T.M.T: Turgay (G.S) Kaptan - B. Ahmet (B.J.K.), Basri (F.B.) - Mustafa (M.G.), Ergun (G.S.), Nejat (Ve.) - İsfendiyar (G.S.), M. Ali (Ad.), Metin (G.S.), Kadri (G.S.), Lefter (F.B.).

İlk devrede Turgay sakatlanmış, yerine Şükrü (F.B.), ikinci devrede de B. Ahmedin yerine B. Ali (G.S.), İsfendiyarın yerine Hilmi (Ve.) ve sakatlanan Metinin yerine de Abdullah (Bey.) girmişlerdir.

Golümüzü 43. dakikada M. Ali atmıştır.

6 Ekim, Madrit'te:

İSPANYA: 3 — TÜRKİYE: 0
HAKEM: Guerre (Portekiz)

T.M.T.: Turgay (G.S.) Kaptan - B. Ali (G.S.), Basri (F.B.) - Mustafa (M.G.), Naci (F.B.), B. Ahmet (B.J.K.) - Hilmi (Ve.), M. Ali (Ad.), Metin (G.S.), Kadri (G.S.), Lefter (F.B.).

İkinci devrede Hilminin yerine İsfendiyar (G.S.) M. Alinin yerine de Suat (G.S.) girmişlerdir.

8 Aralık, Ankara'da:

TÜRKİYE: 1 — BELÇİKA: 1
HAKEM: R. Pieri (İtalya)

T.M.T.: Turgay (G.S.) Kaptan - B. Ali (G.S.),Basri (F.B.) - Mustafa (M.G.), Naci (F.B.), B. Ahmet (B.J.K.) Hilmi (Ve.), Can (F.B.), Metin (G.S.), Kadri (G.S.), Lefter (F.B.).

İlk devrede Mustafa sakatlanarak çıkmış, yerine B. Ahmet geçmiş, solhafa Ayhan (Ad.) girmştir.

Golümüzü 12. dakikada Can attı.

Gollerimizi 56. ve 57. dakikalarda Metin atmıştır.

26 Ekim, Brüksel'de:

BELÇİKA: 1 — TÜRKİYE: 1
HAKEM: M. Schwinte (Fransa)
T.M.T.: Özcan (F.B.) - İsmail (G.S.), Basri (F.B.) - Mustafa (M.G.), Naci (F.B.), B. Ahmed (B.J.K.) - Hilmi (Ve.) Lefter (F.B.) Kaptan, Metin (G.S), Kadri (K. G.), Can (F.B).

İkinci devrede Mustafa çıkarak yerine Şeref (F.B.) girmişse de 2 dakika sonra Belçikalıların itirazı üzerine hakem Şerefi oyundan çıkararak yerine tekrar Mustafayı almıştır5.

Golümüzü 80. dakikada Metin atmıştır.

2 Kasım, Bükreş'te:

Metin'in golü: Brükselde oynanan maç ta Metin Belçika kalesine gol atıyor. Gençler: Jünior Milli takımmız bir 1960 turnuvasına katılmak üzere yola çıkarken uçak merdiveninde.

1958

4 Mayıs, Amsterdam'da:

HOLLANDA: 1 — TÜRKİYE: 2
HAKEM: R.J. Leafe (İngiltere)
T.M.T. Turgay (G.S.) Kaptan - Saim (G.S.), İsmail (G.S.) - Coşkun (G.S.) Naci (F.B.), B. Ahmed (B.J.K.) - Kaya (Al.), Kadri (G.S.), Metin (G.S.), Lefter (F.B.), Hilmi (Ve.).

İkinci devrede Kaya çıkmış yerine Himi geçmiş, solaçığa Can (F.B) girmiştir.

ROMANYA: 3 — TÜRKİYE: 0
(Avrupa Kupası için).
HAKEM: G. Dient (İsviçre)
T.M.T: Turgay (G.S) Kaptan - İsmail (G.S.), Basri (F.B.) - Mustafa (M.G.), Naci (F.B.), B. Ahmed (B.J.K.) - Hilmi (Ve.), Can (F.B.), Metin (G.S.), Kadri (K. Gü.), Lefter (F.B.).

83. dakikada iken ikinci golü müteakip sakatlanarak çıkan Turgayın yerine Can kaleye geçmiştir.

7 Aralık, Ankara'da:

TÜRKİYE: 0 — BULGARİSTAN: 0

HAKEM: J. Stoll (Avusturya)
T.M.T.: Özcan (F.B.) - İsmail (G.S.), Basri (F.B.) - Mustafa (M.G.), Naci (F.B.), B. Ahmed (B.J.K.) - Lefter (F.B.) Kaptan, Metin (G.S.), Şeref (F.B.), Can (F.B.), Kadri (K.Gü.).

80. dakikada Lefter çıkmış, yerine Kadri geçmiş, solaçığa K.Ahmed (G. S.) girmiştir.

18 Aralık, İstanbul'da:

TÜRKİYE: 1 — ÇEKOSLOVAKYA: 0
HAKEM: E. Steiner (Avusturya)
T.M.T.: Varol (B.J.K.) - İsmail (G.S.), Basri (F.B.) - Mustafa (M.G.), Naci (F.B.), B. Ahmed (B.J.K.) - Şeref (F. B.), Can (F.B.), Metin (G.S.), Kadri (K.Gü.), Lefter (F.B.) Kaptan.

İkinci devrede Metin çıkmış, Şeref santrafora, Kadri sağaçığı, Can soliçe geçmişler, Suat (G.S.) sağiçe girmiştir.

Golümüzü 78. dakikada Şeref atmıştır.

1959

26 Nisan, İstanbul'da:

TÜRKİYE: 2 — ROMANYA: 0
(Avrupa Kupası için)
HAKEM: Nedelkovski (Yugoslavya)
T.M.T.: Özcan (F.B.) - İsmail (G.S.), Basri (F.B.) - Mustafa (M.G.), Naci (F.B.), B. Ahmed (B.J.K.) - Hilmi (Ve), Can (F.B.), Suat (G.S.), Lefter (F.B.) Kaptan, Kadri (K.Gü.).

Gollerimizi 13. dakikada (penaltıdan), 54. dakikada Lefter atmıştır.

10 Mayıs, İstanbul'da:

TÜRKİYE: 0 — HOLLÂNDA: 0
HAKEM: G. Lobello (İtalya)
T.M.T.: Özcan (F.B.) - İsmail (G.S.), Basri (F.B.) - Mustafa (M.G.), Naci (F.B.), B. Ahmed (B.J.K.) - M. Mustafa (F.B.), Can (F.B.), Metin (G.S.), Lefter (F.B.) Kaptan, Hilmi (Ve.).

31. dakikada Hilmi çıkmış, yerine Kadri (K.Gü.), ikinci devrede de Metin çıkmış yerine Suat (G.S.) girmişlerdir.

1960

8 Haziran, Ankara'da:

TÜRKİYE: 4 — İSKOÇYA: 2
HAKEM: Eric Steiner (Avusturya)
T.M.T.: Turgay (G.S.) Kaptan - Naci (F.B.), Basri (F.B.) - Suat (G.S.), Ergun (G.S), Kaya (B.J.K) - Lefter (F.B.), Can (F.B.), Metin (G.S.), Birol (B.J.K.) Şenol (B.J.K.).

Gollerimizi 9. dakikada Metin, 33. ve 52. dakikalarda Lefter, 63. dakikada Şenol atmışlardır.

27 Kasım, Sofya,da:

BULGARİSTAN: 2 — TÜRKİYE: 1
HAKEM: L. Helge (Danimarka)
T.M.T.: Turgay (G.S.) Kaptan - Naci (F.B.), İsmail (F.B.) - B. Ahmed (G.S.) Ergun (G.S.), Mustafa (G.S.) - Hilmi (F.B.), Suat (G.S.), Metin (G.S.), Can (F.B.), Lefter (F.B.).

22. dakikada Lefter çıkmış yerine Kadri F.B.) ve 86. dakikada da İsmail çıkarak yerine Mustafa (B.J.K.) girmişlerdir.

Golümüzü 19. dakikada Metin atmışttr.

1961

14 Mayıs, Ankara'da:

TÜRKİYE: 0 — ROMANYA: 1
HAKEM: D. Rumancev (Bulgaristan)
T.M.T: Turgay (G.S) Kaptan - B. Ahmet (G.S), İsmail (F.B) - Suat (G.S), Naci (F.B), Mustafa (G.S) - Hilmi (F. B), Tarık (K. Gü.), Şeref (F.B), Aydın (K. Gü.), Zeynel (G.B).

İkinci devrede Aydın çıkmış, soliçe Hilmi, sağiçe Suat, sağaçığa Tarık geçmişler, sağhafa Mustafa ERTAN (B.J. K) ve ortahaf Naci'nin yerine de Ahmet (F.K) girmişlerdir.

1 Haziran, Oslo'da:

NORVEÇ: 0 — TÜRKİYE: 1
(Dünya Kupası için)
HAKEM: F. Hansen (Danimarka)
T.M.T: Turgay (G.S) Kaptan - B. Ahmet (G.S), Basri (F.B) - Şeref (F.B), Osman (F.B), Mustafa (G.S) - Hilmi (F.B), İsmet (F.K), Metin (G.S), Can (F.B), Lefter (F.B).

Golümüzü 16. dakikada Metin atmış tır.

18 Haziran, Moskova'da:

S. RUSYA: 1 — TÜRKİYE: 0
(Dünya Kupası için)
HAKEM: Hirvienemi (Finlandiya)
T.M.T: Turgay (G.S) Kaptan - B. Ahmet (G.S), Basri (F.B) - Şeref (F.B), Osman (F.B), Mustafa (G.S) - Lefter (F.B), Naci (F.B), Metin (G.S), Can (F.B), İsmet (F.K).

8 Ekim, Bükreş'te:

ROMANYA: 4 — TÜRKİYE: 0
HAKEM: Rigi (Çekoslovakya)
T.M.T: Necmi (B.J.K) - B. Ahmet (G S), Basri (F.B) - İsmet (F.K), Osman (F.B), Mustafa (G.S) - Hilmi (F.B), Naci (F.B) Kaptan, Ogün (K.S.K), Can (F.B), Lefter (F.B).

22. dakikada Osman çıkmış ortahafa Süreyya (B.J.K) girmiş, 48. dakikada da İsmet ile Naci yer değiştirmişler, ikinci devrenin başlarında Can'ın yerine soliçe Kadri (F.B) ve 86. dakika da da Hilmi'nin yerine sağaçığa Bahri (G.S) girmişlerdir.

18 Ekim, Ankara'da:

TÜRKİYE: 1 — GÜNEY KORE: 0
(Gece maçı)
HAKEM: Cezmi BAŞAR (Türkiye)

T.M.T: Necmi (B.J.K) - Candemir (G. S), Münür (B.J.K) - Mustafa (G.S), Sabahattin (B.J.K), B. Ahmet (G.S) Kaptan - Ogün (K.S.K), Cahit (Ş.H), Şenol (B.J.K), Birol (B.J.K), Aydın (K. Gü.).

İkinci devrede Şenol'un yerine santr fora Ogün geçmiş, Sabahattin'in yerine ortahafa Süreyya (B.J.K), sağaçığa Tarık (K. Gü.), Birol'un yerine soliçe Rahmi (İz.S.) girmişlerdir.

Golümüzü 66. dakikada Tarık atmış tır.

29 Ekim, İstanbul'da:

TÜRKİYE: 2 — NORVEÇ: 1
(Dünya Kupası için)
HAKEM: Mihail POPA (Romanya)
T.M.T: Necmi (B.J.K) - Candemir (G. S), İsmail (F.B) - Suat (G.S), Osman (F.B), Mustafa (G.S) - Tarık (K.Gü.), Can (F.B), Metin (Palermo), B. Ahmet (G.S) Kaptan, Aydın (K.Gü.).

İkinci devrede Suat'ın yerine Musta fa, Mustafa'nın yerine B. Ahmet, B. Ahmet'in yerine Can, Can'ın yerine Suat geçmişlerdir.

Gollerimizi 60. dakikada Aydın ve 72. dakikada Metin atmışlardır.

12 Kasım, İstanbul'da:

TÜRKİYE: 1 — S. RUSYA: 2
(Dünya Kupası için)
HAKEM: Ahoron VERNER (İsrail)
T.M.T: Necmi (B.J.K) - Candemir (G. S), İsmail (F.B) - Şeref (F.B), Sabahattin (B.J.K), B. Ahmet (G.S) - Ogün (K.S.K), Suat (G.S), Metin (Palermo), Can (F.B), Lefter (F.B) Kaptan.

Candemir sakatlanarak solaçığa geç miş, Lefter sağiç, Suat sağhaf, Şeref ise sağbek oynamışlardır.

Golümüzü 78. dakikada Metin atmış tır.

1962

29 Nisan, Budapeşte'de:

MACARİSTAN: 2 — TÜRKİYE: 1
HAKEM: Bayiç (Yugoslavya)
T.M.T: Turgay (G.S) Kaptan - B. Ah met (G.S), K. Ahmet (G.S) - Suat (G. S), Naci (F.B), Mustafa (G.S) - Ogün (K.S.K), Recep (G.S), Şeref (F.B), Ta lât (G.S), Candan (A.G).

68. dakikada Recep çıktı, oyuna Yük sel (F.B) girdi, 70. dakikada da Candan çıktı Nevzat (G.T) girdi. 75. dakikada da Ogün sakatlanarak oyunu terk etti ve Millî takım 10 oyuncuyla kaldı.

Golümüzü 29. dakikada Talât attı.

16 Mayıs, İstanbul'da:

TÜRKİYE: 1 — İSRAİL: 0
HAKEM: A. Skoriç (Yugoslavya)
T.M.T: Turgay (G.S) Kaptan - B. Ahmet (G.S), K. Ahmet (G.S) - Suat (G. S), Naci (F.B), Mustafa (G.S) - Lefter (F.B), Recep (G.S), Şeref (F.B), Talât (G.S), Candan (A.G.).

İkinci devrede Recep çıkmış, Lefter sağiçe, Candan sağaçığa geçmişler, solaçığa da Aydın (K.Gü.) girmiştir.

Golümüzü penaltıdan 55. dakikad Lefter atmıştır.

10 Ekim, Ankara'da:

TÜRKİYE: 3 — HABEŞİSTAN: 0
HAKEM: E. Panakis (Yunanistan)
T.M.T: Turgay (G.S) Kaptan - Candemir (G.S), B. Ahmet (G.S) - Suat (G.S), Sabahattin (B.J.K), Mustafa (G.S) - Uğur (G.S), Birol (B.J.K), Me tin (G.S), Talât (G.S), Şenol (B.J.K).

İkinci devrede Suat ve Talât çıkarak yerlerine Tarık (G.S) ve Kadri (G.S) girdiler.

Gollerimizi 4., 33., 73. dakikalarda Metin atmıştır.

25 Kasım, Tel-Aviv'de:

İSRAİL: 0 — TÜRKİYE: 2
HAKEM: Statakos (Yunanistan)
T.M.T: Turgay (G.S) Kaptan - Candemir (G.S), B. Ahmet (G.S) - Suat (G.S), Naci (F.B), Mustafa (G.S) - Ta rık (G.S), Şeref (F.B), Şenol (B.J.K), Metin (G.S), Uğur (G.S).

İkinci devrede Turgay, Suat ve Tarık çıkarak, kaleye Özcan (B.J.K), sağhafa Şeref geçti, sağiçe Birol (B.J.K) ve sağaçığa Ogün (K.S.K) girdiler.

Gollerimizi 11. ve 44. dakikalarda Şenol attı.

2 Aralık, Bologna'da:

İTALYA: 6 — TÜRKİYE: 0
(Avrupa Kupası için)
HAKEM: Van Neuffe (Belçika)
T.M.T: Özcan (B.J.K) - Candemir (G. S), B. Ahmet (G.S) - Suat (G.S), Naci (F.B) Kaptan, Mustafa (G.S) - Tarık (G.S), Şeref (F.B), Şenol (B.J.K), Metin (G.S), Kadri (G.S).

12 Aralık, İstanbul'da:

TÜRKİYE: 1 — DANİMARKA: 1
HAKEM: Zeceviç (Yugoslavya)
T.M.T: Özcan (B.J.K) - Candemir (G. S), Süreyya (B.J.K) - Mustafa (G.S), Yordan (Bz.), Şeref (F.B) Kaptan - Ahmet (B.J.K), Birol (B.J.K), Ogün (K.S.K), Talât (G.S), Uğur (G.S).

İkinci devrede Ahmet (B.J.K) çıkmış, yerine solaçığa Selim (F.B) girmiştir.

★

Golümüzü 5. dakikada Birol atmıştır.

16 Aralık, Adis-Ababa'da:

HABEŞİSTAN: 0 — TÜRKİYE: 0
HAKEM: İbrahim OBEİD (Sudan)
T.M.T: Özcan (B.J.K) Kaptan - Muzaffer (An.D.S), Süreyya (B.J.K) - Mustafa (G.S), Yordan (Bz.), Nevzat (G.T.) - Abdullah (G.B), Birol (B.J. K), Ogün (K.S.K), Talât (G.S), Uğur (G.S).

İkinci devrede Yordan, Birol ve Ab dullah çıkarak solbeke Çağlayan (G. T), ortahafa Süreyya, solhafa Tuncay (F.B), sağaçığa Uğur, sağiçe Ertan (A. G.), solaçığa Selim (F.B) girdiler.

☆

Rakiblerine göre (A) Millî takımımızın maçları: (Oynamış tarihlerine göre düzenlenmiştir.)

	O.	G.	B.	M.	A.	Y.
Romanya	8	5	1	2	18	9
Çekoslovakya	3	1	1	1	6	4
Finladiya	1	0	0	1	2	4
Estonya	)	0	0	1	1	4
Litvanya	1	0	0	1	1	3
Polonya	5	3	1	1	11	4
Sovyet Rusya	4	4	0	0	8	2
Bulgaristan	7	3	2	2	15	12
Yugoslavya	7	4	2	1	18	11
Mısır	3	1	0	2	9	8
Macaristan (B)	2	2	0	0	6	2
Norveç	3	1	0	2	5	3
Yunanistan	3	0	0	3	3	7
Avusturya	2	2	0	0	2	0
Çin	1	0	0	1	0	4
İtalya (B)	3	2	1	0	5	3
Suriye	1	0	0	1	0	7
İran	1	0	0	1	1	6
İsrail	4	1	0	3	7	7
İsveç	2	1	0	1	3	2
Batı Almanya	4	3	0	1	14	5
İsviçre	2	1	0	1	6	3
İspanya	5	2	2	1	9	4
Güney Kore	2	0	0	2	0	8
Fransa (B)	2	1	1	0	3	1
Portekiz	2	1	0	1	4	4
Macaristan	2	1	0	1	3	4
Brezilya	1	1	0	0	1	0
Belçika	2	0	2	0	2	2
Hollanda	2	0	1	1	2	3
İskoçya	1	0	0	1	2	4

Habeşistan	2	0	1	1	0	3
İtalya	1	1	0	0	6	0
Danimarka	1	0	1	0	1	1
	91	41	16	34	174	144

Yurdiçinde:

	O.	G.	B.	M.	A.	Y.
Romanya	4	2	1	1	6	5
Çekoslovakya	1	0	0	1	0	1
Polonya	2	1	1	0	3	2
Sovyet Rusya	2	2	0	0	4	2
Bulgaristan	4	1	1	2	5	7
Yugoslavya	2	0	2	0	5	5
Macaristan (B)	2	2	0	0	6	2
Norveç	1	0	0	1	1	2
Yunanistan	1	0	0	1	1	2
Avusturya	1	1	0	0	1	0
İtalya (B)	1	1	0	0	1	0
Suriye	1	0	0	1	0	7
İran	1	0	0	1	1	6
İsrail	2	0	0	2	2	4
İsveç	1	0	0	1	0	1
Batı Almanya	1	1	0	0	2	0
İsviçre	1	1	0	0	5	1
İspanya	2	0	1	1	0	1
Güney Kore	1	0	0	1	0	1
Fransa (B)	1	0	1	0	0	0
Portekiz	1	0	0	1	1	3
Macaristan	1	0	0	1	1	3
Brezilya	1	1	0	0	1	0
Belçika	1	0	1	0	1	1
Hollanda	1	0	1	0	1	1
İskoçya	1	0	0	1	2	4
Habeşistan	1	0	0	1	0	3
Danimarka	1	0	1	0	1	1
	40	13	10	17	51	65

Yurd dışında:

	O.	G.	B.	M.	A.	Y.
Romanya	4	3	0	1	12	4
Çekoslovakya	2	1	1	0	6	3
Finlandiya	1	0	0	1	2	4
Estonya	1	0	0	1	1	4
Litvanya	1	0	0	1	1	3
Polonya	3	2	0	1	8	2
Sovyet Rusya	2	2	0	0	4	0
Bulgaristan	3	2	1	0	10	5
Yugoslavya	5	4	0	1	13	6
Mısır	3	1	0	2	9	8
Norveç	2	1	0	1	4	1
Yunanistan	2	0	0	2	2	5
Avusturya	1	1	0	0	1	0
Çin	1	0	0	1	0	4
İtalya (B)	2	1	1	0	4	3
İsrail	2	1	0	1	5	3
İsveç	1	1	0	0	3	1
Batı Almanya	3	2	0	1	12	5
İsviçre	1	0	0	1	1	2
İspanya	3	2	1	0	9	3
Güney Kore	1	0	0	1	0	7
Fransa (B)	1	1	0	0	3	1
Portekiz	1	1	0	0	3	1
Macaristan	1	1	0	0	2	1
Belçika	1	0	1	0	1	1
Hollanda	1	0	0	1	1	2
Habeşistan	1	0	1	0	0	0
İtalya	1	1	0	0	6	0
	51	28	6	17	123	79

(A) Milli takımımızda kaptanlık ya panlar: (Kaptanlık yapış sırasına göre.)

Hasan Kâmil SPOREL	(Fenerbahçe)	1	Defa
Bekir Refet	(Phönix Karlsruhe)	1	„
Zeki Rıza SPOREL	(Fenerbahçe)	10	„
Nihat BEKDİK	(Galatasaray)	10	„
Kemal Rıfat KALPAKÇIOĞLU	(Galatasaray)	1	„
Hüsnü SAVMAN merhum	(Beşiktaş)	3	„
Cihat ARMAN	(Fenerbahçe)	9	„
Gündüz KILIÇ	(Galatasaray)	5	„
Muzaffer TOKAÇ	(Galatasaray)	1	„
Naci ÖZKAYA	(Galatasaray)	3	„
Dr. Vedii TOSUNCUK	(Beşiktaş)	1	„
K. Fikret KIRCAN	(Fenerbahçe)	3	„
Müzdat YETKİNER	(Fenerbahçe)	2	„
Turgay ŞEREN	(Galatasaray)	27	„
Lefter KÜÇÜKANDONYADİS	(Fenerbahçe)	8	„

Naci ERDEM	(Fenerbahçe)	2	„
B. Ahmet BERMAN	(Galatasaray)	2	„
Şeref HAS	(Fenerbahçe)	1	„
Özcan ARKOÇ	(Beşiktaş)	1	„
		91	

(A) Milli takımımızın gollerini atan futbolcular: (Gol atış sırasına göre.)

Zeki Rıza SPOREL	(Fenerbahçe)	15	Gol
Bekir REFET	(Phönix Karlsruhe)	2	„
Bekir REFET	(Fenerbahçe)	1	„
Sabih Fani ARCA	(Fenerbahçe)	3	„
Bedri GÜRSOY	(Fenerbahçe)	1	„
Mehmet LEBLEBİ	(Galatasaray)	2	„
Muslih PEYKOĞLU merhum	(Galatasaray)	1	„
Alâaddin BAYDAR	(Fenerbahçe)	1	„
Lâtif YALIMLI	(Süleymaniye)	2	„
Lâtif YALIMLI	(Galatasaray)	1	„
Kemal FARUKİ	(Galatasaray)	2	„
Nihat BEKDİK	(Galatasaray)	1	„
Burhan ATAK	(Galatasaray)	1	„
Hakkı YETEN	(Beşiktaş)	1	„
Rebii ERKAL	(Galatasaray)	1	„
B. Fikret ARICAN	(Fenerbahçe)	2	„
Salâhattin ALMAY	(İstanbulspor)	3	„
Eşref BİLGİÇ	(Beşiktaş)	1	„
Şeref GÖRKEY	(Beşiktaş)	1	„
Niyazi SEL	(Fenerbahçe)	1	„
Rasih MİNKÂRİ	(Güneş)	1	„
K. Fikret KIRCAN	(Fenerbahçe)	2	„
Lefter KÜÇÜKANDONYADİS	(Fenerbahçe)	21	„
Şükrü GÜLESİN	(Beşiktaş)	5	„
Gündüz KILIÇ	(Galatasaray)	4	„
Hüseyin SAYGUN	(Vefa)	1	„
Reha EKEN	(Galatasaray)	6	„
Bülent ESEL	(Beşiktaş)	3	„
Fahrettin CANSEVER	(Beşiktaş)	3	„
Bülent EKEN	(Galatasaray)	1	„
Erol KESKİN	(Fenerbahçe)	1	„
Erol KESKİN	(Adalet)	1	„
Halit DERİNGÖR	(Fenerbahçe)	3	„
İsfendiyar AÇIKSÖZ	(Vefa)	1	„
İsfendiyar AÇIKSÖZ	(Galatasaray)	1	„
Recep ADANIR	(Beşiktaş)	2	„
Muzaffer TOKAÇ	(Galatasaray)	1	„
Muhtar TUNÇALTAN	(Galatasaray)	1	„
B. Garbis İSTANBULLUOĞLU	(Vefa)	3	„
Burhan SARGUN	(Fenerbahçe)	7	„
Suat MAMAT	(Galatasaray)	4	„
Mustafa ERTAN	(Ankara Karagücü)	1	„
Metin OKTAY	(Galatasaray)	13	„
Metin OKTAY	(Palermo - İtalya)	2	„
Nazmi BİLGE	(Beşiktaş)	1	„
Ergun ÖZTUNA	(Fenerbahçe)	1	„

Hilmi KİREMİTÇİ	(Vefa)	1 „
Mehmet Ali HAS	(Adalet)	1 „
Can BARTU	(Fenerbahçe)	1 „
Şeref HAS	(Fenerbahçe)	1 „
Şenol BİROL	(Beşiktaş)	3 „
Tarık KUTVER	(Karagümrük)	1 „
Aydın YELKENLİ	(Karagümrük)	1 „
Talât ÖZKARSLI	(Galatasaray)	1 „
Birol PEKER	(Beşiktaş)	1 „
		144

(A) Millî takımımızda oynayan kalecilerin yedikleri goller: (Gol yeyiş sırasına göre.)

Nedim KALECİ	(İst. - Altınordu)	5 Maçta	13 Gol
Hamit AKBAY	(Süleymaniye)	3 „	4 „
Hamit AKBAY	(Muhafızgücü)	2 „	3 „
Hamit AKBAY	(Fenerbahçe)	1 „	2 „
Ulvi Ziya YENAL	(Galatasaray)	6 „	17 „
Hüsamettin BÖKE	(Vefa)	2 „	3 „
Hüsamettin BÖKE	(Fenerbahçe)	1 „	3 „
Rasim ATALA	(Galatasaray)	1 „	6 „
Avni KURGAN	(Galatasaray)	3 „	11 „
Cihat ARMAN	(Gençlerbirliği)	2 „	7 „
Cihat ARMAN	(Güneş)	1 „	3 „
Cihat ARMAN	(Fenerbahçe)	9 „	13 „
Erdal KOCAÇİMEN	(Fenerbahçe)	1 „	0 „
Turgay ŞEREN	(Galatasaray)	37 „	52 „
Şükrü ERSOY	(Vefa)	1 „	5 „
Şükrü ERSOY	(Ankara - Karagücü)	5 „	15 „
Şükrü ERSOY	(Fenerbahçe)	2 „	1 „
Özcan ARKOÇ	(Fenerbahçe)	4 „	1 „
Özcan ARKOC	(Beşiktaş)	4 „	7 „
Varol ÜRKMEZ	(Beşiktaş)	1 „	0 „
Bülent GÜRBÜZ	(Beşiktaş)	45 Dakikada	0 „
Can BARTU	(Fenerbahçe)	7 „	1 „
Necmi MUTLU	(Beşiktaş)	4 Maçta	7 „
			174

B) Milli Takımımızın 12 Maçı

10.12.1950 Ankara	Türkiye (B): 2 — Fransa (B): 3
6. 5.1951 İzmir	Türkiye (B): 7 — Irak (A): 0
1.11.1951 Bordeaux (Bordo)	Fransa (B): 4 — Türkiye (B): 1
27. 5.1953 Zürih	İsviçre (B): 0 — Türkiye (B): 1
20. 5.1957 İstanbul	Türkiye (B): 1 — Mısır (A): 0
6.11.1957 İstanbul	Türkiye (B): 0 — İspanya (B): 0
7.12.1958 Filibe	Bulgaristan (B): 4 — Türkiye (B): 2
5. 7.1959 San Sebastian	İspanya (B): 2 — Türkiye (B): 0
27.11.1960 İstanbul	Türkiye (B): 3 — Bulgaristan (B): 1
14. 5.1961 Bükreş	Romanya (B): 0 — Türkiye (B): 2
8.10.1961 İstanbul	Türkiye (B): 1 — Romanya (B): 0
19.12.1962 Adis - Ababa	Habeşistan (B): 1 — Türkiye (B): 2

Rakiblerine göre (B) Milli takımımızın maçları: (Oynanış tarihlerine göre düzenlenmiştir.)

	O.	G.	B.	M.	A.	Y.
Fransa (B)	2	2	0	0	7	3
Irak (A)	1	0	0	1	0	7
İsviçre (B)	1	0	0	1	0	1
Mısır (A)	1	0	0	1	0	1
İspanya (B)	2	1	1	0	2	0
Bulgaristan (B)	2	1	0	1	5	5
Romanya (B)	2	0	0	2	0	3
Habeşistan (B)	1	0	0	1	1	2
	12	4	1	7	15	22

Yurdiçinde:

	O.	G.	B.	M.	A.	Y.
Fransa (B)	1	1	0	0	3	2
Irak (A)	1	0	0	1	0	7
Mısır (A)	1	0	0	1	0	1
İspanya (B)	1	0	1	0	0	0
Bulgaristan (B)	1	0	0	1	1	3
Romanya (B)	1	0	0	1	0	1
	6	1	1	4	4	14

Yurddışında:

	O.	G.	B.	M.	A.	Y.
Fransa (B)	1	1	0	0	4	1
İsviçre (B)	1	0	0	1	0	1
İspanya (B)	1	1	0	0	2	0
Bulgaristan (B)	1	1	0	0	4	2
Romanya (B)	1	0	0	1	0	2
Habeşistan (B)	1	0	0	1	1	2
	6	3	0	3	11	8

(B) Millî takımımızda oynayan futbolcular: (Oynayış sırasına göre.)

Abdülkadir ARUN	Eskişehir	1924	(Ankara-Demirspor)	1 Defa
Naci ÖZKAYA	Trabzon	1922	(Galatasaray)	2 „
Dr. Vedii TOSUNCUK	İstanbul	1921	(Beşiktaş)	1 „
Salâhattin TORKAL	Ankara	1925	(Fenerbahçe)	1 „
Kâmil EKİN	İstanbul	1924	(Fenerbahçe)	1 „
Muzaffer TOKAÇ	İstanbul	1923	(Galatasaray)	1 „
Zekeriya BALİ	Trabzon	1925	(Fenerbahçe)	1 „
Galip HAKTANIR	İzmir	1921	(Vefa)	1 „
Şevket YORULMAZ	Konya	1925	(Beşiktaş)	1 „
Lefter KÜÇÜKANDONYADİS	İstanbul	1923	(Fenerbahçe)	1 „
Bülent VAROL	İstanbul	1924	(Galatasaray)	1 „
Cihat ARMAN	İstanbul	1919	(Fenerbahçe)	1 „
Eşref ÖZMENÇ	İstanbul	1930	(Beşiktaş)	2 „
Bülent ESEL	İstanbul	1927	(Adalet)	1 „
Erdoğan AKIN	İzmir	1929	(İzmir - Karagücü)	1 „
Erdoğan AKIN	İzmir	1929	(Adalet)	1 „
Mustafa ORÇİNOS	İzmir	1929	(Göztepe)	1 „
Müzdat YETKİNER	İstanbul	1922	(Fenerbahçe)	3 „
Mehmet ÖKTEM	İzmir	1923	(Göztepe)	1 „
Necdet ARBAK			(İzmir - Karagücü)	1 „
Salâhattin ÜSTÜN			(Vefa)	1 „
İsmail KOÇANALI	İstanbul	1923	(Ankara-Demirspor)	1 „
Bayram DİNSEL	İzmir	1925	(Altay)	1 „
Tarık GENÇAY	İzmir	1925	(İzmirspor)	1 „
İsmet YAMANOĞLU	İstanbul	1924	(Vefa)	2 „
Emin ÇANDARLI	İzmir	1934	(Karşıyaka)	1 „
Muzaffer ERGİN			(Yün Mensucat)	2 „
Fikret ÖZIRS	İzmir	1926	(İzmirspor)	1 „
Şükrü ERSOY	İstanbul	1931	(Vefa)	1 „
Mustafa ERTAN	Bursa	1926	(Ankara - Karagücü)	2 „
Ali İhsan KARAYİĞİT	Salihli	1928	(Beşiktaş)	2 „
Rober ERYOL	Mersin	1930	(Galatasaray)	2 „
Muhtar TUNÇALTAN	Bursa	1926	(Galatasaray)	1 „

Recep ADANIR	Ankara	1929	(Beşiktaş)	1 „
Burhan SARGUN	Ankara	1929	(Fenerbahçe)	1 „
Fahrettin CANSEVER	İstanbul	1930	(Ankara - Karagücü)	1 „
İsfendiyar AÇIKSÖZ	Kastomönü	1929	(Vefa)	1 „
İsfendiyar AÇIKSÖZ	Kastomönü	1929	(Galatasaray)	1 „
Gökçen DİNÇER	İstanbul	1935	(Adalet)	1 „
Feridin BUGEKER	İstanbul	1933	(Fenerbahçe)	1 „
Akgün KAÇMAZ	Ankara	1935	(Fenerbahçe)	1 „
Coşkun TAŞ	Aydın	1934	(Beşiktaş)	1 „
K. Garbis BAKALOĞLU	İstanbul	1932	(Vefa)	1 „
Özcan ARKOÇ	Hayrebolu	1939	(Vefa)	2 „
Özcan ARKOÇ	Hayrebolu	1939	(Fenerbahçe)	2 „
Özcan ARKOÇ	Hayrebolu	1939	(Beşiktaş)	1 „
Saim TAYŞENGİL	İstanbul	1932	(Galatasaray)	2 „
İsmet BERBEROĞLU	Trabzon	1926	(Beykoz)	1 „
Avni KALKAVAN	Rize	1935	(Fenerbahçe)	3 „
Güngör TETİK	İstanbul	1934	(Adalet)	2 „
Ayhan HANÇER	İstanbul	1931	(Adalet)	1 „
Ergun ÖZTUNA	Akhisar	1937	(Fenerbahçe)	1 „
Aydemir NEMLİ	İstanbul	1929	(İstanbulspor)	1 „
Erdoğan GÖKÇEN	İstanbul	1933	(Beykoz)	1 „
Erdoğan GÖKÇEN	İstanbul	1933	(Beşiktaş)	1 „
İhsan BAYDAR	Ankara	1936	(İstanbulspor)	3 „
Niyazi TAMAKAN			(Fenerbahçe)	2 „
Niyazi TAMAKAN			(Galatasaray)	1 „
Aleko SOFYANİDİS			(Beyoğluspor)	1 „
İsmail KURT	Lüleburgaz	1936	(Galatasaray)	1 „
Neşat SORGUNLU	İstanbul	1933	(Vefa)	1 „
Yorgo KASAPOĞLU	İstanbul	1933	(İstanbulspor)	1 „
Can BARTU	İstanbul	1936	(Fenerbahçe)	1 „
Şeref HAS	İstanbul	1936	(Fenerbahçe)	3 „
Nazmi BİLGE	Trabzon	1934	(Beşiktaş)	1 „
Abdullah MATAY	Eskişehir	1928	(Beykoz)	1 „
Necmi MUTLU	İstanbul	1935	(Beşiktaş)	2 „
Nedim GÜNAR	Bandırma	1932	(Fenerbahçe)	1 „
Münür ATALAY	İstanbul	1936	(Beşiktaş)	2 „
Coşkun ÖZARI	İstanbul	1931	(Galatasaray)	1 „
Ergun ERCİNS	İstanbul	1935	(Galatasaray)	2 „
Candemir BERKMAN	İstanbul	1934	(Galatasaray)	4 „
Suat MAMAT	İstanbul	1930	(Galatasaray)	1 „
İbrahim TOKER	İstanbul	1936	(İstanbulspor)	1 „
Hilmi KİREMİTÇİ	Filibe	1934	(Vefa)	1 „
Zekâi SELLİ	Ankara	1935	(Karagümrük)	1 „
Osman GÖKTAN	Trabzon	1933	(Fenerbahçe)	2 „
Doğan AKI			(Altay)	2 „
Cemil GÜMÜŞDERE	İstanbul	1937	(Muhafızgücü)	1 „
K. Ahmet ÖZAÇAR	Lüleburgaz	1937	(Beşiktaş)	2 „
Yüksel GÜNDÜZ	Kötahya	1937	(Fenerbahçe)	2 „
Aydın YELKENLİ	İstanbul	1939	(Karagümrük)	3 „
Varol ÜRKMEZ	İstanbul	1936	(Altay)	1 „
Bahri ALTINTABAK	Gümülcine	1939	(Galatasaray)	1 „
Sabahattin KUROĞLU	Bandırma	1937	(Kasımpaşa)	1 „
Sabahattin KUROĞLU	Bandırma	1937	(Beşiktaş)	3 „
Tarık KUTVER	Çanakkale	1938	(Karagümrük)	2 „

Birol PEKER	İstanbul	1938	(Beşiktaş)	4 „
Şenol BİROL	Trabzon	1938	(Beşiktaş)	1 „
Seyfi TALAY	Silistre	1930	(İzmirspor)	1 „
Basri DİRİMLİLİ	İzmir	1935	(Fenerbahçe)	1 „
İsmet YURTSU	Tokat	1938	(Feriköy)	1 „
Kava KÖSTEPEN	İzmir	1934	(Beşiktaş)	2 „
Ogün ALTIPARMAK	Adapazarı	1942	(Karşıyaka)	2 „
Gürcan BERK	İzmir	1936	(İzmirspor)	1 „
Münacettin BARUT	İstanbul	1936	(Feriköy)	1 „
Cengiz KARAKAYALI	İzmir	1939	(İzmir - Altınordu)	1 „
Talât ÖZKARSLI	Gaziantep	1940	(Galatasaray)	2 „
Rahmi KALECİ	İzmit	1937	(İzmirspor)	1 „
Muzaffer SİPAHİ	Ankara	1941	(Ankara-Demirspor)	1 „
Süreyya ÖZKEFE	Eskişehir	1939	(Beşiktaş)	1 „
Mustafa YÜRÜR	Sivas	1938	(Galatasaray)	1 „
Aleko YORDAN	İstanbul	1936	(Beykoz)	1 „
Nevzat GÜZELIRMAK	İzmir	1942	(İzmir - Altınordu)	1 „
Abdullah ÇEVRİM	Hatay	1944	(Gençlerbirliği)	1 „
Ertan ADATEPE	Ankara	1938	(Ankaragücü)	1 „
Uğur KÖKEN	İstanbul	1939	(Galatasaray)	1 „
Selim SOYDAN	İstanbul	1941	(Fenerbahçe)	1 „

(B) Milli takımımızda kaptanlık yapanlar: (Kaptanlık yapış sırasına göre.)

Galip HAKTANIR	(Vefa)	1	Dafa
Bayram DİNSEL	(Altay)	1	„
Mustafa ERTAN	(Ankara - Karagücü)	1	„
Müzdat YETKİNER	(Fenerbahçe)	1	„
İsmet BERBEROĞLU	(Beykoz)	1	„
Saim TAYŞENGİL	(Galatasaray)	1	„
İsfendiyar AÇIKGÖZ	(Galatasaray)	1	„
Can BARTU	(Fenerbahçe)	1	„
Şeref HAS	(Fenerbahçe)	1	„
Basri DİRİMLİLİ	(Fenerbahçe)	1	„
Özcan ARKOÇ	(Fenerbahçe)	1	„
Özcan ARKOÇ	(Beşiktaş)	1	„
		12	

(B) Milli takımımızın gollerini atan futbolcular: (Gol atış sırasına göre.)

Galip HAKTANIR	(Vefa)	1	Gol
Zekeriya BALİ	(Fenerbahçe)	1	„
Bayram DİNSEL	(Altay)	2	„
İsmet YAMANOĞLU	(Vefa)	2	„
Tarık GENÇAY	(İzmirspor)	2	„
Fikret ÖZIRS	(İzmirspor)	1	„
İsfendiyar AÇIKSÖZ	(Vefa)	1	„
Coşkun TAŞ	(Beşiktaş)	1	„
Erdoğan GÖKCAN	(Beykoz)	1	„
Zekâi SELLİ	(Karagümrük)	1	„
Suat MAMAT	(Gaatasaray)	1	„
Birol PEKER	(Beşiktaş)	1	„

Şenol BİROL	(Beşiktaş)	1 „
Aydın YELKENLİ	(Karagümrük)	1 „
Yüksel GÜNDÜZ	(Fenerbahçe)	1 „
Gürcan BERK	(İzmirspor)	1 „
Tarık KUTVER	(Karagümrük)	1 „
Talât ÖZKARSLI	(Galatasaray)	1 „
Ogün ALTIPARMAK	(Karşıyaka)	1 „
		22

(B) Millî Takımımızda oynayan kalecilerin yedikleri goller: (Gol yeyiş sırasına göre.)

Abdülkadır ARUN	(Ankara - Demirspor)	1	Devrede	3	Gol
Cihat ARMAN	(Fenerbahçe)	1	„	0	„
Şükrü ERSOY	(Vefa)	1	Maçta	4	„
Erdoğan AKIN	(İzmir - Karagücü)	1	„	0	„
Erdoğan AKIN	(Adalet)	1	„	0	„
Özcan ARKOÇ	(Vefa)	2	„	0	„
Özcan ARKOÇ	(Fenerbahçe)	2	„	2	„
Özcan ARKOÇ	(Beşiktaş)	1	„	1	„
Necmi MUTLU	(Beşiktaş)	2	„	4	„
Varol ÜRKMEZ	(Altay)	1	„	1	„
Seyfi TALAY	(İzmirspor)	55	Saniyede	0	„
				15	

G) Genç (Junior) Millî Takımımızın 47 Maçı

31.3.1953 Kortrai (Bel.)	Fransa (G): 0 — Türkiye (G):1
2.4.1953 Nons(Bel.)	Lüksemburg (G): 0 — Türkiye (G):3
4.4.1953 Brüksel (Bel.)	Macaristan (G): 2 — Türkiye (G): 0
6.4.1953 Brüksel (Bel.)	İspanya (G): 2 — Türkiye (G): 3

Gençler: Jünior Millî takımımız bir 1960 turnuvasına katılmak üzere yola çıkarken uçak merdiveninde.

11.4.1954	Leverkhusen (B. Al.)	Belçika (G): 0 — Türkiye (G): 4
12.4.1954	Bergeneuschtadt (B. Al.)	İsviçre (G): 0 — Türkiye (G): 1
14.4.1954	Köln (B. Al.)	Lüksemburg (G): 1 — Türkiye (G): 2
15.4.1954	Neus (B. Al.)	Avusturya (G): 0 — Türkiye (G): 0
17.4.1954	Gelsenkirchen (B. Al.)	B. Almanya (G): 2 — Türkiye (G): 0
19.4.1954	Köln (B. Al.)	Arjantin (G): 1 — Türkiye (G): 0
6.4.1955	Monte Catini (İta.)	Yugoslavya (G): 1 — Türkiye (G): 0
8.4.1955	Siena (İta.)	Macaristan (G): 3 — Türkiye (G): 0
10.4.1955	Monte Catini (İta)	Lüksemburg (G): 2 — Türkiye (G): 4
29.3.1956	Tatabanya (Macar.)	D. Almanya (G): 1 — Türkiye (G): 1
2.4.1956	Dorog (Macar.)	Çekoslovakya (G): 1 — Türkiye (G): 0
31.3.1957	İstanbul	Türkiye (G): 5 — Polonya (G): 2
7.4.1957	Lodz	Polonya (G): 2 — Türkiye (G): 1
16.4.1957	Ovieda (İspan.)	D. Almanya (G): 1 — Türkiye (G): 2
18.4.1957	Gijon (İspan.)	İtalya (G): 1 — Türkiye (G): 1
4.4.1958	Namur (Bel. — Lük.)	Yunanistan (G): 0 — Türkiye (G): 0 (Yağmur yüzünden yarıda kaldı)
5.4.1958	Neunkirchen (Al. — Lük.)	Macaristan (G): 1 — Türkiye (G): 0
6.4.1958	Lüksemburg (Lük.)	Yunanistan (G): 0 — Türkiye (G): 1
7.4.1958	Athus (Bel. — Lük.)	Hollanda (G): 2 — Türkiye (G): 1
9.4.1958	Lüksemburg (Lük.)	Romanya (G): 0 — Türkiye (G): 0
11.5.1958	İstanbul	Türkiye (G): 0 — Bulgaristan (G): 1
10.9.1958	Sofya	Bulgaristan (G): 2 — Türkiye (G): 1
25.3.1959	Dimitrova (Bul.)	Romanya (G): 5 — Türkiye (G): 0
27.3.1959	Pazarcık (Bul.)	İtalya (G): 4 — Türkiye (G): 0
29.3.1959	Dimitrova (Bul.)	İngiltere (G): 1 — Türkiye (G): 1
31.3.1959	Sofya (Bul.)	Yunanistan (G): 3 — Türkiye (G): 2
20.3.1960	Ankara	Türkiye (G): 3 — Bulgaristan (G):0
3.4.1960	Sofya	Bulgaristan (G): 1 — Türkiye (G): 2
16.4.1960	Neustad (Avus.)	B. Almanya (G): 1 — Türkiye (G): 0
18.4.1960	St. Pölten (Avus.)	D. Almanya (G): 0 — Türkiye (G): 1
20.4.1960	Linz (Avus.)	Macaristan (G): 3 — Türkiye (G): 0
20.3.1961	İstanbul	Türkiye (G): 2 — Bulgaristan (G): 0
30.3.1961	Lizbon (Por.)	Avusturya (G): 3 — Türkiye (G): 6
1.4.1961	Lizbon (Por.)	İspanya (G): 2 — Türkiye (G): 2
12.4.1961	Atina	Yunanistan (G): 0 — Türkiye (G) 1
11.2.1962	İzmir	Türkiye (G): 0 — Yunanistan (G): 1
11.4.1962	Sofya	Bulgaristan (G): 2 — Türkiye (G): 0
14.4.1962	Bükreş	Romanya (G): 4 — Türkiye (G): 0
20.4.1962	Köstence (Rom.)	Macaristan (G): 0 — Türkiye (G): 1
22.4.1962	Köstence (Rom.)	Fransa (G): 0 — Türkiye (G): 2
24.4.1962	Köstence (Rom.)	İspanya (G): 0 — Türkiye (G): 1
27.4.1962	Bükreş (Rom.)	Romanya (G): 4 — Türkiye (G): 0
29.4.1962	Bükreş (Rom.)	Çekoslovakya (G): 1 — Türkiye (G): 1

Rakiblerine göre (G) Genç (Junior) Millî Takımımızın maçlar: (Oynanış tarihlerine göre düzenlenmiştir.)

	O.	G.	B.	M.	A.	Y.
Fransa (G)	2	0	0	2	0	3
Lüksemburg (G)	3	0	0	3	3	9
Macaristan (G)	5	4	0	1	9	1
İspanya (G)	3	0	1	2	4	6
Belçika (G)	1	0	0	1	0	4
İsviçre (G)	1	0	0	1	0	1
Avusturya (G)	2	0	1	1	3	6
B. Almanya (G)	2	2	0	0	3	1
Arjantin (G)	1	1	0	0	1	0
Yugoslavya (G)	1	1	0	0	1	0
D. Almanya (G)	3	0	1	2	2	4

Çek. (G)	2	1	1	0	2	1
Polonya (G)	2	1	0	1	4	6
İtalya (G)	2	1	1	0	5	1
Yunanistan (G)	5	2	1	2	4	4
Hollanda (G)	1	1	0	0	2	1
Romanya (G)	4	3	1	0	13	0
Bulgaristan (G)	6	3	0	3	6	8
İngiltere (G)	1	0	1	0	1	1
	47	20	8	19	63	57

Yurdiçinde:

	O.	G.	B.	M.	A.	Y.
Polonya (G)	1	0	0	1	2	5
Yunanistan (G)	1	1	0	0	1	0
Bulgaristan (G)	3	1	0	2	1	5
	5	2	0	3	4	10

Yurddışında:

	O.	G.	B.	M.	A.	Y.
Fransa (G)	2	0	0	2	0	3
Lüksemburg (G)	3	0	0	3	3	9
Macaristan (G)	5	4	0	1	9	1
İspanya (G)	3	0	1	2	4	6
Belçika (G)	1	0	0	1	0	4
İsviçre (G)	1	0	0	1	0	1
Avusturya (G)	2	0	1	1	3	6
B. Almanya (G)	2	2	0	0	3	1
Arjantin (G)	1	1	0	0	1	0
Yugoslavya (G)	1	1	0	0	1	0
D.Almanya (G)	3	0	1	2	2	4
Çek. (G)	2	1	1	0	2	1
Polonya (G)	1	1	0	0	2	1
İtalya (G)	2	1	1	0	5	1
Yunanistan (G)	4	1	1	2	3	4
Hollanda (G)	1	1	0	0	2	1
Romanya (G)	4	3	1	0	13	0
Bulgaristan (G)	3	2	0	1	5	3
İngiltere (G)	1	0	1	0	1	1
	42	18	8	16	59	47

(G) Genç (Junior) Milli Takımımızda oynayan futbolcular: (Oynayış sırasına göre.)

Seyfi TALAY	İzmir	1935	(İzmrspor)	4 Defa
Gökçen DİNÇER	İstanbul	1935	(Adalet	4 „
Günay KAYARLAR	İstanbul	1935	(Galatasaray)	4 „
Vedat DOMEKE	İstanbul	1934	(Eyüp)	4 „
Necdet ÇORUH	İstanbul	1934	(Kasımpaşa)	4 „
Akgün KAÇMAZ	Ankara	1935	(Fenerbahçe)	4 „
Metin ERMAN	İstanbul	1934	(Beşiktaş)	4 „
Ercan ERTUĞ	Ankara	1934	(Hacettepe)	4 „
Fikri ELMA	Ankara	1934	(Pınarspor)	4 „
K. Erol TOPOYAN	İstanbul	1936	(Adalet)	11 „
Coşkun TAŞ	Aydın	1934	(Beşiktaş)	4 „
Kahraman BAŞAR	Ankara	1935	(Gençlerbirliği)	1 „
Varol ÜRKMEZ	İstanbul	1936	(Beşiktaş)	7 „
Tayyar CAVCAV	Ankara	1936	(Galatasaray)	5 „
Nihat ÇAPALAR	İstanbul	1934	(Adalet)	6 „
Güngör TETİK	İstanbul	1934	(Kasımpaşa)	6 „
Ergun ERCİNS	İstanbul	1935	(Eski Ş - Şekerspor)	4 „
Coşkun DAĞLIOĞLU	İzmir	1935	(Altay)	6 „
Şeref HAS	İstanbul	1936	(Beylerbeyi)	2 „
Metin OKTAY	İzmir	1936	(Yün - Mensucat)	4 „
Yıldırak DAŞ	Ankara	1936	(Hacettepe)	3 „
Ahmet DENİZ	Bandırma	1934	(Kasımpaşa)	5 „
K. Ali SOYDAN	İstanbul	1937	(Galatasaray)	6 „
Orhan ERKMEN	İzmir	1937	(Karşıyaka)	2 „
Güngör SALMAN	İstanbul	1936	(Galatasaray)	3 „
Yüksel ALKAN	Ankara	1936	(Ankaragücü)	2 „
Necdet ELMASOĞLU	Ankara	1936	(İzmirspor)	2 „
Aydın MİLLÎ	Ankara	1936	(Güneşspor)	1 „
Erdoğan GÜRHAN	Kayseri	1935	(Karşıyaka)	3 „
Nevzat TAŞHAN	İstanbul	1936	(Yün - Mensucat)	3 „

İhsan BAYDAR	Ankara	1936	(İstanbulspor)	2 „
Zekâi SELLİ	Ankara	1935	(Güneşspor)	3 „
Şehmuz ERASLAN	Diyarıbakır	1936	(Ankara - Havagücü)	3 „
Sami BAŞ	Ankara	1936	(Güneşspor)	2 „
Aykut OĞUZ	Ankara	1936	(Güneşspor)	3 „
Ergun ÖZTUNA	Akhisar	1937	(Karşıyaka)	4 „
Ergun ÖZTUNA	Akhisar	1937	(Fenerbahçe)	1 „
Yüksel GÜNDÜZ	Kütahya	1937	(Güneşspor)	5 „
Yaşar YURTÖREN	Ankara	1937	(Güneşspor)	2 „
Celâl SOYDAN	Ankara	1937	(Hacettepe)	4 „
Akın GÜRKAN	İzmir	1938	(Altay)	3 „
Ahmet KİTER	Ankara	1937	(Güneşspor)	1 „
Özcan ARKOÇ	Hayrebolu	1939	(Vefa)	12 „
Özcan ARKOC	Hayrebolu	1939	(Fenerbahçe)	1 „
Erdoğan DEMİRÖREN	İstanbul	1937	(Emniyet)	2 „
Muammer ADATEPE	Adapazarı	1937	(Sakarya-Yıldırım.S)	2 „
Ergun TANER	Ankara	1938	(Ankaragücü)	7 „
Şencan FOTOCAN	İzmir	1938	(İzmirspor)	6 „
Ogün ALTIPARMAK	Adapazarı	1942	(Karşıyaka)	3 „
Çetin ÜNAL	İstanbul	1936	(Fenerbahçe)	2 „
Altan MERAL	Ankara	1938	(Ankaragücü)	2 „
Yüksel GÖZÜPEK	İstanbul	1938	(İstanbulspor)	2 „
Ertan ADATEPE	Ankara	1938	(Ankaragücü)	8 „
Önder BARUTÇUGİL	Erzurum	1937	(Ankara-Demirspor)	4 „
Çağatay UYGUR	İstanbul	1938	(İstanbulspor)	3 „
Cengiz ÖZYALÇIN	İstanbul	1938	(Emniyet)	3 „
Özer KANRA	İstanbul	1938	(Yavuz Sultan Selim)	4 „
Özer KANRA	İstanbul	1938	(Vefa)	2 „
Mustafa YÜRÜR	Sivas	1938	(Sarıyer)	4 „
Mustafa YÜRÜR	Sivas	1938	(Beykoz)	2 „
Timuçin BERKER	Ankara	1938	(Hacettepe)	4 „
Erdoğan HEPER	İzmir	1938	(İzmir - Ülküspor)	2 „
Niyazi CAMGÖZ	Eskişehir	1938	(Eski.Ş - Şekerspor)	1 „
Tuncay DEMİRTAŞ	İstanbul	1938	(Kadırga)	2 „
Tuncay DEMİRTAŞ	İstanbul	1938	(Beyoğluspor)	1 „
Yılmaz PİROĞLU	Trabzon	1938	(T. İdmangücü)	3 „
Cevdet YILDIRIM	Samsun	1939	(Fenergençik)	5 „
Gazanfer UTKAN	İstanbul	1940	(Beylerbeyi)	6 „
Gazanfer UTKAN	İstanbul	1940	(Karagümrük)	1 „
Ayhan ENBOYLU	Eskişehir	1940	(Eskişehir - Şeker.S)	6 „
Süreyya ÖZKEFE	Eskişehir	1939	(Eskişehir - Şeker.S)	5 „
Süreyya ÖZKEFE	Eskişehir	1939	(Ankara-Demirspor)	1 „
Tugay ÖZÇERİ	İstanbul	1939	(Gençlerbirliği)	6 „
Şevket KOYLU	Kayseri	1940	(Kayseri - Şekerspor)	5 „
Cevdet ŞİMŞEKER	Bursa	1939	(Bursa - Mensucat)	5 „
Orhan YÜKSEL	Ankara	1939	(Gençlerbirliği)	3 „
Nuri ASAN	Samsun	1940	(Samsun - 19 Mayıs)	2 „
Zeynel SOYUER	Bursa	1939	(İnegöl Gençlik)	5 „
Candan DUMANLI	Kayseri	1939	(Kayseri - Şekerspor)	2 „
Yıldırım İPER	İstanbul	1939	(Yeşildirek)	3 „
Kâmil KAYA	İstanbul	1940	(İstan. - Demirspor)	2 „
Kaya GİRGİN	İstanbul	1940	(Sarıyer)	1 „
Ali İhsan OKÇUOĞLU	İstanbul	1940	(Alibey Köyü)	1 „

Corc PAPAZYAN	İstanbul	1938	(Vefa)	1	„
Ertuğrul AR	İstanbul	1938	(Adalet)	1	„
Selim SOYDAN	İstanbul	1941	(Beşiktaş)	5	„
Aydın YELKENLİ	İstanbul	1939	(Karagümrük)	1	„
Tarık KUTVER	Çanakkale	1938	(Karagümrük)	1	„
Birol PEKER	İstanbul	1938	(Beylerbeyi)	1	„
Turan OĞUŞ	İstanbul	1940	(Sarıyer)	3	„
Çetin NOYAN	İstanbul	1941	(Adalet)	4	„
Uğur ÖZTÜRKMEN	İstanbul	1941	(Galatasaray)	3	„
Özkan ŞENDİL	İstanbul	1941	(Kasımpaşa)	4	„
Semih TÜZÜN	İstanbul	1940	(İstanbulspor)	4	„
Yalçın AYDEMİR	Balıkesir	1942	(Bursa - Mensucat)	4	„
Yılmaz YÜCETÜRK	İstanbul	1940	(Fenerbahçe)	2	„
Can Cihan BÜYÜKVARDAR	İstanbul	1941	(Karagümrük)	2	„
Orhan PİŞİRGEN	Ezine	1940	(Bursa - Çekirge)	2	„
Nazım ÇAMLIBEL	Uzunköprü	1940	(İstanbulspor)	4	„
Sabri DİNO	İstanbul	1942	(Galatasaray)	2	„
Cengiz ATAKAN	Adana	1941	(Adana - Demirspor)	2	„
Orhan KOLUKISA	Ankara	1940	(Altındağ)	3	„
Nurettin ŞENGEZER	Adana	1940	(Adana-M. Mensucat)	1	„
Refet KELEŞ	Adana	1941	(Seyhanspor)	1	„
Ceyhun GÜNEŞ	İstanbul	1943	(Beşiktaş)	4	„
Faruk KUTYOL	Ankara	1942	(Ankara-Demirspor)	5	„
Erkan YANARDAĞ	İstanbul	1941	(Rami)	5	„
Çağlayan DEREBAŞI	Konya	1942	(Konya İdmanyurdu)	5	„
Cahit DİKİCİ	Ankara	1941	(Şekerhilâl)	5	„
Yalçın KAYA	İzmir	1942	(İzmit - Bacspor)	5	„
Erdoğan ÇELEBİ	İstanbul	1941	(Galatasaray)	5	„
Gediz SOYER	Ankara	1941	(Gençlerbirliği)	5	„
Özkan GÜRGÜN	Amasya	1941	(Amasya-Şekerspor)	4	„
Necdet ATSÜREN	İstanbul	1940	(Mecidiyeköy)	5	„
Bilge TARHAN	İstanbul	1942	(İstanbulspor)	5	„
Erkan ERER	İstanbul	1940	(İstanbulspor)	1	„
Yüksel ÜNSAL	Eskişehir	1941	(Eskişe.-Toprakspor)	1	„
Nevzat GÜZELIRMAK	İzmir	1942	(Göztepe)	5	„
Erol GÜNSEL	İzmir	1943	(Kocaeli-G. Birliği)	3	„
Tuncay BECERDEK	İstanbul	1942	(Karagümrük)	4	„
Yılmaz URUL	İstanbul	1942	(İstanbulspor)	4	„
Cumalı DOĞRU	Adana	1941	(Gençlerbirliği)	4	„
İsmail KARAELİ	Eskişehir	1943	(Eskişe. - Şekerspor)	1	„
Doğan YİĞİT	Sivas	1942	(Ankaragücü)	4	„
Müfit GÜRSU	İstanbul	1942	(Nişantaşı)	4	„
Nuri TOYGÜN	Çorlu	1942	(Ankara Gazigençlik)	4	„
Abdullah ÇEVRİM	Hatay	1944	(Harpokulu)	4	„
Abdullah ÇEVRİM	Hatay	1944	(Gençlerbirliği)	8	„
Candan TARHAN	Gaziantep	1942	(Gençlerbirliği)	4	„
Aydın ÜNSAL	Karaköse	1942	(Vefa)	3	„
Nedim DOĞAN	İstanbul	1943	(İstanbulspor)	4	„
Bülent BUDA	İzmir	1942	(Kadifekale)	1	„
Ziya ŞENGÜN	Ankara	1944	(PTT)	1	„
Özkan DALLI	İstanbul	1942	(Galatasaray)	1	„
Mustafa SOYKAN	Biga	1944	(Biga Gençlik)	1	„

Mustafa SOYKAN	Biga	1944	(Beşiktaş)	7	„
Ahmet AKYÜZ	Amasya	1942	(PTT)	1	„
Aydın TOHUMCU	Bozöyük	1943	(Ankaragücü)	8	„
Altan TETİK	Niğde	1944	(Harpokulu)	8	„
M. Ali GÜRAYMAN	Ankara	1941	(Gençlerbirliği)	8	„
Onursal URAS	İstanbul	1943	(Güneşspor)	8	„
Cengiz KOCATOROS	İzmir	1943	(Karşıyaka)	8	„
Zeki KOCAELİ	Ankara	1944	(Ankara-Toprakspor)	8	„
Fethi HEPER	Eskişehir	1944	(Eskişehir Geçlik)	1	„
Halil KİRAZ	İzmir	1944	(Göztepe)	1	„
Selâhattin ERDOĞAN	Ankara	1944	(Ankaragücü)	1	„
Şeref ÖZTÜRK	Amasya	1944	(Harpokulu)	1	„
Benan ÖNEY	Elazığ	1943	(Beylerbeyi)	4	„
Erol BORALI	Çatalca	1943	(Galatasaray)	7	„
Cenap Hüseyin GENÇ	Göreme	1944	(T. İdmangücü)	5	„
Coşkun SÜER	Zonguldak	1943	(Zonguldak Gençlik)	2	„
Ayfer ELMAŞTAŞOĞLU	İzmir	1944	(Altay)	3	„
Metin GÖREN	Yolgeçen	1944	(Şekerhilâl)	6	„
Ali ARTUNER	İzmir	1944	(Göztepe)	1	„
Şükrü BİRANT	Ankara	1944	(Ankara-Toprakspor)	1	„

(G) Genç (Junior) Millî Takımımızda kaptanlık yapanlar: (Kaptanlık yapış sırasına göre.)

Coşkun TAŞ	(Beşiktaş)	4	Defa
K. Erol TOPYAN	(Adalet)	7	„
Nihat ÇAPALAR	(Adalet)	1	„
Varol ÜRKMEZ	(Beşiktaş)	1	„
Yüksel GÜNDÜZ	(Güneşspor)	2	„
Özcan ARKOÇ	(Vefa)	10	„
Özcan ARKOÇ	(Fenerbahçe)	1	„
Selim SOYDAN	(Beşiktaş)	4	„
Erdoğan ÇELEBİ	(Galatasaray)	5	„
Tuncay BECEDEK	(Karagümrük)	4	„
Altan TETİK	(Harpokulu)	8	„
		47	

(G) Genç (Junior) Millî Takımımızın gollerini atan futbolcular: (Gol atış sırasına göre.)

Akgün KAÇMAZ	(Fenerbahçe)	1	Gol
Coşkun TAŞ	(Beşiktaş)	1	„
Ercan ERTUĞ	(Hacettepe)	1	„
Fikri ELMA	(Ankara - Pınarspor)	4	„
K. Ali SOYDAN	(Galatasaray)	1	„
Metin OKTAY	(İzmir - Yün Mensucat)	3	„
Yıldırak DAŞ	(Hacettepe)	1	„
Ahmet DENİZ	(Kasımpaşa)	1	„
Güngör SALMAN	(Galatasaray)	1	„
K. Erol TOPOYAN	(Adalet)	2	„
Ergun ÖZTUNA	(Karşıyaka)	1	„
Coşkun DAĞLIOĞLU	(Altay)	1	„
Şehmuz ERARSLAN	(Ankara - Havagücü)	1	„
Altan MERAL	(Ankaragücü)	1	„

Şencan FOTOCAN	(İzmirspor)	2 „
Timuçin BERKER	(Hacettepe)	2 „
Ertan ADATEPE	(Ankaragücü)	3 „
Yılmaz PİROĞLU	(Trabzon İdmangücü)	1 „
Mustafa YÜRÜR	(Sarıyer)	1 „
Cevdet ŞİMŞEKER	(Bursa - Mensucat)	1 „
Zeynel SOYUER	(İnegöl Gençlik)	1 „
Birol PEKER	(Beylerbeyi)	1 „
Selim SOYDAN	(Beşiktaş)	3 „
Özkan SÜRGÜN	(Amasya - Şekerspor)	1 „
Ceyhun GÜNEŞ	(Beşiktaş)	3 „
Necdet ATSÜREN	(Mecidiyeköy)	1 „
Bilge TARHAN	(İstanbulspor)	4 „
Abdullah ÇEVRİM	(Harpokulu)	2 „
Abdullah ÇEVRİM	(Gençlerbirliği)	2 „
Candan TARHAN	(Gençlerbirliği)	3 „
Nedim DOĞAN	(İstanbulspor)	3 „
Onursal URAS	(Güneşspor)	1 „
Mustafa SOYKAN	(Beşiktaş)	1 „
Altan TETİK	(Harpokulu)	1 „
		57

(G) Genç (Junior) Milli Takımımıda oynayan kalecilerin yedikleri goller: (Gol yeyiş sırasına göre.)

Seyfi TALAY	(İzmirspor)	4	Maçta	4 Gol
Varol ÜRKMEZ	(Beşiktaş)	7	„	7 „
Yüksel ALKAN	(Ankaragücü)	2	„	1 „
Akın GÜRKAN	(Altay)	3	„	2 „
Özcan ARKOÇ	(Vefa)	12	„	12 „
Özcan ARKOÇ	(Fenerbahçe)	1	„	2 „
Turan OĞUŞ	(Sarıyer)	3	„	6 „
Sabri DİNO	(Galatasaray)	2	„	7 „
Faruk KUTYOL	(Ankara - Demirspor)	5	„	5 „
Yılmaz URUL	(İstanbulspor)	4	„	5 „
Aydın TOHUMCU	(Ankaragücü)	8	„	10 „
Ali ARTUNER	(Göztepe)	1	„	2 „
				63

(H) Hususi tertibteki Millî takımımızın 6 maçı

28.10.1950 Ankara	Türkiye (H): 3 — Mısır (H): 1
8.12.1950 Kahire	Mısır (H): 3 — Türkiye (H): 0
6. 5.1951 İstanbul	Türkiye (H): 0 — İtalya (H):0
24. 2.1952 Napoli	İtalya (H): 1 — Türkiye (H): 0
29. 2.1952 Atina	Yunanistan (H): 3 — Türkiye (H): 1
16. 5.1952 İstanbul	Türkiye (H): 0 — Yunanistan (H): 1

Rakiblerimize göre (H) Hususi Tertibteki Millî takımımızın maçları: (Oynayış tarihlerine göre düzenlenmiştir.)

	O.	G.	B.	M.	A.	Y.
Mısır (H)	2	1	0	1	4	3
İtalya (H)	2	1	1	0	1	0
Yunanistan (H)	2	2	0	0	4	1
	6	4	1	1	9	4

Yurdiçinde:

	O.	G.	B.	M.	A.	Y.
Mısır (H)	1	0	0	1	1	3
İtalya (H)	1	0	1	0	0	0
Yunanistan (H)	1	1	0	0	1	0
	3	1	1	1	2	3

Yurddışında:

	O.	G.	B.	M.	A.	Y.
Mısır (H)	1	1	0	0	3	0
İtalya (H)	1	1	0	0	1	0
Yunanistan (H)	1	1	0	0	3	1
	3	3	0	0	7	1

Hususi tertipte: Atinada yapılan maçlarda millî takımımız, soldan, antrenör Molloy, İsfendiyar, Gündüz, Musa, Naci, Bülent Esel, Bülent Eken, Cihat, Muzaffer, Hüseyin, Ahmet Erol, Şükrü ve Mısırlı hakem.

(H) Hususi Tertipteki Millî Takımımızda oynayan futbolcular: (Oynayış sırasına göre.)

Turgay ŞEREN	Ankara	1932	(Galatasaray)	5 Defa
Naci ÖZKAYA	Trabzon	1922	(Galatasaray	6 „
Rahmi DEMİRÖZ	İstanbul	1928	(Vefa)	3 „
Mustafa ERTAN	Bursa	1926	(Harpokulu)	1 „
Kâmil ÜZÜLME	İstanbul	1930	(Beşiktaş)	2 „
Muzaffer TOKAÇ	İstanbul	1923	(Galatasaray)	3 „
Lefter KÜÇÜKANDONYADİS	İstanbul	1923	(Fenerbahçe)	2 „
Erol KESKİN	İstanbul	1927	(Fenerbahçe)	3 „
Erol KESKİN	İstanbul	1927	(Adalet)	2 „
Bülent ESEL	İstanbul	1927	(Beşiktaş)	1 „
Bülent ESEL	İstanbul	1927	(Adalet)	2 „
Fahrettin CANSEVER	İstanbul	1930	(Beşiktaş)	2 „
Cihat YETİŞ	İzmir	1930	(Beşiktaş)	1 „
Ali İhsan KARAYİĞİT	Salihli	1928	(Beşiktaş)	5 „
Kâzım GÜNAR	Bandırma	1929	(Vefa)	1 „
Şükrü ERSOY	İstanbul	1931	(Vefa)	1 „
Salim ÇAVUNT	İstanbul	1926	(Ankaragücü)	1 „
Eşref ÖZMENÇ	İstanbul	1930	(Beşiktaş)	4 „
Mehmet Ali HAS	İstanbul	1927	(Fenerbahçe)	4 „
Recep ADANIR	Ankara	1929	(Beşiktaş)	4 „
Müzdat YETKİNER	İstanbul	1922	(Fenerbahçe)	2 „
Nusret ÜLÜK	İstanbul	1928	(Beşiktaş)	3 „
Şevket YORULMAZ	Konya	1925	(Beşiktaş)	3 „
Abdullah MATAY	Eskişehir	1928	(Fenerbahçe)	3 „
Salâhattin ÜNLÜ	Ankara	1929	(Fenerbahçe)	1 „
Dr. Vedii TOSUNCUK	İstanbul	1921	(Beşiktaş)	1 „

Süleyman SABA	Adana	1926	(Beşiktaş)	1 „
Çoşkun TAŞ	Aydın	1934	(Beşiktaş)	1 „
Burhan SARGUN	Ankara	1929	(Fenerbahçe)	2 „

(H) Hususi Tertipteki Millî Takımımızda kaptanlık yapanlar: (Kaptanlık yapış sırasına göre.)

Muzaffer TOKAÇ	(Galatasaray)	3 Defa
Naci ÖZKAYA	(Galatasaray)	3 „
		6

(H) Hususi Tertipteki Millî Takımımızın gollerini atan futbolcular: (Gol atış sırasına göre.)

Bülent ESEL	(Beşiktaş)	2 Gol
Lefter KÜÇÜKANDONYADİS	(Fenerbahçe)	1 „
Burhan SARGUN	(Fenerbahçe)	1 „
		4

(H) Hususi Tertipteki Millî Takımımızda oynayan kalecilerin yedikleri goller: (Gol yiyiş sırasına göre.)

Turgay Şeren	(Galatasaray)	5 Maçta	3 Gol
Şükrü ERSOY	(Vefa)	1 „	3 „
Salâhattin ÜNLÜ	(Fenerbahçe)	1 „	3 „
			9

Beyrutta: Akdeniz Oyunları karşılaşmalarında oynıyan amatör millî takımımız Beyrut sahasında.

O) Olimpiyadlar Tertibi Amatör Milli Takımımızın 13 Maçı

21. 7.1952 Lahti (Fin.)	Hollanda Antilleri (A): 1—Türkiye (O:)2
24. 7.1952 Kotka (Fin.)	Macaristan (A): 7 — Türkiye (O): 1
14.10.1959 Beyrut (Lüb.)	Lübnan (A): 0 — Türkiye (O): 3
16.10.1959 Beyrut (Lüb.)	İtalya (O): 1 — Türkiye (O): 1
21.10.1959 Beyrut (Lüb.)	Lübnan (A): 1 — Türkiye (O): 2
23.10.1959 Beyrut (Lüb.)	İtalya (O): 2 — Türkiye (O): 1
6.12.1959 Adana (Ol. S.)	Türkiye (O): 7 — Irak (A): 1
13.12.1959 Bağdat (Ol. S.)	Irak (A): 2 — Türkiye (O): 3
4. 4.1960 Ankara	Türkiye (O): 0 — İtalya (O): 1
16. 6.1960 Catania (İta.)	İtalya (O): 1 — Türkiye (O): 3
26. 8.1960 Gresotto (İta.)	Bulgaristan (A): 3 — Türkiye (O): 0
29. 8.1960 Floransa (İta.)	Yugoslavya (A): 4 — Türkiye (O): 0
1. 9.1960 Liverno (İta.)	B. Arap Cum. (A): 3 — Türkiye (O): 3

Rakiblerine göre (O) Olimpiyadlar Tertibi Amatör Millî takımımızın maçları: (Oynanış tarihlerine göre düzenlenmiştir.)

	O.	G.	B.	M.	A.	Y.
Hollanda Antil. (A)	1	0	0	1	1	2
Macaristan (A)	1	1	0	0	7	1
Lübnan (A)	2	0	0	2	1	5
İtalya (O)	4	2	1	1	5	5
Irak (A)	2	0	0	2	3	10
Bulgaristan (A)	1	1	0	0	3	0
Yugoslavya (A)	1	1	0	0	4	0
Birleşik Arap C. (A)	1	0	1	0	3	3
	13	5	2	6	27	26

Yurdiçinde:

	O.	G.	B.	M.	A.	Y.
İtalya (O)	1	1	0	0	1	0
Irak (A)	1	0	0	1	1	7
	2	1	0	1	2	7

Yurddışında:

	O.	G.	B.	M.	A.	Y.
Hollanda Antilleri (A)	1	0	0	1	1	2
Macaristan (A)	1	1	0	0	7	1
Lübnan (A)	2	0	0	2	1	5
İtalya (O)	3	1	1	1	4	5
Irak (A)	1	0	0	1	2	3
Bulgaristan (A)	1	1	0	0	3	0
Yugoslavya (A)	1	1	0	0	4	0
Birleşik Arap C. (A)	1	0	1	0	3	3
	11	4	2	5	25	19

(O) Olimpiyadlar Tertibi Amatör Milli takımımızda oynayan futbolcular: (Oynayış sırasına göre.)

Erdoğan AKIN	İzmir	1929	(İzmir - Karagücü)	2 Defa
Necdet ŞENTÜRK	Ankara	1930	(Hacettepe)	2 „
Rıdvan BOLATLI	Ankara	1926	(Ankara - Karagücü)	2 „
Mustafa ERTAN	Bursa	1926	(Ankara - Karagücü)	2 „
Mustafa ERTAN	Bursa	1926	(Beşiktaş)	5 „
Basri DİRİMLİLİ	Silistre	1930	(Ankara - Havagücü)	2 „
Ercüment GÜDER	İstanbul	1930	(Ankaragücü)	2 „
Vasıf ÇETİNEL	Ankara	1928	(Harpokulu)	2 „
Tekin BİLGE	İstanbul	1927	(Beykoz)	2 „
Yalçın CAKA	Ankara	1930	(Ankaragücü)	2 „
Muzaffer TOKAÇ	İstanbul	1923	(Galatasaray)	1 „
Macit GÜRDAL	Ankara	1930	(Ankara - Karagücü)	2 „
Kâmil ALTAN	Trabzon	1929	(Galatasaray)	1 „
Gündüz ÖZCEBE	Bursa	1934	(Güvenspor)	3 „
Yılmaz CANLISOY	İzmir	1941	(Altay)	4 „
Ergun TANER	Ankara	1938	(Şekerhilâl)	11 „
Suat ÖZYAZICI	Trabzon	1936	(T. İdmanocağı)	11 „
Ahmet TUNAKOZAN	Sivas	1939	(Ank. T. Spor)	10 „
Önder SAPANCI	İzmir	1938	(Göztepe)	1 „
Zeki ŞENSAN	İzmir	1937	(Karşıyaka)	11 „
İhsan ÖZTÜRKMEN	Trabzon	1938	(T. İdmanocağı)	1 „
Ayhan ELMASTAŞOĞLU	İzmir	1941	(Altay)	1 „
Hüseyin YAMAÇ	İstanbul	1938	(K. Linyitspor)	1 „
Selim SOYDAN	İstanbul	1941	(Beşiktaş)	7 „
Muhip ÇAĞDİL	İzmir	1940	(Karşıyaka)	4 „
Cengiz TOMAÇ	İstanbul	1939	(Beşiktaş)	4 „
Can Cihan BÜYÜKVARDAR	İstanbul	1941	(Beşiktaş)	1 „
Aydoğan ÇIPILOĞLU	Manisa	1937	(İz. Altınordu)	4 „
Cengiz KARAKAYALI	İzmir	1939	(İz. Altınordu)	2 „
Şehmuz ERARSLAN	Diyarbakır	1936	(Ankara - Havagücü)	3 „

Cengiz ATAKAN	Adana	1941	(Adana - D. Spor)	1 „
İbrahim YALÇINKAYA	İstanbul	1941	(Vefa)	7 „
Uğur KÖKEN	İstannul	1939	(Galatasaray)	6 „
Ceyhun GÜNEŞ	İstanbul	1943	(Beşiktaş)	2 „
Samim UYGUN	İstanbul	1938	(Ferikoy)	2 „
Samim UYGUN	İstanbul	1938	(Galatasaray)	2 „
Tuncay BECEDEK	İstanbul	1942	(Karagümrük)	1 „
Cavit GÖKAL	Kütahya	1938	(Küh. - Şekerspor)	1 „
Cavit GÖKAL	Kütahya	1938	(Beşiktaş)	2 „
Bilge TARHAN	İstanbul	1942	(İstanbulspor)	4 „
Güven ÖNUT	İzmir	1940	(İzmirspor)	1 „
Cenap DORUK	İzmir	1940	(İzmirspor)	1 „
Turan YILDIZ	Kars	1938	(Harpokulu)	1 „
Emrullah KÜÇÜKBEY	Eskişehir	1933	(Esk. - Demirspor)	1 „

(O) Olimpiyadlar Tertibi Amatör Millî takımımızda kaptanlık yapanlar: (Kaptanlık yapış sırasına göre.)

Muzaffer TOKAÇ	(Galatasaray)	1 Defa
Mustafa ERTAN	(Ankara — Karagücü)	1 „
Mustafa ERTAN	(Beşiktaş)	5 „
Selim SOYDAN	(Beşiktaş)	1 „
Zeki ŞENSAN	(Karşıyaka)	1 „
Aydoğan ÇIPILOĞLU	(İzmir — Altınordu)	4 „
		13

(O) Olimpiyadlar Tertibi Amatör Millî takımımızın gollerini atan futbolcular: (Gol atış sırasına göre.)

Yalçın CAKA	(Ankaragücü)	1 Gol
Muzaffer TOKAÇ	(Galatasaray)	1 „
Ercüment GÜDER	(Ankaragücü)	1 „
Selim SOYDAN	(Beşiktaş)	3 „
Ayhan ELMASTAŞOĞLU	(Altay)	2 „
Can Cihan BÜYÜKVARDAR	(Beşiktaş)	1 „
Cengiz KARAKAYALI	(İzmir — Altınordu)	1 „
İbrahim YALÇINKAYA	(Vefa)	5 „
Zeki ŞENSAN	(Karşıyaka)	3 „
Ceyhun GÜNEŞ	(Beşiktaş)	2 „
Uğur KÖKEN	(Galatasaray)	2 „
Cengiz TOMAÇ	(Beşiktaş)	1 „
Cenap DORUK	(İzmirspor)	2 „
Samim UYGUN	(Galatasaray)	1 „
		26

(O) Olimpiyadlar Tertibi Amatör Millî takımımızda oynayan kalecilerin yedikleri goller: (Gol yiyiş sırasına göre.)

Erdoğan AKIN	(İzmir - Karagücü)	2	Maçta	8 Gol
Gündüz ÖZCEBE	(Bursa - Güvenspor)	3	„	3 „
Muhip ÇAĞDİL	(Karşıyaka)	4	„	5 „
Cavit GÖKAL	(Kütahya - Şekerspor)	1	„	1 „
Cavit GÖKAL	(Beşiktaş)	2	„	7 „
Emrullah KÜÇÜKBEY	(Eskişehir - Demirspor)	1	„	3 „
				27

Ü) Ümit Milli Takımımızın Maçı (Yurddışında)

22.3.1962 Soothampton (İngiltere) İngiltere (Ü): 4 — Türkiye (Ü): 1

(Ü) Ümit Millî takımımızda oynayan futbolcular:

Özcan ARKOÇ	Hayrebolu	1939	(Fenerbahçe)
Özcan KÖKSOY	İstanbul	1940	(Fenerbahçe)
Erkan YANARDAĞ	İstanbul	1941	(Ankaragücü)
Tugay ÖZÇERİ	İstanbul	1939	(Gençlerbirliği)
Süreyya ÖZKEFE	Eskişehir	1939	(Beşiktaş)
Necdet ATSÜREN	İstanbul	1940	(Ankaragücü)
Yılmaz GÖKDEL	İstanbul	1940	(Beykoz)
Talât ÖZKARSLI	Gaziantep	1940	(Galatasaray)
Ogün ALTIPARMAK	Adapazarı	1942	(Karşıyaka)
Nevzat GÜZELIRMAK	İzmir	1941	(Göztepe)
Aydın YELKENLİ	İstanbul	1939	(Karagümrük)
Nedim DOĞAN	İstanbul	1943	(Fenerbahçe)

(Ü) Ümit Millî takımımıza Özcan ARKOÇ (Fenerbahçe) kaptanlık yapmış ve bu maçta 4 gol yemiştir. Golün üzü Ogün Altıparmak (Karşıyaka) atmıştır.

Bilânço

BİLÂNÇO — Muhtelif Tertipteki millî takımlarımız, ilk defa Ay-Yıldızlı formayı giydikleri 26.10.1923 tarihinden 1.1.1963 gününe kadar arada geçen 39 yıl 2 ay içinde 170 maç yapmışlardır. Bu 170 maçtan 67 maçı Millî takımlarımız kazanmışlar, 28 maçta berabere kalmışlar, 75 maçta da yenilmişlerdir. Attıkları 254 gole karşı 292 gol yemişlerdir. 170 maçtan 58 maçı yurdiçinde, 112 maçı da yuddışında oynamışlardır.

Millî takımlarımız yurdiçinde yaptıkları 56 maçtan 26 maçı kazanmışlar, 12 maçta berabere kalmışlar, 18 maçta da yenilmişlerdir. Attıkları 99 gole karşı 63 gol yemişlerdir.

Millî takımlarımız yurddışında yaptıkları 114 maçtan 41 maçı kazanmışlar, 16 maçta berabere kalmışlar, 57 maçta da yenilmişlerdir. Attıkları 155 gole karşılık 229 gol yemişlerdir.

Muhtelif tertipteki Millî takımlarımız bugüne kadar, yurd içinde ve dışında sırasıyla Olimpiyad şampiyonalarına 1924, 1928, 1936, 1948, 1952, 1960 yıllarında 6 defa katılmışlar, 12 maç; Balkan Şampiyonasına 1931 yılında 1 defa katılmış ve 2 maç; Akdeniz Kupasında 1949, 1950-1952, 1953-1959 yıllarında 3 defa katılmış ve 17 maç; Dünya Şampiyonasına 1949, 1954, 1961 yıllarında 3 defa katılmış ve 11 maç; Junior'lar (Gençler) Şampiyonasına 1953 1954, 1955, 1956, 1957, 1958, 1959, 1960, 1961, 1962 yıllarında 10 defa katılmışlar ve 36 maç; Avrupa Şampiyonasında 1958-1959, 1962 yıllarında 2 defa katılmışlar ve 3 maç; Akdeniz Oyunları Futbol Şampiyonasına 1959 yılında 1 defa katılmış ve 4 maç yapmışlardır.

Muhtelif Tertipteki Millî takımlarımızın maçları:

	O.	G.	B.	M.	A.	Y.
(A)	91	34	16	41	144	174
(B)	12	7	1	4	22	15
(O)	13	6	2	5	26	27
(H)	6	1	1	4	4	9
(Ü)	1	0	0	1	1	4
(G)	47	19	8	20	57	63
	170	67	28	75	254	292

Yurdiçinde:

	O.	G.	B.	M.	A.	Y.
(A)	40	17	10	13	65	51
(B)	6	4	1	1	14	4
(O)	2	1	0	1	7	2

(H)	3	1	1	1	3	2
(Ü)	—	—	—	—	—	—
(G)	5	3	0	2	10	4
	56	26	12	18	99	63

Yurddışında:

	O.	G.	B.	M.	A.	Y.
(A)	51	17	6	28	79	123
(B)	6	3	0	3	8	11
(O)	11	5	2	4	19	25
(H)	3	0	0	3	1	7
(Ü)	1	0	0	1	1	4
(G)	42	16	8	18	47	59
	114	41	16	57	155	229

Muhtelif (A), (B), (H) Hususi, (O) Amatör, (Ü) Ümit, (G) Genç Millî takımlarımızın rakibleriyle yaptığı 170 maçın toplam olarak neticeleri:

	O.	G.	B.	M.	A.	Y.
Almanya (Batı)	6	5	0	1	17	6
Almanya (Doğu)	3	0	1	2	2	4
Arjantin	1	1	0	0	1	0
Avusturya	4	2	1	1	5	6
Belçika	3	0	2	1	2	6
Brezilya	1	1	0	0	1	0
Bulgaristan	16	6	2	6	29	25
Çekoslovakya	5	2	2	1	8	5
Çin	1	0	0	1	0	4
Danimarka	1	0	1	0	1	1
Estonya	1	0	0	1	1	4
Finlandiya	1	0	0	1	2	4
Fransa	6	3	1	2	10	7
Güney Kore	2	0	0	2	0	8
Habeşistan	3	0	1	2	1	5
Hollanda	3	1	1	1	4	4
H. Antilleri	1	0	0	1	1	2
İngiltere	2	1	1	0	5	2
İrak	3	0	0	3	3	17
İran	1	0	0	1	1	6
İskoçya	1	0	1	0	2	4
İspanya	10	3	4	3	15	10
İsrail	4	1	0	3	7	7
İsveç	2	1	0	1	3	2
İsveçre	4	1	0	3	6	5
İtalya	12	7	4	1	22	9
Litvanya	1	0	0	1	1	3
Lübnan	2	0	0	2	1	5
Lüksemburg	3	0	0	3	3	9
Macaristan	10	8	0	2	25	8
Mısır (B.A.C.)	7	2	1	4	16	15
Norveç	3	1	0	2	5	3
Polonya	7	4	1	2	15	10
Portekiz	2	1	0	1	4	4
Romanya	14	8	2	4	31	12
S. Rusya	4	4	0	0	8	2
Suriye	1	0	0	1	0	7
Yugoslavya	9	6	2	1	23	11
Yunanistan	10	4	1	5	11	12
	170	75	28	67	292	254

b) Şampiyonlar

İSTANBUL AMATÖR LİGİ
(PAZAR LİGİ)

1904—1905 İmojen
1905—1906 Kadıköy F.C.
1906—1907 Kadıköy F.C. (Galatasaray bu mevsim lige girdi)
1907—1908 Moda F.C.
1908—1909 Galatasaray (Fenerbahçe bu mevsim lige girdi)
1909—1910 Galatasaray
1910—1911 Galatasaray
1911—1912 Fenerbahçe (Galatasaray lig harici bırakıldı)
1912—1913 Balkan harbı dolayısıyla yapılmadı.
1913—1914 Fenerbahçe
1914—1915 Galatasaray (Fenerbahçe lig harici bırakıldı)

(CUMA LİGİ)

1915—1916 Galatasaray
1916—1917 Altınordu
1917—1918 Altınordu
1918—1919 Mütareke dolayısıyla yapılmadı.
1919—1920 Yarıda kaldı.
1920—1921 Fenerbahçe
1921—1922 Galatasaray
1922—1923 Fenerbahçe

(RESMİ AMATÖR LİG)

1923—1924 Paris olimpiyadı dolayısıyla yarıda kaldı.
1924 Beşiktaş
1924—1925 Galatasaray
1925—1926 Galatasaray
1926—1927 Galatasaray
1927—1928 Amsterdam olimpiyadı dolayısıyla yarıda kaldı.

Dost rakipler: İstanbul amatör liginin büyük mücadelesini yapan iki ezeli rakip Galatasaray ile Fenerbahçenin futbolcuları müşterek kut tadıkları bayramlarında bir arada geçit resminde, ön sırada, soldan Alâattin, Leblebi Mehmet, Bedri.

1928—1929 Galatasaray
1929—1930 Fenerbahçe
1930—1931 Galatasaray
1931—1932 İstanbulspor (Galatasaray, Fenerbahçe, Beşiktaş ligden çekildiler)
1932—1933 Fenerbahçe
1933—1934 Beşiktaş
1934—1935 Fenerbahçe
1935—1936 Fenerbahçe
1936—1937 Fenerbahçe
1937—1938 Güneş
1938—1939 Beşiktaş
1939—1940 Beşiktaş
1940—1941 Beşiktaş
1941—1942 Beşiktaş
1942—1943 Beşiktaş
1943—1944 Fenerbahçe
1944—1945 Beşiktaş
1945—1946 Beşiktaş
1946—1947 Fenerbahçe
1947—1948 Fenerbahçe
1948—1949 Galatasaray
1949—1950 Beşiktaş
1950—1951 Beşiktaş
1951—1952 Profesyonelliğin kabul edilmesi yüzünden yapılmadı.
1952—1953 Galatasaray (Amatör takımı)
1953—1954 Yarıda kaldı. (Profesyonel takımı olan kulübler amatör ligden çıkarıldılar)
1954—1955 Karagümrük
1955—1956 Karagümrük
1956—1957 Sümerspor
1957—1958 Sümerspor
1958—1959 Anadoluhisarı
1959—1960 Yavuz Sultan Selim
1960—1961 Denizgücü
1961—1962 Alibeyköyü

ANKARA AMATÖR LİGİ

1923—1924 Gençlerbirliği
1924—1925 Gençlerbirliği
1925—1926 Muhafızgücü
1926—1927 Muhafızgücü
1927—1928 Amsterdam olimpiyadı dolayısıyla yapılmadı.
1928—1929 Yarıda kaldı.
1929—1930 Gençlerbirliği
1930—1931 Gençlerbirliği
1931—1932 Gençlerbirliği
1932—1933 Gençlerbirliği
1933—1934 Çankaya
1934—1935 Gençlerbirliği
1935—1936 Ankaragücü
1936—1937 Gençlerbirliği
1937—1938 Harpokulu
1938—1939 Demirspor
1939—1940 Gençlerbirliği
1940—1941 Gençlerbirliği
1941—1942 Harpokulu
1942—1943 Demirspor
1943—1944 Harpokulu
1944—1945 Harpokulu
1945—1946 Gençlerbirliği
1946—1947 Demirspor
1947—1948 Demirspor
1948—1949 Ankaragücü
1949—1950 Gençlerbirliği
1950—1951 Gençlerbirliği

1951—1952 Ankaragücü
1952—1953 Havagücü
1953—1954 Hacettepe
1954—1955 Yarıda kaldı.
1955—1956 Karagücü
1956—1957 Muhafızgücü
1957—1958 Havagücü
1958—1959 Karagücü
1959—1960 Muhafızgücü
1960—1961 Harpokulu
1961—1962 Muhafızgücü

İZMİR AMATÖR LİGİ

1923—1924 Altay
1924—1925 Altay
1925—1926 Karşıyaka
1926—1927 Altınordu
1927—1928 Altay
1928—1929 Altay
1929—1930 Sakarya
1930—1931 Altay
1931—1932 Altınordu
1932—1933 İzmirspor
1933—1934 Altay
1934—1935 Altınordu
1935—1936 Altınordu
1936—1937 Altay
1937—1938 Üçok (Altınordu)
1938—1939 Doğanspor (Göztepe)
1939—1940 Altınordu
1940—1941 Altay
1941—1942 Göztepe
1942—1943 Göztepe
1943—1944 Göztepe
1944—1945 Altınordu
1945—1946 Altay
1946—1947 Kayagücü
1947—1948 Altay
1948—1949 İzmirspor
1949—1950 Göztepe
1950—1951 Altay
1951—1952 Karşıyaka
1952—1953 Göztepe
1953—1954 Altay
1954—1955 İzmirspor
1955—1956 Havagücü
1956—1957 Havagücü
1957—1958 Havagücü
1958—1959 Karagücü
1959—1960 Havagücü
1960—1961 Karagücü
1961—1962 Karagücü

ADANA AMATÖR LİGİ

1923 Adana Türk Ocağı
1924 Adana Türk Ocağı
1925 Adana Türk Ocağı
1926 Mersin İdman Yurdu
1927 Mersin İdman Yurdu
1929 Adana Seyhanspor
1930 Adana Seyhanspor
1931 Mersin İdman Yurdu
1932 Adana Topçu Alayı Gücü
1933 Mersin İdman Yurdu
1934 Adana Seyhanspor
1935 Adana Torosspor
1936—1937 Adana İdmanyurdu
1937—1938 Adana İdmanyurdu
1938—1939 Adana İdmanyurdu
1939—1940 Millî Mensucat
1940—1941 Millî Mensucat
1941—1942 Millî Mensucat
1942—1943 Adana Demirspor
1943—1944 Adana Demirspor
1944—1945 Adana Demirspor
1945—1946 Adana Demirspor
1946—1947 Adana Demirspor
1947—1948 Adana Demirspor
1948—1949 Torosspor
1949—1950 Adana Demirspor
1950—1951 Adana Demirspor
1951—1952 Adana Demirspor
1952—1953 Adana Demirspor
1953—1954 Adana Demirspor
1954—1955 Adana Demirspor
1955—1956 Millî Mensucat
1956—1957 Adana Demirspor
1957—1958 Adana Demirspor
1958—1959 Adana Demirspor
1959—1960 Çukurova İdmanyurdu
1960—1961 Sümerspor
1961—1962 Kocavezir Gençlik

ESKİŞEHİR AMATÖR LİGİ

1923 İdmanyurdu
1924 İdmanyurdu
1925 İdmanyurdu
1926 İdmanyurdu
1927 İdmanyurdu
1928 İdmanyurdu
1929 İdmanyurdu
1930 İdmanyurdu
1931 İdmanyurdu
1932 İdmanyurdu
1933 Demirspor
1934 Demirspor

1935 İdmanyurdu
1936 İdmanyurdu
1937 Demirspor
1938 Demirspor
1939 Demirspor
1940—1941 Demirspor
1941—1942 Demirspor
1942—1943 Demirspor
1943—1944 Demirspor
1944—1945 Demirspor
1945—1946 Demirspor
1946—1947 Demirspor
1947—1948 Demirspor
1948—1949 Demirspor
1949—1950 Havagücü
1950—1951 Şekerspor
1951—1952 Demirspor
1952—1953 Demirspor
1953—1954 Demirspor
1954—1955 Demirspor
1955—1956 Demirspor
1956—1957 Demirspor
1957—1958 Demirspor
1958—1959 Demirspor
1959—1960 Şekerspor
1960—1961 Demirspor
1961—1962 Şekerspor

TRABZON AMATÖR LİGİ

1923 İdmanocağı
1923—1924 Lise
1924—1925 Lise
1925—1926 İdmanocağı
1926—1927 Lise
1927—1928 Öğretmen Okulu
1928—1929 Ticaret Lisesi
1929—1930 İdmanocağı
1930—1931 İdmanocağı
1931—1932 İdmanocağı
1932—1933 İdmanocağı
1933—1934 İdmanocağı
1934—1935 İdmangücü
1935—1936 İdmangücü
1936—1937 İdmangücü
1937—1938 İdmangücü
1938—1939 İdmangücü
1939—1940 İdmangücü
1940—1941 İdmangücü
1941—1942 Lise
1942—1943 Lise
1943—1944 Lise
1944—1945 Lise
1945—1946 Lise
1946—1947 Lise
1947—1948 İdmangücü
1948—1949 İdmanocağı
1949—1950 İdmanocağı
1950—1951 Necmiâti
1951—1952 İdmangücü
1952—1953 Necmiâti
1953—1954 İdmanocağı
1954—1955 Karagücü
1955—1956 İdmangücü
1956—1957 İdmangücü
1957—1958 İdmanocağı
1958—1959 İdmanocağı
1959—1960 İdmanocağı
1960—1961 İdmanocağı
1961—1962 İdmanocağı

1961—1962 MEVSİMİ BÖLGE LİG ŞAMPİYONLARI

Afyon : Havagücü
Amasya : Şekerspor
Antalya : Yenikapı Suspor
Aydın : Çine Madranspor
Balıkesir : Edremit 9 Eylül
Bilecik : Bozöyük
Bolu : Düzce Gençlik
Burdur : Şekerspor
Bursa : Merinos
Çanakkale : Türkgücü
Çankırı : Çankırı Gençlik
Çorum : Çimentospor
Denizli : Karagücü
Diyarbakır : Dicle Gençlik
Edirne : Edirnespor
Elâzığ : Yolspor
Erzurum : Karagücü
Erzincan : Karagücü
Gaziantep : Atletik Mekikspor
Giresun : Beşiktaş
Hatay : Bölge birinciliği Federasyonca tescil edilmemiştir.
İçel : Çukurova İdman.Y.
İsparta : Karagücü
Kastamonu : Kastamonuspor
Kayseri : Havagücü
Kırklareli : Alpullu Şekerspor
Kocaeli : Petrolspor
Konya : Şekerspor
Kütahya : Havagücü
Malatya : Havagücü
Manisa : Manisa Gençlik
Maraş : Şekerkale
Mardin : Tümurspor

Muğla	: Yılmazspor
Nevşehir	: Nevşehirgücü
Ordu	: İdmanyurdu
Rize	: Çayspor
Sakarya	: Şekerspor
Samsun	: Yolspor
Siirt	: Yıldırımspor
Sivas	: Karagücü
Tekirdağ	Çorluspor
Urfa	: Turhal Şekerspor
Tokat	: Tektekspor
Uşak	: Şekerspor
Zonguldak	: Kömürspor

TÜRKİYE BİRİNCİLİĞİ

1924 yılından 1962 senesine kadar «TÜRKİYE FUTBOL BİRİNCİ»si olan takımlar:

1924 Harbiye (Harpokulu)
1927 Muhafızgücü (Ankara)
1932 İstanbulspor (İstanbul)
1933 Fenerbahçe (İstanbul)
1934 Beşiktaş (İstanbul)
1935 Fenerbahçe (İstanbul)
1940 Demirspor (Eskişehir)
1941 Gençlerbirliği (Ankara)
1942 Harpokulu (Ankara)
1944 Fenerbahçe (İstanbul)
1945 Harpokulu (Ankara)
1946 Gençlerbirliği (Ankara)
1947 Demirspor (Ankara)
1949 Ankaragücü (Ankara)
1950 Göztepe (İzmir)
1951 Beşiktaş (İstanbul)
1953 Galatasaray (İstanbul)
1954 Demirspor (Adana)
1955 Acar İdmanyurdu (Bursa)
1956 Karagücü (Ankara)
1957 Muhafızgücü (Ankara)
1958 Havagücü (Ankara) ve İdmanocağı (Trabzon)
1959 Güvenspor (Bursa)
1960 Yıldırımspor (Sakarya)
1961 Karagücü (İzmir)
1962 Karagücü (İzmir)

Türkiye Futbol Birincilikleri 1925, 1926, 1928, 1929, 1930, 1931, 1936, 1937, 1938, 1939, 1943, 1948, 1952 yıllarında muhtelif sebebler yüzünden yapılamamıştır. 1958 yılında yapılan (T.F.B.) de HAVAGÜCÜ ile İDMANOCAĞI temdide rağmen yenişemediklerinden ikisi birden şampiyon ilân edilmiştir. 1961 yılın da yapılan (T.F.B.) de temdide rağmen DENİZGÜCÜ (İstanbul) ile berabere kalan KARAGÜCÜ kura neticesinde şampiyon olmuştur.

Beşiktaş: 1944 Başbakanlık kupası galibi kadrosu ile: Çömelmişler, soldan Hüseyin, Vecdi, Yavuz, M. Ali, Yanl; ayaktakiler: Faruk, Kemal, B.T.U.M. Vildan Aşır Savaşır, Maarif Vekili Hasan Âli Yücel, Hakkı, Federasyon Başkanı Sadi Karsan, Ömer, Saim, Şeref.

İSTANBUL KUPASI

1941 Galatasaray
1942 Galatasaray
1943 Beşiktaş
1944 Fenerbahçe
1945 Beşiktaş
1946 Fenerbahçe ile Beşiktaş kaldıkları finali oynamadılar.

«İSTANBUL ŞİLDİ»

1930 Fenerbahçe
1931 Galatasarayla Fenerbahçe kaldıkları final maçını oynamadılar.
1932 İstanbulspor (Beşiktaş, Fenerbahçe, Galatasaray girmediler.)
1933 Galatasaray
1934 Fenerbahçe
1935 Beşiktaş
1936 Oynanmadı
1937 Oynanmadı
1938 Fenerbahçe
1939 Fenerbahçe

BAŞBAKANLIK KUPASI

1944 Beşiktaş (M.E.M.Ş.): 4 — Fenerbahçe (T.Ş.): 1
1945 Fenerbahçe (M.E.M.Ş.): 3 — Harp okulu (T.Ş.): 2
1946 Fenerbahçe (M.E.M.Ş.): 4 — Gençlerbirliği (T.Ş.): 0
1947 Beşiktaş (M.E.M.Ş.): 4 — Ankara Demirspor (T.Ş.): 0
1950 Fenerbahçe (M.E.M.Ş.): 2 — Göztepe (T.Ş.): 1

«MİLLÎ KÜME», «MAARİF KUPASİ», «MİLLÎ EĞİTİM MÜKAFATI»

MİLLÎ KÜME

1937 Fenerbahçe (İctanbul)
1938 Güneş (İstanbul)
1939 Galatasaray (İstanbul)
1940 Fenerbahçe (İstanbul)
1941 Beşiktaş (İstanbul)

MAARİF KUPASI

1942 Yapılamadı
1943 Fenerbahçe (İstanbul)

MİLLÎ EĞİTİM MÜKÂFATI

1944 Beşiktaş (İstanbul)
1945 Fenerbahçe (İstanbul)
1946 Fenerbahçe (İstanbul)
1947 Beşiktaş (İstanbul)
1948 Yapılmadı
1949 Yapılmadı
1950 Fenerbahçe (İstanbul)

İSTANBUL PROFESYONEL LİG ŞAMPİYONASI

1952 Beşiktaş
1952—1953 Fenerbahçe
1953—1954 Beşiktaş
1954—1955 Galatasaray
1955—1956 Galatasaray
1956—1957 Fenerbahçe
1957—1958 Galatasaray
1958—1959 Fenerbahçe
1959—1960 Eyüp
1960—1961 Yeşildirek
1961—1962 Beyoğluspor

Beyoğluspor: 1961-1962 İstanbul mahallî lig şampiyonluğunu kazanan Beyoğluspor takımı millî lige yükselmek için çalışırken, Bursada Baraj maçlarında başarılı oyunlar çıkarmıştı. 1962—1963 millî liginin 22 takım arasında yapılması kararı üzerine Beyoğluspor Millî lige dahil oldu ve Kırmızı grupta tutunarak ligde kalmayı sağladı.

ANKARA PROFESYONEL LİG ŞAMPİYONLARI

1955—1956	Hacettepe
1956—1957	Ankaragücü
1957—1958	Hacettepe
1958—1959	Demirspor
1959—1960	PTT
1960—1961	Toprakspor
1961—1962	Hacettepe

İZMİR PROFESYONEL LİG ŞAMPİYONLARI

1955—1956	İzmirspor
1956—1957	Altay
1957—1958	Altay
1958—1959	Karşıyaka
1959—1960	Demirspor
1960—1961	Kültürspor
1961—1962	Demirspor

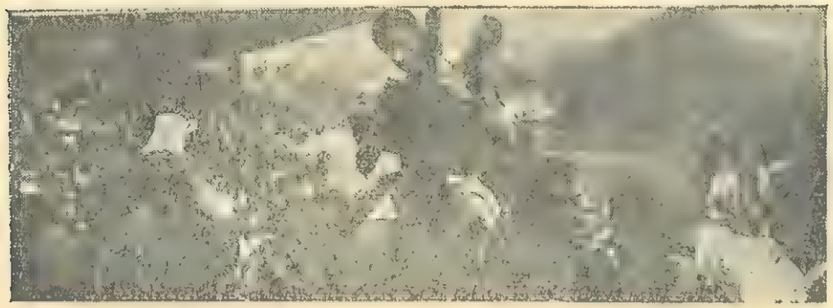

Şampiyonluk sevinci: Milli lig şampiyonluğunu kazanan Fenerbahçeliler kupaları ve kaptanları Naci Erdem ile şeref turu yapıyorlar.

I. MİLLÎ LİG

(1959)

Kırmızı Küme

	O.	G.	B.	M.	A.	Y.	P.
G.Saray (İst.)	14	7	6	1	18	7	20
Vefa (İst.)	14	7	6	1	21	10	20
Demirspor (Ank.)	14	4	8	2	12	11	16
Göztepe (İzm.)	14	5	5	4	23	22	15
K. Gümrük (İst.)	14	4	4	6	17	17	12
Karşıyaka (İzm.)	14	2	6	6	13	21	10
G. Birliği (Ank.)	14	1	8	5	11	18	10
Adalet (İst.)	14	1	7	6	12	21	9

Beyaz Küme

	O.	G.	B.	M.	A.	Y.	P.
F. Bahçe (İst.)	14	12	2	0	29	7	26
Beşiktaş (İst.)	14	8	2	4	22	17	18
Altay (İzm.)	14	5	5	4	18	16	15
İzmirspor (İzm.)	14	4	5	5	11	12	13
Ank. Gücü (Ank.)	14	5	3	6	16	19	13
H. Tepe (Ank.)	14	5	3	6	16	19	13
Beykoz (İst.)	14	3	4	7	17	21	10
İst. Spor (İst.)	14	1	4	9	6	22	6

Final

Galatasaray: 1 — Fenerbahçe: 0
Fenerbahçe: 4 — Galatasaray: 0

Şampiyon: Fenerbahçe (İstanbul)

Şampiyon Fenerbahçe takımında: Özcan 12, Osman 16, Basri 15, Avni 15, Naci 12, Akgün 12 Mustafa 15, Ergun 10, Şeref 14, Lefter 16, Yüksel 13, Niyazi 10, Şükrü 4, Necdet 4, Can 9, Hüseyin 1, Seracettin 1 defa oynamışlardır.

Gol Kıralı: Metin (Galatasaray) 15 maçta 11 gol.

II. MİLLÎ LİG

(1959—1960)

	O.	G.	B.	M.	A.	Y.	P.
Beşiktaş İst.)	38	29	7	2	68	15	65
F. Bahçe (İst.)	38	27	6	5	88	38	60
G. Saray (İst.)	38	24	10	4	74	23	58
İzmirspor (İzm.)	38	17	13	8	62	44	47
Demirspor (Ank.)	38	17	11	10	49	40	45
İst. Spor (İst.)	38	13	16	9	38	35	42
Feriköy (İst.)	38	18	4	16	44	39	40
K. Gümrük (İst.)	38	15	10	13	50	45	40
K. Yaka (İzm.)	38	14	8	16	43	52	36
G. Birliği (Ank.)	38	12	11	15	50	46	35
Vefa (İst.)	38	11	13	14	37	60	35
Şeker hilâl (Ank.)	38	12	10	16	37	43	34
Kasımpaşa (İst.)	38	9	15	14	31	48	33
Göztepe (İzm.)	38	9	14	15	34	41	32
Ank.Gücü (Ank.)	38	9	12	17	39	56	30
Beykoz (İst.)	38	8	14	16	25	56	30
Altay (İzm.)	38	10	8	20	45	64	28
Adalet (İst.)	38	9	8	21	26	48	26
H. Tepe (Ank.)	38	8	8	22	42	68	24
Altınordu (İzm.)	38	6	8	24	38	69	20

Şampiyon: Beşiktaş (İstanbul)

Şampiyon Beşiktaş takımında: Necmi 35, İlhan 5, Münür 27, Tuncay 25, Bahattin 27, Sabahattin 25, Faik 8, K. Ahmet 28, Nazmi 35, Arif 33, Şenol 35, Birol 35, Kaya 35, Mustafa 5, Sabri 11, Ayhan 8, Cengiz 1, Nevzat 11, Doğan 3 defa oynamışlardır.

Gol Kıralı: Metin (Galatasaray) 35 maçta 33 gol.

III. MİLLÎ LİG

(1960—1961)

	O.	G.	B.	M.	A.	Y.	P.
F. Bahçe (İst.)	38	26	9	3	81	29	61
G. Saray (İst.)	38	27	6	5	75	19	60
Beşiktaş (İst.)	38	22	11	5	61	26	55
Beykoz (İst.)	38	17	15	6	51	34	49
G. Birliği (Ank.)	38	16	13	9	54	39	45
Vefa (İst.)	38	13	15	10	33	40	41
İzmirspor (İzm.)	38	11	16	11	34	34	38
Demirspor (Ank.)	38	12	14	12	37	41	38
K. Gümrük (İst.)	38	12	11	15	48	48	35
Feriköy (İst.)	38	11	13	14	31	39	35
Ank. Gücü (Ank.)	38	10	14	14	44	47	34
Göztepe (İzm.)	38	12	10	16	41	52	34
Kasımpaşa (İst.)	38	10	14	14	27	35	34
İst. Spor (İst.)	38	11	11	16	42	54	33
Şekerhilâl (Ank.)	38	9	14	15	33	53	32
K. Yaka (İzm.)	38	10	11	17	45	50	31
PTT (Ank.)	38	8	15	15	33	47	31
Altay (İzm.)	38	8	14	16	30	45	30
Altınordu (İzm.)	38	5	16	17	31	53	26
Demirspor (Ad.)	38	3	12	23	20	66	18

Şampiyon: Fenerbahçe (İstanbul)

Şampiyon Fenerbahçe takımında:

Beşiktaşlılar: 1962—1963 Milli liginde oynayan kadroları ile, ön sıra soldan: Muhittin, Özcan, Süreyya, orta sıra: Yüksel, Sabahattin, Kaya, arka sıra: Coşkun, Birol, Şenol, Rahmi, Ahmet.

Özcan 32, Şükrü 6, İsmail 31, Basri 28, Atillâ 10, Osman 24, Avni 26, Şeref 32, Naci 33, Kadri 28, M. Mustafa 22, Lefter 30, Hilmi 26, Yüksel 24, Şelcuk 4, Bülent 4, K. Ali 3 defa oynamışlardır.

Gol Kralı: Metin (Galatasaray) 28 maçta 36 gol

IV. MİLLÎ LİG
(1961—1962)

	O.	G.	B.	M.	A.	Y.	P.
G. Saray (İst.)	38	23	11	4	52	18	57
F.Bahçe (İst.)	38	23	7	8	64	30	53
Beşiktaş (İst.)	38	16	16	6	48	24	48
Altay (İzm.)	38	18	10	10	44	35	46
K. Yaka (İzm.)	38	17	8	13	46	52	42
G. Birliği (Ank.)	38	16	9	13	57	47	41
Göztepe (İzm.)	38	12	17	9	46	43	41
Altınordu (İzm.)	38	14	13	11	48	53	41
Kasımpaşa (İst.)	38	12	15	11	44	41	39
PTT (Ank.)	38	11	14	13	45	50	36
Ank. Gücü (Ank.)	38	11	13	14	45	39	35
Feriköy (İst.)	38	10	14	14	31	36	34
İst. Spor (İst.)	38	9	16	13	36	42	34
Beykoz (İst.)	38	9	15	14	43	52	33
K. Gümrük (İst.)	38	10	12	16	38	45	32
İzmirspor (İzm.)	38	9	14	15	33	44	32
Y. Direk (İst.)	38	10	12	16	40	53	32
Vefa (İst.)	38	11	9	18	29	48	31
Demirspor (Ank.)	38	9	12	17	42	52	30
Şekerhilâl (Ank.)	38	6	11	21	27	55	23

Şampiyon: Galatasaray (İstanbul)

Şampiyon Galatasaray takımında: Turgay, 36, Bülent 2. Candemir 37, K. Ahmet 35, Suat 26, B. Ahmet 36, Mete 25, Recep 24, Talât 33, Bahri 34, Uğur 37, Ayhan 18, Selcuk 11, Niyazi 9, İlhan 6, Erol 1 defa oynamışlardır.

GOL KRALI: Fikri (Demirspor) 34 maçta 21 gol.

V. MİLLÎ LİG
(1962—1963)

Oynamakta bulunan beşinci «MİLLÎ LİG» de grublar şu takımlardan kuruludur:

KIRMIZI GRUP: Altay (İzm.), Beykoz (İst.), Beyoğluspor (İst.), Demirspor (Ank.), Feriköy (İst), Galatasaray (İst.), Gençlerbirliği (Ank.), Göztepe (İzm.), Karagümrük (İst.), Karşıyaka (İzm.), Şekerhilâl (Ank.).

BEYAZ GRUP: Altınordu (İzm.), Ankaragücü (Ank.), Beşiktaş (İst.), Fenerbahçe (Ank.), İstanbulspor (İst.), İzmirspor (İzm.), Kasımpaşa (İst.),

Galatasaraylılar: 1961—1962 lig şampiyonu Avrupa şampiyon kulüpler kupası maçları için idmanda, soldan: Turgay, Bahri, Uğur, Kadri, Turan, Ayhan, Tarık ve diğerleri.

PTT (Ank.), Vefa (İst.), Yeşildirek (İst.),

«FEDERASYON KUPASI»

1956—1957 Beşiktaş (İstanbul)
(Adanadan: Demirspor, Millî Mensucat, Ankara'dan Ankaragücü, Demirspor, Gençlerbirliği, Güneşspor, Hacettepe, Hilâl, Yolspor; İstanbul'dan Adalet, Beşiktaş, Beyoğluspor, Beykoz, Emniyet, Fenerbahçe, Galatasaray, İstanbulspor, Kasımpaşa, Vefa; İzmir'den Altay, Altınordu, Egespor, Göztepe, İzmirspor, Kültürspor, Ülküspor, Yünmensucat arasında.)

1957—1958 Beşiktaş (İstanbul)
(Ankara'dan Ankaragücü, Demirspor, Gençlerbirliği, Güneşspor, Hacettepe, Hilâl, Oto Yıldırım, Yolspor; İstanbul'dan Adalet, Anadolu, Beşiktaş, Beykoz, Beylerbeyi, Beyoğluspor, Davutpaşa, Emniyet, Eyüp, Fenerbahçe, Feriköy, Galata, Galatasaray, İstanbulspor, Hasköy, Karagümrük, Kasımpaşa, Sarıyer, Süleymaniye, Taksim, Vefa, Yeşildirek, İzmir'den Altay, Altınordu, Demirspor, Egespor, Göztepe, Karşıyaka. Kültürspor, İzmirspor, Ülküspor, Yünmensucat arasında.)

1958—1959 Kasımpaşa (İstanbul)
(Ankara'dan Şekerhilâl, Toprakspor, İstanbul'dan Feriköy, Kasımpaşa; İzmir'den Altınordu, Ülküspor arasında.)

B — Dünya Futbolünde

Beynelmilel Şampiyonalar

AKDENİZ FUTBOL ŞAMPİYONASI — Akdenizi çevreleyen memleketlerin millî takımları arasında «AKDENİZ FUTBOL ŞAMPİYONASI» yapılması hususu, 1948 Londra Olimpiyadı Oyunlarında Türkiye, İtalya, Yunanistan, Mısır Futbol Federasyonları Başkanlarının yaptıkları bir toplantıda kararlaştırılmış, ilkinin 1949 yılında Atina'da tertiplenmesi uygun görülmüştü.

«I. AKDENİZ FUTBOL ŞAMPİYONASI» bu karar gereğince 1949 yılı mayıs ayı içinde Atina'da tertiplenmiş ve şu neticeler alınmıştı:

Türkiye (A): 3 — Mısır (A): 2
Türkiye (A): 2 — Yunanistan (A): 1
Mısır (A): 3 — Yunanistan (A): 1
İtalya (B): 3 — Türkiye (A): 2
İtalya (B): 2 — Mısır (A): 1
İtalya (B): 3 — Yunanistan (A): 2

	O.	G.	B.	M.	A.	Y.	P.
1. İtalya (B)	3	3	0	0	8	5	6
2. Türkiye (A)	3	2	0	1	7	6	4
3. Mısır (A)	3	1	0	2	6	6	2
4. Yunanistan (A)	3	0	0	3	4	8	0

«II. AKDENİZ FUTBOL ŞAMPİYONASI», Türkiye, Yunanistan, İtalya, ve Mısır arasında, 1950 yılında başlayıp 1952 yılında sona ermesi ve 1950 yılın da 23 veya daha küçük yaşta olan futbolcularla, bu yaştan büyük ancak iki oyuncunun katılabilmesi şartı ile deplâsmanlı olarak hususî tertipteki Millî takımlar için tertiplenmiş ve şu neticeler alınmıştır:

Kahire: Mısır: 2 — Yunanistan: 0
Ankara: Türkiye: 3 — Mısır: 1
Kahire: Mısır: 3 — Türkiye: 0
Palermo: İtalya: 3 — Yunanistan: 0
İstanbul: Türkiye: 0 — İtalya: 0
Kahire: Mısır: 3 — İtalya: 0
Atina: Yunanistan: 1 — Mısır: 0
Napoli: İtalya: 1 — Türkiye: 0

Atina: Yunanistan: 3 — Türkiye: 1
İstanbul: Türkiye: 0 — Yunanistan: 1
Bari: İtalya: 6 — Mısır: 1
Atina: Yunanistan: 0 — İtalya: 0

	O.	G.	B.	M.	A.	Y.	P.
1. İtalya	6	3	2	1	10	4	8
2. Yunanistan	6	3	1	2	5	6	7
3. Mısır	6	3	0	3	10	10	6
4. Türkiye	6	1	1	4	4	9	3

«III. AKDENİZ FUTBOL ŞAMPİYO-

NASI» 1953 yılında başlamış 1957 yılı sonunda, Türkiye ve Yunanistan arasında oynanması icap eden 2 maç hariç, tamamlanmıştır. Bu şampiyonaya İtalya, Fransa, İspanya, (B) Millî; Mısır, Yunanistan (A) Millî; Türkiye ise başlangıçta (A) ve sonlara doğru (B) Millî takımlarıyla katılmışlar ve Türkiye ile Yunanistan arasındaki maçlar Kıbrıs meselesi yüzünden oynanamamıştır.

Deplâsmanlı olarak yapılan maçların neticeleri:

Atina	Yunanistan (A): 0 — Fransa (B): 0
Kahire	Mısır (A): 0 — Fransa (B): 0
İstanbul	Türkiye (A): 0 — Fransa (B): 0
Roma	İtalya (B): 0 — Fransa (B): 0
Atina	Yunanistan (A): 1 — Mısır (A): 1
Kahire	Mısır (A): 1 — Yunanistan (A): 1
Madrit	İspanya (B): 7 — Yunanistan (A): 1
Marsilya	Fransa (B): 1 — Yunanistan (A): 0
İstanbul	Türkiye (A): 0 — İtalya (B): 1
Nis	Fransa (B): 7 — Mısır (A): 1
Atina	Yunanistan (A): 0 — İtalya (B): 0
Triyeste	İtalya (B): 1 — Türkiye (A): 1
Baiona	Fransa (B): 0 — İspanya (B): 2
Madrit	İspanya (B): 3 — Fransa (B): 1
Madrit	İspanya (B): 5 — Mısır (A): 1
Kahire	Mısır (A): 0 — İtalya (B): 1
Paris	Fransa (B): 3 — Türkiye (A): 1
Marsilya	Fransa (B): 2 — İtalya (B): 1
Napoli	İtalya (B): 7 — Yunanistan (A): 1
Cagliari	İtalya (B): 0 — İspanya (B): 1
Kahire	Mısır (A): 0 — İspanya (B): 1
Atina	Yunanistan (A): 2 — İspanya (B): 0
Kahire	Mısır (A): 0 — Türkiye (A): 4
Pescara	İtalya (B): 0 — Mısır (A): 1
İstanbul	Türkiye (B): 1 — Mısır (A): 0
İstanbul	Türkiye (B): 0 — İspanya (B): 0
Saragosa	İspanya (B): 3 — İtalya (B): 1
San Sebastian	İspanya (B): 2 — Türkiye (B): 0

	O.	G.	B.	M.	A.	Y.	P.
1. İspanya (B)	10	8	1	1	24	6	17
2. Fransa (B)	10	4	4	2	14	8	12
3. İtalya (B)	10	3	3	4	12	9	9
4. Türkiye (A-B)	8	2	3	3	7	7	7
5. Yunanistan (A)	8	1	4	3	6	17	6
6. Mısır (A)	10	1	3	6	5	21	5
6. Mısır (A)	10	1	3	6	5	21	5

AKDENİZ OYUNLARI TURNUVASI —

Akdenizi çevreleyen milletlerin iştirakiyle 1951 yılından beri yapılmakta olan «AKDENİZ OYUNLARI»nda Futbol Şampiyonları da tertiplenmektedir.

Olimpiyad Oyunlarında olduğu gibi «AKDENİZ OYUNLARI»nda da Futbol Şampiyonalarına, Akdenizi çevreleyen milletler, Amatör Millî Futbol takımlarıyla katılmaktadırlar.

1951 yılında «İSKENDERİYE»de tertiplenen «I. AKDENİZ OYUNLARI FUTBOL ŞAMPİYONASI»na Mısır, Suriye, Yunanistan Millî takımları katılmışlar ve şu neticeleri almışlardı:

Mısır: 8 — Suriye: 0
Yunanistan: 4 — Suriye: 0
Yunanistan: 2 — Mısır: 0

	O.	G.	B.	M.	A.	Y.	P.
1. Yunanistan	2	2	0	0	6	0	4
2. Mısır	2	1	0	1	8	2	2
3. Suriye	2	0	0	2	0	12	0

1955 yılında «BARSELONA»da tertiplenen «II. AKDENİZ OYUNLARI FUTBOL ŞAMPİYONASI»na Fransa, İspanya, Mısır, Suriye katılmışlar ve şu neticeleri almışlardır:

İspanya: 3 — Suriye: 0
İspanya: 2 — Fransa: 1
Mısır: 6 — Fransa: 2
Fransa: 4 — Suriye: 0
Mısır: 1 — İspanya: 1
Mısır: 3 — Suriye: 0

	O.	G.	B.	M.	A.	Y.	P.
1. Mısır	3	2	1	0	10	3	5
2. İspanya (Ama.)	3	2	1	0	6	2	5
3. Fransa (Ama.)	3	1	0	2	7	8	2
4. Suriye	3	0	0	3	0	10	0

1959 yılında «BEYRUT»da tertiplenen «III. AKDENİZ OYUNLARI FUTBOL SAMPİYONASI»na İtalya» Lübnan, Türkiye katılmışlar ve şu neticeleri almışlardır:

İtalya: 2 — Lübnan: 0
Türkiye: 3 — Lübnan: 0
Türkiye: 1 — İtalya: 1
İtalya: 5 — Lübnan: 0
Türkiye: 2 — Lübnan: 1
İtalya: 2 — Türkiye: 1

	O.	G.	B.	M.	A.	Y.	P.
1. İtalya (Ama.)	4	3	1	0	10	2	7
2. Türkiye (Ama.)	4	2	1	1	7	4	5
3. Lübnan	4	0	0	4	1	12	0

BALKANİYAT ŞAMPİYONASI —

1931 yılında Sofya'da ilk ve son «BALKANİYAT FUTBOL ŞAMPİYONASI» tertip edilmiş, bu müsabkaalara Türkiye, Bulgaristan ve Yugoslavya (A) Millî takımları katılmışlardı. Sofyada oynanan maçların neticesinde:

27. 9.1931 Bulgaristan: 5 — Türkiye: 1
1.10.1931 Türkiye: 2 — Yugoslavya: 0
4.10.1931 Bulgaristan: 3 — Yugoslavya: 2

	O.	G.	B.	M.	A.	Y.	P.
1. Bulgaristan	2	2	0	0	8	3	4
2. Türkiye	2	1	0	1	3	5	2
3. Yugoslavya	2	0	0	2	2	5	0

OLİMPİYAD TURNUVASI —

Modern Olimpiyadlarda futbol maçları daima Amatör Millî takımlar arasında yapılmıştır.

Olimpiyadlarda ilk futbol maçı 1906 yılında Paris'te tertiplenen İkinci Modern Oyunlarda gösteri şeklinde yapılmış, İngiltere Fransayı 4-0 yenmiştir.

1906 yılında Modern Olimpiyaydların 10. dönüm yılı dolayısıyla Atina'da tertiplenen ara oyunlarında yine gösteri şeklinde yapılan tek maçta Danimarka Yunanistanı 9-0 yenmiştir.

1908 LONDRA Olimpiyad Oyunlarının programına ilk defa futbol şampiyonası da dahil edilmişti. Neticede:

İlk tur:

İngiltere: 12 — İsveç: 1
Danimarka: 9 — Fransa (B): 0

İkinci tur:

İngiltere: 4 — Hollanda: 0
Danimarka: 17 — Fransa (A): 0

Final maçı:

İngiltere: 2 — Danimarka: 0

Üçüncülük maçı:

Hollanda: 2 — İsveç: 0

Şampiyon İngiltere takımı: Bailey - Corbett, H. Smith - Hunt, Chapman, Hawkes - Barry, Woodward, Stapley, Purnell, Hardman.

1912 STOKHOLM Olimpiyad Oyunlarındaki futbol şampiyonası neticeleri:

İlk tur:

Hollanda: 4 — İsveç: 3
Avusturya: 5 — Almanya: 1
Finlandiya: 3 — İtalya: 2

İkinci tur:

Hollanda: 3 — Avusturya: 1
Danimarka: 7 — Norveç: 0
Finlandiya: 2 — Rusya: 1
İngiltere: 7 — Macaristan: 0

Üçüncü tur:

Danimarka: 4 — Hollanda: 1
İngiltere: 4 — Finlandiya: 0

Final maçı:

İngiltere: 4 — Danimarka: 2

Üçüncülük maçı:

Hollanda: 9 — Finlandiya: 0

Şampiyon İngiltere takımı: Brebner

Londrada: 1948 Olimpiyad oyunlarında Türk milli takımı: Soldan, Cihat, Gündüz, Murat, Vedii, Fikret, Selâhattin, Erol, Bülent, Şükrü, Hüseyin, Lefter. Bu takım Çin'i 4-0 yendikten sonra Yugoslavya'ya 3-1 mağlup olarak şampiyonadan elendi.

- Burn, Knight, Littleword, Hanney, Dines - Berry, Woodward, Walden, Hoare, Sharpe.

1920 ANVERS Olimpiyad Oyunlarındaki futbol şampiyonası neticeleri:

İlk tur:

Çekoslovakya: 7 — Yugoslavya: 0
Norveç: 3 — İngiltere: 1
İtalya: 2 — Mısır: 1
Hollanda: 3 — Lüksemburg: 0
İsveç: 9 — Yunanistan: 0
İspanya: 1 — Danimarka: 0

İkinci tur:

Çekoslovakya: 4 — Norveç: 0
Fransa: 3 — İtalya: 1
Hollanda: 5 — İsveç: 4 (Temdidde)
Belçika: 3 — İspanya: 1

Üçüncü turda:

Çekoslovakya: 4 — Fransa: 1
Belçika: 3 — Hollanda: 0
Final maçı:
Belçika: 2 — Çekoslovakya: 0
(Durumda iken Çekler sahayı terk ettiklerinden diskalifye edilmiş, Fransa da memleketine döndüğünden ikinci ve üçüncüyü tayin için teselli maçları yapılmıştır.)

İtalya: 2 — Norveç: 1
İspanya: 2 — İsveç: 1
İkinci tur:
İspanya: 2 — İtalya: 0
İkincilik — Üçüncülük maçı:
İspanya: 3 — Hollanda: 1
Şampiyon Belçika takımı: De Bie - Swartenbroek, Verbeck - Vierens, Hause, Masch - Van Hegge, Cope, Ballyn, Nizot, Hebden.

1924 PARİS Olimpiyad Oyunlarında ki futbol şampiyonası neticeleri:

İlk tur:

Amerika: 1 — Estonya: 0
Uruguay: 7 — Yugoslavya: 0
İsviçre: 9 — Litvanya: 0
Çekoslovakya: 5 — Türkiye: 2
İtalya: 1 — İspanya: 0
Macaristan: 5 — Polonya: 0

İkinci tur:

Uruguay: 3 — Amerika: 0
Fransa: 7 — Letonya: 0
Hollanda: 6 — Romanya: 0
İrlanda: 1 — Bulgaristan: 0
İsviçre: I (1) — Çekoslovakya: 1 (0)
İtayla: 2 — Lüksemburg: 0
Mısır: 3 — Macaristan: 0
İsveç: 8 — Belçika: 1

Üçüncü tur:

Uruguay: 5 — Fransa: 1
Hollanda: 2 — İrlanda: 1 (Temdidde)
İsviçre: 2 — İtalya: 1
İsveç: 5 — Mısır: 0
Dördüncü tur:

Uruguay: 2 — Hollanda: 1
İsviçre: 2 — İsveç: 1
Final maçı:
Uruguay: 3 — İsviçre: 0

Üçüncülük maçı:

İsveç: 1 (3) — Hollanda: 1 (1)
Şampiyon Uruguay takımı: Mazalli - Nazzazi, Arispe - Andrade, Vidal, Chierra - A. Urdinaran, Scarone, Petrone, Cea, Romano.

İlk defa Olimpiyad futbol şampiyonasına katılan Türkiye (A) Millî takımı şu kadro ile oynamıştı:
Nedim - Cafer, Âli - Kadri, Nihat, Dr. İsmet - L. Mehmet, Alâaddin, Zeki Rıza, Bekir, Bedri.

1928 AMSTERDAM Olimpiyad Oyunlarındaki futbol şampiyonası neticeleri:

İlk tur:

Almanya: 4 — İsviçre: 0
Uruguay: 2 — Hollanda: 0
İtalya: 4 — Fransa: 3
İspanya: 7 — Meksika: 1
Belçika: 5 — Lüksemburg: 3
Arjantin: 11 — Amerika: 2
Portekiz: 4 — Şili: 2

İkinci tur:

Uruguay: 4 — Almanya: 1
İtalya: 1 (7) — İspanya: 1 (1)
Arjantin: 6 — Belçika: 3
Portekiz: 2 — Yugoslavya: 1
Mısır: 7 — Türkiye: 1

Üçüncü tur:

Uruguay: 3 — İtalya: 2
Mısır: 2 — Portekiz: 1
Arjantin: 6 — Mısır: 0
Final maçı:
Uruguay: 1 (2) — Arjantin: 1 (1)

Üçüncülük maçı:

İtalya: 11 — Mısır: 3

Şampiyon Uruguay takımı: Mazalli - Nazzazi, Arispe - Andrade, Fernandez, Gestido - S. Urdinaran, Scarone, Borjas, Cea, Arremon.

Türkiye (A) Millî takımı ikinci defa katıldığı bu Olimpiyadda şu kadro ile oynamıştı:
Ulvi — Kadri, Burhan — Cevat, Nihat, Dr. İsmet — L. Mehmet, Alâaddin, Zeki Rıza, Bekir, Muslih.

1932 LOS ANGELES Olimpiyad Oyunlarında futbol şampiyonası yapılmamıştır.

1936 BERLİN Olimpiyad Oyunlarınlarındaki futbol şampiyonası neticeleri:

İlk tur:

İtalya: 1 — Amerika: 0
Japonya: 3 — İsveç: 2
Norveç: 4 — Türkiye: 0
Almanya: 9 — Lüksemburg: 0
Avusturya: 3 — Mısır: 1
Peru: 7 — Finlândiya: 3
Polonya: 3 — Macaristan: 0
İngiltere: 2 — Çin: 0

İkinci tur:

İtalya: 8 — Japonya: 0
Norveç: 2 — Almanya: 0
Avusturya: 2 — Peru: 4 iken Peru'lular hakemin kararına itiraz ederek sahayı terk ettiklerinden diskalifye edilmişlerdir.
Polonya: 5 — İngiltere: 4

Üçüncü tur:

İtalya: 2 — Norveç: 1
Avusturya: 3 — Polonya: 1

Final maçı:
İtalya: 2 — Avusturya: 1

Üçüncülük maçı:

Norveç: 3 — Polonya: 2

Şampiyon İtalya Amatör Millî takımı: Venturini - Foni, Rava - Baldo, Piccini, Locatelli - Frossi, Marchini, Scarabello, Biagi, Capelli.

Türkiye (A) Millî takımı üçüncü defa katıldığı bu Olimpiyadda şu kadro ile oynamıştır:

Cihat - Yaşar, Hüsnü - M. Reşat, Lütfü, İbrahim - Niyazi, Sait, Hakkı, B. Fikret, Rebii.

1948 LONDRA Olimpiyad Oyunların

daki futbol şampiyonası neticeleri:

Eleme maçları:

Lüksemburg: 6 — Afganistan: 0
Hollanda: 3 — İrlanda: 1

İlk tur:

İsveç: 3 — Avusturya: 0
Kore: 5 — Meksika: 3
İtalya: 9 — Amerika: 0
Danimarka: 3 — Mısır: 1
Yugoslavya: 6 — Lüksemburg: 1
Türkiye: 4 — Çin: 0
İngiltere: 4 — Hollanda: 3
Fransa: 2 — Hindistan: 1

İkinci tur:

İsveç: 12 — Kore: 0
Danimarka: 5 — İtalya: 3
Yugoslavya: 3 — Türkiye: 1
İngiltere: 1 — Fransa: 0

Üçüncü tur:

İsveç: 4 — Danimarka: 2
Yugoslavya: 3 — İngiltere: 1

Final maçı:

İsveç: 3 — Yugoslavya: 1

Üçüncülük maçı:

Danimarka: 5 — İngiltere: 3

Şampiyon İsveç Millî takımı: Lindberg - K. Nordahl, Nilsson - Rosengren, B. Nordhal, Andersson - Rosen, Gren, G. Nordhal, Carlsson, Liedholm.

Türkiye (A) Millî takımı dördüncü defa katıldığı bu Olimpiyadda 2 maçını şu kadro ile oynamıştır:

Cihat - Murat, Vedii - Selâhattin (Naci), Bülent, Hüseyin - K. Fikret, Erol, Gündüz, Lefter, Şükrü.

1952 HELSİNKİ Olimpiyad Oyunlarındaki futbol şampiyonası neticeleri:

Eleme maçları:

Macaristan: 2 — Romanya: 1
İtalya: 8 — Amerika: 0
Lüksemburg: 5 — İngiltere: 3
Brezilya: 5 — Hollanda: 1
Mısır: 5 — Şili: 4
Polonya: 2 — Fransa: 1
Danimarka: 2 — Yunanistan: 1
Yugoslavya: 10 — Hindistan: 1
S. Rusya: 2 — Bulgaristan: 1

İlk tur:

Türkiye: 2 — H. Antilleri: 1
Macaristan: 3 — İtalya: 0
Avusturya: 4 — Finlandiya: 3
İsveç: 4 — Norveç: 1
Brezilya: 2 — Lüksemburg: 1
B. Almanya: 2 — Mısır: 0
Danimarka: 2 — Polonya: 0
Yugoslavya: 5 (3) — S. Rusya: 5 (1)

İkinci tur:

Macaristan: 7 — Türkiye: 1
İsveç: 3 — Avusturya: 1
B. Almanya: 4 — Brezilya: 2
Yugoslavya: 5 — Danimarka: 3

Üçüncü tur:

Macaristan: 6 — İsveç: 0
Yugoslavya: 3 — B. Almanya: 0

Final maçı:

Macaristan: 2 — Yugoslavya: 0

Üçüncülük maçı:

İsveç: 2 — B. Almanya: 0

Şampiyon Macaristan Millî takımı: Grosics - Buzanski, Lantos - Bozsik, Lorant, Zakarias - Hidegkuti, Koçsis Palotas, Puşkaş, Czibor.

Türkiye Amatör Millî takımı ilk katıldığı ve 2 maç yaptığı bu Olimpiyadda şu kadro ile oynamıştır:

Erdoğan - Necdet, Rıdvan - Mustafa ERTAN, Basri, Ercüment - Yasif, Tekin, Yalçın, Muzaffer (Kâmil), Macit.

1956 Melburn Olimpiyad Oyunlarındaki futbol şampiyonası neticeleri:

İlk tur:

S. Rusya: 2 — B. Almanya: 1
İngiltere: 9 — Siam: 0
Avusturalya: 2 — Japonya: 0

İkinci tur:

S. Rusya: 0 (4) — Endonezya: 0 (0)
Bulgaristan: 6 — İngiltere: 1
Hindistan: 4 — Avusturalya: 2
Yugoslavya: 9 — Amerika: 1

Üçüncü tur:

S. Rusya: 2 — Bulgaristan: 1 (Tem.)
Yugoslavya: 4 — Hindistan: 1

Final maçı:

S. Rusya: 1 — Yugoslavya: 0

Üçüncülük maçı:

Bulgaristan: 3 — Hindistan: 0

Şampiyon S. Rusya Millî takımı: Jaschin - Kusnezow, Gonkow - Maslenkin, Baschaschkin, Netto - Tatuschin, Issajew, Simonjan, Salinkow, Iljin.

1960 ROMA Olimpiyad Oyunlarında ki futbol şampiyonası için Asya, Amerika, Afrika, Avrupa kıtalarında eleme maçları yapılmış ve final grupları için 16 takım İtalyanın muhtelif şehirlerinde oynanmıştır. Neticeler:

I. Grup:

Bulgaristan: 2 — B.A.C.: 0
Yugoslavya: 4 — Türkiye: 0
Yugoslavya: 3 — Bulgaristan: 3
Türkiye: 3 — B.A.C.: 3
Yugoslavya: 6 — B.A.C.: 1
Bulgaristan: 3 — Türkiye: 0

	O.	G.	B.	M.	A.	Y.	P.
1. Yugoslavya	3	2	1	0	13	4	5
2 Bulgaristan	3	2	1	0	8	3	5
3. B.A.C. (Mısır)	3	0	1	2	4	11	1
4. Türkiye	3	0	1	2	3	10	1

II. Grup:

İtalya: 2 — İngiltere: 2
Brezilya: 5 — Formoza: 0
İtalya: 3 — Brezilya: 1
İngiltere: 3 — Formoza: 2
İtalya: 4 — Formoza: 1
Brezilya: 4 — İngiltere: 3

	O.	G.	B.	M.	A.	Y.	P.
1. İtalya	3	2	1	0	9	4	5
2. Brezilya	3	2	0	1	10	6	4
3. İngiltere	3	1	1	1	8	8	3
4. Formoza	3	0	0	3	3	12	0

III. Grup:

Danimarka: 2 — Polonya: 1
Arjantin: 2 — Tunus: 1
Danimarka: 3 — Tunus: 1
Arjantin: 2 — Polonya: 0
Danimarka: 3 — Arjantin: 2
Polonya: 6 — Tunus: 1

	O.	G.	B.	M.	A.	Y.	P.
1. Danimarka	3	3	0	0	8	4	6
2. Arjantin	3	2	0	1	6	4	4
3. Polonya	3	1	0	2	7	5	2
4. Tunus	3	0	0	3	3	11	0

IV. Grup:

Fransa: 1 — Hindistan: 1
Macaristan: 6 — Peru: 2
Macaristan: 7 — Fransa: 0
Peru: 3 — Hindistan: 1
Macaristan: 2 — Hindistan: 1
Fransa: 2 — Peru: 1

	O.	G.	B.	M.	A.	Y.	P.
1. Macaristan	3	3	0	0	15	3	6
2. Fransa	3	1	1	1	3	9	3
3. Peru	3	1	0	2	6	9	2
4. Hindistan	3	0	1	2	3	6	1

Dömi final maçları:

Yugoslavya: 1 — İtalya: 1 (Kura neticesi İtalya elendi).
Danimarka: 2 — Macaristan: 0

Final maçı:

Yugoslava:3 — Danimarka: 1

Üçüncülük maçı:

Macaristan: 2 — İtalya: 1

Şampiyon Yugoslavya Millî takımı: Vidinç — Roganoviç, Yusufi — Zanetiç, Durkoviç, Perusiç — Ankoviç, Matus, Galiç, Knez, Kostiç.

Türkiye Amatör Millî takımı bu olimpiyadda yaptığı 3 maçı şu kadro ile oynamıştır:

Cavit (Emrullah) — Aydoğan, Ergun — Suat ÖZYAZICI, Ahmet Tuna, Bilge (Mustafa ERTAN) — Samim (Turan), Zeki, İbrahim, Uğur, Selim.

DÜNYA (JULES RIMET) FUTBOL ŞAMPİYONALARI

Bugüne kadar, eski (FIFA) Başkanı «JULES RIMET» namına tertiplenen Dünya Futbol şampiyonalarında şu neticeler alınmıştır:

1930 MOTEVİDRO: (URUGUAY)

I. Grup: Fransa: 4 - Meksika: 1, Arjantin: 1 - Fransa: 0, Şili: 3 - Meksika: 0, Şili: 1 - Fransa: 0, Arjantin: 6 - Meksika: 3, Arjantin: 3 - Şili: 1 (Finalist Arjantin).

II. Grup: Yugoslavya: 2 - Brezilya: 1, Yugoslavya: 4 - Bolivya:0, Brezilya: 4

İtalyanlar: 1938 Dünya kupasını alan İtalyan milli takımı. Ortada elinde Dünya kupasını seyircilere gösteren ak saçlı şahıs, İtalyan milli takımını en kudretli haline getiren tek seçici Vittorio Pozzo'dur.

- Bolivya: 0 (Finalist Yugoslavya).

III. Grup: Romanya: 3 - Peru: 1, Uruguay: 1 - Peru: 0, Uruguay: 4 - Romanya: 0 (Finalist Uruguay).

IV. Grup: Amerika: 3 - Belçika: 0, Amerika: 3 - Paraguay: 0, Paraguay: 1 - Belçika: 0 (Finalist Amerika).

Dömi Final: Arjantin: 6 - Amerika: 1 Uruguay: 6 - Yugoslavya: 1

Final: Uruguay: 4 - Arjantin: 2

Şampiyon Uruguay: Ballesteros - Mascheroni, Nasazzlı - Andrade, Fernandez, Gestido - Dorado, Scarone, Castro, Cea, İriarte.

1934 İTALYA: (İTALYA)

Arjantin, Avusturya, Belçika, Brezilya, Bulgaristan, Haiti, Macaristan, Küba, Çekoslovakya, Mısır, Estonya, Fransa, Almanya, İrlanda, İtalya, Litvanya, Lüksemburg, Meksika, Hollanda, Filistin, Polonya, Portekiz, Romanya, İspanya, İsveç, İsviçre, Amerika, Yugoslavya, Yunanistan millî takımları arasında yapılan seçme müsabakalarından sonra İtalya'daki final grubuna 16 takım katılmıştır.

İlk Tur: İtalya: 7 - Amerika: 1, İspanya: 3 - Brezilya: 1, Avusturya: 3 - Fransa: 2, Macaristan: 4 - Mısır:2, Çekoslavakya: 2 - Romanya: 3, İsviçre: 3 - Hollanda: 2, Almanya: 5 - Belçika: 2, İsveç: 3 - Arjantin: 2

II Tur: İtalya: 1 (1) - İspanya: 1 (0), Avusturya: 2 - Macaristan: 1, Çekoslavakya: 3 - İsviçre: 2, Almanya: 2 - İsveç: 1

Dömi final: İtalya: 1 - Avusturya: 0 Çekoslavakya: 3 - Almanya: 1

Üçüncülük: Almanya: 3 - Avusturya: 2

Final: İtalya: 2 - Çekoslavakya: 1

Şampiyon İtalya: Combi - Monzeglio, Allemandi - Ferraris IV., Monti, Bertolini - Guaita, Meazza, Schiavio, Ferrari, Orsi.

1938 FRANSA: (İTALYA)

Avusturya, Belçika, Bulgarstan, Küba, Çekoslavakya, Estonya, Finlandiya, Fransa, Almanya, Yunanistan Macaristan, Irlanda, İtalya, Yugoslavya, Litvanya, Letonya, Lüksemburg Hollanda, Norveç, Filistin, Polonya, Portekiz, Romanya, İsveç, İsviçre, Amerika, Kolonbia, Kostarika, Meksika, San Salvador, Arjantin, Brezilya, Japonya, Hollanda, Hindistan, millî takımları arasında yapılan seçme müsabakalarından sonra Fransadaki final grubuna 16 takım katılmıştır.

İlk Tur: Almanya: 1 (2) - İsviçre: 1 (4), Fransa: 3 — Belçika: 1, Brezilya: 6 - Polonya: 5 , Çekoslavakya: 3 - Hollanda: 0, Küba: 3 (2) - Romanya: 3 (1) İtalya: 2 - Norveç: 1, Macaristan: 6 - Hindistan: 0, İsveç Avusturyaya hükmen galip.

II Tur: İtalya: 3 - Fransa: 1, Brezilya: 1 (2) - Çekoslavakya: 1 (1), Macaristan: 2 - İsviçre: 0, İsveç: 5 - Küba: 0.

Dömi Final: İtalya: 2 - Brezilya: 1 Macaristan: 5 - İsveç: 1

Üçüncülük: Brezilya: 4 - İsveç: 2

Final : İtalya: 4 - Macaristan: 2

Şampiyon İtalya: Olivieri - Foni, Rava - Sarantoni, Andreolo, Locatelli - Biavati, Meazza, Piola, Ferrari, Colaussi.

1950 BREZİLYA (URUGUAY)

Bolivya, Brezilya, Şili, Küba, İngiltere, Finlandiya, Fransa, K. İrlanda, S. İrlanda, İsrail, İtalya, Yugoslavya, Lüksemburg, Meksika, Paraguay, Portekiz, İskoçya, İspanya, İsveç, İsviçre, Türkiye, Amerika, Uruguay, Gal, Hindistan, Birmanya milli takımları arasında yapılan seçme müsabakalarında Türkiye Suruyeyi 7-0 yenmesine rağmen yolun uzaklağı dolayisile gidememiş ve final grubuna 13 takım katılmıştır.

I. Grup İngiltere: 2 - Şili: 0, İspanya: 3 - Amerika: 1, Amerika: 1 - İngiltere: 0, İspanya: 2 - Şili: 0, İspanya: 1 - İngiltere: 0, Şili: 5 - Amerika: 2, (Finalist İspanya)

II. Grup: Brezilya: 4 - Meksika: 0, Yugoslavya: 3 - İsviçre: 0, Brezilya: 2 - Yugoslavya: 0, İsviçre: 2 - Meksika: 1, Brezilya: 2 - İsviçre: 2, Yugoslavya: 4 - Meksika: 1 (Finalist Brezilya)

III.. Grup: İsveç: 3 - İtalya: 2, İtalya: 2 - Paraguay: 0, İsveç: 2 - Paraguay: 2 (Finallst İsveç)

IV. Grup: Uruguay: 8 - Bolivya: 0 (Finalist Uruguay).

Final:

Brezilya: 7 - İsveç: 1
Uruguay: 2 - İspanya: 2
Brezilya: 6 - İspanya: 1
Uruguay: 3 - İsveç: 2
İsveç: 3 - İspanya: 1
Uruguay: 2 - Brezilya: 1

Takımlar	O	G	B	M	A	Y	P
1 Uruguay	3	2	1	0	7	5	5
2 Brezilya	3	2	0	1	14	4	4
3 İsveç	3	1	0	2	6	11	2
4 İspanya	3	0	0	3	4	11	0

Şampiyon Uruguay: Maspoli - M. Gonzales, Tejera - Gambetta, Varela Andrade - Ghiggia, Perez, Miguez, Schiaffino, Moran.

1954 İSVİÇRE (Batı Almanya)

B. Almanya, Sar, Norveç, Belçika, İsveç, Finlandiye, İngiltere, İskoçya, K. İrlanda, Gal, Fransa, Lüksemburg, S. İrlanda, Avusturya, Portekiz, Türkiye, İspanya, Macaristan, Çekoslavakya,

Dünya kupasında: 1954 Dünya kupası finallerine yükselen Türk milli takımı Zürihte yapılan ikinci Batı Almanya milli maçına çıkarken. Soldan: Basri, Suat, Çetin, Turgay, Rahn, Eckel, Turek ve Alman takım kaptanı Fritz Walter.

Romanya, Bulgaristan, İtalya,, Mısır, Yugoslavya, Yunanistan, İsrail, Meksika, Amerika Haiti, Brezilya, Paraguay, Şili, G. Kore, Japonya, Çin milli takımları arasında yapılan seçme müsabakalarında Türkiye İspanya ile karşılaşmış 1—4 yenilmiş, 1—0 yenmiş ve Roma da 2—2 berabere kalmış kura neticesinde İsviçrede yapılan final grubuna 16 takım arasında katılmıştır.

I. Grup: Yugoslavya 1 - Fransa 0, Brezilya 5 - Meksika 0, Fransa 3 - Meksika 2, Brezilya 1 - Yugoslavya 1 (Finalistler Brezilya ve Yugoslavya)

II.Grup: Macaristan 9 - G. Kore 0, Batı Almanya 4 - Türkiye 1, Macaristan 8 - Batı Almanya 3, Türkiye 7 - G. Kore 0, Batı Almanya 7 - Türkiye 2 (Finalistler Macaristan ve B. Almanya)

III. Grup: Uruguay 2 - Çekoslavakya 0, Avusturya 1 - İskocya 0, Uruguay 7 - İskoçya 0, Avusturya 5 - Çekoslavakya 0, (Filalistler Uruguay ve Avusturya)

IV. Grup: İngiltere 4 - Belçika 4, İsviçre 2 - İtalya 1, İngiltere 2 - İsviçre 0, İtalya 4 - Belçika 1 (Finalistler İngiltere ve İsviçre).

Kar dö Final
Uruguay 4 - İngiltere 2
Avusturya 7 - İsviçre 5
B. Almanya 2 - Yugoslavya 0
Macaristan: 4 - Brezilya: 2

Dömi Final
B. Almanya 6 - Avusturya 1
Macaristan 4 - Uruguay 2
Üçüncülük
Avusturya 3 - Uruguay 1

Final

B. Almanya 3 - Macaristan 1
Şampiyon B. Almanya: Turek - Posipal, Kohlmeyer - Eckel, Liebrich, Mai-Rahn, Morlock, O. Walter, F. Walter, Schaefer.

1958 İSVEÇ (Brezilya)

B. Almanya, İsveç, İngiltere, S. İrlanda, Danimarka, Fransa, Belçika, İzlanda, Macaristan, Bulgaristan, Norveç, Çekoslavakya,, Gal, D. Almanya, Avusturya, Hollanda, Lüksenburg, Sovyet Rusya, Polonya, Finlandiya, Yugoslavya, Romanya, Yunanistan, K. İrlanda, İtalya, Portekiz, İskoçya, İspanya, İsviçre, Brezilya, Peru, Arjantin, Bolivya, Şili, Puraguay, Uruguay, Kolombia, Kosterika, Guatemaia, Gine, Meksika, Kanada, Amerika, Endenozya, İsrail, Mısır, Sudan milli takımları arasında yapılan seçme müsabakalarından İsveçdeki final grubuna 16 takım katılmıştır.

I. Grup: B. Almanya 3 - Arjantin 1, B. Almanya 2 - Çekoslavakya 2, B. Almanya 2 - K. İrlanda 2, K. İrlanda 1 - Çekoslavakya 0, Arjantin 3 - K. İrlanda 1, Çekoslavakya 6 - Arjantin 1, K. İrlanda 2 - Çekoslavakya 1 (Finalistler B. Almanya ve K. İrlanda).

II. Grup: Yugoslavya 3 - Fransa 2, Fransa 7 - Puraguay 3, Fransa 2 - İskoçya 1, Yugoslavya 3 - Paraguay 3, Yugoslavya 1 - İskoçya 1, Paraguay 3 - İskoçya 2 (Finalistler Fransa ve Yugoslavya).

III. Grup: İsveç 0 - Gal 0, İsveç 2 - Macaristan 1, İsveç 3 - Meksika 0, Gal 1 - Macaristan 1, Gal 1 - Meksiko 1, Macaristan 4 - Meksika 0, Gal 2 - Macaristan 1 (Finalistler İsveç ve Macaristan)

IV. Grup: Brezilya 2 - S. Rusya 0, Brezilya 0 - İngiltere 0, Brezilya 3 - Avusturya 0, S. Rusya 2 - İngiltere 2, S. Rusya 2 - Avusturya 0, İngiltere 2 - Avusturya 2, S. Rusya 1 - İngiltere 0 (Finalistler Brezilya ve S. Rusya.)

Kar dö Final:

Batı Almanya 1 - Yugoslavya 0
İsveç 2 - Sovyet Rusya 0
Fransa 4 - K. İrlanda 0
Brezilya 1 - Gal 0
Dömi Final
İsveç 2 - Batı Almanya 1
Brezilya 5 - Fransa 2
Üçüncülük
Fransa 6 - Batı Almanya 3

Final

Brezilya 5 - İsveç 2
Şampiyon Brezilya: Gilmar - D. Santos, N. Santos - Zito, Bellini, Orlando - Garrincha, Didi, Vava, Pele, Zagalo.

1962 ŞİLİ (Brezilya)

Ferenc Puşkaş
1954: Macar
1962: İspanyol

İsviçre, İsveç, Belçika, Bulgaristan, Fransa, Finlandiya, B. Almanya, K. İrlanda, Yunanistan, Macaristan, Hollanda, D. Almanya, S. Ruya, Türkiye, Norveç, İngiltere, Portekiz, Lüksenburg, İtalya, İsrail Çekoslavakya, İskoçya, S. İrlanda, İspanya, Gal, G. Kore, Arjantin, Ekvator, Uruguay, Bolivya, Kolombia, Peru, Meksika, Paraguay, Amerika, Kosterika, Guatemala, Hondras, Hollanda Antilleri, Habeşistan, Kıbrıs, Sudan, Mısır, Tunus, Gana, Nigerya, Japonya milli takımları arasında yapılan seçme müsabakalarında Türkiye Norveç'i 1—0, 2—1 yenmiş, S. Rusya'ya 0—1,1—2 yenilmiş, final gruplarına 16 takım kalmıştır.

A Grubu: Uruguay 2 - Kolombia 1, S. Rusya 2 - Yugoslavya 0, Yugoslavya 3 - Uruguay 1, Kolombia 4 - S. Rusya 4, S. Rusya 2 - Uruguay 1, Yugoslavya 5 - Kolombia 0 (Finalistler S. Rusya ve Yugoslavya).

B Grubu: Şili 3 - İsviçre 1, B. Almanya 0 - İtalya 0, Şili 2 - İtalya 0, B. Almanya 2 - İsviçre 1, B. Almanya 2 - Şili 0, İtalya 3 - İsviçre 0 (Finalistler B. Almanya ve Şili).

C Grubu: Brezilya 2 - Meksika 0, Çekoslavakya 1 - İspanya 0, Brezilya 0 - Çekoslavakya 0, İspanya 1 - Meksika 0, Brezilya 2 - İspanya 1, Meksika 3 - Çekoslavakya 1, (Finalistler Brezilya ve Çekoslavakya).

D Grubu: Arjantin 1 - Bulgaristan 0, Macaristan 2 - İngiltere 1, İngiltere 3 - Arjantin 1, Macaristan 6 - Bulgaristan 1, Arjantin 0 - Macaristan 0, Bulgaristan 0 - İngiltere 0 (Finalistler Macaristan ve İngiltere).

Kar dö Final:
Şili 2 — S. Rusya 1
Yugoslavya 1 — B. Almanya 0
Brezilya 3 — İngiltere 1
Çekoslavakya 1 — Macaristan 0
Dömi final:
Brezilya 4 — Şili 2
Çekoslavakya 3 — Yugoslavya 1

Üçüncülük:

Şili 1 — Yugoslavya 0
Final

Brezilya 3 — Çekoslavakya 1
Şampiyon Brezilya: Gilmar - D. Santos, N. Santos - Zito, Mauro, Zozimo - Garrincha, Didi, Vava, Amarildo, Zagallo.

MİLLETLERARASI GENÇLER ŞAMPİYONASI

1948 yılında Beynelmilel Futbol Federasyonu tarafından organize edilen 18 yaşından aşağı yaştaki oyunculardan kurulu takımlar arasında tertip edilen bir turnuvadır. 1955 yılından itibaren organizasyonu Avrupa Futbol Birliğine devredilen bu turnuvaya Türkiye ilk defa 1953 yılında katılmıştır.

Bugüne kadar yapılan bu turnuvalar ve takımımızın aldığı neticeler şunlardır:

1948: İNGİLTERE

8 takımın katıldığı ve İngiltere'de cereyan eden bu turnuva şu şekilde neticelenmiştir.

1 — İngiltere, 2 — Hollanda, 3 — Belçika, 4 — İtalya, 5 — Serbest İrlanda, 6 — Kuzey İrlanda

1949: FRANSA

Hollanda'da cereyan eden Fransa'nın şampiyonluğu ile sona eren bu turnuva şu neticeye vermiştir:

1 — Fransa, 2 — Hollanda, 3 — Belçika, 4 — Kuzey İrlanda, 5 — İngiltere, 6 — Avusturya 7 — İskoçya

1950: AVUSTURYA

Hollanda'da 6 takım arasında cereyan eden bu turnuvanın nihai klâsmanı şöyledir:

1 — Avusturya, 2 — Fransa, 3 — Hol-

landa, 4 — Lüksemburg, 5 — İngiltere, 6 — İsviçre

1951: YUGOSLAVYA

Fransa'da cereyan eden bu turnuvaya 8 memleket katılmıştır:
1 — Yugoslavya, 2 — Avusturya, 3 — Belçika, 4 — Kuzey İrlanda, 5 İngiltere, 6 — Hollanda, 7 — Fransa ve İsviçre

1952: İSPANYA

Kendi sahasında oynıyan İspanya finalde Belçika ile 0—0 berabere kalmasına rağmen kur'a ile şampiyonluğu kazanmıştı:

1 — İspanya, 2 — Belçika, 3 — Avusturya, 4 — İngiltere, 5 — İsviçre, 6 — Fransa

1953: MACARİSTAN

16 takımın katıldığı bu turnuvada ilk defa olarak gençlerimizde bulunmuş ve güzel oyunlar çıkararak üçüncülüğü kazanmışlardı. Bu turnuvada Genç takımımız Fransa'yı 1—0, Lüksemburg'u 3—0 yendikten sonra dönifinale kalmıştı. Dömifinalde Macaristan'a penaltıdan yedikleri iki golle 2—0 yenilen takımımız, klâsman maçında İspanya'yı 3—2 yenerek üçüncü olmuştu.

Belçika'da cereyan eden bu turnuvanın nihaî klâsmanı şudur:

1 — Macaristan, 2 — Yugoslavya, 3 — Türkiye, 4 — İspanya, 5 — İngiltere, 6 — Serbest İrlanda, 7 — Lüksemburg, 8 Batı Almanya, 9 — Arjantin, 10 — Hollanda, 11 — Belçika, 12 — Fransa, 13 — İsviçre, 14 — Sar, 15 — Kuzey İrlanda, 16 — Avusturya

1954: İSPANYA

Batı Almanya'da cereyan eden bu turnuvaya 18 memleket katılmış III. Grupta gençlerimiz Belçika'yı 4—0, İsviçre'yi 1—0, Lüksemburg'u 2—1 yendikten sonra, Avusturya ile 0—0 berabere kalarak grup birincisi olmuştu. Böylece dömifinale kalan gençlerimiz burada Batı Almanya'yı 2—1; Klâsman maçında da Arjantin'e 1—0 yenilerek dördüncü olmuşlardı.

Nihaî tasnif şöyledir:

1 — İspanya, 2 — Batı Almanya, 3 — Arjantin , 4 — Türkiye, 5 — Macaristan, 6 — Yugoslavya, 7 — Doğu Almanya, 8 — Belçika, 9 — Lüksemburg, 10 — Hollanda, 11 — Portekiz 12 — İngiltere, 13 — Sar, 14 — Fransa, 15 — Avusturya, 16 — Serbast İrlanda, 17 — İsviçre, 18 — Kuzey İrlanda

1955: TASNİF YOK

İtalya'da yapılan bu turnuvada 19 takım 5 gruba ayrılmış ve sadece gruplar arası maçlar oynanmış ve şampiyon gösterilmemiştir. Takımımız IV. Grupta Yugoslavya'ya 1—0, Macaristan'a 3—0 yenildikten sonra, Lüksemburg'u 4—2 mağlup ederek grup üçüncüsü olmuştur. Birinci grupta Romanya İkinci grupta İtalya, Üçüncü grupta Bulgaristan, Dördüncü grupta Macaristan, Beşinci grupta da Çekoslavakya birinciliği kazanmışlardı.

1956: TASNİF YOK

Macaristan'da yapılan bu turnuvada da şampiyon takımı ortaya çıkarmak için maçlar oynanmamış ve sadece takımlar gruplarda kendi aralarında karşılaşmışlardır.

Türk takımı V. Grupta Çekoslovakya'ya 1-0 yenilmiş, Doğu Almanya ile 1-1 berabere kalmış ve maça çıkmayan Yunanistan'a hükmen galip ilân edilince (2-0) grubunda ikinci Çekler şampiyon olmuştur.

Diğer gruplarda Macaristan, Romanya, ve İtalya birinci olmuşlardır.

1957: AVUSTURYA

İspanya'da 15 takım arasında cereyan eden bu turnuvada takımımız İtalya ve Doğu Almanya ile I. Grupta oynamıştır. Gençlerimiz Doğu Almanya'yı 2-1 yenip, İtalya ile 1-1 berabere kalmışlarsa da, Doğu Almanya'yı 2-0 mağlup eden İtalya grup birincisi olarak finale kalmıştır.

Avusturya'nın İspanya 3-2 yenerek şampiyon olduğu bu turnuvanın tasnifinde Avusturya birinci, İspanya ikinci, klâsman maçında 0-0 berabere kalan Fransa ile İtalya da berabere üçüncü olmuşlardır.

1958: İTALYA

Lüksemburg'da 18 takımın iştirakile tretip edilen turnuvanın III. Grubunda gençlerimiz Yunanistan'ı 1-0 yendikten sonra, Macaristan'a 1-0, Hollanda'ya 2-1 yenilip, Romanya ile 0-0 berabere kaldıktan sonra gruplarının sonuncusu olmuşlardır.

Bu turnuvanın finalinde İtalya İngiltere'yi 1-0 yenerek birinci, Fransa da Romanya'yı 3-0 yenerek üçüncü olmuşlardır.

1959: BULGARİSTAN

Bulgaristan'ın kendi sahasında oynayıp şampiyonluğu kazandığı bu turnuvada takımımız kendi grubunda yine sonuncu olmuştur. Genç Millî takımımız grubunda İtalya'ya 4-0, Yunanistan'a 3-2, Romanya'ya 5-0 yenilmiş ve İngiltere ile 1-1 berabere kalmıştı.

Finalde İtalya'yı 1-0 yenen Bulgaristan brinci, İtalya ikinci, klâsman maçında Doğu Almanya'yı 6-1 yenen Macaristan üçüncü, Doğu Almanya da dördüncü olmuşlardı.

1960: MACADİSTAN

Avusturya'da 16 takımın iştirakile tertip edilen bu turnuvada gençlerimiz III. Grupta Batı Almanya'ya 1-0, Macaristan'a 3-0 mağlup olmuş, Doğu Almanya'yı da 1-0 yenmişse de grubunda ancak üçüncü sırayı alabilmiştir.

Finalde Romanya'yı 2-1 mağlup eden Macaristan şampiyon, Romanya ikinci; klâsman maçında da Avusturya'yı 2-1 yenen Portekiz üçüncü, Avusturya da dördüncü olmuşlardır.

1961: PORTEKİZ

13 takımın iştirakile Portekizde yapılan turnuvaya Portekiz hükûmetinin vize vermemesi yüzünden bazı demirperde memleketleri protesto maksadile turnuvadan çekilmişlerdir. Gençlerimiz gruplarında Avusturya'yı 6-3 yendikten sonra, İspanya ile 3-3 berabere kalmışlarsa da İspanya gol averajı ile birinci olarak final grubuna atlamıştır.

Final grubu maçları sonunda takımlar şu şekilde sıralanmıştır.

1 — Portekiz, 2 — Polonya, 3 — Almanya, 4 — İspanya

1062: ROMANYA

20 takımın ve Rusya'nın da ilk defa katıldığı bu turnuva Romanya'da oynanmıştır. Gençlerimiz kendi gruplarında Macaristan'ı 1-0, Fransa'yı 2-0, İspanya'yı 2-0 yendikten sonra final grubuna kalmışlardır. Dömifinalde gençlerimiz Romanya'ya 4-0 yenildikten sonra, klâsman maçında Çekoslovakya ile 1-1 berabere kalmışlarsa da kur'ayı kaybederek dördüncü olmuşlardır. Finalde Yugoslavya'yı yenen Romanya şampiyonluğu kazanmıştır.

AVRUPA KUPASI:

Avrupa Futbol Birliği tarafından, Avrupa'nın tanınmış futbol adamlarından Fransız Henri Delaunay'in adına (Avrupa Kupası) adı altında millî takımlar arasında tertip edilen elimınasyon usûlündeki bu turnuva 1958 yılında başlamıştı.

Rusya'nın şampiyonluğu ile neticelenen Avrupa Kupası'nın birinci turnuvasına katılan takımlar şunlardı:

Türkiye, Avusturya, Bulgaristan, Çekoslavakya, Danimarka, Serbest İrlanda, Fransa, Batı Almanya, Yunanistan, Yugoslavya, Norveç, Polonya, Portekiz, Romanya, İspanya, Macaristan ve Rusya.

Bu turnuvanın briinci turunda millî takımımız Romanya'ya karşı düşmüştü. 2 Kasım 1958 tarihinde Bükreş'teki ilk karşılaşmada 3-0 mağlup olan millî takımımız, ikinci maçta İstanbul'da 26 Nisan 1959 da 2-0 galip gelmişse de gol averajı ile elenmişti.

Turnuvanın nizamlarına göre dömifinal maçları Fransa'da oynanmıştır. Ispanya'nın siyasî münasebetleri olma

dığı için turnuvadan çekilmesile dömifinale kalan Rusya 6 temmuz 1960 tarihinde Marsilya'da Çekoslovakya'yı 3-0 yenerek finale çıkmıştı. Diğer dömifinalde de Paris'te Yugoslavya, Fransa'yı 5-4 yenerek Rusya ile finali oynama hakkını kazanmıştı.

10 temmuz 1960 gecesi Paris'teki finalde Rusya, Yugoslavya'yı ancak temdit sonunda 2-1 yenebilmiş ve şampiyonluğu kazanmıştı. Diğer taraftan Fransa'yı 2-0 mağlup eden Çekoslovakya da üçüncü olmuştur.

Lawton: İngiliz milli takımı santrforu Lawton, Kaleci Fransız Darui ve santrfor İtalyan Parola'ya rağmen Avrupa karmasına 1947 deki karşılaşmada gol atıyor.

F.İ.F.A. MAÇLARI

Beynelmilel Futbol Federasyonu tarafından organizl edilen hususî mahiyetteki karşılaşmalar tarih sırasile şunlardır:

20 haziran 1937 Amsterdam'da:
Orta Avrupa: 3 Batı Avrupa: 1
26 Ekim 1938 Londra'da:
İngiltere: 3 Avrupa muhteliti: 0
10 mayıs 1947 Glasgow'da:
Büyük Britanya: 6 Avrupa muhteliti: 1
21 Ekim 1953 Londra'da:
İngiltere: 4 Avrupa muhteliti: 4
13 Ağustos 1955 Belfast'ta:
Avrupa muhteliti: 4 Büyük Britanya: 1

ENTERNASYONAL KUPA

1927 yılında Avusturya milli takımı tek seçicisi Hugo Meisl tarafından tertip edilen Orta Avrupa takımları arasındaki bu turnuva üç sene ve bazen daha da uzun devam etmektedir. Milli takımlar arasında deplâsmanlı ve lig usûlü yapılan turnuvalarda bugüne kadar alınan neticeler şunlardır:

BİRİNCİ TURNUVA (1927-30)

1 — İtalya 11 puan, 2 — Avusturya ve Çekoslovakya 10 ar puan, 4 — Macaristan 9 puan, 5 — İsviçre 0 puan.

İKİNCİ TURNUVA (1931-32)

1 — Avusturya 11 puan, 2 — İtalya 9 puan, 3 — Macaristan 8 puan, 4 — Çekoslovakya 7 puan, 5 — İsviçre 5 puan.

ÜÇÜNCÜ TURNUVA (1933-36)

1 — İtalya 11 puan, 2 — Avusturya ve Macaristan 9 puan, 4 — Çekoslovakya 8 puan, 5 — İsviçre 3 puan

İkinci Dünya Harbi münasebetile 1936 da başlıyan turnuva 1938 de yarıda kalmış ve yeni sekilde tertipleren turnuvaya 1948 den itibaren başlanmıştır.

1948 — 1953

1 — Macaristan 11 puan, 2 — Çekoslovakya ve Avusturya 9 ar puan 4 — İtalya 8 puan, 5 — İsviçre 3 puan.

1955 — 1960

1 — Çekoslovakya 16 puan, 2 — Macaristan 15 puan, 3 — Avusturya 11 puan, 4 — Yugoslavya 9 puan, 5 — İtalya 7 puan, 6 — İsviçre 2 puan.

BRİTANYA ŞAMPİYONASI

İngiltere, İskoçya, Gal ve Kuzey İrlanda millî takımları arasındaki bu turnuva 1884 senesinde başlamıştır ve bugüne kadar devam etmektedir. Bu turnuva, dünyanın en eski ve en uzun ömürlü turnuvasıdır.

Turnuva lig usûlü yapılmakta ve takımlar birbirlerile sadece bir defa karşılaşmaktadırlar.

Bu turnuvayı bugüne kadar 39 defa İngiltere 31 defa İskoçya kazanmış, 1956 yılında 4 takım da aynı dereceyi almışlardır.

PANAMERİKAN TURNUVASI

1952 yılında Panamerikan Futbol Konfederasyonu ile Güney, Orta ve Kuzey Amerika temsilcilerinin karari le bu turnuva dört senede bir, bir şehirde lig usûlü oynanmaktadır. Bugüne kadar yapılan turnuvaların oynandığı yıl ve şehirlerle neticeleri şunlardır:

1952: SANTİAGO

1 — Brezilya 9 puan, 2 — Şili 8 puan, — Uruguay 6 puan, 4 — Peru 5 puan, 5 — Meksika 2 puan, 6 — Panama 0 puan.

1956: MEXİCO

1 — Brezilya 9 puan, 2 — Arjantin 7 puan, 3 — Kosta Rika 5 puan, 4 — Peru 4 puan, 5 — Meksika 4 puan, 6 — Şili 1 puan.

1960: SAN JOSE

1 — Arjantin 9 puan, 2 — Brezilya 7 puan, 3 — Meksika 4 puan, 4 — Kosta Rika 4 puan.

İSKANDİNAVYA ŞAMPİYONASI

1929 yılında İsveç, Norveç, Danimarka ve Finlandiya federasyonları tarafından yapılması kararlaştırılan bu turnuva her sene bu takımlar arasındaki birer karşılaşma neticelerinin dört sene sonra klâsman yapılmasile neticelenmektedir.

1929-32 turnuvasını Norveç; müteakiben bugüne kadar yapılan diğer beş turnuvayı da İsveç kazanmıştır.

BALKAN KUPASI

Yugoslavya'nın teşebbüsü ile 1929 yılında kurulan bu turnuva İkinci Dünya Harbinin başlamasile devam edememiştir.

1929 yılında Yugoslavya, Romanya, Bulgaristan ve Yunanistan'ın iştirakile başlıyan 1936 da biten turnuvada 1946 yılında Yunanistan'ın yerini Arnavutluk almıştır.

1929-31 turnuvasını Romanya; 1932 turnuvasını Bulgaristan; 1933 turnuvasını Romanya; 1934-35 turnuvasını Yugoslavya; 1935 turnuvasını Bulgaristan; Yugoslavya'nın katılmadığı 1936 turnuvasını Romanya ve nihayet 1946 turnuvasını da Arnavutluk kazanmışlardır.

GÜNEY AMERİKA ŞAMPİYONASI

Güney Amerika Konfederasyonu tarafından 1916 yılından beri yapılmakta olan bu turnuvada hiçbir zaman Güney Amerika'nın 9 memleketinin de katıldığı görülmemiştir. Daima bir ihtilâf yüzünden bazı takımların katılmadığı bu şampiyona bazı yıllar muhtelif anlaşmazlıklar yüzünden iptal edilmiş ve muntazam bir şekilde devam etmemiştir

Bu turnuvanın en enteresan tarafı şampiyonlukların daima Uruguay'la Arjantin arasında paylaşılması ve Brezilya'nın ancak iki defa 1919 ve 1949 yıllarında kendi memleketlerinde yapılan şampiyonlukları kazanmış olmalarıdır.

AFRİKA KUPASI

1957 yılında Afrika Konfederasyonu tarafından organize edilen bu turnuvalarda alınan neticeler şunlardır:

1957 de Sudan'da:
1 — Mısır, 2 — Habeşistan, 3 — Sudan.
1959 da Kahire'de:
1 — Mısır, 2 — Sudan, 3 — Habeşistan.
1962 de Adisababa'da:
1 — Habeşistan, 2 — Mısır, 3 — Tunus, 4 — Uganda.

ASYA'DAKİ TURNUVALAR

Asya kıt'asında organize edilen muhtelif turnuvalarda alınan neticeler şun

lardır:

Asya Kupası:
1956 — Kore
1960 — Kore

Asya Oyunları:
1954 — Çin
1958 — Cin

Merdeka Kupası:
1956 — Hongkong
1957 — Malezya
1958 — Malezya
1959 — Malezya
1960 — Malezya ve Kore
1961 — Endonezya

AVRUPA ŞAMPİYON KLÜPLER KUPASI:

1955-1956: REAL MADRİD (İSPANYA)

İlk tur: Sporting (Lizbon) Partizan (Belgrad) 3-3, 2-5; MTK (Budapeşte) — Anderlecht (Brüksel) 6-3, 4-1; Servette (Cenevre) — Real Madrid 0-2, 0-5; Rot Weiss (Essen) — Hibernian (Edinburg) 0-4, 1-1; Aarbus GF — Stade de Reims 0-2, 2-2; Rapid (Viyana) — Philps (Einhoven) 6-1, 0-1; Djurgarden (Stokholm) — Gwardia (Varşova) 0-0, 4-1; AC Milan (Milano) — FC Saarbrücken 3-4, 4-1.

II. tur: Hibernian — Djurgarden 3-1, 1-0; Stade de Reims — MTK (Vörös Lobogo) 4-2, 4-4; Real Madrid — Partisan 4-0, 0-3; Rapid — AC Milan 1-1, 2-7.

III. tur: Stade de Reims — Hibernian 2-0, 1-0; Real Madrid — AC Milan 4-2, 2-2.

Final Paris'de: Real Madrid (İspanya) — Stade de Reims (Fransa) 4-3, (2-2).

Şampiyon Real Madrid: Alonso - Atienza, Lesmes - Munoz, Marquitos Zarraga - Joseito, Marchal, Di Stefano, Rial, Gento.

1956-1957: REAL MADRİD (İSPANYA)

İlk tur: Borussia (Dortmund) — Sport Lüxemburg 4-3, 1-2, 7-0; Dinamo (Bükreş) — Galatasaray (İstanbul) 3-1, 1-2; Slovan Bratislava — Armeeklub (Varşova) 4-0, 0-2; Anderlecht (Brüksel) — Manchester United 0-2, 0-10; Aarhus GF — OGC Nice (Nis) 1-1, 1-5; FC Porto — Atletico Bilbao (İspanya ikincisi) 1-2, 2-3.

II. tur: Manchester United — Borussia Dortmund 3-2, 0-0; CDNA (Sofya) — Dinamo 8-1, 2-3; Slovan Bratislava — Grasshoppers (Zürih) 1-0, 0-2; Glasgov Rangers — OGC Nice 2-1, 1-2, 1-3; Real Madrid — Rapid (Viyana) 4-2, 1-3, 2-0; Rapid (Heerlen) — Kızıl Yıldız (Belgrad) 3-4, 0-2; FC Fiorentina — Norrköping 1-1, 1-0; Atletico Bilbao — Honved (Budapeste) 3-2, 3-3.

III. tur: Atletico Bilbao — Manchester United 5-3, 0-3; FC Fiorentina — Grasshoppers 3-1, 2-2; Kızıl Yıldız — CDNA 3-1, 1-2; Real Madrid — OGC Nice 3-0, 3-2.

IV tur: Kızıl Yıldız — FC Fiorentina 0-1, 0-0; Real Madrid — Manchester United 3-1, 2-2.

Final Madrid'de: Real Madrid (İspanya) — FC Fiorentina (İtalya) 2-0, (0-0).

Şampiyon Real Madrid: Alonso - Torres, Lesmes - Munoz, Marquitos, Zarraga - Kopa, Mateos, Di Stefano, Rial, Gento.

1957-1958: REAL MADRİD (İSPANYA)

İlk tur: CDNA (Sofya) — Vasas (Budapeste) 2-1, 1-6; Glasgow Rangers — St Etienne 3-1, 1-2; Stade Düdelingen — Kızıl Yıldız (Belgrad) 0-5, 1-9; Aarhus GF — FC Glenavon (Balfast) 0-0, 3-0; Gwardia (Varsova) — Wismut Chemnitz 3-1, 1-3 1-1 (Kura ile Wismut); FC Sevilla (İspanya ikincisi) — Benfica (Lizbon) 3-1, 0-0; Shamrock Rovers (Dublin) — Manchester United 0-6, 2-3; AC Milan — Rapid (Viyana) 4-1, 2-5, 4-2.

II. tur: FC Antwerpen (Anvers) — Real Madrid 1-2 0-6; Norrköping IFK — Kızıl Yıldız 2-2, 1-2; Wismut Chemnitz — Ajex (Amsterdam) 1-3, 0-1; Manchester United — Dukla (Prag) 3-0, 0-1; Young Boys (Bern) — Vasas (Budapeste) 1-1, 1-2; Glasgow Rangers — AC Milan 1-4, 0-2; Sorussia

4-2, 1-3, 3-1; FC Sevilla — Aarbus GF 4-0, 0-2.

III. tur: Manchester United — Kızıl Yıldız 2-1, 3-3; Real Madrid — FC Sevilla 8-0, 2-2; Ajax Amsterdam — Vasas 2-2, 0-4; Borussia Dortmond — AC Milan 1-1, 1-4.

IV. tur: Real Madrid — Vasas 4-0, 0-2; Manchester United — FC Milan 2-1, 0-4.

Final Brüksel'de: Real Madrid (İspanya) — AC Milan (İtalya) 3-2, (2-2, 0-0).

Şampiyon Real Madrid: Alonso - Atienza, Lesmes - Santisteban, Santamaria, Zarraga - Kopa, Joseito, Di Stefano, Rial, Gento.

1958-1959: REAL MADRİD (İSPANYA)

İlk tur: Kopenhagen BK — FC Schalke 04 (B Almanya) 3-0, 2-5, 1-3; Standard Lüttich — Heart Of Midlothian (Edinburg) 5-1, 1-2; Jeunesse Esch — Götenborg IFK 1-2, 1-0, 1-5; Atletico Madrid (İspanya ikincisi) — Drumcondra (Dublin) 8-0, 5-1; FC Newtonards — Stade de Reims 1-4, Dortmund — Ordu takımı (Bükreş) 2-6; Wismut Chemnits — Petrol Ploesti (Romanya) 4-2, 0-2, 4-0; Plonia (Bytom) — MTA (Budapeşte) 0-3, 0-3; Juventüs (Torino) — Wiener Sport Klüb 3-1, 0-7; Dinamo (Zagrep) — Dukla (Prag) 2-2, 1-2; Dosutrecht — Sporting (Lizbon) 3-4, 1-2; Yunanistan şampiyonu Olimpiyakos oynamadığından Beşiktaş hükmen galip.

II tur: Sporting — Standard Luttich 2-3, 0-3; Atletico Madrid — CDNA (Sofya) 2-1, 0-1, 3-1; MTK (Vörös Lobogo) — Young Boys (Bern) 1-2, 1-4; Wiener Sport Klüb — Dukla 3-1, 0-1; Götenborg İFK — Wismut Chemnitz 2-2, 0-4; Wolverhampton Wanderers — FC Schalke (04) 2-2, 1-2; Stade de Reims — Palloseura (Helsinki) 4-0, 3-0; Real Madrid — Beşiktaş (İstanbul) 2-0, 1-1,

III. tur: Standard Lüttich — Stade de Reims 2-0, 0-3; Atletico Madrid — Schalke (04) 3-0, 1-1; Wiener Sport Klüb — Real Madrid 0-0, 1-7; Young Boys — Wismut Chemnitz 2-2, 0-0, 2-1;

IV. tur: Young Boys — Stade de Reims 1-0, 0-3; Real Madrid — Atletico Madrid 2-1, 0-1, 2-1.

Final, Stuttgart'da Real Madrid (İspanya) — Stade de Reims (Fransa) 2-0 (1-0).

Şampiyon Real Madrid: Dominguez - Marquitos - Zarraga - Santisteban, Santamaria, Rviz - Kopa, Mateos, Di Stefano, Rial, Gento.

Budapeştede: 1959 da Fenerbahçe Csepel takımını Budapeştede 3—2 yenerken, kaleci Özcanın bir kurtarışı.

1959-1960: REAL MADRİD (İSPANYA)

İlk tur: OGC Nice (Nis) — Shamroen Rovers (Dublin) 3—2, 1—1; CDNA (Sofya) — FC Barselona 2-2, 2-6; Wiener Sport Klüb — Petrol Ploesti (Romen) 0-0, 2-1; Jeunesse Esch — Lhslods (loç) 5-0, 1-2; FC Linfield (Belfast) — Götlborg İFK 2-1, 1-6; Kızıl Yıldız (Bratislava) — FC Forto 2-1,

2-0; Olimpiyakos (Pire) — AC Milan 2-2, 1-3; Fenerbahçe (İstabul) — Csepel (Budapeşte) 1-1, 3-2, Glasgow Rangers — Anderlecht (Bürüksel) 5-2, 2-0; Vorwerts (doğu Birlin) — Wolverhampton Wanderers 2-1, 0-2.

II. tur: Odense BK 09 — Wiener Sport Klub 0-3, 2-2: Real Madrid — Jeunesse Esch 7-0, 5-2; Sparta (Roterdam) — Göteborg İFK 3-1, 1-3, 3-1: Young Boys (Bern) — Eintracht Frankfurt 1-4, 1-1; AC Milan — FC Borsilona 0-2, 1-5; Kızıl Yıldız (Belgrad) — Wolverhampton Wanderers 1-1, 0-3; Glosgow Rangers — Kızıl Yıldız (Bratislava) 4-3, 1-1; Fenerbahçe — OGC Nice (Nis) 2-1, 1-2, 1-5;

III. tur: OGC Nice — Real Madrid 3-2, 0-4; FC Borselona — Wolverhampton Wanderers 4-0, 5-2; Eintracht Frankfurt — Wiener Sport Klub 2-1, 1-1; Sparta Rotterdam — Glasgow Rangers 2-3, 1-0, 2-3.

IV. tur: Eintracht Frankfurt — Glasgow Rangers 6-1, 6-3; Real Madrid — FC Borselona 3-1, 3-1.

Final. Glasgowda Real Madrid (İspanya) — Eintracht Frankfurt (Batı Almanya) 7-3, (3-1).

Şampiyon Real Madrid:
Doninguez — Marouitos, Pachin — Vidal, Santamaria, Zarraga — Canario, Del Sol, Di Stefano, Puskas, Gento.

1960-1961: BENFİCA (PORTEKİZ)

Birinci tur: FC Limercik - Young Boys (Bern) 0-5, 2-4; Fredrkstad - Ajax (Amsterdam) 4-3, 0-0; Helsingforb IFK - Malmö IFK 1-3, 1-2. Stade de Reims - Jeunesse Esch 4-3, 0-0; Rapid (Viyana) - Beşiktaş (İstanbul) 4-0, 0-1: Aarhus GF - Lecia (Varşova) 3-0, 0-1; FC Barselona - Lierse SK 2-0, 3-0; Kızıl Yıldız (Belgrad) - Ujpest (Budapeşte) 1-2, 0-3; Heart of Midoltyian (Edinburg) - Benfica (Lizbon) 1-2, 0-3; Juventus (Torino) - CDNA (Sofya) 2-0, 1-4.

İkinci Tur: Aarhus GP - Fredrikstad 3-1, 1-0 Malmö IFK — CDNA 1-0, 1-1; Young Boys (Bern) — Hamburger SV 0-5, 3-2: Spartak (Königereiz) — Panatinaics (Atina) 1-0, 0-0; Benfica — Ujpest 6-2, 1-2; Real Madrid — FC Barselona 2-2, 1-2: Rapid — Wismut Chemmitz 3-1, 0-2, 1-0; FC Burnley — Stade de Reims 2-0, 2-3.

Üçüncü Tur: FC Burnley — Hamburger SV 3-1, 1-4: FC Barcelona — Spartak 4-0, 1-1: Benfica — Aarhus GH 3-1, 4-1: Rapid — Malmö IFH 2-0, 2-0.

Benfica: İki defa Avrupa şampiyon kulüpler kupasını alan Portekizin Benfica takımı soldan oturanlar: Augusto, Eusebio, Aguas, Coluna, Simoes. Ayaktakiler: Angelo, Cruz, Cavem, Joao, Germano, Costa Pereira.

Dördüncü Tur: FC Barselona — Hamburger SV 1-0, 1-2, 1-0; Benfica — Rabid 3-0, 1-1.

Final (Bernde) Benfica (Portekiz) — FC Barcelona (İspanya) 3-2 (2-1) —

Şampiyon Benfica: Costa Pereira — Joao, Angelo — Neto, Germano, Cruz — Augusto, Santana, Aguas, Coluna, Cavem.

1961-1962: BENFİCA (PORTEKİZ)

İlk Tur: FC Nurnberg — Drumcondra (Dublin) 5-0, 4-1; Korwarts (D. Berlin) — FC Linfield 3-0, Diğer maç yapılmadı; AS Monaco — Glasgow Rangers 2-3, 2-3; Göteborg IFK — Feyenoord (Roterdam) 0-3, 2-8: CDNA (Sofya) — Dukla (Prag) 4-4, 1-2; Vasas (Budapeşte) — Real Madrit 0-2, 1-3; Servette (Cenevre) — Hibernian (Malta) 5-0, 2-1; Standard C. Liégois — Fredrikstad 2-1, 2-0; Spora Luxemburg — Odense BK 0-6, 2-9: Gornik Hindenburg — Tottenham Hotspur (Londra) 4-2, 1-8; Sporting (Lizbon) — Partizan (Belgrad) 1-1, 1-2; Ordu takımı (Bükreş — Austria (Viyana) 0-0, 0-2; Panatinaikos (Atina) — Juventus (Torino) 1-1, 1-2.

II Tur: Odense BK — Real Madrid 0-3, 0-9: Fenerbahçe — FC Nürnberg 1-2, 0-1; Standard C. Liégeois — Haka Velkeekoski 5-1, 2-0; Austria — Benfica (Lizbon) 1-1, 1-5; Feyenoord — Tottenham Hotspur 1-3, 1-1 Servette — Dukla 4-3, 0-2; Partizan — Juventus 1-2,0-5; Vorwarts — Glaskow Rangers 1-2, 1-4.

III Tur: FC Nurnberg — Benfica 3-1, 0-6: Standard C. Liégeois - Glasgow Rangers 4-1, 0-2: Dukla — Tottenham Hotspur 1-0, 1-4: Juventus — Real Madrid 0-1, 1-0, 1-3.

IV Tur: Benfica — Tottenham Hotspur 3-1, 1-2; Real Madrid — Standard C. Liégeois 4-0, 2-0.

Final Amesterdam'da
Benfica (Portekiz) — Real Madrid (İspanya) 5-3 (2-3).

Şampiyon Benfica: Costa Pereira — Joao, Angelo — Cavem, Germano, Cruz — Avgusto, Eusebio, Agvas, Coluna, Simoes.

1962-1963 de:

İlk Tur: Linfield (K. Irlanda) — GK Esjberg (Danimarka) 0-0, 1-2; AC Milan (Milano) — Sportiv Union (Lüksemburg) 3-0, 5-0; Servette (Cenlvre) — Feijenoord (Roterdam) 1-3, 3,1, 1-3; Real Madrid — Anderlecht (Brüksel) 3-3, 0-1; Ipswich Town (İngiltere) — Feoriana (Malta) 10-0, 4-1; Dundee (İskoçya) — FC Köln 8-1, 0-4; Shelbourne (S. Irlanda) — Sporting (Lizbon) 0-2, 1-5; Galatasaray (İstanbul) — Dinamo (Bükreş) 1-1, 3-0; Vorwaerts (D. Berlin) — Dukla (Prag) 0-1, 0-3; Partizan (Tiran) — Norrköpink (İsveç) 1-1, 0-2; Panatinaikos (Atina) — Polonia (Bytom) 1-1, 1-2; Vasas Budapeşte) — Fredrikstad (Norveç) 7-0, 4-1; Austria (Viyana) — Hifk (Helsinki) 5-3, 2-0; CDNA (Sofya) — Partizan (Belgrad) 2-1, 4-1.

II Tur: Andertecht — CDNA 2-0, 2-2 Dukla — Esjberg 5-0, 0-0; Dundee — Sporting 4-1, 0-1; Stade de Reims (Fransa) — Austria 5-0, 2-3; Galatasaray — Polonia (Bytom) 4-1, 0-1; Benfica (Lizbon) — Norrköping 5-1, 1-1; AC Milan — Ipswich Town 3-0, 1-2; Feijenoord — Vasas 1-1, 2-2, 1-0.

III Tur: Rakiplerini mağlup ederek eleyen Galatasaray,A.C. Milan Anderlecht, Dundee, Benfica, Dukla Prag, Stade de Reims, Feijenoord Üçüncü tura geçmişler ve 1963 yılının başından sonra 3. Tur maçlarını oynamaya başlamışlardır.

ORTA AVRUPA KUPASI

1927 yılında Avusturyalı Hugo Meisl tarafından kurulan bu turnuva Macaristan, Avusturya, Çekoslovakya ve Yugoslavya liglerinin birinci ve ikincileri arasında ve mevsim sonlarında oynanmaktadır.

Orta Avrupa kupasında: 1936 Orta Avrupa kupası galibi Avusturyanın Austria takımı en kuvvetli kadrosu ile Wiena stadında, yanda Kupa.

İkinci Dünya Harbi başlıyana kadar dünyanın en enteresan futbol turnuvası olan Orta Avrupa Kupası maçları aynen bugünkü Avrupa Şampiyon Kulüpler Kupası nizamları içinde cereyan ediyordu. 1951 den sonra bu turnuva yeniden ihdas edildiyse de eski alâkayı bulamadı.

Bugüne kadar yapılan turnuvaların galipleri şunlardır:
1927: 8 kulüp katıldı
Galip: Sparta (Çekoslovakya)

1928: 8 kulüp katıldı

Galip: Ferençvaroş (Macaristan)
1929: 8 kulüp, Yugoslavlar yerine İtalyanlar

Galip: Ujpest (Macaristan)
1930: Aynı şekilde 8 takım
Galip: Rapid (Avusturya)
1931: Aynı şekilde 8 takım
Galip: First Vienna (Avusturya)
1632: Aynı şekilde 8 takım
Galip Bologna (İtalya)
1933: Aynı şekilde 8 takım
Galip: Austria (Avusturya)
1934: 4 memleketten 16 takım
Galip: Bologna (İtalya)
1935: Aynı şekilde 16 takım
Galip: Sparta (Çekoslovakya)

1936: İsviçreliler de katılınca 20 takım arasında

Galip: Austria (Avusturya)

1937: 17 takım (3 er Avusturya, Çekoslovakya, Macaristan, İtalyan İsviçre, 1 er Yugoslavya ve Romanya takımı)
Galip: Ferençvaroş (Macaristan)
1938: 16 takım (4 er Çekoslovakya - İtalya - Macaristan, 2 şer Yugoslavya ve Romanya takımı)

Galip: Slavia (Çekoslovakya)
1939: 8 takım (2 şer Çekoslovakya, İtalya ve Macaristan, 1 er Yugoslavya ve Romanya takımı)
Galip: Ujpest (Macaristan)

1951: 4 takım (2 Avusturya, 1 er İtalya ve Yugoslavya takımı)
Galip: Rapid (Avusturya)
1955: 10 takım (2 şer Avusturya, Çekoslovakya, İtalya, Yugoslavya ve Macaristan takımı)
Galip: Voroş Lobogo (Macaristan)
1956: 8 takım (2 şer Avusturya, Çekoslovakya, Yugoslavya ve Macaristan takımı)
Galip: Vasas (Macaristan)
1957: Aynı şekilde 8 takım
Galip Vasas (Macaristan)
1959: Aynı şekilde 8 takım
Galip: Honved (Macaristan)

AVRUPA KUPA GALİPLERİ KUPASI

1960-61 mevsiminde Orta Avrupa Kupası Komitesi tarafından organize edilen bu turnuvanın organizasyonun müteakip yıl Avrupa Futbol Birliği ele

almıştır. Her memleketin kupa galipleri arasında deplasmanlı ve eliminasyon usulü yapılan bu turnuvaya Türkiye'de kupa maçları yapılmadığı için hiçbir takım katılmamaktadır.

1962-63 yılında Türkiye Kupası ihdas edildiği için bunu galibi 1963/64 Avrupa Kupa Galipleri Kupasında memleketimizi temsil edecektir.

1960-61 turnuvasının finalinde Fiorentina (İtalya), Glasgow Rangers'i (İskeçya) 2-1 yenerek; 1961-62 turnuvasının finalinde de Atletico Madrid (İspanya) — Fiorentina'yı (İtalya) yenerek kupayı kazanmışlardır.

1961-62 turnuvası maçlarında Fiorentina takımında Fenerbahçeli Can Bartu da oynamış ve dömifinalde Fiorentina Ujpest'i Budapeşte'de 1-0 yenerken tek golü Can atmıştır.

BALKAN İKİNCİLERİ KUPASI

Aynen Avrupa'daki kulüpler gibi memleketimizde de büyük kulüplerimiz büyük malî zorlukları yenebilmek için bir gelir arıyorlardı. Türkiye şampiyonu Avrupa Şampiyon Kulüpler Kupası turnuvasına katılırken ikinci gelen takıma da bir gelir temini vasıtasile Fenerbahçe kulübü Balkan İkincileri Kupası turnuvası fikrini ortaya attı. Futbol Federasyonumuz tarafından benim senen bu fikir üzerine ilk turnuva 1960-61 mevsiminde başladı.

Birinci turnuvaya Fenerbahçe (Türkiye), Steagul Roşu (Romanya), Partizan (Arnavut'uk) Leviski (Bulgaristan) ve AEK (Yunansiten) takımları katıldılar. Deplâsmanlı ve lig usülü tertip edilen bu maçlar sonunda Steagul Roşu (Romanya) birinci, Leviski ikinci, Partizan üçüncü, Fenerbahçe dördüncü ve AEK beşinci oldular.

1961-62 mevsimindeki ikinci turnuva Balkan Kupası adını aldı. İki grup halinde oynana ve elân neticelenememiş bulunan bu turnuvada Türkiye Fenerbahçe ile Galatasaray, Romanya'yı Steagul Roşu (Kızıl Bayrak) ve Bükreş Dinamo, Yugoslavya'yı Sarajevo, Yunanistanı Olimpiakos, Arnavutluğu Dinamo Tiran ve Bulgaristanı Leviski temsil etmektedirler.

AVRUPA FUAR ŞEHİRLERİ KUPASI

Avrupa'da kulüplerin futbolculara yüksek ücretler demesi bunların kasalarını boşaltıyordu. Bu bakımdan kulüpler bu ağır masrafların altından çıkabilmek için kendi aralarında turnuvalar tertip ediyorlardı. İşte Avrupa Fuar Şehirleri Kupası maçları bu gaye ile kurulmuştu. Avrupa Futbol Birliği, ne mensup memleketlerin fuar tertip eden şehir takımları arasında yapılan bu turnuvaya katılan bir takım kadrosunu o şehrin diğer takımlarına mensup oyuncularile takviye etme hakkına sahiptir. Çünkü bu turnuvada takımlar mensup oldukları şehirleri temsil etmektedirler.

1955 yılında başlayıp 1958 de sona eren birinci turnuva pek büyük alâka toplamamıştı. Fakat müteakip seneler genişleyen ve alâka gören bu turnuvada 1962/63 mevsiminde ilk defa olarak Türkiye'yi enteranosyanel fuar şehri olan İzmir'in Milli ligde en iyi derece alan İzmir takımı Altay temsil etmişti.

BİRİNCİ TURNUVA:
İlk turnuvaya şu takımlar katılmışlardı:

Frem Kopenhagen (Danimarka), Frankfurt Muhteliti (Batı Almanya), Leipzig Muhteliti (Doğu Almanya), Birmingham ve Londra Muhteliti (İngiltere), İnternationale (İtalya), Zagrep Muhteliti (Yugoslavya), Barcelona (İspanya), Basel ve Lozan Muhteliti (İsviçre)

Birinci turnuvanın finalini Barcelona ile Londra muhteliti oynamış, Londra'da 2-2 biten ilk maçı müteakip, Barcelona şehrindeki ikinci maçı 6-0 galip bitiren Barcelona şampiyon olmuştu.

İKİNCİ TURNUVA:

İkinci turnuvaya katılan 15 takım

şunlardı:

S. Gilloise (Belçika), Frem Kopenhagen (Danimaka), Lyon (Fransa), Köln ve Hannover Muhteliti (Batı Almanya), Leipzig Muhteliti (Doğu Almanya), Birmingham ve Chelsea (İngiltere), İntrenationale ve Roma (İtalya), Belgrat ve Zagrep Muhteliti (Yugoslavya), Barcelona (İspanya), Basel ve Lozan Muhteliti (İsviçre), Ujpest (Macaristan)

1958 de başlıyan bu turnuva 1960 yılında sona ermişti. Finale tekrar Barcelona ile diğer bir İngiliz takımı Birmingham kalmıştı. Bu turnuvanın nizamlarına göre finalde her iki takım da kendi sahalarında birer maç oynıyacaklarından Birmingham şehrinde 1-1 berabere kalan Barcelona kendi sahasında 4-1 galip gelerek şampiyonluğu kazanmıştı.

ÜÇÜNCÜ TURNUVA:

Bu turnuvaya katılan takımlar şunlardı:

Barcelona (İspanya), Zagrep Muhteliti (Yugoslavya), Hibernian (İskoçya), Köen ve Hanover Muhteliti (Batı Almanya), Lyon (Fransa), Roma (İtalya), Birmingham (İngiltere), Basel Muhteliti (İsviçre), Kopenhag Muhteliti (Danimarka), Leipzig Muhteliti (Doğu Almanya), İnternazionale (İtalya), S. Gilloise (Belçika), Belgrat Muhteliti (Yugoslavya), Ujpest (Macaristan)

Üçüncü turnuvanın finalinde Roma — Birmingham'ı ilk maçta 2-0 yenmiş ve İngiltere'deki ikinci maçta 2-2 berabere kalarak turnuvayı kazanmıştı.

DÖRDÜNCÜ TURNUVA:

1961-62 mevsiminde oynanan bu turnuvaya rekor sayılan 24 takım katılmıştı. Takımlar şunlardı:

İnternazionale ve Milan (İtalya), FC Köln ve Hanover 96 (Batı Almanya), Novisad, Kızıl Yıldız ve Dinamo Zagrep (Yugoslavya), Hibernian ve Hearts (İskoçya), Belenenses (Portekiz), Basel (İsviçre), Barcelona, Espanol ve Valencia (İspanya), Nottingham, ve Sheffield Wednesday (İngiltere), Kopenhag Muhteliti (Danimarka) Lyon (Fransa), Berlin Muhteliti (Doğu Almanya), S. Gilloise (Belçika), Leipzig Muhteliti (Doğu Almanya), Lozan (İsviçre), MTK (Macaristan), ve Spartak Brno (Çekoslovakya)

Dördüncü turnuvanın finali iki İspanyol takımı arasında oynanmış ve Valencia beklenmedik bir şekilde Barcelona'yı yenerek turnuvayı kazanmıştı.

BEŞİNCİ TURNUVA:

İlk turları 1962 de oynanan bu turnuvaya ilk Türk takımı olarak İzmir'den Altay katılmış ve ilk turda elenmiştir. İstanbul'daki ilk maçta Altay'ı Dolmabahçe stadında 3-2 mağlup eden Roma (İtalya), Roma şehrindeki ikinci maçı da 10-1 kazanmıştı.

DÜNYA ŞAMPİYON KULÜPLER KUPASI

Avrupa Şampiyon Kulüpler Kupası galibi ile Cenubî Amerika Kupası maçlarının galipleri arasında oynanmakta dır. İlk defa 1960 da yapılan bu turnuvanın nizamlarına göre takımların her biri kendi sahalarında bir maç oynamak mecburiyetindedirler. İlk defa Avrupa Futbol Birliği'nin desteklediği bu turnuvayı Beynelmilel Futbol Federasyonu afaroz etmeğe kalkmışsa da nihayet 1962 yılında o da bu turnuvayı tasdik etmişti.

Dünya Şampiyon Kulüpler Kupası'nda ilk karşılaşma 1960 yılında yapılmış ve Avrupa Şampiyon Kulüpler Kupası galibi Real Madrid, Montevideo'daki maçta Cenubî Amerikan Kupası galibi Penarol (Uruguay) le 0-0 beraber kalmışsa da, Madrit'te 5-1 galip gelerek ilk kupayı kazanmıştı.

İkinci turnuvada 1961 yılında, Avrupa Şampiyon Kulüpler Kupası galibi Benfica (Portekiz) ilk maçta Lizbon'da Penarol'ü 1-0 yenmiş, fakat Montevideo'da 5-0 yenilmişti. Bu turnuvada gol averajı olmadığından iki takım üçüncü defa karşılaşmış ve 2-1 galip gelen Penarol (Uruguay) kupayı kazanmıştı.

Üçüncü turnuvada ise Avrupa'yı yine Benfica (Portekiz) temsil etmiştir. Cenubî Amerika Kupası galibi Pele'nin takımı FC Santos kendi sahasındaki maçı 3-2, Lizbon'dakini de 5-2 galip bitirerek Dünya Şampiyon Kulüpler Kupası'nı kazanmıştı.

Türk Ordu takımının büyük bir kısmı başarı ile nihayetlenen maçlarından biri sona eerrken.

C — TÜRK ORDU TAKIMININ MAÇLARI

Dünya Orduları Spor Konseyi «CONSEIL INTERNATIONAL DU SPORT MILITAIRE» (C.I.S.M.) 1947 yılında Amerika ve Fransanın teşebbüsü ile Belçika, Lüksemburg, Hollanda, İsveç Ordu mümessillerinin iştirakiyle kurulmuştur. Bu teşekkül her yıl yeniden iştirak eden milletlerle günden güne büyümek tedir. Halen 24 üyesi vardır.

Türkiye (C.I.S.M.) teşkilâtına kurulmasından iki sene sonra 29 Ağustos 1949 yılında katılmıştır.

(C.I.S.M.) kurulduğu anda ilk olarak «DÜNYA ORDULAR ARASI FUTBOL ŞAMPİYONASI»nı tertiplemiştir.

1948 yılından beri devamlı olarak her sene yapılmakta olan «DÜNYA ORDULAR ARASI FUTBOL ŞAMPİYONASI»na «TÜRK ORDU FUTBOL TAKIMI» 1949 yılından beri katılmaktadır. Bu Şampiyonlar Bölge seçmeleri, ve finaller şeklinde yapılmaktadır. Finaller iki defa 1953 ve 1961 yıllarında Türkiyede oynanmıştır .

Bugüne kadar 15 defa tertiplenen «DÜNYA ORDULAR ARASI FUTBOL ŞAMPİYONASI»na «TÜRK ORDU FUTBOL TAKIMI» 14 defa katılmış ve final grubunda 9 defa oynamış, 2 defa «DÜNYA ORDULAR ARASI ŞAMPİYONU» (1955 İtalyada, 1961 Türkiyede), 5 defa ikinci (1949 Fransada, 1953 Türkiyede, 1954 Belçikada, 1960 Cezairde, 1962 Yunanistanda), 2 defa dördüncü (1952 Yunanistanda, 1956 Portekizde) olmuştur.

«TÜRK ORDU FUTBOL TAKIMI» Ay - Yıldızlı formasını ilk defa giydiği 5 ekim 1949 dan 1.1.1963 tarihine kadar 59 karşılaşma yapmıştır. Bu 59 maçtan, 31 maçı kazanmış, 11 maçta berabere kalmış, 17 maçta da yenilmiştir. Attığı 154 gole karşılık 75 gol yemiştir.

Bu 59 maçtan 18 maçı yurdiçinde, 41 maçıda yurddışında oynamıştır.

Yurdiçinde Oynadığı 18 maçtan, 10 maçı kazanmış, 4 maçta berabere kalmış, 4 maçta da yenilmistir. Attığı 51 gole karşılık 12 gol yemiştir.

Yurdışında oynadığı 41 maçtan. 21 maçı kazanmış, 7 maçta berabere kalmış, 13 maçta da yenilmiştir. Attığı 103 gole karşılık 63 gol yemiştir.

«TÜRK ORDU FUTBOL TAKIMI»

nın 59 maçı:

5.10.1949	Lille	Hollanda:1 Türk. 2
8.10.1949	Paris	Fransa: 3 Türk. 1
25. 5.1950	Roma	İtalya: 3 Türk. 0
30.12.1950	Ankara	Türk.: 7 Yunan.: 0
21. 1.1951	Ankara	Türkiye: 1 İtal.: 2
25.11.1951	Lüksem.	Lüksem: 2 Türk: 5
22.12.1951	Atina	Yunan.: 1 Türk.: 2
16. 3.1952	Atina	Belçika: 4 Türk.: 2
23. 3.1952	Atina	Hallan.: 1 Türki: 0
19. 3.1953	İst.	Türk.: 2 Belçika: 3
21. 3.1953	Ankara	Türk.: 1 Yunan.: 0
9. 4.1954	Gand	Ameri.: 0 Türk.: 10
11. 4.1954	Anvers	Mısır: 1 Türkiye: 4
14. 4.1954	Ostaat	Porte.: 1 Türk.: 3
19. 4.1954	Brüksel	Belçik: 5 Türk.: 1
28. 1.1955	Şam	Suriye: 5 Türk.: 8
27. 2.1955	Ankara	Türk.: 4 Fransa: 2
20. 3.1955	Floran.	Hollan.: 0 Türk.: 3
23. 3.1955	Napoli	Mısır: 2 Türkiye: 1
27. 3.1955	Roma	İtal.: 2 Türkiye: 3
26. 5.1955	Tahran	Suriye: 0 Türk.: 2
28. 5.1955	Tahran	İran: 2 Türkiye: 5
30. 5.1955	Tahran	Pakis.: 0 Türk.: 5
1. 6.1955	Tahran	Hindis.: 1 Türk.: 2
3. 6.1955	Tahran	İrak: 2 Türkiye: 8
3. 3.1956	Visba	Ameri.: 0 Türk.: 5
11. 3.1956	Ankara	Türk.: 0 Hollan.: 0
1. 4.1956	Lizbon	Mısır: 1 Türkiye: 3
4. 4.1956	Evora	İtal.: 7 Türkiye: 1
8. 4.1956	Porto	Porte.: 6 Türk.: 2
17. 2.1957	Adana	Türk.: 19 Ameri.: 0
24. 2.1957	İzmir	Türkiye: 0 İtal.: 1
13. 3.1957	Bari	İtal.: 1 Türkiye: 0
17. 3.1957	Nürnb.	Ameri.: 0 Türk.: 8
6. 3.1958	Rotter.	Hollan.: 2 Türk.: 1
13. 3.1958	Lüksem.	Lüksem.: 2 Türk.: 6
20. 3.1958	Paris	Fransa: 2 Türk.: 0
4. 6.1958	İst.	Türk.: 2 Hollan.: 0
8. 4.1958	Bursa	Türk.: 0 Hollan.: 1
5. 4.1959	İst.	Türk.: 0 Fransa: 0
19. 4.1959	Alzette	Lüksem.: 2 Türk.: 5
21. 5.1959	Roma	Fransa: 1 Türk.: 0
17. 1.1960	Ankara	Türk.: 1 B.A.C.: 1
4. 3.1960	Kahire	B.A.C.: 0 Türki: 0
15. 5.1960	Oran	Yunan.: 0 Türk.: 1
19. 5.1960	Oran	Fransa: 0 Türk.: 0
22. 5.1960	Oran	Belcika: 1 Türk.: 0
8. 1.1961	Ankara	Türkiye: 4 İrak: 1
10. 3.1961	Bağdat	İran: 2 Türkiye: 2
25. 5.1961	Ankara	Türk.: 1 Fransa: 1
28. 5.1961	Ankara	Türk.: 1 Hollan.: 0
31. 5.1961	Ankara	Türk.: 0 Yunan.: 0
21. 1.1962	Ankara	Türk.: 6 Ameri.: 0
28. 1.1962	Ankara	Türkiye: 2 Fas: 0
21. 2.1962	Kazab.	Ameri.: 0 Türk.: 2
25. 2.1962	Kazab.	Fas: 0 Türkiye 0
30. 5.1962	Atina	Yunan.: 1 Türk.: 1
3. 6.1962	Selânik	Belçika: 1 Türk.: 4
6. 6.1962	Atina	Hollan.: 0 Türk.: 0

	O.	G.	B.	M.	A.	Y.
Hollanda	9	3	2	4	5	9
Fransa	7	3	3	1	9	6
İtalya	6	5	0	1	16	5
Yunanistan	6	0	1	5	2	12
Lüksemburg	3	0	0	3	6	16
Belçika	5	4	0	1	14	9
Amerika	6	0	0	6	0	50
Mısır (B.A.C.)	5	1	2	2	5	9
Portekiz	2	1	0	1	7	5
Suriye	2	0	1	1	3	5
İran	1	0	0	1	2	5
Pakistan	1	0	0	1	0	5
Hindistan	1	0	0	1	1	2
İrak	3	0	1	2	5	14
Fas	2	0	1	1	0	2
	59	17	11	31	75	154

YURDİÇİNDE

	O.	G.	B.	M.	A.	Y.
Hollanda	4	1	1	2	1	3
Fransa	3	0	2	1	3	5
İtalya	2	2	0	0	3	1
Yunanistan	3	0	0	3	0	8
Belçika	1	1	0	0	3	2
Amerika	2	0	0	2	0	25
Mısır (B.A.C.)	1	0	1	0	1	1
İrak	1	0	0	1	1	4
Fas	1	0	0	1	0	2
	18	4	4	10	12	51

YURD DIŞINDA

	O.	G.	B.	M.	A.	Y.
Hollanda	5	2	1	2	4	6
Fransa	4	3	1	0	6	2
İtalya	4	3	0	1	13	4
Yunanistan	3	0	1	2	2	4
Lüksemburg	3	0	0	3	6	10
Belçika	4	3	0	1	11	7
Amerika	4	0	0	4	0	25
Mısır (B.A.C.)	4	1	1	2	4	8
Portekiz	2	1	0	1	7	5
Suriye	2	0	1	1	3	5
İran	1	0	0	1	2	5
Pakistan	1	0	0	1	0	5
Hindistan	1	0	0	1	1	2
İrak	2	0	1	1	4	10
Fas	1	0	1	0	0	0
	41	13	7	21	63	103

D) — Galatasaray — Fenerbahçe — Beşiktaş Karşılaşmaları:

Galatasaray — Fenerbahçe — Beşiktaş rekabeti, ilk ikisi için 54 yıldan ve Beşiktaşla bu ikisinin rekabeti ise Cumhuriyetin ilânından sonra ve ilk resmî Türk spor teşekkülü olan «Türkiye İdman Cemiyetleri İttifakı» nın kurulmasını mütakip 40 seneden beri devam etmektedir.

Bu üç kulübün kuruluş tarihleri esas tutulmak üzere, 1.1.1963 tarihine kadar yapılan Galaasaray — Fenerbahçe, Beşiktaş — Galatasaray ve Fenerbahçe — Beşiktaş maçlarını, hakikata en yakın istatistikle verebilmek için, iki cepheden mütalâa edeceğiz.

1951 yılı sonunda, profesyonelliğin resmen kabulünden sonra yapılan amatör lig maçları, yani Türkiye şampiyonasına giden karşılaşmalarını da, bu rekabete dahil ettik. Çünkü, 1952 yılına kadar bu üç kulübümüz amatör ligde oynadıkları gibi, profesyonel ligin teşekkülünden sonra da 1953 ve 1954 yıllarında yine amatör takımlarıyla (aşağı yukarı profesyonel kadrolarının ayniyle) amatör lige istirak etmişler ve bunların arasında Galatasaray 1953 yılında İstanbul Amatör lig birincisi olduktan sonra, bu sıfatla iştirak ettiği Türkiye Futbol Şampiyonasını da kazanmıştır.

Muhtelif tertipteki millî futbol takımlarımızı nasıl ayrı ayrı mütalâa ediyorsak. Galatasaray — Fenerbahçe — Beşiktaş takımlarının birbirleriyle yaptıkları maçları amatör ve profesyonel olarak iki kısma ayırıp sunuyoruz.

Bu başlangıçtan sonra Galatasaray — Fenerbahçe, Galatasaray — Beşiktaş ve Fenerbahçe — Beşiktaş rekabetini bir bir tetkik ederken ilâve ettiğimiz (A) harfi maçın amatör, (P) harfi profesyonel takımlar arasında oynandığına delâlet etmektedir.

Diğer kısaltmalar ise:

A.P. Ligi	:	Amatör Pazar Ligi
A.C. Ligi	:	Amatör Cuma Ligi
A. Ligi	:	Resmi amatör lig
A.M. Küme	:	Amatör Millî Küme
A. İst. Kupası	:	Amatör İstanbul Kupası
A. Ma Şildi	:	Amatör Maarif Vekâleti Şildi
A.B.V. Kupası	:	Amatör Başvekil Kupası
P.F. Kupası	:	Profesyonel Federasyon Kupası
P.M. Ligi	:	Profesyonel Millî Lig
P.C.G. Kupası	:	Profesyonel Cemal Gürsel Kupası

Stad isimleri ise:

1909 yılı sonuna kadar Papasın çayırı, 1915 senesine kadar Ünion Kulüp, 1929 yılına kadar İttihatspor ve 1929 dan itibaren Fenerbahçe stadı Fenerbahçe olarak; bugün Taksimdeki gezi yeri Taksim Stadı, 1947 de İnönü, 1950

İKİ KAPTAN: Son yıllarda Galatasaray - Fenerbahçe rekabetinin sembolü olan Turgay ile Lefter bir millî takım maçı için seyahate çıkarlarken.

de Dolmabahçe ve 1952 yılında da Mithatpaşa olan stad Mithatpaşa olarak gösterilmiştir.

GALATASARAY — FENERBAHÇE MAÇLARI

Türk futbolünün üç önderinden ikisi Galatasaray ile Fenerbahçe, ezeli rekabetlerine 54 yıl evvel başlamışlardır. 17 Ocak 1909 pazar günü Kadıköyünde bugünkü Fenerbahçe stadının bulunduğu yerde, Papasın Çayırında ilk defa hususi suretde karşılaşan takımların ilk maçlarında **Ahmet Rohenson — Milo Bakiş, Adnan İbrahim — Bekir Sıtkı, Celâl, Sabri Mahir — Harace Armitace, Fuat Hüsnü, İdris, Küçük Ali, Emin Bülent** tertibiyle sahaya çıkan Galatasarayın karşısında yer alan Fenerbahçe kadrosunu, bugüne kadar yapılan araştırmalara rağmen bulmak Kabil olamamıştır. Galatasarayın 2 golünü de meşhur «Kin» şairi Emin Bülent (Serdaroğlu) atmıştır.

★ Galatasaray ile Fenerbahçe 17.1.1909 pazar gününden 1.1.1963 tarihine kadar 179 maç yapmışlardır. Bu 179 maçtan 67 şerinde iki ezeli rakip biribirlerini yenmişler ve 45 karşılaşmada da berabere kalmışlardır.

★ Galatasarayın attığı 255 gole, Fenerbahçe 249 golle karşılık vermiştir.

Galatasaray ile Fenerbahçe amatör ve profesyonel takımlarının yaptıkları 179 karşılaşmadan, iki ezeli rakip amatör iken hususî, pazar, cuma ve resmî liglerle, millî küme, İstanbul Şildi ve Kupası, Maarif Vekâleti Şildi; profesyonel takımlar kurduktan sonra da hususî, lig, Federasyon Kupası Millî lig maçları oynamışlardır. Bunların genel blançosu şöyledir:

A. H. Maçları	44	19	16	9	68	58
A. P. Lig Maçları	8	4	3	1	20	9
A. C. Lig Maçları	9	2	7	0	12	27
A. Lig Maçları	51	19	18	14	71	71
A Şilt Maçları	4	1	3	0	3	7
A. İst. K Maçları	4	1	2	1	6	6
A. M Küme Ma.	18	3	8	7	20	26
A. Ma. V.Ş. Ma.	3	3	0	0	7	3
P. Hususi Maç.	12	5	3	4	17	15
P. Lig Maçları	15	3	3	9	13	13
P. Fede. K. Maç.	3	2	1	0	7	6
P. Milli Lig Maç.	8	5	3	0	11	8
	179	67	64	45	255	249

★ Galatasaray ile Fenerbahçenin 1.1.1963 tarihine kadar oynadıkları 179 maçtan 18 maç (0-0), 31 maç (1-0), 18 maç (1-1), 19 maç (2-0), 22 maç (2-1), 6 maç (2-2), 8 maç (3-0), 11 maç (3-1), 13maç (3-2), 3 maç (3-3), 10 maç (4-0), 5 maç (4-1), 2 maç (4-2), 3 maç (4-3), 3 maç (5-0), 3 maç (5-1), 1 maç (6-0), 2 maç (6-1), 1 maç (7-0) sonuçlanmıştır.

Galatasarayın en açık farklı galebesi (7-0), Fenerbahçenin ise (6-1) dir.

★ Bir maçta en çok gol atan oyuncular: Şehit Celâl İbrahim (G.S.) 12.2.1911 tarihinde yapılan maçta 7 golden 4 ünü, Zeki Rıza SPOREL (F.B.) 19.9.1918 tarihinde yapılan maçta 4 golü, Cemil GÜRGEN (G.S.) 24.9.1939 tarihinde yapılan maçın 4 golünü, Metin OKTAY 12.12 1960 tarihinde yapılan maçın 5 golünden 4 nü atmışlardır.

★ İki ezeli rakibin 179 maçından otuzunda veya daha fazlasında yer alan futbolcular:

Galatasaraydan: Nihat BEKDİK (44), Turgay ŞEREN (41), Muzaffer TOKAÇ (39), Faruk KARLAS ve Osman İNCİLİ (38), Gündüz KILIÇ (35), Salim ŞATIROĞLU, Bülent EKEN ve İsfendiyar AÇIKGÖZ (34), Suat MAMAT (33), Musa SEZER ve Reha EKEN (31),

Fenerbahçeden: Esat KANER (49), Büyük Fikret ARICAN (46), Naci BASTONCU ve Küçük Fikret KIRCAN (42), Lefter KÜCÜKANDONYADİS (41), Cihat ARMAN (38), Zeki Rıza SPOREL ve Murat ALYÜZ (36), Müzdat YETKİNER (34), Halit DERİNGÖR (33), Mehmet Resat NAYİR (32), Alâaddin BAYDAR (32).

★ İki ezeli rakibin biribirlerine attıkları gollerin toplamı olan 504 golden beşini ve daha yukarısını atan futbolcular:

Zeki Rıza SPOREL (F.B.) 22, Lefter KÜCÜKANDONYADİS (F.B.) 18, Naci BASTONCU (F.B.) ve Cemil GÜRGEN (G.S.) 16. Alâaddin BAYDAR (F.B.) 14, Emin Bülent SERDADOĞLU merhum (G.S.) 12, Metin OKTAY (G.S.) 11, Şehit Celâl İbrahim (G.S.) 10, Büyük Fikret ARICAN (F.B.) ve Esat KANER (F.B.) 9, Reha EKEN (G.S.) ve Gündüz KILIC (G.S.) 8, Melih KOTANCA (F.B.) Halit DERİNGÖR (F.B.) ve İsfendiyar AÇIKSÖZ (G.S.) 7, Küçük Fikret KIRCAN (F.B.), Muhtar TUNÇALTAN (G.S.) ve Selâhattin ALMAY (G.S.) 6, Jozef GBERLE (G.S.), Nesip ŞAHİN merhum (G.S.), Yusuf Ziya ÖNİŞ (G.S.), Nihat BEKDİK (G.S.), Mehmet LEBLEBİ (G.S.). Lâtif YALIMLI (G.S.), Bülent BÜYÜKYÜKSEL (F.B.), Yaşar YALÇIN (F.B.), BUDURİ (G.S.) 5 gol.

★ İki ezeli rakibin biribirleriyle yaptıkları 179 maçta hem Sarı - Kırmızı ve hem de Sarı-lâcivert forma ile oynayan futbolcular şunlardır:

YAZ EĞLENCESİ: Galatasaray maneceri Gündüz Kılıç, Turgay ve Ergun Fenerbahçeli Basri'yi omuzlarda taşıyorlar.

Fuat Hüsnü KAYACAN (G.S. den F.B. ye), Hikmet TOPUZ merhum (F.B. den G.S. ye ve tekrar F.B. ye), Refik Osman TOP merhum (G.S. den F.B. ye ve tekrar G.S. ya), Suat SUBAY (G.S. den F.B. ye), Rebi ERKAL (G.S. den F.B. ye), Rasih MİNKÂRI (G.S. den F.B. ye ve tekrar G.S. ya), Süleyman TEKİL (F.B. den G.S. ya), Necdet ERDEM (F.B den G.S. ya), K. Orhan CAN BOLAT (F.B. den G.S. ya), Hilmi ATAKOL (F.B. den G.S. ya ve tekrar F.B.

ÜÇ AS: Galatasaray - Fenerbahçe mücadelelerine heyecan ve kalite veren 3 oyuncu Şeref, Turgay, Naci.

ye), Bülent VAROL (F.B. den G.S. ya), Niyazi TOMAKAN (F.B. den G.S. ya), Erdoğan GÖNCAN (F.B. den G.S' ya), İsmail KURT (G S. den F.B. ye), K. Ali SOYDAN (G.S. den F.B. ye), Kadri AYTAÇ (G.S. den F.B. ye ve tekrar G.S. ya) geçtikten sonra hem yeni ve hem eski takımlarına karşı oynamışlardır.

Meşhur Hasan merhum, Dalaklı Hüseyin, Haydar AŞAN Fenerbahçe takımında Galatasaraya karşı oynadıktan sonra, Sarı - Kırmızı formayı giymişler; Fenerbahçe genç takımından yetişen Necip ŞAHİN merhum, Ekrem merhum, Saim KAUR, Kaleci Büyük Metin, Ruhi KARADUMAN, Mustafa YÜRÜR, Galatasaraya geçtikten sonra Sarı - Lâcivertlilere, ayrıca Galatasaray genç takımdan Samim VAR ve Yılmaz GÜNDÜZ'de Fenerbahçe takımında Sarı - Kırmızılara karşı oynamışlardır.

179 MAÇ

17. 1.1909	F. BAHÇE	STADI	A. Hususi; G.S.: 2 F.B.: 0
9. 1.1910	„	„	A. P. Ligi; G.S.: 3 F.B.: 0
20.11.1910	„	„	A. P. Ligi; G.S.: 5 F.B.: 0
12. 2.1911	„	„	A. P. Ligi; G.S.: 7 F.B.: 0

(Galatasarayın Fenerbahçeyi açık farklı yendiği bu maçı Galatasaray 7 kişilik kadrosuyla Ahmet Robenson — Ali Sami — M. Ali, Bekir Sıdkı — Celâl, İdris, Emin, Bülent; Fenerbahçe ise Ali Sait — Galip, Mazhar — Sabri, Haenny, İzzi — Fethi, Şefkati, Memiş, Tevfik, Yahya şeklinde oynamışlar, golleri Celâl 4, Emin Bülent 2, İdris 1 atmışlardır.)

16. 4.1911	F. BAHÇE	STADI	A. Hususi; G.S.: 1 F.B.: 0
4. 5.1913	„	„	A. Hususi; G.S.: 6 F.B.: 0
25. 5.1913	„	„	A. Hususi; G.S.: 1 F.B.: 0

(Oyunun son dakikalarında yapılan gole itiraz eden Fenerbahçeliler sahayı terkettiklerinden yarıda kaldı.)

26.10.1913	F. BAHÇE	STADI	A. Hususi; G.S.: 3 F.B.: 0
4. 1.1914	„	„	A. P. Ligi; F.B.: 4 G.S.: 2

(Fenerbahçe'nin ilk defa Galatasarayı yendiği bu maçı iki takım şu kadrolarla oynamışlardır. F.B.: Matosyan — Galip, Arif — Sabri, Wiliyem, Süreyya — Miço, Otomobil Nuri, Hasan Kâmil, Sait Salâhattin, Topuz Hikmet; G.S.: Ahmet Robenson — Hasnun Galip, Ahmet Cevat — Usturumcalı Hüseyin, Celâl, Sabit — Nafiz Hayri, Emil Oberle, Josef Oberle, Nasır, Muzaffer Golleri Hasan Kâmil 2, Jozef Oberle 2, Sait Salâhattin 1, Miço 1 atmışlardır.)

3. 5.1914	F. BAHÇE	STADI	A. P. Ligi; F.B.: 0 G.S.: 0
2.10.1914	„	„	A. Hususi; G.S.: 6 F.B.: 1
5. 3.1915	„	„	A. Hususi; F.B.: 4 G.S.: 0
29.10.1915	„	„	A. P. Ligi; F.B.: 2 G.S.: 1

(İkinci devrede oyunun bitmesine 25 dakika kala hakem Fuat Hüsnü sertlik ve münakaşa yüzünden oyunu tatil etti.)

11. 2.1916	F. BAHÇE	STADI	A. P. Ligi; F.B.: 3 G.S.: 1
3. 3.1916	„	„	A. P. Ligi; G.S.: 1 F.B.: 0

(O zamanki futbol kaidelerine göre 29.10.1915 tarihinde hakem tarafından tatil edilen maç, kaldığı yerden ve ilk maçtaki kadrolarından başka tertiplerle iki rakip arasında oynanmıştır.)

22.12.1916	F. BAHÇE	STADI	A. Hususi; F.B.: 4 G.S.: 1
6. 4.1917	F. BAHÇE	STADI	A. C. Ligi; F.B.: 3 G.S.: 2

(G. Saray bu maçı 10 kişilik kadro ile oynamıştır.)

21.12.1917	F. BAHÇE	STADI	A. C. Ligi; G.S.: 3 F.B.: 2
12. 4.1918	„	„	A. C. Ligi; F.B.: 2 G.S.: 1
19. 9.1918	„	„	A. Hususi; F.B.: 4 G.S.: 0
3.10.1919	„	„	A. Hususi; F.B.: 3 G.S.: 0
19. 3.1920	„	„	A. Hususi; G.S.: 4 F.B.: 1
31. 5.1920	„	„	A. Hususi; F.B.: 4 G.S.: 0
1.10.1920	„	„	A. Hususi; F.B.: 3 G.S.: 2

(Bu maç 7 kişilik kadrolarla 30 ar dakikalık iki devre oynanmıştır.)

17.12.1920	F. BAHÇE	STADI	A. C. Ligi; F.B.: 4 G.S.: 1
1. 4.1921	„	„	A. C. Ligi; F.B.: 4 G.S.: 0
2. 6.1921	„	„	A. Hususi; G.S.: 2 F.B.: 1
4.11.1921	„	„	A. C. Ligi; G.S.: 5 F.B.: 1
30. 6.1922	TAKSİM	„	A. Hususi; F.B.: 3 G.S.: 0
17.11.1922	F. BAHÇE	„	A. C. Ligi; F.B.: 3 G.S.: 0
9. 3.1923	TAKSİM	„	A. C. Ligi; F.B.: 4 G.S.: 0
15. 6.1923	„	„	A. Hususi; F.B.: 1 G.S.: 0

(Oyunun bitmesine 27 dakika varken Galatasaraylılar gole itiraz ederek sahayı terketmişlerdir.)

2.11.1923	F. BAHÇE	STADI	A. Lig; F.B.: 4 G.S.: 0
7. 3.1924	TAKSİM	„	A. Lig; G.S.: 2 F.B.: 0

15. 8.1924 „ „ A. Lig; G.S.: 3 F.B.: 2

(Oyunun bitmesine yarım dakika kala hakem Haçopulo'nun verdiği penaltı kararı üzerine seyirciler sahaya girdiğinden maç 2-2 durumda kalmış ve o zamanki kaideler gereğince penaltı 19.8.1324 tarihinde boş Fenerbahçe kalesine Mithat tarafından çekilerek atılmıştır.)

23. 1.1925	TAKSİM	STADI	A. Hususi; G.S.: 0 F.B.: 0
24. 4.1925	„	„	A. Hususi; G.S.: 0 F.B.: 0
12. 6.1925	„	„	A. Hususi; F.B.: 1 G.S.: 0
30. 4.1926	„	„	A. Lig; G.S.: 3 F.B.: 0
14. 5.1926	„	„	A. Lig; G.S.: 3 F.B.: 1
1. 4.1927	„	„	A. Lig; G.S.: 5 F.B.: 1
6. 5.1927	„	„	A. Hususi; G.S.: 1 F.B.: 1
10. 8.1928	„	„	A. Hususi; G.S.: 3 F.B.: 3
31. 8.1928	„	„	A. Hususi; G.S.: 4 F.B.: 0
16.11.1928	„	„	A. Lig; G.S.: 2 F.B.: 0
10. 5.1929	„	„	A. Lig; G.S.: 2 F.B.: 1
29.11.1930	„	„	A. Lig; F.B.: 3 G.S.: 2
14. 3.1930	„	„	A. Şilt; F.B.: 3 G.S.: 1
28. 3.1930	„	„	A. Lig; F.B.: 1 G.S.: 1
26.12.1930	„	„	A. Lig; F.B.: 1 G.S.: 1
20. 3.1931	„	„	A. Lig; F.B.: 2 G.S.: 0
13. 5.1932	F. BAHCE	„	A. Hususi; G.S.: 2 F.B.: 1
27. 5.1932	TAKSİM	„	H. Hususi; F.B.: 1 G.S.: 0
10. 2.1933	„	„	A. Lig; F.B.: 5 G.S.: 1
2. 6.1933	F. BAHCE	„	A. Lig; F.B.: 2 G.S.: 0
30. 6.1933	TAKSİM	„	A. Şilt; F.B.: 2 G.S.: 0

(İlk devrenin 29. dakikasında hakem Emin Fuat maçı tatil etti.)

24.11.1933	F. BAHCE	STADI	A. Lig; F.B.: 1 G.S.: 0
23. 2.1934	TAKSİM	„	A. Lig; F.B.: 0 G.S.: 0

(60. dakikada kavga çıkdığından maç yarıda kalmıştır. Bu kavga yüzünden 8 Galatasaraylı 9 Fenerbahçeli 17 futbolcu iki ayla müebbet boykot arasında değişen cezalara çaptırılmışlardır.)

11. 5.1934	TAKSİM	STADI	A. Lig; F.B.: 0 G.S.: 0
21. 9.1934	„	„	A. Şilt; G.S.: 1 F.B.: 0
29.10.1934	„	„	A. Hususi; F.B.: 1 G.S.: 0
30.11.1934	„	„	A. Lig; F.B.: 0 G.S.: 0
1. 3.1935	F. BAHCE	„	A. Lig; G.S.: 4 F.B.: 0
8. 3.1935	TAKSİM	„	A. Lig; G.S.: 0 F.B.: 0
15. 3.1935	F. BAHÇE	„	A. Lig; F.B.: 1 G.S.: 0
10. 5.1935	„	„	A. Şilt; F.B.: 2 G.S.: 1
23. 2.1936	„	„	A. Lig; F.B.: 6 G.S.: 1
19. 4.1936	TAKSİM	„	A. Lig; F.B.: 1 G.S.: 0
5. 7.1936	F. BAHCE	„	A. Hususi; G.S.: 3 F.B.: 2
7. 2.1937	TAKSİM	„	A. Lig; F.B.: 4 G.S.: 1
23. 2.1937	„	„	A. Hususi; F.B.: 1 G.S.: 1
18. 4.1937	F. BAHÇE	„	A. M. Küme; F.B.: 0 G.S.: 0
27. 6.1937	ŞEREF	„	A. M. Küme; F.B.: 2 G.S.: 1
2. 1.1938	„	„	A. Lig; F.B.: 3 G.S.: 2
29. 1.1939	F. BAHÇE	„	A. Lig; F.B.: 3 G.S.: 2
19. 2.1939	TAKSİM	„	A. Lig; F.B.: 1 G.S.: 1
1. 5.1939	„	„	A. Hususi; G.S.: 4 F.B.: 1

21. 5.1939	F. BAHÇE	„	A. M. Küme; G.S.: 4 F.B.: 3
4. 6.1939	TAKSİM	„	A. M. Küme; G.S.: 4 F.B.: 3
24. 9.1939	F. BAHÇE	„	A. Hususi; G.S.: 4 F.B.: 0
1.10.1939	„	„	A. Lig; F.B.: 1 G.S.: 0
30.10.1939	TAKSİM	„	A. Hususi; F.B.: 2 G.S.: 1

(62. dakikada hakem Şazi Tezcan oyunu tatil etti.)

24.12.1939	TAKSİM	STADI	A. Lig; G.S.: 3 F.B.: 1
7. 1.1940	„	„	A. Hususi; G.S.: 2 F.B.: 0
31. 1.1940	„	„	A. M. Küme; G.S.: 1 F.B.: 1
9. 6.1940	F. BAHÇE	„	A. M. Küme; F.B.: 3 G.S.: 2
29. 9.1940	„	„	A. Lig; F.B.: 1 G.S.: 1
30.10.1940	„	„	A. Hususi; F.B.: 3 G.S.: 3
22.12.1940	ŞEREF	„	A. Lig; F.B.: 2 G.S.: 0
9. 3.1941	„	„	A. Hususi; F.B.: 2 G.S.: 0
30. 3.1941	F. BAHÇE	„	A. M. Küme; F.B.: 1 G.S.: 0
1. 6.1941	ŞEREF	„	A. M. Küme; G.S.: 2 F.B.: 1
8. 6.1941	F. BAHÇE	„	A. Hususi; G.S.: 1 F.B.: 0
26.10.1941	„	„	A. Lig; G.S.: 2 F.B.: 1
15. 3.1942	ŞEREF	„	A. İst. Kupası; G.S.: 5 F.B.: 0
19. 4.1942	„	„	A. Lig; G.S.: 2 F.B.: 1
17. 5.1942	F. BAHÇE	„	A. Hususi; G.S.: 3 F.B.: 1
13.12.1942	ŞEREF	„	A. Hususi; G.S.: 2 F.B.: 2

(67. dakikada hakem Samih Duransoy'un verdiği penaltı kararını Fenerbahçelilerin kabul etmemeleri yüzünden oyun yarıda kaldı.)

2. 1.1943	ŞEREF	STADI	A. Hususi; G.S.: 1 F.B.: 1
14. 3.1943	„	„	A. M. Küme; G.S.: 0 F.B.: 0
9. 5.1943	F. BAHÇE	„	A. M. Küme; F.B.: 1 G.S.: 0
14.11.1943	„	„	A. Lig; F.B.: 2 G.S.: 0
1.10.1944	„	„	A. Lig; F.B.: 2 G.S.: 2
24.12.1944	„	„	A. Lig; F.B.: 2 G.S.: 2
28. 1.1945	ŞEREF	„	A. İst. Kupast; F.B.: 0 G.S.: 0
8. 4.1945	F. BAHÇE	„	A. M. Küme; F.B.: 1 G.S.: 1
20. 5.1945	„	„	A. M. Küme; F.B.: 3 G.S.: 2
23. 9.1945	ŞEREF	„	A. İst. Kupası; F.B.: 3 G.S.: 0
11.11.1949	F. BAHÇE	„	A. Lig; F.B.: 0 G.S.: 0
13. 1.1946	ŞEREF	„	A. Lig; F.B.: 1 G.S.: 0
9. 3.1946	„	„	A. M. Küme; F.B.: 2 G.S.: 0
31. 3.1946	„	„	A. M. Küme; F.B.: 1 G.S.: 1
20.10.1946	F. BAHÇE	„	A. Lig; F.B.: 2 G.S.: 2
1.12.1946	„	„	A. Hususi; G.S.: 1 F.B.: 0
22.12.1946	ŞEREF	„	A. İst. Kupası; F.B.: 3 G.S.: 1
2. 3.1947	F. BAHÇE	„	A. Lig; G.S.: 1 F.B.: 0
23. 3.1947	ŞEREF	„	A. M. Küme; F.B.: 2 G.S.: 1
4. 5.1947	F. BAHÇE	„	A. M. Küme; F.B.: 2 G.S.: 1
8. 6.1947	„	„	A. Ma. Şildi; G.S.: 1 F.B.: 0
8.11.1947	ŞEREF	„	A. Hususi; F.B.: 1 G.S.: 0

(25 şer dakikalık devreler halinde oynanmıştır.)

21.12.1947	ŞEREF	STADI	A. Lig; F.B.: 2 G.S.: 2
21. 3.1948	F. BAHÇE	„	A. Lig; F.B.: 3 G.S.: 1
20. 6.1948	MİTHATPAŞA	„	A. Ma. Şildi; G.S.: 2 F.B.: 1
14.11.1948	„	„	A. Lig; G.S.: 2 F.B.: 1

30. 3.1949	F. BAHÇE	„	A. Hususi; G.S.: 1 F.B.: 1
10. 4.1949	MİTHATPAŞA	„	A. Lig; G.S.: 1 F.B.: 0
24. 4.1949	„	„	A. Hususi; F.B.: 2 G.S.: 0
7. 5.1949	„	„	A. Hususi; G.S.: 1 F.B.: 0
6.11.1949	„	„	A. Lig; F.B.: 1 G.S.: 0
20.11.1949	„	„	A. Hususi; F.B.: 2 G.S.: 0
19. 2.1950	„	„	A. Lig; G.S.: 2 F.B.: 1
15. 4.1950	„	„	A. M. Küme; G.S.: 0 F.B.: 0
23. 4.1950	„	„	A. M. Küme; G.S.: 0 F.B.: 0
12.11.1950	„	„	A. Lig; G.S.: 1 F.B.: 1
14. 1.1951	„	„	A. Hususi; G.S.: 2 F.B.: 0
25. 3.1951	„	„	A. Lig; G.S.: 1 F.B.: 0
1. 5.1951	„	„	A. Ma. Şildi; G.S.: 4 F.B.: 2

(Bu tarihden sonra Türk futbolunda profesyonellik kabul edildiğinden iki ezeli rakibin profesyonel oyunculardan kurulu takımları karşılaşmağa başlamışlardır.)

21.10.1951	M. PAŞA	STADI	P. Hususi; G.S.: 3 F.B.: 3
9. 3.1952	„	„	P. Lig; G.S.: 1 F.B.: 1
19. 5.1952	„	„	P. Lig; G.S.: 2 F.B.: 2
30.11.1952	„	„	P. Lig; G.S.: 0 F.B.: 0
22. 2.1953	„	„	P. Lig; F.B.: 1 G.S.: 0
19. 4.1953	„	„	P. F. Kupası; F.B.: 3 G.S.: 2
29. 4.1953	„	„	P. Hususi; G.S.: 3 F.B.: 1
6. 5.1953	„	„	A. Lig; G.S.: 4 F.B.: 3
7. 5.1953	„	„	A. Lig; F.B.: 2 G.S.: 1
6.12.1953	„	„	A. Lig; G.S.: 3 F.B.: 1
1. 5.1954	F. BAHÇE	„	P. Lig; G.S.: 1 F.B.: 1
19.12.1954	MİTHATPAŞA	„	A. Lig; G.S.: 2 F.B.: 1
13. 3.1955	„	„	P. Lig; G.S.: 3 F.B.: 1
15. 5.1955	„	„	P. Lig; F.B.: 2 G.S.: 0
16.10.1955	„	„	P. Hususi; G.S.: 3 F.B.: 2
24.12.1955	„	„	P. Lig; G.S.: 0 F.B.: 0
27. 6.1956	„	„	P. Hususi; G.S.: 1 F.B.: 0
1.12.1956	„	„	P. Lig; G.S.: 1 F.B.: 1
16.12.1956	„	„	P. F. Kupası; G.S.: 3 F.B.: 2
30. 4.1957	„	„	P. Lig; G.S.: 2 F.B.: 0
8. 9.1957	„	„	P. Lig; F.B.: 3 G.S.: 0
5. 1.1958	„	„	P. Lig; G.S.: 2 F.B.: 0
30. 3.1958	ANKARAGÜCÜ	„	P. Lig; G.S.: 1 F.B.: 1
7. 6.1958	MİTHATPAŞA	„	P. Hususi; G.S.: 1 F.B.: 1
14. 6.1958	„	„	P. F. Kupası; G.S.: 2 F.B.: 1
28. 9.1958	„	„	P. Lig; G.S.: 0 F.B.: 0
18. 1.1959	„	„	P. Lig; G.S.: 0 F.B.: 0
10. 6.1959	„	„	P. M. Lig; G.S.: 1 F.B.: 0
14. 6.1959	„	„	P. M. Lig; F.B.: 4 G.S.: 0
17.12.1959	„	„	P. M. Lig; F.B.: 1 G.S.: 0
24. 1.1960	19 MAYIS (Ank.)	„	P. Hususi; G.S.: 2 F.B.: 1
13. 4.1960	MİTHATPAŞA	„	P. M. Lig; G.S.: 2 F.B.: 1
3. 7.1960	„	„	P.C.G. Kup.; F.B.: 1 G.S.: 0
7. 9.1960	19 MAYIS (Ank.)	„	P. Hususi; G.S.: 1 F.B.: 0
5.10.1960	„	„	P. Hususi; G.S.: 0 F.B.: 0
12.12.1960	MİTHATPAŞA	„	P. M. Lig; G.S.: 5 F.B.: 0

25. 6.1961	„	„	P. M. Lig; G.S.: 2 F.B.: 1
30. 8.1961	„	„	P. Hususi; F.B.: 2 G.S.: 0
20. 9.1961	19 MAYIS (Ank.)	„	P. Hususi; F.B.: 1 G.S.: 1
1. 1.1962	MİTHATPAŞA	„	P. M. Lig; G.S.: 1 F.B.: 0
14. 2.1962	„	„	P. Hususi; F.B.: 3 G.S.: 2
24. 5.1962	„	„	P. M. Lig; F.B.: 1 G.S.: 0

BEŞİKTAŞLILAR: 1962 — 1963 mevsimine, yaptıkları transferlerle iddialı bir şekilde giren Siyah-beyazlıların sezon başındaki kuvvetli kadrolarından biri.

GALATASARAY — BEŞİKTAŞ MAÇLARI

Türk futbolünün üç önderinden ikisi Galatasaray ile Beşiktaş rekabetlerine 39 yıl evvel başlamışlardır.

22 Ağustos 1924 cuma günü Resmî İstanbul Amatör ligi için halen gezi yeri olan Taksim stadında ilk defa karşılaşan iki rakip saha da şu kadrolarla yer almışlardı:

B.J.K. : Sabri USUĞLU — Balıkçı TEVİK, Refik Osman TOP merhum — Bahattin merhum, Cavit ALTINDAL, Şahap merhum — Nafi, Abdi, Edip, Şükrü ERKUŞ, Saadet.

G.S.: Ulvi YENAL — Kerim, Ali GENÇAY merhum — Mehmet Nazif GERÇİN, Nihat BEKDİK, Hayri Cemil GÖNEN — Mehmet LEBLEBİ, Necip ŞAHİN merhum, Edip OSSA, Mithat ERTUĞ, Muslih PEYKOĞLU merhum.

Bu ilk maçta Galatasarayı 2-0 yenen Beşiktaşın gollerini Saadet ile Siyah - Beyaz formalı Santrfor Edip atmışlardır.

★ Galatasaray - Beşiktaş takımları 22.8 1924 cuma gününden 1.1.1963 tarihine kadar 147maç yapmışlardır. Bu 147 maçtan 56 maçı Beşiktaşlılar, 52 maçı da Galatasaraylılar kazanmışlar ve 39 maç ise berabere sonuçlanmıştır.

Galatasarayın attığı 242 gole Beşiktaş 237 golle karşılık vermiştir.

★ Galatasaray ile Beşiktaşın amatör ve profesyonel takımlarının yaptıkları 147 karşılaşmadan iki rakip amatör iken Hususî, resmi lig, İstanbul Şilt ve Kupası, Millî Küme, profesyonel takımlar kurulduktan sonra da hususî, lig, Federasyon Kupası millî lig maçlarının genel bilançosu şöyledir:

		Mac	Galip G.S.	B.J.K.	Berabere	Gol G.S.	B.J.K.
Amatör hususi	Maçları	32	12	9	11	58	49
» lig	»	47	18	22	7	83	97
» şilt	»	2	0	1	1	1	3
» İstanbul kupası	»	4	2	1	1	7	5
» Millî küme	»	19	7	5	7	40	31
Profesyonel hususi	»	16	4	6	6	19	21
» lig	»	17	7	6	4	30	22
» Federasyon kupası	»	4	1	3	0	2	4
» Millî lig	»	6	1	3	2	2	5
		147	52	56	39	242	237

★ Galatasaray i l e Beşiktaşın 1.1.1963 tarihine kadar oynadıkları 147 maçtan 9 maç (0-0), 22 maç (1-0), 16 maç (1-1), 14 maç (2-0), 19 maç (2-1), 9 maç (2-2), 6 maç (3-0), 16 maç (3-1), 11 maç (3-2), 1 maç (3-3), 2 maç (4-0), 3 maç (4-1), 3 maç (4-3), 4 maç (4-4), 2 maç (5-0), 3 maç (5-1), 3 maç (5-2), 2 maç (5-4), 1 maç (6-1), 1 maç (9-2) sonuçlanmıştır.

Galatasarayın en çok farklı galebesi (9-2), Beşiktaşın ise (5-0) dır.

★ Bir maçta en çok gol atan oyuncular: Gündüz KILIÇ (G.S.) 30.6.1940 tarihinde yapılan maçta 9 golden 5 ni, Hakkı YETEN (B.J.K.) 23.10.1938 tarihinde yapılan maçta 5 golden 4 nü atmışlardır.

★ İki rakibin 147 maçından otuzunda veya daha fazlasında yer alan futbolcular:

Galatasaraydan Salim ŞATIROĞLU (41), Faruk BARLAS ve Muzaffer TOKAÇ (37), Gündüz KILIÇ ve Osman İNCİLİ (31), Eşfak AYKAÇ, Musa SEZER ve Bülent EKEN (30),

Beşiktaştan: Şeref GÖRKEY (62), Hakkı YETEN (54), Eşref BİLGİÇ (46), Mehmet Ali (45), Hüsnü SAVMAN merhum (41), Hayati OZGAN (39), Dr. Vedii TOSUNCUK (37), Hüseyin SAYGUN (35), Yavuz ÜRETEN (32), Şükrü GÜLESİN (30).

★ İki ezeli rakibin biri birlerine attıkları gollerden toplamı olan 479 gol den beşini ve daha yukarısını atanlar:

Hakkı YETEN (B.J.K.) 29, Şeref GÖRKEY (B.J.K.) 26, Gündüz KILIÇ (G.S.) 21, Kemal GÜLÇELİK (B.J.K.) 13, Şükrü GÜLESİN, Suat MAMAT (G.S.) ve Recep ADANIR (B.J.K.) 12, Eşfer BİLGİÇ (B.J.K.) ve Reha EKEN (G.S.) 11, Eşfak AYKAÇ (G.S.) 10, Cemil GÜRGEN (G.S.), Şevket YORUKMAZ (B.J.K.) ve Metin OKTAY (G.S.) 9, Coşkun ÖZARI (G.S.) 8, Şahap (G.S.), İsfendiyar AÇIKSÖZ (G.S.), Bülent ESEL (B.J.K.) 7, Kemal FARUKİ (G.S.) Cici Necdet KAYRAL (G.S.), Süleyman TEKİL (G.S.) Muzaffer TOKAÇ (G.S.) ve Nazmi BİLGE (B.J.K.) 6, Mehmet LEBLEBİ (G.S.), Hayati OZGAN (B.J.K.), Bülent EDİZ (G.S.), Salâhattin ALMAY (G.S.) ve Coşkun TAŞ (B.J.K.) 5 gol.

★ İki rakibin biri birleriyle yaptıkları 147 maçta hem Sarı - Kırmızı ve hem de Siyah - Beyaz forma ile oynayan futbolcular şunlardır:

İbrehim TUSDER (G.S. dan B.J.K. ye), Günaydın ÖZYURD (B.J.K dan G.S.ya), Şükrü GÜLESİN (B.J.K. den G.S. ya), Bülent GÜRBÜZ (B.J.K. den G.S. ya), Büyük Ahmet BERMAN (B.J.K. den G.S. ya), Recep ADANIR (B.J.K. den G.S. ya) geçtikten sonra hem eski ve hem yeni takımlarına karşı oynamışlardır.

Refik Osman Top merhum, Rüştü ERKUŞ ve Küçük Ali ile Selim'in babası Arif SOYDAN iki rakibin rekabeti başlamadan evvel Siyah - Beyaz ve Sarı - Kırmızı formalarla oynamışlardır.

Beşiktaş genç takımından yetişen Faruk BARLAS ve Muzaffer TOKAÇ Galatasaraydan Siyah - Beyazlılara karşı bir çok defa yer almışlardır.

★ Galatasaray - Beşiktaş rekabetinin entrasan tarafı hiç bir maçlarının yarıda kalmamasıdır.

147 MAÇ

22. 8.1924	TAKSİM	STADI	A. Lig; B.J.K.: 2 G.S.: 0
21. 7.1925	„	„	A. Lig; G.S.: 6 B.J.K.: 1
14. 1.1927	„	„	A. Lig; G.S.: 3 B.J.K.: 0
18.11.1927	„	„	A. Lig; G.S.: 4 B.J.K.: 1
20. 4.1928	„	„	A. Hususi; G.S.: 3 B.J.K.: 1
10. 6.1928	„	„	A. Hususi; G.S.: 5 B.J.K.: 2
21. 9.1928	„	„	A. Lig; G.S.: 4 B.J.K.: 3
19. 4.1929	„	„	A. Lig; G.S.: 2 B.J.K.: 1
24. 1.1930	„	„	A. Lig; G.S.: 1 B.J.K.: 1
3. 3.1930	„	„	A. Hususi; G.S : 0 B.J.K.: 0
30. 5.1930	„	„	A. Lig; G.S.: 1 B.J.K.: 0
10.12.1930	„	„	A. Lig; G.S.: 3 B.J.K.: 1
13. 3.1931	„	„	A. Lig; G.S.: 3 B.J.K.: 1
18. 9.1931	„	„	A. Hususi; G.S: 4 B.J.K.: 3
6.10.1931	„	„	A. Hususi; G.S.: 0 B.J.K.: 0
11.10.1932	„	„	A. Hususi; G.S.: 2 B.J.K.: 1
9.12.1932	„	„	A. Lig; B.J.K: 3 G.S.: 0
18. 3.1933	„	„	A. Lig; B.J.K.: 5 G.S.: 0

(Beşiktaşın Galatasarayı ilk defa açık farkla yendiği bu maça Sait Selâhattin CİHANOĞLU'nun hakemliğinde Beşiktaş: Sadri USUĞLU — Hüsnü SAVMAN merhum, ADNAN — Nuri SANGAR «İstanbul ağır ceza hakimlerinden», ALİ, Feyzi UMAN — Hayati OZGAN, Hakkı YETEN, NAZIM, Şeref GÖRKEY, Eşref BİLGİÇ; Galatasaray: Avni KURGAN — Burhan ATAK, HÜSEYİN — Muzaffer ERTUĞ, Nihat BEKDİK, Suphi BATUR «Senatör» Mehmet LEBLEBİ Muslih PEYKOĞLU merhum, Rasih MİNKÂRİ, İbrahim TUSDER, OSMAN seklinde oynamış, golleri sırasıyla Şeref, Nazım, Nazım, Hayati, Şeref atmışlardır.)

6.10.1933	TAKSİM	STADI	A. Hususi; B.J.K.: 2 G.S.: 1
20.10.1933	„	„	A. Hususi: B.J.K.: 3 G.S.: 1
2. 2.1934	F.BAHCE	„	A. Lig: B.J.K.: 2 G.S.: 2
16. 3.1934	TAKSİM	„	A. Lig: B.J.K.: 2 G.S.: 2
4. 5.1934	SEREF	„	A. Hususi; B.J.K.: 1 G.S.:1
29. 6.1934	TAKSİM	„	A. Şilt; B.J.K.: 0 G.S.: 0
13. 7.1934	„	„	A. Silt; B.J.K.: 3 G.S.: 1
4.11.1934	ŞEREF	„	A. Hususi; B.J.K.: 1 G.S.: 1
21.12.1934	„	„	A. Lig; B.J.K.: 2 G.S.: 0
4. 1.1935	„	„	A. Hususi; B.J.K.: 4 G.S.: 4
18. 1.1935	„	„	A. Lig; B.J.K.: 2 G.S.: 1
26. 1.1936	„	„	A. Lig; G.S.: 2 B.J.K.: 1
21. 6.1936	TAKSİM	„	A. Lig; B.J.K.: 3 G.S.: 2
8.11.1936	ŞEREF	„	A. M. Küme; B.J.K.: 2 G.S.: 1
23. 2.1937	TAKSİM	„	A. Hususi; B.J.K.: 1 G.S.: 0
16. 5.1937	„	„	A. M. Küme; B.J.K.: 2 G.S.: 2
11. 7.1937	„	„	A. M. Küme; G.S.: 3 B.J.K.: 1
21.11.1937	F. BAHÇE	„	A. Lig; G.S.: 4 B.J.K.: 4
30. 1.1938	TAKSİM	„	A. Hususi; B.J.K.: 3 G.S.: 2
13. 2.1938	„	„	A. Küme; B.J.K.: 2 G.S.: 1
1. 5.1938	ŞEREF	„	A. M. Küme; G.S.: 2 B.J.K.: 1
23.10.1938	„	„	A. Lig; B.J.K.: 5 G.S.: 2
25.12.1938	TAKSİM	„	A. Lig; B.J.K.: 2 G.S.: 2
28. 5.1939	„	„	A. M. Küme; G.S.: 3 B.J.K.: 1

17. 9.1939	ŞEREF	„	A. Hususi; B.J.K.: 2 G.S.: 0
13.11.1939	„	„	A. Lig; B.J.K.: 1 G.S.: 0
3.12.1939	TAKSİM	„	A. Hususi; G.S.: 3 B.J.K.: 0
4. 2.1940	„	„	A. Lig; G.S.: 4 B.J.K.: 0
11. 5.1940	„	„	A. Hususi; G.S.: 4 B.J.K.: 4
16. 6.1940	ŞEREF	„	A. M. Küme; G.S.: 4 B.J.K.: 4
30. 6.1940	„	„	A. M. Küme; G.S.: 9 B.J.K.: 2

(Galatasarayın Beşiktaşı açık farkla yendiği bu maçı, Ahmet Adem GÖĞÜS — Osman İNCİLİ — Faruk BARLAS, Salim DÜM'ün hakemliğinde, Galatasaray: Osman İNCİLİ — Faruk BARLAS, Salim ŞATIROĞLU — Musa SEZER, ENVER, Esfak AYKAÇ — Süleyman TEKİL, Gündüz KILIÇ, Cemil GÜRGEN, Salâhattin ALMAY, SARAFİM: Beşiktaş: M. ALİ — TACİ, AHMET — HÜSEYİN, Hakkı YETEN, CİHAT — RAUF, Hayati OZGAN, NAZIM, Şeref GÖRKEY, Eşref BİLGİÇ şeklinde oynamış, golleri sırayla Hayati, Gündüz, Süleyman, Süleyman, Gündüz, Eşref, Gündüz, Gündüz, Süleyman, Cemil, Gündüz atmışlardır.)

13.10.1940	ŞEFFF	STADI	A. Lig; B.J.K.: 3 G.S.: 1
29.12.1940	F. BAHÇE	„	A. Lig; B.J.K.: 5 G.S.: 0
16. 3.1941	ŞEREF	„	A. Hususi; G.S.: 1 B.J.K.: 0
11. 5.1941	„	„	A. M. Küme; B.J.K.: 3 G.S.: 2
29. 6.1941	F. BAHCE	„	A. M. Küme; B.J.K.: 1 G.S.: 1
19.10.1941	ŞEREF	„	A. Lig; B.J.K.: 3 G.S.: 2
30.10.1941	„	„	A. Hususi; G.S.: 2 B.J.K.: 0
15. 2.1942	F. BAHÇE	„	A. İst. Ku. G.S.: 3 B.J.K.: 2
12. 4.1942	„	„	A. Lig; B.J.K.: 3 G.S.: 2
20.12.1942	ŞEREF	„	A. Hususi; B.J.K.: 0 G.S.: 0
4. 4.1943	„	„	A. M. Küme; G.S.: 3 B.J.K.: 1
16. 5.1943	F. BAHÇE	„	A. M. Küme; G.S.: 3 B.J.K.: 1
1.10.1943	ŞEREF	„	A. İst. Kup.; G.S.: 3 B.J.K.: 1
10.10.1943	„	„	A. Lig; G.S.: 5 B.J.K.: 1
26.12.1943	„	„	A. Lig; B.J.K.: 2 G.S.: 0
27. 2.1944	„	„	A. İst. Kup.; B.J.K.: 1 G.S.: 1
5. 3.1944	„	„	A. İst. Kup.; B.J.K.: 1 G.S.: 0
17. 9.1944	„	„	A. Lig; B.J.K.: 4 G.S.: 1
10.12.1944	„	„	A. Lig; B.J.K.: 2 G.S.: 2
11. 3.1945	„	„	A. M. Küme; G.S.: 1 B.J.K.: 0
15. 3.1945	„	„	A. M. Küme; G.S.: 1 B.J.K.: 1
19. 7.1945	„	„	A. Hususi; B.J.K.: 3 G.S.: 2
14.10.1945	„	„	A. Lig; B.J.K.: 5 G.S.: 1
23.12.1945	„	„	A. Lig; B.J.K.: 2 G.S.: 1
3. 2.1946	„	„	A. Hususi; G.S.: 1 B.J.K.: 0
3. 3.1946	„	„	A. M. Küme; B.J.K.: 4 G.S.: 1
24. 3.1946	F. BAHÇE	„	A. M. Küme; B.J.K.: 1 G.S.: 0
29.10.1946	ŞEREF	„	A. Hususi; B.J.K.: 2 G.S.: 1
7.11.1946	„	„	A. Hususi; G.S.: 2 B.J.K.: 0
17.11.1946	„	„	A. Lig; G.S.: 1 B.J.K.: 1
9. 2.1947	„	„	A. Lig; B.J.K.: 4 G.S.: 0
6. 4.1947	„	„	A. M. Küme; B.J.K.: 1 G.S.: 1
25. 5.1947	F. BAHÇE	„	A. M. Küme; B.J.K.: 3 G.S.: 1
7. 9.1947	ŞEREF	„	A. Hususi; B.J.K.: 3 G.S.: 2
5.10.1947	„	„	A. Hususi; B.J.K.: 3 G.S.: 3
26.10.1947	„	„	A. Hususi; B.J.K.: 2 G.S.: 2
29.10.1947	„	„	A. Hususi; G.S.: 3 B.J.K.: 1
9.11.1947	„	„	A. Hususi; G.S.: 0 B.J.K.: 0

(25 şer dak.kalık devreler hal'nde oynanmıştır.)

11. 1.1948	ŞEREF	STADI	A. Lig; G.S.: 3 B.J.K.: 1
28. 3.1948	„	„	A. Lig; B.J.K.: 5 G.S.: 1
25. 4.1948	„	„	A. Hususi; G.S.: 3 B.J.K. 2
24.10.1948	MİTHATPAŞA	„	A. Lig: B.J.K.: 2 G.S.: 0
27. 2.1949	„	„	A. Lig; G.S.: 1 B.J.K.: 0
30. 4.1949	„	„	A. Hususi; G.S.: 5 B.J.K.: 4
8. 5.1949	„	„	A. Hususi; B.J.K.: 1 G.S.: 0
13.11.1949	„	„	A. Lig; B.J.K.: 1 G.S.: 0
26. 2.1950	„	„	A. Lig; G.S.: 2 B.J.K.: 1
2. 4.1950	„	„	A. M. Küme; G.S.: 1 B.J.K.: 1
22. 4.1950	„	„	A. M. Küme; G.S.: 1 B.J.K.: 1
4. 2.1951	„	„	A.Lig; B.J.K.: 2 G.S.: 0
17. 2.1951	„	„	A. Hususi; B.J.K.: 0 G.S.: 0
1. 4.1951	„	„	A. Lig; G.S.: 1 B.J.K.: 0

(Bu tarihden sonra Türk futbolunda profesyonellik kabul edildiğinden iki rakibin profesyonel oyunculardan kuruiu takımları karşılaşmağa başlamışlardır.)

20.10.1951	„	„	P.Hususi; B.J.K : 2 G.S.: 0
9.12.1951	„	„	P.Hususi; B.J.K.: 2 G.S.: 0

BİROL: Beşiktaş forvetinin sürükleyicisi vazifesini yapan Birol bu yıl takım kaptanlığına da yükseldi.

30. 3.1952	„	„	P. Lig; B.J.K.: 0 G.S.: 0
25. 5.1952	„	„	P. Lig; B.J.K.: 1 G.S.: 1
9.11.1952	„	„	P. Lig; B.J.K.: 2 G.S.: 2
23.11.1952	„	„	A. Lig; G.S.: 5 B.J.K.: 2
1. 2.1953	„	„	P. Lig; B.J.K.: 2 G.S.: 1
15. 2.1953	ŞEREF	„	A. Lig; G.S.: 2 B.J.K.: 1
22. 3.1953	MİTHATPAŞA	„	P. Hususi; B.J.K.: 2 G.S.: 1
8.11.1953	„	„	P. Lig; B.J.K.: 2 G.S.: 1
13.12.1953	ŞEREF	„	A. Lig; G.S.: 3 B.J.K.: 2
21. 2.1954	19 MAYIS (Ank.)	„	P. Hususi; B.J.K.: 2 G.S.: 1
9. 5.1954	MİTHATPAŞA	„	P. Lig; G.S.: 3 B.J.K.: 0
26.12.1954	„	„	P. Lig; G.S.: 2 B.J.K.: 2
17. 4.1955	„	„	P. Lig; B.J.K.: 1 G.S.: 0
7. 5.1955	„	„	P. Hususi; B.J.K.: 1 G.S.: 0
6.11.1955	„	„	P. Lig; B.J.K.: 5 G.S.: 4
28.12.1955	„	„	P. Hususi; G.S. 2 B.J.K.: 0
6. 5.1956	„	„	P. Lig; G.S.: 4 B.J.K.: 3
11.11.1956	„	„	P. Lig; G.S.: 2 B.J.K.: 1
19. 1.1957	„	„	P. Lig; B.J.K.: 1 G.S.: 0
24. 4.1957	„	„	P. Lig; G.S.: 2 B.J.K.: 0
6. 6.1957	„	„	P. F. Kup.; B.J.K.; 2 G.S.: 1
26. 6.1957	„	„	P. F. Kup.; G.S.: 1 B.J.K.: 0
22. 9.1957	„	„	P. Lig; G.S.: 3 B.J.K.: 0
19. 1.1958	„	„	P. Lig; B.J.K.: 1 G.S.: 0
16. 3.1958	„	„	P. Hususi; G.S.: 3 B.J.K.: 1
28. 6.1958	„	„	P. F. Kup.; B.J.K.: 1 G.S.: 0
29. 6.1958	„	„	P. F. Kup.; B.J.K.: 1 G.S.: 0
21. 9.1958	„	„	P. Lig; G.S.: 3 B.J.K.: 0
26.10.1958	„	„	P. Hususi; G.S.: 2 B.J.K.: 2
9.11.1958	„	„	P. Hususi; G.S.: 1 B.J.K.: 1
11. 1.1959	„	„	P. Lig; G.S.: 2 B.J.K.: 1
30.10.1959	19 MAYİS(Ank.)	„	P. Hususi; G.S.: 0 B.J.K.: 0
2.12.1959	MİTHATPAŞA	„	P. M. Lig; B.J.K.. 1 G.S.: 0
6. 4.1960	„	„	P. M. Lig; B.J.K.: 1 G.S.: 0
2. 7.1960	„	„	P. C. G. Kup.: G.S.: 2 B.J.K.: 0
1. 1.1961	„	„	P. M. Lig; G.S.: 1 B.J.K.: 0
20.3.1961	„	„	P. M. Lig; B.J.K.: 2 G.S.: 0
29. 8.1961	„	„	P. Hususi B.J.K.: 1 G.S.: 1
10.12.1961	„	„	P. M. Lig; B.J.K.: 0 G.S.: 0
7. 2.1962	„	„	P. Hususi; G.S : 3 B.J.K.: 2
7. 6.1962	„	„	P. M. Lig; G.S : 1 B.J.K.: 1
21. 6.1962	19 MAYİS (Ank.)	„	P. Hususi B.J.K.: 1 G.S.: 1
1. 9.1962	MITHATPAŞA	„	P Hususi B.J.K : 3 G.S.: 1
15.12.1962	„	„	P. Hususi B.J.K.. 1 G.S.: 1

FENERBAHÇE — BEŞİKTAŞ

Türk futbolünün üç önderinden ikisi Fenerbahçe ile Beşiktaş, rekabetlerine 39 yıl evvel başlamışlardır.

28 Kasım 1924 cuma günü halen gezi yeri olan Taksim stadında ilk defa hususi surette karşılaşan iki rakip sahaya şu kadrolarla çıkmışlardı:

Fenerbahçe: Şekip KULAKSIZOĞLU — Kadri GÖKTULGA, Rağıp MAĞDEN merhum, — Dr. İsmet ULUĞ, Prof Fahir YENİÇAY — Sabih ARCA, Alâaddin BAYDAR, Zeki SPOREL, Beleş Ömer TANYERİ, SEYFİ.

Beşiktaş: Sadri USUĞLU — Balıkçı TEVİK, Refik Osman TOP merhum — BAHATTİN merhum, CAVİT ALTINDAL, ŞAHAP merhum — NAFİ, Şükrü ERKUŞ, FERCANİ, EDİP, HASAN.

Bu ilk maçta Beşiktaşı 4-0 yenen Fenerbahçe'nin gollerini sırasıyla Cafer, Zeki, Alâaddin, Zeki atmışlardır.

★ Fenerbahçe ile Beşiktaş 28.11.1924 cuma gününden 1.1.1963 tarihine kadar 133 maç yapmışlardır. Bu 133 maçtan 52 maçı Beşiktaşlılar, 51 maçı Fenerbahçeliler kazanmışlar ve 30 karşılaşmada da iki rakip berabere kalmışlardır.

Fenerbahçelilerın attıkları 212 gole, Beşiktaşlılar 191 golle karşılık vermişlerdir.

★ Fenerbahçe ile Beşiktaşın amatör ve profesyonel takımlarının yaptıkları, 133 karşılaşmadan, iki rakip amatör iken hususi, resmî lig, millî küme, İstanbul Şilt ve kupası, Başvekil kupası; profesyonel takımlar kurduktan sonra da hususî, lig, millî lig maçlarının genel bilançosu şöyledir:

			Maç	F.B.	B.J.K	Berabere	F.B.	B.J.K.
Amatör	hususi	Maçları	20	8	7	5	38	35
„	lig	„	44	15	19	10	59	54
„	şilt	„	4	3	1	0	8	6
„	İstanbul k.	„	3	1	2	0	3	5
„	Millî küme	„	23	8	10	5	39	39
„	Başvekil k.	„	1	0	1	0	1	4
Profesyonel hususi		„	14	7	5	2	33	22
„	lig	„	15	5	3	7	24	18
„	millî lig	„	9	4	4	1	7	8
			133	**51**	**52**	**30**	**212**	**191**

★ Fenerbahçe ile Beşiktaşın 1.1.1963 tarihine kadar oynadıkları 133 maçtan 7 maç (0-0), 28 maç (1-0), 15 maç (1-1), 11 maç (2-0), 18 maç (2-1), 5 maç (2-2), 5 maç (3-0), 13 maç (3-1), 4 maç (3-2), 2 maç (3-3), 3 maç (4-0), 4 maç (4-1), 8 maç (4-2), 3 maç (4-3), 1 maç (4-4), 1 maç (5-0), 1 maç (5-1), 1 maç (5-2), 1 maç (6-2), 1 maç (7-0), 1 maç (7-1) sonuçlanmıştır.

Fenerbahçenin en açık farklı galebesi (7-0), Beşiktaşın ise (7-1) dir.

★ Bir maçta en çok gol atan oyuncular: Z e k i Rıza SPOREL (F.B.)

ŞENOL: Beşiktaş forvetinin acar oyuncusu Şenol bir Fenerbahçe maçında Akgün'ü geçiyor.

18.6.1926 tarihinde oynan maçta 4 golü atmıştır.

★ Fenerbahçe ile Beşiktaşın yaptıkları 133 maçtan otuzunda veya daha fazlasında yer alan futbolcular:

Fenerbahçeden: Küçük Fikret KIRCAN (48), Naci BASTONCU (47), Esat KANER(40), Cihat ARMAN (38), Halit DERİNGÖR(37), Büyük Fikret ARICAN ve Müzdat YETKİNER (36), Murat ALYÜZ (35), Lebib ELMAS(30),

Beşiktaştan: Hakkı YETEN ve Şeref GÖRKEY (55), Hüseyin SAYGUN (49), Mehmet ALİ (40), Şükrü GÜLESİN ve Dr. Vedii T O S U N C U K (34), Feyzi UMAN ve Yavuz ÜRETEN (32), Eşref BİLGİÇ (31), Hüsnü SAVMAN merhum (30),

★ İki rakibin biri birilerine attıkları gollerin toplamı olan 403 golden beşini ve daha yukarısını atan futbolcular:

Hakkı YETEN (B.J.K.) 30, Naci BASTONCU (F.B.) 15, Şeref GÖRKEY (B.J.K.) 13, Melih KOTANCA (F.B) 11, Zeki Rıza SPOREL (F.B.) 10, Büyük Fikret ARICAN (F.B.), Niyazi SELÇ (F.B.), Şükrü GÜLESİN (B.J.K.) ve Müzdat YETKİNER (F.B.) 9, Küçük Fikret KIRCAN (F.B.)ve Kemal GÜLÇELİK (B.J.K.) 8, Yaşar YALÇIN (F.B.) 7, NAZIM (B.J.K.) ve Halit DERİNGÖR (F.B.) 6, Şükrü ERKUŞ (B.J.K.) NAMIK (F.B.) ve İbrahim TUSDER (B.J.K.) 5 gol.

★ İki rakibin birbirleriyle yaptıkları 133 maçta hem Sarı - Lâcivert ve hem de Siyah - Beyaz forma ile oynayan fuibolcular şunlardır:

Saadet (B.J.K. den F.B. ye), Taci (B.J.K. den F.B. ye), Erdoğan GÖKCAN (F.B. den B.J.K. ye), Büyük Halil (B. J.K. den F.B. ye), Selim SOYDAN (B. J.K. den F.B. ye) geçmişlerdir.

Ayrıca Refik Osman TOP merhum Fenerbahçe (A), Birol PEKEL'de Genç takımında oynadıktan sonra Beşiktaş takımında Sarı - Lâcivertlilere karşı yer almışlardır.

133 MAÇ

28.11.1924	TAKSİM	STADI	A. Hususi F.B.: 4 B.J.K.: 0
18. 6.1926	F. BAHÇE	„	A. Hususi F.B.: 4 B.J.K.: 1
12.11.1926	TAKSİM	„	A. Lig F.B.: 0 B.J.K.: 0
29. 3.1927	„	„	A. Hususi F.B.: 2 B.J.K.: 2
4.11.1927	„	„	A. Hususi F.B.: 4 B.J.K.: 2
26.10.1928	„	„	A. Lig B.J.K.: 4 F.B.: 2
17. 5.1929	„	„	A. Lig F.B.: 3 B.J.K.: 1
17. 1.1930	„	„	A. Lig F.B.: 5 B.J.K.: 0
4. 3.1930	„	„	A. Hususi B.J.K.: 2 F.B..: 1

(Hakem Şeref merhum, lüzümsüz sertlik yüzünden oyunu bitmesine 9 dakika kala tatil etti.)

25. 5.1930	TAKSİM	STADI	A Lig B.J.K.: 3 F.B.: 3
13. 6.1930	„	„	A. Şilt F.B.: 2 B.J.K.: 1
9. 1.1931	„	„	A. Lig F.B.: 1 B.J.K.: 0
27. 5.1931	„	„	A. Lig B.J.K.: 1 F.B.: 0
23.12.1932	„	„	A. Lig F.B : 2 B J.K.: 1
16. 6.1933	F BAHÇE	„	A. Lig F.B.: 0 B.J.K.: 0
12. 1.1934	TAKSİM	„	A. Lig B.J.K.: 3 F.B.: 2
13. 4.1934	F. BAHÇE	„	A. Lig B.J.K.: 1 F.B.: 0
14. 9.1934	„	„	A. Şilt F.B.: 2 B.J.K.: 1
2.11.1934	„	„	A. Hususi F.B.: 0 B.J.K.: 0
14.12.1934	ŞEREF	„	A. Lig F.B.: 1 B.J.K.:0
11. 1.1935	F. BAHÇE	„	A. Lig F.B.: 4 B.J.K.: 2

23. 6.1935	TAKSİM	„	A. Şilt B.J.K.: 3 F.B.: 1
2. 2.1936	F. BAHÇE	„	A. Lig F.B.: 1 B.J.K.: 0
17.5.1936	TAKSİM	„	A. Lig F.B.: 1 B.J.K.: 1

(75. dakikada gole itiraz eden Beşiktaşlılar oyuna başlamadıkları için hakem oyunu tatil ederek Beşiktaşa hükmen mağlûbiyet kararı vermiştir.)

22.11.1936	ŞEREF	STADI	A. Lig; F.B.: 2, B.J.K.: 0
21. 3.1937	TAKSİM	„	A. M. Küme; B.J.K.: 2, F.B.: 1
4. 7.1937	F. BAHÇE	„	A. M. Küme F.B.: 1, B.J.K.: 0
7.11.1937	TAKSİM	„	A. Lig; F.B.: 1, B.J.K.: 1
6.12.1937	F. BAHÇE	„	A. Hususi; F.B.: 4, B.J.K.: 2
6. 3.1938	TAKSİM	„	A. M. Küme; F.B.: 1, B.J.K.: 1
26. 6.1938	F. BAHÇE	„	A. Şilt F.B.: 3, B.J.K.: 1
2.10.1938	„	„	A. Lig; F.B.: 2, B.J.K.: 2
4.12.1938	ŞEREF	„	A. Lig; B.J.K.: 1, F.B.: 0
9. 4.1939	„	„	A. M. Küme; B.J.K.: 3, F.B.: 0
2. 7.1939	F. BAHÇE	„	A. M. Küme B.J.K.: 4, F.B.: 2
15.10.1939	„	„	A. Lig; B.J.K.: 4, F.B.: 3
14.11.1939	ŞEREF	„	A. Hususi; B.J.K.: 3, F.B.: 2
24. 3.1940	„	„	A. Lig; F.B.: 5, B.J.K.: 1
12. 5.1940	TAKSİM	„	A. Hususi; F.B.: 2, B.J.K.: 2
23. 6.1940	F. BAHÇE	„	A. M. Küme; F.B.: 2, B.J.K.: 1
7. 7.1940	ŞEREF	„	A. M. Küme; F.B.: 5, B.J.K.: 2
22. 9.1940	F. BAHCE	„	A. Lig; B.J.K.: 2, F.B.: 1
16. 2.1941	ŞEREF	„	A. Lig; B.J.K.: 1, F.B.: 0
23. 3.1941	„	„	A. Hususi; B.J.K.: 7, F.B.: 1

(Beşiktaş'ın Fenerbahçe'yi açık farkla yendiği bu maçı Samih DURANSOY'un hakemliğinde iki rakip şu kadrolarla oynamışlardır: Beşiktaş: M. Ali — Yavuz, Hıristo — Memduh, Halil, Rıfat — Sabri, Hakkı YETEN, Saim, Şeref GÖRKEY, Sükrü; Fenerbahçe: Cihat — Taci, Lebip — B. Ömer, B. Fikret, Hüseyin — K. Fikret, K. Niyazi, Yaşar, Naci, Rebii. Golleri sırasıyla Sabri D: 5, Şeref D: 20, Hakkı D: 28, Naci D: 36, Sabri D: 50, 52, Hakkı D: 70, Şeref D: 85 atmışlardır.

13. 4.1941	ŞEREF	STADI	A. M. Küme B.J.K.: 1, F.B.: 1
15. 6.1941	F. BAHÇE	„	A. M. Küme B.J.K.: 3, F.B.: 1
23.11.1941	„	„	A. Lig; F.B.: 1, B.J.K.: 0

(80. dakikada hakem ikinci gollerini de saymayınca Beşiktaşlılar sahayı terk ettiler.)

1. 3.1942	ŞEREF	STADI	A. Lig; B.J.K.: 1, F.B.: 0
20. 9.1942	F. BAHÇE	„	A. Hususi; B.J.K.: 3, F.B.: 1
27. 9.1942	„	„	A. Hususi; F.B.: 3. B.J.K.: 0
22.11.1942	„	„	A. Lig; B.J.K.: 2, F.B.: 1
18.12.1942	ŞEREF	„	A. Hususi; B.J.K.: 2, F.B.: 1
7. 2.1943	„	„	A. İst. Kupası B.J.K.: 2, F.B.: 1
28. 2.1943	„	„	A. Lig; B.J.K.: 1, F.B.: 0
11. 4.1943	F. BAHÇE	„	A. M. Küme; F.B.: 1, B.J.K.: 0
19. 5.1943	ŞFREF	„	A. M. Küme F.B.: 4, B.J.K.: 1
24.10.1943	F. BAHÇE	„	A. Lig; B.J.K.: 1, F.B.: 0
8.12.1943	ŞEREF	„	A. Hususi; B.J.K.: 2, F.B.: 2
20. 2.1944	„	„	A. Lig; B.J.K.: 0, F.B.: 0
12. 3.1944	„	„	A. M. Küme B.J.K.: 4, F.B.: 0

14. 5.1944	F. BAHÇE	„	A. M. Küme; B.J.K.: 2, F.B.: 1
3. 6.1944	19 MAYIS (Ank.)	„	A. B. V. Kup. B.J.K.: 4, F.B.: 1
10. 9.1944	ŞEREF	„	A. İst. Kup. B.J.K.: 3, F.B.: 1
22.10.1944	F. BAHÇE	„	A. Lig; B.J.K.: 1, F.B.: 0
14. 1.1945	ŞEREF	„	A. Lig; B.J.K.: 2 F.B.: 0
1. 4.1945	F. BAHÇE	„	A. M. Küme; B.J.K.: 3, F.B.: 3
13. 5.1945	ŞEREF	„	A. M. Küme; B.J.K.: 4, F.B.: 3
7.10.1945	„	„	A. Lig; B.J.K.: 2, F.B.: 1
16.11.1945	„	„	A. İst. Kup. F.B.: 1, B.J.K.: 0
16.12.1945	F BAHÇE	„	A. Lig; F.B.: 1, B.J.K.: 1
10. 3.1946	ŞEREF	„	A. M. Küme; B.J.K.: 1, F.B.: 0
17. 3.1946	F. BAHÇE	„	A. M. Küme; B.J.K.: 1, F.B.: 1
28. 4.1946	„	„	A. M. Küme F.B.: 3, B.J.K.: 1
12. 5.1946	ŞEREF	„	A M. Küme; B.J.K.: 2, F.B.: 1
29. 9.1946	„	„	A. Lig; F.B.: 4, B.J.K.: 3
15.12.1946	F. BAHÇE	„	A. Lig; F.B.: 2, B.J.K.: 1
20. 4.1947	ŞEREF	„	A. M. Küme; B.J.K.: 2, F.B.: 1
18. 5.1947	F. BAHÇE	„	A. M. Küme; F.B.: 4, B.J.K.: 0
9.11.1947	ŞEREF	„	A. Hususi F.B.: 1, B.J.K.: 0

(25 şer dakikalık devreler halinde oynanmıştır.)

18.11.1948	F. BAHÇE	STADI	A. Lig; F.B.: 2, B.J.K.: 0
4. 4.1948	ŞEREF	„	A. Lig; F.B.: 3, B.J.K.: 2

(Maçın hakemi gelmediğinden Galatasaray antrenörü MOLLOY hakem durdu. 82. dakikada seyircilerin sahaya girmelerinden dolayı hakem maçı 3-2 Fenerbahçe lehinde tatil etti.)

10.10.1948	M. PAŞA	STADI	A. Lig; B.J.K.: 3, F.B.: 1
16. 1.1949	„	„	A. Lig; B.J.K.: 1, F.B.: 0
23. 4.1949	„	„	A. Hususi; B.J.K.: 1, F.B.: 0
1. 5.1949	„	„	A. Hususi; F.B.: 2, B.J.K.: 1
27.11.1949	„	„	A. Lig; F.B.: 1, B.J.K.: 1
5. 3.1950	„	„	A. Lig; B.J.K.: 1, F.B.: 0
1. 4.1950	„	„	A. M. Küme; F.B.: 2, B.J.K.: 0
16. 4.1950	„	„	A. M. Küme; F.B.: 1, B.J.K.: 1
21.10.1950	„	„	A. Hususi; F.B.: 2, B.J.K.: 1
11. 2.1951	„	„	A. Lig; B.J.K.: 1, F.B.: 0
18. 2.1951	„	„	A. Hususi; B.J.K.: 1, F.B.: 1
8. 4.1951	„	„	A. Hususi; B.J.K.: 3, F.B.: 1

(Bu maç, esasında amatör lig maçı olup Fenerbahçeliler sahaya iki lisanssız oyuncu ile çıkarak, hükmen mağlubiyeti kabul etmişler ve hususi bir karşılaşma yapmışlardır.)

(Bu tarihden sonra Türk futbolunda profesyonellik kabul edildiğinden iki rakibin profesyonel oyunculardan kurulu takımları karşılaşmağa başlamışlardır.)

14.10.1951	M. PAŞA	STADI	P. Hususi; B.J.K.: 3, F.B.: 0
16.12.1951	„	„	P. Hususi; B.J.K.: 3, F.B.: 2
10. 2.1952	„	„	P. Lig; B.J.K.: 1, F.B.: 0
1. 5.1952	„	„	P. Lig; B.J.K.: 4, F.B.: 2
16.11.1952	„	„	P. Lig; F.B.: 3, B.J.K.: 1
8. 2.1953	„	„	P. Lig; F.B.: 0, B.J.K.: 0
26. 4.1953	„	„	P. Hususi; F.B.: 3, B.J.K.: 0
31. 5.1953	„	„	P. Hususi; B.J.K.: 2, F.B.: 1

7.11.1953	ŞEREF	„	A. Lig; B.J.K.: 0, F.B.: 0
29.11.1953	M. PAŞA	„	P. Lig; B.J.K.: 2, F.B.: 0
22. 5.1954	F. BAHÇE	„	A. Lig; F.B.: 3, B.J.K.: 1
5.12.1954	M. PAŞA	„	P. Lig; F.B.: 1, B.J.K.: 1
10. 4.1955	„	„	P. Lig; F.B.: 1, B.J.K.: 1
19. 5.1955	„	„	P. Hususi F.B.: 4, B.J.K.: 4
4.12.1955	„	„	P. Lig; F.B.: 1, B.J.K.: 1
25.12.1955	„	„	P. Hususi; F.B.: 2, B.J.K.: 0
3. 6.1956	„	„	P. Lig; F.B.: 2, B.J.K.: 2
23.12.1956	„	„	P. Lig; F.B.: 2, B.J.K.: 0
24. 3.1957	„	„	P. Lig; F.B.: 4, B.J.K.: 2
1. 9.1957	„	„	P. Lig; F.B.: 3, B.J.K.: 1
29.12.1957	„	„	P. Lig; F.B.: 1, B.J.K.: 1
2. 3.1958	F. BAHCE	„	P. Hususi; F.B.: 4, B.J.K.: 2
5.10.1958	M. PAŞA	„	P. Lig; F.B.: 4, B.J.K.: 1
6.12.1958	„	„	P. Hususi; F.B.: 7, B.J.K.: 0

(Fenerbahçe'nin Beşiktaş'ı en açık farklı yendiği bu maçı iki rakip Cihat ERGUN'un hakemliğinde ve şu kadrolarla oynamışlardır: Fenerbahçe: Şükrü — Seracettin — Avni, Osman, Necdet — Mustafa, Mahir, Yüksel, Hüseyin, Niyazi; Beşiktaş: Alâattin — Kâmil, Bahattin — Gürcan, Erdoğan, Celâl — Yüksel, Nazmi, Güneş, Kaya, Erdoğan. Golleri sırasıyla Mustafa D: 17, Hüseyin D: 23, Avni D: 27, Mahir D: 35, Yüksel D: 36. Mustafa D: 42, Necdet D: 47 atmışlardır.

25. 1.1959	M. PAŞA	STADI	P. Lig; F.B.: 0, B.J.K.: 0
18. 3.1959	„	„	P. M. Lig; F.B.: 1, B.J.K.: 0
3. 5.1959	19 MAYIS (Ank.)	„	P. Hususi; F.B.: 1, B.J.K.: 0
17. 5.1959	M. PAŞA	„	P. M. Lig; F.B.: 2, B.J.K.: 0
3. 1.1960	„	„	P. M. Lig; B.J.K.: 1, F.B.: 0
22. 5.1960	ŞEHİR (AD.)	„	P. Hususi; F.B.: 2, B.J.K.: 0
12. 6.1960	19 MAYIS (Ank.)	„	P. M. Lig; F.B.: 1, B.J.K.: 0
1. 7.1960	M. PAŞA	„	P. C. G. Kup. F.B.: 6, B.J.K.: 2
25.12.1960	„	„	P. M. Lig; B.J.K.: 3, F.B.: 1
3. 5.1960	19 MAYIS (Ank.)	„	P. M. Lig; F.B.: 1, B.J.K.: 0
26.11.1961	M. PAŞA	„	P. M. Lig; B.J.K.: 1, F.B.: 0
21. 1.1962	ALSANCAK (İz.)	„	P. Hususi; B.J.K.: 1, F.B.: 1
31. 1.1962	M. PAŞA	„	P. Hususi; B.J.K.: 3, F.B.: 0
2. 6.1962	19 MAYIS (Ank.)	„	P. Hususi; B.J.K.: 2, F.B.: 0
13. 6.1962	M. PAŞA	„	P. M. Lig; B.J.K.: 2, F.B.: 0
11.11.1962	„	„	P. M. Lig; B.J.K.: 1, F.B.: 1

12 — FUTBOL VE SAĞLIK

a) Futbolün fiziyolojisi

b) Futbolün fizio- patolijisin de meteorolojik âmiller.

e) Futbol kaza ve arızaları ve bunların tedavileri

d) Maçtan sonra ölen futbol cular

12 - Futbol ve Sağlık

a) FUTBOLUN FİZİYOLOJİSİ

Futbol ve rugby sporlarında fazla koşmak lâzımdır. Fazla koşmak için akciğerlerin, kalbin diğer uzuvlara nisbetle daha sağlam olması lâzımdır. Bundan başka iyi teşekkül etmiş kuvvetli ve mukavim bacaklar da lâzımdır. Çabuk dönmek, çabuk sıçramak, vücudünü çabuk döndürmek için adellerinin çevik olması gerektir. Bunlardan başka oyun oynayanların disipline uymaları, feragat sahibi olmaları ve iş birliğine alışmaları lâzımdır. Bu yönden ahlâk bakımından da bu iki oyun önemi haiz dir. Karar sür'atı, soğuk kanlılık ve zekânın bu oyunlarda hâkim olduğunu da bilmek icabeder. Zeki, soğuk kanlı olanların diğlrlerine nisbetle daha ziyade başarı temin edeceği ve zeki olmayanların iyi bir oyuncu olamıyacağı pek tabiidir. Bundan başka oyuncuların yer ve muhit değişikliklerine çok alışık olmaları yani vücutları sertleştirilmiş olması gerektir. Vücutleri en sert bir havaya, en yakıcı bir güneş ve rüzgâra ve hatta adale ve sinirleri felce uğratacak derecede soğuğa mütehammil olmaları lâzımdır. Bundan anlaşılırki futbol disipline soğuk kanlılığa, karar sür'atine alıştırdığı ve binaenaleyh harp ve savaş için lâzım gelen şartları, toplamağa yardım ettiği gibi ahlâk bakımından da feragata alıştırır. Görülüyorki futbol ve rugby terbiye edici oyunlardır. (Yanlız bunun aksini yapılamak şartile.) Bizde bir futbol maçından sonra ekserya bir kavga çıkar, futbol oyunu şartlarına riayet edilmez. Hakem dinlemez. Stad harici, mahalle aralarından şurda burda ayakkabısız, tozluksuz oynanırdı. S o n zamanlarda Hükûmetin almış olduğu kati kararlar sayesinde bugibi uygunsuz hallerin önüne hemen hemen tamamen geçilmiştir. Fiziyoloji bakımından futbol ve rugby en ziyade bacak adalelerini nümalandırır, teneffüs siasını genişletir, çevikliğe alıştırır. İhtirakı fazlalaştırdığı için şişmanlığın önüne geçer. Yalnız futbol oynayanlarda vaktından önce bu oyuna heves edenlerde boy kısalığı hasıl olur. Kalp ve akciğer hastalıkları bu oyunları oynamağa engel teşkil eder.

Prof. Dr. Münir Ahmet SARPYENER
(Spor Faydaları, arzıları kitabından)
İtsanbul Üniversitesi Tıp Fakültesi Yayınlarından

b) FUTBOLUN FİZİO — PATOLİJİSİNDE METEOROLOJİK AMİLLER

Bir futbolcunun adeleleri (0) üstünde 20-25 dereceye kadar bir muhitte iyi randıman verebilece bir kabiliyette bulunur ve bu 25 derecenin yukarısında hararet ne kadar yükselirse çalışma ve oynama o kadar ağır olur. Harici hararet derecesi vücut hareretini tecavüz ettiği andan itibaren çok kısa bir zamanda yorgunluk gelir. Eğer şiddetli hararete şiddetli bir rutubet de munzam olursa (coup de chaleur) hararet vurması husula gelir bu da ayrıca ölüme sebebiyet verebilir. Havanın rütubet derecesi de hesaba katılmalıdır.

Hele 10-15 gün içinde suhunet farkı ile maç yapacak futbolcularda hemen

yorgunluk baş göstermekte, bazen de adeleleri hareket edemez hale gelmektedir.

Mayıs ayı bizim gençliğimiz için müsabakaların yapılmasına elverişli görünmüyor. Çünkü bu ayın tenasüli tenebbühleri yükselterek enerji ihtiyaçlarını artırdığı ve bundan dolayı enerji'nin süratle tükenebildiği bir devreye tekabül ettiği tesbit edilmiştir.

Rüzgârlı havalarda, rüzgârın istikameti teneffüs mihverine dikey olursa teneffüs müşkilâtlı olur. Bu halde uzviyet bu güçlüğü refleks tarikiyle tenef füsün nazmını artıracak, teneffüs ve deveran cihazları arasındaki senkronizm dolayısıyla nabız hızını da arttırarak telafiye çalışır.

Yağmurun tesiri daha az fena değildir. Yağmur görmüş toprak ayağı kaydırdığı için oldukça büyük bir çalışma sarfına lüzum hissettirir. Bu fuzuli çalışma sarfı toprak çamurlu ve balçıklı olursa daha ziyade olur, ıslak elbiseler hareketleri, cildin traspirasyon'ı ve harareti intişarını güçleştirir ve vücudü soğuk tutar.

Rüzgâr ve yağmur müşkülleri çiftleştirirler. Kar ve fırtına ise güçlükleri daha ziyade arttırmaya sebep olurlar. Soğuğun vücut sathında işemi meydana getirerek cilt tarikile olan teneffüsü azaltacağı, terlemeye mani olacağı, beden sathını soğutup derinlere kadar nüfuz ederek adaleyi uyuşturacağı, ilâveten kaydedilmektedir. Bu müsait şartlarda çalışma ve oyun (0) ın üstünde 5 dereceye kadar mümkün olmakta ve ondan sonra hararet derecesinin düşmesi ile mütenasip bir surette azalmaktadır. Soğukta formanın kalınlığını, mesainin ve harici muhitin tipine uygun gelecek bir şekilde arttırmak lâzımdır.

Dr. Macit EMİR
(Sporun Physio - Pathologie'si)
Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü yayınlarından

c) FUTBOL KAZA VE ARIZALARI VE BUNLARIN TEDAVİLERİ

İleri milletlerin, bedeni ve manevi kudretlerini artırmak için spor oyunlarına ne kadar önem verdikleri malûmdur. Bu cereyandan uzak kalması kabil olmayan Türk milleti ve bilhassa Türk gençliği bedeni terbiyeye, jimnastiği ve spora, oyunlara lâzım gelen önemi vermeğe başlamış, hatta devlet beden Terbiyesi kanunu ile sporu nizam altına almıştır.

Sporun ve oyunlarının yapıldığı her yerde, spor kazaları ve bu kazaların bıraktıkları arızalar hududu gittikçe genişlemiştir. İlk tedavi hakkında sporla meşgul olan her gençin bilgi sahibi bulunması lâzımdır.

Spor esnasında vukua gelen kazalar ve arızalar beynelmilel istatistiklere göre %5 addedilmiştir. Spor neticesi kazaya uğrayan bir genci kısa bir müddet içinde iyileştirmek, onu uzun müddet vazife ve çalışmasından mahrum etmemek önemli bir hizmettir.

Spor kazalarını azaltmak, spor tekniğinin teferrüatına riayet etmek, antrenman, teknik kaidelerini ehemiyetle göz önünde bulundurmak ve yapmak emniyet tertibatını ihmal eylememek ve düşünce ile hareket etmek sayesinde mümkün olabilir.

Spor kazalarını yani yaralanmaların sporun sürekli olarak tesirile vücutta müzmin bir şekilde meydana getirdiği spor arızalarından ayrıt etmek icabeder. Spor yaralanmaları spor esnasında zuhura gelen kaza neticesi meydana gelir. Yaralanma ani olarak haricden gelen kuvvetl bir darbenin tesiri ile husule geldiği gibi, dahili gerilme, adali kontrakturlerle de meydana çıkabilir. Yaralanmaların sebebleri muhteliftir. Ya sporcunun bizzat kendisi veya sporda kullanılan alet veya harici tesirler kazaya sebep olur. Bir de harici (İklim) tesirile kaza husule gelebilir. Rüzgâr, havanın hareketi, kar, taş ve su gibi

arzî engeller iyi takdir edilmezse kazalara sebebiyet verebilir.

Spor oyunlarında en sık görülen yaralar ezilme ve berelenme ile vukua gelen yararlardır. Futbol esnasında düşerek incik kemiği (tibia) nahiyesinin berelenmesi, futbol topunun başa çarpmasıyla kafa derisinin sıyrılması gibi. Spor esnasında deride vuka gelen yarada görülecek ilk şey kanamadır.

Hafif kanamanın pek zararı yoktur Gelen kan az bile olsa yaralı bir telâş gösterir, merak eder, böyle husule gelen ufak yaralarda biraz kanamağa müsaade etmelidir, kaza ile yaraya girmesi muhtemel mikropların çıkmasını temin eder, yara akan kanla yıkanarak kirlerinden temizlemiş olur. Bu itibarla kanama yaranın kendisini temizlemesi bakımından faideli sayılır.

Küçük kanamalar hariçten yardım edilmeden çok defa kendiliğinden geçer. Vücut kanamağa karşı tertibatsız değildir. Damarlar uzunluğunca ve çevresinde gayet ince adelelere malik olduklarından tekallüs ederler, ve iç tabakalarile yaranın ağzından geriye doğru büzülürler. Damarlardan harice akan kan civar örgülerle temasa gelince pıhtılaşır ve teşekkül eden kan pıhtısı damarın ağzını kapar. Ehemmiyetsiz kanamalarda kanayan yara üzerini biraz basmak, bir bandaj koymak kifayet eder. Mikroplarından temizlenmiş temiz gaz bezi ile hatta yaranın etrafında kanları yıkamadan ve temizlemeden, yara gazın parmaklarla temas etmediği kısmıyla örtülür ve üzeri sargı ile biraz sıkıca sarılırsa kanama çok defa durur; pansımana mahsus temiz gaz paketi olmadığı zaman ütülenmiş ve kullanılmamış bir mendil, mendilin iç yüzü yaraya gelmek üzere, bu vazifeyi görür Kullanılmış mendil, bir gömlekten koparılan parça kullanılmamalıdır. Büyük kanamalarda, derin yaralarda doktorun müdahalesi şarttır. Kolda, elde, bacakta kuvvetli olursa, bu zaman daha müessir ve esaslı tedbirlere müracaat etmek iktiza eder. İlk yapılacak iş yaraya gelen damarları usulüne göre sıkarak kanı durdurmağa çalışmaktır.

Kırıklar ve çıkıklar içinde doktorun müdahalesi şarttır. Doktorun müdahalesine kadar kırıklarda yapılacak ilk yardım, hastayı kıpırdatmadan ve mümkün olan enbasit bir şekilde yatırmaktır.

Ord, Prof. Dr Akif Şakir ŞAKAR
(Spor Faydaları, Arızaları kitabından)
İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesi yayınlarından

d) MAÇDAN SONRA ÖLEN FUTBOLCULAR

Türkiyede maçta sakatlandıktan veya zehirlenerek ölen futbolcular vardır.

1928 Yılı haziran ayında Taksim stadında yapılan Beşiktaş — Askerî Sanayi maçında rakibinden karnına yediği bir dizden sonra hastahaneye kaldırılan Beşiktaş sağaçığı Adil, ertesi gün barsak kanamasından vefat etmişti.

1929 aralık ayının 27. cuma günü İzmirde Alsancak stadında yapılan Altay — Altınay maçında, Altay ortahafı Vehbi Altınaylı İhsanın bir diz darbesine maruz kalarak, kaldırıldığı hastanede iki gün sonra, bağırsak kopması neticesinde peritonitten vefat etmişti.

1954 Yılının 28 nisan çarşamba günü Mithatpaşa stadında yapılan ve 5-1 sarı - kırmızılıların lehine biten Galatasaray - Emniyet profesyonel lig maçında Emniyetin beraberlik golünü atan Aldo, fazla yemekten dolayı zehirlenek 63. dakikada sahayı terk ettikten biraz sonra ölmüştür.

1 2 0 2 1 1 0 0 1 1 2 0 1

13 — SPOR — TOTO

a) Türkiyede
b) Dünyada
c) Totoda oyun sistemi

13 - SPOR - TOTO

Bütün dünyada kısaca Toto olarak adlandırılan futbol müşterek bahisi, içine para atılarak şans denenen ve totolisateur denen makinenin adının kısaltılmış şekli olan Toto ismi ile hemen her memlekette oynanmaktadır. 1911 yılından itibaren oynanan bu oyunu Birminghamlı J. J. Bernard isimli bir şahıs icad etmiştir. Bugün Avrupada Toto oyununu bulunmadığı iki memleket vardır ki bunlar Rusya ile Fransadır.

a) TÜRKİYEDE

29 nisan 1959 tarih ve 7258 sayılı kanunla kabul edilen Toto oyununa Spor Toto adı verilmiş ve bu oyunun tertip ve yönetilmesi Beden Terbiyesi Umum müdürlüğüne bırakılmıştır. Futbolde, bu teşkilâttan başka bahisler tertip edenler aynı kanuna göre 1000 liradan az olmamak üzere ağır para cezasına veya 2 aydan 2 seneye kadar hapis cezasına çarptırılırlar. Beden Terbiyesi Umum müdürlüğü spor toto oynatma hakkını, kendi mürakabesi altında ancak umumî, hususî, mülhak bütçeli veya kurulacak kurumlara verebilir. Spor totodan teşkilâta kalan hisse her nevi spor tesisleri ve sahaları vucuda getirmek, bunların idamelerini sağlamak için kullanılacaktır. 9 şubat 1960 tarihli ve 12702 sayılı nizamname uyarınca oynatılan spor totoda, zaruri masraflar çıktıktan sonra kalan paranın %60 ı kazananlara 13-10 doğru isabet yapanlar arasında 4 derece üzerinden dağatılır. 2 liradan az ikramiyeler dağatılmaz. Toto biletleri devredilemez, 10 kolondan fazlasını bir şahsı oynıyamaz ve 18 yaşından aşağı olanlar kupon dol duramazlar. Kazanılan ikramiyelerden intikal vergisi ile, 500 lirdana fazla ikramiyeler için 223 sayılı kanuna göre %3 tasarruf bonosu tevkifatı yapılır.

TÜRKİYEDE SPOR TOTODAN EN BÜYÜK İKRAMİYELER

Kurulduğu günden bu yana memleketimizde spor totodan en fazla ikramiyeleri şu şahıslar almışlardır:

1960-1961 mevsimi Spor Totosunda 32. haftada, İstanbul kurtuluş savaş sokak 116/2 numarada Kirkor Avedikyan doğru bildiği 13 maç için 476447 lira, aynı kuponda 12 maç için de 16537 lira olmak üzere ceman. 492984 lira kazanmış, yine aynı mevsim Spor Totosunda 28. hafta, 13 doğru bilen, İzmir, karşıyaka 1725 sokak 25/A numarada Hakkı Özkan 487896 lira almıştır.

b) DÜNYADA

Spor - Toto oyunu muhtelif memleketlerde çeşitli şekillerde, fakat ekseriya 12 veya 13 maçın sonucunu tahmin şeklinde oynanır, elde edilen hasılât spor tesislerine tahsis edilir.

Bununla beraber, İngilterede toto oyununa devletin gelir vergisi almaktan başka hiçbir bağlantısı yoktur. Şahıslar veya şirketler toto oyunu tertiplemekte serbesttirler. Yılda toto oyu-

nunda 1,5 milyardan fazla para döner. Devlet ikramiyeler üzerinden % 30 vergi ile bazı resimler alır. Monaco'daki spor toto oyunu da aynı şartlara tabidir.

Avrupada toto oyununun büyük revaç gördüğü bir memleket de İtalyadır. Toto Calcio adındaki İtalyan oyununda yılda 500 milyon lirdaan fazla para döner. Hasılatın % 33'ü devlete, 36 sı kazananlara, 23'ü milli Olimpiyat Komitesine spor tesis ve malzemesi için, 8'i de masaf olarak organizasyona verilir. Toto gelirleri ile İtalyada Roma Olimpiyat stadında olmak üzere sayısız tesis yapılmış ve 1960 Olimpiyat oyunları organize edilmiştir.

Lotto adı verilen başka bir futbol müşterek bahsinin de bulunduğu Batı Almanya Toto'sunda hasılatın % 50 si ikramiye olarak dağıtılır, geri kalan kısmı vergi, resim ve spor tesisleri için devletçe alınır. 10 yılda totodan 1,5 milyar gelir sağlanmış, bu para ile alman yanın her köşesine spor salonları ve spor okulları, stadlar yapılmıştır.

İsviçre, İsveç, Finlandiya, Avusturya, Norveç gibi memleketlerde de devletin kontrolu altında toto oyunu oynatılmaktadır.

Macaristan, Yugoslavya, İspanya gibi memleketlerde de spor toto oyununu devlet idare eder ve kazanılacak en yüksek ikramiye miktarı da tahdid edilmiştir.

Batı Avrupanın Spor Toto teşekkülleri beynelmilel müşterek bir toto birliği kurmuşlardır ki bunun adı İnter toto'dur.

DÜNYADA SPOR TOTO'DAN EN BÜYÜK İKRAMİYELER: Spor Toto oyunundan dünyada en fazla gelir sağlıyan şahıs 70 yaşındaki Arthur Webb isimli bir şahıstır. Bu şahıs bir defada, 14.11.1959 tarihinde 265352 sterlin (6.633.800 T.L.) kazanmıştır. Ekip halinde toto oynayanlar arasında da en fazla ikramiyeyi 31.1.1959 da İngiltere de James Gault ve W. Stranaghan almıştır. Bu iki İngiliz 300684 (7.517.100 T.L) sterlin kazanmıştır.

c) TOTO'DA OYUN SİSTEMİ

13 maçın tahmininden ibaret olan Spor Toto'da bütün ihtimaller oynansa % 100 13 isabeti ancak 1560.000 kolon doldurmak ile mümkündür. Toto'da bir kısım oyuncular işi tamamiyle sansa veya tahmin isabetine bırakırken, birçok Toto oyuncuları, bilhassa fazla kolon ile oynıyanlar, isabet şanslarını bazı aritmetik, ihtimal hesapları, ile arttırmaktadırlar. Kazanmada iyi tahminin rolü çok büyük olmakla beraber müteredditt kalınan neticeler yüzünden iyi tahminler de netice ver memektedir; zira doğru tahminler her zaman kolonlarda alt alta gelmemektedir. Meselâ 8 maçın neticesini kesin olarak tahmin etseniz, 5 maç için (ya galip, ya berabere) tahminini yapsanız, pekâlâ bu ikili tahminin yanlışları aynı kolonda toplanır, veya 2 ayrı kolona bölünür, 13, hattâ 12 doğru isabet bile yapılmaz.

İşte bu noktadan hareket edilerek çok kolonlu müşterek oyunlar için ihtimal hesaplarına dayanan bazı formül (anahtar) lar tertiplenmiştir. Eğer tahminlerinizin çoğu, bilhassa (banko) denen her kolonda aynı olan tahminler doğru çıkmış ise mutlaka 13-10 arası isabet vaki olmaktadır. Banko sistemli bu oyun tarzının bir çok memlekette en fazla revaç gören şekillerini aşağıda veriyoruz.

Bu cedvelde banko olarak oynanacak yani her kolonda aynı şekilde göstereceğiniz tahminler) neticeler yer işgâl etmemesi için yazılmamıştır. Tahminler ikililer için (galibiyet veya beraberlik) 1-0, üçlüler için (galibiyet, beraberlik veya mağlubiyet) 1-0-2 olarak gösterilmiştir.

13 maç için tahminlerinizi bir kenara yazdıktan sonra evvelâ banko

gördüğünüz maçları Toto kuponuna işaretleyiniz. Bundan sonra ikili tahminlerinizi işleyin. Yalnız burada daima cedvellerdeki sırayı takip edecek ve belki de bazı değişiklik yapacaksınız. Şöyle ki: Cedvellerin 1-0 esası üzerine tanzim edildiğini bildirmiştik. Bu demektir ki tahmini yapılacak maçta iki sonuç düşünülebilir: ya 1 numaralı kulüp galiptir, ya da maç berabere biter. Fakat 1-0 yazıldığına göre galibiyet şansı daha fazladır, beraberlik ihtimali daha az. Eğer 0-1 olsa idi beraberlik şansı galibiyetten daha çok düşünülüyor demekti. Tahmininizde 1 numaralı kulübe hiç şans vermez, 2 numaralı kulübün galip geleceğini veya daha zayıf bir ihtimalle berabere kalacağını tahmin ederseniz o zaman 1 rakkamının yerine 2 rakkamını koyarak 2-0 şeklinde oynıyacaksınız.

Üçlü tahmin de 1-0-2 ihtimali ile oynanmıştır. Yani maç 3 netice ile bitebilir ama en fazla ihtimal 1 numaralı kulübün galibiyeti, sonra beraberlik, daha sonra 2 numaralı kulübün galibiyetidir. Siz tahmininizde en fazla beraberlik, sonra 2 numaralı, daha sonra da 1 numaralı kulübü şanslı görüyorsanız formülleri 0-2-1 şekline sokarak Toto kâğıtlarınızı dolduracaksınız. Dikkat edilecek önemli husus sıra ile oynamaktır.

3 adet 2 li, 3 adet 3 lü, 7 adet banko — 8 kolon

```
11002122
11002122
11002122
10010110
01100110
10001010
```

5 adet 2 li, 3 adet 3 lü, 5 adet banko

```
111100002222  111100002222
000000000000  111111111111
000000000000  111111111111
111111111111  111111111111
110011001100  110011001100
101010101010  101010101010
111111111111  111111111111
111111111111  111111111111
```

En çok kullanılan formüller:

6 adet 2 li, 2 adet 3 lü, 5 banko — 12 kolon

```
1 1 1 1 1 1   0 0 0 0 0 0   2 2 2 2
1 1 1 1 1 1   0 0 0 0 0 0   2 2 2 2
0 1 0 0 1 1   1 0 1 1 0 0   1 0 1 0
0 0 1 0 0 1   1 1 0 1 1 0   1 1 0 0
0 0 1 1 1 0   1 1 0 0 0 1   1 0 1 0
1 0 0 1 0 1   0 1 1 0 1 0   1 0 1 0
1 0 0 0 1 0   0 1 1 1 0 1   1 1 0 0
0 1 0 1 0 0   1 0 1 0 1 1   1 1 0 0
```

5 adet 2 li, 3 adet 3 lü, 3 adet banko — 23 kolon

```
1010 2222 10101 222 01010101
0101 2222 10101 222 01001101
1010 2222 01011 222 01001101
1010 1100 10100 001 10101101
1100 0101 11001 110 10011101
1100 1110 00111 010 10001011
0011 1001 11001 110 10000111
0011 1110 00111 100 10011001
```

2 adet 2 li, 3 adet 3 lü, 3 adet banko — 16 kolon

```
111111 2222 000000
122100 1200 211200
121200 0021 121200
011001 1010 101010
011010 1001 0101.0
```

4 adet 2 li, 2 adet 3 lü, 7 adet banko — 16 kolon

```
0202 111111
2002 111111
1100 101010
1100 011001
1100 100101
1100 010110
```

— 48 kolon

```
111100002222  111100002222
111111111111  222222222222
111111111111  222222222222
000000000000  000000000000
110011001100  110011001100
101010100101  101010101010
000000000000  000000000000
000000000000  000000000000
```

5 adet 2 li, 2 adet 3 lü, 6 adet banko 12 kolon

```
120120120120
021021120120
101101010010
000111000111
111000111000
111000000111
```

7 adet 2 li, 6 adet 3 lü. 18 kolon.

```
000001111111122222
000001111111122222
210210212112012000
010201022101221012
110221110022200021
100021201210212012
```

8 adet 2 li, 3 adet 3 lü, 7 adet banko — 24 kolon

```
102102102102102102102102
102102102102021021210210
102102102102210210021021
111000111000000111111000
111000111000111000000111
111111000000011100011100
```

2 adet 2 li, 4 maç üçlü

```
222222222221111111111100000000000
222211110000222211110000222211110000
111100002222000022221112222211110000
000022221111111100002222222211110000
110011001100110011001100110011001100
101010101010101010101010101010101010
```

1 adet 3 lü, 6 adet 2 li, 6 adet banko 8 kolon.

```
20110210
00001111
10101010
11110000
11000011
11110000
```

4 adet 2 li, 3 adet 3 lü, 6 banko 13 kolon.

```
0202111122001
1111020220021
0000222211111
0011101010011
1010110011001
1100101020011
1010001111001
```

7 adet 2 li, 6 adet banko — 10 kolon

```
1111000011
1111100000
1000101110
1111100000
0010111010
1111100000
1011001001
```

9 adet 2 li, 1 adet 3 lü, 8 adet banko — 40 kolon.

```
11111111 11111111 22222222 22220000 00000000
11110000 11110000 11000011 00110011 11001100
11111111 00000000 00001100 00111111 00111100
11110000 11110000 00110000 11111100 11110000
10101010 10101010 10101010 10101010 10101010
01010101 01010101 10101010 10101010 10101010
11110000 11110000 00001111 11001111 00000011
11111111 00000000 00110011 00001100 11001111
11111111 00000000 11000000 11000011 11110011
01100110 01100110 01010101 01011010 10101010
```

4 adet 2 li, 5 adet 3 lü, 4 adet banko — 48 kolon

```
11111111 11111111 11111111 00000000 00000000 00000000
10210221 02102102 10210210 10210221 02102102 10210210
21021010 21022102 10210210 21021010 21022102 10210210
21021021 02101021 02210210 21021021 02101021 02210210
21021021 02102102 10102102 21021021 02102102 10102102
11100011 10001110 00111000 11100011 10001110 00111000
00011111 10000001 11111000 00011111 10000001 11111000
11100011 10000001 11000111 11100011 10000001 11000111
00011111 10001110 00000111 00011111 10001110 00000111
```

3 adet 2 li, 4 adet 3 lü, 6 adet banko — 72 kolon

```
11111111 11111111 11111111 00000000 00000000 00000000 22222222 22222222 22222222
11111111 00000000 22222222 00000000 22222222 11111111 22222222 11111111 00000000
11111111 00000000 22222222 11111111 00000000 22222222 11111111 00000000 22222222
00000000 22222222 11111111 11111111 00000000 22222222 22222222 10101010 00000000
11110000 11110000 11110000 11110000 11110000 11110000 11110000 11001100 11110000
11001100 11001100 11001100 11001100 11001100 11001100 11001100 11110000 11001100
10101010 10101010 10101010 10101010 10101010 10101010 10101010 11111111 10101010
```

3 adet 2 li, 4 adet 3 lü 12 kolon

```
102102102102102102
102102210210021021
102102021021210210
111111000000222222
111000111000000111
111000111000111000
111000000111000111
```

8 adet 2 li, 5 adet banko — 12 kolon

```
111000111000
000111110100
100100101110
001011011001
001011100110
110100100110
010101101010
001001011101
```

7 adet 2 li, 2 adet 3 lü, 4 adet banko — 22 kolon

```
11112020 11112020 11112020 11112020
02021111 20201111 02021111 20201111
11111111 11111111 00000000 00000000
11001100 11001100 11001100 11001100
10101010 10101010 10101010 10101010
10100101 10100101 10100101 10100101
11001100 00110011 11001100 00110011
00111100 11000011 00111100 11000011
00111100 00111100 00111100 00111100
```

9 adet 2 li, 4 adet banko — 16 kolon

```
1001011010010110
1111000011110000
1001100101100110
1010010101011010
1001011010010110
1111111100000000
1100001100111100
0011001100110011
1010101010101010
```

4 adet 2 li, 4 adet 3 lü, 5 adet banko — 32 kolon

```
02102121 02101021 02102102
02102110 21021021 02210210
10210202 10211021 02021021
10210210 21020210 21102102
11100011 10000001 11000111
00011100 01110001 11000111
11100000 01110001 11111000
11100000 01111110 00000111
```

3 adet 2 li, 3 adet 3 lü 12 kolon.

```
111120202020
111120200200
111122220000
101000110011
011000111100
010100110011
```

14 — FUTBOL ILE ILGİLİ PULLAR

14 - Futbol ile ilgili pullar

Bugün bütün dünyada posta pulu koleksiyonu ve bu arada Spor Pulları büyük rağbet görmektedir.

Milletlerarası Posta Pulları Sergilerinde tematik gruba dahil Spor Pulların en mühim branşlardan biri de hiç şüphesiz ki «FUTBOL» ile alâkalı olan pullardır.

Bu münasebet ile Dünya Spor Pulları arasında bulunan «Futbol» ile alâkalı olan pulları takdim ediyoruz.

Memleket	Yılı	Emisyonun adı	Mevzuu	Pul Adedi
Alamanya	1936	Berlin Olimpiyatları	Futbol	Bir
	1936	Berlin Olimpiyatları	Futbol	Blok
	1938	Breslau Spor Festivali	Göring Stadı	Bir
Alamanya (Berlin)	1953	Olimpiyat Stadı	Stad	Bir
Alamanya (Doğu)	1956	Leipzig Festivali	Futbol	Bir
	1959	Leipzig Stadı	Stad	Bir
Arnavutluk	1959	I. Spartakiad	Futbol	Bir
Belçika Kongosu	1960	Roma Olimpiyatları	Futbol	Bir
Birmanya	1961	II. Asya Oyunları	Futbol	Bir
Bolivya	1950	V. Güney Amerika Spor Şampiyonası	Futbol	Bir
	1950	V. Güney Amerika Spor Şampiyonası	Stad	Bir
Brezilya	1950	IV. Dünya Futbol Şampiyonası	Futbol	Üç
	1959	Dünya Futbol Şampiyonası	Futbol	Bir
Bulgaristan	1931	IV. Balkan Şampiyonası	Futbol	Bir
	1933	IV. Balkan Şampiyonası	Futbol	Bir
	1935	V. Balkan Futbol Şampiyonası	Futbol	Altı
	1935	Jimnastik	Stad	Bir
	1947	Balkan Oyunları	Futbol	Bir
	1956	Melbourne Olimpiyatları	Futbol	Bir
	1959	Bulgar Futbolun 50. Yılı	Futbol	Bir
	1959	Balkan Futbol Turnuvası	Futbol	Bir
	1960	Roma Olimpiyatları	Futbol	İki
	1961	Üniversiteliler Şampiyonası	Stad	İki
	1962	Şili Dünya Futbol Şampiyonası	Futbol	İki
Çekoslovakya	1951	IX. Sokol Kongresi	Futbol	Bir
	1958	Dünya Futbol Şampiyonası	Futbol	Bir
	1961	Çek Futbolünün 60. Yılı	Futbol	Bir
	1962	Şili Dünya Futbol Şampiyonası	Futbol	Bir
Çin	1957	Sportif Oyunlar	Futbol	Bir
	1959	Sportif Oyunlar	Futbol	Bir
Dominik	1959	III. Pan Amerikan Oyunları	Stad	Bir
Ege	1934	II. Dünya Futbol Şampiyonası	Futbol	Dokuz
Endonezya	1962	IV. Asya Oyunları	Futbol	Bir
Fildişi Kıyısı	1961	Sportif Oyunlar	Futbol	Bir

Memleket	Yılı	Emisyonun adı	Mevzuu	Pul Adedi
Finlandiya	1952	Helsinki Olimpiyatları	Futbol	Bir
Formoza	1960	Gençlik Oyunları	Futbol	Bir
Fransa	1939	III. Dünya Futbol Kupası	Futbol	Bir
Fransız Ekvatör Afrikası	1955	«Felix Eboué» Stadı	Stad	Bir
Gana	1959	**Afrika Futbol Şampiyonası**	Futbol	Beş
Guatemala	1948	IV. Merkezi Amerika Futbol Şampiyonası	Futbol	Beş
	1950	IV. Merkezi Amerika Spor Şampiyonası	Futbol	Bir
	1950	IV. Merkezi Amerika Spor Şampiyonası	Stad	Bir
	1955	**Guatemalada Futbolün 50. Yılı**	Futbolcular	Beş
Habeşistan	1962	Sportif Oyunlar	Futbol	Bir
Haiti	1939	«Port au Prince» Stadı	Stad	Üç
Hollanda	1928	IX. Olimpiyat Oyunları	Futbol	Bir
Honduras	1949	Millî Stad	Stad	Bir
	1951	Millî Stad	Stad	Bir
	1956	Millî Stad	Stad	İki
İfni	1959	Pul Günü	Futbol	İki
	1961	Çocuk Esirgeme	Futbol	Bir
İspanya	1960	Sportif Oyunlar	Futbol	Bir
İspanyol Ginesi	1955	Futbol Oyunu	Futbol	Beş
İsveç	1958	Dünya Futbol Şampiyonası	Futbol	Beş
İsviçre	1954	Dünya Futbol Şampiyonası	Top	Bir
İtalya	1933	Musolini Stadı	Stad	Bir
İtalyan Müstemlekeleri	1934	II. Dünya Futbol Kupası	Futbol	Dokuz
İtalyan Somalisi	1958	Sportif Oyunlar	Futbol	Bir
Japonya	1950	V. Sportif Oyunlar	Futbol	Bir
	1958	III. Asya Oyunları	Stad	Bir
Kolombiya	1935	III. Merkezi Amerika Oyunu	Futbol	Bir
	1937	IV. Merkezi Amerika Oyunları	Futbol	Bir
	1937	«Barranquilla» Stadı	Stad	İki
	1954	«Girardot» Stadı	Stad	Bir
	1961	IV. Bolivar Spor Oyunları	Futbol	Bir
Kore (Kuzey)	1960	Sportif Oyunlar	Futbol	Bir
Kosta Rika	1941	Merkezi Amerika Futbol Şampiyonası	Stad	Sekiz
	1941	Merkezi Amerika Futbol Şampiyonası	Futbol	On
	1946	Merkezi Amerika Futbol Şampiyonası	Futbol	Üç
	1947	Merkezi Amerika Futbol Şampiyonası	Futbol	Üç
	1960	III. Pan Amerikan Futbol Oyunları	Futbol	Altı
	1960	III. Pan Amerikan Futbol Oyunları	Futbol	Blok
	1960	Roma Olimpiyatları	Futbol	Bir
Kürasao	1957	VIII. Merkezi Amerika Futbol Şampiyonası	Futbol	Dört

Memleket	Yılı	Emisyonun adı	Mevzuu	Pul Adedi
Liberya	1955	Sportif Oyunlar	Futbol	Bir
	1956	Melbourne Olimpiyatları	Stad	Bir
Liechtenstein	1954	Futbol	Futbol	Dört
Lübnan	1957	Pan Arap Oyunları	Futbol	Bir
	1957	Pan Arap Oyunları	Stad	Bir
Lüksemburk	1952	Helsinki Olimpiyatları	Futbol	Bir
Malezya	1958	«Kuala Lumpur» Stadı	Stad	Bir
Macaristan	1925	Sportif Oyunlar	Futbol	Bir
	1950	Sportif Oyunlar	Futbol	Bir
	1952	Helsinki Olimpiyatları	Stad	Bir
	1953	Sportif Oyunlar	Futbol	Bir
	1953	İngiltere - Macaristan Futbol Maçı	Futbol	Bir
	1956	Melbourne Olimpiyatları	Futbol	Bir
	1961	«Vasas» Klübünün 50. Yılı	Futbol	Bir
	1962	Şili Dünya Futbol Şampiyonası	Top	Sekiz
	1962	Şili Dünya Futbol Şampiyonası	Futbol	Blok
Mısır (B.A.C.)	1960	Roma Olimpiyatları	Futbol	Bir
	1960	Roma Olimpiyatları	Stad	Bir
Monako	1939	«Louis II.» Stadı	Stad	Beş
	1939	VIII. Milletlerarası Üniversite-Şampiyonası	Futbol	Bir
	1953	**Liler Sportif Oyunlar**	Stad	Bir
	1953	Helsinki Olimpiyatları	Futbol	Beş
Mongolya	1962	Helsinki Olimpiyatları	Stad	Bir
Nikaragua	1947	Şili Dünya Futbol Şampiyonası Stad	Stad	İki
	1949	X. Milletlerarası Bezbal Turnuvası	Futbol	İki
	1949	X. Milletlerarası Bezbal Turnuvası	Stad	İki B.
	1949	X. Milletlerarası Bezbal Turnuvası	Futbol	İki B.
	1949	X. Milletlerarası Bezbal Turnuvası	Stad	Bir
	1949	«Managua» Stadı	Stad	Blok
	1949	«Managua» Stadı	Stad	Bir
	1952	«Managua» Stadı	Futbol	Bir
Panama	1938	IV. Merkezi Amerika Oyunları	Futbol	Blok
	1938	IV. Merkezi Amerika Oyunları	Futbol	Bir
	1959	III. Pan Amerikan Oyunları	Futbol	İki
	1960	Roma Olimpiyatları	Futbol	Dört
Paraguay	1960	Roma Olimpiyatları	Futbol	Bir
Polonya	1952	Sportif Oyunlar	Stad	Bir
	1955	II. Milletlerarası Sportif Oyunlar	Futbol	Bir
	1959	Sportif Oyunlar	Stad	Bir
Portekiz	1952	«28 Mayıs» Stadı		
Romanya	1937	Sportif Oyunlar	Futbol	Bir
	1946	Sportif Oyunlar	Futbol	Bir

Memleket	Yılı	Emisyonun adı	Mevzuu	Pul Adedi
	1946	Sportif Oyunlar	Futbol	Blok
	1948	Balkan Oyunları	Stad	İki
	1948	Balkan Oyunları	Stad	Blok
	1952	Futbol	Futbol	Bir
	1959	Bükreş'in 500. Yılı	Stad	Bir
	1959	Sportif Oyunlar	Futbol	Bir
	1960	Roma Olimpiyatları	Futbol	Bir
	1962	Jüniyor Futbol Turnuvası	Futbol	Bir
Rusya	1935	Spartakiad	Futbol	Bir
	1938	Sportif Oyunlar	Futbol	Bir
	1948	Atletizm	Futbol	Bir
	1949	Sportif Oyunlar	Futbol	Bir
	1956	Spartakiad	Futbol	Bir
	1956	Spartakiad	Stad	Bir
	1957	VI. Gençlik Festivali	Stad	Bir
	1957	Melbourne Olimpiyatları	Futbol	Bir
	1957	VI Gençlik Festivali	Stad	Bir
	1958	Dünya Futbol Şampiyonası	Futbol	Dört
San Marino	1953	Spor Propagandası	Futbol	Bir
	1960	Roma Olimpiyatları	Futbol	Bir
	1960	Roma Olimpiyatları	Futbol	Blok
Siyam	1959	Sportif Oyunlar	Stad	Bir
Slovakya	1944	Sportif Oyunlar	Futbol	Bir
Sudan	1960	Roma Olimpiyatları	Futbol	Üç
Sürinam	1953	«Paramaribo» Stadı	Stad	Üç
	1960	Roma Olimpiyatları	Futbol	Bir
Şili	1962	Dünya Futbol Şampiyonası	Futbol	Dört
Timor	1962	Sportif Oyunlar	Futbol	Bir
Türkiye	1943	Cumhuriyetin 20. Yılı	Futbolcular	Bir
	1955	Milletlerarası Askeri Futbol Şampiyonası	Futbol	Üç
	1960	Roma Olimpiyatları	Futbol	Bir
	1960	Roma Olimpiyatları	Futbol	Blok
Uruguay	1924	Olimpiyat Futbol Şampiyonası	Futbol	Üç
	1928	Olimpiyat Futbol Şampiyonası	Futbol	Üç
	1951	IV. Dünya Futbol Şampiyonası	Futbol	İki
Viet Nam	1958	«Hanoi» Stadı	Futbol	Dört
Yugoslavya	1952	Helsinki Olimpiyatları	Futbol	Bir
	1956	Melbourne Olimpiyatları	Futbol	Bir
Yugoslavya Trieste	1952	Sportif Oyunlar	Futbol	Bir
	1952	Helsinki Olimpiyatları	Futbol	Bir
Yukarı Volta	1962	Sportif Oyunlar	Futbol	Bir
Yunanistan	1934	Atina stadına giriş kapısı stad bir	Stad	Bir
	1960	Roma Olimpiyatları	Stad	Bir

AZİZ K. VERSAN

A

Aarhus (Bel.) 203
Abdi 255
Abdullah Çevrim 79 - 154 - 201 - 206 - 208
Abdullah Matay 75 - 163 - 200 - 209
Abdülkadir Arun 199 - 202
Abidin Daver 22 - 77
Acar İdmanyurdu 64 - 218
A. Cratik 178 - 181
Açıkgöz, Ahmet 77 - 149
Açıkgöz, İsfendiyar 78 - 83 - 149 - 197 - 200 - 201
Açıklar 125
Açıköney, Sami 83 - 147
Adafi Gençlik (Malatya) 65
Ada Gençlik (Sakarya) 66
Adana 210 -
Adana Amatör Lig Maçları 66 - 69 - 70 - 72 - 89 - 220 - 223
Adana Bölgesi 64
Adana İdman Yurdu 216
Adana Türkocağı 216
Adana Şehir Stadı 111
Adana Topcu Alayıgücü 216
Adalet Gençlik K. (İst.) - 70 - 71 - 73 - 88 - 216
Adalet Mensutat Fabrikası 72
Adami 137
Adis - Ababa 145 - 198
Admira 89
Adnan Akın 22 - 68 - 135
Adnan İbrahim 248
Adanır, Recep 74 - 78 - 149 - 197 - 200 - 209
Adatepe, Ertan 73 - 149 - 201 - 205 - 204
Adatepe Muammer 205
A. Drewry 83
A. E. K. (Atina) 104
Afganistan futbolü 84
Afşar, Muvahhit 135
Afrika Kupası 237
Afrika konfederasyonu 84
Afyon Bölgesi 64
A. Gamba 185 - 186
A. Hojer 180
Ahırdağ (Maraş) 65
Ahmet Açıkgöz 77 - 149
Ahmet Adem Göğdüm 135
Ahmet Akyüz 207
Ahmet Berman 74 - 78 - 153 - 196
Ahmet Cevat 36 - 37 - 248
Ahmet Deniz 204 - 207
Ahmet Erol 76 - 155
Ahmet Fetgeri Aşeni 74
Ahmet İhsan 37
Ahmet Karlıklı 78 - 159
Ahmet Kiter 205
Ahmet Mithat Efendi 74
Ahmet Özacar 74 - 164 - 200
Ahmet Robenson 36 - 37 - 248
Ahmet Şerafettin (Şeref) 73 - 135 - 145
Ahmet Tunakozan 211
Aik (İsveç) 97
Ajax 95
Akbay Hamit 76 - 82 - 149 - 198
Akbel, Danyal 31 - 55 - 59 - 142
Akdeniz Futbol Şampyonası (Kupası) 58 - 185 - 186 - 188 - 198 - 190 - 191 - 223
Akdeniz Oyunları Turnavası 59 - 224
Akgün Kaçmaz 77 - 158 - 200 - 204- 207
Akhisar Gençlik (Manisa) 65
Akı, Doğan 200
Akın, Adnan 29 - 68 - 135 - 147
Akın, Erdoğan 199 - 202 - 211 - 212
Akın Gürkan 205 - 208
Akın (Siirt) 66
Akıncı (Forvet) 19
Akınspor (Aydın) 64
Akınspor (Bursa) 64
Akınspor (Giresun) 65
Akınspor (Malatya) 65
Akınspor (Urfa) 66
Akordeon Sistemi 26
Aksaray (İst.) 65
Aksoy, Lütfü 78 - 81 - 149
Akşam Gazetesi 56
Aktansel, Sami Turgut 55 - 82
Akyüz. Ahmet 207
Alâaddin Baydar 56 - 76 - 152 - 197
Alaçalı Gençlik (İzm.) 66
A. Lafontaine 35
Alas Hakkı 79 - 149
Alaşehir Gençlik (Manisa) 65
Albert Dusch 135 - 188 - 191
Albert Whittall 35
Aleko Kallios 21
Aleko Sofyanidis 200
Aleko Yordan 75 - 169 - 201
Alemdar (İst.) 65
Alfredo Di Stefano 88 - 172
Ali Artuner 207 - 208
Ali Beratlığil 78 - 152
Alibeyköyü (İst.) 65 - 215
Ali İhsan Karayiğit 74 - 159 - 199 - 204
Ali İhsan Okçuoğlu 205
Âli Gencay 78 - 156
Ali Rıza Ertuğ 156
Ali Sait 250
Ali Sami Yen 22 - 23 - 30 - 36 - 54 - 56 - 77 - 135 - 146
Ali Sami Yen (Galatasaray) Stadı 111
Ali Seyfi 23 - 54
Ali Soydan 166 - 204 - 207

Alkan, Yüksel 204 - 208
All Stars (Filedelfya) 88
All Stars (Nevyork) 88
All Stars (Şikago) 88
Allen, W.H.E. 182 - 183 - 184
Alliance FC. 92
Almanya (Batı) 26 - 87 - 214
Almanya (Doğu) 26 - 87 - 214
Almanya Futbolü 32 - 34 - 87 - 214
Almay, Salâhattin 81 - 149
Alpaslan, Yaşar 76 - 149
Alsancak Stadı (İzm.) 23 - 111
Altan, Kâmil 211
Altan Meral 205 - 207
Altan Tetik 207 - 208
Altay Gençlik Kulübü (İzm.) 23 - 67 - 69 - 71 - 72 - 89 - 95 - 96 - 216 - 220 - 223
Altay - K.S.K. karması 91
Altınay (İst.) 65
Altınay (İzm.) 81 - 91
Altıncan, Sadık 75
Altındağ (Ankara) 66
Altındal, Cavid 180 - 255
Altınel, Fikret 142
Altınok (İst.) 65
Altınordu C. K. (İst.) 53 - 54 - 57 - 72 - 214
Altınordu G. K. (İzm.) 66
Altınordu, Sait 73 - 149
Altınova (Ödemiş - İzm.) 66
Altınörs K. (İst.) 54
Altınsoy (Aydın) 64
Altıntabak, Bahri 78 - 149 - 200
Altıntepe (Kınık - İzm.) 66
Altıntuğ (İst.) 82
Altıparmak, Oğün 81 - 149 - 201 - 202 - 205 - 213
Alyüz, Murat 76 - 149
Amasya Bölgesi 64
Amatör (Avustria) 89 - 105
Amatör (O) Olimpiyad Tertibi Millî Takımımızın Maçları 59 - 60 - 210 - 213 - 214
Amatörlük 25
Amatörlük Talimatnamesi 28
Amatör Lig Maçları 64 - 214
Ambrosiana - İnter F. iC. 106
America 90
Amerika Birlesik Devletleri Futbolü 26 - 85 - 88
Amerika Ordu takımı 88
Amsterdam 33 - 34 - 183 - 192
Amsterdam Garnizon Takımı 94
(A) Millî Takımımızın Maçları 57 - 59 - 60 - 181 - 213 - 214
Anadolu B. K. (İst.) 53 - 54 - 56 - 64 - 66
Anadolu Hisar İdmanyurdu (İst') 53 - 54 - 65 - 215
Anadolu Kulübü (İst.) 22 - 223
Anadolu Turan San'atkârangücü (Ank) 73
Andaç, Doğan 147
Andersen, P. CHR. 180 - 182
Anderlecht 90
Angouleme F. C. 93
Ankara amatör ligi 215
Ankara Bölgesi 64
Ankara Garnizon takımı 89
Ankaragücü 67 - 68 - 69 - 73 - 88 - 89 - 95 - 215 - 223
Ankara Halkevi 102
Ankara - İzmir Karması 102
Ankara karması 89 - 95 - 96
Ankara Sultanisi 79
Ankara Profesyonel Lig Şampiyonluğu 220
Annar 203 - 208 - 210
Anoron Verner 194
Antalya Bölgesi 64
Antalya Gençlik (Hatay) 65
Antrenör 119
Anvers 33
A. P. Yunan Karması 105
Apak, İzzet Muhittin 135
Apak, Orhan Şeref 31 - 55 - 57 - 58 - 59 - 60 - 142
Apollon (Atina) 104
Ar, Ertuğrul 206
A. Rolton 182
Arbak, Necdet 199
Arca, Sabih Fani 56 - 197
Ardaspor (Edirne) 65
Arjantin Futbolü 25 - 33 -
Arjantin Genç Millî maçı 203 - 204
Arıcan, Fikret 76 - 150 - 197
Arif 251
Arif Soydan 166
Aris (Midilli) 104
Aris (Selânik) 104
Arkan, Mehmet 55 - 60 - 142
Arkoç, Özcan 74 - 77 - 150 - 196 - 198 - 200 - 201 - 205 - 207
Arman, Cihat 76 - 79 - 120 - 150 - 196 - 198 - 202
Arminia Hannover 88
Armitage Horace 21 - 248
Armutlu Gençlik (İzm.) 65
Arnavutluk futbolü 88
Arsenal 24 - 105 88 - 126 - 214
Arthur Drewry 34 202
Artuner , Ali 207 - 208
Arun, Abdülkadir 199 -
A. Sakalaridis 75
A. Silber 182
A. Skoriç 194
A.S. St. Eugene 91
Asaf Beşpınar 75
Asan, Nuri 205
Asensi 190
Asensi, M. 137
Asım Tevfik Sonumut 22 - 77
Aslan Hamit 72 - 151
Assocation Suisse De Foot ball Et D'Atletısme (İsviçre) 83 - 313
Association Sportive Bonogt 91
Astras (Atina) 105
Aston Villla 20
Asya konfederasyonu 84
Asyadaki Turnavalar 237
Aşan, Haydar 250
Aşeni, Ahmet Fetgeri 74
Atak, Burhan 78 - 151 - 197
Atakan, Cengiz 212
Atakan, Cengiz 206
Atakol, Hilmi 249
Atala, Rasim 78 - 151 - 198
Atalay, Münür 74 - 151 - 200
Atamer, Hayri Celâl 157
Atatürk Lisesi 79
Ateş - Güneş 79 - 197
Ateş, Ziya 55 - 60 - 142
Atina 184 - 185 - 186 - 203 - 208
Atina Garnizon Takımı 105
Atina Karması 105
Atina Üniversitesi 104
Atletico Portegueza De Rio 90
Atletik Mekikspor (Gaziantep) 217
Atletik Mekikspor (Gaziantep) 65
Atsüren, Necdet 206 - 208
Avantaj 40
Avantaj Kaidesi 32
Avni Kalkavan 200
Avni Kurcan 78 - 162 - 198
Avrupa Fuar Şehirleri Kupası 72 - 243
Avrupa Futbol Birliği (U. E. F. A.) 22 - 33 - 34 - 58 - 84 - 147
Avrupa Genç (Junior) Millî Takımlar Şampiyonası 31 - 33 - 202 - 233
Avrupa Karması (Muhteliti) 33 - 34
Avrupa Kupa Galibleri Kupası 66 - 242
Avrupa Milletler Kupası 34 - 192 - 193 - 235
Avrupa Şampiyon Kulübler Kupası 27 - 34 - 62 - 73 - 238
Avşin karması 92
Avusturya (A) Millî maçı 185 - 195 - 196
Avusturya Futbolü 24 - 32 - 33 - 89 - 214
Avusturya Genç Millî maçı 203 - 204
Avut (Kale Vuruşu) 47
Ayakkabılar 116
Aydemir Nemli 81 - 163 - 200
Aydemir, Yalçın 206
Aydın Bölgesi 64
Aydın Millî 204
Aydınoğlu Raşit 37 - 72
Aydınspor 64
Aydın Tohumcu 207 - 208
Aydın Ünsal 206
Aydın Yelkenli 81 - 169 - 198 - 200 - 202 - 206 - 213
Aydoğan Çıpıloğlu 211 - 216
Ayetullah Bey 75
Ayfer Elmastasoğlu 207
Ayhan Elmastasoğlu 211 - 212
Ayhan Enboylu 205
Ayhan Hançer 72 - 158 - 200
Aykaç, Eşfak 122 - 147
Aykut Oğuz 205
Ayspor Gençlik (Diyarbakır) 65
Aytaç, Kadri 77 - 78 - 81 - 151
Ayvalık Karması 104
Azımspor (Bozüyük) 64
Aziziye (Erzurum) 65
Azotspor (Kütahya) 66

B

Baba, Nüzhet 31 - 135
Babaeski Gençlik Spor (Kırk.) 65
B.A.C. (Avusturya) 89
B.A.C. (Mısır) futbolu 100
B.A.C. (A) Millî maçı 211
B.A.C. (Mısır) Ordu takımı 100 - 246
Baç Spor Koc.) 65
Badi Şükrü 180
Bağdat 210
Bahattin 255
Bahçeli Gençlik (Ank.) 86
Bahia 90
Bahri Altıntabak 78 - 149 - 200
Bakaloğlu, Garbis 200
Bakırköy 54
Bakiş, Milo 77 - 248
Bakiş, Pol 77
Balıkçı Tevfik 255
Balikesir Bölgesi 64
Balıkesir karması 105
Balıkesir Şehir stadı 111
Bali, Zekeriya 194 - 201
Balkan Fuat 74
Balkan İkincileri Kupası - 223
Balkaniyat şampiyonası 182 - 183 - 225
Bangu 90
Barassi Dr. 140
Barbaros (Ank.) 66
Barbaros (Ayvalık - Bal.) 64
Barcelona C. F. 34 - 105
Bardoviç 92
Bardan Spor (İçel) 65
Barlas, Faruk 80 - 151
Barlassina, R. 184
Baron Feyzi 73 - 151
Baroti, Lajos 171
Bartu, Can 77 - 97 - 151 - 198 - 200

Basri Dirimlili 77 - 80 - 154 - 201 - 211
Barut, Münacettin 201
Barutçugil, Önder 205
Bastonlu, Naci 152
Baş, Sami 205
Başbakanlık Kupası 67 - 219
Başak Spor Kırk.) 65
Başar, Cezmi 135 - 147 - 194
Başar, Kahraman 204
Başaran, Fethi Tahsin 23 - 54 - 55
Bata (Yugoslav) 104
Batı Almanya (A) Millî maçı 187 - 189 - 195 - 196
Batı Almanya Futbolü 26 - 87 - 214
Batı Almanya Genç millî maçı 203
Batum karması 102
Batur, Subhi 135 - 257
Bauwens. Dr. Peco 136 - 183
Bavyara Sp. 88
Baydar Alâaddin 56 - 76 - 152 - 197
Baydar, İhsan 200 - 205
Baydar, Nasuhi 23 - 54 - 55
Bayındır Gençlik (İzm.) 65
Bayiç 194
Baykurt, Selim 79 - 152
Bayram Dinsel 199 - 201
B. Diamandopulos 196
B.E.A.C. (Macar) 100
Beara, Vladmir 176
Becedek. Tuncay 77 - 152 - 206 - 207
Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü (B. T. G. M.) 29 - 31
Bedri Gürsoy 56 - 57 - 76 - 157 - 197
Beek, M. 185
Bekdik, Nihat (Arslan) 56 - 77 - 152 - 196 - 197
Bekir Rafet 28 - 73 - 76 - 152 - 196 - 197
Bekir Sıdkı Bircan 22 - 36 - 37 - 77 - 248
Bekir Silâhcılar 55 - 60 - 145
Bekler 19 - 125
Bela Guttmann 171
Belçika (A) Millî maçı 192 - 195 - 196
Belçika Futbolü 23 - 32 - 90 - 214
Belçika Genç Millî maçı 203
Belçika Ordu takımı 90 - 246
Beleş Ömer Tanyeri 261
Belfast 34
Belgrad 34 - 184
Belgrad karması 104
Bella, Tod 120
Ben Barek, Larbi 173
Benan Öney 207
Benfica Sport Lisboa 27 - 34 - 101 - 105
Beratlıgil, Ali 78 - 152
Berberoğlu, İsmet 75 - 152 - 200 - 201
Bergama Esnafspor (İzm.) 66
Bergama Gençlik (İzm.) 66
Bergama 14 Eylül (İzm.) 66
Bergere stadı 180
Bergeneuschtadt (B. Al.) 203
Berk, Gürcan 201 - 202
Berker. Timuçin 205 - 208
Berkmna, Candemir 78 - 152 - 200
Berlin (05) 88
Berlin 33 - 53 - 284 - 187
Berlin karması 88
Berlin Olimpiyad stadı 112
Berman, Ahmet 74 - 78 - 153 - 196
Bern 34 - 188 - 189
Bernabeu De Yeste San-
Bernabeu (Real Madrid) stadı 113
Bernardini 137 - 189
Beşiktaş - F. Bahçe karması 91
Beşiktaş - F. Bahçe maçları 260
Beşiktaş - G. Saray - F.
Beşiktaş - G. Saray maçları 255
Beşiktaş (Gir.) 65 - 217
Beşiktaş J. K. (İst,) 29 - 31 - 54 - 66 - 68 - 69 - 73 - 88 - 89 - 90 - 92 - 95 - 96 - 103 - 214 - 218 - 220 - 223
Beşiktaş (Sivas) 66
Beşiktaş (Şeref) stadı 111
tiago 107 - 170
Beşpınar, Asaf 75
Beton sistemi 131
Beuthen Sv. 88
Beylerbeyi G. K. (İst.) 54 - 66 - 223
Beykoz Gençlik K. (İst,) 29 - 66 - 68 - 69 - 74 - 90 - 91 - 104 - 220
Beykoz İttihat ve Tfavün Cemiyeti 74
Beykoz Şark İdmanyurdu 75
Beykoz Zindeler Yurdu 75
Bahçe karması 89 - 95
Beynelmilel Futbol Federasyonu (F.İ.F.A.) 23 - 55 - 57 - 83
Beynelmilel Olimpiyad Komitesi (C.İ.O,) 23 - 53
Beynelmilel Oyun Kaideleri 39
Beynelmilel temaslar 178
Beyrut 59
Beyrut (Lüb.) 210
Beyrut karması 98
Beyoğluspor Kulübü (İst.) - 89 - 104 - 219 - 223
31 - 54 - 67 - 71 - 75
B. Giacomo 186
1 Eylül (Usak) 66
Bırant, Şükrü 207
Bilanço 213
Bilecik Bölgesi 64
Bilge, Nazmi 74 - 153 - 197 - 200
Bilge Tarhan 206 - 208 - 212
Bilge, Tekin 211
Bilgi 138
Bilgiç, Eşref 74 - 153 - 187
Billy Hunter 31 - 57 - 78 - 120 - 181
Billy Wright 174
Bircan, Bekir Sıdkı 22 - 36 - 37 - 77 - 248
Birleşik Amerika (Bak. Amerika Birleşik'e)
Birmingham 39
Birmanya futbolü 84
Birol Pekel 74 - 165 - 198 - 201 - 206 - 208
Birol, Şenol 74 - 153 - 147 - 201 - 202
Blackburn Rovers 20
Black Stoking F.C. (Siyah Çorablılar) 21 - 30 - 160
Blancffiover, Dany 175
Blau Weiss 88
Blau Weiss - Hertha BSC karması 88
Blokaj 125
B. Macias 136
(B) Millî Takımımızın Maçları 58 - 59 - 60 - 198 - 213
Bramall Lane stadı 110
Bratislavo 92
Bremen, Sv. 88
Brendberg Dresden 88
Brezilya (A) Milli maçı 191 - 195 - 196
Brezilya Futbolü 26 - 32 - 34 - 80 - 90 - 214
Brighton Hove Albion 95
Bristol City 95
Britanya Karması (Muhteliti) 33 - 34
Britanya şampiyonası 236 243
Brodie J.A. 110
Brozzi, Juan R. 136
Brusah, P. 35
Brüksel 192 - 202
B. T. Merkez Danışma Kurulu 70 - 71
Buda, Bülent 206
Budapeşte 194
Budapeşte karması 100
Buduri (Vafiadis Nikolaos) 153
Bugeker, Feridun 77 - 153 - 200
Bulansak Gençlik (Gir.) 65
Buldan Gençlik (De.) 64. 211
Bulgaristan (A) Millî maçı 182 - 183 - 184 -
Bulgaristan (B) Millî maçı 198 - 199
Bulgaristan futbolu 90 - 214
Bulgaristan Genç Millî maçı 203
Bulgaristan karması 91
Buldan Mekikstor (De.) 65
Burdur Bölgesi 64
Burdurspor 64
Burhan Atak 78 - 151 - 197
Burhan Işın 75 - 158
Burhan Sargun 77 - 165 - 197 - 200 - 210
Burhanettin (Burhan) Felek 23 - 54 - 55 1 56 - 143 - 180
Burnley 95
Bursa Bölgesi 64
Bursa karması 105
Bursa karması 89
Bursa Şehir stadı 111
Busby, Matt 171
Butom (Polonia) 78 - 101
Buzanski 99
Bükreş 182 - 192 - 194 - 198 - 203
Bükreş Dinamosu 78
Bükres Karması 37 - 78 - 102
Bülent Buda 206
Bülent Büyükyüksel 249
Bülent Ediz 256
Bülent Eken 28 - 78 - 93 - 155 - 197
Bülent Esel 28 - 72 - 74 - 97 - 155 - 197 - 199 - 209 - 216
Bülent. Gürbüz 74 - 157 - 198
Bülent Varol 83 - 169 - 199
Büyük Ahmet Berman 74 - 78 - 153 - 196
Büyük Ali Beratlıgil 78 - 152
Büyük Fikret Arıcan 76 - 150 - 197
Büyük Garbis İstanbuluoğlu 83 - 158 - 197
Büyük Vardar, Can Cihan 206 - 211 - 212
Büyükyüksel, Bülent 249
Bobi (Fuat Hüsnü Kaydan) 159
Boğaziçi (Feyziati) Lisesi 104
Boğazspor (Çk.) 64
Bohemians 92
Bolatlı, Rıdpan 81 - 153 - 192 - 193 - 195 - 196 - 211
Bolivya futbolü 85
Boloğnya 195
Bolu Bölgesi 64
Boniperti, Giampiero 174
Boots 31
Boralı, Erol 207
Bordeaux (Bordo) 198
Borjkoff 36
Borussia Dortmund 88
Bosut, Nuri 63 - 135
Botaş (Siirt) 66
Botev 91
Bozkurt (İst.) 65
Bozöyük. (Bileçik) 217
Bozsik. Jozef 26 - 49 - 175
Böke, Hüsamettin 76 - 83 - 153 - 198
Bölge hakem komiteleri 185
Bölgelerdeki Futbol Teşkilâtı 56
B. Vasilieviç 184

C

Cadikeüy (Kadıköy) F. C. 21 - 53 - 63 - 214
Cafer Çağatay 56 - 57 - 73 _ 76 - 153
Cahit Dikici 82 - 154 - 206
Caka, Yalçın 211 - 212
Camgöz, Niyazi 205
Campanoti 137
Camponoti 191
Can Bartu 63 - 97 - 151 - 197 _ 200 - 201
Can Cihan Büyükvardar 206 - 211 - 212
Canbolat Orhan 249
Candan Tarhan 206 - 208
Candemir, Hayri Ragıp 83 - 153
Candemir Berkman 78 - 152 _ 200
Canian Dumanlı 73 - 154 - 205
Canlısoy, Yılmaz 211
Cansever, Fahrettin 74 - 81 - 153 _ 197 - 200 - 204
Carpani, G. 137 - 185 - 186 - 187 _ 188
Catanaccio 131
Catania (İta.) 210
Cavcav, Tayyar 204
Cavit Altındal 180 - 255
Cavit Gönal 212
C. Bernardini 137 - 189
C.D.N.A. (Bulgar Ordu takımı) 91 - 106
Ceijnar, F. 183
Celâl İbrahim (Şehit) 22 - 36 - 37 - 77 - 248
Celâl Soydan 205
Cemil Gümüşdere 200
Cemil Gürgen 248
Cemil Taner 31
Cenap Doruk 212
Cenap Hüseyin Genç 207
Cengiz Atakan 206
Cenevre 189
Cengız Atakan 212
Cengiz Karakayalı 211 - 212
Cengiz Kocatoros 207
Cengiz Özyalçın 205
Cengiz Tomaç 211 - 212
Cenubi (Güney) Afrika 32
Cercle Catholique (Halep) 103
Cercle De Jeunesse (Beyrut) 98
Cercle De Jeunesse (Halep) 103
Cevat Rüştü 23 - 54
Cevat Seyit 76 - 166
Cevdet Kalpakçıoğlu 22 - 23 - 54
Cevdet Şimşeker 205 _ 208
Cevdet Yıldırım 205
Ceyhan (Adana) 64
Ceyhun Güneş 206 - 208 - 212
Ceza 41 _ 42 - 43 - 44 - 45 - 46 - 47
Ceza sahası 40
Cezayir futbolü 91
Cezmi Başar 135 - 147 - 194
C.F.R. 102
Chapman, Herbert 24 - 105 - 129 _ 171
Chang - Fu 18
Charlton 95
Charnaud, A. 35
Charnaud, Edvin 35
Ch. Delasalle 135
Chorzow stadı 113
Charnaud'lar 21 - 35
Cheng - Ti 18
Cicis, U. 188
Cici Necdet Kayral 78 - 160
Cihanoğlu, Sait Salâhattin 251
Cihangir (İst.) 65 - 93
Cihat Arman 76 - 79 - 80 - 120 - 150 - 196 - 198 - 202
Cihat Yetiş 209
Club üniversite 98
Cojnar 137
Colcid 19
Colombia (Avusturya) 89
Comber 21
Comos 95
Concordia 98
Conseil International Du Sport Militaire (C.I.S.M.) 245
Constantinople (İstanbul) Football Leeague 53 - 63
Çorc Neon 35
Corc Papasyan 206
Corinthians 90
Coşkun Dağlıoğlu 204 207
Coşkun Özarı 78 - 120 - 164 - 200
Coşkunspor (Mal.) 65
Coşkun Süer 207
Coşkun, Taş 74 - 167 - 200 - 201 _ 204 - 207 - 210
Coventry City 95
Cox, Prince 137
Cratni A. 178 - 181
Cruch 137
Csepel 77 - 100
Culi, H. 35
Culub Africain 103
Cuma Birliği 56 - 64
Cumalı Doğru 206
Cuma ligi 22 - 53 - 64 - 214
C. Whittall 35
Cyril 36 - 37
Czibor 99

Ç

Çağdil, Muhip 211 - 212
Çağatay, Cafer 56 - 57 - 191 _ 193 - 195 - 196
Çağatay Uygur 205
Çağlayan Derebaşı 79 - 73 _ 76 - 153
Çalım (Dripling) 20
Çamlıbel, Nazım 206
Çamspor (Kas.) 65
Çanakkale bölgesi 64
Çanakkale (H. Kzmil Sporel) 166
Çandarlı, Emin 199
Çankaya 75 _ 215
Çankırı bölgesi 64
Çankırı Gençlik 64 - 217
Çapa (İst.) 65
Çapalar, Nihat 204 - 207
Çapen 180
Çap, Hamdi Emin 23 - 31
Çapıköy Doğan (İzm.) 65
Çarşamba (Sam.) 66
Çayeli (Rize) 66
Çayspor (Rize) 66 - 218
Çayunt. Salim 209
Çeki Narlin 92
Çekoslovakya (A) Millî maçı 180 - 182 - 191 _ 193 - 195 - 196
Çekoslovakya futbolü 25 - 31 - 33 _ 34 - 91 - 214
Çekoslovakya Genç Millî maçı 203
Çelebi, Erdoğan 206 - 207
Çelikspor (Ban.) 64
Çelikspor (Bursa) 64
Çelikspor (Çorum) 64
Çelik Yeşilspor (Denizli) 65
Çengel Hüseyin Saygun 74 - 83 - 165 - 197
Çeşme Gençlik (İzm.) 66
Çetin Zeybek 82 - 170
Çetin Ünal 205
Çetinel, Vasıf 211
Çetinkaya (Afyon) 64
Çetinkaya (Kıbrıs) 98
Çetin Noyan 206
Çevrim, Abdullah 79 - 154 201 - 206 _ 208
Çınar, Vasıf 72
Çınarlı (Gaz.) 65
Çınarsu (Adana) 64
Çınarspor (Ayvalık) 64
Çınarspor (Gir.) 65
Çıpıloğlu, Aydoğan 211 - 212 - 54 _ 55 - 57 - 59 - 68 - 135 - 143 - 182 214
Çiflikönü (T.D.) 66
Çimentospor (Çorum) 64
Çimentospor (Afyon) 64
Çine Madranspor (Aydın) 64
Çin futbolü 33 - 84 - 92 - 206
Çin (A) Millî maçı 185 - 195 - 196
Çizer, Muzaffer 76 - 154
Çoban, Sadi 56 - 76 - 80 - 154 64 - 212 - 217
Çorluspor (T.D.) 66 - 218
Çoruh, Necdet 77 - 154 - 204
Çorum bölgesi 64
Çukurova İdmanyurdu (İçel) 65 _ 66 - 216 - 217

D

Da Costa 189
Dafni 105
Dağcılık Gençlik (Kütahya) 66
Dağcılık (Er.) 65
Dağdelen, Erdoğan 81 - 154
Dağlaroğlu, Dr. Rüştü 29 - 69
Dağlıoğlu, Coşkun 204 - 207
Dalaklı Hüseyin 36 _ 32 - 76
Dalgakıran (H. Kâmil Sporel) 166
Dallı, Özkan 206
Damers, Heralos 35
Danimarka futbolü 33 - 34 - 214
Danımarka futbolü 32 - 92
Danimarka (A) Millî maçı 195 - 196
Danny Blanchflower 175
Dansk Boldspıl Unıon (Danimarka) 83
Danyal Akbel 31 - 55 _ 59 - 142
Darülmuallimin (Erkek öğretmen okulu) 54
Darüşşafaka (İst.) 54 - 65
Darülfünun terbiyei Bedeniye kulübü 22 - 53 - 64
Daş. Yıldırak 204 - 207
Dattilo, G. 185
Daver, Abidin 22 - 77
David Jafe 75
Davutpaşa (İst.) 66 - 223
Davraşspor (İsparta) 65
D. B. Woolfall 83
Defterdar (İst.) 65
Delasalle, Ch. 136
Delaunay, Henri 170
Demarke 20
Demirspor (Adana) 64 - 67 - 70 - 71 - 88 - 89 - 216 _ 218 - 221 - 223
Demirspor (Afyon) 64
Demirspor (Ank.) 67 - 69

- 71 - 75 - 88 _ 89 - 95 - 96 - 215 - 218 - 219 _ 220 - 223
Demirspor (Ant.) 64
Demirspor (Bal.) 64
Demirspor (Er.) 65
Demirspor (Erz.) 65
Demirspor (Esk.) 65 - 66 _ 104 - 216 - 217 - 218
Demirspor (İçel) 65
Demirspor (İst.) 65
Demirspor (Sakarya) 66
Demirspor (İzm.) 66 - 70
Demirspor (Kay.) 65
Demirspor (Mal.) 65
Demirspor (Sam.) 66
Demirspor (Sivas) 66
Demirlibahçe (Ank.) 64
Demir Çelik (Z.G.) 66
Demirtaş, Tuncay 205
Demirören, Erdoğan 205
Demiröz, Rahmi 209
Deniz, Ahmet 204 - 207
Denizgücü (Çanakkale) 64
Deniz Ordugücü (Koc.) 65
Deniz Harpokulu Gücü 95
Denizgücü (İst.) 65 - 75
Denizgücü (Hatay) 65
Denizli bölgesi 64
Derince Gençlik (Kocaeli) 65
Deri Yün Mensucat (Uşak) 66
Deringör, Halit 77 - 154 - 197
Derebası Çağlayan 79 - 206
Devre arası 43
De Yeste Sautiago, Bernareu 107 - 170
Dinamo (Zagrep) 102
Dick Lapontaine 21
Dicle Gençlik (D.B.) 65 - 66 - 217
Didi, Waldyr Pereira 172
Didi 27
Dient, G. 192
Diğer şehirlerde futbolun doğuşu 22
Diğer teçhizat 117
Dikici, Cahit 82 - 154 - 206
Dikili Gençlik (İzm.) 66
Dikili Esnafspor (İzm.) 66
Dimitrova (Bul.) 203
Diamandopulos, B. 186
Dinamo (Moskova) kulübü 26 - 102
Dinamo (Bükreş) 78 - 102
Dinamo (Tiran) 88
Dinamo (Kief) 102
Dinamo (Tiflis) 102
Dino, Sabri 206 - 208
Dinsel, Bayram 199 _ 201
Dinçer, Gökçen 200 - 204
Direkt (Tek Atımla) Serbest vuruş 46
Diripling (Çalım) 20
Dirikspor (Muratlı - T.D.) 66
Dirimlili, Basri 77 _ 80 - 154 - 201 - 211
Di Stefano, Alfredo 88 - 172
Divan - Ül - Lugat El Türk 18
Diyagonal sistemi 131
Diyarbakır bölgesi 65
Djurgarden 97
D. Rumancev 193
Drewry, A. 83
Drewry, Arthur 34
Doğan Akı 200
Doğan Andaş 147
Doğan (Bal.) 64
Doğan, Nedim 206 - 208 - 213
Doğangünes (İnönü) 64
sa) 65
Doğanspor (Kas.) 65
Doğanspor (Tr.) 66 - 71 - 95 _ 220
Doğan Türk Birliği (Kıb-
Doğan Yiğit 206
Doğru, Cumali 206
Doğu Almanya Genç Milli maçı 203
Doksa (Drama) 104
9 Eylül (Edremit) 64 _ 217
Domeke, Vedat 204
Dominik Futbolü 85
Donatım Bağcılar (Mani-
Donatımspor (Sak.) 66
Donolly 120
Doriç 178
Dork (Ermeni) 54
Doruk, Cenap 212
Dorog (Macar) 203
rıs) 98
4—2—4 sistemi 133
4 Eylül (Sivas) 66
Dudatepe (Feriköy) 77
Dukla (Prag) 106
Dumanlı, Candan 73 - 154 - 205
Dumlupınar (Aydın) 64
Dumlupınar (Mardin) 65
Dumlupınar (Kütahya) 66
Dundee 96
Duransoy, Sami 253
Dusch, Albert 136 - 188 - 191
Düdük 139
Dünya (Jules Rimet) Kupası 25 - 33 - 63 - 83 - 186 _ 188 - 193 - 194 - 224
Dünya Orduları Spor Konseyi (C.I.S.M) 245
Dünya futbolünde gelişmeler 24
Dünyada futbol 87
Dünyada hakemlik 136
Dünyada teşkilât 83
Dünyanın tanınmış kulüpleri 105
Düzce Gençlik (Bolu) 64 - 217
Düzcespor 64
Düyerek Gençlik (Muğla) 65

E

Eden, Hüseyin (Usturumcalı) 251
Edincik Gençlik (Ban.) 64
Edip 255
Edip Ossa 56
Edirne Bölgesi 65
Edirnespor 65 - 217
Ediz, Bülent 256
Edmond Giravd 35
Edson Arantes Do Nascimento Pele 77 - 108 - 173
Edvin Charnaud 35
Edward II 19
E. Fabris 183
Egespor (İzm.) 66 - 233
Eğridir Karagücü (İsparta) 65
Eintracht Frankfurt 87 - 88 - 106
Eken, Bülent 28 - 78 - 97 - 155 - 197
Eken, Reha 78 - 155 - 197
Ekin, Hasan 81 - 155
Ekin, Kâmil 77 - 154 - 199
Ekvatör Futbolü 85
El Alam 98
El - Ittahat 100
Elazığ Bölgesi 65
Elfsburg 97
Elimination 62
Ellis 137 - 187
Elma, Fikri 204 - 207
Elmas, Lebib 262
Elmasoğlu, Necdet 204
Elmaspor (Amasya) 64
Elmastasoğlu, Ayfer 207
Elmastasoğlu, Ayhan 211 - 212
Elpis kulübü 21 - 53 - 54 - 63
El - Sait, Mohammed 185 - 186
Emin 73 _ 155
Emin Bülend Serdaroğlu 22 _ 36 - 37 -77 - 248
Emin Çandarlı 199
Emil Oberle 251
Emirgân (İst.) 65
Emniyet (Ank.) 64
Emniyet G. K. 25 - 75 - 223
Emrullah Küçükbey 212
Enboylu, Ayhan 205
Endonezya Futbolü 84
Endirekt (Çift Atımla) Serbest vuruş 46
Ennadi _ En - Ehli (Nasyonal) 100
Enosis (Atina) 104
Enosis (Kavala) 104
Enrica Sivori 88 - 172
Enternasyonal Kupa 236
E. Panakis 195
E. P. (Yunan) Karması 104
Eraslan, Şehmuz 205 - 207 - 211
Erbaa (Tokat) 66
Ercan, Ertuğ 74 - 156 - 200 - 204
Ercins, Ergun 78 - 154 -
Erciyas, Hüsnü 56 - 180
Erciyes Gençlik (Kay.) 65
Ercüment Güder 211 _ 212 204 - 207
Erdal Kocaçimen 77 - 162 - 198
Erdek Gençlik (Ran.) 64
Erdem, Naci 77 - 154 - 196
Erdem, Necdet 120 - 249
Erdoğan Akın 199 - 202 - 211 - 212
Erdoğan Çelebi 206 - 207
Erdoğan Dağdelen 81 - 154
Erdoğan Demirören 205
Erdoğan Gökçen 200 - 201
Erdoğan Gürhan 204
Erdoğan Heper 205
Erdoğan, Necmi 78 - 155
Erdoğan, Salâhattin 207
Erdoğdu Gençlik (Tr.) 66
Erer, Erkan 206
Ergani Gençlik (Diyarbakır) 65
Ergin, Muzaffer 199
Ergun Ercins 78 - 154 - 200 _ 204
Ergun Öztuna 77 - 165 -
Ergün Taner 211
Ergun Taner 205
Erhan Yanardağ 206 - 213
Erich Steiner 136 - 193
Erkal, Rebii 78 - 80 - 120 - 155 - 197
Erkan Erer 206
Erkmen, Orhan 204
Erkuş, Rüştü 56
Erkuş, Şükrü 255
Erman, Metin 204
Ermani, S. 187
Ermeni Birlik 54
Ermeni Dork 54
Ernst Ocwirk 172
Erol, Ahmet 77 _ 155
Erol Boralı 207
Erol Günsel 206
Erol Keskin 72 - 76 - 161 - 197 - 209
Erol Topoyan 204 _ 207
Ersoy, Şükrü 77 - 81 - 83 _ 156 - 199 - 209 - 210
Ertan Adatepe 73 - 149 - 201 - 205 - 208 204
Ertan, Mustafa 80 - 81 - 82 - 156 _ 197 - 199 - 201 - 209 - 211 - 212
Ertuğ, Ali Rıza 156
Ertuğ, Ercan 74 - 156 - 204 - 207
Ertuğ, Mithat 78 - 156
Ertuğrul Ar 206
Ertuğrul (Bilecik) 64 197 - 200 _ 205 - 207
Eryol, Rober 78 - 156 - 199
Erzincan Bölgesi 65
Erzurum Bölgesi 65
Esat Kaner 159
Escartin, Dedro 137
E. Schmeitzer 189

Esel, Bülent 28 - 72 - 74 - 97 - 155 - 197 - 199 - 209 _ 210
Esey 95
Esinduy, Özcan 74 - 156
Eskişehir Amatör Lig Maçları 216
Eskişehir Bölgesi 65
Esnaf Geneçspor (Çorum) 64
Esnafspor (Ank.) 64
Esnafspor (Bergama - Esnafspor (Edremit) 64
İzm.) 66
Esnafspor (Hatay) 65
Esnafspor (Sivas) 66
Esnafspor (Torbali - İzm.) 65
Esperance (Musevi) 54
Espiskiros 18
Estek, Sedat Rıza 55 - 59 _ 143
Estonya (A) Millî Maçı 182 - 195 _ 196
Estonya Futbolü 92 - 124
Eşfak Aykaç 122 - 147
Eşref Bilgiç 74 - 153 - 197
Eşref Özmenç 74 _ 199 -
Eşrefpaşa (İzm.) 81
Etikspor (Ank.) 64
Etnikos (A. E. K.) 104
Etnikos (Dedeağaç) 104
ETT (İst.) 65
Eusebio 175
Eyüp (İst.) 66 _ 70 - 219 - 223
Evans Leafe 137
E. Whittall 35

F

Fabris, G. 183
Fahir Tezcan 135
Fahir Yeniçay (Prof.) 261
Fahrettin Cansever 74 - 81
Faik Gökay 55 - 60 - 70 135 - 144
Faruk Barlas 80 - 151
Faruk Kutyol 206 - 208
Faruk Sağnak 74 - 165
Faruk Talu 135
Farukî, Kemal 78 - 156 - 197
Fas Futbolü 84
Fatih Spor (Esk.) 65 - 153 - 197 _ 200 - 209
Favuller 45
F. Bahçe _ Beşiktaş Karması 91
F Bahçe - G. Saray - Beşiktaş Karması 89 - 95
F. Bahçe G. Saray Karması 89
F. Bahçe - Güneş Karması 89
F. C. Alliance 92
F. C. Wien 89
Febüs - Nemzeti Karması 100
Federation Internationale De Football Association (F. I. F. A.) 23 - 55 _ 57 - 83
Federasyon Kupası 71 - 72 - 223
Fejenoord 94
Felek Burhan 23 - 54 - 55 - 56 - 143 - 180 24 _ 33
Fena Hareketler 45
Fenci 137
Fenerbahçe - Beşiktaş Maçları 260
Fenerbahçe Stadı 111
Fenerbhaçe - Galatasaray Maçları 248
Fenerbahçe G. K. (İst.) 27 - 29 - 30 - 31 - 53 - 54 _ 57 - 63 - 64 - 66 - 67 - 68 - 69 - 76 - 88 - 89 _ 95 - 96 - 214 - 215 - 218 - 219 _ 220 - 223
Fener Gençlik (Rize) 66
Fener Gençlik (Sam.) 66
Fener Gençlik (Sivas) 66
Feola, Vicento 171
Fercani 261
Ferencvaros Torna Clup (F.T.C.) 37 - 99
Feriköy (İst.) 66 - 77 - 97 - 220 _ 223
Feridun Bugeker 77 - 153 - 200
Feridun Kılıç 135
Fethi 76
Fethi Heper 207
Fethi Tahsin Başaran 23 -
Fetih 291
54 - 55
Feyziati (Boğaziçi) Lisesi 104
Feyzi Baron 73 - 151
Feyzi Uman 145
F. Gençlik (Çankırı) 64
F. Hojer 180
First Vienna C. 89
Fionie 92
Fiorentına A. C. 98
Fiat 107
FİFA (Beynelmilel Futbol Federasyonu) 25 - 30 - 32 - 33 - 34
F. İ. F. A. Maçları 236
Fikret Altınel 142
Fikret Arıcan 76 _ 150 -
Fikret Kırcan 76 - 161 - 196 - 197
Fikret Özırs 199 - 201
Fikri Elma 204 _ 207
File 39
Filibe 198
Filipin Futbolü 33 - 84
Finlandiya Futbolü 92 - 214
Finney. Tom 173
Fizik Kondisyon 138
FK (13) 91
Fluminense 90
Floransa (İta) 211
Floryan 178
F. Mansen 193
Francisco Gento 174
Franko (İtalyan çocuğu) 31
Frankfurt Stadı 112
Fransa (A) Millî Maçı 189 - 195 - 196 - 198 - 199
Fransa Futbolü 27 - 58 - 93 _ 214
Fransa Genç Millî Maçı 202
Fransa Ordu Maçı 93 - 246
Fransız Denizcileri 93
Frastinek Planiçka 173
Frenc Puskas 26 - 99 _ 175
Frikik (Serbest Vuruş) 43 - 46 - 50
Fritz Seipelt 136
Fritz Walter 172
Fontaine, Just 173
Football Associatton 19
Formalar 116
Forsare 95
Forster 137
Fortuna Gleen 94
Forvet 19
Fotocan, Şencan 205 - 208
Foure Mektebi 72
Fuat Balkan 74
Fuat Hüsnü Kayacan 21 - 30 - 36 135 - 159 - 248
Furyalos 95
Futbol Federasyonu ve Millî Takımlar 56
Futbol Federasyonu Kupası 19
Futbol Hakem Talimatnamesi 60
Futbol ile İlgili Pullar 277
Futbol Ligleri Enternasyonal İrtibat Komitesi 84
Futbol Müsabaka Talimatnamesi 61
Futbol Sahası 110
Futbol Topu 116
Futbolde Teşkilât ve Mevzuat 53
Futbolda Profesyonellik Yönetmeliği 61 _ 69 - 70 - 71
Futbolun Fiziyolojisi 267
Futbolun Tarihçesi 18
Futbolün Teknik Adamları 119
F. Viszenik 183

G

Gal 32 - 33 - 39
Galata (İst.) 66 - 223
Galatasaray (Ali Sami Yen) Stadı 111
Galatasaray - Beşiktaş Maçları 255
Galatasaray - Fenerbahçe Maçları 248
Galatasaray G. K. (İst.) 27 - 29 - 31 - 35 _ 53 - 54 - 57 _ 63 - 66 - 68 - 69 - 77 - 88 - 89 - 90 - 94 _ 95 - 96 - 104 - 214 - 215 - 218 - 219 - 220 _ 223
Galatasaray - Güneş Karması 101
Galatasaray Lisesi (Mektebi Sultanı) 77
Galeati, G. 137 - 185
Galip Haktanır 83 - 158 - 199 - 201
Galip Kulaksızoğlu 36 - 37
Gamba, A. 185 - 186
Ganzel 178
Garan, Sulhi 31 - 50 - 51 - 135 - 140 - 147
Garbis Bakkaloğlu 200
Garbis İstanbulluoğlu 83 - 158 - 197
Gardler Karması 95
Garderabanat 137
Garibaldi (İzm.) 105
Garrincha, Manoel Francisco Dos Santos 133
Gazanfer Utkan 205
Gaziantep Bölgesi 65
Gazi Osmanpaşa (Tokat) 66
Gazispor (Ank.) 64
Gazi Spor (Gaz.) 65
G. Carpani 185 - 186 - 187 _ 188
G. Dattilo 185
G. Dient 192
Gece Maçı 31 - 110
Gece Maçları ve Tesisatı 110
Gedikpaşa (İst.) 65
Gediz Soyer 206
Gençlik (Rize) 66
Genç, Cenap Hüseyin 207
Gençay, Âli 78 - 156
Gençay, Tarık 199 _ 201
Gençlerbirliği (Ank.) 66 - 68 - 69 _ 79 - 89 - 95 - 96 - 215 - 218 - 219 - 220 _ 222
Gençlerbirliği (Konya) 66
Gençlerbirliği (Koc.) 65
Gençlerbirliği (Sakarya) 66 - 105
Gençlerbirliği (U.K.) 65
Gençlerbirliği (Uşak) 66
Gençlik (Afyon) 64
Gençlik (Ayvalık) 64
Gençlik (Ban.) 64
Gençlik (Bil.) 64
Gençlik (Bolu) 64
Gençlik (Bozöyük) 64
Gençlik (Çankırı) 64 -217
Gençlik (Çorum) 64 _
Gençlik (Düzce) 64 - 217
Gençlik (Edremit) 64
Gençlik (Erz.) 65
Gençlik (Gelibolu) 64
Gençlik Gücü (Kıbrıs) 98
Gençlik (Mal.) 65
Gerçeker, Mustafa 135 (
Gençlik (Siirt) 66
Gençlikspor (Amasya) 64
Gençlikspor (Ant.) 64
Gençlikspor (Çorlu - T.D.) 80
Gençlikspor (Esk.) 65
Gençlikspor (T. D.) 66
Gençlikspor (Urfa- 66
Gento, Francisco 174
Gerçin, Mehmet Nazif 78 - 156
Gerhard Hanappi 172
Germania Bochum 88

Geometrik Futbol 25
George V. 33
Germencikspor (Aydın) 64
(G) Genç (Junior) Millî Takımımızın Maçları 58 - 60 - 202 - 213 - 223
G. Gençlik (Burdur) 64
Giacomo, B. 186
Giad 100
Giampiero Boniperti 174
Gijon (İtp.) 203
G. Giraud 35
Gine Futbolu 84
Giraud'lar 21 - 35
Giraud, Edmond 35
Giresun Bölgesi 65
Girgin, Kaya 205
Glasgow 32 - 33
Glasgow Rangers 106
G. Lobello 193
G. Löfegren 182
Gelsenkirchen (B.Al.) 203
Gol 19
Gol (Sayı Yapma) 43 -44 - 76
Göğdüm, Ahmet Adem 135
Gökal, Cavit 212
Gökay Faik 55 - 60 - 70 - 135 - 144
Gökçen Dinçer 200 - 204
Gökçen Erdoğan 200 - 201
Gökdel, Yılmaz 213
Göktan, Osman 77 - 156 - 200
Göktuğa, Kadri 56 - 76 - 157
Gölspor (Urfa- 66
Gönen, Hayri Cemil 78 - 157
Gönül, Orhan 135 - 148
Gören, Metin 207
Görgün, Özkan 206 - 208
Görkey, Şeref 74 - 120 - 157 - 197
Göynük (Bolu) 64
Göztepe G. K. (İzm.) 67 - 68 - 69 - 79 - 89 - 91 - 103 - 216 - 218 - 219 - 220 - 223
Gözünek, Yüksel 205
Grandianski 104
Grand Cour 22
Gren, Gunnar 174
Grasbah München 88
Grengim Karması 97
Gresotto (İta.) 211
Grill 191
Groki Karması 102
Grosics 99
G. Saray - F. Bahçe - Beşiktaş Karması 89 - 95
G. Saray - F. Bahçe Karması 89
G. Scari 184
Guatemala Futbolü 85
Gudsmuts Dresden 88
Guerre 191
Guerin, R. 83
Guigne, M. 136
Guiseppe Meazza 174
Guldstremm Gardes 95
Gunnar Gren 174
Gunnar Nordahl 174
Gustav Sebes 171
Guttmann, Bela 171
Güçlerbirliği (Bolu) 64
Güç Yurdu (Iokat) 66
Güder, Ercüment. 211 - 212
Gülçelik, Kemal 157
Gülesin, Şükrü 28 - 74 - 97 - 157 - 197
Gülspor (İsparta) 65
Gümülcine Gençlerbirliği 104
Gümüşdere, Cemil 200
Gümüşspor (Amasya) 64 197
Günar, Kâzım 204
Günar, Nedim 77 - 157 - 200
Günay Kayarlar 204
Günaydın Özyurd 256
Gündüz Kılıç 78 - 120 - 122 - 161 - 196 - 197
Gündüz Özcebe 211 - 212
Gündüz, Yılmaz 250
Gündüz Yüksel 77 - 157 - 200 - 201 - 205 - 207
Günel, Zeki 75 - 158
Günsel, Erol 206
Güneşspor (Akhisar) 65
Güneşspor (Ank.) 66 - 79 - 89 - 102 - 223
Güneş, Ceyhun 206 - 208 - 212
Güneş - F. Bahçe Karması 89
Güneş - İs. Spor Karması 89
Güneş Kulübü (İst.) 28 - 68 - 79 - 89 - 215 -
Güneş (Menemen - İzm.) 66
Güneşspor (Rize) 66
Güneşspor (Sakarya) 66
Güneşspor (Tire - İzm.) 65
Güney (Cenubi). Afrika 32
Güney Afrika Futbolü 84
Güney Amerika Futbolü 219
Güney Amerika Konfederasyonu 85
Güney Amerika Şampiyonası 237
Güney Kore (A) Millî Maçı 189 - 194 - 195 - 196
Güney Kore Futbolü 84 - 93 - 214
Güngör Salman 204 - 207
Güngür Tetik 200 - 204
Güray man, M. Ali 207
Gürbüz, Bülent 74 - 157 - - 198
Gürbüzler (Salihli) 65
Gürcan Berk 201 - 202
Gürdal, Macit 211
Gürhan Erdoğan 204
Gürgen, Cemil 248
Gürgen, Kemal Halim 80 - 135
Gürkan, Akın 205 - 208
Gürsoy, Bedri 56 - 57 - 76 - 157 - 197
Gürsu, Müfit 206
Gürüz, Hakkı 135 - 148
Güven, Mustafa (Mikro) 77 - 157
Güvenege (Bal.) 64
Güven Önut 212
Güvenspor (Bursa) 64 - 218
Güvenspor (Edirne) 65
Güzelbahçe Gençlik (İzm.) 66
Güzelırmak, Nevzat 79 - 158 - 201 - 206 - 213
G. WHittall 35

H

Habeşistan (A) Millî Maçı 198 - 199
Habeşistan (B) Millî Maçı 195 - 196
Habeşistan Futbolü 84 - 93 - 214
Hacettepe G. K. (Ank.) 67 - 69 - 70 - 71 - 80 - 89 - 96 - 216 - 220 - 222
Haenny 251
Hafbekler 125
Hafız Hayri Sel
Haftayım 43
Hakemin Vasıfları 139
Hakemin Vazifeleri 137
Hakemler 39 - 42
Hakemliğin Tarihçesi 134
Hakem ve Hakemlik 134
Hakkı Alaç 79 - 149
Hakkı Gürüz 135 - 148
Hakkı Yeten 74 - 169 -
Hakova 89
Haktanır, Galip 83 - 158 - 199 - 201
Halep Karması 103
Halep Garnizon Takımı 103
Halıspor (İsparta) 65
Haliç Fener Kulübü 54
Halil Kiraz 207
Halit Deringör 77 - 154 - 197
Halkevler Karması 102
Halkspor (T.D.) 66
Hamburger SV. 88
Hamburg Stadı 112
Hamdi Emin Çap 23 - 31 - 54 - 55 - 57 - 59 - 68 - 135 - 143 - 182
Hamit Akbay 76 - 82 - 149 - 198
Hamit Aslan 72 - 151
Hamit Hüsnü Kayacan 159
Hamorbi 97
Hampden Park (Glasgow) Stadı 112
Hanappi, Gerhard 172
Hançer, Ayhan 72 - 158 - 200
Hannover Karması 88
Hanover Stadı 112
Hansen, F. 193
Harpastum 18
Hapoel (Hayfa) 96
Hapoel - Maçları Karması
Hapoel (Petad - Tikva) 96
Hapol (Tel - Aviv) 96
Hapoeller Karması 96
Harbiye (Harpokulugücü (Ank.) 31 - 64 - 80 - 95 - 215 - 216 - 218 - 219
Harika Takım (Wunderteam) 24 - 89
Harkoo Karması 102
Harmandalı Gençlik (İzm.) 65
Harry Peterson 35
Hasan Kâmil Sporel 56 - 76 - 166 - 196
Hasan Ekin 81 - 155
Hasan (Meşhur) 36 - 37 - 76
Hasan Polat 55 - 57 - 60 - 79 - 145
Hasan Sami Kocamemi 76
Hasköy 223
Hasköy (İst.) 66
Has, Mehmet Ali 72 - 77 - 158 - 197 - 209
Hasnun Galip 251
Has, Şeref 77 - 158 - 196 - 197 - 200 - 201 - 204
Hatay Bölgesi 65
Havagücü (Afyon) 64 - 217
Havagücü (Amasya) 64
Havagücü (Ank.) 64 - 80 89 - 104 - 215 -216
Havagücü (Bal.) 64
Havagücü (Bur.) 64
Havagücü (D. B.) 65
Havagücü (Esk.) 65 - 104 - 215
Havagücü (İzm.) 216
Havagücü (Kay.) 65 - 66 - 217
Havagücü (Kütahya) 66 - 217
Havagücü (Mal.) 65 - 217
Hayda 73
Haydar Asan 250
Hayran Gençlik (Edremit 64
Hayri Celâl Atamer 157
Hayri Cemil Gönen 78 - 157
Hayrı Ragıp Candemir 83 - 153
Hayati Ozgan 74 - 164
Hayduk 104
Hazar Terim (Elzıg) 65
Hebel, R. 35
Helbe, L. 193
Helenio Herrera 171
Helmut Rahn 172
Helsinborg 97
Helsinki 34 - 59 - 182
Hemeln Hanever 88
Henri Delaunay 170
Henry Pears 21 - 35
Heper, Zeki 207
Heraklis (Selânik) 104
Heralos Damers 35
Herberger, Sepp 171
Herbert Chapman 24 - 105 - 124 - 171
Herrera, Helenio 171
Hertha RSC 85
H. Culi
Hichbury 105
Hidegkuti Nandor 26 - 99 - 175
Hikmet Dr. 23 - 54
Hikmet Topuz 251
Hilâl (Ank.) 82 - 223
Hilâl (Aydın) 64
Hilâl (Bal.) 64
Hilâl G. K. (İst.) 54 - 65 -
Hilâl (İzm.) 72
Hilmi Atakol 249
Hilmi Kiremetci 77 - 83 -

161 - 197 _ 200
Hindistan Futbolü 84 _ 94
Hindistan Ordu Takımı 94
Hivienemi 194
Hojer, F. 180
Hojer, A... 180
Hollanda (A) Millî Maçı 192 - 193 - 195 _ 196
Hollanda Antilleri 94
Hollanda Antilleri Amatör Millî Maç 210 - 211
Hollanda Antilleri Futbolü 214
Hollanda Denizcileri 94
Hollanda Futbolu 132 - 94 - 214
Hollanda Genç Millî Maçı 203
Hollanda Ordu Maçı 246
Holljanda Ordu Takımı 94
Holstein Kiel, KSV 88
Homenntmev (Halep) 103
Hondras Futbolü 85
Hongkong Futbolü 84
Horace Arhitage 21 - 248
Huang. Ti 18
Huddesf'eld Kulübü 24
Hugo Meisl 24 - 170
(H) Hususi Tertipteki Millî Takımlarımızın Maçları 58 - 60 _ 208 - 213 - 214
Hull City 95
Hungaria (M. T. K.) Voroş Lobogo 100 - 107
Hunter, Billy 31 - 57 - 78 _ 120 - 181
Hususî Maç 62
Hutteldorf 107
Huvan 18
Hüsamettin Böke 76 - 83 - 153 - 198
Hüseyin Cenap Genç 207
Hüseyin (Dalaklı) 36 _ 37 - 76
Hüseyin Eden (Usturumcalı) 251
Hüseyin Hüsnü Paşa 159
Hüseyin Saygun 74 - 83 - 165 - 197
Hüseyin Yamaç 211
Hüsnü 37
Hüsnü Erciyas 57 - 180
Hüsnü Sayman 28 - 74 - 135 - 166 - 196

I

Iskara 41
Ilgaz, Melih 83 - 158
Işıkspor (Esk.) 65
Işıkspor (Z. G.) 66
Işın, Burhan 75 _ 158

İ

İbrahim Kelle 73 - 160
İbrahim Obeid 195
İbrahim Tusder 80 - 168
İbrahim Toker 200
İbrahim Yalçınkaya 212
İbrox Park 106
İçel bölgesi 65
İçelspor 65
İçler 126
İdareci 121
İdmangücü (Bal.) 64
İdmangücü (Tr.) 66 - 217
İdmanocağı (Tr.) 66 - 217 - 218
İdmanyurdu (Adana) 64 - 104 - 216
İdmanyurdu (Anadolu Hisar) 53 - 91
İdmanyurdu (Balıkesir) 105
İdmanyurdu (Bandırma) 104
İdmanyurdu (Çukurova) 216 - 217
İdmanyurdu (Esk.) 65 - 80 _ 104
İdmanyurdu (Konya) 66 - 90
İdmanyurdu (Maraş) 65
Edmanyurdu (Mersin) 95 _ 216
İdmanyurdu (Mersin) 216
İdmanyurdu (Ordu) 66 - 219
İdmanyurdu (Sakarya) 66
İdris 36 - 37 - 248
İgor Netto 176
İ. Hakkı Alaç 79
İhsan Baydar 200 - 205
İhsan Öztürkmen 211
İhsan Türemen 81 - 168
İkinci millî lig 67
İlk Futbol Kulübü (Galatasaray) 22
İlkışıkspor (Ant.) 64
İlk maçımızın tenkidi 178
İmalâtı Harbiye (Ankaragücü) 73
İmasi 92
İmogene (İngiliz sefaret gemisi takımı) 21 - 35 - 53 - 63 - 214
İncirliova (Aydın) 64
İngiliz denizcileri 95
İngiltere Genç Millî maçı 203
İngiliz işgâl ordusu takımı 95
İngiliz subaylar karması 95
İngiliz tayyarecileri 95
İngiliz topçuları 95
İngiltere Ümit Millî maçı 213
İngiliz Futbolu 24 - 35 - 32 - 33 - 34 - 39 - 59 _ 94 - 214
İnternational Boad 32 - 39 - 40 - 85
İnternationale F.C. 106
İnternasyonal (Progress - Altınordu) 72
İper Yıldırım 205
İrak (A) Millî maçı 198 - 199 - 210 - 211
İran (A) Millî maçı 186 - 195 - 196
İran futbolü 84 - 95 - 214
İran futbolü 95 - 214
İran Ordu takımı 95 - 246
İron Duck 95
İsfahan Karması 95
İsfendiyar Açıksöz 78 - 83 - 149 - 197 _ 200
İşlahiye Karagücü (Gaz.) 65
İskenderiye karması 100
İskoçya (A) Millî maçı 193 - 195 - 196
İskoçya Futbolu 32 - 33 - 39 - 95 - 214
İsmail Karaeli 206
İsmail Hakkı Tekçe 82
İsmail Koçanalı 199
İsmail Kurt 77 - 78 - 162 - 200
İsmet 36
İsmet Berberoğlu 75 - 182 - 200 _ 201
İsmet Uluğ Dr. 56 _ 76 - 168
İsmet Yamanoğlu 83 _ 169 - 199 - 201
İsmet Yurtsu 77 - 170 - 201
İspanya (A) Millî maçı 188 - 189 - 191 - 195 - 196
İspanya (B) Millî maçı 198 - 199
İspanya Futbolu 32 - 214
İspanya Futbolu 31 - 33 - 96 - 219
İspanya Genç Millî maçı 202 - 203
İsparta bölgesi 65
İsrail (A) Millî maçı 186 - 194 - 195 - 196
İsrail futbolü 84 - 214 - 96
İstanbul 20 - 21 - 30 - 87 - 181 - 203 - 208
İstanbul amatör ligi 54 - 214
İstanbul bölgesi 65
İstanbul (Constantinople) futbol ligi 53 - 63
İstanbul Darülfunun (Üniversite) takımı 102
İstanbulda Futbol 22 - 35
İstanbul Futbol Birliği 54
İs. Spor - Güneş karması 89
İstanbul Garnizon takımı 93
İstanbul Halkevi 102
İstanbulluoğlu, Garbis 83 - 158 _ 197
İstanbul II. Amatör lig Karması 98
İstanbul II. Prof. lig karması 88
İstanbul - İzmir Karmaları Maçları 35
İstanbul Jimnastik Kulübü (Türk İdman Ocağı) 53 - 64 - 66
İstanbul kupası 67 - 219
İstanbul Karması 35 - 88 - 89 - 95
İstanbul Lig 22
İstanbul Lisesi 80
İstanbul profesyonel lig şampiyonluğu 219
İstanbul şildi maçları 67 - 219
İstanbulspor G.K. 29 - 67 - 68 - 69 - 81 - 88 - 89 - 215 - 218 - 220 - 223
İstiklâl (Bursa) 64
İsveç (A) Millî maçı 187 - 195 - 196
İsveç Futbolü 27 - 32 _ 33 - 34 - 97 - 214
İsviçre (A) Millî maçı 187 - 195 - 196
İsviçre (B) Millî maçı 198 - 199
İsviçre Genç Millî maçı 203
İsviçre Futbolu 32 _ 97 - 214
İtalya (A) Millî maçı 194 - 196
İtalya Amatör (O) Millî maçı 210 - 211
İtalya (B) Millî maçı 186 - 188 - 190 - 195 - 196
İtalya Futbolu 25 - 33 - 59 - 97 - 214
İtalya Genç Millî maçı 203
İtalya (H) Millî maçı 208 - 209
İtalya Ordu takımı 98 - 246
İtalyan Stella 54
İttihatspor kulübü 54
İvancsics, M. 182 _ 183 - 184
İvonovo karması 102
İyi Niyet 139
İzmir 20 - 21 - 30 - 87 - 198 - 203
İzmir amatör lig maçları 216 - 217
İzmir - Ankara karması 102
İzmir bölgesi 65
İzmirde Futbol 22 - 35
İzmir Halkevi 102
İzmir İdmanyurdu 73
İzmir Karması 35 - 89
İzmir profesyonel lig şampiyonları 220
İzmirspor 66 - 69 _ 81 - 88 - 216 - 220 - 223
İzmit Gençlik (Kocaeli) 65
İzzet Muhittin Apak 135
İzzi 251

J

J.A. Brodie 110
Jackson 21
Jafe, David 75
James Lafontaine 21 - 35 - 53 - 62 - 63
James Whitall 21

Jandarmagücü (Ankara) 64
Jandarmagücü (Çanakkale) 64
Jandarmagücü (Hatay) 65
Jandarmagücü (Siirt) 66
Jan Dark 93
Japonya futbolü 84
J.C. Thring 39
Jean Mistides 22
Jelinek 180
Jiranek 191
Joanni 190
Josef Bozsik 26 - 99 - 175
Josef Masopust 173
Josef Santamaria 176
Jozef Oberle 249
J. Reians 182
J. Stoll 193
Juan Alberto Schiaffino 176
Juan R. Brozzi 136
Junior (G) Genç Millî takımının maçları 58
Jules Rimet 33 - 34 - 83 - 170
Jules Rimet (Dünya) Kupası 25 - 33 - 63 - 83 - 186 - 188 - 193 - 194 - 229
Just Fontaine 173
Juventus F.C. 33 - 107

K

Kaçmaz, Akgün 77 - 158 - 200 - 204 - 207
Kadıköy 35
Kadıköy futbol kulübü 21 - 53 - 63 - 214
Kadırga (İst.) 65
Kadri Aytaç 77 - 78 - 81 - 151
Kadri Göktulga 56 - 76 - 157
Kadri Kartal 81 - 159
Kahraman Başar 204
Kahramanspor (Urfa) 66
Kahire 191 - 208
Kahire karması 100
Kaideler 39 - 40
Kalaba (Ankara) 64
Kale fileleri (ağları) 39 - 110
Kale Direkleri 110
Kale Gençlik (Gaziantep) 65
Kale hattı 40
Kale sahası 40
Kalespor (İst.) 65
Kalespor (Mardin) 65
Kale vuruşu (Avut) 47
Kaleci 19 - 126
Kalecilik tekniği 126
Kaleci, Nedim 56 - 73 - 158 - 198
Kaleci, Rahmi 81 - 159 - 201
Kaleler 41
Kaleistatistik (Ankara) 64
Kalipsu 95
Kallios, Aleko 21
Kalkavan, Avni 200
Kamboçka futbolü 84
Kâmil Altan 211
Kâmil Ekin 77 - 154 - 199
Kâmil Kaya 205
Kâmil Üzülme 209
Kâmil Zona 82 - 170
Kanada futbolü 98
Kanada (Pakistan) filosu 101
Kaner, Esat 159
Kanlıca (İst.) 65
Kanra, Özer 205
Kalpakçıoğlu, Kemal Rıfat 78 - 159 - 196
Kalpakçıoğlu, Refik Cevdet 22 - 23 - 54 - 77
Kaplanspor (Torbalı - İzm.) 65
Karacadağ Gençlik (Diyarbakır) 65
Karaduman, Ruhi 250
Karadenizgücü (Tl.) 66 - 217
Karaeli, İsmail 206
Karagücü (Afyon) 64
Karagücü (Amasya) 64
Karagücü (Ank.) 81 - 216 - 218
Karagücü (Balıkesir) 64
Karagücü (Bolu) 64
Karagücü (Çankırı) 64
Karagücü (Denizli) 65 - 217
Karagücü (Diyarbakır)
Karagücü (Elâzığ) 65
Karagücü (Erz.) 65 - 217
Karagücü (Er.) 65 - 66 - 217
Karagücü (Gaziantep) 65
Karagümrük G.K. (İst.) 66 - 81 - 215 - 220
Karagücü (Hatay) 65
Karagücü (İsparta) 65 - 66 - 217
Karagücü (İzm.) 66 - 216 - 218
Karagücü (Kayseri) 65
Karagücü (Konya) 66
Karagücü (Kocaeli) 65
Karagücü (Malatya) 65
Karagücü (Siirt) 66
Karagücü (Sivas) 66 - 218
Karagücü (Urfa) 66
Karakayalı, Cengiz 201
Karakayalı, Cengiz 211 - 212
Karakov karması 101
Karamancı (Burdur) 64
Karatekin Gençlik (Çankırı) 64
Karasu (Abant) 64
Karayiğit, Ali İhsan 74 - 159 - 199 - 209
Karesi (Balıkesir) 64
Karlsfors 95
Karlıklı, Ahmet 78 - 159
Karlsruhe İf 88
Karni 187
Karsan, Sadi 55 - 69 - 144
Karşıyaka İdmanocağı 21
Karşıyaka S.K. (İzm.) 23 - 66 - 69 - 81 - 89 - 95 - 216 - 220
Kartal, Kadri 81 - 159
Kartal Suspor (Ankara) 64

Kasapoğlu, Yorgo 81 - 159 - 200
Kasımpaşa (İst.) 29 - 67 - 68 - 220 - 223
Kastamonuspor 217
Kastamonu bölgesi 65
Kastamonu Gençlik 65
Katoviç karması 101
Kaur, Saim 250
Kayacan, Dr. Hamit Hüsnü 159
Kayacan, Fuat Hüsnü 21 - 30 - 36 - 135 - 159 248
Kavaklıdere (Ankara) 64
Kayagücü (İzm.) 216
Kaya Girgin 205
Kaya, Kâmil 205
Kaya Kösteben 72 - 162 - 201
Kaya, Yalçın 206
Kayarlar, Günay 204
Kayaşspor (Ankara) 64
Kayral, Necdet (Cici) 78 - 160
Kayseri Bölgesi 65
Kazancı, Mazhar 74
Kâzım Günar 209
K. Cicis 188
Keleş, Refet 207
Kelle İbrahim 73 - 160
Kemal Farukî 78 - 156 - 197
Kemal Gülçelik 157
Kemalettin, Ünlü 74 - 168
Kemal Halim Gürgen 81 - 135
Kemal Rıfat Kalpakçıoğlu 78 - 159 - 196
Kemalpaşa Gençlik (İzm) 66
Kembriç 39
Kembriç Üniversitesi 33
Kenya futbolü 84
Keon, Corc 35
Keskin, Erol 72 - 76 - 161 - 197 - 209
Keşan Gençlik (Edirne)
Kıbrıs futbolü 98
Kıbrıs Türk karması 98
Kılıç Feridun 135
Kılıç, Gündüz 78 - 120 - 122 - 161 - 196 - 197
Kınık Altıntepe (İzm.) 66
Kırcan, Fikret 76 - 161 - 196 - 197
Kırklareli bölgesi 65
Kırklareli Gençlik 65
Kırıkkalegücü (Ankara)
Kırklar, Seracettin 82 - 161
Kızıl Bayrak (Steagul Rosu) 102
Kızıl Yıldız 104 (107
Kızıl şeytanlar 90
Kızılırmak (Sivas) 66
Kingscott 137
Kiremitçi, Hilmi 72 - 83 - 161 - 197 - 200
Kief karması 102
Kiliimlispor (Z.G.) 66
Kilmanrock 96
Kiraz Gençlik (İzm.) 65
Kiraz, Halil 207
Kiraz limanı (Ordu) 66 64
Kirov (Leningrad) stadı
Kiter, Ahmet 205
Kladno 92
Klain 178
Klein, A. 184
Kloszvar 30 - 36 - 37 - 100
Kocaçimen, Erdal 77 - 162 - 198
Kocaeli bölgesi 65
Kocaeli, Zeki 207
Kocamemi, Hasan Sami 76
Kocatepe (Afyon) 64
Kocatoros, Cengiz 207
Kocavezir Gençlik (Adana) 64 - 216
Kocsis, Sandor 26 - 99 - 175
Koçanalı, İsmail 199
Koçarlıspor (Aydın) 64
Kolenati 180
Kolombiya futbolü 85
Kolonya karması 88
Kolumsa, Orhan 206
Komonovo karması 104
Konya Bölgesi 66
Konya karması 90
Kopazewski (Kopa), Raymond 173
Kopenhag karması 92
Korner (Köşe vuruşu) 47
Korner 19 - 40 - 126
Korner sahası 41
Kortrai (Bel.) 202
Kosta - Rika futbolü 85
Kotanca, Melih 161
Kotka (Fin.) 210
Koylu, Şevket 205
Kozan, Ahmet Tuna 211
Kozluspor (Z.G.) 66
Köken, Uğur 78 - 162 - 201 - 212
Köksoy Ozcan 213
Köln (B. Al.) 203
Köln, Fl. 88
Kömürspor (Z.G.) 66 - 69 - 103 - 218
Köndaklrjke Nederlaodsche Voetballond (Holjaada) 83
Köprülü, Rıza 80 - 162
Köprüspor (Adana) 64
Körfez (Edremit) 64 65
Kösteben, Kaya 72 - 162 - 201
Köstence (Ram.) 203
Köşe vuruşu (Korner) 47
Köyceğiz Gençlik (Muğla) 65
Kral Kupası 19
Kral Kupası (Federasyon Kupası) 32
Krampon 41
Kruzeiro 90
Kubala, Laszlo 175
Kulaksızoğlu, Galip 36 - 37 - 76
Kulaksızoğlu, Şekip 260
Kulübler 72
Kumkapı 54
Kurban, Avni 78 - 162 -
Kureş Gençlik (Uşak) 66 198
Kuşdili 35
Kuşadası Spor (Aydın) 64
Kurt, İsmail 77 - 78 - 162 - 200
Kurtuluş (İst.) 104
Kurtuluşspor (Hatay) 65 113
Kuruoğlu, Sabahattin 74 - 162 - 200
Kutver, Tarık 78 - 81 - 162 - 197 - 200 - 202 - 206
Kutyol, Faruk 206 - 208
Kuzey Amerika Karaip ve Orta Amerika

Konfederasyon 85
Kuzey İrlanda 32 - 33 - 39
Küçük Ali 248
Küçük Ali Soydan 166 - 204 - 207
Küçükbey, Emirullah 212
Küçükandonyadis, Lefter 28 - 77 - 97 - 162 - 196 - 197 - 199 - 209 - 210
Küçük Ahmet Özacar 74 - 164 - 200
Küçük Ahmet Karlıklı 78
bü (İst.) 82
Küçük Fikret Kırcan 76 - 161 - 196 - 197
Küba futbolü 85
Küçük Garbis Bakaloğlu 200
Küçük Erol Topoyan 204 - 202
Kültürspor (İzm.) 66 - 71 - 97 - 220 - 223
Kütahya bölgesi 66
Kütahya Gençlik 66
K. Yaka _ Altay karmaıı 91

L

Lafontaine, A. 35
Lafontaine, Dick 22
Lafontaine, James 21 - 35 - 53 - 62 _ 63
Lafontaine'ler 21 - 35
Lafontaine, Rene 35
Lahti (Fin.) 210
Lajos Baroti 171
Lâle Spor (Nevşehir) 65
Langa (İst.) 65
Lanus, C.A. 88
Larbi Ben Karem 173
Laszio Kubala 175
Lâtif Yalımlı 78 - 82 - 169 - 197
Lausanne (Lozan) F.C. 97
Lawton, Tommy 173
Leafe, Evans 137
Leafe, R.J. 192
Lebib Elmas 262
Leblebi, Mehmet 78 - 162 - 197
Lecie 101
Lefter Küçükandonyadis 28 - 77 _ 97 - 162 - 196 - 197 - 199 - 209 _ 210
Lemberg 183
Leningrad karması 102
Lenin (Moskova) stadı 113
L'equipe 34
Lev Yaşin 176
Leverkhusen (B. Al.) 203
Levski 91
Liberjas 89
Liberya futbolü 84
Liedholm, Nils 174
Lig (League) 19 - 62
Lig maçları 23 - 62 - 63 - 64
Lig maçı nedir? 62
Lille OSC 93
Liman (İçel) 65
Linyitspor (Kütahya)
Linz (Avus.) 203
Linz 88
Lise (Trabzon) 217
Litvanya (A) Millî maçı 182 _ 195 - 196
Litvanya futbolü 98 - 214
Livorno (İta.) 211
Lizbon 33 _ 191 - 203
Lobello, G. 193
Lodz 182 - 203
Lokomotiv (Bulgaristan)
Lokomotiv (Moskova) 102
Londra 32 - 33 - 34 - 185
Lontos 99
Lorant 99
Lozan 57 91
Löfegren, G. 182
Lubliana 104
Lucas 137
Lucerne 97
Luis 137
Luis Suarez 174
Luton Town 95
Lübeck, VFB 88
Lübnan futbolu 98 - 214
Lübnan (A) Millî maçı 210 - 211
Lüksemburg 33 - 203
Lüksemburg futbolu 99 - 214
Lüksemburg Ordu takımı 99
Lüksemburg Genç _Millî maçı 202 - 203
Lüleburgaz Gençlik (Kırklareli) 65
Lütfü Aksoy 78 _ 81
L. Leclerc 13
L. Helge 193

M

Macaristan (A) Millî Maçı 190 - 194 - 195 _ 196 - 210 - 211
Macaristan (B) Millî Maçı 184 _ 195 - 196
Macias, B. 136
Macar futbolu 26
Macaristan futbolu 31 - 33 - 34 - 99 - 214
Macaristan Futbol Federasyonu 32 _ 33
Macar Genç karması 100
Maccabi 96
Macaristan Genç Millî Maçı 202 - 203
Maccabi (Musevi) 54
Macit Gürdal 211
Maçlar 68 - 219

Maç çeşitleri 62
Maç müddeti 40
Madrid 33 - 34 - 189 - 191
Madrid Football Club (İspanya) 83
Mağden Ragıp 260
Mahallî amatör lig maçları 68
Mahallî futbolu 84
Mahallî Profesyonel lig 69
Mahrer 180
Makriköy (Bakırköy) 54
Makedonikoz 104
Malatya bölgesi 65
Malatya karması 103
Malaya 95
Malaya futbolu 84
M. Alexandros 104
M. Ali Gürayman 207
Malmoe 97
Maltepe (İst.) 65
Malzeme ve teçhizat 116
Mamak Maske (Ank.) 64
Mamako (Saim Seymener) 28
Mamat, Suat 78 - 163 - 197 - 200 _ 201
Manchester 39
Manchester City 95
Manchester United 26 - 34 - 85
Manila 33
Manisa bölgesi 65
Manisa Gençlik 65 _ 217
Manoel Francisco Dos Santos Didi 173
Maracana (Rio De Janerjo) stadı 112
Maracana stadı 90
Maraş bölgesi 65
Maraş Gençlik 65
Marchetti 191
Mardin bölgesi 65
Mardin Gençlik 65
Marmara (Bandırma) 64
Martıspor (Tr.) 66
M. Asensi 137
Masopust, Josef 173
Masson, R. 136
Mastarspor (Elazığ) 65
Matay, Abdullah 75 - 163 - 200 - 209
Matbuat (Gazeteciler) Cemiyeti 54
Matthews, Stanley 174
Matt Busby 171
Matosyan 251
Mauro 137
Mauritus 95
Mayer 191
Mazhar 76 - 250
Mazhar Kazancı 73
Mazzola. Voletino 174
M. Beek 185
Mc Cormick 120
Meazza, Guiseppe 174
M. Ebbe Schwariz 84
Mecitözü (Çorum) 64
Mecidiyeköy (İst.) 65
Mehmet Ali 262
Mehmet Ali Has 72 - 77 - 158 _ 198 - 209
Mehmet Arkan 55 - 60 - 142
Mehmet Ata Bey 77
Mehmet Leblebi 78 - 162 - 197
Mehmet Nazif Berçin 78 - 156
Mehmet Öktem 199
Mehmet Reşat Nayir 76 - 163
Meisl, Hugo 24 - 170
Mektebi Sultani (Galatasaray Lisesi) 77
Meksika futbolü 85
Melburg 95
Melbourne 34
Melih Ilgaz 83 - 158
Melih Kotanca 161
M. E. Marino 189
Memiş 251
Memorandum 40 _ 47
Menderes (Aydın) 64
Menecer 122
Menemen Gençlik (İzm.) 66
Menemencioğlu, Muvaffak
Menemen Güneş (İzm.) 60
Mensucatspor (Bur.) 67
Meramspor (Konya) 66
Meral, Altan 205 - 207
Mercet 137
Meriçspor (Edirne) 65
Merinos (Bursa) 64 - 66 - 217
Meriotti 190
Merkez Danışma Kurulu 70 - 71
Merkez Danışma Kurulu 28
Merkez Gençlik (Denizli) 64
Merkez Gençlik (Elâzığ) 65
Merkez Gençlik (İsparta) 65
Merkez Hakem Komitesi 135
Merkezi Avrupa (Mitropa cup) Kupası 33
Merkezi Macaristan Kar-
Mersin İdmanyurdu 216
Mersin Genç karması 104
Mersinspor (İçel) 65 - 103
Mersin karması 95
Metalûl 102
Metin Erman 204
Metin Gören 207
Metin Oktay 78 - 97 - 163 - 197 - 204 _ 207 - 249
Metod 128
Mezepotamya (Mardin) 65
M. İvanesics 182 _ 183 - 18
Miço 251
Midlesex Wanderers 95
Midilli kulübü 23
Mihail Popa 194
Mihailoviç 120
Mikro Mustafa Güven 77 _ 157
Milan A.C. 106
Milan (Çek) 137
Milasgücü Spor (Muğla) 65
Milas Gençlik (Muğla) 65
Millî, Aydın 204
Millî Federasyonlar 87
Millî küme 28
Millî küme (Maarif Kupası - Millî Eğitim Müfâfatı)
Millî lig 29 _ 220
Millî Mensucat (Adana) 64 - 89 - 216 - 223
Millî Takımımızın İlk maçı 178
Milo Bakiş 77
Milo Bakiş 248

Milletler arası Gençlik Şampiyonası 233
Minkâri, Rasih 80 - 162 - 197
Mısır (A) Millî Maçı 183 - 185 - 191 - 195 _ 196 - 121 - 198
Mısır (B.A.C.) futbolü 59 _ 84 - 100 - 214
Mısır (B.A.C.) Ordu takımı 100
Mısır (H) Millî Maçı 208 - 209
Mısır karması 100
Mistides Jean 22
Mithat Ertuğ 78 - 156
Mithatpaşa stadı 26 - 111
Moda Football Club (İst.) 21 - 29 - 35 - 53 - 63 _ 214
Mohammet El - Sait 185 - 186
Molnar 120
Molloy 120
Montevideo 34
Monte Catini (İta.) 203
Mouloupil 91
Morumbi (Sao Paulo) stadı 112
Morumbi (Sao Paulo) stadı 112
Morovska Slavya 92
Moskova 182 - 194
Moskova karması 102
M. Schwinte 192
M. Slavik 136
M. Slawick 183
M. Şeref (Burdur) 64
M.T.K. (Hungaria) Voroş lobogo 100 - 107
Muammer Adatepe 205
Muammer Tokgöz 75 - 168
Muavin (Haf) 19
Mudurnu (Bolu) 64
Muğla bölgesi 65
Muğla Gençlik 65
Muhafızgücü (Ank.) 64 - 66 _ 82 - 41 - 215 - - 216 - 218
Muhip Çağdıl 211 - 212
Muhterem, Özyurt 55 - 60 - 144
Muhtar Tunçaltan 78 - 168 - 197 - 199
Muratlı Dirikspor (T.D.) 66
Murat Alyüz 76 - 149
Musevi Esperance 54
Musevi Maccabi 54 _
Musa Sezer 78 - 166
Mustafa Ertan 74 _ 80 - 81 - 82 - 156 _ 197 _ 199 - 201 - 209 - 211 - 212
Mustafa Güven (Mikro) 77 - 157
Mustafa Necati 72
Mustafa Orkinos 199
Mustafa Soykan 206 - 207 - 208
Muzaffer Sipahi 75 _ 166 - 201
Mustafa Yürür 78 - 176 - 201 - 205 _ 208
Mustafa Gerçeker 135
Muslihittin (Muslih) Peykoğlu 78 _ 165 - 197
Mutlu, Necmi 74 - 163 - 198 _ 200 - 202
Muvaffak Menemencioğlu 55 - 57 - 59 - 144
Muvahhit Afir 135
Muzaffer Çizer 76 - 154
Muzaffer Ergin 199
Muzaffer Tokaç 78 - 167 - 196 _ 197 - 199 - 209 - 210 - 211 - 212
Müdafi (Bek) 19
Müfit Gürsu 206
Mühlburg, VFB 88
Mümtaz Tarhan 55 - 60 - 145
Münacettin Barut 201
Münih 34
München, TSV 88
Münür, Atalay 74 - 151 - 200
Müzdat Yetkiner 77 - 169 - 196 - 199 _ 204

N

Naci Bastoncu 152
Naci Erdem 77 - 154 - 196
Naci Özkaya 78 - 164 - 196 - 199 - 209 _ 210
Nafi 255
Namur (Bel.) 203
Nandor Hidegkuti 26 - 99 - 175
Napoli 208
Naraspor (Çanakkale) 64
Narlıdere Gençlik (İzm.) 66
Nasır 251
Nasuhi Baydar 23 - 54 - 55
Nasyonal (Ennadü - En - Ehli) 100
Nayir, Mehmet Reşat 76 _ 163
Nazmi Bilge 74 - 153 - 197 _ 200
Nazım Çamlıbel 206
Nazım 262
Nebserks 91
Necdet Arbak 199
Necdet Atsüren 205 - 208 - 213
Necdet (Cici) Kayral 78 - 160
Necdet Çoruh 72 - 154 - 204
Necdet Elmasoğlu 204
Necdet Erdem 120 - 249
Necdet Şentürk 211
Necmi Erdoğdu 78 - 155
Necmi Mutlu 74 - 163 - 198 200 - 202
Necmi Onarıcı 72 - 164
Necmiâti (Trabzon) 217
Necip Şakin 249
Necip Okaner 76
Nedim Doğan 206 _ 208 - 213
Nedim Günar 77 - 157 - 200
Nedjm Kaleci 56 _ 73 - 158 - 198

Nedelkuvski 193
Neftnik (Bakü) 102
Nejat Sorgunlu 83 _ 166 - 200
Nejerya Futbolu 84
Nemli, Aydemir 81 - 163 - 200
Nemzeti - Febüs Karması 100
Nep (Budapeşte Halk) Stadı 113
Neşet 36 - 37
Netto, İgor 176
Neustad (Avus.) 203
New England 88
New Jarsey 88
Newcastle United 20
Nevşehir Bölgesi 65
Nevşehir Gölü 218
Nevşehir Gençlik 65
Nevzat 76
Nevzat Güzelırmak 79 - 158 - 201 - 206 - 213
Nevzat Taçman 204
Neus (B. Al.) 203
Neunkirchen (B. Al.) 203
Nice O. G. E. 77 - 93
Nihat Bekdik (Aslan) 56 - 78 - 152 - 196 - 197
Nicolaevicio, V. 183
Nihat Çapalar 204 - 207
Nikole 77
Nikolayef Club 102
Nikolayef Karması 102
Nikolaos, Vafiadis (Buduri) 153
Nile liedholm 174
Nişantaşı K. (İst.) 51 _ 65
Niyazi Camgöz 205
Niyazi Öztunç 79 - 165
Niyazi Sel 76 - 165 - 195
Niyazi Tamakan 200
Nons (Bel.) 202
Norveç (A) Millî Maçı 184 - 193 194 - 195 _ 196
Norveç Futbolü 100 _ 214
Norkoring 97
Nordahl, Gunnar 174
Notts County 32
Noucamp (Barcelona) Stadı 113
Novak 180
Noyan, Çetin 206
Nurettin Şengezer 206
Nurettin Bey 75
Nuri Açan 205
Nuri Bosut 63 _ 135
Nuri (Otomobil) 23 _ 54 - 73
Nuri 77
Nuri Sangar 257
Nurican 178
Nusret Ülük 74 - 168 - 209
Nürnberg F. C. 77 - 88
Nüshet Baba 31 -135

O

Obstrüksiyon 40
Oberle, Emil 251
Oberle, Jozef 249
Obeid, İbrahim 195
Ocwirk, Ernst 172
Odesa Karması 102
Ofsayt 19 - 40 - 44 - 49
Ogün Altıparmak 81 - 149 - 201 - 202 - 205 - 213
Oge Nice 77 - 93
Oguş, Turan 206 - 208
Oğuz, Aykut 205
Okaner, Necip 76
Okmeydanı (İst.) 65
Oktay, Metin 78 - 97 - 163 - 197 _ 204 - 207
Oktay, Vahyi 78 - 81 - 164
Okçuoğlu, Ali İhsan 205
Olario 90
Olimpiyad Oyunlara 23 - 25
Olimpiyadlar Turnuvası 59 - 180 - 183 - 184 _ 185 - 225
Olimpique Paris 30
Olimpia 102
Olimpiyakos (Patras) 105
Olimpiyakos (Pire) 104
14 Eylül (Bergama - İzm.) 66
15 Eylül (Ayvalık) 64
17 Eylül (Bandırma) 64
19 Eylül (Ordu) 66
12 Mart (Erz.) 65
19 Mayıs Stadı 31
19 Mayıs (Sam.) 66
19 Mayıs Stadı (Ank.) 111
11 Nisanspor (Urfa) 66
Onarıcı, Necmi 72 - 164
Onursal Uras 207 - 208
12 Şubat (Maraş) 65
13 Şubat (Er.) 65
O. P. E. Karması 104
Oral, M. Ali 35
Orçinos, Mustafa 194
Ordu Bölgesi 66
Ordugücü (Ordu) 66
Ordu Takımı 88 - 89 - 90 _ 93 - 94 - 95 - 98 - 103
Organizasyon 24
Orhan Canbocat 249
Orhan Erkmen 204
Orhan Gönül 135 - 148
Orhan Kolukısa 206
Orhan Öktem 23 - 54 - 55 - 142
Orhan Pişirgen 206
Orhan Şeref Apak 31 - 55 _ 57 - 58 - 59 - 60 - 142
Orhan Yüksel 205
Orta Hakemi 39 - 42
Ortaklarspor (Aydın) 64
Ortamahalle Spor (Aydın) 64
Ortaköy (İst.) 65
Orta Şark İngiliz Ordu Takımı 95
Orsi 33
Osmanlı İdman Heyeti Müttehidesi 23
Osmanlı İdman Heyeti Müttehiddesi 53
Osmancık Gençlik (Çorum) 64
Osman Göktan (Abanoz) 77 _ 156 - 200

Osman İncili 256
Oskar II 97
Oslo 193
Ossa, Edip 56
Otofener (Amasya) 64
Otomobil Nuri 23 - 54 - 73
Ototorosspor (Antalya) 64
30 Ağustos (Sam.) 66
Otorite 138
Oto Yıldırım (Ankara) 223
O. Whittali 35
Ovieda (İsp.) 203
Oyun Sahası 40
Oyuncu Adedi 41
Oyuncuların Teçhizatı 41
Oyunun Başlaması 43
(O) Olimpiyad Tertibi Amatör Millî Takımımızın Maçları 59 - 60 - 210 - 213 - 214
Oyuncular ve Mevkilerinin Tekniği 125
Oyunun Hâkimi 137
Oyun İdare Şekli 138
Ozgan, Hayati 74 - 164

Ö

Ödemiş Altınova (İzm.) 65
Ödemiş Gençlik (İzm.) 65
Ödemiş Yıldırımspor (İzm.) 65
Öğretmen Okulu (Trabzon) 217
Öktem, Mehmet 199
Öktem, Orhan 23 - 54 - 55 - 142
Ömer Tanyeri (Beleş) 216
Önder Barutçugil 205
Önder Sapancı 211
Öney, Benan 207
Öniş, Yusuf Ziya 23 - 30 - 54 - 55 - 56 - 57 -59 - 79 - 144
Önüt, Güven 212
Özaltay, Vahap 72 - 107 - 164
Özacar, Ahmet 74 - 164 - 200
Özarı, Coşkun 78 - 120 - 164 - 200
Özcan, Esinduy 74 - 156
Özcan Arkoç 74 - 77 - 150 - 196 - 198 - 200 - 201 - 202 - 205 - 207 - 208 - 213
Özcan Köksoy 213
Özcebe, Gündüz 211 - 212
Özçeri, Tubay 205 - 213
Özer Kanra 205
Özerengin, Dr. Tarık 135 - 138
Özipek (Kay.) 65
Özıırs, Fikret 199 - 201
Özkan Dallı 206
Özkan Gürgün 206 - 208
Özkarslı, Talât 78 - 164 - 198 - 201 - 202 - 213
Özkaya, Naci 78 - 164 - 196 - 199 - 209 - 210
Özkefe, Süreyya 74 - 165 - 201 - 205 - 213
Özmenç, Eşref 74 - 165 - 199 - 209
Öztuna, Ergun 77 - 165 - 197 - 200 - 205 - 207
Öztunç, Niyazi 79 - 165
Öztürkmen, İhsan 211
Öztürkmen, Noyan 206
Öztürk, Şeref 207
Özyalçın, Cengiz 205
Özyazıcı, Suat 211
Özyurd, Günaydın 256
Özyurt, Muhterem 55 - 60 - 144

P

Pakistan Futbolü 84 - 101
Pakistan Ordu Takımı 100
Palandöğen (Erzurum)) 65
Palermo U.S. 98
Palotas 94
Pamukdokuma (Balıkesir) 64
Pamukkale Gençlik (Burdur) 64
Panionios (İzmir) 23
Panama Futbolu 85
Panatinaikos (Atina) 104
Pananienios (Atina) 104
Panakis, E 195
Panamerikan Turnuvası 237
Panionios (Alsancak) Stadı 23
Paok (Selânik) 104
Papasın Çayırı 21
Paraguay Futbolü 85
Preze Mişel Karması 101
Partizan (Tiran) 89
Partrie 93
Parsa Gençlik (İzm.) 65
Paris Garnizon Takımı 93
Paris 32 - 33 - 34 - 180 - 182 - 190
Pasyan, Corc 206
Paşabahçe (İst.) 65
Pavlini 178
P. Brusah 35
P. Chr. Andersen 180 - 182
Pazar Ligi 21 - 53 - 54 - 63 - 64 - 214
Pazarcık (Bal.) 203
Pears, Henry 21 - 35
Peco Bauwens Dr. 136 - 183
Pedro Escartin 137
Peerson, Harry 35
Pegnam 120
Pehlivanköy Gençlik (Kırklareli) 65
Peine VFB 88
Pekel Birol, 74 - 165 - 198 - 201 - 206 - 208
Pelcos (İzmir, Ermeni) 23
Pele, Edson Arantes Do Nascimento 27 - 108 - 173
Penaltı 39 - 40 - 41 - 46
Penarol De Montevideo 34 - 107
Pendik (İst.) 65
Pera Clup (Beyoğluspor) 31 - 54 - 75
Peru Futbolü 85
Peşte Üniversitesi 100
Petrol Gençlik (Rize) 66
Petrolspor (Kocaeli) 65 - 217
Petrolspor (Ank.) 66
Peykoğlu, Muslih (Muslihittin) 78 - 165 - 197
Philips SV. 94
Phönix Karlsruhe 88
Pınarspor (Bursa) 64
Piroğlu, Yılmaz 205 - 208
Pişirgen, Orhan 206
Pieri 192
Piola, Silvio 175
Pire Karması 105
Pisi Gençlik (Muğla) 65
Plajolbakos (Midilli) 104
Planiçka, Frastinek 173
Pletiha 180
Pol Bakiş 77
Polat, Hasan 55 - 57 - 60 - 79
Polonya (A) Millî Maçı 182 - 183 - 191 - 195 - 196
Polonya Genç Millî Maçı 203
Polonio (Bytom) 78 - 101
Polonya Futbolü 101 - 214
Polonia (Varşova) 101
Polonya Karması 101
Poplinspor (Antalya) 64
Portekiz (A) Millî Maçı 190 - 191 - 195 - 196
Port Said Karması 100
Portekiz futbolü 101 - 214
Portekiz Ordu Takımı 101
Portugueza De DosPportos 90
Poseda 104
Poya, Mihail 194
Pozzo, Vittorio 25 - 170
Profesyonel 19
Prater (Viyana) Stadı 112
Prag 191
Pratapepesku 178
Prince Cox 137
Profesyonel Lig 19 - 25
Profesyonellik Talimatnamesi 29
Profesyonel Futbol Yönetmeliği 61 - 69 - 70 - 71
Profesyonel Lig Maçları 68
Progres (Altınordu) 53 - 63 - 72 - 95
Puppo Sandro 120
Puskas, Frenc 26 - 99 - 175
PTT (Ank.) 67 - 70 - 82 - 220

Q

Queen's Park Rangers 95

R

Racing Av. Mitre 112
Racing A. M. Stadı (Arjantin) 112
Racing Club Beyrut 98
Racing Club De Paris 93 - 107
Radniçki 104
Ragıp Mağden 260
Rahmi Demiröz 206
Rahmi Kaleci 81 - 159 - 201
Rahn, Helmut 172
Rami (İst.) 65
Rampla Juniors 103
Rapid S. C. (Avusturya) 74 - 84 - 89 - 107
Rapid (Romen) 102
Rasih Minkâri 80 - 163 - 197
Rasim Atala 78 - 151 - 198
Raşit Aydınoğlu 37 - 72
Rayan 95
Raymond Kopazewski (Kopa) 173
R. Barlassina 184
Real Madrid C. F. 27 - 74 - 96 - 107
Rebii Erkal 78 - 80 - 120 - 155 - 197
Recife 90
Recolntıa 95
Recep Adanır 74 - 78 - 149 — 197 - 200 - 209
Refet Keleş 206
Refik Osman Top 56 - 78 - 135 - 168
Refik Cevdet Kalpakçıoğlu 22 - 23 - 54 - 77
Reha Eken 78 - 155 - 197
Reims (Stade De) 34 - 107
Reians, J. 182
Remondini 120
Rio De Janerio 34

Rene Lafontaine 35
Resmi Amatör Lig Maçları 64 - 214
Resmi Amatör Lig Maçları 64
Resmi Maçlar İçin Aranan Saha Şartları 110
Restschury 136
Reşat Danyal 21
Revenge 95
Reyhanlı Gençlik (Hatay) 65
R. Guerin 83
R. Herel 35
R. Rees 36
Ricardo Zamora 174
Rıdvan Bolatlı 81 - 153 - 211
Riga 182
Rigi 194
Rimet, Jules 33 _ 34 - 83 - 170
River Plate C. A. 112
River Plate Stadı (Arjantin) 112
Rize Bölgesi 66
Rizespor 66
Rıza Köprülü 80 - 162
R. J. Leafe 192
R. Masson 136
Robenson, Ahmet 36 - 37 - 248
Rober Eryol 78 - 156 _ 199
Rodaradid 94
Rolton, A. 182
Roma Olimpiyad Stadı 113
Roma A. S. 98
Roma F. C. (İtalya) 72
Roma 34 - 59 - 189
Romanya (A) Millî Maçı 179 - 181 _ 192 - 193 - 194 - 195 - 196
Romanya (B) Millî Maçı 198 - 199
Romanya Genç Millî Maçı 203
Romanya Futbolü 31-57 - 101 - 214
Romseviç 190
Rostov (Ordu Takımı) 102
Rouen F. C. 93
Royal Sovgren İngiliz Ordu Takımı 95
Rous, Stanley 34 _ 83 - 137 - 171
Rudolf Stapel 180
Ruhi Karaduman 250
Rumblers 53 _ 63
Rumeli hisar (İst.)) 65
Rumancev, D. 193
Rumen Karması 101
Ruof 137
Rus Karması 102
Rusya (A) Millî Maçı 182 - 194 _ 195 - 196
Rus Futbolü 26 - 34 - 102 - 214
Rusçuk 91
Rüştü Dağlaroğlu, Dr. 29
Rüştü Erkuş 56
R. W. Seeldrayers 83

S

Saadet 255
Sabit 251
Sabri Dino 206 - 208
Sabri 250
Sabri Mahir 30 - 248
Sabahattin Kuroğlu 74 - 167 - 200
Sabih Fani Arca 56 _ 197
Sadelik 138
Sadi Coban 56 - 76 - 80 - 154
Sadi Karsan 55 - 60 - 144
Sadık Altıncan 75
Sadri Usuğlu 28 - 69 - 255
Sagesse 98
Sağnak. Faruk 74 _ 165
Saha Ölçümü (Ebadı) 40
Sahalar Ve Tesisler 110
Sahaların Bakımı 111
Saim Kaur 250
Saim Seymener 28 - 69
Saim Tayşengil 75 _ 78 - 167 - 200 - 201
Saim Turgut Aktansel 55 - 82
Sait Altınordu 73 - 149
Sait Salâhattin Cihanoğlu 251
Sakarya Bölgesi 66
Sakarya Gençlik (Manisa) 66
Sakarya (İzm.) 216 - 81
Sakalaridis, A. 75
Sakız Karması 104
Salahattin Almay 81 - 149 - 197
Salâhattin Erdoğan 207
Selâhattin Torkal 72-76 - 168 _ 299
Salâhattin, Ünlü 209 - 210
Salâhattin Üstün 199
Salihli Gürbüzler (Manisa) 65
Salim Çavnut 209
Salman, Güngör 204 _ 207
Sami Açıköney 83 - 147
Sami Baş 205
Samih Duransoy 253
Samim Uygun 212
Samsun Karması 84
Samsun Bölgesi 66
Samsungücü 66
Samsunspor 66
Sanâtkârangücü (Bursa) 105
Sanayi Futbol Kulübü 53 - 64
Sandro, Puppo 120
Sandor Kocsis 26 - 99 - 175
Sangar, Nuri 257
San Salvador Futbolü 85
San Sebastian 198
San Siro (Milono) Stadı
Santamaria, Jose 176
Santiago 34
Santrfor 126
Santrhaf 126
Santos F. C. 108 113
Sao Paulo 32
Sapa, Süleyman 210
Sapancı, Önder 211

Salim Şatıroğlu 166
Saraçoğlu, Şükrü 68
Sarajevo 104 - 189
Sarajevo Üniversitesi 104
Sarayköy Gençlik (Denizli) 64
Sargun, Burhan 77 - 165 _ 197 - 200 - 210
Sarıyer (İst.) 66
Savarona 101
Savaşır, Vildan Aşır 55 - 60 - 145
Saygun, Hüseyin 74 - 83 - 165 - 197
Sayman, Hüsnü 28 - 74 - 135 - 166 - 196
S. Ermano 187
Sebat Gençlik (Tl.) 66
Sebes, Gustav 171
Scari, G. 184
Schiaffino, Juan Alberto 176
Schmeitzer, E. 189
Sdez, Victor 136 - 185
Sedat Rıza Estek 56 _ 59
Sedlaçik 180
Seeldeyers 34
Seeler, Uwe 172
Sefa Yalçuk 55 _ 60 - 146
Seferhisar (Gençlik (İzm.) 66
Seget 100
Seipelt, Fritz 136
8 Eylül (Manisa) 65
8 Kasım Gençlik (Kırk.)
Sekulareş, Vragoslav 176
Sel, Hafız Hayri 251 65
Sel, Niyazi 76 - 165 - 197
Selçukspor (Konya) 66
Sel Zekâi 200 - 201 _ 205
Seldayers, R. W. 83
Selen (Ankara) 64
Selim Baykurt 79 - 152
Selim Sırrı, Tarlan 23 _ 53
Selim Soydan 77 - 166 - 201 - 206 - 207 - 208 _ 211 - 212
Selznik Karması 105
Semih Tüzün 208
Semih Zoroğlu 135 - 148
Senegal Futbolu 84
Serin Kanlılık 130
Sepp Herberger 171
Seracettin Kırklar 82 - 161
Seramidis 27
Serbest Vuruş (Firikik) 43 - 46 - 143
Serdaroğlu, Emin Bülent
Seres 95
Sergentepe (Maraş) 65
Server 23 - 54
Server, Talip Servet 23 - 54 - 208
Servette F. C. 97
Stella (İtalyan) 54 216
Seyfi Talay 201 - 202 - 204
Seyhanspor (Adana) 64 - 22 - 36 - 37 _ 77 248
Seyit, Cevat 76 - 166
Seyirci ve Hasılât Rekorları 113
Seylan Futbolü 84
Seymener, Saim (Mamako) 28 _ 69
Sezer, Musa 78 - 166
Shackleton 121
Sheffield 19 - 39
Sheffield United 37
Schwartz, M. Ebre 84
Sicil ve Lisans Talimatnamesi 62
Siena (İta.) 203
Siirt Bölgesi 66
Siğhcular, Bekir 55 - 60 - 145
Silber, A. 182
Silvio Piola 175
Simering 88
Sincanspor (Ank.) 66
Singapur Futbolü 84
Sion 97
Sipahi, Muzaffer 75 _ 166 - 201
Sivas Bölgesi 66
Sivori, Enriove 88 _ 172
Siyah _ Beyaz (Esk.) 65
Siyah Çorablılar Futbol Kulübü (Black Stoking Football Club) 21 - 30 - 160
Slavia F. C. (Prag) 57 - 92
Slavia (Sarayova) 104
Skoriç, A. 194
Slavia (Sofya) 91
Slavik, M. 186
Slawick, M. 188
Sloven 88
Soaksar 100
Sobley S. C. (Üsküp) 104
Sofya 182 - 184 _ 193 - 203
Sofyanidis, Aleko 200
Sofyano 35
Somali Futbolü 84
Maçı 182 - 194 - 195 - 196
Somumut. Asım Tevfik 22 - 77
Songün, Ziya 76
Soothampton 213
Sorgunlu, Nejat 83 - 166 - 200
Sovyet Rusya (A) Millî maçı 182 - 194 - 195 - 196
Sovyet Rusya Futbolü 26 - 102 - 214
Soydan, Ali 166 - 204 - 207
Soydan, Arif 166
Soydan Celâl 205
Soydan, Selim 77 - 166 - 201 - 206 - 207 - 208 - 211 - 212
Soyer, Gediz 206
Soyer Zeynel 79 - 166 - 205 - 208
Soykan, Mustafa 206 - 207
Söke Gençlip (Aydın) 64
Spaiç 120
Spartak (Bohemya) 92
Spartak (Filibe) 91
Spartak (Moskova) 102
Spartak (Spartak Prag)
Spartak (Varna) 91 91
Spartak (Zagrep) 104
Spor Âlemi 178
Sporel, Hasan Kâmil 56 - 76 - 166 - 196
Sporel, Zeki Rıza 56 _ 57 - 76 - 166 - 196 - 197 - 248
Sporting (Odesa) 102
Sportig İngili Ordu Takımı 95
Spor - Toto 18 - 271
Sqadro Azzurra (İtalyan Millî Takımı) 28
Stade De Reims 84
Stadyomlar 111

Stanley Matthews 174
Stanley Rous 34 - 83 - 137 - 171
Statakos 195
Stapel, Rudolf 180
Staplik 180
Steagul Rosu (Kızıl Bayrak) 102
Stefanoviç 190
Steiner, Erich 136 - 193
Stella (İtalyan) 54 - 217
Strugglers 22 - 53 - 54 - 63
St. Pölten (Avus.) 203
Stoll, J. 193
Stoke City 95
Stokholm 33 - 187
Stokholm Karması 97
Storm Braz 88
Stuttgart Şehir Stadı 112
Stuttgart VIB 88
Suat Mamat 78 - 163 -
Suarez, Luis 174
Suat Özyazıcı 211 197 - 200 - 201
Suat Subay 249
Subay, Suat 249
Subhi Batur 257
Sudan Futbolü 84
Suenska Football Forbundet. (İsveç) 83
Sulhi Garan 31 - 50 - 51 135 - 140 - 147
Sultantepe (İst.) 65
Sunderland 95 - 120
Suriye (A) Milli Maçı 186 - 195 - 196
Suriye Futbolü 103 - 214
Suriye Ordu Takımı 103
Superga 33
Su. Saar (05) 88
Suspor (Elazığ) 65
Suspor (Kas.) 65
Susurluk Gençlik (Bandırma) 64
Süer, Coşkun 207
Süleyman Sapa 210
Süleyman Tekil 249
Süleymaniye G. K. (İst.) 54 - 66 - 82 - 104 - 223
Sümerspor (Adana) 64 - 89 - 216
Sümerspor (Aydın) 64
Sümerspor (Çorum) 64
Sümerspor (Denizli) 64
Sümerspor (Erz,) 65
Sümerspor (Kay.) 65
Sümerspor (İst.) 65 - 215
Sümerspor (İsparta) 65
Sümerspor (Konya) 66
Sümerspor (Sivas) 66
Süreyya 251
Süreyya, Özkefe 74 - 165 201 - 205 - 213
Sürgü Sistemi 130
S. Whittall 25
Swindon Town 95
Szekelly 120

Ş

Şabanözü Gençlik (Çankırı) 64
Şafakspor (Gir.) 65
Şafakspor (İst.) 65
Şahap 255
Şahin, Necip 249
Şaka 102
Şam Karması 103
Şark İdadisi (İzm.) 72
Şarj 39
Şatıroğlu, Salim 167
Şazi Tezcan 135 - 148
Şefkati 251
Şehremini Mümaresat: Bedeniye 22 Kulübü 22
Şehremini Mümaresatı Bedeniye Kulübü (İst.) 53 - 64 - 65
Şehreküstü (Gazi.) 65
Şehit Celâl İbrahim 22 -36 - 37 - 77 - 248
Şehit Nazım (Kay.) 66
Şehmuz Eraslan 205 - 207 - 211
Şekerspor (Alpullu - Kırk. 65 - 66 - 217
Şekerspor (Amasya) 64 - 217
Şekerspor (Ank.) 82
Şekerspor (Bandırma) 64
Şekerspor (Burdur) 64 - 217
Şekerspor (Elazığ) 65
Şekerspor (Erz.) 65
Şekerspor (Eskişehir) 65 - 66 - 104 - 217
Şekerspor (Malatya) 65
Şekerspor (Maraş) 65 - 217
Şekerspor (Kay.) 65
Şekerspor (Konya) 66 - 217
Şekerspor (Kütahya) 66
Şekerspor (Sakarya) 66 - 218
Şekerspor Turhal (Tokat) 66
Şekerspor (Uşak) 66 - 218
Şekerhilal G. K. (Ank.) 67 - 71 - 82 - 220
Şekip Kulakaroğlu 260
Şençan Koylu 205
Şenol Birol 74 - 153 - 197 - 201 - 202 - 209 - 216
Şendil, Özkan 205
Şengezer, Nurettin 206
Şengün, Ziya 206
Şensan. Zeki 211 - 212
Şentürk, Necdet 211
Şeref (Ahmet Şerafettin) 73 - 135 - 145
Şeref Görkey 74 - 120 - 157 - 197
Şeref Has 77 - 158 - 196 - 197 - 200 - 201 - 204
Şeref (Beşiktaş) Stadı 111
Şeref Öztürk 207
Şeren, Turgay 78 - 167 - 196 - 198 - 209 - 210
Şevket Yorulmaz 72 - 74 - 169 - 199 - 209
Şiir (Refik Osman Top) 168
Şili Futbolü 85
Şimşeker, Cevdet 205 - 208
Şiplgnaki 91
Şişli (İst.) 89 - 194
Şükrü (Badi) 56 - 180
Şükrü Birant 207
Şükrü Erkuş 255
Şükrü Ersoy 77 - 81 - 83 - 156 - 198 - 199 - 202
Şükrü Gülesin 28 - 74 - 77 - 157 - 197
Şükrü Saraçoğlu 68

T

Taç Atışı 46
Taç Hattı 40
Tahsin, Nahit 22 - 77
Tahran Karması 95
Taip Servet Server 23 - 54
Taksim Stadı 31 - 57 - 178
Taksim Kulübü (İst.) 66
Taktik 24
Taktik ve Sistemler 128
Talât, Özkarslı 78 - 164 198 - 201 - 202 - 213
Talay, Seyfi 201 - 202 - 204 - 208
Talin 182
Talû, Faruk 135
Tamakan, Niyazi 200
Tamşvar 183
Tamşvar Atletic Culub 102
Tamşvar Karması 102
Taner, Ergun 211
Tancr, Cemil 31
Taner, Ergun 205
Taner, İbrahim 200
Tanyeri, Beleş Omer 261
Tarafsızlık 138
Tarcan. Selim Sırrı 23 - 53 217
Tarhan, Bilge 206 - 208 - 212
Tarhan, Candan 206 - 208
Tarhan, Mümtaz 55 - 148
Tarık, Gençay 199 - 201
Tarık, Kutver 78 - 81 - 162 - 197 - 200 - 202 206
Tarık, Özerengin Dr. 135
Tartan 92
Taş, Coşkun 74 - 167 - 200 - 201 - 204 - 207 - 210
Taşköprü (Kas.) 65
Tatabanya (Macar) 209
Tavşanlı Gençlik (Kütahya) 66
Tayfun (İst.) 65
Taylant Futbolü 87
Tayşengil, Saim 75 - 78 - 167 - 200 - 201
Tayyar, Cavcav 204
Tefenni (Burdur) 64
Telefoncular 53 - 63
Tekçe, İsmail Hakkı 82
Tekil, Süleyman 249
Tekin, Bilge 211
Tekirdağ Bölgesi 66
Teklu 178
Teknik 125
Tektekspor (Urfa) 66 - 218
Tek Seçici 123
Tekstilspor (Aydın) 64
Tel - Aviv 186 - 195
Tel - Aviv Karması
Tepük 18
Terakkispor (Z.G.) 66
Tetik, Güngör 200 - 204
Tetik, Altan 207 - 208
Tevfik 251
Tevfik, Balıkçı 255
Tezcan, Fahir 135
Tezcan, Şazi 135 - 148
Ticaret Lisesi (Trabzon) 217
Ticaretspor (Z.G.) 66
Tiral (Aydın) 64
Tire Gençlik (İzm.) 65
Tire Güneşspor (İzm.) 65
Timuçin, Berker 205 - 208
Timurspor (Mardin) 217
Tokat Bölgesi 66
Tokgör, Muammer 75 - 168
Togo Futbolü 84
Tohumcu, Aydın 207 - 208
Tokaç, Muzaffer 78 - 167 196 - 197 - 199 - 209 210 - 211 - 212
Tom Finney 173
Tommy Lavton 173
Tomaç, Cengiz 211 - 212
Torino 33 - 97
Torino A. C. 33 - 97
Torino Kulübü 26
Top 41 - 43 - 116
Top, Refik Osman 56 - 78 - 135 - 168
Topun Ağırlığı 20
Toprakspor (Esk.) 65
Topkapı (İst) 65
Topcamspor (Tokat) 66
Toprakspor (Ankara) 66 - 71 - 220
Topoyan, Enli 204 - 207
Topuz Hikmet 251
Torbalı Esnafspor (İzm.) 65
Torbalı Gençlik (İzm.) 65
Torbalı Kaplanspor (İzm) 65
Torpedo 102
Torosspor (Adana) 103 - 216
Torsa Alayıgücü (Adana) 216
Tosuncuk, Dr. Vedii 74 - 168 - 196 - 199 - 209
Toskan, Nevzat 204
Tottenham 27 - 32
Tot Bella 12 0
Toulouse FC. 93
Toygün, Nuri 206
Trabzon Amatör Lig Maç-
Trabzon Bölgesi 66
Trabzon Gençlik 66
Trabzon Karması 102
Trabzon Lisesi 102 - 217 ları 217
Trabzon Öğretmen Okulu
Trablusgarp Kulübü 23
Trakya Spor (Kırklareli) 65

Y

Yahya 251
Yalçın Aydemir 206
Yalçın Cana 211 - 212
Yalçın Kaya 206
Yalçın, Yaşar 249
Yalçınkaya, Ibrahim 212
Yalçuk, Safa 55 - 60 - 146
Yalımlı, Lâtif 78 - 82 -
Yalova (İst.) 65
Yamaç, Hüseyin 211
Yamanoğlu, İsmet 83 - 169 - 199 201
Yan Hakemi 39 - 42 139
Yanardağ, Erman 206 - 213
Yaşar Alpaslan 76 - 149
Yaşar Yalçın 249
Yaşar Yurtgören 205
Yeşin, Lev 176
Yatağan Gençlik (Muğla) 65
Yavru, Saim 81
Yavuz Sultan Selim (İst.) 65 - 215
Yavuz Üreten 256
Yedikule Emniyet (İst.) 66 - 75
Yelkenli. Aydın 81 - 169 198 - 200 - 202 206 - 213
Yen, Ali Sami 22 - 23 - 30
Yenal, Ülvi 28 - 31 - 55 57 - 58 - 60 68 78 128 - 146 - 198
Yenicami (Kıbrıs) 98
Yeniçay, Prof. Fahir 261
Yeni Kapı Spor (Ant.) 64 - 217
Yenimahalle S(.N.A.) 66
Yenişehir (ANK.) 66
Yenişehir (İst.) 65
Yeşildirek G.S.N. (İST.)
Yeşilpamuk (İzm.) 66
Yeşilspor (TR.) 66
Yeşiltepe (GİR.) 65
Yeten, Hakkı 74 - 169
Yetiş, Cihat 209
Yetkiner, Müzdat 77 - 169
27 Ağustos (Afyon) 64
27 Mayıs Spor (Aydın) 64
Yiğit, Doğan 206
Yıldırak Daş 204 - 207
Yıldırımspor (Ödemiş - İzm.) 65
Yıldırımspor (Sakarya) 66 - 218
Yıldırımspor (Siirt) 66 - 218
Yıldırım, Cevdet 205
Yıldırım, İper 205
Yıldırım İngiliz Ordu Takımı 95
Yıldız Gençlik (Db.) 64
Yıldız (Mardin) 65
Yıldıztepe (ESK.) 65 218
Yıldız, Turan 212
Yılmaz Canlısoy 211
Yılmaz Gündel 213
Yılmaz Gündüz 250
Yılmaz Piroğlu 205 - 208
Yılmazspor (T.D.) 66
Yılmazspor (Muğla) 65
Yılmaz Ural 206 - 208
Yılmaz Yücetürk 206
Yolspor (ANT.) 64
Yolspor (ANK.) 66 - 223
Yolspor (Elâzığ) 65 - 217
Yolspor (Hatay) 65
Yolspor (İcel) 65 - 104
Yolspor (KAY.) 65
Yolspor (Konya) 66
Yolspor (Samsun) 66 - 218
Yolspor (TR.) 66
Yordan, Alko 75 - 169
Yorgo Kasapoğlu 81 - 159 20
Yorulmaz, Şevket 7 - 74 -
Yugoslavya (A) Millî Maçı 183 - 184 - 185 187 - 189 - 195 196 211
Yugoslav Denizcileri 104
Yugoslavya F.C. 104
Yugoslavya Futbolü 128 146 - 198 - 33 - 34 103 - 214
Yugoslavya Genç Millî Maçı 203 - 196
Yugoslav Gazeteciler Karması 104
Yugoslavya Karması 104
Yunanistan (A) Millî Maçı 184 - 185 - 195
Yunanistan (H) Millî Maçı 208 - 20E9
Yunan Futbolü 59 - 104
Yunan Ordu Takımı 104
Yurd Dışında İlk Türk Takımı 36 196 - 194 - 201
Yurd Dışındaki İlk Maçımız 180
Yurd Dışındaki İlk Maçımızın Tenkidi 180
Yurtgören Yaşar 205 201
Yurtgücü (GİR.) 65
Yurd İçinde İlk Yabancı Macı 36
Yurtsu, İsmet 77 - 170 - 169 - 197
Yusuf Ziya Öniş 23 - 30 54 - 55 56 - 57 - 59 79
Yücetürk, Yılmaz 206
Yüksel Alkan 204 - 208
Yüksel Gözübek 205
Yüksel, Gündüz 77 - 157 200 - 201 -205 207
Yüksel, Orkon 205
Yüksel Ünsal 206
Yünmensucat (Adana) 104
Yünmensucat (İzm.) 223
66 - 71 - 83 - 219 222
Yürür, Mustafa 78 - 170 201 - 205 - 208
Yüventüs (Romen) 102

Z

Zagrep 183
Zakarias 99
Zamora, Ricardo 174
Zedeniç 92
Zeelandia 95
Zeipelt 189
Zekeriya Bali 199
Zekâi Selli 200 - 201 - 205
Zeki Günel 75 158
Zeki Kocaeli 207
Zeki Şencan 211 - 212
Zeki Rıza Sporel 56 - 57 76 - 166 - 196 197 248
Zenith (Leningrad) 102
Zeybek, Çetin 82 - 170
Zeynel Soyver 79 - 166 205 - 208
Zezeviç 195
Ziya Ateş 55 - 60 - 142
Ziya Songülen 76
Ziya Şengün 206
Zıçin 92
Zile (Tokat) 66
Zona, Kâmil 82 - 170
Zonguldak Bölgesi 66
Zonguldakspor 66
Zoroğlu, Semih 135 - 148
Zürih 184 - 198

KISALTMALAR

A

(A.)	(A) Millî Takımımız	(A. LİGİ)	Resmî Amatör Ligi
(A.M.D.)	AMATÖR	(A. MA. ŞİLDİ)	Amatör Maarif Vekâleti Şildi
(A.B.V.K.)	Amatör Başvekil Kupası	(A. M. LİGİ)	Amatör Millî Küme
(A.C. LİGİ)	Amatör Cuma Ligi	(Ank.)	Ankara
(Ad.)	Adalet (İSTANBUL)	(ANT.)	Antalya
(A.D.)	Altındağ (Ankara)	(A.O. İst.)	Altınordu (İstanbul)
(Ada.)	Adapazarı	(A.O. İzm.)	Altınordu (İzmir)
(A.G.)	Ankaragücü (Ankara)	(A.P.)	A.E.K. (Etnikos) - Panatinakos Karması
(A. İST. K.)	Amatör İstanbul Kupası	(A. P. liği)	Amatör Pazar Ligi
(A.K.)	Alibeyköyü (İstanbul)	(Avus.)	Avusturya
(A.L.)	Altay (İzmir)	(Ay.)	Aydın

B

(B.)	(B) Millî Takımımız	(Bey.)	Beykoz (İstanbul)
(B.A.C.)	Birleşik Arap Cumhuriyeti (Mısır)	(B.G.)	Biga Gençlik (Biga)
(BAL.)	Balıkesir	(BİL.)	Bilecik
(B. AL.)	Batı Almanya	(B.j.K.)	Beşiktaş İstanbul)
(BAN.)	Bandırma	(B.S.)	Beyoğluspor (İstanbul)
(B.B.)	Beylerbeyi (İstanbul)	(B.T.G.M.)	Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü
(B.C. Noc.)	Bacspor (Kocaeli)	(BUL.)	Bulgaristan
(BEL.)	Belçika	(BUR.)	Bursa

C

(C.D.)	Beynelmilel Olimpiyad Komitesi	(C.I.S.M.)	Dünya Orduları Spor Konseyi
(C.D.N.A.)	Bulgar Ordu Takımı		

Ç

(Ç. BUR.)	Çekirge (Bursa)	(ÇK.)	Çanakkale
(ÇEK.)	Çekoslovakya		

D

(Db.)	Diyarıbakır	(D.S. AD.)	Demirspor (Adana)
(De.)	Denizli	(D.S. Ank.)	Demirspor (Ankara)
(D.G. İst.)	Denizgücü (İstanbul)	(D.S. İst.)	Demirspor (İstanbul)

E

(Em.)	Emniyet (İstanbul)	(Erz.)	Erzincan
(E.P.)	Enosis - Panatinakos Karması	(Esk.)	Eskişehir
		(Ey.)	Eyüp (İstanbul)
(Er.)	Erzurum	(Ez.)	Ezine

F

(F.B.)	Fenerbahçe (İstanbul)		derasyonu
(F.C.)	Futbol Kulübü	(Fin.)	Finlandiya
(F.G.)	Fenergençlik (Samsun)	(F.R.)	Feriköy (İstanbul)
(Fi)	Filibe	(F.T.C.)	Frençvaroş Torna Club (Macar)
(F.İ.F.A.)	Beynelmilel Futbol Fe-		

G

(G.)	Genç (junior) Millî Takımımız	(G.G.)	Gazigençlik (Ankara)
		(G. İst.)	Güneş (İstanbul)
(GAZ.)	Gaziantep	(GİR.)	Giresun
(G.B.)	Gençlerbirliği (Ankara)	(G.K.)	Gençlik Kulübü
		(G.S.)	Galatasaray (İstanbul)
(G.B. Koc.)	Gençlerbirliği (Kocaeli)	(G.S. Ank.)	Güneşspor (Ankara)
		(G.S. Bur.)	Güvenspor (Bursa)
(G. Esk.)	Gençlik (Eskişehir)	(G.T.)	Göztepe (İzmir)

H

(H.)	Hususî Tertipteki Millî Takımımız	(HI.)	Hilâl (İstanbul)
		(H.O.)	Harpokulu (Ankara)
(H.G. Ank.)	Havagücü (Ankara)	(H.T.)	Hacettepe (Ankara)

İ

(İ.G.N.)	İnegöl Gençlik (Bursa)	(İ.Y. Kon.)	İdmanyurdu (Konya)
(İ.S.)	İstanbulspor (İstanbul)	(İZ.)	İzmir
(İSP.)	İspanya	(İz. S.)	İzmirspor (İzmir)
(İST.)	İstanbul	(İZT.)	İzmit
(İTA.)	İtalya		

K

(KA.)	Kadırga (İstanbul)	(KIRK)	Kırklareli
(KAS.)	Kastamonu	(K.K.)	Kadifekale (İzmir)
(KAY.)	Kayseri	(KOC.)	Kocaeli
(K.G. Ank.)	Karagücü (Rnkara)	(KON.)	Konya
(K.G. İz.)	Karagücü (İzmir)	(K.P.)	Kasımpaşa (İstanbul)
(K. GÜ.)	Karagümrük (İstanbul)	(K.S.K.)	Karşıyaka (İzmir)

L

(L. İta.)	Lazio (İtalya)	(LÜB.)	Lübnan
(Lle.)	Lüleburgaz	(LÜK.)	Lüksemburg
(L.S.)	Linyitspor (Kütahya)		

M

(MA.)	Manisa	(M.K.)	Mecidiyeköy (Ankara)
(MAL.)	Malatya	(M.M.)	Millî Mensucat (Adana)
(M.B.)	Mensucat (Bursa)		
(MCR.)	Macaristan	(M.T.K.)	Hungaria (Voroş Lobogo)
(MER.)	Mersin		
(M.G.)	Muhafızgücü (Ankara)	(19 M.)	19 Mayıs (Samsun)

N

(N.T.)	Nişantaşı (İstanbul)

O

(O.)	Olimpiyad Tertibi Amatör Millî Takımımız	(O.P.E.)	Olimpiyakos - Pantinaikos - Enosis Karması
(OL.S.)	Olimpiyat Futbol Turnovası		

P

(PAL.)	Palermo (İtalya)		Almanya)
(P.F. KUPASI.)	Profesyonel Federasyon Kupası	(P.M. LİGİ)	Profesyonel Millî Lig
		(P.N.)	Pınarhisar
(P.G.G. KUPASI)	Profesyonel Cemal Güsel Kupası	(POR.)	Portekiz
		(P.S.)	Pınarspor (Ankara)
(Ph. Kar.)	Phonix Karlsruhe	(P.T.T.)	PTT (Ankara)

R

(RA.)	Rami (İstanbul)	(ROM.)	Romanya
(Rİ.)	Rize		

S

(SAL.)	Salihli	(S.K.)	Spor Kulübü
(SAM.)	Samsun	(S.S.)	Seyhanspor
(SAR.)	Sarıyer (İstanbul)	(SÜL.)	Süleymaniye (İstanbul)
(SEL.)	Selânik	(SAK.)	Sakarya
(SİL.)	Silistre		

Ş

(Ş.H.)	Şekerhilâl (Ankara)	(Ş.S. Kay.)	Şekerspor (Kayseri)
(Ş.S. Ana.)	Şekerspor (Amasya)	(Ş.S. Küt.)	Şekerspor (Kütahya)
(Ş.S. Esk.)	Şekerspor (Eskişehir)		

T

(TAR.)	Tarsus	(T.İ.G.)	İdmangücü (Trabzon)
(T.D.)	Tekirdağ	(T.İ.O.)	Idmanocağı (Trabzon)
(T.F.F.)	Türkiye Futbol Federasyonu	(TR.)	Trabzon
		(T.S.)	Toprakspor (Ankara)
(T.İ.C.İ.)	Türkiye İdman cemiyetleri İttikadı	(T.S. Esk.)	Toprakspor (Eskişehir)
		(T.S.K.)	Türk Spor Kurumu

U

(U.E.F.A.)	Avrupa Futbol Birliği	(UK.)	Uzunköprü

Ü

(Ü.)	Ümit Millî Takımımız	(Ü.S.)	Ülküspor (İzmir)

V

(Ve.)	Vefa (İstanbul)

Y

(Y.D.)	Yıldırımspor (Sakarya)	(Y.S.)	Yeşildirek (İstanbul)
(Y.M. İz.)	Yünmensucat (İzmir)	(Y.S.S.)	Yavuz Sultan Selim (İstanbul)

EK : 1.1.1963 den 31.6.-963 TARİHİNE KADAR FUTBOL OLAYLARI

10 — İSİMLER (Futbolcular)

DOĞAN, Nedim (D: 1943) — İstanbulda dünyaya gelen Nedim futboldaki klâsını İstanbulsporda 1961 yılında göstermiş, o yıl Genç millî takımda 4 defa soliç oynamış ve temmuz ayında Fenerbahçeye transfer olmuştur. Nedim ayrıca birer defa Ümit ve (A) millî takımlarında santrfor olarak yer almış, Genç millî takımımızın 3 golünü atmıştır.

KANRA, Özer (D: 1938) — İstanbulda dünyaya gelen Özer futbola Yavuz Sultan Selimde başlamış Vefada isim yapmıştır sonra Fenerbahçeye transfer olmuştur. 6 defa Genç millî takımda aynadıktan sonra, 1 defa (A) millî takımında sağhaf olarak yer almıştır.

TETİK, Güngör (D: 1934) — İstanbulda dünyaya gelen Güngör Kasımpaşada iken Genç millî takımda 6, Adalette iken (B) millî takımında 2, ve nihayet İstanbulspora transfer olduktan sonrada (A) millî takımında bir defa ortahaf oynamıştır.

11 — SONUÇLAR

(A. Milli takımımızın maçları)

1963

27 Mart, İstanbul:
Türkiye: 0 — İtalya: 1
(Avrupa Kupası için)
HAKEM: A. ROMANTCEV (Bulgaristan)
T.M.T. : Turgay (G.S) Kaptan — Muzaffer (An. D.S.), Süreyya (B.J.K) — Özer (F.B), Güngör (İS.S.), İsmet (F.K) — Ogün (K.S.K), Şeref (F.B), Nedim (F.B), Suat (G.S), Uğur (G.S).

Not: Turgay Şeren (G.S) — A. Milli takımında 38 defa ve ayrıca Hususi tertipdeki millî takımımızda 5 ki ceman 43 defa oynamıştır 28 defa kaptanlık yapmış 57 gol yemiştir.

Muzaffer SİPAHİ, (Ank. D.S) — 2. Defa A millî takımında sağbek oynamıştır.

Süreyya ÖZKEFE. (B.J.K) — A millî takımında 4 defa sol bek olarak yer almıştır.

İsmet YURTSU, (F.K) — A millî takımında 4. defa oynamıştır.

Ogün ALTIPARMAK, (K.S.K) — A millî takımında 7. defa yer almıştır.

Şeref HAS, (F.B) — A millî takımında 15. defa oynamıştır.

Suat MAMAT, (G.S) — A millî takımında 23. defa yer almıştır.

Uğur KÖKEN, (G.S) — A millî takımında 5. defa oynamıştır.

GENÇ (Jinior) MİLLÎ TAKIMIMIZIN MAÇLARI

6.3.1963 Pire (Yunan.) Yunanistan (G): 2 — Türkiye (G): 1
13.3.1963 Ankara (Tür.) Türkiye (G): 1 — Yunanistan (G): 1
30.5.1963 Ankara (Tür.) Türkiye (G): 2 — İsrail (G): 0

İstanbul Profesyonel Lig Şampiyonası (Mahalli):
1962—1963 Sarıyer

Ankara Profesyonel Lig Şampiyonası (Mahalli):
1962—1963 Güneşspor

İzmir Profesyonel Lig Şampiyonası (Mahalli):
1962—1963 Demirspor

V. MİLLÎ LİG
1962—1963)

İLK KADEME
KIRMIZI GRUP

	O.	G.	B.	M.	A.	Y.	P
G. Saray	20	14	4	2	51	21	32
G. Birliği	20	12	2	6	34	22	26
K. Yaka	20	10	4	6	22	19	24
D. Spor	20	9	5	6	37	26	23
Beykoz	20	8	5	7	18	22	21
Altay	20	8	4	8	25	24	20
Göztepe	20	8	3	9	23	32	19
B. Spor	20	8	3	9	23	32	19
Feriköy	20	6	2	12	19	22	14
K. Gümrük	20	4	4	12	19	31	12
Ş. Hilâl	20	2	6	12	24	56	10

BEYAZ GRUP

	O.	G.	B.	M.	A.	Y.	P.
Beşiktaş	20	15	4	1	47	15	34
F. Bahçe	20	13	6	1	40	9	32
İs. Spor	20	6	9	5	24	26	21
İz. Spor	20	8	4	8	19	21	20
K. Paşa	20	6	8	6	15	24	20
H. Tepe	20	6	6	8	24	22	18
A. Gücü	20	5	8	7	24	24	18
A. Ordu	20	6	6	8	17	18	18
PTT	20	5	6	9	16	22	16
Vefa	20	3	7	10	22	37	13
Y. Direk	20	3	4	13	11	41	10

Kırmızı Gruptan Karagümrük ile Şekerhilâl, Beyaz gruptan Vefa ile Yeşildirek küme düşmüşler,

İKİNCİ KADEME

	O.	G.	B.	M.	A.	Y.	P.
G. Saray	22	14	7	1	54	14	35
Beşiktaş	22	14	6	2	45	12	34
F. Bahçe	22	10	6	6	31	19	26
Altay	22	8	8	6	23	25	24
İst. Spor	22	7	9	6	30	27	23
G. Birliği	22	5	11	6	31	29	21
İz. Spor	22	7	6	9	28	39	20
H. Tepe	22	8	4	10	32	41	20
Beykoz	22	5	8	9	26	29	18
D. Spor	22	6	6	10	34	42	18
K. Yaka	22	4	6	12	25	55	14
K. Paşa	22	3	5	14	18	45	11

Şampiyon: Galatasaray (İstanbul)

Şampiyon Galatasaray takımında: Turgay 22, Bülent 15, Altay 4, Candemir 47, B. Ahmet 36, K. Ahmet 27, Suat 29, Ergun 18, Kadri 39, Bahri 14, B. Erol 1, K. Erol 10, Tarık 40, Talât 31, Metin 26, Ayhan 13, Uğur 34, İlhan 7, İbrahim 16, Erdoğan 3, Turhan 7, Nuri 10, Mustafa 22 defa oynamışlardır.

Gol Kralı: Metin (Galatasaray) 26 maçta 38 gol.

Türkiye Kupası

İlk defa 1962—1963 futbol mevsiminde tertiplenen Türkiye Kupası finalinde Galatasaray ile Fenerbahçe kalmışlar, iki final maçında Fenerbahçeyi ayni neticelerle 2-1 yenen Galatasaray Türkiye kupasını kazanmıştır.

B — DÜNYA FUTBOLÜNDE
AVRUPA ŞAMPİYON KULÜPLER KUPASI

1962/63 MİLAN

Birinci tur:
Norrköping (İsveç) — Partizan (Arnavutluk): 2-0, 1-1
Real Madrid — Anderlecht (Belçika): 3-3, 0-1
Dundee (İskoçya) — FC Köln (B. Almanya): 8-1, 0-4
Fredrikstad (Norveç) — Vasas (Macaristan): 1-4, 0-7
Linfield (K. İrlanda) — Esbjerg (Danimarka): 1-2, 0-0
Austria (Avusturya) — Helsinki (Finlandiya): 5-3, 2-0
Dinamo (Romanya) — Galatasaray: 1-1, 0-3
Servette (İsviçre) — Feyenord (Hollanda): 1-3, 3-1, 3-1
Polonia Bytom (Polonya) — Panatinaikos: 2-1, 4-1
Milan (İtalya), Spora (Lüksemburg): 8-0, 6-0
Floriana (Malta) — İpswich (İngiltere): 1-4, 0-10
CDNA (Bulgaristan) — Partizan (Yugoslavya): 2-1, 4-1
Vorwaerts (D. Almanya) Dukla (Çekoslavakya): 0-3, 1-0

1/8 final:
Austria — Reims (Fransa): 3-2, 0-5
CDNA — Anderlecht: 2-2, 0-2
Sporting — Dundee: 1-0, 1-4
Norrköping — Benfica: 1-1, 1-5
Galatasaray — Polonia Bytom: 4-1, 0-1
Esbjerg — Dukla: 0-0, 0-5
Feyenord — Vasas: 1-1, 2-2, 1-0
Milan İpswich: 3-0, 1-2

Kardöfinal:
Galatasaray — Milan: 1-3, 0-5
Reims — Feyenord: 0-1, 1-1, 0-1
Anderlecht — Dundee: 1-4, 1-2
Dukla — Benfica: 0-0, 1-3

Dömifinal:
Feyenord — Benfica: 0-0, 1-3

Milan — Dundee: 5-1, 0-1

Final:

Milan — Benfica: 2-1

Şampiyon takım kadrosu:

Ghezzi — David, Trebbi — Benitez, Maldini, Trapattoni — Mora, Sani, Altafini, Riuera, Barison.

KUPA GALİPLERİ KUPASI

15.5.1963 de Amsterdamda oynanan finalde Tottenham (İngiltere) Atletico Madrid (İspanya)yı 5-1 mağlup ederek kupayı kazandı.

FUAR ŞEHİRLERİ KUPASI

Finale kalan Valencia (Ispanya) Dinamo Zagrep (Yugoslavya)yı 3-1 yenerek kupayı kazandı.

MİLLETLER ARASI GENÇLER ŞAMPİYONASI

Final turları Londrada yapılan 1963 şampiyonası finalinde İskoçyayı 5-0 yenen İngiltere şampiyonluğu kazandı.

Eleme turunda Türkiye G. Yunanistan G ile karşılaşmış Atinada 2-1 yenildiğinden Ankarada 1-1 beraberlik sağlamasına rağmen elenmiştir.

C — TÜRK ORDU TAKIMININ MAÇLARI

23.2.1963 Ankara, Türkiye: 4 — Lüksemburg: 2

26.2.1963 Ankara, Türkiye: 0 — Hollanda: 0

17.3.1963 Lüksemburg, Lüksemburg: 0 — Türkiye: 2

21.3.1963 Amsterdam, Hollanda: 0 — Türkiye: 1

26.6.1963 Atina Fransa: 2 — Türkiye: 2

30.6.1963 Selânik Yunanistan: 0 — Türkiye: 0

2.7.1963 Atina Belçika: 3 — Türkiye: 2

GALATASARAY — FENERBAHÇE MAÇLARI

24.4.1963 Mithatpaşa P. M. Lig F.B: 0 — G.S.: 0

19.6.1963 Mithatpaşa P. M. Lig F.B: 1 — G.S: 1

28.6.1963 Mithatpaşa T. Kupası G.S: 2 — F.B: 1

30.6.1963 Mithatpaşa T. Kupası G.S: 2 — F.B: 1

	Galip O.	G.S.	F.B,	Ber,	Gol G,S,	F,B,
A. H. Maçları	44	19	16	9	68	58
A. P. Lig „	8	4	3	1	20	9
A. C. „ „	9	2	7	0	12	27
A. Lig Ma.	51	19	18	14	71	71
A. Şilt Ma.	4	1	3	0	3	7
A. İst. K. Ma.	4	1	2	1	6	6
A. M. K. Ma.	18	3	8	7	20	26
A. Ma. V.Ş. „	3	3	0	0	7	3
P. Hu. Ma.	12	5	3	4	17	15
P. Lig Ma.	15	3	3	9	13	13
P. Fed. K. Ma.	3	2	1	0	7	6
P. Mi. Lig „	10	5	3	2	12	9
Türkiye K. „	2	2	0	0	4	2
	183	69	67	47	260	252

GALATASARAY — BEŞİKTAŞ

15.5.1963 Mithatpaşa P. M. Lig B,J,K: 2 — G.S.: 1

26.6.1963 Mithatpaşa P. M. Lig G,S,: 1 — B.J.K,: 0

	Galip O.	G.S.	B,jK,	Ber,	Gol G,S,	B,jK,
A. H. Ma.	32	12	9	11	58	49
A. LigMa.	47	18	22	7	83	97
A. Şilt Ma.	2	0	1	1	1	3
A. İst. K. Ma.	4	2	1	1	7	5
A. M. Kü. „	19	7	5	7	40	31
P. Hu. Ma.	16	4	6	6	19	21
P. Lig Ma.	17	7	6	4	30	22
P. Fed. K. Ma.	4	1	3	3	2	4
P. Mi. Lig „	3	2	4	2	4	7
	149	53	57	39	244	239

FENERBAHÇE — BEŞİKTAŞ

29.2.1963 Mithatpaşa P. M. Lig B,j,K: 2 — F,B: 1

6.3.1963 Mithatpaşa P. M. Lig F,B: 2 — B,j,K: 0

5.6.1963 Mithatpaşa P. M. Lig F,B: 2 — B,j,K: 2

	Galip O.	F.B.	B,j,K,	Ber,	Gol F,B,	B,j,K
A. H. Ma.	20	8	7	5	38	35
A. Lig Ma.	44	15	19	10	59	54
A. Şilt Ma.	4	3	1	0	8	6
A. İst. K. Ma.	3	1	2	0	3	5
A. M. Kü. „	23	8	10	5	39	39
A. B. V. K. „	1	0	1	0	1	4
P. Hu. Ma.	14	7	5	2	33	22
P. Lig Ma.	15	5	3	7	24	18
P. Mi. Lig „	12	5	5	2	12	12
	136	52	53	31	217	195

SADİ KAZANCI'nın neşredilen eserleri

1 — BORÇLAR KANUNU VE BORÇ HÜKMÜ TAŞİN HUSUSU KANUN VE NİZAMNAMELERİ

2. cilt. 1952. Ankara —Mevcudu basılmıştır—

2 — T. C. MER'Î KANUNLARI —Birinci basım— 1952 Ankara

6. cilt. —Mevcudu kalmamıştır—

3 — T. C. MER'Î KANUNLARI —İkinci basım— 1958 ANKARA

6. cilt. 300. lira.

4 — T. C. MER'Î NİZAMNAMELERİ. 1954 ANKARA

3. cilt. 100. lira

5 — Hukuk usulü ve Usul hükmü ihtiva eden kanun ve NİZAMNAMELER.

1. cilt. 1954, ANKARA —Mevcudu kalmamıştır—

6 — Seçim Mevzuatı 1954. Ankara 1. cilt —Mevcudu kalmamıştır—

7 — İçtihatlı ve izahlı ceza hükümlü kanun ve Nizamnameler. 1955. Ankara 3. cilt. ciltli 75. lira.

8 — Türk gayrimevkul hukuku 1957. Ankara 2. cilt ciltli 70. lira

9 — Tahliye dâvaları. 1957. Ankara 1. cilt, ciltli 15. lira.

10 — İçtihatlı ve izahlı hukuk usulü, 1958, Ankara 1. cilt, ciltli 15. lira.

11 — Jurisdictio —ilmî ve kazaî içtihatlar. 1958—1959. Ankara. 17. Sayı, beher sayısı 3. lira Tamamı ciltli 50. lira.

12 — Türkiye ansiklopedisi. 1959 -Ankara- İstanbul 6. cilt. A. kalite 500 lira. B, kalite, 300, lira.

13 — İlmî ve Kazaî içtihatlar dergisi 1961. Ankara 1—12. sayı beher sayı 3. lira ciltli 37.50 lira.

14 — İlmî ve Kazaî içtihatlar dergisi 1962. Ankara 13—24. sayı beher sayı 3. lira ciltli 37.50 lira.

15 — İlmî ve Kazaî içtihatlar dergisi. 1963. Ankara. 24—36. sayı yıllık alana 30 lira beher sayı 3. lira.

16 — İnkilâp Kanunları. 1962. Ankara. 2. cilt, 25, lira,

17 — Sendika. 1961. Ankara 250 kuruş

18 — Türk HUKUK ANSİKLOPEDİSİ. 1962—1963. Ankara cilt I. II. yayınlanmıştır, beher cilt 50. lira.

İLMÎ VE KAZAÎ İÇTİHATLAR DERGİSİ

★ Yargıtay, Danıştay, Askeri yargıtay, vergiler Temyiz komisyonu, Uyuşmazlık mahkemesi ve Anayasa mahkemesinin en yeni ve emsâl içtihatları ilmî bir sistematik içerisinde her ay yayınlanır.

★ İçtihatlerin özetleri yapılır, mevzuatları yeri gösterilir ve gerekiyorsa tenkidi yapılır ve içtihat tam metin halinde neşredilir.

★ Her dergide bir fihrist bulunmakla beraber yıl sonunda, o yıl içersinde neşredilen 12. adet derginin mevzu bakımından umumî bir endeksi, kanunu ve nizamnamelerin adı ve numaraları ve maddeleri itibariyle umumi ve mufassal bir fihristi verilir.

★ 1961 ve 1962 yıllarına ait dergiler ciltlenmiş olarak arz edilmiştir. Ciltli olarak fiatı 37.50 liradır.

★ 1963 yılı abone bedeli 30. liradır. Dergi her ay muntazaman yayın-

lanmakta olup yıl sonunda cilt kapağı arzu edenlere gönderilir.

★ Derginin her sayısının fiatı 3. liradır.

★ Her sayıda vasati 60. adet içtihat bulunmaktadır.

MÜRACAAT ADRESİ:

Avukat Sadi Kazancı P. K. 41. Anafartalar — Ankara.

T. C. MER'Î KANUNLARI

★ Osmanlı devresi dahil, çıkarılan bütün kanunlardan yürürlükte bulunanlar tez metin halinde ve ilmî bir sistematik içerisinde neşredilmiştir.

★ Yürürlükte bulunan kanunların tamamı. 5. cilt içersinde toplanmış bulunmaktadır. 6. cilt nümerik fihrist ve endeks'i ihtiva etmektedir.

★ Her yıl kabul edilen kanunlar tek metin haline getirilir ve abonelere renk edilir. Bu surelte T. C. Mer'î kanunlarına sahip olan aboneler, değişen kanunları da ihtiva etmek üzere mer'î bulunan bütün kanunları tek metin halinde ve ilmî bir sistematik içinde malik olacaklardır.

★ 6. ciltlik külliyatın bedeli 300. liradır. Ancak, bedelini peşin ödiyenlere 1963 yılına mahsus olmak üzere 230. lira üzerinden verilecektir. Taksitlede satılabilir.

MÜRACAAT ADRESİ:

Avukat Said Kazancı Denizciler cad. Saka han kat. 2. ANKARA

SAİD KAZANCININ NEŞREDİLECEK ESERLERİ

1 — TÜRK HUKUK ANSİKLOPEDİSİ cilt 3—16. ——U

2 — SENDİKA —İLÂVELİ VE GENİŞLETİLMİŞ İKİNCİ BASIM—

4 — GREV VE LOKAVT

5 — GÜREŞ ANSİKLOPEDİSİ

6 — Y ÜRÜRLÜKTEKİ TÜZÜK VE YÖNETMELİKLER

HAZIRLANMAKTA OLAN BÜYÜK ESER

İSLÂM ANSİKLOPEDİSİ

A. 1. ciltlik halk islâm ansiklopedisi

B. 4. ciltlik islâm ansiklopedisi

C. 30. ciltlik büyük islâm ansiklopedisi